

Mötesbok: Kommunstyrelsen (2017-04-11)

Kommunstyrelsen

Datum: 2017-04-11

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

KS kl 15.00 - KS sammanträdesrum pinnkod 9581

Bolagsinformation kl 15 - UKF (20 min)

44/17 Bolagsinformation: Umeå kommunföretag AB	3
--	---

Beslutsärenden

45/17 Plan för att minska sjukskrivningarna	4
46/17 Utredning ECCAR	58
47/17 Internkontrollplan	64
48/17 Finans- och kraftrapport februari 2017	67

Till kommunfullmäktige

49/17 Motion 29/2016 - Kommunal åldersprövning av EKB	74
50/17 Motion 3/2017 - Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid	82
51/17 Remiss - Förslag om att bilda regionkommun	93
52/17 IT-strategi	100
53/17 Strategi för e-service i Umeå kommun	129
54/17 Policy för hållbar IT	150
55/17 Antagande - Detaljplan för del av Ön 2:13 m.fl.	160
56/17 Redovisning av motioner 2017:1	422

Anmälningsärenden

57/17 KS - Anmälningsärenden april 2017	427
---	-----

Diarienumr: KS-2017/00215

Bolagsinformation: Umeå kommunföretag AB

Förslag till beslut

Bolagsinformationen föranleder inte något beslut.

Ärendebeskrivning

Som en del i kommunstyrelsens uppsynsplikt över bolagen inbjuds verkställande direktör eller annan representant för bolaget att berätta om sin verksamhet. I presentationen ingår nulägesbeskrivning, framtida utmaningar samt avstämning mot ägardirektivet. Efter presentationen finns tid för frågor från ledamöterna.

April månads bolagsinformation: Mikael Öhlund, vd Umeå kommunföretag AB

Förnamn, Efternamn
Befattning

Anna Holmstedt
nämndsekreterare

2017-03-22

Kommunstyrelsens
personalutskott

Diariennr: KS-2017/00236

Plan för att minska sjukskrivningarna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Plan för att minska sjukskrivningarna

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en plan för att minska sjukskrivningarna. Personalfunktionen har tillsammans med verksamheterna utarbetat en plan som avser perioden 2017–2020. Planen ska bidra till att sjukfrånvaron minskar, i första hand från 7,3 % för 2016 till 6,0 % avseende 2017.

I planen beskrivs översiktligt tänkbara orsaker bakom den ökande sjukfrånvaron samt aktuell forskning på områdena hälsa, arbetsmiljö och ledarskap. Vidare ges en redovisning av de styrdokument som gäller i Umeå kommun och som har bäring på området. Därpå följer en kort redogörelse om hur arbetet för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro bedrivs samt en redovisning av läget i Umeå kommun avseende sjukfrånvaro, långtidsfriska mm.

Avslutningsvis återfinns en genomgång av parternas gemensamma avsiktsförklaring samt handlingsplanen för 2017–2020 som utarbetats av verksamheterna och personalfunktionen i samråd med de fackliga organisationerna i CSG.

Insatserna i planen sorteras in under de prioriterade områdena närvarande ledarskap, systematiskt arbetsmiljöarbete samt tidiga insatser och rehabilitering.

Beslutsunderlag

Plan för att minska sjukskrivningarna
KF beslut 2016-06-20 § 131

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00236

Patrik Carlsson
Fredrik Åberg

Beslutet ska skickas till

Anmälan i KF

Birgitta Forsberg
personaldirektör

Anna Holmstedt
nämndsekreterare

§ 18

Diarienum: KS-2017/00236

Plan för att minska sjukskrivningarna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Plan för att minska sjukskrivningarna

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en plan för att minska sjukskrivningarna. Personalfunktionen har tillsammans med verksamheterna utarbetat en plan som avser perioden 2017–2020. Planen ska bidra till att sjukfrånvaron minskar, i första hand från 7,3 % för 2016 till 6,0 % avseende 2017.

I planen beskrivs översiktligt tänkbara orsaker bakom den ökande sjukfrånvaron samt aktuell forskning på områdena hälsa, arbetsmiljö och ledarskap. Vidare ges en redovisning av de styrdokument som gäller i Umeå kommun och som har bäring på området. Därpå följer en kort redogörelse om hur arbetet för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro bedrivs samt en redovisning av läget i Umeå kommun avseende sjukfrånvaro, långtidsfriska mm.

Avslutningsvis återfinns en genomgång av parternas gemensamma avsiktsförklaring samt handlingsplanen för 2017–2020 som utarbetats av verksamheterna och personalfunktionen i samråd med de fackliga organisationerna i CSG.

Insatserna i planen sorteras in under de prioriterade områdena närvarande ledarskap, systematiskt arbetsmiljöarbete samt tidiga insatser och rehabilitering.

Beslutsunderlag

Plan för att minska sjukskrivningarna
KF beslut 2016-06-20 § 131

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg

Patrik Carlsson

Fredrik Åberg

Personalutskottets beslutsordning

Ett enigt personalutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen att godkänna
Plan för att minska sjukskrivningarna.

Beslutet ska skickas till

Anmälan i KF

Förslag

2017-03-22

Plan för att minska sjukskrivningarna

KF-uppdrag 5.1, 2016-06-20

Sammanfattning

Sjukfrånvaron i Umeå kommun har efter en lång period av nedgång successivt ökat sedan 2012. Den sjukskrivningsorsak som ökat mest är den som handlar om psykisk ohälsa.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en plan för att minska sjukskrivningarna. Personalfunktionen har tillsammans med verksamheterna utarbetat föreliggande plan som avser perioden 2017–2020. Planen ska bidra till att sjukfrånvaron minskar, i första hand från 7,3 % för 2016 till 6,0 % 2017.

På följande sidor beskrivs översiktligt tänkbara orsaker bakom den ökande sjukfrånvaron och aktuell forskning på området hälsa, arbetsmiljö och ledarskap. Vidare ges en redovisning av de styrdokument som gäller i Umeå kommun och som har bäring på området. Därpå följer en kort redogörelse om hur arbetet för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro bedrivs samt en redovisning av läget i Umeå kommun avseende sjukfrånvaro, långtidsfriska mm.

Avslutningsvis återfinns en genomgång av parternas gemensamma avsiktsförklaring samt handlingsplanen för 2017–2020 som utarbetats av verksamheterna och personalfunktionen i samråd med de fackliga organisationerna i CSG.

Plan 2017–2020

Huvudförslagen på insatser ser ut så här:

Närvarande ledarskap

- Genomföra stadsdirektörens Färdplan Ledningsstruktur
- Fortsätta arbetet för att tydliggöra chefernas administrativa uppgifter och förbättra det administrativa stödet
- Ge stöd till välfungerande arbetsplatsträffar och utbilda samtliga samverkansgrupper.
- Kunskapspåfyllnad samt kollegialt stöd och lärande för att åstadkomma trygghet i chefsuppdraget.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

- Uppföljningsdialogen genomförs med samtliga chefer i första linjen.
- Suntarbetslivs arbetsmiljöutbildning integreras i Introduktionsutbildning för nya chefer och erbjuds redan anställda chefer.
- Riktade utbildnings- och informationsinsatser till den politiska ledningen.

- Utbildning för chefer och tydliggörande av rutiner när det gäller riskbedömning.
- Genomföra forskningsprojektet STAMINA vid kommunens förskolor.
- Säkerställa att alla nya medarbetare får relevant introduktion och inskolning.
- Hantera arbetsmiljöbrister, tillbud och olyckor enligt rutin (Lisa).
- Insatser mot kränkande särbehandling, sexuella trakasserier, hot och våld.
- Skapa bättre rutiner vid om- och nybyggnationer för att förebygga ohälsa.
- Säkra att personal inom förskolan har tillräckliga kunskaper i belastningsergonomi.
- Utarbeta ett upphandlingsunderlag för ny företagshälsovård (FAS verktyg).

Tidiga signaler och rehabilitering

- Säkra att chefer kan arbeta aktivt med anpassning, tidiga insatser och rehabilitering.
- Dialog på alla arbetsplatsträffar om hälsa och sjukfrånvaro.
- Alla tidiga och rehabiliterande insatser dokumenteras i Adato.
- Redovisning av kostnader för sjukfrånvaro på kommun-, nämnds- och verksamhetsnivå och arbetsmiljöbokslut införs.
- Genomgång av samtliga ärenden med sjukfrånvaro överstigande ett år.
- Nya metoder prövas så att långtidssjuka lättare kommer vidare i sin rehabilitering.
- Stöd hos företagshälsovården sätts in tidigare när det gäller korttidssjukskrivna.
- Insatser för verksamheter som har den högsta sjukfrånvaron prioriteras.
- En reviderad process utvecklas för att underlätta ny placering/omställning.
- PIA-projektet, problemlösning vid psykisk ohälsa i arbetslivet, via Karolinska institutet och Feelgood företagshälsovård genomförs i Umeå kommun.
- Finsam-projekt om stressrelaterad psykisk ohälsa på kvinnodominerade arbetsplatser.
- Stadsdirektören och personalutskottet följer upp sjukfrånvaron per nämnd och verksamhetsområde månadsvis.
- Utveckla former för mentorskap och handledning.
- Ta tillvara de nya möjligheterna som Omställningsfonden ger.

Se även kapitel 10, sid 32.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	4
1. Bakgrund	7
1.1 Sjukfrånvaron från 1970–2016.....	7
1.2 Könsskillnader i sjukfrånvaron	7
1.3 Ökning i sjukfrånvaron sedan 2010.....	8
1.4 Ökningen i sjukfrånvaron bromsar in.....	9
2. Åtgärder för att bryta uppgången	10
2.1 Regeringens åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro.....	10
2.2 Försäkringskassans bedömning av områden som behöver prioriteras	10
2.3 Avsiktsförklaring från parterna inom kommun- och landstingssektorn	11
3. Forskning	12
3.1 Belastande och främjande faktorer i arbetslivet	12
3.2 Friskfaktorer	12
3.3 Chefers förutsättningar	13
3.4 Psykisk ohälsa – påverkande faktorer i arbetet	13
3.5 Psykisk ohälsa – påverkande faktorer vid sidan om arbetet.....	14
3.6 Arbetsmiljölagstiftning	15
3.7 Socialförsäkring	15
4. Övergripande mål och styrdokument, Umeå kommun	16
4.1 Verksamhetsidé.....	16
4.2 Värdegrund.....	16
4.3 Personalpolitiska mål	16
4.4 Uppdragsplan inre kvalitet	17
4.5 Policy för hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering.....	17
4.6 Jämställdhetsplan.....	17
4.7 Ledarpolicy	18
4.8 Medarbetarpolicy.....	18
5. Interna resurser.....	19

5.1 Ledarutveckling, ledarskap och medarbetarskap	19
5.2 Hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering	19
6. Externa aktörer.....	22
6.1 Företagshälsovården	22
6.2 Leverantörer av tjänster inom arbetsmiljö och rehabilitering.....	22
6.3 Försäkringskassan.....	22
7. Nuläget i Umeå kommun	23
7.1 Meddelanden från Arbetsmiljöverket.....	23
8. Pågående insatser	24
8.1 Strategi för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro	24
8.2 Uppföljningsdialog.....	24
8.3 Verksamhetsspecifika insatser	24
9. Parternas gemensamma avsiktsförklaring.....	25
9.1 Styrning och ledning för hållbar hälsa och minskad sjukfrånvaro	25
9.2 Stödpaket till lokal nivå	26
9.3 Stärka chefers förutsättningar i arbetsmiljöarbetet	26
9.4 Bättre användning av kvalitetssäkrad företagshälsovård	27
9.5 Ta vara på medarbetarnas engagemang för minskad sjukfrånvaro	28
9.6 Stärkt samverkan och högre kvalitet i rehabiliteringsprocessen.....	29
9.7 Nya vägar tillbaka från sjukskrivning.....	30
9.8 Verksamhetsspecifika insatser	30
9.9 Genomförande och uppföljning.....	31
10. KF-uppdrag 5.1: Plan för att minska sjukskrivningarna.....	32
10.1 Plan för 2017–2020	32
10.2 Närvarande ledarskap	33
10.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete	34
10.4 Tidiga signaler och rehabilitering	36
Bilaga 1. Statistik, Umeå kommun	38
Sjukfrånvaro, långtidsfriska och Nöjd medarbetarindex, NMI, 2012–2016	38
Sjukfrånvaro och långtidsfriska i nämndernas verksamheter 2016.....	38

Sjukfrånvaro i de största verksamheterna 2016	39
Sjukfrånvaro i de största yrkesgrupperna 2016	39
Sjukfrånvaro per nämnd och tidsintervall 2016.....	40
Långtidssjukskrivna 2016-12-31	40
Sjuklönekostnader 2016.....	41
Bilaga 2. Underlag för Uppföljningsdialog 2016.....	42

1. Bakgrund

1.1 Sjukfrånvaron från 1970–2016

Historiskt sett har sjukfrånvaron varierat kraftigt, se figur 1. Samtidigt saknas en teori för vad som är "normal" sjukfrånvaro. Sverige har idag en historiskt låg nivå på den sammanlagda sjukfrånvaron. Vid en historisk tillbakablick blir det tydligt att arbetsmarknad, arbetskraftsdeltagande och arbetslöshet är betydelsefulla komponenter i sjukfrånvarons utveckling. Vidare anses förändringar i socialförsäkringen ha inverkan på sjukfrånvaron och de ekonomiska incitament som är inbyggda i regelsystemen är viktiga för att förklara variationer i sjukfrånvaron (Socialförsäkringsrapport 2014:17).

Det finns även andra faktorer som enligt Försäkringskassans bedömning har inverkan på sjukfrånvarons utveckling, nämligen ökade krav i arbetslivet och en värderingsförskjutning i synen på sjukskrivning. "Sammantaget pekar alla indikatorer åt samma håll; arbetslivet ställer allt större krav bl.a. vad gäller kommunikationsförmåga, stresstålighet, flexibilitet, kompetens och uthållighet. Vår bedömning är att för att på ett riktigt sätt förstå sjukfrånvarons utveckling måste den underliggande kraft som dessa ökande krav utgör, finnas med i analysen" (Socialförsäkringsrapport 2014:17). I samma rapport framgår att senare års forskning indikerar "...en svag tendens till värderingsförskjutning mot att i lite större utsträckning se sjukfrånvaro som ett naturligt sätt att hantera exempelvis missnöje med arbetsuppgifter, arbetsmiljö eller arbetsvillkor under senare år."

1.2 Könsskillnader i sjukfrånvaron

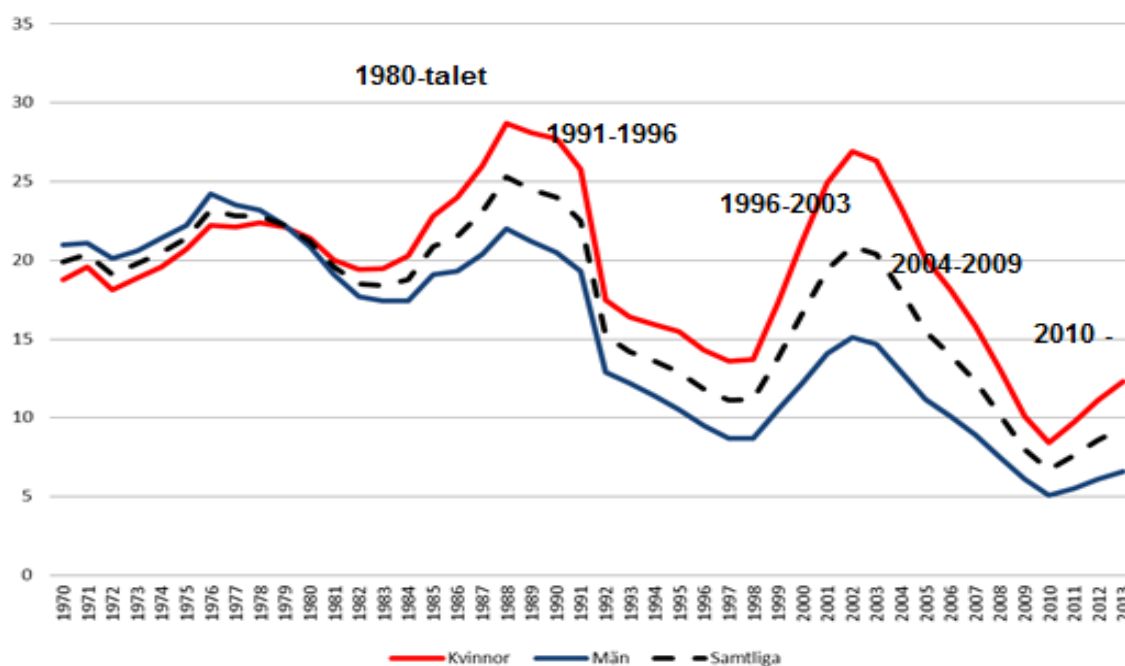
Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Orsakerna till detta förhållande är svåra att vetenskapligt fastställa, men här tycks en kombination av faktorer vara viktiga för förståelsen. Kvinnor har generellt sett ett större ansvar för det informella arbetet i hemmet, kvinnor har ofta mer "människonära" yrken än männen och de arbetar ofta i sektorer med sämre upplevd psykosocial arbetsmiljö (Socialförsäkringsrapport 2014:17).

I Arbetsmiljöverkets Kunskaps sammanställning 2016:2, Kvinnors och mäns arbetsvillkor – betydelsen av organisatoriska faktorer och psykosocial arbetsmiljö för arbets- och hälsorelaterade utfall, står att läsa: "När det gäller betydelsen av organisatoriska respektive psykosociala faktorer för olika arbets- och hälsorelaterade utfall för kvinnor och män framkommer att sambanden mellan arbetsvillkor och olika utfall överlag är jämförbara för kvinnor och män." Författarna skriver vidare "Detta tyder på att kvinnor och män reagerar på ett likartat sätt om de möter samma krav i arbetet eller har tillgång till samma resurser i sitt arbete."

1.3 Ökning i sjukfrånvaron sedan 2010

Från 2003 till 2009 sjönk sjukfrånvaron stadigt, men sedan 2010 framträder en stigande trend. Det gäller såväl de första 14 dagarna då arbetsgivaren betalar sjuklön som den sjukfrånvaro som ersätts av Försäkringskassan via sjukpenning. Hälften av ökningen i antalet sjukskrivna bedömer Försäkringskassan vara en effekt av de reformerade reglerna inom sjukförsäkringen. Fler blir kvar i sjukförsäkringen efter att reglerna för att bevilja sjukersättning, tidigare förtidspension, skärptes år 2008 samtidigt som den tidsbegränsade sjukersättningen togs bort (Utdrag ur debattartikel i Dagens industri 2015-01-22 "Hög tid att diskutera den ökande sjukfrånvaron" Laura Hartman, analysdirektör på Försäkringskassan). Försäkringskassan konstaterar också i sin analys att kvinnors sjukfrånvaro ökar snabbare än männens och att antalet sjukskrivna i psykiska diagnoser, som idag utgör den vanligaste sjukskrivningsorsaken för både män och kvinnor, ökar. Detta är ett mönster som går igen i alla branscher och yrken, men är särskilt framträdande inom vård, skola och omsorg.

Sjuktalet i Sverige 1970–2013

Figur 1. Sjuktalet: antal utbetalda dagar med sjukpenning per registrerad försäkrad i åldrarna 16-64 år exklusive försäkrade med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning. Sjuktalet redovisas för en tolv månadersperiod. Alla dagar räknas som en dag oavsett omfattningen är hel, halv osv.

Vad påverkar sjukfrånvaron?

Det är många omgivande faktorer som påverkar sjukfrånvaron. Tabellen nedan är en sammanfattning som överskådligt redovisar de olika faktorerna och deras betydelse under olika upp- och nedgångsperioder.

	Påverkan på inflöde och/eller varaktighet	1980-talet	1991-1996	1997-2003	2004-2009	2010-2014
Förändring i arbetskraften	Inflöde/varaktighet	++	?	+	~	?
Konjunktur/arbetsmarknad	Inflöde	+	--	+	~	?
Regelverk sjukpenning	Inflöde/varaktighet	++	--	~	-	~
Förtidspensionering	Varaktighet	~	-	+	--	++
Tillämpning	Inflöde/varaktighet	?	~	~	--	~
Diagnossammansättning	Inflöde/varaktighet	?	?	+	~	+
Administrationns kapacitet	Varaktighet	?	-	+	-	?

Ökar sjukfrånvaron (+) Minskar sjukfrånvaron (-) Låg/ingen påverkan (~) Okänd påverkan (?)

Tabell 1.1. Olika faktorerers bedömda påverkan på variation i sjukfrånvaro, Socialförsäkringsrapport 2014:17

I Socialförsäkringsrapport 2014:17 konstateras sammanfattningsvis att en väsentlig förklaring till den senaste uppgången beror på att fler individer kvarstår i sjukskrivning i stället för att flyttas över till sjukersättning. Ökningen har framför allt konstaterats bland kvinnor och i sjukfall med psykiska diagnoser. Enligt rapporten finns indikationer på att den psykiska ohälsan försämrats vilket bl.a. visar sig i att fler uppger att de lider av sömnproblem.

1.4 Ökningen i sjukfrånvaron bromsar in

Under andra halvan av 2015 och de första månaderna under 2016 har ökningen i sjukfrånvaron, enligt Försäkringskassan, dock bromsat in. Inflödet ökar fortfarande, men ökningstakten är avtagande och sjukskrivningslängderna ökar långsammare än tidigare.

I oktober 2016 gjorde Försäkringskassan en ny prognos som visade att en vändning i utvecklingen av sjuktalen var att vänta runt årsskiftet 2016/2017. "Prognosen för sjukpenningen sänks kraftigt. Det beror i huvudsak på att sjukfallen nu blir kortare samtidigt som inflödet av nya sjukfall ligger på en stabil nivå. En allt större del av sjukfallen avslutas nu under det första året, det är sannolikt en effekt av Försäkringskassans förstärkta kvalitetsarbete med fler och bättre bedömningar inom rehabiliteringskedjan."

(Pressmeddelande 2016-10-26, Försäkringskassan)

2. Åtgärder för att bryta uppgången

2.1 Regeringens åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro

Regeringen beslöt i september 2015 att anta Åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Regeringen menar att den stigande sjukfrånvaron oroar och att bryta och stabilisera nivån är ett av dess mest prioriterade områden. I åtgärdsplanen konstateras att det handlar om en stor och ytterst angelägen utmaning. "Bedömningen är att det behövs åtgärder på bred front och av olika aktörer för att sjukfrånvaron ska kunna stabiliseras. Åtgärder inom arbetsmiljö, hälso- och sjukvård, familjepolitik, jämställdhet och arbetsmarknad bidrar till förbättrad hälsa och bättre möjligheter för människor att stanna kvar eller återkomma i arbete". Regeringen ser åtgärder inom sju områden som särskilt prioriterade:

- Ökad jämställdhet
- Bättre arbetsmiljö
- Bättre möjlighet att tillvarata människors arbetsförmåga
- Rehabilitering, anpassning och omställning
- Primärvårdens verksamhet behöver i högre grad anpassas för personer med psykisk ohälsa och långvarig smärta
- Ökad kunskap om sjukskrivningspraxis och sjukskrivningsprocessen
- Bättre möjlighet för unga med funktionsnedsättning eller sjukdom att komma i arbete

2.2 Försäkringskassans bedömning av områden som behöver prioriteras

I Socialförsäkringsrapport 2016:7 sammanfattas möjligheterna att bryta uppgången så här: "Ska uppgången brytas krävs fortsatt fokus från Försäkringskassans sida på ett förbättrat och skärpt utrednings- och bedömningsarbete. Hälso- och sjukvården måste fokusera på sjukskrivningarnas roll i vård och behandling och betona betydelsen av en restriktiv hållning i sjukskrivningssituationen. Det betyder att behovet av sjukskrivning liksom eventuella risker med en sådan rekommendation noga övervägs av läkarna. Arbetsgivarna spelar en viktig roll. Betydelsen av förebyggande arbete, arbetsgivarnas ansvar för rehabilitering och anpassning av arbetsuppgifter vid sjukdom liksom arbetsmiljön måste betonas."

2.3 Avsiktsförklaring från parterna inom kommun- och landstingssektorn

Den 19 augusti 2016 presenterade parterna inom kommun- och landstingssektorn en avsiktsförklaring med rubriken Åtgärder för friskare arbetsplatser i kommuner och landsting. Åtgärderna som presenteras tar sin utgångspunkt i den situation offentlig sektor befinner sig i, däribland den höga sjukfrånvaron. Parterna menar att det med gemensamma krafter går att vända utvecklingen så att offentlig sektor inte enbart levererar tjänster av god kvalitet utan även skapar hållbar hälsa för de som ska utföra arbetet. Det gemensamma ansvaret för parterna består av 25 åtgärder, sorterade på nio områden:

- Styrning och ledning för hållbar hälsa och minskad sjukfrånvaro
- Stödpaket till lokal nivå
- Stärka chefers förutsättningar i arbetsmiljöarbetet
- Bättre användning av kvalitetssäkrad företagshälsovård
- Ta vara på medarbetarnas engagemang för minskad sjukfrånvaro
- Stärkt samverkan och högre kvalitet i rehabiliteringsprocessen
- Nya vägar tillbaka från sjukskrivning
- Verksamhetspecifika insatser
- Genomförande och uppföljning

Läs mer om avsiktsförklaringen i kapitel 9.

3. Forskning

I följande avsnitt ges en översikt över aktuell forskning. Översikten gör inte anspråk på att vara heltäckande men ger ändå en god bild av forskningsläget utifrån svenska förhållanden.

3.1 Belastande och främjande faktorer i arbetslivet

Det finns en hel del forskning när det gäller faktorer som påverkar hälsan för de anställda. Vid regeringens och Försäkringskassans konferens Kraftsamling 2016 sammanfattade docent Gunnar Bergström vid Karolinska Institutet de faktorer som påverkar arbetsförmåga, hälsa och arbetsprestation.

Belastande faktorer	Främjande faktorer
Hög arbetsbelastning	Rimliga krav
Låg kontroll	Hög kontroll
Svagt socialt stöd	Starkt socialt stöd
Obalans mellan arbetsinsats och belöning	Balans mellan arbetsinsats och belöning
Osäkerhet i anställningen	Trygghet i anställningen
Orättvis behandling	Rättvis behandling
Mobbing och kränkande särbehandling	
Destruktivt ledarskap	Rättvist ledarskap

Tabell 3.1. Belastande och främjande faktorer i arbetslivet (Gunnar Bergström, docent, Karolinska institutet)

3.2 Friskfaktorer

Det har gjorts ett flertal studier på vad som är framgångsrikt när det gäller att bidra till ökad hälsa i organisationer. I rapporten Hälsa och framtid i offentlig sektor, allmänt kallad HOFF-rapporten, analyserar huvudförfattaren, professor emeritus Eva Vingård vid Uppsala universitet tillsammans med andra forskare, faktorer som utmärker kommuner och landsting med förhållandevis låg sjukfrånvaro. Studien visar att genomtänkta strategier på organisationsnivå inom följande områden främjar låg sjukfrånvaro:

- Närvarande ledarskap
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Positiv inställning till kompetensutveckling
- Valfungerande kommunikation
- Möjlighet till byte av arbetsuppgifter
- Prioritering av arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning

3.3 Chefers förutsättningar

Chefer har en viktig roll när det gäller att arbeta med hälsofrämjande och förebyggande insatser liksom med rehabilitering. Det är därmed av vikt att chefer i sin tur har goda förutsättningar att fullfölja sina åtaganden och bedriva ett närvarande ledarskap.

I forsknings- och utvecklingsprojektet Chefios, under ledning av professor Annika Härenstam vid Göteborgs universitet, konstateras att chefers förutsättningar kan se väldigt olika ut. Chefer i traditionellt kvinnodominerade verksamheter har generellt sett sämre förutsättningar än i mansdominerade verksamheter.

Projektet har identifierat fem faktorer som ger goda förutsättningar för chefer:

- Att uppdraget är avgränsat.
- Att kommunikationen fungerar både uppåt, nedåt och åt sidorna.
- Att man får stöd, såväl administrativt som praktiskt.
- Att det finns tillit och att man blir lyssnad till så att det går att diskutera när det uppstår diskrepans mellan mål och medel.
- Att man inte har för många medarbetare under sig.

3.4 Psykisk ohälsa – påverkande faktorer i arbetet

De sjukskrivningsorsaker som ökat mest under senare år är de som går under samlingsbegreppet psykisk ohälsa. Begreppet inbegriper bl.a. depression, generaliserat ångestsyndrom, paniksyndrom och posttraumatiskt stressyndrom.

Enligt kunskapsöversikten Psykisk ohälsa, arbetsliv och sjukfrånvaro vars huvudförfattare är professor Eva Vingård, finns ett samband mellan arbete, psykisk ohälsa och sjukskrivning. Här sammanfattas riskfaktorer och goda faktorer och vad dessa har för inverkan på hälsan.

Risikfaktorer	Ökad risk för
Spänt arbete	Psykologisk störning, depressionssymptom, sjukskrivning för depression hos män
Höga krav	Känslomässig utmattning, depersonalisering, depression, sömn- och psykologisk störning, förtidspension, sjukskrivning för depression hos män
Låg kontroll	Depressionssymptom, känslomässig utmattning, sömnstörningar, sjukskrivning för depression hos män och kvinnor
Bristande stöd	Depressionssymptom, känslomässig utmattning, sömnstörningar, självmord
Obalans ansträngning-belöning	Depressionssymptom, sömnstörningar, sjukskrivning för psykiska diagnoser hos kvinnor
Små utvecklingsmöjligheter	Depressionssymptom
Rollkonflikter	Depressionssymptom, psykologisk störning, sjukskrivning
Mobbing	Depressionssymptom, utmattningssyndrom, sömnstörning
Katastrofupplevelser	Post-traumatiskt stressyndrom
Otrygg anställning	Depressionssymptom, utmattningssyndrom
Skiftarbete	Sömnstörningar
Goda faktorer	Minskad risk för
Kontroll	Sjukskrivning
Rättvisa	Psykisk ohälsa, stresstörning och sjukskrivning
Engagemang	Psykisk ohälsa, depressiva symptom
Goda faktorer	Ökad chans till
Organisatorisk måltidighet	Positiv förändring i psykisk energi och minskad arbetsrelaterad utmattning
Positivt arbetsklimat	Förbättrad psykisk hälsa
Kontroll i arbetet	Förbättrad psykisk hälsa, välbefinnande, förbättrat lärande och arbetsprestation, buffertfunktion mot höga krav
Balans ansträngning-belöning	Psykiskt välbefinnande
Minskad tidspress	Psykiskt välbefinnande, energi
Personalorienterat ledarskap	Reducerad sjukfrånvaro, minskad ångest, emotionell uttrötning och stress, arbetstillfredsställelse, psykiskt välbefinnande
Socialt stöd	Psykiskt välbefinnande, arbetstillfredsställelse
Inflytande	Psykiskt välbefinnande, låg stressnivå
Utvecklingsmöjligheter och anställningstrygghet	Psykiskt välbefinnande
Arbetstillfredsställelse	Psykisk hälsa, fysisk hälsa, självkänsla, minskad "burn-out", depression, ångest

Tabell 3.2. Riskfaktorers och goda faktorerers inverkan på hälsa (Eva Vingård, professor, Uppsala universitet)

3.5 Psykisk ohälsa – påverkande faktorer vid sidan om arbetet

Att inte kunna styra sitt liv, att inte ha ett fungerande socialt nätverk, att inte finna en balans mellan privatliv och arbetsliv kan också påverka den psykiska hälsan negativt.

Kriser som har att göra med relationer och separationer kan utlösa eller initiera psykisk sjukdom som depression.

Stor arbetsbörda med för lite egen kontroll kan innebära att den psykiska hälsan påverkas. Det är också negativt att ha för lite att göra och att inte känna sig uppskattad samt uppleva en bristande balans mellan prestation och belöning. Tidspress, minskad anställningstrygghet och (oro för) arbetslöshet är också faktorer som kan bidra till psykisk ohälsa.

Andra orsaker till psykisk ohälsa kan vara kroppslig sjukdom. Vissa tillstånd, exempelvis problem med ämnesomsättningen, kan medföra samtidiga psykiska och kroppsliga besvär.

Ekonomisk stress, segregation, diskriminering, funktionshinder, alkohol- och annat drogmissbruk påverkar också den psykiska hälsan.

3.6 Arbetsmiljölagstiftning

Det regelverk som i huvudsak reglerar fysiska, sociala och organisatoriska förhållanden på arbetsplatsen är arbetsmiljölagen, AML. För att förtydliga innehållet i denna ramlag ger Arbetsmiljöverket ut föreskrifter av vilka det finns ett åttiototal. En central föreskrift är AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete, som anger arbetsgivarens ansvar för ett systematiskt arbetsmiljöarbete. I mars 2016 trädde föreskriften Organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4, i kraft med målet att minska den arbetsrelaterade ohälsan. Fokus ligger på det förebyggande och systematiska arbetsmiljöarbetet och i föreskriften beskrivs arbetsgivarens ansvar när det gäller att förebygga och åtgärda hög arbetsbelastning, ohälsosamma arbetstider och kränkande särbehandling. Vidare betonas vikten av att arbeta på ett organisatoriskt plan med dessa frågor.

3.7 Socialförsäkring

Socialförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden. I socialförsäkringen regleras därför ersättning vid sjukfrånvaro.

Sjuklön från arbetsgivaren betalas ut dag 2–14 i en sjukperiod. Dag 1 i sjukperioden (sjukanmälningsdagen) är en karensdag och då utgår ingen ersättning till medarbetaren. Sjukdom medför inte alltid rätt till sjuklön. För att medarbetaren ska ha rätt till sjuklön ska det föreligga arbetsoförmåga som innebär att medarbetaren helt eller delvis inte kan sköta sitt arbete på grund av sjukdom eller skada. Ansvarig chef ska därför i varje enskilt fall göra en bedömning om arbete kan utföras på hel- eller deltid.

När ansvarig chef tillfälligt kan bereda medarbetaren anpassade arbetsuppgifter eller andra arbetsuppgifter som han eller hon kan klara av trots sin sjukdom eller skada är medarbetaren skyldig att utföra detta arbete och har då inte rätt till sjuklön.

Från och med dag 15 i sjukperioden prövas rätten till sjukpenning av Försäkringskassan.

4. Övergripande mål och styrdokument, Umeå kommun

I Umeå kommun finns ett flertal mål och styrdokument som har bäring på det samlade arbetet för att åstadkomma engagerade medarbetare med rätt kompetens som i sin tur kan erbjuda tjänster av hög kvalitet till brukare, elever, kunder, kommunmedborgare m fl. Här följer några av de viktigaste.

4.1 Verksamhetsidé

Med gemensamma krafter skapar vi ett gott liv i Umeå. Vi bidrar till välfärd för alla och ger goda förutsättningar för företagande, fritid och kultur.

4.2 Värdegrund

Den gemensamma värdegrunden består av fyra delar:

- Medborgarfokus – vi skapar värde för dem vi är till för.
- Öppenhet – vi är tillgängliga, tydliga och lyssnar med omtanke.
- Tillit – vi har förtroende för varandra och vår förmåga att möta utmaningar.
- Ständiga förbättringar – vi utvecklas positivt genom ständiga förbättringar och förnyelse.

4.3 Personalpolitiska mål

De övergripande målen vad avser personalpolitik är de av kommunfullmäktige fastlagda personalpolitiska målen:

- Vi ska ha attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser.
- Vi ska ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat.
- Vi ska ha engagerade medarbetare med rätt kompetens.
- Vi ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.

4.4 Uppdragsplan inre kvalitet

Utifrån de personalpolitiska målen har kommunstyrelsens personalutskott, PU, i Uppdragsplan inre kvalitet formulerat fyra uppdrag:

- Klara kompetensförsörjningen
- Öka hälsan och minska sjukfrånvaron
- Stärk värdegrund och medarbetarskap
- Underlätta för chefer att vara ledare

4.5 Policy för hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering

Umeå kommuns policy för hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering utgår från ett hälsofrämjande perspektiv. I policyn framhålls även vikten av helhetssyn där tre strategier samverkar och kompletterar varandra

Främja hälsa – genom att utveckla och stärka friskfaktorer. Utgå från vad som skapar förutsättningar för och utvecklar hälsa hos medarbetare och på arbetsplatser.

Förebygga ohälsa - genom att identifiera och åtgärda riskfaktorer. Utgå från vad som orsakar ohälsa och sjukdom, i arbetsmiljön och hos individer.

Åtgärda ohälsa – genom att identifiera och åtgärda orsaker till ohälsa och brister i arbetsmiljön. Utgå från att skapa förutsättningar för återgång i arbete genom anpassning i arbetsmiljön, tidig rehabilitering och aktiva insatser för individ och grupp.

4.6 Jämställdhetsplan

Jämställdhetsplanen för 2015–2018 beslutades av personalutskottet 2015-08-26 och syftar till att främja lika rättigheter och skyldigheter oavsett kön. Planen består av de övergripande jämställdhetsmålen och de åtgärder som ska genomföras under perioden. Målen och åtgärderna är indelade i de områden som diskrimineringslagen föreskriver:

- Jämställda arbetsförhållanden
- Förvärsarbete och föräldraskap
- Frihet från trakasserier
- Rekrytering och kompetensförsörjning
- Jämställda löne- och anställningsvillkor

4.7 Ledarpolicy

Umeå kommuns ledarpolicy syftar till att tydliggöra chefsuppdraget och till att stötta och stimulera ett gott ledarskap grundat på gemensamma värderingar. Det framgår att ledarskapet är en förutsättning för verksamheter med hög kvalitet. Vidare beskrivs att målet med ledarskapet är att skapa förutsättningar för goda resultat och en stimulerande arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare till samverkan, kreativitet och medskapande.

4.8 Medarbetarpolicy

Umeå kommuns medarbetarpolicy utgår från aktuell forskning om aktivt och ansvarstagande medarbetarskap. Syftet med policyn är att bidra till ett utvecklat engagemang hos medarbetarna som därigenom förväntas ta ett större ansvar för sitt uppdrag och sin egen utveckling. Medarbetarnas kompetens ska tas tillvara och alla ska ha möjlighet att utvecklas. Foldern Medarbetarskap i Umeå kommun, där vision, värdegrund och medarbetarskap beskrivs, har delats ut till medarbetarna.

5. Interna resurser

5.1 Ledarutveckling, ledarskap och medarbetarskap

Alla nya chefer får introduktion i sina nya uppdrag och med utgångspunkt i gällande ledarpolicy genomgår nya chefer obligatorisk utbildning i chef- och ledarskap. Chefer erbjuds fortlöpande stöd och möjlighet att delta i olika former av utbildning. Syftet med att utveckla ett gott ledarskap är att skapa förutsättningar för goda resultat som kommer medborgare, brukare, kunder, elever etc. till godo.

Sedan flera år pågår ett prioriterat arbete med att utveckla medarbetarskapet och den värdegrund som arbetet i Umeå kommun vilar på. Samtliga verksamheter är involverade i detta långsiktiga arbete. Syftet är bl.a. att bidra till ökat engagemang och ansvarstagande för sin egen och verksamhetens utveckling.

5.2 Hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering

5.2.1 Hälsöfrämjande arbete

Inom personalfunktionen finns hög kompetens inom det hälsofrämjande området. Arbetet bedrivs med fokus på att främja hälsa och bidra till livsstilsförändring för medarbetare som är i behov av det.

5.2.2 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Verksamheterna ansvarar för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete och personalfunktionen bistår med kompetens, utvecklar riktlinjer och rutiner för att möta verksamheternas behov av stöd i detta.

5.2.3 Tidiga signaler på ohälsa

Det finns många orsaker till ohälsa och ett närvarande ledarskap är en framgångsfaktor för att kunna identifiera medarbetare med sviktande hälsa. Vad som är orsaken till medarbetarens ohälsa kan vara allt från faktorer i arbetet eller sjukdom till svårigheter i privatlivet eller en kombination av dessa faktorer. Viktigt är att uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa, vilket såväl chef som kollegor kan göra. Chefen har även andra tillfällen att uppmärksamma en medarbetarens hälsa som exempelvis under de årliga resultat- och utvecklingssamtalen. Vid tidiga tecken på ohälsa ska chefen ta ett samtal med sin medarbetare för att ta reda på orsakerna samt upprätta en plan.

5.2.4 Rehabilitering

Rehabiliteringsprocessen i Umeå kommun startar när medarbetaren anmäler sin sjukfrånvaro till sin chef. Arbetsgivaren bedömer rätten till sjukfrånvaron de första 14 dagarna, och från och med den åttonde dagen måste medarbetaren styrka sin sjukfrånvaro med ett sjukintyg enligt sjuklönelagen.

Närmsta chef har ett ansvar att ha regelbunden kontakt med sin medarbetare från första sjukdag och genom hela rehabiliteringsprocessen, en bra kontakt med sin chef och arbetsplats är en av de viktigaste faktorerna till en lyckad rehabilitering.

Vid sjukfrånvaro som blir 14 dagar eller längre ska ett gemensamt samtal mellan chef och medarbetare genomföras, där man tillsammans upprättar en rehabiliteringsplan.

Första steget i en rehabilitering är alltid att pröva och stärka medarbetaren förutsättningar att kunna återgå till sin ordinarie placering, innan arbetsgivaren går vidare och tittar på andra placeringar inom kommunen ska möjligheten att återgå till sin ordinarie arbetsplats vara uttömd. Steg två är att se vilka möjligheter och förutsättningar finns det att komma i arbete i en nyplacering utifrån medarbetarens kompetens, erfarenhet och matcha det mot lämpligt vakant arbete inom Umeå kommun.

Under hela rehabiliteringsprocessen ska chef ha regelbunden kontakt med sin medarbetare, arbeta aktivt och följa upp den planering som har blivit gjord, göra de anpassningar och åtgärder som krävs för att ge sin medarbetare de bästa förutsättningar i sin rehabilitering.

De vanliga aktiviteterna i en rehabilitering är följande:

- Anpassningar på arbetsplatsen
- Beställa insatser hos företagshälsovård och specialist leverantörer
- Delta på möten på företagshälsovård, Försäkringskassa, Arbetsförmedling, primärvård eller med annan aktör som deltar i rehabiliteringen.
- Arbetsprövning och arbetsträning
- Uppföljning av insatser och åtgärder

De flesta medarbetare som har varit inne i en rehabiliteringsprocess återgår till sin ordinarie placering. Så här såg det ut för 2015 och 2016:

	2015	2016
Antal ingående ärenden	1 130	1 370
Antal nya ärenden	3 050	2 793
Antal avslutade ärenden	2 812	2 645
Antal utgående ärenden	1 368	1 518
Ärende per orsak		
Långtidsfrånvaro	1 056	992
Upprepad korttidsfrånvaro	1 771	1 465
Tidig insats	223	323
Avslut per orsak		
Åter i ordinarie arbete	2 287	2 082
Åter i annat arbete	110	105
Avslutad anställning	160	176
Övrigt (tjänstledig, annan orsak)	250	271
Genomsnittlig rehab-tid, antalet dagar*	114,7	122,2

* Antal dagar individen har haft ett pågående ärende i Adato. Ingen koppling till sjukfrånvarodagar.

Tabell 5.1. Statistik för 2015 och 2016 från dokumentationsverktyget Adato.

6. Externa aktörer

6.1 Företagshälsovården

Sedan många år har Umeå kommun ett nära samarbete med en extern företagshälsovård som erbjuder tjänster inom hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering. Efter varje tertial träffar personalchef, berörda personalkonsulter och deras chef företagshälsovården. Mötena fyller flera syften:

- Skapa en gemensam bild över hälsoläget inom respektive område.
- Genomgång och utvärdering av de tjänster Umeå kommun köper av företagshälsovården.
- Ge personalcheferna material inför rapportering i beslutsstöd.
- Gemensam planering av insatser.

Tertialsvi följs gällande avtal mellan Umeå kommun och företagshälsovården upp. Syftet är att säkerställa kvaliteten på de ingående tjänsterna samt att hantera de avvikelser och förbättringsförslag som identifierats av både båda parter.

Umeå kommun har under senare år haft kostnader för företagshälsovård på drygt 10 miljoner kr/år.

6.2 Leverantörer av tjänster inom arbetsmiljö och rehabilitering

Som komplement till företagshälsovården finns ett tiotal upphandlade företag med specialistkunskaper inom konflikthantering, samtalsstöd, stresshantering, missbruk m fl. Det finns även en upphandlad leverantör av chefsstöd. Den här modellen har valts dels för att säkerställa att uppkomna behov blir tillgodosedda och dels för att få tillgång till spetskompetens inom respektive område. Avtalen med specialistleverantörerna följs upp tertialsvi.

Kostnaden för dessa leverantörer har under senare tid legat på ca 6 miljoner kr/år.

6.3 Försäkringskassan

Umeå kommun har tecknat ett samverkansavtal med Försäkringskassan som syftar till att effektivisera handläggningen av individärenden. En gång per termin träffas därför de handläggare som ansvarar för Umeå kommuns ärenden och berörda konsulter inom personalfunktionen. Avsikten är att följa upp parternas åtaganden i avtalet och utbyta erfarenheter och delge varandra relevant information.

7. Nuläget i Umeå kommun

Sedan början av 2000-talet och fram till 2011 hade Umeå kommun en positiv utveckling när det gäller sjukfrånvaron. 2002 var sjukfrånvaron 13,1 % för att 2010 och 2011 ligga på 5,7 %. Med början 2012 har sjukfrånvaron ökat och låg för helåret 2015 på 6,8 %, att jämföra med genomsnittet för landets kommuner, 7,0 %. 2016 hade Umeå kommun en sjukfrånvaro på 7,3 %. De sjukskrivningsorsaker som ökar mest handlar om psykisk ohälsa. En annan indikator på medarbetarnas hälsa är andelen långtidsfriska, som enligt Umeå kommuns definition är sjukfrånvaro som uppgår till max sju sjukdagar under ett år.

Umeå kommun genomför regelbundet en mätning av hur medarbetarna ser på bl.a. sin arbetsmiljö, sina möjligheter till inflytande och upplevelse av ledarskapet. Detta görs i den medarbetarundersökning som genomförts årligen, fr. o m 2012 dock vartannat år. Resultatet presenteras i form av ett index, Nöjd medarbetarindex med ett maximalt värde på 6,0.

Statistik avseende sjukfrånvaro, sjuklönekostnader mm, se bilaga 1.

7.1 Meddelanden från Arbetsmiljöverket

En indikation på de brister Umeå kommun har inom arbetsmiljöområdet utgörs av de meddelanden som Arbetsmiljöverket lämnat. Av sammanställningen nedan som avser 2016 framgår typ av ärende, vilket verksamhetsområde som berörts samt Arbetsmiljöverkets besked i ärendet.

- Allvarligt tillbud, Samhällsbyggnad (Begäran om utredning)
- Arbetsplatsolycka, Utbildning (Information om avslutat ärende)
- Arbetsmiljöbrister, Utbildning (Resultat av inspektion)
- Allvarligt tillbud, Utbildning (Begäran om utredning)
- Allvarligt tillbud, Utbildning (Begäran om utredning)
- Ingripande enligt 6 kap, 6 a §, Arbetsmiljölagen, Stöd och omsorg (Information om avslutat ärende)
- Allvarligt tillbud, Äldreomsorg, (Information om avslutat ärende)
- Arbetsmiljöbrister, Äldreomsorg (Möjlighet till yttrande enligt 17 § förvaltningslagen)
- Arbetsmiljöbrister, Stöd och omsorg (Resultat av inspektion)

8. Pågående insatser

8.1 Strategi för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro

Personalutskottet beslutade 2015-06-16 att ge personalfunktionen i uppdrag att upprätta en strategi med målet att öka andelen långtidsfriska och minska sjukfrånvaron med följande inriktning:

- En långsiktig strategi för att öka hälsan och minska sjukfrånvaron.
- Insatserna ska baseras på aktuell forskning och särskilt uppmärksamma kvinnors hälsa respektive den psykiska ohälsan.
- Insatserna ska i högre grad än hittills ligga på den organisatoriska nivån, och något mindre på grupp- och individnivå.
- Insatserna ska bygga på fakta och utgå från verksamheternas behov.
- Insatserna kan antingen avse utvalda verksamheter eller yrkesgrupper eller vara generella för hela Umeå kommun.
- Utvecklingsarbetet ska ledas och drivas i ordinarie ledningsstruktur som en naturlig del i det dagliga arbetet.

Arbetet ska, som framgår ovan, bedrivas utifrån aktuell forskning. Som exempel kan nämnas de friskfaktorer som visat sig kunna bidra till lägre sjukfrånvaro, se sid 12.

8.2 Uppföljningsdialog

Under 2016 har en kartläggning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och förutsättningarna för ett närvarande ledarskap genomförts via individuella dialoger mellan chefer i första linjen och personalkonsult. Under dialogen gör chefen med vägledning av personalkonsult en skattning på en skala från ett till sex på ett antal påståenden, se bilaga 2. Resultaten har sammanställts på verksamhets- och kommunnivå och presenterades i verksamheternas ledningsgrupper och stadsdirektörens ledningsgrupp under januari-februari 2017. Totalt har 233 chefer deltagit i Uppföljningsdialogen.

8.3 Verksamhetsspecifika insatser

Inom samtliga verksamheter pågår det anpassade insatser som syftar till att öka hälsan och minska sjukfrånvaron.

9. Parternas gemensamma avsiktsförklaring

Den avsiktsförklaring som parterna inom kommun- och landstingssektorn träffade i augusti 2016 är indelad i nio områden. Här återges parternas beskrivning av dessa områden och de åtaganden och överenskommelser som ingår.

9.1 Styrning och ledning för hållbar hälsa och minskad sjukfrånvaro

9.1.1 Parternas beskrivning

Forskning visar att organisationer med låg sjukfrånvaro kännetecknas bl.a. av ett närvarande, tillitsfullt och engagerande ledarskap som präglas av respekt för medarbetarens kompetens och perspektiv samt förmåga att forma en god och hållbar arbetsmiljö. Chefer i verksamheterna måste få rätt förutsättningar att utöva ett sådant ledarskap och kunna ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i dess helhet – hälsofrämjande, förebyggande och rehabilitering. Första linjens chefer förfogar inte över alla förutsättningar. Det är därför viktigt att politiker och högsta chefsnivån i kommuner och landsting, ansvariga för systemförutsättningarna i organisationen, uppmärksammas på kostnader för hög sjukfrånvaro, vinster med ett bra arbetsmiljöarbete samt vikten av goda organisatoriska förutsättningar. Här ingår bl.a. frågor om antalet medarbetare per chef speglat mot verksamhetens art och uppdrag. Kostnader för sjukfrånvaron bör finnas med i ekonomiska överväganden vid politiska beslut.

9.1.2 Parternas åtaganden

Initiera ett utvecklingsarbete om hur kostnader för sjukfrånvaro bättre kan inkluderas i den ekonomiska styrningen och uppföljningen i kommuner och landsting.

Främja ökad användning av hälso-/arbetsmiljöbokslut där kända arbetsmiljörisiker analyseras, exempelvis genom att sprida modeller för detta.

Rikta utbildnings- och informationsinsatser om risk- och friskfaktorer i arbetsmiljön till politiska ledningar i kommuner och landsting, där AMR sätter mål och följer upp genomförda utbildningsinsatser.

Sprida forskning och verksamhetsexempel på hur man kan förbättra chefers organisatoriska förutsättningar att utöva sitt ledarskap, bl.a. om vad som är ett rimligt antal medarbetare och att det finns en rimlig balans för medarbetarna mellan krav, resurser och stöd i arbetet.

9.1.3 Umeå kommuns åtagande

- Återinföra arbetsmiljöbokslut from 2017 med månadsvisa uppföljningar av sjukfrånvaro och sjuklönekostnader.
- Utbilda nämnder om risk och friskfaktorer i arbetsmiljön med start hösten 2017 lokalt eller i samverkan med SKL/AMR.
- Fortsätta arbetet med chefers förutsättningar lokalt och i nationell samverkan.

9.2 Stödpaket till lokal nivå

9.2.1 Parternas beskrivning

Sjukfrånvaron varierar mellan olika arbetsgivare och verksamheter. Vissa förutsättningar är generella över landet, medan andra är mer verksamhetsspecifika eller beroende av lokala förutsättningar och behov som kräver lokalt anpassade insatser och stöd.

9.2.2 Parternas åtaganden

Utveckla ett stödpaket, finansierat av AFA Försäkring, som riktar sig till enskilda kommuner och landsting med hög sjukfrånvaro. Det kan innehålla olika moduler, t.ex. analys, förslag till åtgärder och stöd i utvecklingsarbete som tar sin utgångspunkt i kända frisk- och riskfaktorer, bl.a. avseende kompetens, arbetsorganisation och bemanning. Tillämpningen ska utgå från lokala förutsättningar och behov samt syfta till att förebygga arbetsrelaterad ohälsa och främja snabbare återgång i arbete vid sjukfrånvaro.

9.2.3 Umeå kommuns åtagande

- Följa AFA:s arbete med stödpaket.

9.3 Stärka chefers förutsättningar i arbetsmiljöarbetet

9.3.1 Parternas beskrivning

Cheferna har det operativa ansvaret för det löpande systematiska arbetsmiljöarbetet, samtidigt som förutsättningarna är ett ansvar för högsta ledningen. Skyddsombuden har en viktig roll i detta arbete. Chefers och skyddsombuds kunskaper om SAM, organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) samt om vad som skapar friska arbetsplatser med hållbar hälsa är av yttersta vikt i detta arbete. Chefer behöver uppleva att organisationen ger tillräckligt stöd i

det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Det är viktigt att säkerställa att Suntarbetslivs verktyg sprids och används i stor omfattning på arbetsplatserna.

9.3.2 Parternas åtaganden

Sätta mål för användningen av Suntarbetslivs arbetsmiljöutbildning. Parterna var för sig och tillsammans ska ta ansvar för sin del i lanseringen av utbildningen.

Ge Suntarbetsliv i uppdrag att ta fram praktiska verktyg för arbetsmiljöarbete i vardagen, en särskild fördjupningsmodul om organisatorisk och social arbetsmiljö samt verktyg och stöd för arbetet med rehabilitering och arbetsanpassning.

Verka för att verksamheterna har en chefstäthet som gör ett personligt, närvarande arbetsmiljöarbete möjligt.

9.3.3 Umeå kommuns åtagande

- Genomföra Suntarbetslivs arbetsmiljöutbildning inkl. OSA- föreskriften för alla chefer i Umeå kommun.
- Genomföra beslutat riktmärke för chefstäthet och övriga insatser enligt stadsdirektörens Färdplan, ledningsstruktur.

9.4 Bättre användning av kvalitetssäkrad företagshälsovård

9.4.1 Parternas beskrivning

En kvalitetssäkrad företagshälsovård är ett viktigt stöd för det lokala arbetsmiljöarbetet utifrån såväl hälsofrämjande, förebyggande som rehabiliterande perspektiv. Alla kommuner och landsting har tillgång till företagshälsovård, men borde utnyttja den mera och bättre. Verksamheterna ska ha tillgång till företagshälsovård som har flerdisciplinär kompetens och branschkunskap samt integritet gentemot arbetsgivaren, och som kan ha en expertroll i riskförebyggande, arbetsplatsförlagd rehabilitering och omställning.

9.4.2 Parternas åtaganden

Tydliggöra för lokal nivå det kostnadseffektiva i att som arbetsgivare tillhandahålla en kvalitetssäkrad företagshälsovård med särskilt fokus på förebyggande åtgärder och därigenom verka för att samtliga arbetsgivare nyttjar företagshälsovården i ett förebyggande syfte.

Utreda i vilken omfattning de lokala arbetsgivarna efterföljer arbetsmiljölagens krav på förekomst av företagshälsovård.

Uppdatera och nylansera det partsgemensamma verktyget FAS Stöd för upphandling av företagshälsovård.

Inleda ett utvecklingsarbete för kommuner och landsting i syfte att utveckla verksamhet, samverkan och dialog mellan arbetsgivare och företagshälsovården.

9.4.3 Umeå kommuns åtagande

- Med stöd av FAS verktyg utarbeta ett upphandlingsunderlag för ny företagshälsovård som ligger i linje med parternas intentioner om ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro.

9.5 Ta vara på medarbetarnas engagemang för minskad sjukfrånvaro

9.5.1 Parternas beskrivning

En god arbetsmiljö och en väl fungerande verksamhet förutsätter medarbetarnas engagemang och delaktighet. Verksamheterna i kommuner och landsting bedrivs i stor utsträckning av personer med hög specialisering och kompetens, och en förutsättning för engagemang och delaktighet är tillit till och tillvaratagande av signaler som kommer från de egna medarbetarna. Därför måste varje medarbetare ha goda möjligheter att kanalisera sitt engagemang i verksamhet och arbetsmiljö. Avtalet FAS05 är grunden för centrala parternas gemensamma syn rörande samverkan och arbetsmiljö. Det är viktigt att följa upp och utveckla samverkansavtalet samt att ge stöd till den lokala tillämpningen.

9.5.2 Parterna överens om att:

Fullfölja den utvärdering och uppföljning av avtalet som pågår inom ramen för AMR.

Ge stöd för den lokala samverkansorganisationen - exempelvis genom konsultation, processtöd och utbildning.

Tydliggöra att samverkan är ett kraftfullt verktyg i det lokala arbetsmiljöarbetet – på arbetsplatsnivå.

9.5.3 Umeå kommuns åtagande

- Utbilda samtliga samverkansgrupper om det lokala samverkansavtalet.
- Utvärdera samverkansorganisationen i syfte att det finns tillräckligt många samverkansgrupper som möjliggör lokal samverkan.
- Fortsätta arbetet med medarbetarskap och värdegrund – MÖTS.
- Komplettera utbildningsmaterial på intranätet om hälsa, sjukskrivning och rehabilitering.

9.6 Stärkt samverkan och högre kvalitet i rehabiliteringsprocessen

9.6.1 Parternas beskrivning

Samverkan runt den sjukskrivnes rehabilitering behöver stärkas med tydliggjorda mandat och rätt kompetens och förutsättningar för alla för att främja en hållbar och snabbare återgång i arbete. En förutsättning är samverkan mellan medarbetare, arbetsgivare och fack, företagshälsovård, försäkringskassa, hälso- och sjukvård och andra aktörer. Arbetsgivare ska ta bättre ansvar för rehabiliteringsprocessen, t.ex. genom en särskild funktion, och chefer ska uppleva att organisationen ger tillräckligt stöd.

9.6.2 Parternas åtaganden

Säkra att chefer i verksamheterna har tillgång till kunskap om hur de aktivt kan arbeta med rehabilitering och arbetsanpassning på arbetsplatserna, antingen genom egen kompetens eller uppsökande stöd från företagshälsovård eller motsvarande.

Utnyttja och sprida goda erfarenheter av tidigare försöksverksamhet med teamsamverkan i rehabiliteringen, särskilt utsedda personer i rehabiliteringsarbetet och andra erfarenheter från hela arbetsmarknaden.

Stimulera arbetsplatserna till ett bättre nyttjande av Försäkringskassans och AFA Försäkrings befintliga ekonomiska stöd för rehabiliteringsinsatser.

9.6.3 Umeå kommuns åtaganden

- Utveckla former med företagshälsovården för samverkan i tidiga insatser och rehabilitering.
- Fortsätta nyttja möjligheter till ekonomiskt stöd från AFA och Försäkringskassan.

9.7 Nya vägar tillbaka från sjukskrivning

9.7.1 Parternas beskrivning

Medarbetare som befinner sig i långa sjukskrivningar, där rehabiliteringsmöjligheterna tillbaka till ordinarie tjänst eller arbetsuppgifter är uttömda, måste få bättre förutsättningar att växla jobb eller yrke för att komma tillbaka i arbete.

9.7.2 Parterna överens om att:

Hitta former som syftar till att medarbetare kan utveckla kompetens för en tjänst som är förenlig med den anställdes arbetsförmåga.

Utarbeta stöd till arbetsgivarna för hur de kan arbeta med omställning och karriärväxling för medarbetare i långvarig sjukskrivning.

9.7.3 Umeå kommuns åtaganden

- Införa en smidigare process för omställning/ny placering.
- Utveckla former för mentorskap eller handledning så att äldre medarbetare eller personer i rehabilitering kan få ett hållbart arbetsliv och samtidigt stödja nyanställda.
- Ta tillvara de nya möjligheterna som Omställningsfonden ger till personer i rehabilitering och behov av omställning.

9.8 Verksamhetsspecifika insatser

9.8.1 Parternas beskrivning

Majoriteten av yrkesgrupperna inom kommuner och landsting är kontaktyrken. Det finns en fram- och baksida: å ena sidan upplevs jobben som meningsfulla, å den andra som bitvis slitsamma. Den psykosociala arbetsmiljön kommer alltid att finnas där. Därför måste det systematiska arbetsmiljöarbetet ständigt stå i fokus för parterna. En särskild friskfaktor är att åstadkomma balans mellan verksamhetens krav och de resurser chefer och medarbetare har för att möta kraven.

De generella utmaningarna för sektorn kan emellertid ta sig specifika uttryck inom olika verksamheter och yrkesgrupper. Därför finns det behov av att göra verksamhetsspecifika analyser av ohälsorsaker och åtgärder. Målet är att identifiera och prioritera de mest konkreta utvecklingsområden som kan hanteras av parterna. Då även statlig styrning av

verksamheten påverkar balans mellan uppdrag och förutsättningar krävs också en dialog med staten.

9.8.2 Parternas åtaganden

Vid sidan av de gemensamma områdena ovan, utifrån en analys, vidta åtgärder i de kritiska verksamhetsspecifika frågorna för att minska och stabilisera sjukfrånvaron.

Åstadkomma förbättringar av balans mellan uppdrag och förutsättningar samt utreda möjligheter för att hitta en metod att mäta och följa upp detta.

Inleda dialoger inom verksamhetsområdena skola, hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialtjänst senast den 9 september 2016.

9.9 Genomförande och uppföljning

Kommunernas och landstingens arbetsmiljöråd (AMR) är en partsarena för strategiska arbetsmiljö- och samverkansfrågor inom den kommunala sektorn. Därför får AMR i uppdrag att utgöra styrgrupp för genomförandet av innehållet i avsiktsförklaringen.

AMR ska vid sitt första sammanträde upprätta en tidplan för genomförandet av de olika åtagandena i avsiktsförklaringen.

Senast den 1 juli 2017 ska alla åtgärdsområden i denna avsiktsförklaring vara påbörjade.

10. KF-uppdrag 5.1: Plan för att minska sjukskrivningarna

10.1 Plan för 2017–2020

De insatser som föreslås ingå i handlingsplanen för 2017–2020 syftar till att stärka hälsan och skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv. Insatserna ligger i linje med parternas gemensamma avsiktsförklaring och utgör svar på de utvecklingsområden som framkommit i medarbetarenkäten och den kartläggning, kallad Uppföljningsdialogen, som gjorts med merparten av första linjens chefer avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet och förutsättningarna för ett närvarande ledarskap.

Insatserna bygger även på input som kommit från verksamhetsföreträdare, skyddsombud, huvudskyddsombud och flera av nämndernas presidier.

De insatser som prioriteras i denna handlingsplan redovisas nedan med utgångspunkt i de friskfaktorer som återfinns under avsnitt 3.2. Förutom insatser i enlighet med dessa friskfaktorer kommer insatser att behövas för att på olika sätt öka kvaliteten i rehabiliteringsprocessen. Det handlar även om att skapa bättre förutsättningar och nya vägar för långtidssjukskrivna att komma tillbaka i arbete. Se avsnitt 10.8 Rehabilitering

Umeå kommun har sedan 2013 bedrivit ett arbete för att stärka kommunens gemensamma värdegrund och medarbetarskapet. De insatser som planeras inom detta område återfinns i avsnitt 10.4 Värdegrund och medarbetarskap.

Handlingsplanen avser fyra år. De föreslagna insatserna kommer fortlöpande att följas upp och vid behov anpassas om förutsättningarna förändras. Då det rör sig om en långsiktig plan kommer ytterligare insatser att initieras om nya behov uppstår eller om mer omfattande insatser behövs för att uppnå avsedd effekt.

När planen är beslutad kommer en tids- och aktivitetsplan att färdigställas där det bl.a. framgår vem som ansvarar för respektive insats, när den ska vara genomförd och på vilket sätt den ska följas upp.

Handlingsplanen fokuserar framför allt på tre områden: närvarande ledarskap, systematiskt arbetsmiljöarbete samt tidiga signaler och rehabilitering, vilka är viktiga förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv. En annan viktig framgångsfaktor är att arbetet med värdegrund och medarbetarskap fortskrider och hålls levande i hela organisationen.

Till varje insats i handlingsplanen nedan finns hänvisning till aktuella referenser.

10.2 Närvarande ledarskap

10.2.1 Prioriterade insatser

- Genomföra stadsdirektörens Färdplan Ledningsstruktur som innehåller insatser för chefsförsörjning, likvärdiga förutsättningar för chefer samt riktmärke för antal medarbetare per chef.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.1 och 9.3.
 - Enligt professor Annika Härenstam, bl.a. ansvarig för forsknings- och utvecklingsprojektet Chefios, är detta viktiga förutsättningar för ett hållbart och närvarande ledarskap.
 - Uppföljningsdialog 2016: Jag upplever att antalet underställda medarbetare är rimligt för att kunna utföra mitt uppdrag. Medelvärde: 4,1.
- Fortsätta arbetet för att tydliggöra chefernas administrativa uppgifter och förbättra det administrativa stödet samt tydliggöra roller och ansvar mellan verksamhet och stödfunktioner, t ex fastighet och personal.
 - Enligt professor Annika Härenstam, bl.a. ansvarig för forsknings- och utvecklingsprojektet Chefios, är detta viktiga förutsättningar för ett hållbart och närvarande ledarskap.
 - Uppföljningsdialog 1016: Jag upplever att jag får tillräckligt stöd med administrativa rutinuppgifter för att klara mitt uppdrag. Medelvärde: 3,5.
- Ge stöd till välfungerande arbetsplatsträffar och dialog på arbetsplatserna samt utbilda samtliga samverkansgrupper.
 - Välfungerande kommunikation är en av de friskfaktorer som Eva Vingård funnit i sin forskning.
 - Arbetsplatsträffar är enligt Umeå kommuns samverkansavtal grunden till delaktighet och tidig samverkan.
- Kunskapspåfyllnad samt kollegialt stöd och lärande för att åstadkomma trygghet i chefsuppdraget.
 - Återkommande kunskapspåfyllnad i chefsuppdragets olika delar bidrar till ökad tydlighet och trygghet i chefsuppdraget, vilket i sin tur skapar förutsättningar för ett närvarande ledarskap.

10.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete

10.3.1 Prioriterade insatser

- Uppföljningsdialogen genomförs med samtliga chefer i första linjen.
 - Beslut i Stadsdirektörens ledningsgrupp
- Suntarbetslivs arbetsmiljöutbildning, inkl. OSA-föreskriften, integreras i Introduktionsutbildning för nya chefer och erbjuds redan anställda chefer.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.3.
 - Uppföljningsdialog 2016: Tydliggörande av vad som ska utföras och vilka resultat som ska uppnås samt hjälp till medarbetare att prioritera vid hög arbetsbelastning var de områden som cheferna prioriterade i andra och tredje hand. Detta är krav på arbetsgivaren enligt OSA-föreskriften.
- Riktade utbildnings- och informationsinsatser om risk- och friskfaktorer till den politiska ledningen.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.1.
- Utbildning för chefer och tydliggörande av rutiner när det gäller riskbedömning.
 - Enligt SAM-föreskriften ska arbetsgivaren regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att någon kan komma att drabbas av ohälsa eller olycksfall i arbetet.
 - Uppföljningsdialog 2016: Riskbedömning är det område som flest chefer prioriterat.
- Genomföra forskningsprojektet STAMINA vid kommunens förskolor.
 - STAMINA är ett nationellt forskningsprojekt i framkant när det gäller arbetshälsa samt ett sätt att leva upp till kraven enligt OSA-föreskriften.
- Säkerställa att alla nya medarbetare får relevant introduktion och inskolning.
 - Enligt SAM-föreskriften ska arbetsgivaren se till att arbetstagarnas kunskaper om arbetet och riskerna i arbetet är tillräckliga för att ohälsa och olycksfall ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.
 - Umeå kommun vill skapa förutsättningar för fortsatt utveckling av medarbetarnas engagemang och ansvarstagande. Det är viktigt att var och en tar ansvar för den gemensamma arbetsmiljön, för sitt uppdrag samt för sin egen utveckling. Medarbetarnas kompetens ska tas tillvara och alla ska ha möjlighet att utvecklas.

- Uppföljningsdialog 2016: Medelvärde 4,3.
- Beslut i Stadsdirektörens ledningsgrupp.
- Arbetsmiljöbrister, tillbud och olyckor ska hanteras enligt rutin (Lisa).
 - SAM-föreskriften: Om någon arbetstagare råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet och om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet, ska arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas.
 - Uppföljningsdialog 2016: Medelvärde 4,5.
 - Beslut i Stadsdirektörens ledningsgrupp.
- Insatser och utbildning för att reducera och hantera kränkande särbehandling, sexuella trakasserier, hot och våld.
 - Medarbetarenkäten 2016: I jämförelsen med 2014 var det fler medarbetare som upplevde sig kränkta samt utsatta för sexuella trakasserier, hot eller våld.
 - Enligt OSA-föreskriften och i den nya diskrimineringslagen förutsätts arbetsgivaren arbeta förebyggande och vidta åtgärder.
- Skapa bättre rutiner vid om- och nybyggnationer för att förebygga byggnadsrelaterad ohälsa.
 - Många arbetsmiljöbrister som avser byggnadsrelaterad ohälsa har anmälts.
 - Huvudskyddsombuden har påtalat vikten av samverkan i dessa sammanhang.
- Säkerställa att det finns rutiner så att personal inom förskolan har tillräckliga kunskaper i belastningsergonomi.
 - En del av sjukfrånvaron inom förskolan orsakas av fysiska besvär som kan förebyggas genom återkommande ergonomiutbildning.
 - Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift Belastningsergonomi är arbetsgivaren skyldig att säkerställa att det finns rutiner för att förebygga hälsofarlig belastning.
- Med stöd av FAS verktyg utarbeta ett upphandlingsunderlag för ny företagshälsovård som ligger i linje med parternas intentioner om ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.4.

10.4 Tidiga signaler och rehabilitering

10.4.1 Prioriterade insatser

- Säkra att chefer i verksamheterna har tillgång till kunskap om hur de aktivt kan arbeta med arbetsanpassning, tidiga insatser och rehabilitering.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.3.
- Dialog på alla arbetsplatsträffar om hälsa och sjukfrånvaro.
 - Syftet är att få förståelse för att alla behövs på jobbet samt vad frånvaro medför för den enskilde, arbetsplatsen och för kontinuiteten och kvaliteten i verksamheten.
- Alla tidiga och rehabiliterande insatser dokumenteras i Adato.
 - Vid uppföljning av 2016 års siffror har det visat sig att alla ärenden inte dokumenteras enligt utarbetad rutin.
- Fr.o.m. 2017 redovisas kostnader för sjukfrånvaro på kommun-, nämnds- och verksamhetsnivå och arbetsmiljöbokslut införs.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.1.
- Genomgång av samtliga ärenden med sjukfrånvaro överstigande ett år.
 - Antalet ärenden överstigande ett år har ökat och sjukfrånvaron för dag 91 och uppåt ökade mest under 2016.
- Nya metoder och samverkansformer behöver utvecklas så att långtidssjukskrivna lättare kommer vidare i sin rehabilitering.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.7.
- Stöd hos företagshälsovården behöver sättas in tidigare och bli en naturlig del av arbetet med korttidssjukskrivna.
 - Umeå kommun har många medarbetare med korttidssjukfrånvaro, vilket är väldigt belastande för verksamheten samt skapar brister i kvalitet och kontinuitet.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.4.

- Insatser för verksamheter som har den högsta sjukfrånvaron.
 - Stora yrkesgrupper, t.ex. undersköterska, vårdare, måltidspersonal, barnskötare och förskollärare har en sjukfrånvaro som tydligt överstiger kommunens genomsnitt.
- En revidering av processövergången mellan rehabilitering och personalplanering genomförs för att underlätta ny placering/omställning.
 - Enligt kommunens rehab-konsulter är detta idag ett hinder för i den fortsatta processen.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.7.
- PIA-projektet, problemlösning vid psykisk ohälsa i arbetslivet, via Karolinska institutet och Feelgood företagshälsovård genomförs i Umeå kommun.
 - Den psykiska ohälsan ökar och är den vanligaste sjukskrivningsorsaken. Projektet har startat.
- Projekt i samarbete med kranskommuner, landstinget och Försäkringskassan ang. stressrelaterad psykisk ohälsa på kvinnodominerade arbetsplatser. Finansieras av Finsam.
 - Den psykiska ohälsan ökar och är den vanligaste sjukskrivningsorsaken. Kvinnors sjukfrånvaro ligger tydligt över den genomsnittliga sjukfrånvaron i Umeå kommun. Projektet har startat.
- Stadsdirektören och personalutskottet följer upp sjukfrånvaron per nämnd och verksamhetsområde månadsvis.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.1.
- Utveckla former för mentorskap eller handledning så att äldre medarbetare eller personer i rehabilitering kan få ett hållbart arbetsliv och samtidigt stödja nyanställda.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.7.
- Ta tillvara de nya möjligheterna som Omställningsfonden ger till personer i rehabilitering och behov av omställning.
 - Se parternas avsiktsförklaring, 9.1.

Bilaga 1. Statistik, Umeå kommun

Sjukfrånvaro, långtidsfriska och Nöjd medarbetarindex, NMI, 2012–2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Sjukfrånvaro	5,8 %	6,0 %	6,3 %	6,8 %	7,3 %
Andel långtidsfriska	66 %	65 %	65 %	63 %	63 %
NMI (1–6)	4,8	-	4,8	-	4,8

Tabell 10: Utveckling 2012–2016, utvalda nyckeltal.

Sjukfrånvaro och långtidsfriska i nämndernas verksamheter 2016

Nämnd	Sjukfrånvaro	Andel långtidsfriska
Överförmyndarnämnden	2,4 %	69 %
Byggnadsnämnden	2,9 %	72 %
Fritidsnämnden	3,9 %	73 %
Kommunstyrelsen	4,3 %	73 %
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,4 %	71 %
Kulturnämnden	5,1 %	64 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	5,5 %	75 %
Tekniska nämnden	6,8 %	65 %
Umeå kommun	7,3 %	63 %
För- och grundskolenämnden	7,5 %	65 %
Individ- och familjenämnden	8,2 %	60 %
Äldrenämnden	8,4 %	55 %

Tabell 11: Sjukfrånvaro i procent och andel långtidsfriska, 0–7 sjukdagar under ett år.

Sjukfrånvaro i de största verksamheterna 2016

Verksamhet	Sjukfrånvaro
Fysisk och teknisk planering	2,8 %
Fastigheter	3,6 %
Fritidsverksamhet	3,9 %
Vuxenutbildning	4,0 %
Gymnasieutbildning	5,3 %
Skolgemensam verksamhet	5,4 %
Kulturverksamhet	5,6 %
Utbildning F-9	5,7 %
Arbetsmarknadsåtgärder	6,6 %
Kommungemensam verksamhet/administration	6,7 %
Individ- och familjeomsorg	7,1 %
Umeå kommun	7,3 %
Funktionshinderområdet	8,6 %
Äldreomsorg	8,6 %
Förskoleverksamhet	9,8 %

Tabell 12: Sjukfrånvaro i procent i verksamheter med fler än 100 årsarbetare.

Sjukfrånvaro i de största yrkesgrupperna 2016

Yrke	Totalt	Kvinnor	Män
Umeå kommun	7,3 %	8,4 %	4,6 %
Sjuksköterska, handikapp- och äldreomsorg	7,5 %	7,9 %	5,5 %
Vårdbiträde, äldreomsorg	7,8 %	8,9 %	5,1 %
Fritidspedagog	8,0 %	9,7 %	4,9 %
Kock	8,1 %	9,0 %	4,7 %
Vårdare, dagverksamhet	8,4 %	10,0 %	5,0 %
Socialsekreterare	8,9 %	9,0 %	8,5 %
Skötare, behandlingsarbete, boendehandledare	8,9 %	10,3 %	5,7 %
Barnskötare	9,4 %	10,1 %	4,7 %
Undersköterska, äldreomsorg	9,9 %	10,6 %	5,5 %
Förskollärare	9,9 %	10,2 %	7,6 %
Måltidspersonal	12,0 %	13,5 %	5,5 %

Tabell 13: Sjukfrånvaro i de yrkesgrupper med fler än 100 anställda som ligger över kommunens genomsnittliga sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro per nämnd och tidsintervall 2016

	Karensdag	Dag 2-14	Dag 15-90	Dag 91 -	Totalt
Överförmyndarnämnden	0,6 %	1,4 %			2,1 %
Kommunstyrelsen	0,4 %	1,1 %	0,8 %	1,9 %	4,3 %
Tekniska nämnden	0,6 %	1,9 %	1,5 %	2,7 %	6,8 %
Byggnadsnämnden	0,7 %	1,3 %	0,5 %	0,4 %	2,9 %
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,6 %	1,9 %	0,6 %	1,3 %	4,4 %
Äldrenämnden	1,0 %	2,5 %	1,7 %	3,2 %	8,4 %
Individ- och familjenämnden	0,8 %	2,0 %	1,8 %	3,6 %	8,2 %
Fritidsnämnden	0,5 %	1,2 %	0,7 %	1,5 %	3,9 %
Kulturnämnden	0,8 %	1,5 %	1,2 %	1,8 %	5,1 %
För- och grundskolenämnden	0,8 %	1,9 %	1,5 %	3,3 %	7,5 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	0,4 %	1,2 %	1,2 %	2,8 %	5,5 %
Totalt	0,8 %	1,9 %	1,5 %	3,1 %	7,3 %

Tabell 14: Sjukfrånvaro per nämnd och tidsintervall 2016.

Långtidssjukskrivna 2016-12-31

	Sjukfrånvaro		
	< 100 %	100 %	Totalt
Överförmyndarnämnden	0	0	0
Kommunstyrelsen	4	4	8
Tekniska nämnden	16	26	42
Byggnadsnämnden	1	1	2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1	0	1
Äldrenämnden	44	85	129
Individ- och familjenämnden	62	92	154
Fritidsnämnden	6	0	6
Kulturnämnden	1	4	5
För- och grundskolenämnden	111	95	206
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	21	27	48
Totalt	267	334	601

Tabell 15: Långtidssjukskrivna per nämnd och omfattning, 2016-12-31.

Sjuklönekostnader 2016

Nämnd	1-14	15 -	Summa
Överförmyndarnämnden	71 703	0	71 703
Kommunstyrelsen	1 279 417	498 617	1 778 034
Tekniska nämnden	5 204 025	828 251	6 032 276
Byggnadsnämnden	476 811	24 504	501 315
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	293 848	42 379	336 227
Äldrenämnden	16 351 801	1 939 046	18 290 847
Individ- och familjenämnden	13 968 683	2 361 367	16 330 050
Fritidsnämnden	783 755	102 917	886 672
Kulturnämnd	743 615	98 846	842 461
För- och grundskolenämnden	20 054 139	4 568 924	24 623 063
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	4 325 867	1 939 875	6 265 742
Totalsumma	63 553 664	12 404 724	75 958 388

Tabell 16: Kostnader för sjuklön 2016 inkl. personalomkostnader, PO.

Bilaga 2. Underlag för Uppföljningsdialog 2016

1. Introduktion av nya medarbetare genomförs enligt kommungemensam rutin eller rutin med motsvarande innehåll. (1-6)
2. Resultat- och utvecklingssamtal genomförs enligt beskrivning i Din lön i Umeå kommun.(1-6)
3. Hälsa ingår som en naturlig del i resultat- och utvecklingssamtalen. (1-6)
4. Jag har regelbundna arbetsplatsträffar, eller träffar med motsvande innehåll, enligt intentionerna i samverkansavtalet. (1-6)
5. Hälsa och arbetsmiljö ingår som en naturlig del i dialogen på arbetsplatsträffarna. (1-6)
6. Medarbetarna och skyddsombud ges möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet. (1-6)
7. Arbetsmiljöbrister, tillbud och olyckor hanteras enligt rutin (Lisa). Allvarliga olyckor och tillbud rapporteras skyndsamt till Arbetsmiljöverket. (1-6)
8. Fysiska skyddsronder genomförs enligt rutin. (1-6)
9. På enheten arbetas aktivt med resultaten av den kommungemensamma medarbetarenkäten. (1-6)
10. Jag tydliggör vilka arbetsuppgifter som ska utföras och vilka resultat som medarbetarna ska uppnå i arbetet. (1-6)
11. Jag hjälper medarbetarna att prioritera arbetsuppgifter vid hög arbetsbelastning. (1-6)
12. Jag vidtar åtgärder för att motverka att arbetsuppgifter och arbetssituationer som är starkt psykiskt påfrestande leder till ohälsa hos medarbetarna. (1-6)
13. Jag tydliggör att kränkande särbehandling inte accepteras och gör medarbetarna medvetna om rutinen mot kränkande särbehandling. (1-6)
14. Jag vidtar åtgärder för att motverka förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling. (1-6)
15. Utifrån det som framkommit i resultat- och utvecklingssamtal, arbetsplatsträffar, skyddsronder, medarbetarundersökningar etc. och inför förändring i verksamheten, görs riskbedömning och handlingsplan inkl. uppföljning enligt rutin. (1-6)
16. Rehabilitering genomförs enligt utarbetad process (Adato). (1-6)
17. Vid behov anlitas företagshälsovården i frågor som rör hälsa, arbetsmiljö och rehabilitering. (1-6)
18. Jag har skrivit under Blankett för delegering av arbetsmiljöuppgifter till chefer. (Ja/Nej)
19. Jag har tillräckliga kunskaper, resurser och befogenheter för de delegerade arbetsmiljöuppgifterna. (Ja/Nej)
20. Jag är medveten om skyldigheten att returnera arbetsmiljöuppgifter jag inte har kunskap, resurser eller befogenheter att vidta. (Ja/Nej)
21. Jag upplever mitt chefsuppdrag som tydligt. (1-6)
22. Jag upplever att dialogen med mina medarbetare fungerar väl. (1-6)
23. Jag upplever att dialogen med min närmaste chef fungerar väl. (1-6)
24. Jag kommunicerar återkommande de mål som gäller för vår verksamhet. (1-6)
25. Jag följer upp och ger återkoppling på medarbetarnas prestationer och resultat. (1-6)
26. Jag upplever att jag får tillräckligt stöd med administrativa rutinuppgifter för att klara mitt uppdrag. (1-6)
27. Jag upplever att det finns ömsesidig tillit och lyhördhet mellan mig och min närmaste chef. (1-6)
28. Jag kan diskutera med min närmaste chef om mål och medel inte går att förena. (1-6)
29. Jag upplever att antalet underställda medarbetare är rimligt för att kunna utföra mitt uppdrag. (1-6)
30. Ser du något område, som inte berörts här, som skulle behöva utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för dig i ditt ledarskap? Ge ett konkret exempel på en faktor, område etc. (Öppen fråga)

§ 131

Diariennr: KS-2016/00427

Budget och verksamhetsplan 2017-2020 och direktiv för nämndernas verksamhet 2017-2020 Investeringsbudget 2016-2020

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa skattesatsen år 2017 till 22,85.

att fastställa mål på fullmäktigenivå.

att fastställa kommunstyrelsens förslag till nettokostnadsbudget 2017 och plan 2018-2020 för respektive styrelse eller nämnd.

att godkänna att Kommunstyrelsen under löpande år får besluta om omfördelning av medel, som frigörs till följd av samordningsvinster.

att godkänna att Kommunstyrelsens får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget.

att beslutad investeringsplan för åren 2016-2019 gäller. Planen justeras med följande investeringar:

- Snabbinsatsbil, 3 mnkr, läggs till i Tekniska nämndens investeringsbudget år 2017
- Innan investering i Renmarkstorget och Vasagatan påbörjas ska underlag och kalkyler presenteras och godkänns av kommunstyrelsens arbetsutskott.

att fastställa kommunstyrelsens förslag till investeringsplan 2020

att kommunstyrelsen inom fastställd investeringsbudget för 2016-2019 och plan för 2020 får göra tidsmässiga förskjutningar av investeringar för att anpassa till förändrade förutsättningar.

att i övrigt fastställa kommunstyrelsens förslag till direktiv för nettobudget 2017 och plan 2018-2020 och investeringsbudget 2016–2019 samt plan för 2020

att under perioden 2016-2017 återställa underskott enligt balanskravsutredningen (28,0 mnkr), med 15,0 mnkr 2016 och 13,0 mkr 2017.

att ge kommunstyrelsen i uppdrag:

Att inrätta en kommission för ett socialt hållbart Umeå.

Kommissionen ska analysera skillnader i livsvillkor i Umeå kommun mellan grupper och geografiska områden, samt ge förslag på konkreta åtgärder för en socialt hållbar utveckling i hela Umeå kommun.

Att Umeå C organiserar näringsidkare och fastighetsägare i kommunerna för att utveckla deras centrumkärna.

Att arbeta fram en näringslivsstrategi för att möjliggöra fler etableringar och nysatsningar.

Att ta fram en strategi för hur besöksnäringen ska utvecklas.

Att effektivisera lokalförsörjningen inom kommunen.

Att utöka mängden byggklar mark.

Att samordna planeringen av förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden vid utvecklandet av bostadsområden med AB Bostaden på ett klimatsmart sätt.

Att ta fram en tidplan för att möta målet om att nå en fossilfri kollektivtrafik år 2020.

Att ta fram en plan för att fjärrvärme och el ska bli fossilfri.

Att utreda hur fordonsflottan ska bli fossilfri

Att utreda förutsättningarna för att bygga förskolor och skolor fossilfritt/klimatneutralt.

Att G/C-strategin ska ses över och ingå in den övergripande planeringen.

Att arbeta fram en plan för att minska sjukskrivningarna.

Att utveckla och effektivisera investeringsprocess

Att utreda/utvärdera samtliga investeringsanslag i syfte att skapa utrymme för tillkommande och förändrade investeringsbehov

Att utreda äskade investeringar utöver plan. Dessa ska beslutas av kommunfullmäktige.

Att utvärdera effekten av beslutet om en gemensam förvaltning avseende ekonomi, interna och externa processer samt kvalitativa aspekter.

*** Uppdragen ligger under 2017 och ska stämmas av en gång i tertialet**

Reservationer

Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Arbetarpartiet, Feministiskt initiativ, Ellika Nordström och Sverigedemokraterna till förmån för sina yrkanden.

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna överlämnar sitt budgetförslag 2016-05-31.

Vänsterpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna överlämnar sina budgetförslag 2016-06-14.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och Nasser Mosleh (MP) – bifall till socialdemokraternas/miljöpartiets budget

Anders Ågren (M) – bifall till moderaternas budget

Ulrika Edman (V) – bifall till vänsterpartiets budget

Peder Westerberg (L) – bifall till liberalernas budget

Mattias Larsson (C) – bifall till centerpartiets budget

Veronica Kerr (KD) – bifall till kristdemokraternas budget

Propositionsordning som godkänns

Socialdemokraternas/miljöpartiets förslag mot moderaternas yrkanden mot vänsterpartiets yrkanden mot liberalernas yrkanden mot centerpartiets yrkanden mot kristdemokraternas yrkanden. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifallit socialdemokraternas/miljöpartiets förslag.

Reservationer

Anders Ågren (M), Ulrika Edman (V), Peder Westerberg (L), Mattias Larsson (C), Veronica Kerr (KD) till förmån för sina yrkanden.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig:

Hans Lindberg, Anders Ågren, Ulrika Edman, Nasser Mosleh, Peder Westerberg, Mattias Larsson, Lykke Brodin, Veronica Kerr, Jan Hägglund, Petter Nilsson, Patrik Brännberg, Ulrika Westerlund, Anders Sellström, Lennart Arvidsson, Gudrun Nordborg, Marianne Löfstedt, Eric Bergner, Mattias Sehlstedt, Ann-Karin Sjölander, Ellika Nordström, Åsa Bäckström, Mikael Berglund, Peter Sedlacek, Lena Karlsson Engman, Tina Myhrberg, Peter Vigren, Moa Brydsten, Tommy Holmgren, Margareta Rönngren, Ari Leinonen, Elmer Eriksson, Christer Lindvall, Sven-Olov Edvinsson, Andreas Lundgren, Igor Jonsson, Gabriel Farrysson, Jan-Olov Carlsson, Tomas Wennström, Janet Ågren, Lennart Johansson, Elin Jonsson, Elisabet Forssell, Emma Vigren.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Nasser Mosleh (MP) – Bifall till kommunstyrelsens förslag samt uppdrag 25.

Nasser Mosleh (MP) – även bifall till uppdrag 22 med ändring till att upprätta en vänort i Palestina.

Anders Ågren (M) – Bifall till moderaternas budgetförslag samt uppdrag 125-130, 132-137, 139-140, 142, 146-156, 159, 163, 167, 172, 176, 230.

Ulrika Edman (V), Lykke Brodin (FI), Ellika Nordström (-) – Bifall till vänsterpartiets/feministiskt initiativ/Ellika Nordströms budgetförslag.

Ulrika Edman (V) – även bifall till uppdrag 1, 7-16, 84, 98, 124, 136, 138, 145, 158, 168, 178, 196, 197, 199, 201-203, 205, 221, 232-234.

Ulrika Edman (V) – ändrar uppdrag 22 till en vänort i Palestina.

Peder Westerberg (L) – bifall till liberalernas förslag samt uppdrag 76, 78-80, 84-85, 87, 105-106, 119, 122, 153, 178, 187, 198.

Mattias Larsson (C) – bifall till centerpartiets budgetförslag samt uppdrag 1-6, 8-17, 19, 25, 30, 38, 50, 76, 78-80, 82, 85, 94-96, 98-99, 101, 103, 106, 109-110, 120, 123-124, 126-127, 129, 134-135, 141-142, 147, 149, 151-152, 158-159, 182, 204.

Veronica Kerr (KD) – bifall till kristdemokraternas budgetförslag samt uppdrag 76, 79, 85, 87-88, 108, 111, 172, 173.

Jan Hägglund (AP) – bifall till arbetarpartiets budgetförslag samt uppdrag 22, 84, 110-111, 140, 158, 167, 169.

Petter Nilsson (SD) – bifall till sverigedemokraternas budgetförslag.

Propositionsordning som godkänns

Skattesatsen

Kommunstyrelsens förslag mot moderaternas förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag.

Budgeten i sin helhet

- Kommunstyrelsens förslag mot moderaternas förslag mot vänsterpartiets/feministiskt initiativ/Ellika Nordströms förslag mot liberalernas förslag mot centerpartiets förslag mot kristdemokraternas förslag mot arbetarpartiets förslag mot sverigedemokraternas förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

-

- **Huvudförslag**
- Kommunstyrelsens förslag

-

- **Motförslag**
- Moderaternas förslag mot vänsterpartiets/feministiskt initiativ/Ellika Nordströms förslag mot liberalernas förslag mot centerpartiets förslag mot kristdemokraternas förslag mot arbetarpartiets förslag mot sverigedemokraternas förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutat anta moderaternas förslag som motförslag.

-

- **Voteringsproposition**
- Ja-röst för kommunstyrelsens förslag
- Nej-röst för moderaternas förslag

-

- **Omröstningsresultat**

- Med 29 ja-röster mot 11 nej-röster, 24 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att bifalla kommunstyrelsens förslag. Voteringslista

-
- **UPPDRAG**
-
- **Nr 71-75 och 183 utgår – ingår i budgeten.**

- Reviderad sammanställning över yrkanden (uppdrag) bifogas. Bilaga

-
- **Propositionsordning som godkänns**
- **Bifall mot avslag på uppdrag 1-8.** Ordföranden finner att kommunfullmäktige bifallit yrkandena.

-
- **Avslag mot bifall på uppdrag 9-235**

-
- **Efter proposition bifölls följande yrkande:**
- 25.

-
- **Efter proposition avslogs följande yrkanden**
- 9-24, 25-235.

-
- **Votering begärdes på följande yrkanden:**

- **17**
- **Omröstningsresultat**
- Med 46 ja-röster mot 18 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget. Voteringslista

-
- **22**
- **Omröstningsresultat**
- Med 44 ja-röster mot 20 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutat kommunfullmäktige att avslå uppdraget. Voteringslista

-
- **56**
- **Omröstningsresultat**
- Med 49 ja-röster mot 13 nej-röster, 2 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.

-
- Voteringslista
 - **86**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 52 ja-röster mot 11 nej-röster, 1 ledamot som avstår från att rösta och 1 som när frånvarande beslutat kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **104**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 49 ja-röster mot 12 nej-röster, 3 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande, beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **106**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 43 ja-röster mot 21 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **122**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 44 ja-röster mot 18 nej-röster, 2 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **131**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 45 ja-röster mot 5 nej-röster, 14 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **140**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 42 ja-röster mot 18 nej-röster, 4 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
 - Voteringslista
 - **144**
 - **Omröstningsresultat**
 - Med 48 ja-röster mot 4 nej-röster, 12 ledamöter som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.

- Voteringslista
- **158**
- **Omröstningsresultat**
- Med 40 ja-röster mot 23 nej-röster, 1 ledamot som avstår från att rösta och 1 som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
- Voteringslista
- **182**
- **Omröstningsresultat**
- Med 47 ja-röster mot 17 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
- Voteringslista
- **187**
- **Omröstningsresultat**
- Med 46 ja-röster mot 18 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
- Voteringslista
- **193**
- **Omröstningsresultat**
- Med 50 ja-röster mot 14 nej-röster och 1 ledamot som är frånvarande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget.
- Voteringslista
- **227**
- **Omröstningsresultat**
- Med 63 ja-röster mot 1 nej-röster och 1 ledamot som är frånvande beslutar kommunfullmäktige att avslå uppdraget. Voteringslista
- Kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag i övrigt.

Diarienumr: KS-2015/00375

Utredning: Ansökan om medlemskap i det europeiska nätverket ECCAR

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att Umeå kommun inte ansluter till det europeiska nätverket ECCAR.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige biföll i mars 2016 motion 12/2015 – att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om Umeå kommun ska gå med i det europeiska nätverket ECCAR.

ECCAR är ett europeiskt nätverk med syfte att bland annat skapa plattform för utbyte av kunskap om erfarenheter när det gäller arbete för att motverka rasism samt ge förslag till konkreta åtgärder mot diskriminering, främlingsfientlighet och exkludering på lokal nivå. Sekretariatet för nätverket finns i Potsdam, Tyskland.

Utredningens slutsats är att inte förorda att Umeå kommun ansluter till nätverket.

Beslutsunderlag

Utredning om anslutning till nätverket ECCAR.

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Linda Gustafsson
jämställdhetsstrateg

§ 106

Diariennr: KS-2015/00375

Utredning om att ansöka om medlemskap i det europeiska nätverket ECCAR

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att Umeå kommun inte ansluter till det europeiska nätverket ECCAR.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige biföll i mars 2016 motion 12/2015 – att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om Umeå kommun ska gå med i det europeiska nätverket ECCAR.

ECCAR är ett europeiskt nätverk med syfte att bland annat skapa plattform för utbyte av kunskap om erfarenheter när det gäller arbete för att motverka rasism samt ge förslag till konkreta åtgärder mot diskriminering, främlingsfientlighet och exkludering på lokal nivå. Sekretariatet för nätverket finns i Potsdam, Tyskland.

Utredningens slutsats är att inte förorda att Umeå kommun ansluter till nätverket.

Beslutsunderlag

Utredning om anslutning till nätverket ECCAR.

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Underlag medlemskap i ECCAR enligt beslut KF mars 2016

Motionen och diskussion i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige biföll i mars 2016 en motion från Feministiskt initiativ (FI) som innebar att: *ge förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten till att delta i det europeiska nätverket ECCAR (European Coalition of Cities Against Racism)* Under debatten i kommunfullmäktige lyfte bland annat motionären att det är ett problem att anti-rasism ses som ett särintresse och inte som något som ska genomsyra alla politikområde och något som handlar om makt och kunskap. Här bör därför frågan ställas om ett medlemskap i ECCAR kommer att leda till att det genomsyrar alla politikområden eller om det leder till en cementering av anti-rasism som ett särintresse.

Om ECCAR

ECCAR är ett nätverk av städer som tillkom 2004 på initiativ av UNESCO:s avdelning för Social and Human Sciences och har idag cirka 130 medlemmar. Svenska medlemsstäder är: Stockholm, Malmö, Uppsala, Lund, Kalmar, Eskilstuna, Växjö, Södertälje, Botkyrka och Trelleborg. Nätverkets syfte är bland annat att skapa plattform för utbyte av kunskap om erfarenheter när det gäller arbete för att motverka rasism samt ge förslag till konkreta åtgärder mot diskriminering, främlingsfientlighet och exkludering på lokal nivå. Sekretariatet för nätverket finns i Potsdam, Tyskland.

Medlemskapet är förbundet med ett åtagande att arbeta i enlighet med koalitionens tiopunktsprogram mot rasism. Punkterna omfattar städernas olika kompetensområden såsom utbildning, bostäder och sysselsättning samt kultur och idrott:

1. vaksamhet mot rasism – dialog med olika aktörer och grupper för att följa utvecklingen
2. integrera mål, statistik och indikatorer i kommunens styrsystem
3. erbjuda stöd till personer som blivit utsatta för diskriminering och rasism
4. informera om gällande rättigheter och skyldigheter
5. främja lika rättigheter och möjligheter i samhällslivet
6. säkerställa att man är en icke-diskriminerande arbetsgivare och välfärdsleverantör
7. erbjuda lika tillgång till bostäder
8. utmana diskriminering och rasism genom utbildning

9. bidra till ett interkulturellt synsätt i samhällsplaneringen

10. motverka hatbrott och erbjuda konflikthantering

Kostnaden för deltagande i nätverket är 1000 euro/år och innebär att Umeå kommun vartannat år ska återrapportera sitt arbete. Till detta tillkommer kostnader för resor för politiker och ev. medföljande tjänstemän till nätverkets möten.

Pågående arbete

Den strategiska planen pekar ut goda livsvillkor som ett centralt område. Goda livsvillkor för alla måste innehålla ett anti-rasistiskt arbete och arbete för att motverka diskriminering. Att arbeta med anti-rasism och synliggöra maktstrukturer och hur detta drabbar grupper i samhället är en oerhört viktig fråga. Det är också en djuplodande fråga som handlar om att synliggöra och ifrågasätta bemötande, handläggning, stöd osv. utifrån ett anti-rasistiskt perspektiv vilket troligt innebär en stor arbetsinsats från de olika verksamheterna för att det inte ska bli ett arbete som krusar på ytan utan något som faktisk utmanar och förändrar strukturer. Jag ställer mig tveksam till om det är så att ett medlemskap i ECCAR kommer att ge stöd åt detta arbete, och ser även problem med att anta en problemformulering från ECCAR istället för att skapa en egen.

Umeå kommun har antagit Aalborgåtagandena (2008) och i ett motionssvar från 2008 där också miljöpartiet yrkat på ett medlemskap i ECCAR (motionen ansågs besvarad) skrivs Aalborg-åtagandena som en möjlig väg framåt kring arbete med anti-rasism och främlingsfientlighet. Umeå kommun har även antagit CEMR-deklaration om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. Utöver detta har Umeå kommun pågående arbete med fokus på våldsbejakande extremism, samt kring mänskliga rättigheter, där med fokus på ökad kunskap och implementering i styr- och ledningssystem.

Umeå kommun har lokala förebyggande råd som arbetar kopplat till gymnasieskolor och till stadsdelar. Inom ramen för den övergripande planeringen diskuteras blandade upplåtelseformer vad gäller byggande som ett sätt att motverka segregation samt hur planeringen av staden kan vara ett sätt att utmana ev. förutfattade meningar kring vem som ska bo var och på vilka villkor. Det finns också ett interkulturellt råd på Umeå kommun. Brottsförebyggande rådets styrgrupp har representation av polisen och där lyfts frågor om ev. hatbrott för att förebyggande insatser. Kvinnohistoriskt museum har också genomfört ett antal kunskapshöjande insatser i form av öppna föreläsningar, workshops och annat med fokus på ett anti-rasistiskt arbete och jämställdhetsutskottet har ambitionen att jämställdhetsarbetet ska ha ett intersektionellt perspektiv. Detta är bara ett axplock av det arbete som pågår.

Slutsatser

Ett medlemskap i ECCAR kan vara en viktig signal om att arbete med anti-rasism är prioriterat i Umeå kommun. Samtidigt innebär medlemskapet att Umeå ska hålla sig till de punkter som ECCAR pekar ut som centrala att arbeta med. Att implementera de tio punkterna från ECCAR innebär ett stort åtagande för Umeå kommun, bland annat vad gäller punkt tre om att erbjuda stöd till personer som blivit utsatta för diskriminering och rasism. Detta innebär att skapa en helt ny stödverksamhet som idag inte finns på Umeå kommun alternativt stötta t.ex. ideella organisationer som idag arbetar med frågorna. Punkt två om att integrera mål, statistik och indikatorer i styrsystemet innebär att integrera arbetet i uppdrags- och verksamhetsplaner. För att det ska ske på ett hållbart sätt behöver de kopplas till den strategiska planen och de övergripande målen. Här pågår redan idag arbete vad gäller resultatmätt utifrån jämställdhetsmålet, folkhälsomålet och målet om minskad barnfattigdom. Hur detta arbete (utifrån de 10 punkterna) ska implementeras till resultatmätt måste ändå ses som oklart.

Ett medlemskap i ECCAR är en åtgärd på policy-nivå och i sämsta fall kommer detta inte att komma verksamheter till gagn utan resultera i att Umeå kommun återskriver arbetet istället för att ge stöd till verksamheter i form av genomförande av konkreta åtgärder. Som forskaren Sara Ahmed skriver så finns det en risk att: You end up doing the document rather than of doing the doing. För att ett arbete ska bli lyckat i form av ett aktivt arbete bedrivs med konkreta åtgärder behövs stöd i organisationen och ett utpekat sådant finns inte idag. Däremot pågår, som skrivet ovan, ett arbete med implementering av konventioner kring mänskliga rättigheter i verksamheter i Umeå kommun, vilket är ett sätt att lyfta ett rättighetsbaserat arbete och ta ett mer samlat grepp kring detta med fokus på att skapa ett socialt hållbart samhälle. Det finns utrymme för en ambitionshöjning i arbetet inom Umeå kommun men det är inte givet att ett medlemskap i ECCAR skulle innebära en sådan ambitionshöjning då det riskerar att bli en signal från kommunfullmäktige men som utan utpekade stödresurser i förvaltningen inte implementeras på ett givande sätt. Umeå kommun är idag medlemmar i ett antal nationella nätverk med fokus på MR-frågor och jämställdhetsfrågor som också ger erfarenheter kring arbete med anti-rasism. Kunskaper och erfarenheter från ett medlemskap i ECCAR kommer troligen att leda till att en ansvarig politiker och utpekad tjänsteman deltar på möten med ECCAR. För att den kunskap och de erfarenheter som lärs av ett medlemskap ska komma ut i organisationen behöver det finnas en struktur för detta då ett anti-rasistiskt arbete är alldeles för viktigt för att fastna hos ett fåtal personer. Om ett medlemskap i ECCAR ska vara aktuellt bör det också beslutas vilken politiker och vilka tjänstemän som ska vara utpekade att delta på möten, sprida erfarenheter och återskriver arbetet till ECCAR. Ett ev. medlemskap i ECCAR bör därför förhålla sig till

ett större perspektiv, både i relation till hur arbetet med anti-rasism bedrivs idag i Umeå kommun och hur det ska bedrivas framåt samt även frågan om vilka internationella nätverk som Umeå kommun ingår eller ska ingå i. Umeå kommun kan säkerligen både få ta del av och dela med sig av viktiga erfarenheter genom att ansluta sig till ECCAR, och kostnaden måste i sammanhanget ses som liten. Men det är troligen inte korrekt att tro att ett medlemskap i ECCAR kommer att ge en rejäl skjuts åt det anti-rasistiska arbete i Umeå kommun om det inte också medföljs av stöd, ekonomi för att starta upp eller driva arbete, möjligheter till kompetensutveckling och en tydlighet kring hur tio-punktsprogrammet ska arbetas in i verksamhetsplanering. Malmö stad har antagit en handlingsplan för kommunen med koppling till medlemskapet i ECCAR och detta är en väg som går att ta. Till detta måste i så fall också diskuteras vem som ska ta fram den och hur den ska implementeras och förhålla sig till övriga mål. En separat handlingsplan riskerar också att ytterligare cementera arbetet med anti-rasism som något som ligger utanför det ordinarie arbetet. Kanske kan ett medlemskap i ECCAR vara aktuellt för Umeå kommun när en större intern diskussion har ägt rum kring hur frågor om anti-rasism ska bedrivas på strategisk nivå.

Linda Gustafsson

Jämställdhetsstrateg

Diariennr: KS-2017/00103

Internkontrollplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa internkontrollplan för 2017 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens verksamheter har tagit fram en internkontrollplan för 2017.

Beslutsunderlag

Internkontrollplan 2017.

Beredningsansvariga

Roger Svärd, Peder Johansson

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Roger Svärd
ekonomichef

§ 107

Diariennr: KS-2017/00103

Kommunstyrelsen - Internkontrollplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa internkontrollplan för 2017 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens verksamheter har tagit fram en internkontrollplan för 2017.

Beslutsunderlag

Internkontrollplan 2017.

Beredningsansvariga

Roger Svärd, Peder Johansson

Beslutet ska skickas till

Roger Svärd

Internkontrollplan Kommunstyrelse 2017

Mål/krav	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Rubrik	Åtgärd	Ansvar	Slutdatum
Umeås tillväxt ska klaras med bibehållen social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare 2050	Brist på tillgång till verksamhetsmark	Möjligt	Mycket allvarliga	12	Skapa förståelse och beredskap för behovet av planlagd mark	Dialog med kommunledning för att skapa förståelse och beredskap för behovet av planlagd verksamhetsmark.	Tillväxtdirektör	2017-12-31
Vi ska skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen i Umeå genom tillväxt i näringslivet i samverkan med näringsliv, universitet mfl	Att nya utvecklingsprojekt finansierade genom EU-program inte kommer beviljas. EU-projekt är en viktig motor för att kunna genomföra utveckling samt personella- och materiella investeringar.	Troligt	Mycket allvarliga	16	Bevaka strukturfonderna programperiod 2014-2020	Bevaka strukturfondernas programperiod 2014 - 2020 för de program som är lämpliga. Fånga upp utvecklingsidéer i regionen som kan vara lämpliga att bedriva i projektform och finna partners för det.	Nä-livs.chef	2017-12-31
	Brist på kommunala ekonomiska medel för utvecklingsprojekt och särskilda satsningar.	Möjligt	Allvarliga	9	Medverka till tillväxt och utveckling i kommunen	Dialog med kommunledningen för att skapa förståelse för enhetens betydelse för att medverka till tillväxt och utveckling i kommunen.	Nä-livs.chef	2017-12-31
Öka brukaryttan och effektivisera servicen genom att utveckla processer, samordna, stödja och leda verksamheterna	Nyckelpersoner slutar (t ex pensioneringar) Personal med rätt kompetens kan inte rekryteras, vilket resulterar i sämre kvalitet på utförda tjänster.	Möjligt	Allvarliga	9	Plan för personalplanering som uppdateras löpande	Bra arbetsmiljö, god löneutveckling, utvecklande arbetsuppgifter, möjligheter till kompetensutveckling.	Mex-chef	2017-12-31
	Specialiserade nyckelpersoner medför hög sårbarhet	Troligt	Allvarliga	12	Minska sårbarheten på grund av specialisering	I så stor omfattning som möjligt undvika att endast en person i kommunen kan en specifik arbetsuppgift.	Mex-chef	2017-12-31

Tjänsteskrivelse

2017-03-13

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diariennr: KS-2017/00031

Finans- och kraftrapport februari 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att godkänna Finans- och kraftrapport februari 2017

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport februari 2017

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Beslutet ska skickas till

Lennart Malm

Förnamn, Efternamn
Befattning

Anna Westerlund
controller

§ 95

Diariennr: KS-2017/00031

Finans- och kraftrapport 2017

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Finans- och kraftrapport februari 2017.

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport februari 2017.

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Beslutet ska skickas till

Lennart Malm

Handläggare, Finans:
Handläggare, Kraftverksamhet:
Ansvarig:

Anna Westerlund
Anna-Karin Nilsson
Lennart Malm

INTERNBANKENS FINANSIELLA POSITIONER
Mkr

Upplåning		Förändring från fg månad
Externa kreditgivare	9 365,0	0,0
Norrlandsoperan	14,8	12,5
Checklimit	-205,6	-70,2
Totalt:	9 174,2	-57,7

Utlåning		Förändring från fg månad
Umeå Kommun	1 869,4	121,0
UKF-koncernen	7 247,2	-176,8
Övr. kommunala bolag	57,6	-1,9
Totalt:	9 174,2	-57,7

UMEÅ KOMMUNS NETTOSKULD
Mkr

Internbanken	-1 869,4
Kommuninvest, Placering förlagslån	12,0
NLC Ferry AB OY	17,6
Totalt:	-1 839,8

KOMMUNFÖRETAGENS UPPLÅNING
Mkr

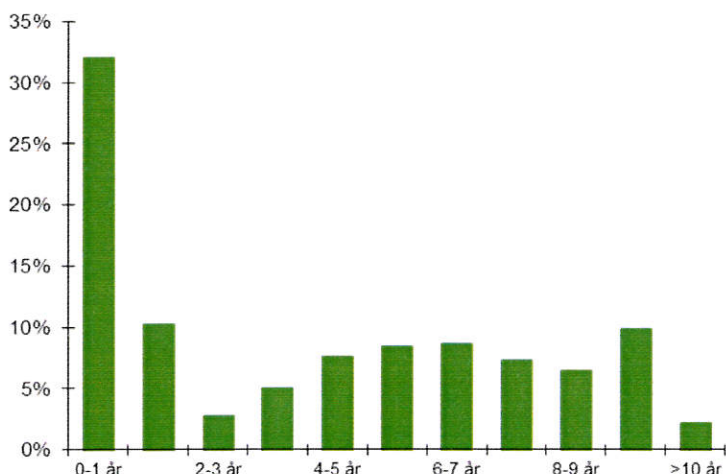
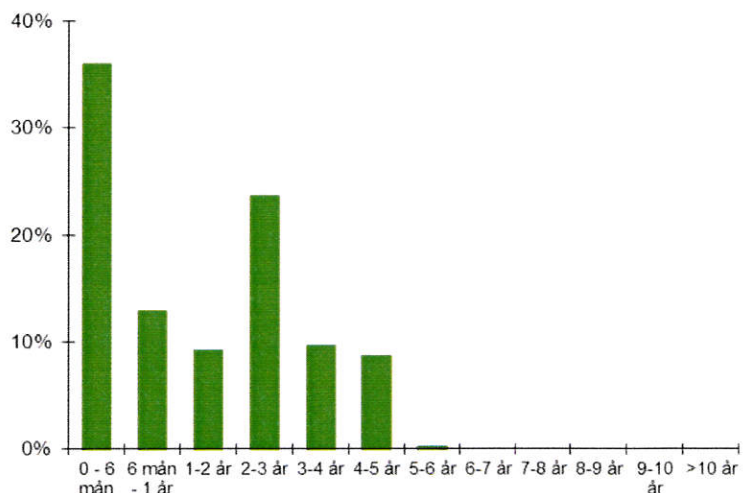
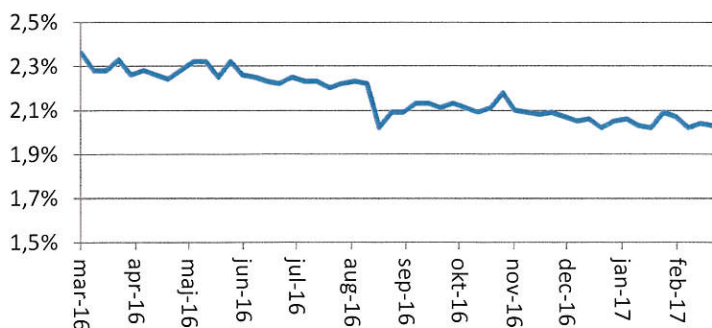
UKF-Koncernen	I-banken	Externt	Totalt	ökn/min fg månad
Bostaden	3 849,4		3 849,4	-51,0
Umeå Energi*	1 730,7	569,0	2 299,7	-133,7
UMEVA	884,0		884,0	20,5
INAB	770,6		770,6	-8,8
UKF**	39,2	182,8	222,0	-131,0
Övriga	150,0		150,0	188,4
Totalt	7 424,0	751,8	8 175,8	-115,6

Folkets Hus	57,6	57,6	-1,4
-------------	------	------	------

* Inkl. leasing ** Inkl. lån utöver internbanken

REGLER OCH POSITIONER

	Regler	Nuvarande volym
Räntebindning <12 mån	Max 50%	32%
Kapitalbindning <12 mån	Max 50%	49%

RÄNTEBINDNING
snitt 4,05 år

KAPITALBINDNING
snitt 1,66 år

KONCERNPORTFÖLJENS UTLÅNINGGRÄNTA*

Exklusive marginal

* per 2017-02-28

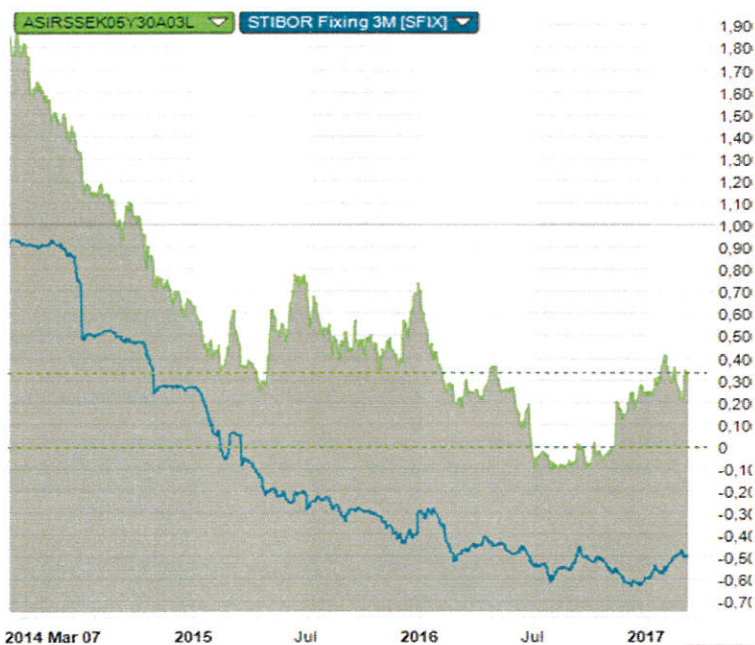
2,03%

KREDITGIVARE		Mkr	DERIVATGIVARE*		Mkr
Kommuninvest		7 215,0	SEB		3 110,0
SEK		2 050,0	SHB		1 590,0
Depfa		100,0	Danske		650,0

* Specificerat de tre största

UMEÅ KOMMUNS RÄNTENETTO, t.o.m period		Mkr	DONATIONSMEDEL		mnkr
Umeå Kommuns räntekostnad		-6,4	Donationsmedel, marknadsvärde		13,0
Internbankens finansiella intäkter		6,2			
Umeå Kommuns räntenetto		-0,1			

3 MÅN.STIBOR OCH 5-ÅRIG SWAPRÄNTA

BORGENSENGAGEMANG

	Förändring från:	
	161231	160630
Kommunens egna företag	809,1	-11,0
Extern borgen, inkl. bostäder*	111,8	-0,5
Total borgen:	920,9	-11,5

* Kommunens förlustansvar för Egna hem uppdateras endast vid årsskifte

Kommentar: Riksbanken lämnade som väntat reporäntan oförändrad vid mötet i februari, men budskapet i övrigt var mjukare än väntat. Man kan se detta som ett uttryck för Riksbankens ansträngningar att hålla mot en alltför snabb förstärkning av kronan, även om Riksbanken hänvisade till politiska risker. Det historiska mönstret är att Riksbanken inlett höjningar tidigare än vad som anges i prognoser. Oro inför det franska presidentvalet fortsätter att prägla räntemarknaderna i Europa. Svenska 10-årsräntor är ned ett par punkter.

PENSIONSSTIFTELSE *- UMEÅ KOMMUN SAMT KOMMUNKONCERNEN

FOND	Marknadsvärde mkr		Avkastning feb 2017		Avkastning 2017		Avk. sedan start *	
	Kommun**	UKF	Portfölj	Index	Portfölj	Index	Portfölj	Index
TOTALVÄRDE	186,1	137,0	1,7%	2,1%	2,0%	1,9%	8,2%	8,3%
VÄRDE föreg m	183,0	134,7						

* Förvaltningen startade 2012-10-31 Avkastning anges på årsbasis, d v s genomsnittlig avkastning på "rullande" tolv månadersperioder sedan start.

** Uttag ur kapitalet om sammanlagt 48,8 mnkr har genomförts

KRAFTRAPPORT FEBRUARI 2017

KOMMENTARER OM MARKNAD OCH RESULTAT

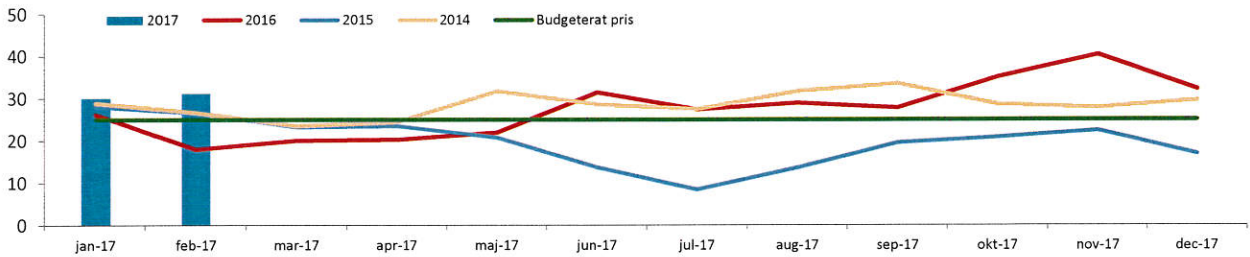
Spotpriset på elmarknaden är bättre än förväntat i februari och räddar upp den något sviktande produktionen i Stornorrfors. Ursprunglig årsprognos kvarstår på 76 mkr, men kan komma troligtvis att ändras under någon av kommande månaderna, då Umeå kommun väntar på besked om sänkt fastighetsskatt på Stornorrfors kraftstation.

KRAFTVERKSAMHETENS PRODUKTION & RESULTAT

	Utfall	Budget	Avvikelse	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Totalt resultat, Mnkr	6	3	3	10	8	2	76	44	32
Produktionseffekt*, Mnkr	8	9	-1	16	20	-4			
Priseffekt**, Mnkr	12	9	3	25	20	5			

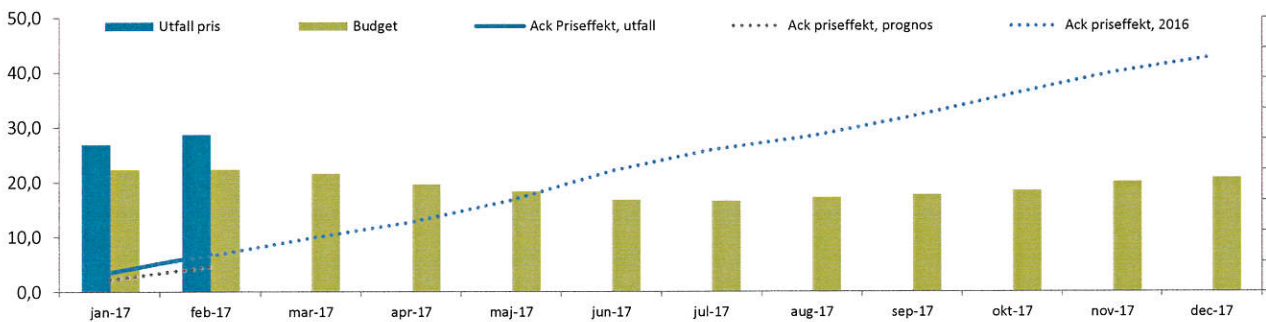
*Utfall produktion x budgeterat pris
**Utfall pris x budgeterad produktion

MARKNADENS SPOTPRIS, historiskt månadsmedel, öre/KWh

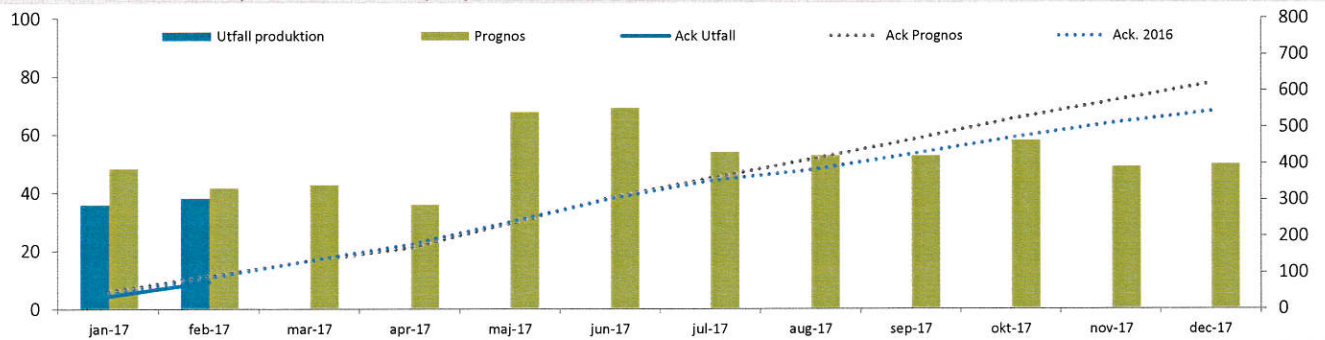
KOMMUNENS PRODUKTIONSPRIS inkl. säkringar, öre/KWh

Mnkr

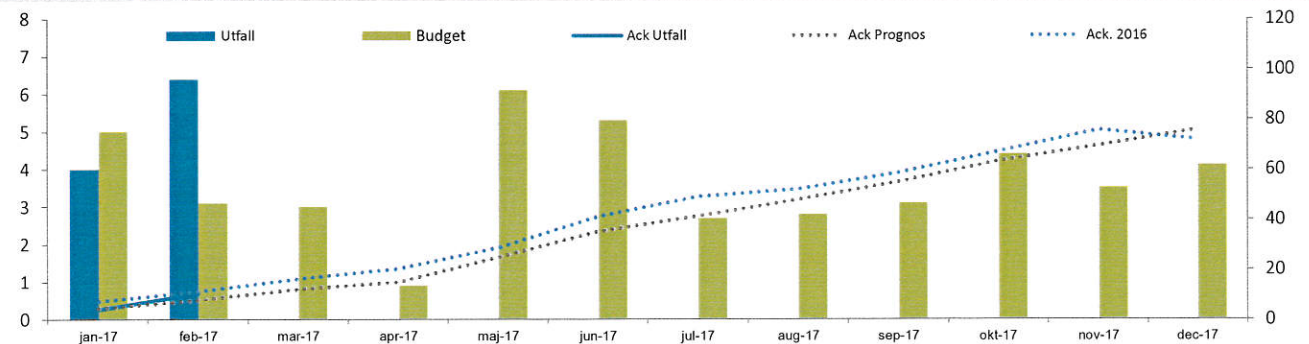
STORNORRFORS PRODUKTION, Kommunens andel 25,85%, GWh

GWh

KRAFTVERKSAMHET RESULTAT, Mnkr

Mnkr

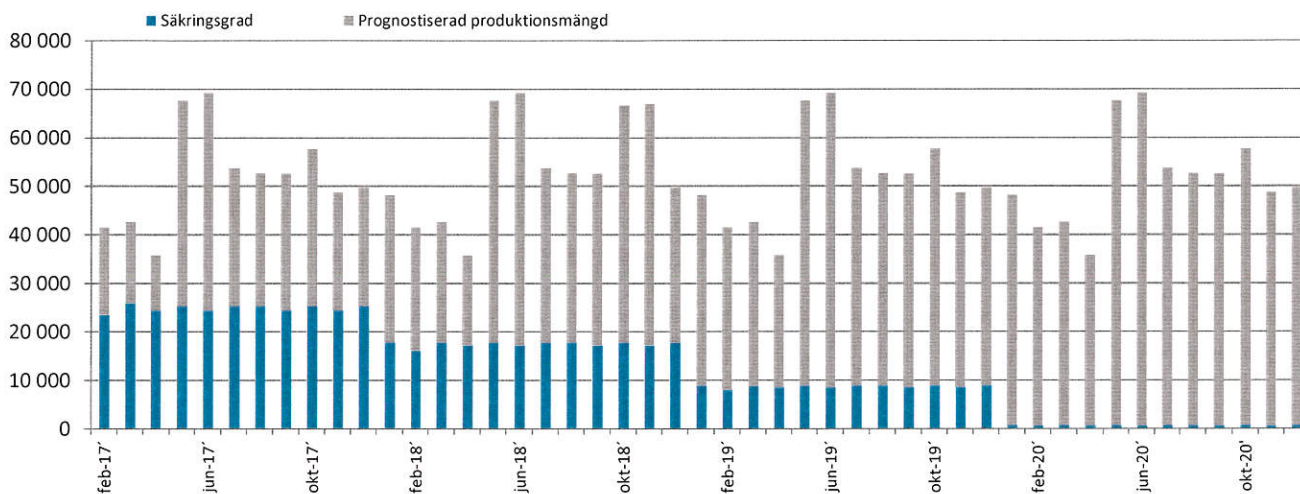

KRAFTRAPPORT FEBRUARI 2017

GWh

En målsättning med kommunens försäljning av sin andelskraft är att få en över åren jämn, stabil och sannolik försäljningsintäkt. Strategin för att uppnå detta är en indexliknande hantering där terminsaffärer genomförs kontinuerligt och strukturerat. Genom att över tiden fylla på säkringsvolymerna för varje kalenderår uppstår en prisjämnande effekt.

Nedan redovisas prognostiserade försäljningsvolymerna samt hur stor del av dessa som är prissäkrade.

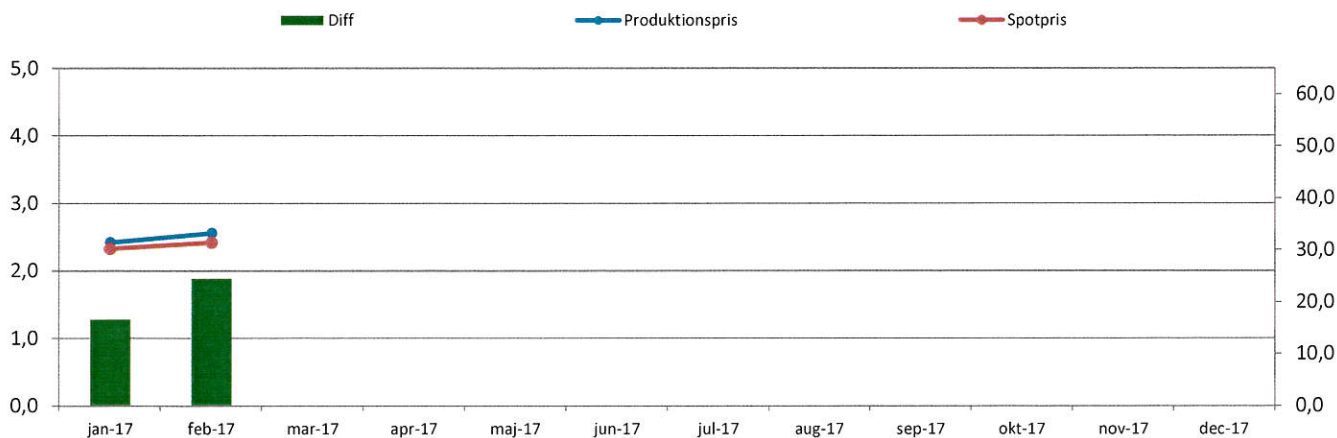

OPTIMERINGSUTFALL

öre/KWh

Umeå Kommun är delägare i Stornorrfforsens kraftverk till 25,85 % och därmed berättigad till samma andel av den kraft som produceras. Kommunen har även enligt avtal rätt att fiktivt, inom avtalat intervall, "köra" sin produktionsandel som om det vore en egen kraftstation. Målsättningen med kommunens "körning" är därför att optimera produktionen och resultatet genom att inom avtalat intervall planera sitt kraftuttag.

Kurvorna visar de olika priserna medan höjden på staplarna beskriver skillnaden mellan det pris som optimeringen åstadkommit och det verkliga genomsnittliga spotpriset.

EKONOMIFUNKTIONEN

Susanne Aidanpää

Lennart Malm

Februari 2017

NYA FINANSIELLA AFFÄRER

<i>Löpnr</i>	<i>Motpart</i>	<i>Belopp</i>	<i>Nom.ränta</i>	<i>Likvdatum</i>	<i>Sffdatum</i>
101656	Svensk Export Kredit	-300 000 000	-0,263	2017-02-03	2017-05-03
202235	Royal Bank of Scotland	50 000 000	-0,528	2017-02-09	2019-02-11
202236	Royal Bank of Scotland	-50 000 000	2,73	2017-02-09	2019-02-11

NYA ELHANDELSAFFÄRER

<i>Eltermin*</i>	<i>Portfölj**</i>	<i>Effektenheter (MW)***</i>	<i>MWh</i>	<i>Pris/MWh</i>	<i>Startdatum</i>	<i>Sffdatum</i>
Q1-18	UK egen prissäkringar	2,00	2 159,00	281,70	2018-01-01	2018-03-31
Q4-18	UK prod prissäkringar	1,00	2 209,00	229,20	2018-10-01	2018-12-31
FWYR-20	UK prod prissäkringar	1,00	8 784,00	209,80	2020-01-01	2020-12-31
FWYR-19	UK prod prissäkringar	1,00	8 760,00	205,80	2019-01-01	2019-12-31

* Med uttrycket "eltermin" avses ett kontrakt om att köpa/sälja en bestämd mängd kraft till ett fastställt pris under en viss tidsperiod (prissäkring). I Umeå kommuns fall utförs elterminer endast med finansiell avräkning mot spotpriset, dvs. ingen fysisk leverans ingår i elterminsavtalet. Terminernas löptid fås genom att enbart läsa de fem-sex sista tecknen i produktens namn. T.ex. är ENOUYR-17 en produkt som sträcker sig över hela året 2017, ENOUQ4-75 sträcker sig över kvartal fyra år 2017.

** Umeå kommun har två elhandelsportföljer; en produktions- och en egenanvändningsportfölj (inköpsportfölj). Inköp/försäljning av elterminer i dessa portföljer görs för att diversifiera prisriskerna.

*** Effektenheter är energin man köpt/sålt per tidsenhet.

Tjänsteskrivelse

2016-12-01

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diarienumr: KS-2016/00631

Motion 29/2016 - Kommunal åldersprövning av EKB**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med Individ- och familjenämnden yttrande.

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-09-26 väckt motion har Petter Nilsson föreslagit att Umeå kommun ska utreda möjligheten att åldersbestämma asylsökande ungdomar samt att förvaltningen ska ta fram förslag på hur åldersbestämning mest kostnadseffektivt sker med dagens teknik.

Att utreda identitet och därmed även ålder är inte en kommuns uppgift. Det är en del i asylutredningen som ligger inom Migrationsverkets ansvarsområde och det finns inte utrymme för en kommun att ta över en sådan uppgift från staten.

Individ- och familjenämnden har i yttrande 2016-11-22 föreslagit att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Individ- och familjenämndens protokoll samt yttrande 2016-09-15
Motion 29/2016

Beredningsansvariga

Frida Hald, utredare

Förnamn, Efternamn
BefattningAgneta Flumé
nämndssekreterare

§ 420

Diarienum: KS-2016/00631

Motion 29/2016 - Kommunal åldersprövning av EKB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med Individ- och familjenämnden yttrande.

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktiges sammanträde 2016-09-26 väckt motion har Petter Nilsson föreslagit att Umeå kommun ska utreda möjligheten att åldersbestämma asylsökande ungdomar samt att förvaltningen ska ta fram förslag på hur åldersbestämning mest kostnadseffektivt sker med dagens teknik.

Att utreda identitet och därmed även ålder är inte en kommuns uppgift. Det är en del i asylutredningen som ligger inom Migrationsverkets ansvarsområde och det finns inte utrymme för en kommun att ta över en sådan uppgift från staten.

Individ- och familjenämnden har i yttrande 2016-11-22 föreslagit att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Individ- och familjenämndens protokoll samt yttrande 2016-09-15
Motion 29/2016

Beredningsansvariga

Frida Hald, utredare

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2016-12-13

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Yttrande

2016-09-15

Dnr: IFN-2016/00281

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion nr 29/2016 - Kommunal åldersprövning av EKB

Sverigedemokraten Petter Nilsson har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Umeå kommun ska utreda möjligheten att åldersbestämma asylsökande ungdomar samt att förvaltningen ska ta fram förslag på hur åldersbestämning mest kostnadseffektivt sker med dagens teknik.

Att utreda identitet och därmed även ålder är inte en kommuns uppgift. Det är en del i en asylutredning som ligger inom Migrationsverkets ansvarsområde och det finns inte utrymme för en kommun att ta över en sådan uppgift från staten.

Migrationsverket bedömer när asylansökan registreras om den uppgivna åldern är rimlig, men den slutliga åldersbestämningen görs först i slutet av asylprocessen. Om en kommun gör en annan bedömning av ålder kan Migrationsverket ompröva sin registrering. En utredning som visar på att den första bedömningen är felaktig krävs i så fall.

När det gäller åldersbedömning har inte socialtjänsten fått något uppdrag att arbeta med att självständigt göra åldersbedömningar. Socialstyrelsen konstaterar att det finns risker med att låta berörda myndigheter eller verksamheter göra egna, mer intuitiva åldersbedömningar då det inte är tillfredställande utifrån kravet på likvärdighet och rättssäkerhet. Detta eftersom det öppnar upp för godtycke i myndighetsutövningen.

Under hösten 2015 kom signaler från Migrationsverket om att varje myndighet kunde göra sin egen åldersbedömning. Vid något enstaka tillfälle och i en enskild situation har Umeå kommunen gjort försök att tillämpa detta i konsultation med andra myndigheter. Detta har då skett inom ramen för behövlig samverkan, till exempel avseende behov av vård eller behov av stöttning från polismyndighet. Andra myndigheter har då tydliggjort att de inte tar hänsyn till om det från kommunen finns en tveksamhet om en ung människas ålder. Samtliga instanser utgår från den enda dokumenterade ålder som finns tillgänglig och det är Migrationsverkets angivna ålder.

Under den stora inströmningen av asylsökande hösten 2015, gjordes vissa åldersbedömningar på Umeå kommuns ankomstboenden, då Migrationsverket ännu inte dokumenterat åldern i det allra första skedet. Detta innebär att personer som ansvarig tjänsteman inom ankomstverksamhet uppenbart ansåg vara vuxna, avvisades och inte fick plats på Umeå kommuns ankomstboenden.

När det gäller personer som Migrationsverket har anvisat till Umeå kommun, lämnas uppgifter om eventuella tveksamheter om ålder när Migrationsverket gör efterfrågningar på grund av åldersutredning. Socialstyrelsen har varit tydlig med att det skulle innebära ett sekretessbrott att på eget initiativ inge uppgifter om barns personliga förhållande. Citat från Socialstyrelsen: " På grund av den sekretess som gäller inom socialtjänsten (26 kap. offentlighets- och sekretesslagen) får socialtjänsten inte kontakta Migrationsverket på eget initiativ angående ett ensamkommande barns personliga förhållanden om det inte står klart att varken barnet eller någon av barnets närstående lider men av att uppgifterna lämnas ut."

Om det kommer in uppgifter till Umeå kommun som kan tyda på att en ungdom har annan ålder än den angivna, dokumenteras detta. Om Migrationsverket i en åldersutredning begär det, går dokumentationen igenom. Finns något dokumenterat om ålder, lämnas den informationen till Migrationsverket. Det är för tillfället det enda Umeå kommun har möjlighet och i uppdrag att göra i frågan.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår med hänvisning till yttrandet att individ- och familjenämnden föreslår kommunstyrelsen att avslå motionen.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Frida Hald
Utredare

§ 193

Diarienum: IFN-2016/00281

Yttrande över motion 29/2016 - Kommunal åldersprövning av EKB

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2016-09-15 och föreslår att motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Sverigedemokraten Petter Nilsson har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Umeå kommun ska utreda möjligheten att åldersbestämma asylsökande ungdomar samt att förvaltningen ska ta fram förslag på hur åldersbestämning mest kostnadseffektivt sker med dagens teknik.

Att utreda identitet och därmed även ålder är inte en kommuns uppgift. Det är en del i asylutredningen som ligger inom Migrationsverkets ansvarsområde och det finns inte utrymme för en kommun att ta över en sådan uppgift från staten.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet beslutar att föreslå nämnden att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Yttrande 2016-09-15
Motion 29/2016

Beredningsansvariga

Frida Hald, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2016-11-23

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Kommunal åldersprövning av EKB

I Uppdrag Granskning, den 31 augusti framgår att vare sig Migrationsverket eller mottagande kommuner genomför åldersbestämningar av asylsökande ungdomar vilket lett till svårigheter, då vuxna bor tillsammans med minderåriga på HVB-hem, där de som bedöms vara under 18.

I övriga Skandinavien och i många EU-länder görs mycket för att åldersbestämma de ensamkommande, som ofta saknar identitetsdokument där deras ålder styrks. Migrationsverkets officiella ståndpunkt, är att utan några åtgärder acceptera den ålder som uppges, trots att Sveriges officiella hållning är obligatorisk bestämning av ålder på flyktingungdomarna.

Migrationsverkets enda skyldighet är att informera ensamkommande och deras biträden att de kan erbjudas en medicinsk åldersbedömning, främst med stöd av röntgen av tänder och handleder. Det är den asylsökande med biträde som gör beställning hos sjukvården och utlåtandet lämnas till Migrationsverket, som också faktureras. Andra myndigheter informeras inte.

Det står andra aktörer, landsting och kommuner, fritt att själva ta ställning till asylsökandes uppgivna ålder. I fall man misstänker att ensamkommande är äldre än 17 år, kan kommunen själv agera för att förebygga att blanda vuxna och barn i boenden.

Med anledning av ovanstående yrkar vi Sverigedemokrater:

Att vi utreder möjligheten för kommunen att åldersbestämma asylsökande ungdomar.

Att förvaltningen tar fram förslag hur åldersbestämning mest kostnadseffektivt sker med dagens teknik.

Petter Nilsson (SD)

Diarienumr: KS-2017/00038

Motion 3/2017 - Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 3/2017 – Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktige 2017-01-30 väckt motion föreslår Anders Ågren (M) att Umeå kommun möjliggör för alla anställda att träna på arbetstid genom ett återinförande av friskvårdstimmen.

Det är idag väl känt att motion och god kondition har stor effekt på individers välmående och prestation. Den moderna hjärnforskningen visar att motion och träning har stora effekter på hjärnan. Det bästa man kan göra för hjärnan är att röra på sig. Träning ökar motståndskraften mot stress. Träning höjer dopaminnivåerna och det medför ökad koncentrationsförmåga. Vid depressioner är träning ofta ett verkningsfullt alternativ istället för antidepressiva mediciner

Det finns studier som visar att träning på arbetstid (t.ex. friskvårdstimme) kan vara lönsamt i ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Att arbetsgivaren tar aktiv ställning och visar att man värderar och prioriterar att medarbetarna är fysiskt aktiva är betydelsefullt. Olika former av anställningsförmåner är viktiga argument i framtida rekrytering. För att vara en attraktiv arbetsgivare är tillgång till friskvård en av flera förmåner som behöver utvecklas.

Umeå kommun är sedan länge väl medveten om betydelsen av olika livsstilsfaktorer och deras påverkan på hälsa, välbefinnande och prestation. Sedan 2008 har kommunen ett kommungemensamt friskvårdserbjudande med rabatterade motionskort på ett flertal anläggningar och friskvårdsbidrag för övriga aktiviteter. Förmånen är uppskattad och antalet som nyttjar den ökar stadigt varje år. 2016

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00038

var det 4 675 personer som nyttjade friskvårdserbudandet vilket motsvarar 45 % av alla månadsanställda.

Anställda inom vissa förvaltningar hade tidigare möjlighet till en friskvårdstimme. Då det upplevdes som orättvist och svårt att mäta effekten togs den bort och ersattes med friskvårdserbudandet och andra former av hälsofrämjande aktiviteter som ett 100-tal hälsoinspiratörer och aktiviteter via personalföreningen Sporren.

En omvärldsbevakning visar att ett antal kommuner som Örnsköldsvik, Robertsfors, Piteå och Östersund har friskvårdstimme. Timmen får tas ut om verksamheten tillåter och inga vikarier medges. Det innebär att det uppstår produktionsbortfall och att det i praktiken är väldigt svårt att nyttja friskvårdstimmen enligt vad kommunerna uppger.

Ett flertal kommuner som Norrköping, Linköping, Kalmar, Luleå, Vännäs, Skellefteå och Malmö har haft friskvårdstimme men valt att ta bort den. Skälet till detta att det är svårigheter att erbjuda den till alla med likvärdiga förutsättningar med de kostnader som det skulle medföra samt att det är svårt att se effekter och täcka produktionsbortfallet med vikarier. I stället satsar dessa kommuner på friskvårdsbidrag och aktiva hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen.

Att återinföra en friskvårdstimme i Umeå kommun skulle säkert upplevas som positivt. Men det kräver att budgetmedel tillförs för att verksamheterna inte ska få ett stort produktionsbortfall. Produktionsbortfallet motsvarar ca 95 miljoner och ska det ersättas av vikarier inom skola, vård och omsorg så är det en vikariekostnad på ca 75 miljoner. Den största svårigheten är dock att kunna ersätta friskvårdstimmen med vikarier inom främst förskola/skola och vård och omsorg med den kompetensbrist som nu råder. I praktiken skulle därmed en friskvårdstimme vara svårt att genomföra på ett likvärdigt sätt för alla medarbetare i kommunen.

Förvaltningens samlade bedömning är därför att avslå motionen. Förvaltningen vill fortsätta med attraktiva friskvårdserbudande för anställda på fritiden och satsa på hälsofrämjande riktade insatser på arbetsplatserna utifrån verksamhetens behov.

Beslutsunderlag

Motion 3/2017

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00038

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg, personaldirektör

Beslutet ska skickas till

Anders Ågren

Förnamn, Efternamn

Befattning

Anna Holmstedt

nämndsekreterare

§ 17

Diarienumr: KS-2017/00038

Motion 3/2017 - Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 3/2017 – Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid

Ärendebeskrivning

I en vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-01-30 väckt motion föreslår Anders Ågren (M) att Umeå kommun möjliggör för alla anställda att träna på arbetstid genom ett återinförande av friskvårdstimmen.

Det är idag väl känt att motion och god kondition har stor effekt på individens välmående och prestation. Den moderna hjärnforskningen visar att motion och träning har stora effekter på hjärnan. Det bästa man kan göra för hjärnan är att röra på sig. Träning ökar motståndskraften mot stress. Träning höjer dopaminnivåerna och det medför ökad koncentrationsförmåga. Vid depressioner är träning ofta ett verkningsfullt alternativ istället för antidepressiva mediciner

Det finns studier som visar att träning på arbetstid (t.ex. friskvårdstimme) kan vara lönsamt i ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Att arbetsgivaren tar aktiv ställning och visar att man värderar och prioriterar att medarbetarna är fysiskt aktiva är betydelsefullt. Olika former av anställningsförmåner är viktiga argument i framtida rekrytering. För att vara en attraktiv arbetsgivare är tillgång till friskvård en av flera förmåner som behöver utvecklas.

Umeå kommun är sedan länge väl medveten om betydelsen av olika livsstilsfaktorer och deras påverkan på hälsa, välbefinnande och prestation. Sedan 2008 har kommunen ett kommungemensamt friskvårdserbudande med rabatterade motionskort på ett flertal anläggningar och friskvårdsbidrag för övriga aktiviteter. Förmånen är uppskattad och antalet som nyttjar den ökar stadigt varje år. 2016 var det 4 675 personer som nyttjade friskvårdserbudandet vilket motsvarar 45 % av alla månadsanställda.

Anställda inom vissa förvaltningar hade tidigare möjlighet till en friskvårdstimme. Då det upplevdes som orättvist och svårt att mäta effekten togs den bort och ersattes med friskvårdserbudandet och andra former av hälsofrämjande aktiviteter som ett 100-tal hälsoinspiratörer och aktiviteter via personalföreningen Sporren.

En omvärldsbevakning visar att ett antal kommuner som Örnsköldsvik, Robertsfors, Piteå och Östersund har friskvårdstimme. Timmen får tas ut om verksamheten tillåter och inga vikarier medges. Det innebär att det uppstår produktionsbortfall och att det i praktiken är väldigt svårt att nyttja friskvårdstimmen enligt vad kommunerna uppger.

Ett flertal kommuner som Norrköping, Linköping, Kalmar, Luleå, Vännäs, Skellefteå och Malmö har haft friskvårdstimme men valt att ta bort den. Skälet till detta att det är svårigheter att erbjuda den till alla med likvärdiga förutsättningar med de kostnader som det skulle medföra samt att det är svårt att se effekter och täcka produktions-bortfallet med vikarier. I stället satsar dessa kommuner på friskvårds-bidrag och aktiva hälsofrämjande insatser på arbetsplatsen.

Att återinföra en friskvårdstimme i Umeå kommun skulle säkert upplevas som positivt. Men det kräver att budgetmedel tillförs för att verksamheterna inte ska få ett stort produktionsbortfall. Produktionsbortfallet motsvarar ca 95 miljoner och ska det ersättas av vikarier inom skola, vård och omsorg så är det en vikariekostnad på ca 75 miljoner. Den största svårigheten är dock att kunna ersätta friskvårdstimmen med vikarier inom främst förskola/skola och vård och omsorg med den kompetensbrist som nu råder. I praktiken

skulle därmed en friskvårdstimme vara svårt att genomföra på ett likvärdigt sätt för alla medarbetare i kommunen.

Förvaltningens samlade bedömning är därför att avslå motionen. Förvaltningen vill fortsätta med attraktiva friskvårdserbjudande för anställda på fritiden och satsa på hälsofrämjande riktade insatser på arbetsplatserna utifrån verksamhetens behov.

Beslutsunderlag

Motion 3/2017

Beredningsansvariga

Birgitta Forsberg, personaldirektör

Personalutskottets beslutsordning

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) med instämmande av **Mattias Larsson (C)** och **Marianne Löfstedt (M)** – bifall till motionen.

Christer Lindvall (S) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till motionen. Ordföranden finner att personalutskottet beslutar föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Reservation

Elmer Eriksson (M) och Marianne Löfstedt (M)

Beslutet ska skickas till

Anders Ågren

Motion

Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid

En viktig del i kommunens attraktivitet är att vara en modern och god arbetsgivare.

Det är väl belagt att träning har en mycket positiv inverkan på människors hälsa. Att erbjuda möjlighet till träning på arbetstid har visat sig vara ett sätt att minska sjukfrånvarokostnaderna, att öka hälsan bland medarbetarna och samtidigt öka produktiviteten. Således en vinst för såväl den anställde som för arbetsgivaren.

Inom Umeå kommun har redan flera kommunala bolag insett fördelarna med detta. Bland de kommunala bolag som erbjuder möjligheten till träning på arbetstid för sina anställda finns Umeå Energi AB, VAKIN, AB Bostaden, UPAB och Dåva Deponi och Avfallscenter. Sjukfrånvaro är betydligt lägre bland de anställda inom de kommunala bolagen jämfört med de anställda inom den kommunala förvaltningen.

År 2010 avskaffade Umeå kommun friskvårdstimmen för de anställda inom förvaltningen. Det var ett misstag. Sedan år 2011 ökar sjukskrivningarna hos de anställda inom Umeå kommun, även om vi ligger under snittet bland kommunerna i landet. Det är förenat med stora kostnader: ca 107 miljoner kr i direkta kostnader (sjuklönekostnader, arbetsgivaravgifter, företagshälsovård, rehabiliteringskostnader m.m.) och räknar vi in de indirekta kostnaderna (kostnad för ersättare, mertid, övertid, vikarie, produktionsstörningar, förseningar, kvalitetsbortfall, kvalitetsbristkostnader m.m.) lär det enligt förvaltningen kunna bli upp emot det dubbla per år. Umeå kommun förlorar alltså uppskattningsvis 210-220 miljoner kr per år p.g.a. sjukskrivningarna.

Som en del i att vara en modern arbetsgivare, och samtidigt minska sjuktalen, vill vi att all personal ska ges möjlighet att träna på arbetstid. Genom ett återinförande av friskvårdstimme så uppmuntrar vi vår personal att träna, och det vinner alla på: arbetsgivaren som får lägre kostnader för sjukfrånvaro och den enskilde i formen av ett friskare liv.

Detta finns som sagt redan hos flera av våra kommunala bolag, men bör gälla alla anställda inom Umeå kommun. Sedan kan det variera hur detta organiseras på de olika

arbetsplatserna - det handlar ju om att anpassa scheman och annat utifrån situationen inom verksamheten.

Anställda i Täby kommun har t.ex. från och med år 2005 möjlighet till en friskvårdstimme per vecka på betald arbetstid. Ansvarig chef fattar beslut om exakt hur det ska lösas utifrån verksamhetens behov.

Det minskar sjukfrånvaron och ökar produktiviteten.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad att kommunfullmäktige beslutar:

Att Umeå kommun möjliggör för alla anställda att träna på arbetstid, genom ett återinförande av friskvårdstimmen.

2017-01-12

Anders Ågren
Kommunalråd, M
Umeå

Forskningsläget angående friskvård/fysisk aktivitet på arbetstid

Beställare: Patrik Carlsson genom Karin Öberg Hälsoutvecklare, Leg arbetsterapeut
Personalfunktionen, Arbetsmiljö & Hälsa Umeå kommun

Uppdrag: Forskningsläget angående friskvård/fysisk aktivitet på arbetstid

Datum: 2017-03-22

Elisabet Brännström
Leg fysioterapeut, ergonom
Feelgood företagshälsa
Slöjdgatan 2. 903 25 Umeå
Tel 090 176393, 070 619 88 61
elisabet.brannstrom@feelgood.se

Bakgrund gällande effekten av fysisk aktivitet allmänt:

Det finns gott vetenskapligt stöd för att regelbunden fysisk aktivitet och träning är relaterat till minskad risk för ett stort antal sjukdomar, såsom hjärt-kärlsjukdomar, diabetes och cancer samt för tidig död. Den fysiska aktiviteten har även påvisats ha mycket god effekt på stress, minne och koncentration, lika bra eller bättre än både KBT och läkemedel.

God konditionsnivå och muskulär styrka ger extra marginal vad gäller individens fysiska kapacitet i relation till de fysiska belastningar som arbetet innebär. Fysisk kapacitet i form av konditionsnivå och muskelstyrka kan till viss del påverkas av motionsvanor och fysisk träning, men påverkas också av andra faktorer såsom ålder, kön och kroppsbyggnad. En väg att bibehålla eller förbättra den fysiska kapaciteten hos enskilda arbetstagare kan vara att erbjuda träning på arbetstid.

Vetenskapliga studier inom området Fysisk aktivitet under arbetstid

- I en översiktsartikel med 26 studier fann man stark evidens för god effekt av träningsprogram utförda på arbetstid mot nack- och ryggsmärta för flera olika yrkesgrupper. Flertalet studier visar på ett samband där fysisk aktivitet och träning minskar förekomst respektive uppkomst av belastningsbesvär från rörelseorganen.
- I en studie där 200 anställda inom Folktandvården i Stockholm läns landsting fick de anställda träna på arbetstid 2,5 timmar i veckan. Man hade två kontroll kliniker där man arbetade på som vanligt. Resultatet blev att i träningsgruppen minskade smärta i nacke och axlar även blodsockernivåerna sjönk hos deltagarna. Under det år undersökningen pågick sjönk sjukfrånvarokostnaderna i träningsgruppen med 21 procent. De som fick träna på arbetstid var alltså mindre sjukskrivna och verkade må bättre samtidigt som kostnaderna sjönk för arbetsgivaren när sjukfrånvaron minskade och de anställda utförde lika mycket arbete som innan.
- Ett annat exempel är Lidingö kommun som gjorde ett försök med obligatorisk träning en timme i veckan för ett sjuttio-tal kommunalt anställda inom äldreomsorgen och därmed minskade sjukfrånvaron med 30 procent, de flesta anställde ville dessutom ha kvar träningen. Den vetenskapliga studien tyder på att träningen inte medförde att de anställda blev mer stressade på jobbet som man kanske skulle kunna tro. Deltagarna i träningsgruppen upplevde inte ökade krav under den tid studien pågick eller att arbetet blev stressigare för att de ägnade en del av arbetstiden åt träning.

- Forskning från Odense universitet i Danmark visar att träning på arbetstid lönar sig för både medarbetaren och verksamheten. Undersökningen visar effekten av träning på arbetstid bland 400 kontorsanställda i offentlig och privat sektor. I två år tränade hälften av de anställda en timme varje vecka tillsammans med idrottsstudenter från universitetet. Efter ett år hade bland annat kondition och blodtryck förbättrats betydligt. Samtidigt hade korttidssjukfrånvaron minskat med 56 procent och produktiviteten ökat med 10 procent. Bland jämförelsegruppen som inte tränade på arbetstid fanns inga mätbara förändringar. Även för verksamheten i sig finns positiva effekter. De kostnader som träning på arbetstid förknippas med, vägs upp av förbättringarna i korttidssjukfrånvaro och produktivitet.
- En dansk-svensk forskningsstudie visar att fysisk aktivitet på arbetstid förbättrar inte bara hälsan utan kan också förbättra relationerna mellan kollegor i en arbetsgrupp. Resultaten bygger på en studie av 200 kvinnor anställda på tre olika sjukhus i Danmark. Kvinnorna delades in i två grupper där den ena gruppen fick träna tillsammans med kollegor på arbetstid och den andra gruppen fick ett träningsprogram att följa på fritiden. Samtliga deltagare fick svara på frågor om sociala relationer när undersökningen satte i gång samt efter tio veckors träning. De som tränat tillsammans på arbetstid upplevde att det gick lättare att samarbeta och att de sociala relationerna på jobbet blev bättre. Någon sådan effekt fanns inte i den grupp som tränat själva på fritiden.

Sammanfattning

Utifrån dessa studier är träning på arbetstid lönsamt för individen, samhället och för företagen. Sjukskrivningskostnaderna minskar, de anställda mår bättre, mindre smärta och produktiviteten ökar.

Källor:

HMSmagasinet.no

Vetenskapliga tidskriften Scandinavian Journal of Public Health.

Vetenskapliga tidsskriften Journal of Occupational and Environmental Medicine

Fysisk aktivitet och träning – möjlig prevention av arbetsrelaterade belastningsbesvär,

Kunskapssammanställning 2015:11 Arbetsmiljöverket

Läkartidningen

Hjärnstark, Anders Hansen

Diarienumr: KS-2017/00231

Yttrande över remiss - Förslag om att bilda regionkommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att tillstyrka att Västerbottens läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt *lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630)* och därmed också att det i Västerbottens län bildas en regionkommun med direktvalt fullmäktige 2018.

att i övrigt yttra sig enligt tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

För att stärka det regionala tillväxtarbetet planerar Västerbottens läns landsting att ansöka om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt *Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:639)* och därmed även få bilda en region med direktvalt regionfullmäktige i samband med valet 2018.

Om ansökan godkänns av regering och riksdag samlas landstingets och kommunalförbundets verksamheter i en ny organisation, Regionen. Vidare ska även kvarvarande regionala utvecklingsfrågor på Länsstyrelsen flyttas över till Regionen, t.ex. företagsstöd. Ansökan ska vara regeringen tillhanda senast den 30 september 2017.

Genom att flytta det regionala utvecklingsuppdraget från Region Västerbotten påverkas dels samverkan kommunerna emellan samt mellan kommunerna och landstinget. Hur samverkan organisatoriskt ska lösas i den nya organisationen kommer att hanteras i samband med att förändring görs av de regionala utvecklingsfrågorna samt att landstinget beslutar om politisk organisation för nästa mandatperiod. Landstinget välkomnar dock redan nu att länets kommuner kommer med inspel/synpunkter kring hur den kommunala samverkan bör organiseras.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00231

Gällande kollektivtrafikens organisation kommer kommunerna ges möjlighet att delta i framtagande av organisationsförslag. Västerbottens läns landsting vill med remissen inhämta synpunkter från länets kommuner.

Yttrande

Umeå kommun tillstyrker att Västerbottens läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2019 får överta det regionala utvecklingsansvaret enligt 'lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län' (SFS 2010:630) och därmed också att det i Västerbottens län bildas en regionkommun med direktvalt fullmäktige 2018.

Länk till lagstiftning: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010630-om-regionalt-utvecklingsansvar-i_sfs-2010-630

Inför det fortsatta arbetet med regionbildning bereds kommunerna även möjlighet att lämna synpunkter kring kommunernas inflytande/deltagande i processen att forma den nya samverkansmodellen samt synpunkter kring hur den kommunala samverkan ska organiseras.

Umeå kommun gör bedömningen att nya arbetsformer och samverkansforum behöver utformas så att kommunerna får en möjlighet till påverkan i de regionala tillväxtfrågorna och fördelningen av de statliga medlen för regionalt tillväxtarbete med målet att skapa en hållbar tillväxt och utveckling i Västerbotten.

En inventering av vilka primärkommunala frågor som är aktuella bör genomföras och utifrån behovet föreslås en primärkommunal samordning. Länets primärkommunala delegation samlas den 5 maj i Lycksele för en gemensam dialog kring detta.

Beslutsunderlag

Remiss: Förslag om att bilda regionkommun

Beredningsansvariga

Charlotte Lundkvist

Beslutet ska skickas till

Västerbottens läns landsting.

Jonas Jonsson
stadsdirektör

Johan Gammelgård
tillväxtdirektör

§ 108

Diariennr: KS-2017/00231

Yttrande - Förslag om att bilda regionkommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att tillstyrka att Västerbottens läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt *lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630)* och därmed också att det i Västerbottens län bildas en regionkommun med direktvalt fullmäktige 2018.

att i övrigt yttra sig enligt tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

För att stärka det regionala tillväxtarbetet planerar Västerbottens läns landsting att ansöka om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt *Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:639)* och därmed även få bilda en region med direktvalt regionfullmäktige i samband med valet 2018.

Om ansökan godkänns av regering och riksdag samlas landstingets och kommunalförbundets verksamheter i en ny organisation, Regionen. Vidare ska även kvarvarande regionala utvecklingsfrågor på Länsstyrelsen flyttas över till Regionen, t.ex. företagsstöd. Ansökan ska vara regeringen tillhanda senast den 30 september 2017.

Genom att flytta det regionala utvecklingsuppdraget från Region Västerbotten påverkas dels samverkan kommunerna emellan samt mellan kommunerna och landstinget. Hur samverkan organisatoriskt ska lösas i den nya organisationen kommer att hanteras i samband med att förändring görs av de regionala utvecklingsfrågorna samt att landstinget beslutar om politisk organisation för nästa mandatperiod. Landstinget

välkomnar dock redan nu att länets kommuner kommer med inspel/synpunkter kring hur den kommunala samverkan bör organiseras.

Gällande kollektivtrafikens organisation kommer kommunerna ges möjlighet att delta i framtagande av organisationsförslag. Västerbottens läns landsting vill med remissen inhämta synpunkter från länets kommuner.

Yttrande

Umeå kommun tillstyrker att Västerbottens läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2019 får överta det regionala utvecklingsansvaret enligt 'lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län' (SFS 2010:630) och därmed också att det i Västerbottens län bildas en regionkommun med direktvalt fullmäktige 2018.

Länk till lagstiftning: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010630-om-regionalt-utvecklingsansvar-i_sfs-2010-630

Inför det fortsatta arbetet med regionbildning bereds kommunerna även möjlighet att lämna synpunkter kring kommunernas inflytande/deltagande i processen att forma den nya samverkansmodellen samt synpunkter kring hur den kommunala samverkan ska organiseras.

Umeå kommun gör bedömningen att nya arbetsformer och samverkansforum behöver utformas så att kommunerna får en möjlighet till påverkan i de regionala tillväxtfrågorna och fördelningen av de statliga medlen för regionalt tillväxtarbete med målet att skapa en hållbar tillväxt och utveckling i Västerbotten.

En inventering av vilka primärkommunala frågor som är aktuella bör genomföras och utifrån behovet föreslås en primärkommunal samordning. Länets primärkommunala delegation samlas den 5 maj i Lycksele för en gemensam dialog kring detta.

Beslutsunderlag

Remiss: Förslag om att bilda regionkommun

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2017-04-05

Beredningsansvariga

Charlotte Lundkvist

Beslutet ska skickas till

Västerbottens läns landsting.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

2017-03-07

VLL 509-2017

Länets kommuner

KOMMUNLEDNINGSTABEN NAMNSKANSLIET UMEÅ KOMMUN	
2017 -03- 09	
Dnr: 2017.231	Dpl: 018
Aktbil:	Bil:

Förslag om att bilda regionkommun

Västerbottens läns landsting och länets kommuner bildade den 1 januari 2008 Region Västerbotten, med målsättningen att kunna ta ett regionalt politiskt ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna och ha ett tydligt politiskt företrädskap i det regionala tillväxtarbetet.

För att samordna och stärka det regionala tillväxtarbetet vill Västerbottens läns landsting ansöka om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:639) och därmed även få bilda en region med direktvalt regionfullmäktige i samband med valet 2018. Om ansökan godkänns av regering och riksdag samlas landstingets och kommunalförbundets verksamheter i en ny organisation, Regionen. Vidare ska även kvarvarande regionala utvecklingsfrågor på Länsstyrelsen flyttas över till Regionen, t.ex. företagsstöd.

Samverkan med kommunerna

Genom att flytta det regionala utvecklingsuppdraget från Region Västerbotten påverkas dels samverkan kommunerna emellan samt mellan kommunerna och landstinget. Hur samverkan organisatoriskt ska lösas i den nya organisationen kommer att hanteras i samband med att förändring görs av de regionala utvecklingsfrågorna samt att landstinget beslutar om politisk organisation för nästa mandatperiod. Landstinget välkomnar dock redan nu att länets kommuner kommer med inspel/synpunkter kring hur den kommunala samverkan bör organiseras.

Gällande kollektivtrafikens organisation kommer kommunerna ges möjlighet att delta i framtagande av organisationsförslag.

Ansökningsförfarandet

Västerbottens läns landsting ansvarar för inlämnandet av ansökan till regeringen om att få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630). Till ansökan ska kommunernas ställningstagande i frågan biläggas.

Ansökan ska vara regeringen tillhanda senast den 30 september 2017. För att hinna med de beslut som måste fattas i processen behöver landstinget kommunernas ställningstagande i frågan senast den 15 maj 2017. Kommunernas ställningstagande för eller emot en regionbildning är av vikt vid beredningen inför landstingsfullmäktiges beslut i juni 2017 och den fortsatta hanteringen av ansökan.

2017-03-07

Västerbottens läns landsting vill med denna remiss inhämta synpunkter från länets kommuner genom beslut i kommunfullmäktige på frågan;

"Tillstyrker kommunen att Västerbottens läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2019 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt 'Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län' (SFS 2010:630) och därmed också att det i Västerbottens län bildas en regionkommun med direktvalt regionfullmäktige 2018?"

Övriga synpunkter

Inför det fortsatta beredningsarbetet med regionbildning bereds kommunerna även möjlighet att lämna synpunkter kring;

1. Kommunernas inflytande/deltagande i processen att forma den nya samverkansmodellen
2. Synpunkter kring hur den kommunala samverkan ska organiseras

Västerbottens läns landsting behöver kommunens svar senast den 15 maj 2017.

Eventuella frågor kring remissen besvaras av kanslichef Sofia Jonsson, 070-622 98 09.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Landstingsstyrelsen

Peter Olofsson
Ordförande

Anders Sylvan
Landstingsdirektör

Diarienumr: KS-2016/00634

IT-strategi

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa IT-strategi för Umeå kommun som grund för Umeå kommuns arbete med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen och bidra till kommunens övergripande mål.

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för e-förvaltning i enlighet med angiven vision och strategi.

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns IT-strategi.

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa kommunövergripande realiseringsplan för IT-strategin.

att stadsdirektören ansvarar för att IT-strategin följs upp, utvärderas och vid behov revideras.

att stadsdirektören får i uppdrag att ta fram en digital populärversion om strategin.

att eventuella yttranden som ännu inte inkommit från nämnd hanteras inom den ordinarie revideringsprocessen.

Ärendebeskrivning

Senast Umeå kommun tog fram en IT-strategi var 2006. Den nya IT-strategin som utgår från Digitala agendan för Västerbotten fokuserar på vad kommunen vill uppnå med e-förvaltningsarbetet. E-förvaltning innebär att IT används i verksamhetsutvecklingen.

IT-strategin är ett övergripande styrdokument som anger hur Umeå kommun vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen. Genom att sträva mot visionen i strategin bidrar vi till kommunens övergripande mål.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2016/00634

IT-strategin beskriver flera viktiga strategiska områden såsom informationssäkerhet, digital kompetens, informationshantering, utveckling och upphandling av IT-system.

IT i allmänhet och användning av digitala hjälpmedel och IT-system är sedan länge en naturlig del i vår vardag. Omvärlden, såväl privatpersoner som företag, förväntar sig att Umeå kommun använder sig av IT och att digitala kanaler är norm vid kontakt med kommunen.

Med visionen att Umeå kommuns digitala miljö ger förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som skapar största möjliga nytta för invånare och näringsliv, har förslag till IT-strategi för Umeå kommun utarbetats.

IT-strategin är överordnad andra IT- och informationssäkerhetsrelaterade dokument i Umeå kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade 2016-10-25, § 346 ärendet till alla nämnder. Nämndernas yttranden finns redovisade i sammanställning.

Beslutsunderlag

IT-strategi för Umeå kommun. Bilaga.

Sammanställning av yttranden från Umeå kommuns nämnder.

Beredningsansvariga

Lars Sandström.

Beslutet ska skickas till

Nämnderna

Jonas Jonsson
stadsdirektör

Lars Sandström
IT-strateg
Kommungemensam IT-
samordning

§ 109

Diarienum: KS-2016/00634

IT-strategi

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa IT-strategi för Umeå kommun som grund för Umeå kommuns arbete med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen och bidra till kommunens övergripande mål.

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för e-förvaltning i enlighet med angiven vision och strategi.

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns IT-strategi.

att "IT-strategin ska ha ett särskilt uppdrag att arbeta med rättvis digitalisering", för att kommunen ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att alla verksamheter har likvärdiga möjligheter att delta i kommunens arbete med IT strategi och att tekniska nämnden ges i uppdrag att göra detta tillägg textmässigt.

att kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta och fastställa kommunövergripande realiseringsplan för IT-strategin.

att kommunstyrelsen ansvarar för att IT-strategin följs upp, utvärderas och vid behov revideras.

att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en digital populärversion om strategin.

att eventuella yttranden som ännu inte inkommit från nämnd hanteras inom den ordinarie revideringsprocessen.

Kommunstyrelsen beslutar (under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar ovanstående)

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa kommunövergripande realiseringsplan för IT-strategin.

att stadsdirektören ansvarar för att IT-strategin följs upp, utvärderas och vid behov revideras.

att stadsdirektören får i uppdrag att ta fram en digital populärversion om strategin.

Ärendebeskrivning

Senast Umeå kommun tog fram en IT-strategi var 2006. Den nya IT-strategin som utgår från Digitala agendan för Västerbotten fokuserar på vad kommunen vill uppnå med e förvaltningsarbetet. E förvaltning innebär att IT används i verksamhetsutvecklingen.

IT-strategin är ett övergripande styrdokument som anger hur Umeå kommun vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen. Genom att sträva mot visionen i strategin bidrar vi till kommunens övergripande mål.

IT-strategin beskriver flera viktiga strategiska områden såsom informationssäkerhet, digital kompetens, informationshantering, utveckling och upphandling av IT-system.

IT i allmänhet och användning av digitala hjälpmedel och IT-system är sedan länge en naturlig del i vår vardag. Omvärlden, såväl privatpersoner som företag, förväntar sig att Umeå kommun använder sig av IT och att digitala kanaler är norm vid kontakt med kommunen.

Med visionen att Umeå kommuns digitala miljö ger förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som skapar största möjliga nytta för invånare och näringsliv, har förslag till IT-strategi för Umeå kommun utarbetats.

IT-strategin är överordnad andra IT- och informationssäkerhetsrelaterade dokument i Umeå kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterade 2016-10-25, § 346 ärendet till alla nämnder. Nämndernas yttranden finns redovisade i sammanställning.

Beslutsunderlag

IT-strategi för Umeå kommun.

Sammanställning av yttranden från Umeå kommuns nämnder.

Beredningsansvariga

Lars Sandström.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Mattias Sehlstedt (V) – yrkar att "IT-strategin ska ha ett särskilt uppdrag att arbeta med rättvis digitalisering", för att kommunen ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att alla verksamheter har likvärdiga möjligheter att delta i kommunens arbete med IT strategi, vilket exempelvis måste innebära att alla anställda har tillgång till egen e-postadress.

att tekniska nämnden ges i uppdrag att göra detta tillägg textmässigt.

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsen.

Bifall till del av Sehlstedts tilläggsyrkande: att "IT-strategin ska ha ett särskilt uppdrag att arbeta med rättvis digitalisering", för att kommunen ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att alla verksamheter har likvärdiga möjligheter att delta i kommunens arbete med IT strategi och att tekniska nämnden ges i uppdrag att göra detta tillägg textmässigt.

Avslag till del av Sehlstedts tillägg; ...vilket exempelvis måste innebära att alla anställda har tillgång till egen e-postadress, då detta redan är inplanerat att införas under hösten 2017.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsen. Ordföranden konstaterar att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsen.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller del av Sehlstedts tilläggsyrkande att *"IT-strategin ska ha ett särskilt uppdrag att arbeta med rättvis digitalisering", för att kommunen ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att alla verksamheter har likvärdiga möjligheter att delta i kommunens arbete med IT strategi och att tekniska nämnden ges i uppdrag att göra detta tillägg textmässigt.* konstaterar att arbetsutskottet gör det.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet avslår eller bifaller del av Sehlstedts tillägg; *...vilket exempelvis måste innebära att alla anställda har tillgång till egen e-postadress* och finner att arbetsutskottet avslår yrkandet då detta redan är inplanerat att införas under hösten 2017.

Beslutet ska skickas till
Nämnderna

IT-strategi för Umeå kommun

Detta dokument ersätter följande dokument:

- Övergripande strategi för användning av Informations- och kommunikationsteknik (IKT) inom Umeå kommun (2006-03-03) ¹
- Teknisk inriktning och beslutsmodell för strategiska IT-frågor i Umeå kommun (2004-12-10)²

1.	INLEDNING OCH BAKGRUND	3
2.	UMEÅ KOMMUNS POLITISKA MÅL OCH IT I SAMVERKAN	6
3.	VISION	6
4.	STRATEGIER	7
5.	E-FÖRVALTNING OCH DIGITALISERING	7
6.	REGIONAL DIGITAL AGENDA FÖR VÄSTERBOTTEN	8
7.	UPPFÖLJNING OCH TILLÄMPNING AV IT-STRATEGIN	9
8.	IT-STRATEGISKT VIKTIGA OMRÅDEN	9
9.	BEGREPP	15

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Fastställd/Upprättad	Version
IT-strategi	IT-strategi för Umeå kommun	Kommunstyrelsen 2017-xx-xx	2.11
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Reviderad	Giltighetstid
Stadsdirektören	Kommungemensam IT-samordning, IT-funktionen	2016-08-25, 2017-03-16	Tillsvidare
Dokumentinformation			
Kommunövergripande IT-strategi. Revidering av detta dokument beslutas av stadsdirektören.			

¹ IKT-strategin från 2006 finns att tillgå hos IT-funktionen. Den finns även publicerad på Umeå kommuns hemsida, <http://umea.se/umeakommun/genvagor/sjalvservice/allaetjanster/eserviceuppdraget.4.11f22b27111043fd91180006361.html>

² Den tekniska inriktningen från 2004 finns att tillgå hos IT-funktionen, Umeå kommun.

Ändringslogg för dokumentet

Version	Typ av ändring	Datum/signatur
0.1	Första utkastet	2016-01-20/Lars Sandström (LSa)
0.11	Kompletteringar	2016-01-25/LSa
0.12	Kompletteringar bland annat efter remiss i kommunens VIT-grupp	2016-02-02/LSa
0.2	Korrigeringar efter möte med Tomas Forsberg, Lars Sandström, Ewa Klingefors Hedlund och Jonas Jonsson	2016-02-16/LSa
0.3	Korrigeringar efter möte med Tomas Forsberg, Lars Sandström, Ewa Klingefors Hedlund och Jonas Jonsson	2016-02-22/LSa
0.31	Förbättringsförslag från VIT-gruppen	2016-02-29/LSa
0.32	Förbättringsförslag från IT-funktionens ledningsgrupp	2016-03-31/LSa
0.33	Ny Word formatmall	2016-04-22/LSa
0.4	Synpunkter från Dan Gideonsson. Texten avseende hur IT-strategin ska följas upp ändrad.	2016-05-20/LSa
0.41	Korrigeringar av några formuleringar i texten. Ändrat att revidering beslutas av utvecklingsdirektören till att det ska beslutas av stadsdirektören.	2016-06-02/LSa
0.5	Yrkande i tekniska nämnden att det i IT-strategin måste ingå att Umeå kommuns hemsida blir mer användarvänlig för att bidra till att utveckla kommunen i enlighet med digitaliseringens möjligheter och bidra till kommunens övergripande mål gällande utveckla e-kommunicering med medborgarna. Dessutom ytterligare synpunkter i Tekniska nämnden 2016-06-16.	2016-06-21/LSa
0.51	Rättat felstavat ord. Texten om SaaS är korrigerad.	2016-08-22/LSa
1.0	Godkänd av Tekniska nämnden.	2016-08-25/LSa
1.01	Smärre bild- och textkorrigeringar efter påpekanden. Ändrat texten "vision och mål" till endast "vision"	2016-08-29/LSa
2.0	Yttranden i nämnderna efter KSau:s remiss	2017-02-24/LSa
2.11	Remiss i kommunens VIT-grupp och korrigeringar efter möte med Tomas Forsberg, Lars Sandström och Jonas Jonsson	2017-03-16/LSa

1. Inledning och bakgrund

Begrepp

Se avsnitt 9.

Inledning med syfte

Syftet med IT-strategin är att den ska vara ett övergripande styrdokument som anger hur Umeå kommun vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen. Genom att sträva mot visionen i strategin bidrar vi till kommunens övergripande mål. Umeå kommuns tidigare IT-strategi, den benämndes IKT-strategi³, togs fram 2006 då den beslutades i dåvarande Chefsforum. Det är nu angeläget att modernisera, uppdatera och anpassa den utifrån dagens förutsättningar.

IT-strategin, som utarbetats i ett samarbete mellan Kommunövergripande IT-samordning⁴ och de verksamheter som ska stödjas, är Umeå kommuns övergripande styrdokument inom IT-området. Det är förvaltningens ansvar att använda IT-strategin. Kommunens verksamheter tar fram vilka insatser som behöver utföras för att möta IT-strategins vision på både kort och lång sikt. IT-strategin är tillsammans med verksamheternas egna strategier och planer (nationella styrdokument, systemförvaltnings-, teknik-, IT- och verksamhetsplaner) styrande för användning och utveckling av informationsteknik. IT-strategin, som utgår från Regional Digital Agenda för Västerbotten, fokuserar på vad kommunen vill uppnå med e-förvaltningsarbetet.

Figur. E-förvaltning, verksamhetsutveckling med stöd av IT – långsiktig ökad digitalisering

IT i allmänhet och användningen av digitala hjälpmedel och IT-system är sedan länge en naturlig del i vår vardag. Omvärlden, såväl privatpersoner som företag, förväntar sig att Umeå kommun använder sig av IT och att digitala kanaler är norm vid kontakter med kommunen. Inom Umeå kommun är det viktigt att standardisera IT så att det inte utvecklas parallella lösningar som blir svåra och kostsamma

³ IKT avser informations- och kommunikationsteknik. IKT-strategin har bytt namn till IT-strategi

⁴ *Kommungemensam IT-samordning*, där IT-strategin har sin verksamhet, är en funktion hos kommunens IT-funktion

att förvalta. Upphandlingar som är metodiskt och noggrant genomförda bidrar till att verksamheten får IT-system som gör nytta och som följer kommunens standarder. En löpande förvaltning av systemen innebär att systemen gör maximal nytta under hela avtalstiden. För att kunna ta till sig digitaliseringens möjligheter på bästa sätt, behöver de kommunanställda ha god digital kompetens.

Utgångspunkten vid val av driftsform för ett upphandlat IT-system är att driften ska vara kvalitetssäkrad och kostnadseffektiv, kommunen ska undvika suboptimering. De sammanräknade effekterna är styrande vid val av driftsform och Umeå kommun är öppet för både interna och externa alternativ.

Nuläge avseende e-förvaltning i Umeå kommun

Umeå kommun har idag många e-tjänster som används av invånare och företag samt anställda. E-tjänster kan användas på många olika tekniska enheter som datorer, smarta mobiltelefoner och läsplattor. En tydlig trend är att alltfler är ständigt uppkopplade i sina mobila enheter. Kommunens befintliga internet- och intranätmiljöer är viktiga bärare av e-tjänsterna, i några fall finns det även e-tjänster i form av mobilappar ⁵.

De allra flesta av de befintliga e-tjänsterna är inte utformade så att den interna administrationen av olika ärenden är automatiserad, så där finns en stor utvecklingspotential. Det finns en trend, bland annat i statliga myndigheter, att automatiseringen ökar och vissa typer av beslut som tidigare handlagts av personalen sker i systemen. Genom att automatisera görs effektiviseringar som kan återinvesteras i tillväxt i kommunen. En annan trend är att teknisk utrustning blir allt billigare, medan tjänster där människor är inblandade tenderar att bli dyrare.

Umeå kommun har en modern och till stora delar väl utbyggd IT-miljö och Umeå kommun ansvarar även för andra kommuners drift och skötsel av IT-system.

I kommunen finns både IT-system i egen drift och upphandlade tjänster som används via internet. För upphandlade IT-system kan Umeå kommun välja att ha driften lokalt i egen datahall eller i molnet. Molnet, som även benämns molntjänster, är IT-tjänster som tillhandahålls över internet och som vanligtvis har en hög grad av standardisering. SaaS ⁶ är ett exempel på en molntjänst. Ett exempel på en situation då en molntjänst kan vara att föredra jämfört med lokal drift, är då tjänsten eller IT-stödet endast erbjuds i molnet och då det finns stora behov av mobilitet.

Umeå kommun har en beprövad modell för anskaffning av IT-system (IT-upphandlingsmodellen ⁷), där stort fokus ligger på ett metodiskt arbetssätt och att vara väl förberedd inför upphandlingen. I

⁵ En app är ett litet och väl avgränsat tillämpningsprogram för mobila enheter

⁶ Software as a Service, avser direktuppkoppling till en leverantörs system på annan geografisk plats

⁷ IT-upphandlingsmodellen finns beskriven på Umeå kommuns intranät

den processen beaktas bland annat informationssäkerheten, användarnas behov och driftsformen för det IT-stöd som anskaffas.

Digitaliseringen och e-förvaltningsarbetet sker idag vanligtvis utspritt i respektive verksamhet, vilket kan försvåra för kommunövergripande satsningar. E-förvaltningen behöver därför koordineras centralt i kommunen, så att resurserna kan fokuseras till områden där de gör störst nytta. Inom ramen för detta ska det finnas stödteam i syfte att underlätta för verksamheternas digitalisering och utveckling. Inom ramen för e-förvaltningen och utveckling av tjänster har verksamheten en viktig roll utifrån sin verksamhetskunskap.

För vissa verksamhetsområden råder särskilda förutsättningar vad gäller lagstiftning och föreskrifter utifrån hantering av känsliga uppgifter vilket ställer höga krav på sekretess och informationssäkerhet. Detta behöver beaktas i digitaliseringen.

De tre största verksamheterna i kommunen är Utbildning, Äldreomsorg och Stöd och omsorg. Genom att digitalisera inom dessa verksamhetsområden förväntas stora delar av kommunen att påverkas positivt.

Verksamhetsområdet Utbildning har en unik roll i kommunen som den verksamhet som ska utbilda morgondagens invånare och företagare. För Utbildning krävs ytterligare verksamhetsspecifikt stöd inom digitalt lärande när det gäller medarbetare inom området. Digitala verktyg bidrar tillsammans med metoder och lärresurser till barns och elevers lärande och måluppfyllelse i all undervisning. Det bidrar även till att förbereda barn och elever för ett liv i en digital värld och tryggar kompetensförsörjningen för hela samhället.

Inom Utbildning används sedan 2015 en lärplattform som ett digitalt processtöd i förskolan, grundskolan och i gymnasiet. Med lärplattform avses en programvara som skapar ett virtuellt eller digitalt klassrum. I skolan finns lagkrav på dokumentation som ställer krav på rationella och effektiva IT-system. Skolverkets uppdrag om samordning av standardutveckling inom utbildningsområdet skapar goda förutsättningar för att uppnå visionen för digitalisering, vilket behöver beaktas i det kommunövergripande utvecklingsarbetet.

För att säkerställa huvudmannens lagkrav gällande område Utbildning krävs ett nära samspel mellan IT-funktionen och verksamheterna, vilket skapar förutsättningar för e-förvaltning som ger adekvat stöd till verksamheterna för såväl de administrativa som de pedagogiska processerna.

Stöd och omsorg och Äldreomsorgen (socialtjänstens verksamheter) använder sedan flera år tillbaka flera digitala stöd i verksamheten. Upphandlingsarbete har påbörjats gällande gemensamt IT-stöd för processerna inom socialtjänsten samt av planeringsverktyg.

Socialtjänsten ställer krav på att arbetet ska ske i enlighet med nationella e-hälsostراتيجier vilket bland annat omfattar utvecklad samverkan och informationsöverföring med andra vårdgivare,

utveckling av nya kommunikations- och informationskanaler samt ökad användning av välfärdsteknik för att uppnå ökad delaktighet, självständighet, aktivitet och trygghet för berörda brukare och patienter.

Genom att använda ny teknik i omsorgsverksamheterna effektiviseras verksamheten och gör att fler brukare kommer att kunna erbjudas vård och omsorg med fortsatt god kvalitet. Välfärdsteknik kan bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

2. Umeå kommuns politiska mål och IT i samverkan

Rätt användning av IT ger Umeå kommun bättre förutsättningar att nå de övergripande målen för alla verksamheter. Kommunens mål är bland annat att bra service från verksamheterna, ökad tillväxt i kommunen och att fler arbetstillfällen skapas med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ⁸.

Umeå kommuns digitala miljö ska vara hållbar genom att data är återanvändbara och tidsbeständiga och systemstöden implementerade så att framtida byten underlättas.

Ambitionen är att effektivisera i kommunen med hjälp av digitalisering och göra så att invånaren får större nytta av skattemedlen. Det blir möjligt då IT-stöden förenklar och effektiviserar samarbetet med invånarna. IT-stöd är en förutsättning för kommunens olika verksamheter. Digitaliseringen förväntas stödja Umeå kommuns fortsatta tillväxt och ger stöd för hållbar utveckling.

Umeå kommun har en positiv grundsyn till samverkan inom IT-området både internt i koncernen, regionalt, nationellt och internationellt. Samverkan är aktuell då en gemensam ansats lyfter verksamhetsutvecklingen till en högre nivå så att invånarna får mer nytta för skattemedlen. Umeå kommun lägger stor vikt vid resultatet och att de samverkande parterna har samma målbild. Umeå kommun samverkar med andra kommuner i regionen vad det gäller IT-anskaffning och IT-projekt. En nytta som brukar lyftas fram med samverkan, är att Umeå kommun kan ta del av nya lösningar på ett kostnadseffektivt sätt och samarbeta för att uppnå stordriftsfördelar.

3. Vision

Umeå kommuns IT-vision anger vad kommunen kan uppnå med hjälp av digitalisering. Strategin visar vad som är strategiskt viktigt att fokusera på för att visionen skall kunna förverkligas.

Visionen är: Umeå kommuns digitala miljö ger förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som skapar största möjliga nytta för invånare och näringsliv.

⁸ Kommunens mål och verksamhetsdirektiv 2016-2019

4. Strategier

Umeå kommuns IT-strategi tar ett samlat grepp om ett antal frågor om e-förvaltning och digitalt lärande. I Umeå kommun ska alla verksamheter ha nedanstående strategiska områden som utgångspunkt i verksamhetsutvecklingen.

- ⊙ Näringslivet och invånarna ska vara drivande i utvecklingen.
- ⊙ I syfte att öppna data ska vara lätta att hitta och använda ska data exporteras från kommunens verksamhetssystem kontinuerligt och publiceras på ett standardiserat sätt.
- ⊙ All utveckling av e-tjänster ska följa andra relevanta strategier i Umeå kommun, till exempel e-servicestrategi⁹ och kanalstrategi.
- ⊙ Alla IT-upphandlingar ska tillämpa och följa kommunens IT-upphandlingsmodell.
- ⊙ Alla IT-system ska förvaltas enligt kommunens systemförvaltningsmodell¹⁰.
- ⊙ All information i Umeå kommun ska ha en utsedd informationsägare.
- ⊙ Information som upprättas, bearbetas, lagras eller distribueras ska hanteras i enlighet med kommunens klassningsmodell för informationstillgångar. Kommunens klassningsmodell för informationstillgångar ska harmonisera med verksamheternas lagkrav.
- ⊙ Förtroendevalda och chefer ska vara medvetna om och ha kompetens för, på vilka sätt den egna verksamheten kan digitaliseras eller påverkas av andras digitalisering.
- ⊙ Umeå kommun ska i all e-förvaltning pröva och använda lösningar som är hållbara ekonomiskt, ekologiskt och socialt.

Beskrivande texter till strategierna finns i avsnitt 8, IT-strategiskt viktiga områden.

5. E-förvaltning och digitalisering

E-förvaltning innebär att IT används i verksamhetsutvecklingen. För att IT ska bli användbart behöver verksamheten beskriva hur den vill digitalisera och automatisera verksamhetsprocesserna. Det är de interna och de externa behoven som tillsammans ska styra utvecklingen av IT-stödet. Ett exempel på digitalisering och automatisering är då en e-tjänst är integrerad med verksamhetssystemet så att de data som användaren fyller i återanvänds automatiskt utan ytterligare manuell hantering. Ifall verksamhetssystemet även tolkar data automatiskt, kan kommunmedborgaren snabbare få besked om sitt ärende. Genom att använda IT i verksamhetsutvecklingen minskar den administrativa bördan i samhället. Detta möjliggörs av ett digitalt ekosystem där databaser och myndigheters verksamhetssystem kommunicerar med varandra per automatik.

Ett exempel på en automatiserad e-tjänst i Umeå kommun är Aktivitetskort på nätet, ApN. Med ApN kan idrottsföreningen sköta all registrering av närvaro digitalt och skapa underlag för bidrag från

⁹ I Umeå kommun finns e-servicestrategin tillgänglig i ledningssystemet

¹⁰ Umeå kommuns systemförvaltningsmodell finns beskriven på kommunens intranät

Umeå kommun. Systemet räknar automatiskt ut hur mycket bidrag en förening är berättigad till. Med den speciella appen i ApN registrerar föreningars ledare närvaro på plats, direkt i mobilen.

För att ytterligare förtydliga vad digitalisering innebär, kan ett exempel utanför kommunens verksamhetsområden användas. I exemplet finns operatören i skogsmaskinen som har hytten uppkopplad direkt mot produktionsledningen och tekniker miltals bort, som i realtid kan följa avverkningen.

I "En digital agenda i människans tjänst" ¹¹ redogörs det ytterligare för begreppet "digitalisering". Där avser digitalisering i huvudsak samhällelig digitalisering och hur användningen av IT-baserade lösningar kan bidra till att öka tillgängligheten och effektiviteten både hos företag och i den offentliga förvaltningen.

6. Regional digital agenda för Västerbotten

Umeå kommuns IT-strategi utgår från Digitala agendan för Västerbotten ¹², som antogs 2014.

Den Digitala agendan för Västerbotten utgår från Regeringens Digitala agenda och innehåller följande strategiska områden:

1. Digital delaktighet och kompetens.
2. Den uppkopplade regionen.
3. Utveckling av det digitala lärandet.
4. Ökad delaktighet och kvalitet i hälsa, vård och omsorg.
5. Stärka forskning och innovation utifrån ett digitalt perspektiv.
6. Digitalt entreprenörskap och företagsutveckling.
7. Ett hållbart och smart digitalt samhälle.

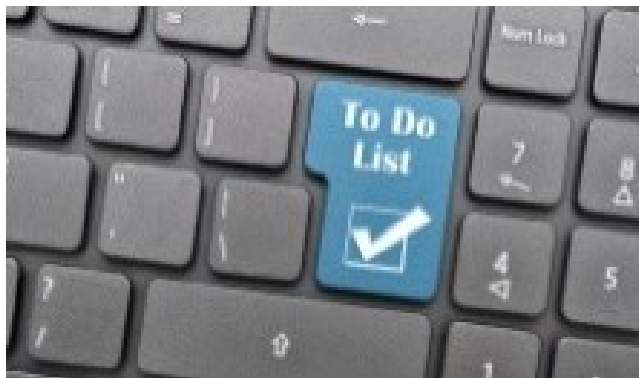
Dessa sju områden anses som de strategiskt viktigaste och de bedöms ge störst effekt på utvecklingen. Regeringens övergripande mål för e-förvaltning är att det ska vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt att ta del av förvaltningens service.

¹¹ SOU 2014:13, En digital agenda i människans tjänst

¹² Agendan för Västerbotten tillhandahålls av på Region Västerbotten, <http://regionvasterbotten.se>

7. Uppföljning och tillämpning av IT-strategin

Kommunens verksamheter tar fram vilka insatser som behöver utföras för att möta IT-strategins vision. IT-strategin och de strategiska områdena i IT-strategin införlivas i ordinarie styrning avseende tertial- och årsrapportering.

Utvecklingen inom IT och e-service går snabbt och IT-strategin ska hållas uppdaterad och följa med förändringar i behovet hos verksamheter och kommuninvånare.

8. IT-strategiskt viktiga områden

Inledning

I detta avsnitt beskrivs strategiska områden som Umeå kommun anser är de viktigaste för att uppnå visionen för digitalisering.

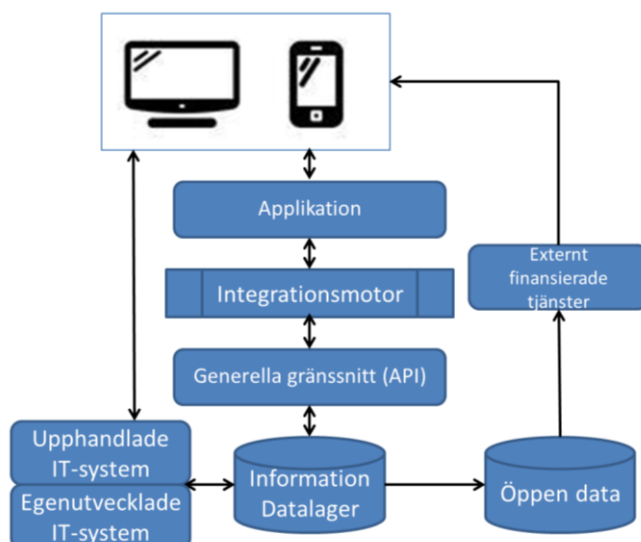
Arkitektur och standarder

En väl genomtänkt arkitektur skapar möjligheter till lättörlighet genom att verksamheten själv kan beställa och utveckla egna ingångar och applikationer, som kompletterar befintliga upphandlade proprietära IT-systemen. Med proprietär avses programvara där kommunen tecknar avtal för att använda programmen under viss tid. Programvaran får då inte modifieras eller återanvändas av andra användare eller leverantörer.

Genom att se till att IT-systemen har öppna gränssnitt kan kommunen skapa ytterligare nytta för användaren och näringslivet. Detta är strategiskt viktigt eftersom lösningar då kan återanvändas när den upphandlade delen av den totala lösningen byts ut. Det innebär att många användargrupper inte kommer att märka att verksamhetssystemet ersätts.

I IT-arkitekturen ska det beaktas att kommunen strävar efter ett sammanhållet digitalt ekosystem.

Gemensamma IT-standarder bidrar till att kommunen kan hålla en hög säkerhetsnivå, hög prestanda och hög effektivitet. Detta genom att kommunen inte använder många olika program som utför samma funktion, utan istället kan fokusera på ett enda eller några få.

Figur. Systemarkitektur med utgångspunkt från informationen och med öppna gränssnitt (API) som ger lätttrörlig lösning¹³.

Exempel på områden som är viktiga att standardisera är:

- användningen av kommunövergripande system
- IT-arbetsplatser
- hur autentisering ska gå till
- hur IT-systemen integreras med varandra
- namngivning, begrepp och grafisk design

Information

Data ska leva längre än IT-systemen. Den nutida och framtida informationsförsörjningen ska tryggas och förenklas genom att IT-systemen och informationen hålls isär. Informationen ska kunna återanvändas på ett effektivt sätt och det är av stor vikt att datakvaliteten är god. Då krävs att varje informationstyp har en uttalad ägare. Enligt MSB¹⁴ är en informationsägare den person eller enhet som har ansvaret för den information som skapas och hanteras inom den egna verksamheten¹⁵. I Umeå kommun kan det vara verksamhetschef eller förvaltningschef. En informationstyp kan sägas svara mot en viss applikation eller tillämpning. Exempel på detta är all information som finns i ärendehanteringssystem eller personalsystemet.

Informationssäkerhet

I Umeå kommun är inriktningen att använda rätt säkerhet utifrån informationens värde. Informationen behöver klassificeras med hänsyn till konfidentialitet (sekretess), riktighet, tillgänglighet och spårbarhet. Det är viktigt att verksamheten vet att olika typer av information har

¹³ API betyder programmeringsgränssnitt och är en förkortning för "Application Programming Interface"

¹⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

¹⁵ Vägledning – informationssäkerhet i upphandling, MSB. ISBN 978-91-7383-338-7

olika värde och att informationen därför måste skyddas på olika nivåer (skyddsnivåer). Med aktiv systemförvaltning ökar sannolikheten att informationssäkerheten är hög. Säkerhetslösningarna ska vara kända för invånare och personal.

Dataskyddsförordningen (GDPR) ställer skärpta krav på rutiner kring behandling och skydd för personuppgifter. Vår anpassning till dataskyddsförordningen kommer kräva att vi ser över vår interna styrning och våra riktlinjer för hur vi hanterar personuppgifter. Till det hör att alla verksamheter inom Umeå kommun har god ordning på sina nödvändiga behandlingar och kontroll på de processer och system som hanterar personuppgifter

Anskaffning

Umeå kommuns IT-upphandlingsmodell bidrar till att verksamheten får det IT-system som gör störst nytta och att användarkraven tillgodoses. I Umeå kommun avser begreppet *IT-system* verksamhetens bassystem (t ex diariet och ekonomisystem) och så kallade nischsystem (t ex grävtillstånd och energidata), men även tekniska system såsom passersystem och styrsystem. Alla kommunens verksamheter ska tillämpa IT-upphandlingsmodellen, även då kommunens upphandling sker i samverkan med andra. Genom att använda modellen för upphandling av IT-stöd ökar chanserna att användarna blir nöjda och att kommunen får en lättörlig, enhetlig, standardiserad IT-miljö. Genom att tillämpa IT-upphandlingsmodellen tas hänsyn till viktiga områden såsom användarfokus, informationssäkerhet, driftsform och nyttoanalys samt att avtalet följs..

Systemförvaltning

Systemförvaltningen knyter samman IT-specialisterna, IT-systemanvändningen och verksamheten. System som har en uttalad förvaltning där man kontinuerligt arbetar enligt en uppdaterad systemförvaltningsplan, kommer att kunna upprätthålla hög säkerhet, vara rättssäker och att IT-systemet utvecklas i takt med de förändringar som sker. Med en aktiv systemförvaltning kommer verksamheten snabbare kunna anpassa system till nya krav. I systemförvaltningsarbetet ingår även att planera för avveckling av gamla IT-stöd. Systemförvaltningsplanerna ska redovisas årligen till Kommungemensam IT-samordning. Det åligger respektive förvaltningsobjekts systemförvaltare att ta fram den årliga systemförvaltningsplanen. Tanken är att genom ett effektivt förvaltningsobjekt skapas förutsättning för en bättre dialog mellan verksamhet och IT då både IT-system och verksamhetsprocesser kopplas samman.

Digital kompetens

Umeå kommuns medarbetare i allmänhet behöver ha god digital kompetens för att verksamheten ska kunna ta till sig digitaliseringens möjligheter på bästa sätt. Umeå kommuns ledare i synnerhet behöver ha en god digital kompetens för att kunna leda verksamhetsutvecklingen. Kommunens beslutsfattare behöver insikt och förståelse för digitaliseringen i samhället för att kommunen ska få ut full effekt av digitaliseringens möjligheter.

Enligt Digitaliseringskommisionen ¹⁶ så innebär digital kompetens att ha:

- de kunskaper som behövs för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt
- de färdigheter som behövs för att använda digitala verktyg och tjänster, förståelse för den omvälvande kraft som digitaliseringen innebär i samhället
- motivation att lära mer om möjligheterna, hindren och bristerna.

Att kommunens ledare sätter upp personliga mål kan bidra till att öka den egna digitala förmågan.

Som ett stöd till verksamheten ska IT-funktionen ha professionell kompetens inom områden som:

- IT-strategiska frågor
- IT-systemupphandlingar
- IT-arkitektur
- Systemförvaltning
- Processdesign
- Projektledning
- Informationssäkerhet
- Standardisering av IT

Utbildningen för digital kompetens utformas så att det finns olika fördjupningsnivåer för de olika rollerna i kommunens organisation.

Mot bakgrund av den unika roll som verksamhetsområdet Utbildning har i kommunen, krävs ytterligare verksamhetsspecifikt stöd inom digitalt lärande när det gäller medarbetare inom området.

Systemutformning

För att styra mot Umeå kommuns övergripande mål är det strategiskt viktigt att hantera utformningen av våra IT-system. Alla delar i kommunens verksamheter och processer ska kunna arbeta effektivt både internt, gentemot invånare, företag och andra organisationer. IT ska stödja hela arbetsprocessen, både den del som utförs av medarbetaren och den del som utförs av invånaren. IT-stödet ska i sin utformning upplevas enkelt, snyggt, tryggt och säkert. Utgångspunkten ska också vara att kommunens IT-stöd, så långt det är möjligt kan användas av flera verksamheter. Kommunens IT-stöd utgår från kommungemensamma standarder, IT-arkitektur och policyer inom IT-området. Att standarderna möjliggör flexibilitet är en förutsättning för att IT-stödet ska kunna leva upp till verksamheternas krav.

¹⁶ SOU 2014:13, En digital agenda i människans tjänst

Hållbar IT

Hållbar IT kan exempelvis handla om smarta lösningar som minskar resandet, automatiserar processer och optimererar energianvändningen. För att möjliggöra detta används distansöverbyggande teknik. Det finns många områden där användningen av IT kan begränsa miljöpåverkan. Samtidigt är det viktigt att också begränsa den miljöbelastning som teknik och IT själva ger upphov till genom exempelvis återvinning samt minskad kemikalie- och energianvändning. Hållbar IT med hög grad av automatisering är bra för miljön, människorna och ekonomin. Grunden i hållbar IT är en gemensam standardiserad och modern IT-infrastruktur och IT-arkitektur. Utgångspunkten är att IT-miljön är tillgänglig och stabil samt att den uppfyller de krav på funktion och kostnadseffektivitet som verksamheten ställer. Med separata riktlinjer (en policy) för hållbar IT som är välförankrad, strukturerad och innehåller en tydlig handlingsplan kan Umeå kommun nå både sociala, ekonomiska och miljömässiga vinster.

Användbarhet

Ett bra IT-system med ett bra användargränssnitt skapar förutsättningar för ett effektivt användarstöd. Utveckling för åtkomst via mobila enheter ska i de flesta fall prioriteras, speciellt när det gäller externa målgrupper, då den mobila användningen ökar ("mobile first"). Enligt Google så sker det numera fler sökningar med mobila enheter än från traditionella datorer. Under 2015 gick antalet sökningar på smarta telefoner om desktop-sökningar i tio länder, och nu har resten av världen följt efter, uppger Google.

Genom att lägga stor vikt vid användargränssnitten och visualisering får användarna en bra arbetsmiljö. Det bidrar till minskad stress och chanserna ökar att uppgifterna utförs på bästa möjliga sätt. För att uppnå detta ska användarna alltid delta aktivt vid digitalisering, upphandling och utveckling av IT-stöd. Effekten i verksamheten och i processerna uppstår vid användningen. Umeå kommun strävar efter att alla användargrupper ska kunna använda kommunens tjänster oavsett förutsättningar såsom funktionsnedsättningar eller hög ålder. Detta uppnås genom att gängse tillgänglighetskrav tillämpas vid all anskaffning av IT-stöd i Umeå kommun.

Kanalstrategi och behovsstyrd utveckling

En kanalstrategi beskriver de kanaler som används för information och service. Kanalerna kan vara bland annat webbplatser, personliga möten, sociala medier och elektroniska tjänster. I Umeå kommun är digitala kanaler norm och målet är att utvecklingen ska vara teknik- och kunddriven samt ska vara till nytta för invånare och näringsliv.

Det är de interna och externa behoven som tillsammans ska styra utvecklingen av IT-stödet. IT och digitalisering är och kommer att vara en viktig del i verksamhetsutvecklingen. I

verksamhetsutvecklingen ska Umeå kommun även ta hänsyn till de som inte har möjlighet att använda IT och digitala kanaler och då erbjuda alternativa ingångar och stöd.

Tekniska nämnden lyfter fram att Umeå kommuns hemsida är viktig i kommunikationen med medborgarna och en kanal för bland annat åtkomst till kommunens externa e-tjänster. I det ständigt pågående förbättringsarbete är både kanal- och e-servicestrategin viktiga för utvecklingen av hemsidan.

Öppna data och tjänsteutveckling

PSI-direktivet från EU-kommissionen¹⁷ syftar till att göra offentlig information mer tillgänglig. Det är det som avses med öppna data. Ökad tillgänglighet till och användning av den information som finns i kommunen bidrar till ökad delaktighet, demokrati och tillväxt. Öppen data spelar en viktig roll eftersom den skapar förutsättningar för ett digitalt ekosystem där ny teknik tillämpas och tjänster utvecklas.

Informationsägarna i Umeå kommun kan genom att tillhandahålla öppna data dra nytta av den kreativitet som näringslivet besitter vid utveckling av nya tjänster. Tjänster såsom appar och webbtjänster, som kommunen inte själv har för avsikt att utveckla, men som tillför nytta för invånarna kan då utvecklas av näringslivet. Ett exempel är då data från Fritids anläggningsregister används för att bygga tjänster kring fritidsanslagningar. Om även andra kommuner och myndigheter tillhandahåller samma typ av data kan nyttan bli ännu större. Umeå kommun behöver även löpande bevaka vilka tjänster och alternativ som tas fram på nationell och regional basis.

Driftsformer

När kommunen väljer driftsform så ska den driftsform väljas som är den lämpligaste för varje specifikt tillfälle. Kommunen måste också ta hänsyn till vilken driftsform som är den mest kostnadseffektiva lösningen för drift och support. De sammanräknade effekterna ska vara styrande vid val av driftsform. Det finns flera viktiga strategiska ställningstaganden när det gäller val av driftsform, bland annat ska en risk- och sårbarhetsanalys genomföras, vilket finns beskrivet i IT-upphandlingsmodellen. Vid val av driftsform ska hänsyn tas till effekterna på hela arbetsprocessen och kring själva IT-systemet.

Verksamheten behöver bedöma vilken driftsform som är lämpligast för det IT-system som anskaffas och fatta faktabaserade beslut. Som ett stöd i det arbetet används värderingsmallen som finns i IT-upphandlingsmodellen¹⁸.

¹⁷ <http://www.regeringen.se/om-webbplatsen/psi-direktivet/>

¹⁸ IT-upphandlingsmodellen finns beskriven på Umeå kommuns intranät

9. Begrepp

Vissa begrepp som används i strategin definieras av IASA, Sveriges IT-arkitekter ¹⁹:

- IT-arkitektur
- Processdesign (utförs av verksamhetsarkitekten)
- Systemarkitektur (utförs av systemarkitekten)
- IT-infrastruktur (infrastruktur)
- E-service:

Med e-service avses det digitala gränssnitt som möter målgruppen i syfte att som tjänst informera, kommunicera, samla in och vidarebefordra uppgifter (datafångst) och att leverera ett resultat av en process. E-service är inte en del av den interna processen som skapar ett resultat, utan är en möjliggörande kanal för insamling och leverans av uppgifter i ett användarvänligt gränssnitt. E-servicestrategin syftar till att öka nyttan med digital service för målgruppen, ökad utvecklingstakt och kostnadseffektivitet i utformningen av tjänsterna genom behovsstyrd utveckling, samordning och standardisering.

¹⁹ <http://www.iasa.se/wp-content/uploads/2012/05/IASA-Arkitektroller-2012.pdf>

Bilaga. Sammanställning av yttranden från Umeå kommuns nämnder

2017-03-16

Nämnd	Text i yttrandet	Kategori	Åtgärd i handläggningen	Åtgärd
GymVux	Här krävs ett nära samspel med verksamheterna inom för-, grund- och gymnasieskolan för att skapa förutsättningar för e-förvaltning som ger adekvat stöd till verksamheterna för såväl de administrativa som de pedagogiska processerna. Vid koordinationen av e-förvaltningen krävs sakkunskap från verksamheterna om relevant stöd för de lagstadgade obligatoriska processerna	Ansvar	Strategin kompletteras så att yttrandet beaktas.	JA
GymVux	Skolverkets uppdrag om samordning av standardutveckling inom utbildningsområdet skapar goda förutsättningar för att uppnå visionen för digitalisering, vilket behöver beaktas i IT-strategin.	Arkitektur	Strategin kompletteras så att yttrandet beaktas.	JA
GymVux	Mot bakgrund av den unika roll som verksamhetsområdet Utbildning har i kommunen, krävs ytterligare verksamhetsspecifikt stöd inom digitalt lärande när det gäller medarbetare inom område Utbildning, vilket behöver framgå i IT-strategin	Digital kompetens	Strategin kompletteras så att yttrandet beaktas.	JA
GymVux	Viktigt att framhålla är att IT-funktionen tillsammans med verksamheterna strukturerat omvärldsbevakar för att hålla hög digital kompetens i kommunen	Digital kompetens	Det beskrivs i realiseringsplanen till IT-strategin	inte aktuellt
GymVux	Hur relaterar skrivningen att Stadsdirektörens ledningsgrupp ska ha befogenhet och slutligt avgöra vilken driftsform som ska tillämpas till andra delar i IT-strategin?	Driftsform	Beaktas inte efter samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt
GymVux	Information som upprättas, bearbetas, lagras eller distribueras ska hanteras i enlighet med kommunens klassningsmodell för informationstillgångar enligt IT-strategin. Det måste säkerställas att kommunens klassningsmodell för informationstillgångar harmoniserar med verksamheternas lagkrav	Informationshantering	IT-strategin kompletteras så att yttrandet beaktas	JA
GymVux	För att säkerställa huvudmannens lagkrav gällande område Utbildning krävs ett nära samspel mellan IT-funktionen och verksamheterna, vilket skapar förutsättningar för e-förvaltning som ger adekvat stöd till verksamheterna för såväl de administrativa som de pedagogiska processerna	Stöd	IT-strategin kompletteras så att yttrandet beaktas	JA

GymVux	För verksamhetsområdet Utbildning som med sin unika roll inom kommunen som den verksamhet som ska utbilda morgondagens invånare och företagare krävs ytterligare verksamhetsspecifikt stöd inom digitalt lärande när det gäller medarbetare inom område Utbildning, vilket behöver framgå i IT-strategin	Stöd	IT-strategin kompletteras så att yttrandet beaktas	JA
GymVux	I en aktiv systemförvaltning behöver man också ta hänsyn till verksamhetens särdrag för att öka sannolikheten att såväl den i IT-strategin beskrivna informationssäkerheten som tillgängligheten för verksamheterna är hög. Detta minskar risken av felaktigt ställda krav som kan leda till merarbete och ökade kostnader både för verksamheterna och IT	Systemförvaltning	Beaktas inte i IT-strategin, det behöver finnas med i systemförvaltningsarbetet och dokument som beskriver detta.	inte aktuellt
GymVux	Regelbunden uppföljning och utvärdering av IT-strategin medför att verksamheternas nya identifierade utmaningar tas med i revidering av ITstrategin.	Uppföljning	Beaktas inte i IT-strategin, men vid revideringar	inte aktuellt
GymVux	Utveckling av e-tjänster behöver också ta hänsyn till verksamheternas egna IT-strategier	Uppföljning	Beaktas inte i IT-strategin efter samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt
GymVux	Då IT-strategin ska vara överordnad andra strategier och policyer är tekniska nämndens uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar av yttersta vikt, så att de utmaningar som verksamheterna har identifieras och att dessa tas med vid revidering av IT-strategin. Regelbunden uppföljning och utvärdering skulle medföra att IT-strategin ger stöd och förutsättningar som krävs för en effektiv verksamhet med hög kvalitet.	Uppföljning	Beaktas inte i IT-strategin, men vid revideringar. Beaktas delvis i realiseringsplanen.	inte aktuellt
GymVux	I IT-strategin beskrivs att all utveckling av e-tjänster ska följa andra relevanta strategier i Umeå kommun, till exempel e-servicestrategi och kommunikationsstrategi. Utveckling av e-tjänster behöver också ta hänsyn till verksamheternas egna IT-strategier.	Uppföljning	Beaktas inte i IT-strategin efter samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt
Ifo	Det är angeläget att undvika en ojämlig IT-utveckling i kommunens verksamheter, varför IT-strategin bör visa en medvetenhet kring nämndernas varierande förutsättningar samt konsekvenser av detta.	Förutsättningar	Kommer inte att beaktas i IT-strategin då detta är en ledningsfråga och inte en IT-strategifråga.	inte aktuellt
Ifo	På sidan 5 ges ett antal exempel på typer av tekniska lösningar som återfinns inom omsorgsområdet. Nämnden anser att det inte finns anledning att exemplifiera ny teknik på detta sätt då IT-strategin ska gälla i många år och teknikskiften kan ske snabbt och föränderligt. En mer generell beskrivning av välfärdsteknik är därför önskvärd.	Teknikexempel	Kommer att beaktas i IT-strategin.	JA

Miljö	Möjligheten för kommuninvånare att tillgodogöra sig digitalisering av information och tjänster varierar beroende bland annat på ålder, språk, utbildning och ekonomiska förutsättningar. Det är viktigt att digitalisering inte ökar klyftorna i samhället. Strategin bör på något sätt beröra jämlikhetsaspekten.	Alternativa kanaler	Det finns delvis beskrivet sedan tidigare i strategin. Den tidigare formuleringen förtydligas.	JA
Miljö	Kommuninvånare har olika förutsättningar för att tillgodogöra sig den digitalisering som kommunen strävar efter. Denna strävan får därför inte medföra att andra kanaler för information och service bortprioriteras/glöms bort.	Alternativa kanaler	Detta beaktas redan i strategin med följande formulering: " <i>I verksamhets-utvecklingen ska Umeå kommun även ta hänsyn till de som inte har möjlighet att använda IT och digitala kanaler och då erbjuda alternativa ingångar och stöd.</i> "	JA
Miljö	Ansvar för de olika delarna i strategin bör framgå på ett tydligare sätt. För vissa delar berörs ansvarsfrågan i texten men den kan förtydligas och i vissa fall kompletteras. Ett exempel där detta behövs gäller ansvaret för att systemförvaltningsplaner tas fram och redovisas årligen.	Ansvar	Dokumentet kompletteras: "Det åligger systemförvaltaren att ta fram den årliga systemförvaltningsplanen."	JA
Miljö	Inom kommunförvaltningen, liksom i samhället, är kunskaperna kring IT-frågor och -system varierande. Medarbetare med lägre kunskap kan känna visst motstånd till den ökande digitaliseringen och därför är det viktigt att alla får möjlighet att utveckla sin kompetens. Utbildningen bör utformas så att det finns olika nivåer.	Digital kompetens	Kommer att beaktas i IT-strategin med formuleringen " <i>Utbildningen för digital kompetens utformas så att det finns olika fördjupningsnivåer för de olika rollerna i kommunens organisation</i> "	JA
Miljö	Ett ökat användande av molntjänster ökar risken för att sårbarheter i system utnyttjas. Därför är det viktigt att välja molnleverantörer som i en risk- och sårbarhetsanalys visar på hög säkerhet, och att leverantören kan lämna garantier. Man bör också tänka på att den som använder en molntjänst för sin personuppgiftsbehandling är personuppgiftsansvarig för behandlingen även om den utförs av molntjänstleverantören.	Driftsform	Detta beskrivs i IT-upphandlingsmodellen och i en framtida molnstrategi	inte aktuellt
Miljö	Det är positivt att strategin även tar upp "Hållbar IT". Det avsnittet bör komma tidigare i dokumentet eftersom hållbarhetsaspekten är viktig. Dessutom bör strategin tydligare betona vikten av hållbarhetsperspektiv och miljökrav i samband med upphandling av system och produkter	Hållbar IT	Avsnittet läggs tidigare i strategin enligt yttrandet. Det finns separata riktlinjer i ämnet som tar upp de punkter som finns i yttrandet (policy/riktlinjer för hållbar IT).	JA

Miljö	Nivån på behovet av informationssäkerhet varierar beroende på informationens värde. Det är viktigt att det finns regler och riktlinjer för den klassning som måste göras utifrån de olika säkerhetsnivåerna.	Informationshantering	Hanteras i andra dokument. Kommer inte att beaktas i IT-strategin	inte aktuellt
Miljö	Framtagande av gemensamma IT-standarder är positivt ur flera synvinklar. Standardiseringen kan bland annat leda till ökad effektivitet och hög säkerhetsnivå, vilket är till gagn för kommunala verksamheter, företag och kommuninvånare. Gemensamma IT-standarder ger också en ökad möjlighet till erfarenhetsutbyte. Viss flexibilitet måste dock finnas när det gäller övergripande system. Det kan ibland krävas parallella system eftersom det inte alltid fungerar för alla verksamhetsdelar att inrätta sig i ett och samma system.	Standarder	Beaktas inte i IT-strategin efter samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt
Miljö	Inledningen är lång och syftet med strategin framgår inte med tydlighet. Syftet bör därför lyftas fram. Det hänvisas på ett par ställen till strategins vision och mål. Visionen går att läsa under punkt 3 men målen framgår inte.	Syfte och mål	Syftet förtydligas. TN tog bort målen och kallade dem istället för "IT-strategiskt viktiga områden". Detta var inte korrigerat tillfullo i dokumentet, men det är nu rättat.	JA
Miljö	Som det sägs i strategin är kommunens webbplats en viktig informationskanal. För att informationen ska bli mer lättillgänglig måste utseendet moderniseras och webbsidorna utvecklas så att det blir lättare att hitta rätt, inte minst gäller detta ingångssidan	umea.se	Beaktas inte i IT-strategin men används för att informera kommunens webbmaster	inte aktuellt
Miljö	IT-tjänsternas ambitionsnivå och tillgänglighet bör vara anpassad till verksamheternas och kommuninvånarnas behov. Det behöver därför finnas former för att mäta och rapportera effektivitet, kvalitet och upplevt värde.	Uppföljning	Det beskrivs i realiseringsplanen till IT-strategin	inte aktuellt
Miljö	Utvecklingen inom IT och e-service går snabbt och det är viktigt att ha en ITstrategi som är uppdaterad och följer med förändringar i behovet hos verksamheter och kommuninvånare. Dokumentet är omfattande och genomarbetat, men nämnden anser ändå att det behövs vissa förtydliganden och kompletteringar.	Yttrandetext	IT-strategin kompletteras så att hänsyn tas till yttrandet	JA
Äldre- nämnd	Enligt strategin ska verksamheterna få hjälp av ett kommungemensamt stödteam i arbetet med att underlätta digitalisering och utveckling. Nämnden anser att ett tydligt stöd i arbetet är positivt för att verksamheterna ska kunna tillämpa och implementera strategin.	Stöd	Som det står i yttrandet så beaktas detta med stödteam redan i strategin.	inte aktuellt

Äldrenämnd/IFO	För att underlätta förståelsen och användbarheten för strategin skulle vissa begrepp kunna förklaras ytterligare. Skillnaderna mellan exempelvis IT miljö, IT-infrastruktur, IT-arkitektur, IT-systemarkitektur kan upplevas som otydliga och som fackspråk. Att anpassa språket till mottagaren och förtydliga mottagaren samt dess ansvar för strategin skulle öka förståelsen för strategin i sin helhet.	Begrepp	Kommer att beaktas i IT-strategin.	JA
Äldrenämnd/IFO	Avslutningsvis anser nämnden, i enlighet med strategin, att det är rätt att den driftsform som är mest kostnadseffektiv och ger bäst sammanräknade effekter ska väljas. Befogenheter att välja och avgöra lämplig driftsform inom olika verksamheter är dock ett politiskt beslut och ska därför inte åläggas stadsdirektörens ledningsgrupp. Nämnden vill därför se att detta förtydligas i strategin.	Driftsform	Den ursprungliga texten om vem som slutligt avgör driftsform för ett anskaffat IT-stöd tas bort ur texten. Beaktas i övrigt inte efter samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Nämnden skulle föredra att målet med kanalstrategin är att teknikutvecklingen ska vara till nytta för medborgare istället för att vara teknik- och kunddriven.	Kanalstrategi	Yttrandets innebörd uppfattas som att det beskriver det som redan står i IT-strategin.	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Äldrenämnden vill att IT-strategin även ska ta hänsyn till socialtjänstens särskilda förutsättningar vad gäller lagstiftning och föreskrifter. Detta innebär att klara av att hantera nationella e-hälsostراتيجier och informationssäkerhet exempelvis kring sekretess, samverkan mellan vårdgivare, informationsöverföring, kommunikationsmöjligheter med patienter, journalföring och användandet av välfärdsteknik.	Lagar	IT-strategin kompletteras så att yttrandet beaktas	JA
Äldrenämnd/IFO	Visionen i IT-strategin ska ge förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som skapar största möjliga nytta för invånare och näringsliv. Nämnden vill understryka att kommunens yttersta ansvar är gentemot medborgarna. Utvecklingsansvaret och visionen bör därför i första hand riktas mot invånare och inte specifika verksamhetsgrupper i kommunen.	Medborgarna	Visionen är riktad mot invånarna (medborgarna) men tar även hänsyn till kommunens mål avseende näringslivet, nämligen: " <i>Vi ska skapa förutsättningar för fler företag och fler arbetstillfällen i Umeå .</i> "	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Vad gäller målen i strategin överlag, skulle de kunna förtydligas och konkretiseras	Syfte och mål	TN tog bort målen och kallade dem istället för "IT-strategiskt viktiga områden". Detta var inte korrigerat tillfullo i dokumentet, men det är nu rättat.	JA

Äldrenämnd/IFO	Utöver det saknas även ett förslag på en tydlig organisation för systemförvaltning.	Systemförvaltning	Inte aktuellt att ta med i IT-strategin då det finns speciella beskrivningar av detta i kommunens ledningssystem.	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Den utveckling som sker kring tekniska lösningar leder också allt mer mot ökade förväntningar av medborgarna på IT-lösningar, exempelvis att kunna läsa sin journal eller genomförandeplan digitalt på ett säkert sätt. Nämnden anser därför att vikten av integritet, sekretess och säker kommunikation bör preciseras i ytterligare ett område i strategin.	Säkerhet	Det yttrandet beskriver finns redan omnämnt i IT-strategin fast med annan formulering. I IT-strategin kommer detta inte att preciseras ytterligare.	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Det framgår i strategin att kommunens verksamheter ska ta fram vilka insatser som är nödvändiga för att möta visionen och målen samt införliva det i ordinarie styrning. Nämnden anser att det avsnitt som rör uppföljning och tillämpning av IT-strategin därför bör utvecklas. Därför önskas förslag på vilka mått och indikatorer som bör användas vid uppföljning av arbetet med strategin i verksamheterna för att säkerställa att strategin fungerar ändamålsenligt.	Uppföljning	Det beskrivs i realiseringsplanen till IT-strategin	inte aktuellt
Äldrenämnd/IFO	Det IT-strategiskt viktiga området som berör öppna data är ett betydelsefullt område ur ett demokratiskt perspektiv som kommer innebära ökad informationstillgänglighet och delaktighet för medborgare. IT-strategin bör innehålla en konsekvensanalys som beskriver vilka risker som öppna data kan medföra, i syfte att säkra invånarens personliga integritet men även undersöka vilken typ av data som är lämplig för detta ändamål och vilken data som inte är det. Nämnderna bör ha inflytande och förbehålla sig rätten att bedöma vilka öppna data som ska tas fram och redovisas inom respektive verksamhetsområde.	Öppen data	beaktas inte i samråd med VIT-gruppen	inte aktuellt

§ 62

Diarienumr: TN-2016/00559

IT-strategi

Beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att fastställa IT-strategi för Umeå kommun som grund för Umeå kommuns arbete med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla kommunen och bidra till kommunens övergripande mål.

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för e-förvaltning i enlighet med angiven vision, strategi och mål.

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns IT-strategi.

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa kommunövergripande realiseringsplan för IT-strategin.

att stadsdirektören ansvarar för att IT-strategin följs upp, utvärderas och vid behov revideras.

Ärendebeskrivning

Vid tekniska nämndens sammanträde 2016-06-16 återremitterades IT-strategin för ytterligare beredning. Därefter har IT-strategin omarbetats.

Senast Umeå kommun tog fram en IT-strategi var 2006. Den nya IT-strategin som utgår från Digitala agendan för Västerbotten fokuserar på vad kommunen vill uppnå med e-förvaltningsarbetet. E-förvaltning innebär att IT används i verksamhetsutvecklingen.

IT-strategin är ett övergripande styrdokument som anger hur Umeå kommun vill ta tillvara digitaliseringens möjligheter och på så vis utveckla

kommunen. Genom att sträva mot visionen och målen i strategin bidrar vi till kommunens övergripande mål.

IT-strategin beskriver flera viktiga strategiska områden såsom informationssäkerhet, digital kompetens och systemutformning. Den omfattar även viktiga mål inom bland annat informationshantering, utveckling och upphandling.

IT i allmänhet och användning av digitala hjälpmedel och IT-system är sedan länge en naturlig del i vår vardag. Omvärlden, såväl privatpersoner som företag, förväntar sig att Umeå kommun använder sig av IT och att digitala kanaler är norm vid kontakt med kommunen.

Med visionen att Umeå kommuns digitala miljö ger förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög kvalitet som skapar största möjliga nytta för invånare och näringsliv, har förslag till IT-strategi för Umeå kommun utarbetats.

IT-strategin är överordnad andra IT- och informationssäkerhetsrelaterade dokument i Umeå kommun.

Beslutsunderlag

IT-strategi för Umeå kommun version 1.0. Bilaga.

Beredningsansvariga

Ewa Klingefors, utvecklingsdirektör

Lars Sandström, IT-strateg

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Diarienumr: KS-2015/00790

Strategi för e-service i Umeå kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa strategi för e-service i Umeå kommun som grund för Umeå kommuns arbete med att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av e-service för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för utveckling av e-service i enlighet med angiven vision, strategi och angivna utvecklingsmål

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns e-servicestrategi

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa en kommunövergripande realiseringsplan för e-servicestrategin

att stadsdirektören ansvarar för att e-servicestrategin och dess mål följs upp, utvärderas och vid behov revideras

att stadsdirektören får i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad version om strategins viktigaste delar

att eventuella yttranden som ännu inte inkommit från nämnd hanteras inom den ordinarie revideringsprocessen vartannat år som e-servicestrategin ska omfattas av.

Ärendebeskrivning

Med e-service avses det innehåll och de digitala verktyg som är tillgängliga via internet och interna nätverk, som kan användas för att få eller dela med sig av information, i syfte att skaffa sig kunskap om eller genomföra något som invånare, brukare, anhängare, verksam, politiker eller anställd i Umeå kommun.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2015/00790

Individerna i målgruppen för den externa e-servicen är externa intressenter och för den interna e-servicen anställda och politiker. E-servicen är det digitala gränssnittet mellan målgrupperna och kommunens interna processer och kan ersätta vissa typer av telefonsamtal och besök. Fördelen med e-service är att den vanligtvis tillhandahålls 24 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan och möjliggör högre tillgänglighet samt effektivisering av interna digitala processer.

Med syftet att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av kommunal e-service till nytta för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda har förslag till strategi för e-service i Umeå kommun utarbetats. E-servicestrategin är ett komplement till Umeå kommuns IT-strategi.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2016-10-25, § 347 att remittera ärendet till kommunens nämnder för yttrande. En del av dessa yttranden har föranlett kompletteringar i strategin, medan andra har bedömts inte vara aktuella i ett strategiskt sammanhang.

Ändringar eller kompletteringar efter nämndernas yttranden

- Med åtgärd. Har lämnat förslag om förtydligande av definition av begreppet e-servicestrategi till beredningsansvarig för den överordnade IT-strategin.
- Med åtgärd. Förtydligande av definitionen av e-service i dokumentet under rubriken "Omfattning och avgränsningar".
- Med åtgärd, förtydligande av rubrik: "Utvecklingsmål 2021" till "Kommunövergripande utvecklingsmål 2021".
- Med åtgärd. Förtydligande i dokumentet under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar".
- Med åtgärd. Tillägg/förtydligande under rubriken "Omfattning och avgränsningar" att analog service är exkluderad.
- Med åtgärd. Förtydligande under rubriken "Omfattning och avgränsningar", "Exkluderat" att strategiska frågor om e-hälsa bör inkluderas i IT-strategin eller i en särskild strategi för e-hälsa.
- Tillägg till tjänsteskrivelse. Förslag till beslut: Ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad version om strategin.
- Med åtgärd. Komplettering under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar": "En realisering kommer att kräva etablering av nya arbetssätt och samarbeten eftersom 'användarens process' i målgruppen inte alltid relaterar till organisationsstrukturen."

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2015/00790

- Med åtgärd. Måttet flödeseffektivitet tas bort som ett mått på kvalitén för e-service med en rekommendation om att det lämpar sig väl att använda som mått för de interna processernas kvalitet.
- CES: 80 % av användarna har besvarat frågan med svarsalternativ 5 (av 7) eller högre.

Beslutsunderlag

Strategi för e-service i Umeå kommun. Bilaga.

Sammanställning av yttranden från kommunens nämnder. Bilaga.

KSAU protokoll 2016-10-25, § 347.

Beredningsansvariga

Jenny Conradsson

Beslutet ska skickas till

Nämnderna

Jonas Jonsson
stadsdirektör

Jenny Conradsson
verksamhetsutvecklare och
projektledare

§ 110

Diariennr: KS-2015/00790

Strategi för e-service

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa strategi för e-service som grund för Umeå kommuns arbete med att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av e-service för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för utveckling av e-service i enlighet med angiven vision, strategi och angivna utvecklingsmål

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns e-servicestrategi

att kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta och fastställa en kommunövergripande realiseringsplan för e-servicestrategin

att kommunstyrelsen ansvarar för att e-servicestrategin och dess mål följs upp, utvärderas och vid behov revideras

att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad version om strategins viktigaste delar

att eventuella yttranden som ännu inte inkommit från nämnd hanteras inom den ordinarie revideringsprocessen vartannat år som e-servicestrategin ska omfattas av.

Kommunstyrelsen beslutar (under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar ovanstående)

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa en kommunövergripande realiseringsplan för e-servicestrategin

att stadsdirektören ansvarar för att e-servicestrategin och dess mål följs upp, utvärderas och vid behov revideras

att stadsdirektören får i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad version om strategins viktigaste delar.

Ärendebeskrivning

Med e-service avses det innehåll och de digitala verktyg som är tillgängliga via internet och interna nätverk, som kan användas för att få eller dela med sig av information, i syfte att skaffa sig kunskap om eller genomföra något som invånare, brukare, anhörig, verksam, politiker eller anställd i Umeå kommun.

Individerna i målgruppen för den externa e-servicen är externa intressenter och för den interna e-servicen anställda och politiker. E-servicen är det digitala gränssnittet mellan målgrupperna och kommunens interna processer och kan ersätta vissa typer av telefonsamtal och besök. Fördelen med e-service är att den vanligtvis tillhandahålls 24 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan och möjliggör högre tillgänglighet samt effektivisering av interna digitala processer.

Med syftet att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av kommunal e-service till nytta för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda har förslag till strategi för e-service i Umeå kommun utarbetats. E-servicestrategin är ett komplement till Umeå kommuns IT-strategi.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2016-10-25, § 347 att remittera ärendet till kommunens nämnder för yttrande. En del av dessa yttranden har föranlett kompletteringar i strategin, medan andra har bedömts inte vara aktuella i ett strategiskt sammanhang.

Ändringar eller kompletteringar efter nämndernas yttranden

- Med åtgärd. Har lämnat förslag om förtydligande av definition av begreppet e-servicestrategi till beredningsansvarig för den överordnade IT-strategin.
- Med åtgärd. Förtydligande av definitionen av e-service i dokumentet under rubriken "Omfattning och avgränsningar".
- Med åtgärd, förtydligande av rubrik: "Utvecklingsmål 2021" till "Kommunövergripande utvecklingsmål 2021".
- Med åtgärd. Förtydligande i dokumentet under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar.
- Med åtgärd. Tillägg/förtydligande under rubriken "Omfattning och avgränsningar" att analog service är exkluderad.
- Med åtgärd. Förtydligande under rubriken "Omfattning och avgränsningar", "Exkluderat" att strategiska frågor om e-hälsa bör inkluderas i IT-strategin eller i en särskild strategi för e-hälsa.
- Tillägg till tjänsteskrivelse. Förslag till beslut: Ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad version om strategin.
- Med åtgärd. Komplettering under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar": "En realisering kommer att kräva etablering av nya arbetssätt och samarbeten eftersom 'användarens process' i målgruppen inte alltid relaterar till organisationsstrukturen."
- Med åtgärd. Måttet flödeseffektivitet tas bort som ett mått på kvalitén för e-service med en rekommendation om att det lämpar sig väl att använda som mått för de interna processernas kvalitet.
- CES: 80 % av användarna har besvarat frågan med svarsalternativ 5 (av 7) eller högre.

Beslutsunderlag

Strategi för e-service i Umeå kommun.

Sammanställning av yttranden från kommunens nämnder.

KSAU protokoll 2016-10-25, § 347.

Beredningsansvariga

Jenny Conradsson

Beslutet ska skickas till

Nämnderna

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2017-04-05

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Strategi för e-service i Umeå kommun

Innehållsförteckning

Syfte.....	1
Verksamhetsidé och värdegrund avspeglas i kommunens e-service	2
Vision	2
Strategi	2
Hållbarhet.....	2
Medborgarnytta	3
Omfattning och avgränsningar.....	3
Inkluderar	4
Exkluderar.....	4
Målgrupper.....	4
Kvalitet.....	4
Kvalitetsmål	5
Kvalitetsmått	5
Kommunövergripande utvecklingsmål 2021	6
Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar	6
Revidering av strategi och realiseringsplan	6

Syfte

Strategin är framtagen för att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av e-service för att vara till bäst nytta för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och politiker och för att minska kostnader.

Verksamhetsidé och värdegrund avspeglas i kommunens e-service

Vår verksamhetsidé och värdegrund är tydligt vägledande i strategin:

- ”Med gemensamma krafter skapar vi ett gott liv i Umeå. Vi bidrar till välfärd för alla och ger goda förutsättningar för företagande, fritid och kultur.”
- ”Medborgarfokus, öppenhet, tillit, ständiga förbättringar.”

Vision

Umeå kommuns e-service upplevs enkel att använda för alla som har en internetuppkoppling och en enhet som är ansluten. Den är personlig, positiv, proaktiv och förtroendeingivande. Användaren av e-servicen hittar med lätthet relevant information och de e-tjänster som bäst passar för användarens personliga situation och behov.

Den som använder kommunens e-service får sitt ärende löst via första kontakten och påverkas inte av hur kommunen organiserat sig i processen som ska leverera nytta.

Strategi

Visionen omfattar Umeå kommuns e-service i ett helhetsperspektiv till både externa och interna målgrupper. Kommunens strategi för att uppnå visionen har två inriktningar; hållbarhet och medborgarnytta.

Hållbarhet

Genom en kommunövergripande stödjande funktion prioriteras, samordnas och finansieras e-servicen så att utvecklingen blir socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar för kommunen och regionen som helhet på lång sikt. Umeå kommun ska medverka till att skapa ett lokalt och nationellt digitalt ekosystem för samhällsservice där system är integrerade med varandra genom e-tjänster för att hämta och lämna data till nytta för målgruppen, kommunens ekonomi och miljö.

Innovativa idéer ska aktivt främjas

- internt genom personalens delaktighet

- externt genom användardialog, samverkan och tillhandahållande av öppna data enligt PSI-lagen¹.

Medborgarnytta

E-servicens nytta ska uppstå hos användaren i målgruppen. Umeå kommun ska ha ambitionen att vara ansluten till de nationella e-tjänster som finns och aktivt engagera sig i utvecklingen för att kunna vara med och påverka kvaliteten i resultaten.

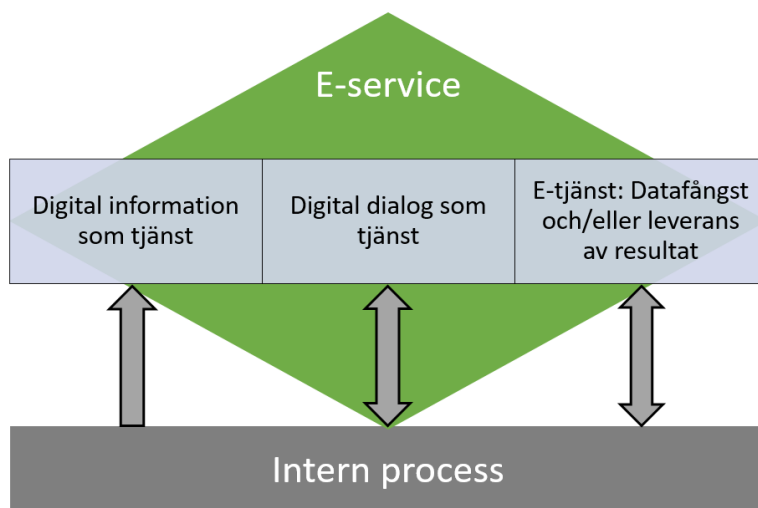
E-serviceutbudet ska vara skalbart för användaren utifrån dennes behov för stunden, lokalisering, intresse eller roll i organisationen.

Strukturen genomsyras av sådan användarvänlighet att organisatoriska gränser inte påverkar användaren negativt. Servicen ska utvecklas för maximal kvalitet och effektivitet genom hela ärendets process, ”från initiativ till arkiv”, till störst nytta för användaren i målgruppen.

Utveckling för mobila plattformar ska prioriteras för att skapa det primära, lättåtkomliga och bästa kanalvalet för administrativa tjänster.

Omfattning och avgränsningar

Med e-service avses det digitala gränssnitt som interagerar med målgruppen i syfte att som tjänst informera, föra dialog och det som ofta benämns som e-tjänster – genom att samla in och vidarebefordra uppgifter (datafångst) och att leverera ett resultat av en process. E-service är inte en del av den interna processen som skapar ett resultat.

¹ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-2010566-om-vidareutnytt_sfs-2010-566/

Strategin är underordnad IT-strategin och ska tillsammans med en kanalstrategi för kommunikation tydliggöra riktningen för framtida satsningar inom e-service.

Inkluderar

- Internetburen intern och extern service via kommunens webbplatser och appar.

Kanaliserar:

- Digitala tjänster för information
- Digitala tjänster för dialog
- Digitala tjänster för insamling/registrering av uppgifter från användare i målgruppen
- Digitala tjänster för leverans av resultat till användare i målgruppen

Exkluderar

- Interna processer, som till exempel administration, handläggning och processen fram till beslut.
- Politisk medborgardialog.
- Analog service, människa till människa, som till exempel samtalstjänster via växel.
- E-hälsa har i denna strategi bedömts som att det bör vara ett eget strategiskt område och en del av de interna processernas digitala verktyg. Strategiska frågor om e-hälsa bör inkluderas i IT-strategin eller i en särskild strategi för e-hälsa.

Målgrupper

- Intern e-service: anställda och politiker som har behov av att söka information i eller använda tjänster hos kommunens stödfunktioner för att administrera sin anställning.
- Extern e-service: alla externa intressenter (inte anställda och inte politiker) som har behov av att söka information om eller använda tjänster hos Umeå kommun.

Kvalitet

Nyttan av e-service uppstår i användandet och bara vid de tillfällen de används. Därför är det viktigaste vid utveckling av e-servicen att den lever upp till användarens behov och förväntan på kvalitet. Om kvaliteten brister på den punkten har kommunen investerat i ett "verktyg" som inte kommer till bäst användning.

E-servicen ska presentera exakt den information som efterfrågas och distribuera den data som behövs för att slutföra de ärenden som tillgängliggörs.

E-servicens höga kvalitet som gränssnitt mellan användaren och de interna processerna ska möjliggöra byggandet av ett lokalt och nationellt digitalt ekosystem, där system via integrationer lämnar, hämtar och processar data till nytta för användaren.

Kvalitetsmål

- Frågor ska bli och upplevas bli besvarade vid första kontakten.
- Ärenden blir lösta med minsta möjliga ansträngning för användaren.
- Kontakten ger en positiv upplevelse med ett professionellt och förtroendeingivande bemötande.
- E-servicen upplevs enkel och berikande för alla, genom att innehållet är anpassat till användarens behov, unika situation, person och teknik.
- Alla delar följer de gemensamma grafiska riktlinjerna för e-service för att upplevas professionell och enhetlig.
- Det är en säker kanal, avseende både effektivitet, personlig integritet och rättssäkerhet.

Kvalitetsmått

- Customer Effort Score (CES)
Beskrivning: Resultatet av digital enkät som besvarar påståendet "Umeå kommun har gjort det enkelt för mig att hantera mitt ärende digitalt." Svartalernativ anges på en 7-gradig skala:
 1. Håller verkligen inte med
 2. Håller inte med
 3. Håller inte riktigt med
 4. Håller varken med eller inte med
 5. Håller med litegrand
 6. Håller med
 7. Håller verkligen med

Umeå kommuns mål är att lösa ärendet/behovet fullständigt via första kontakten med minsta möjliga ansträngning för den som väljer att använda e-servicen.

- Nöjd-kund-index (NKI).
- Konsekvent användning

Beskrivning: Konsekvent användning = Antal ärenden/frågor inkomna via digitala kanaler - (minus) antal svar/beslut levererade digitalt.

Kommunövergripande utvecklingsmål 2021

- E-servicen kan hantera 80 % av de vanligaste förekommande administrativa frågorna och ärendena i kommunen.
- 80 % av alla administrativa ärendens resultat levereras digitalt.
- CES: 80 % av användarna har besvarat frågan med svarsalternativ 5 (av 7) eller högre.

Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar

- Strategin ägs av kommunstyrelsen.
- Stadsdirektören ansvarar för att upprätta, implementera och förvalta en realiseringsplan för Umeå kommuns e-servicestrategi och dess stödjande dokument (Manual för e-servicedesign och Kommungemensamt e-serviceutbud).
- En realisering kommer att kräva etablering av nya arbetssätt och samarbeten eftersom "användarens process" i målgruppen inte alltid relaterar till organisationsstrukturen.
- Realiseringsansvar att följa strategin och för att nå de uppsatta målen åligger kommunens samtliga verksamheter.
- Umeå kommuns antagna informationssäkerhetspolicy inkluderar e-servicens IT-miljö. Informationsägaren ansvarar för att data är informationsklassad och hanteras enligt gällande lagstiftning.

Revidering av strategi och realiseringsplan

Strategin är långsiktig medan realiseringsplanen, mål och mått bör revideras minst vartannat år pga. den exponentiella utvecklingstakten inom IT.

Kontinuerlig insamling av förbättringsförslag ska ske till kommande revision.

Revideringsintervall: vartannat år, då beslut tas om kommande fem års mål och kommande två års realiseringsplan med delmål.

Bilaga. Sammanställning av yttranden och respons

Beredningsansvariga:

Stadsdirektör Jonas Jonsson och Verksamhetsutvecklare IT, Jenny Conradsson

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande	Respons
Förslaget till e-servicestrategi är lättläst och de olika avsnitten innehåller tydliga beskrivningar. Användning av punktlistor bidrar till läsbarheten.	Utan åtgärd. Kommentar: Behovet av beskrivningar i och förväntningar på underlaget ser väldigt olika ut beroende på roll och bakgrund i organisationen. På grund av att situationen kräver en offensiv strategi och även innehåller en del tidigare inte så välkända begrepp för Umeå kommun så ställs det extra krav på tydlighet och upplevd enkelhet. En faktor som kan möjliggöra strategins realisering är att inte göra den för lång och invecklad.
Miljö- och hälsoskyddsnämnden har lämnat synpunkter på förslaget till IT-strategi och flera av dessa synpunkter är också aktuella för förslaget till e-servicestrategi.	Med åtgärd. Har lämnat förslag om förtydligande av definition av begreppet e-servicestrategi till beredningsansvarig för IT-strategin.
Nämnden har inga ytterligare synpunkter på förslaget till e-servicestrategi förutom att det kan vara värdefullt med en definition av begreppet "e-service".	Med åtgärd. Förtydligande av definitionen i dokumentet under rubriken "Omfattning och avgränsningar". <ul style="list-style-type: none">• Tillägg: "E-service är inte en del av den interna processen som skapar ett resultat. Med e-service avses det digitala gränssnitt som interagerar med målgruppen i syfte att som tjänst informera, kommunicera och det som ofta benämns som e-tjänster genom att samla in och vidarebefordra uppgifter (datafångst) och att leverera ett resultat av en process."• Förtydligande under rubriken "Exkluderat": "Politisk medborgardialog" tidigare "Medborgardialog".

Individ- och familjenämnden och Äldrenämnden

Yttrande	Respons
<p>Nämnden anser att visionen även ska syfta till att fånga upp de invånare som inte har internetuppkoppling eller möjlighet till e-service i nuläget. Vissa grupper i samhället är av olika anledningar i lägre utsträckning internetanvändare, något som bör tas i beaktning vad gäller e-servicens tillgänglighet. En generellt ökad användning av e-service bör uppmuntras till alla målgrupper och inte endast riktas till befintliga användare som redan har internetaccess och enheter för uppkoppling.</p>	<p>Utan åtgärd, med motiveringen: Strategin syftar till att öka nyttan och kvalitén på kommunens e-service och att utveckla nya e-tjänster för de som har eller kommer att ha tillgång till internet. Att tillgängliggöra e-service för medborgare utan internetuppkoppling eller enhet borde beaktas genom Umeå kommuns "tillgänglighetsstrategi" eller genom att utveckla verksamheternas tjänsteutbud. Förslagsvis kan IFO ansvara för uppföljning av ett tillgänglighetsmål. E-servicestrategin anger ramarna för lägsta nivån för "upplevelsen" av den framtida e-servicen. "Hur" kommunen ska nå dit är föreslaget i en framtagna realiseringsplan.</p>
<p>Individ- och familjenämnden anser att strategin för e-service även ska ta hänsyn till socialtjänstens särskilda förutsättningar vad gäller lagstiftning och föreskrifter. Detta innebär att klara av att hantera nationella e-hälsostراتيجier och informations säkerhet.</p>	<p>Med åtgärd. Förtydligande under rubriken "Omfattning, exkluderat". Motivering: E-hälsa har i denna strategi klassats som att det bör vara ett eget strategiskt område och en del av de interna processernas digitala verktyg. Strategiska frågor om e-hälsa bör inkluderas i IT-strategin eller i en särskild strategi för e-hälsa. Angående informations säkerhet, se nedan.</p>
<p>"Olika former av e-service som berörs av sekretess, samverkan mellan vårdgivare, informationsöverföring, kommunikationsmöjligheter med patienter, journalföring och välfärdsteknik bör omfattas av en kommunövergripande strategi för e-service. Strategin för e-service bör även tydligare beröra vikten av en säker och trygg e-service, utöver att den ska vara enkel och användbar..."</p>	<p>Med åtgärd. Förtydligande i dokumentet under rubriken " Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar": " Umeå kommuns antagna informations säkerhetspolicy inkluderar e-servicens IT-miljö. Informationsägaren ansvarar för att data är informationsklassad och hanteras enligt gällande lagstiftning.</p>
<p>Nämnden önskar en motivering till varför utförare av omsorg exkluderas från strategin, som en del av målgruppen personlig service.</p>	<p>Med åtgärd. Tillägg/förtydligande under rubriken "Omfattning och avgränsningar" att analog service är exkluderad. "Analog service människa till människa, som till exempel samtalstjänster via växeln." Motivering: Det är inte den specifika personalgruppen i sig som inte erbjuds e-service. Nämndernas verksamhetens interna e-service kan inkludera externa utförare när så är lämpligt. Syftet med skrivningen är att understryka att strategin enbart avser digital service och inget annat.</p>

Yttrande	Respons
<p>Det framgår att det åligger verksamheterna att följa strategin och att nå de uppsatta målen. Kvalitetsmått är viktigt för att följa utvecklingen, men ett förtydligande bör göras kring ansvarandet för att följa upp kvalitetsmättet och även utvecklingsmålen. Uppföljningen av strategin bör även förtydligas på alla nivåer i avsnittet som rör ägande, förvaltning, uppföljning och realisering. Att även säkerställa stöd för verksamheter att genomföra strategin vore önskvärt för att strategin ska fungera ändamålsenligt.</p>	<p>Med åtgärd, förtydligande av rubrik: "Utvecklingsmål 2021" till "Kommunövergripande utvecklingsmål 2021". Motivering: Det står inte specificerat i yttrandet vad som upplevs otydligt vilket gör det svårt att förtydliga. Förtydligande görs av rubriken för att understryka att målen inte ska redovisas på verksamhetsnivå. Eftersom "användarens process" i målgruppen inte alltid relaterar till organisations- eller nämndstrukturen är målen föreslagna att vara kommunövergripande. Projektet har föreslagit att en "stödjande funktion" som ska hjälpa verksamheterna och stadsdirektören med att realisera visionen, följa upp målen och att revidera strategin. Dokumentation om hur förslaget om stödjande funktion och realiseringsplan såg ut Q1 2016 finns publicerat på intranätet men är inte inkluderat i detta ärende. Att ta fram mätetal för måtten kommer att behöva vara en av realiseringsplanens första aktiviteter.</p>
<p>Slutligen anser nämnden överlag att språket och strukturen i strategin för e-service anpassas till mottagaren på ett tydligare sätt.</p>	<p>Tillägg till tjänsteskrivelse. Förslag till beslut: Ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram en digital brukaranpassad (en så kallad populärversion) om strategin.</p>

För- och grundskolenämnden och GymVux-nämnden

Yttrande	Respons
<p>När det gäller skrivningen om hållbarhet genom att en kommunövergripande stödjande funktion prioriterar, samordnar och finansierar e-servicen så att utvecklingen blir socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar för kommunen och regionen som helhet på lång sikt, så krävs att denna funktion samarbetar med verksamheterna kring exempelvis de olika målgruppernas behov och nytta med e-servicen. Hur arbetet i enlighet med strategin för e-service i den kommunövergripande stödjande funktionen hänger samman med verksamheternas realiseringsansvar att följa strategin och ansvar för att nå de uppsatta målen behöver närmare beskrivas.</p>	<p>Med åtgärd. Komplettering under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar": "En realisering kommer att kräva etablering av nya arbetssätt och samarbeten eftersom 'användarens process' i målgruppen inte alltid relaterar till organisationsstrukturen."</p> <p>Motivering: Detta beslut avser vision, strategi, mål och mått. Beslut i förslaget om <i>Hur</i> en stödjande funktion ska arbeta tillsammans med verksamheterna behöver ingå att ta fram i realiseringsplanen. Förslaget till e-servicestrategi föreslår under rubriken "Ägarskap, förvaltning, uppföljning och realiseringsansvar" att stadsdirektören ska ansvara för realiseringen. En realisering kommer att kräva etablering av nya arbetssätt och samarbeten eftersom "användarens process" i målgruppen inte alltid relaterar till organisationsstrukturen.</p> <p>Projektet som arbetat fram förslag till beslut i detta ärende har även tagit fram ett förslag till en stödjande funktion. Men detta har inte ansetts motiverat att tas upp till beslut innan strategin är antagen.</p> <p>Den stödjande funktionen ska enligt det framtagna förslaget bistå med specialistkompetens inom metod för service-/tjänstedesign och grafisk design för digitala kanaler, samt strategisk kompetens inom informationsarkitektur och IT-arkitektur. Dessa kompetenser ska hjälpa verksamheterna i arbetet med att bygga kommunens nya e-service som ska möjliggöra ett digitalt automatiserat ekosystem. Hur ett arbetssätt ska se ut för att gemensamt nå målen behöver arbetas fram under tidens gång. Ett gemensamt mål är tänkt att främja framväxten av ett gemensamt arbetssätt och det digitala ekosystemet.</p>

Yttrande	Respons
<p>Kvalitetsmått</p> <p>En reflektion är hur kvalitetsmättet flödeseffektivitet mäter kvalitet på e-service. E-service skapar möjligheter för att automatisera och effektivisera de interna processerna och det är kanske främst i de interna processerna som flödeseffektivitet är användbart som kvalitetsmått.</p>	<p>Med åtgärd. Mättet flödeseffektivitet tas bort.</p> <p>Motivering: Mättet flödeseffektivitet tas bort för e-service med en rekommendation om att det lämpar sig väl att använda som mått för de interna processernas kvalitet.</p> <p>Skrivningen härstammar från ett tidigare tillägg i e-servicestrategin från Tekniska nämnden § 50 Diarienummer: TN-2016/00558 (juni 2016).</p> <p>Beredningsansvariga instämmer med att det inte är ett relevant mått för att mäta kvalitet på gränssnittet som e-service utgör. Interna processers flödeseffektivitet bör mätas, men det kan inte vara ett mått för e-services kvalitet.</p>

Kulturnämnden

<p>Strategin för e-service i Umeå kommun kännetecknas av medborgarnytta och användarfokus som är välgörande samtidigt som det förhåller sig väl till Umeå kommuns övergripande värdegrund.</p>	<p>Utan åtgärd. Kommentar: Beredningsansvariga instämmer i yttrandet. Att få initiering av ärenden från målgruppen digitalt möjliggör digitalisering och till viss del automatisering av den administrativa processen. En e-service som av målgruppen inte upplevs tillräckligt värdeskapande blir en underutnyttjad resurs och tappar sitt värde som kanal för digitalisering i de interna processerna.</p>
--	---

Fritidsnämnden

<p>Fritidsnämnden vill särskilt påpeka behovet av e-service som sträcker sig tvärs över organisatoriska gränser, vilket ofta är fallet i fritidsnämndens verksamhetsområde. Att därutöver öka möjligheterna för integrationer med andra lokala eller nationella system underlättar också för den enskilde, och kan på sikt leda till minskad administration för föreningar, när samma information inte behöver meddelas olika e-servicesystem.</p>	<p>Utan åtgärd. Kommentar: Beaktas i strategin.</p>
<p>Verksamheten som fritidsnämnden ansvarar för är inte sällan sådan som riktar sig till människor utanför hem och arbetsplats utan tillgång till en dator. Därför tillstyrker fritidsnämnden att det inte ska vara mediet som avgör ens förmåga att ha kontakt med kommunen, varför ett ökat fokus på responsiva – därigenom mobilanpassade – lösningar är att föredra.</p>	<p>Utan åtgärd. Kommentar: Beaktas i strategin.</p>

Fritidsnämnden anser att utvecklingsmålet för Customer Effort Score-måttet (CES) riskerar att bli undermåligt. Då CES är en ordinalskala är det inte verkningsfullt att beräkna ett medelbetyg, varför ett medelbetygsmål inte är att föredra. Fritidsnämnden föreslår därför att målet kopplat till CES-måttet formuleras på följande sätt:

”CES: 80 % av användarna har besvarat frågan med svarsalternativ 5 eller högre.”

Med åtgärd. Medelbetygsmål ersätts med av Fritidsnämnden föreslaget mål. Motivering: Beredningsansvariga tillstyrker att föreslaget mål ”CES: 80 % av användarna har besvarat frågan med svarsalternativ 5 eller högre.” ger en tydligare bild av kvalitén på e-servicen.

§ 50

Diarienumr: TN-2016/00558

Strategi för E-service

Beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att fastställa strategi för e-service i Umeå kommun som grund för Umeå kommuns arbete med att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av e-service för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda.

att alla nämnder och styrelser ansvarar för att prioritera och planera för utveckling av e-service i enlighet med angiven vision, strategi och utvecklingsmål.

att tekniska nämnden får i uppdrag att följa och vid behov göra mindre justeringar i Umeå kommuns e-servicestrategi.

att stadsdirektören får i uppdrag att upprätta och fastställa kommunövergripande realiseringsplan för e-servicestrategin.

att stadsdirektören ansvarar för att e-servicestrategin följs upp, utvärderas och vid behov revideras.

Tekniska nämnden beslutar

att under rubrik: kvalitetsmått, lägga till en punkt: flödeseffektivitet.

Ärendebeskrivning

Med e-service avses det innehåll och de digitala verktyg som är tillgängliga via internet och interna nätverk, som kan användas för att skaffa sig eller dela med sig av information, i syfte att skaffa sig kunskap

om eller genomföra något som invånare, brukare, anhörig, verksam, politiker eller anställd i Umeå kommun.

Individerna i målgruppen för den externa e-servicen är alla externa intressenter och för den interna e-servicen anställda och politiker. E-servicen är det digitala gränssnittet mellan målgrupperna och kommunens interna processer och kan ersätta vissa typer av telefonsamtal och besök. Fördelen med e-service är att den vanligtvis tillhandahålls 24 timmar om dygnet, 7 dagar i veckan och möjliggör högre tillgänglighet samt effektivisering av interna digitala processer.

Med syftet att underlätta och öka förändringstakten i utvecklingen av kommunal e-service till nytta för invånare, företag, samarbetspartners, anställda och förtroendevalda har förslag till strategi för e-service i Umeå kommun utarbetats.

E-servicestrategin är ett komplement till Umeå kommuns IT-strategi.

Förslag på sammanträdet

Fredrik Rönn (C) föreslår att under rubrik: kvalitetsmått, lägga till en punkt: flödeseffektivitet.

Tekniska nämndens beslutsordning

Ordföranden frågar om nämnden bifaller förslag i tjänsteskrivelse med Rönn's tillägg och konstaterar att nämnden gör det.

Beslutsunderlag

Strategi för e-service i Umeå kommun. Bilaga.

Beredningsansvariga

Ewa Klingefors, utvecklingsdirektör

Jenny Conradsson, verksamhetsutvecklare/projektledare

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Diarienumr: KS-2016/00910

Policy för hållbar IT

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa policy för hållbar IT enligt bilaga.

att fastställa handlingsplan för hållbar IT enligt bilaga och delegera till tekniska nämnden att vid behov revidera handlingsplanen.

Ärendebeskrivning

Syftet med denna policy är att Umeå kommun ska rikta fokus på miljö och socialt ansvarstagande inom och med hjälp av IT och genom att arbeta aktivt med hållbar IT vill Umeå kommun minska miljöpåverkan, förbättra arbetsmiljöer, ta ett utökat socialt ansvar, öka effektiviteten och sänka kostnaderna.

Beslutsunderlag

Policy.

Handlingsplan.

Bilaga till handlingsplan.

TN-protokoll 2016-12-15, § 102.

Beredningsansvariga

Lars Sandström

Beslutet ska skickas till

IT

Miljö

Lars Sandström

IT-strateg

§ 111

Diariernr: KS-2016/00910

Hållbar IT

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa policy för hållbar IT enligt bilaga.

att fastställa handlingsplan för hållbar IT enligt bilaga och delegera till tekniska nämnden att vid behov revidera handlingsplanen.

Ärendebeskrivning

Syftet med denna policy är att Umeå kommun ska rikta fokus på miljö och socialt ansvarstagande inom och med hjälp av IT och genom att arbeta aktivt med hållbar IT vill Umeå kommun minska miljöpåverkan, förbättra arbetsmiljöer, ta ett utökat socialt ansvar, öka effektiviteten och sänka kostnaderna.

Beslutsunderlag

Policy.

Handlingsplan.

Bilaga till handlingsplan.

TN-protokoll 2016-12-15, § 102.

Beredningsansvariga

Lars Sandström

Beslutet ska skickas till

IT

Miljö

Umeå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag
2017-04-05

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Dokumentansvarig: Lars Sandström Kommungemensam IT-samordning, Umeå kommun	Dokumentdatum: 2016-11-25
Godkänd av:	Reviderad: 2016-11-25, 2016-12-15
Policy för hållbar IT	

Relaterade dokument

- Handlingsplan för hållbar IT

Bakgrund och syfte

Organisationer som vill hävda sig själva som "gröna" eller "hållbara" måste inkludera IT i detta arbete då det annars riskerar att hamna utanför det ordinarie miljöarbetet. Hållbar IT är en fråga för hela organisationen. Att jobba med Hållbar IT kan uppfattas som något svårgreppbart och något som IT-avdelningar traditionellt inte är intresserade av.

"De har ofta svårt att hitta nyttan i det för egen del, svårt att hitta värdet. I dag har många heller inte en aning om vad hållbar it är egentligen, det används ofta bara som en klyscha. De vet inte var utrustningen kommer ifrån och inte vart den tar vägen när den skrotas. Och i slutändan landar det ofta på att man köper det som har bäst pris" ¹

Hållbar IT har utvecklats från begreppet Grön IT. Grön IT syftar till att genom användandet av IT-produkter och IT-system kan man minska miljöpåverkan, samtidigt som även själva IT-produkterna och IT-verksamhetens egen påverkan på miljön begränsas.

Hållbar IT omfattar till skillnad från Grön IT även ett socialt ansvarstagande, exempelvis vid tillverkningen av IT-produkter.

Syftet med denna policy är att Umeå kommun ska rikta fokus på dessa två områden, miljö och socialt ansvarstagande inom och med hjälp av IT.

Vision

Genom att arbeta aktivt med hållbar IT vill Umeå kommun minska miljöpåverkan, förbättra arbetsmiljöer, ta ett utökat socialt ansvar, öka effektiviteten och sänka kostnaderna.

¹ Hans Gillior. Intervju i Computer Sweden 2015-10-01

Mål

Hållbarhet finns angivet som ett mål i kommunens styrdokument:

Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.²

Mål som berör denna policy finns inom fokusområdena miljö och socialt ansvar. Dessa är beskrivna i bilagan *Handlingsplan för Hållbar IT*.

Fokusområde miljö

“Varje år genereras runt 50 miljoner ton elektronikskrot i hela världen, och bara 13 % av alla dessa ton av elektronik återvinns på ett ansvarsfullt sätt.”³

Nyproduktion och skrotning av IT-produkter har en enorm påverkan på miljön och därför ska kommunen så långt som det är möjligt jobba för att minska sina inköp och använda sina produkter så länge som möjligt. Genom att testa produkter som kommunen använder skapas en trygghet och stabilitet, vilket kan möjliggöra en längre och mer standardiserad användning av dessa produkter.

Vid alla IT-relaterade upphandlingar/inköp ska Umeå kommun ställa hållbarhetskrav som leder till minskad miljöpåverkan. Kommunen ska ställa krav på att företagen har en handlingsplan på hur produkten ska slutförvaras och återanvändas effektivt, för att säkra en så minimal klimatpåverkan som möjligt.

Vidare ska Umeå kommun uppmuntra användning av verksamhetssystem som bidrar till effektiv resursförbrukning.

Fokusområde socialt ansvar

Umeå kommun ska ta socialt ansvar vad gäller inköp och skrotning av kommunens IT-produkter. Kommunen ska, så långt det är möjligt, aktivt jobba mot illegal dumpning av IT-skrot likväl som att ta socialt ansvar vid inköp och därmed vid nyttillverkningen av IT-produkter.

Vid alla upphandlingar/inköp ska de sociala aspekterna vara med som en naturlig del i kravställningen. Krav som motverkar usla arbetsförhållanden, barnarbete eller brott mot de mänskliga rättigheterna, bör finnas med. Även krav som har fokus på återanvändning av

² Planeringsförutsättningar, budget och investeringar Umeå kommun

³ Citat TCO. <http://tcodevelopment.se/pressmeddelande/vi-vill-gora-hallbar-it-enklare>

produkter bör finnas med då det kan underlätta för fler att involveras i det digitala samhället.

Att produkter kan återanvändas istället för att skrotas har socialt viktiga aspekter även i vårt närsamhälle, då det kan underlätta för fler att involveras i det digitala samhället.

Uppföljning

Efterlevnaden för att uppnå miljö och socialt ansvarstagande inom och med hjälp av IT ska följas upp och kommer att göra så genom realiseringsplanen i Umeå kommuns IT-strategi.

Dokumentansvarig: Lars Sandström Kommungemensam IT-samordning, Umeå kommun	Dokumentdatum: 2016-11-25
Godkänd av: Tekniska nämnden	Reviderad: 2016-12-15
Handlingsplan för hållbar IT	

Övergripande områden

Mål och aktiviteter som finns kopplade till varje övergripande område i denna handlingsplan, kommer att finnas med i IT-strategins realiseringsplan. I realiseringsplanen beskrivs även hur uppföljning ska ske.

1. Säkerställa att en miljöriktig och korrekt skrotning/återvinning av kommunens elektronikskrot görs.
2. Säkerställa att miljömässiga krav finns med i varje upphandling av IT-produkter.
3. Säkerställa att krav gällande socialt ansvar finns med i varje upphandling av IT-produkter.
4. Förlänga den förväntade livslängden på administrativa datorer till 4 år för bärbar samt 5 år för stationära datorer med bibehållen prestanda. Förlänga den förväntade livslängden på läsplattor till 4 år.
5. Synliggöra möjligheter till resfria möten¹.
6. Införa kortsystem (Follow-me print) för alla större nätverksskrivare i kommunen.
7. Digitalisera myndighetspost ut till medborgare.

¹ Resfria möten beskrivs i dokumentet "Riktlinjer för resor i tjänsten" som finns i ledningssystemet

Förteckning över Umeå kommuns videokonferensanläggningar (en aktuell förteckning kommer även att finnas på Umeå kommuns intranät):

Stadshuset, Ryttmästaren	63251@umearegionen.se
Stadshuset, Hornet	63610@umearegionen.se
Socialtjänstens Hus	61019@umearegionen.se
Paloma flyktingboende	64369@umearegionen.se
Hörnefors, Centralskolan	29163@umearegionen.se
Vidden, IT	63600@umearegionen.se
Älven, IT	65897@umearegionen.se

Umeå kommun

Postadress: [Postadress]
Besöksadress: [Besöksadress]
Telefon: [TelVaxelNat] (växel)
Webbplats: [Webbadress]

Handläggare: [Namn]
Telefon: [TelDirekt]
Mobiltelefon: [MobilNr]
Fax: [FaxNat]
Mejladress: [Epost]

Orgnr: [Organisationsnr]
Bgnr: [Bankgironummer]
Pgnr: [Postgironummer]

§ 102

Diarienumr: TN-2016/01059

Policy för hållbar IT**Beslut****Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta**

att fastställa policy för hållbar IT enligt bilaga.

att fastställa handlingsplan för hållbar IT enligt bilaga och delegera till tekniska nämnden att vid behov revidera handlingsplanen.

Ärendebeskrivning

Syftet med denna policy är att Umeå kommun ska rikta fokus på miljö och socialt ansvarstagande inom och med hjälp av IT och genom att arbeta aktivt med hållbar IT vill Umeå kommun minska miljöpåverkan, förbättra arbetsmiljöer, ta ett utökat socialt ansvar, öka effektiviteten och sänka kostnaderna.

Förslag på sammanträdet

Gabriel Farrysson (MP) föreslår följande tillägg: Att vid alla upphandlingar/inköp ska kommunen ställa krav på att företagen har en handlingsplan på hur produkten ska slutförvaras och återanvändas effektivt, för att säkra en så minimal klimatpåverkan som möjligt. Med fokus på socialt viktiga aspekter i vårt närsamhälle, då det kan underlätta för fler att involveras i det digitala samhället.

Håkan Johansson (S) yrkar om ett tillägg att ta fram en bilaga om var videokonferensanläggningar finns.

Lasse Jacobson (V) yrkar om ett tillägg att det tydligt framgår att en uppföljning ska göras.

Lasse Jacobson (V) yrkar därefter att ärendet återremitteras för att bereda ärendet som en följd av kommande fullmäktigebeslut kring *"Inköps- och upphandlingspolicyn"*.

Håkan Johansson (S) yrkar att ärendet avgörs idag.

Tekniska nämndens beslutsordning

Ordföranden frågar om nämnden ska avgöra ärendet idag eller återremittera ärendet och konstaterar att nämnden beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Därefter frågar ordföranden om nämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsen med Farryssons (MP), Johanssons (S) och Jacobsons (V) tillägg och konstaterar att nämnden gör det.

Beslutsunderlag

Policy för hållbar IT reviderad 2016-12-15 Bilaga.
Handlingsplan för hållbar IT reviderad 2016-12-15. Bilaga.
Förteckning över videokonferensanläggningar. Bilaga.

Beredningsansvariga

Lars Sandström

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Diarienumr: KS-2017/00273

Antagande - Detaljplan för del av Ön 2:13 m.fl.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar
att anta detaljplanen för Ön 2:13 m.fl.

att upphäva strandskyddet inom berörd och markerad del av planen

Ärendebeskrivning

Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning samt också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliggöra stränder och skapa tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Detaljplanen har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering, i juni 2016. Revideringar har gjorts februari 2017.

Antagande av planen överlämnas till kommunfullmäktige för att den bedöms vara av stort allmänt intresse. I Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskotts yttrande i detaljplaneprocessens samrådsskede framfördes att hänsyn bör tas till Umevas (nuvarande VAKINs) samrådsyttrande för att säkerställa deras intressen i området. Planförslaget reviderades efter samråd för att tillmötesgå Umeva vilket säkerställde en större zon kring deras fastighet. Två ”kvarter” utgick därmed ur dåvarande planförslag. Dessa områden har därför lämnats oplanerade tills vidare vilket anses av både Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskott och Byggnadsnämnden vara ett tillräckligt hänsynstagande till VAKINs verksamhet utifrån gällande förutsättningar.

Beslutsunderlag

Plankarta
Planbeskrivning
Samrådsredogörelse
Utlåtande

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2017/00273

Miljökonsekvensbeskrivning
PM Stabilitet
Miljöteknisk markundersökning
Markteknisk undersökningsrapport
Riskanalys farligt gods
Fågelinventering
Inventering av fladdermöss
Utredning siktlinje hotell
Byggnadsnämndens protokoll

Beredningsansvariga

Johan Gammelgård
Daniel Lindström

Beslutet ska skickas till

Sökande
Länsstyrelsen
Berörda med kvarstående synpunkter
Umeå kommun, Detaljplan
Umeå kommun, Fastighetsbildning
Umeå kommun, Bygglov

Johan Gammelgård
Tillväxtdirektör

§ 44

Diariennr: KS-2017/00273

Antagande - Detaljplan för del av Ön 2:13 m.fl.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för Ön 2:13 m.fl.

att upphäva strandskyddet inom berörd och markerad del av planen

Ärendebeskrivning

Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning samt också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliggöra stränder och skapa tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Detaljplanen har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering, i juni 2016. Revideringar har gjorts februari 2017.

Antagande av planen överlämnas till kommunfullmäktige för att den bedöms vara av stort allmänt intresse. I Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskotts yttrande i detaljplaneprocessens samrådsskede framfördes att hänsyn bör tas till Umevas (nuvarande VAKINs) samrådsyttrande för att säkerställa deras intressen i området. Planförslaget reviderades efter samråd för att tillmötesgå Umeva vilket säkerställde en större zon kring deras fastighet. Två "kvarter" utgick därmed ur dåvarande planförslag. Dessa områden har därför lämnats oplanerade tills vidare vilket anses av både Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskott och Byggnadsnämnden vara ett tillräckligt hänsynstagande till VAKINs verksamhet utifrån gällande förutsättningar.

Beslutsunderlag

Plankarta
Planbeskrivning
Samrådsredogörelse
Utlåtande
Miljökonsekvensbeskrivning
PM Stabilitet
Miljöteknisk markundersökning
Markteknisk undersökningsrapport
Riskanalys farligt gods
Fågelinventering
Inventering av fladdermöss
Utredning siktlinje hotell
Byggnadsnämndens protokoll

Beredningsansvariga

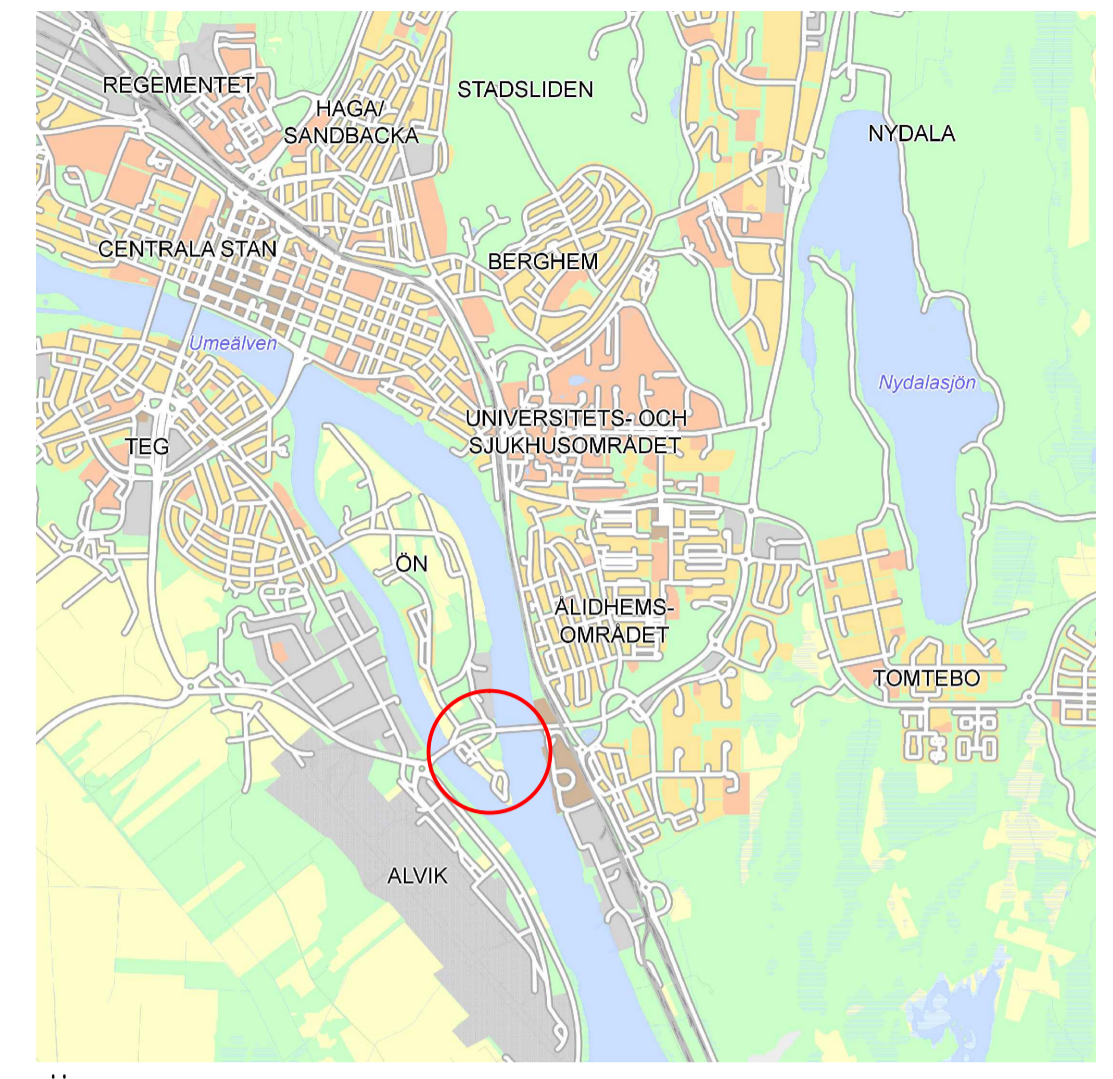
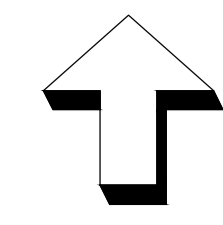
Johan Gammelgård
Daniel Lindström

Näringslivs- och planeringsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och planeringsutskottet beslutar föreslå kommunfullmäktige att besluta enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Sökande
Länsstyrelsen
Berörda med kvarstående synpunkter
Umeå kommun, Detaljplan
Umeå kommun, Fastighetsbildning
Umeå kommun, Bygglov

Översiktskarta

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom området med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV ALLMÅN PLATS

- GC-VAG Gång- och cykelväg.
- HUVUDGATA Trafik mellan områden.
- LOKALGATA Lokaltrafik.
- NATUR Naturområde.
- TORG Stadsdelstorg, parkering, plantering, tillfälliga arrangemang.
- W1 Öppet vattenområde.
- W2 Öppet vattenområde som får överbyggas med bro.
- WV Marina, gästhamn.
- WV1 Marina, gästhamn och slip/ramp för sjösättning.

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

- E1 Avloppsreningsverk.
- E2 Tekniska anläggningar, pumpstation.
- E3 Tekniska anläggningar, eltransformator.
- HKV1 Handel, kontor, varv (icke störande) och marina.
- K Kontor.
- KJ1 Kontor, småindustri, hantverk (icke störande verksamhet) samt begränsad handel som del i huvudverksamheten.
- K2 Kontor, hotell.

UTFORMNING AV ALLMÅNNA PLATSER

- bro 1 Bro för allmän gatutrafik. Marken ska i undre plan vara tillgänglig för korsande allmän gång- och cykelväg.
 - bro 2 Bro för allmän gatutrafik. Marken ska i ett undre plan vara tillgänglig för korsande lokalgata till en fri höjd av 4,70 meter och gång- och cykelväg till en fri höjd av 3,50 meter.
 - bro 3 Bro för allmän gatutrafik. Marken under ska vara iordningsställd för vegetation.
- Torget utformas robust med växtlighet och fria hårdgjorda ytor. Minst 20 % och maximalt 30 % av torgets yta ska utgöras av parkering.
- Inom naturmarken ska, där erosionskydd erfordras, återplantering av vegetation utföras på ytor högre än +2,0 meter (RH 2000).

UTNYTTJANDEGRAD

- e 0,0-0,0 Minsta och största exploateringsgrad i bruttoarea per fastighetsarea.
- Inom användningsområdet HKV1 får högst 1400 kvm bruttoarea bebyggas varav 900 kvm bruttoarea får vara för handel.

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- Byggnader får inte uppföras.
- Marken får endast bebyggas med skärmtak, båthus eller förråd.
- n1 Träd och vegetation ska bibehållas. Vid behov kan träd ersättas genom nyplantering av samma art med en stamdiameter om minst 15 cm.
- u Marken skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar.
- x1 Marken skall vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik.
- x2 Marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik.

MARKENS ANORDNANDE

- kaj Kajområde, vistelseytor, båtangöring, gång- och cykeltrafik.
- ramp Område med ramp för sjösättning/upptagning av båtar, slip skall bevaras.
- park Park, byggnad får uppföras för serviceändamål. Max 100kvm byggnadsarea med högsta byggnadshöjd på 3,8 meter.
- Körbar utfart får inte anordnas.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

- 7,0 Högsta byggnadshöjd i meter.
 - 4,0-6,0 Lägst resp. högsta byggnadshöjd i meter räknat mot torg och lokalgata.
 - 4,2 Högsta totalhöjd i meter över nollplanet.
 - 35 Största taklutning i grader.
 - f1 Ny bebyggelse skall utformas med sadeltak med synlig takfot och trä- eller putsfasader.
- Byggnader ska i första hand placeras i fastighetsgräns mot lokalgata eller mot torget.
- Fasad mot torg ska utföras med entré i bottenplan. Fönster ska finnas i alla våningsplan varav bottenplan ska vara upplasad till 1/3 av dess yta.
- En väl genomarbetad helhetslösning ska ligga till grund för utformning och gestaltning av planområdet, med ett torg, tydlig kvartersstruktur, fria siktstråk mot älven, hög arkitektonisk utformning, se avsnitt "Gestaltungsprinciper" i planbeskrivningen.

VARSAMHET

- k De karaktärsdrag och värden som angivits i planbeskrivningen ska särskilt beaktas vid ändring, se avsnitt "Kulturmiljö" i planbeskrivningen.

BYGGNADSTEKNIK

- Område där speciella grundläggningsarbeten krävs.
- Lägst tillåtna golvnivå för byggnader är +3,0 meter (RH 2000) och i varje enskilt fall ska översvämningsrisken utredas utifrån vald konstruktion. Med hänsyn till olyckshändelser på E4/Kolbäcksvägen ska:
 - vägräcke av hög kapacitetsklass uppföras efter huvudgatan.
- För byggnad inom 90 meter från E4 ska:
 - luftintag placeras på tak eller sida vänd från E4.
 - central nödavsstängning av byggnadsventilation erfordras.
- Inom 30 meter från E4 ska:
 - fasad vara brandklassad i minst klass E130 och utförda i obrännbart material.
 - fönster ska vara utförda i minst klass E30.
 - tak utföras med obrännbar takfäkning.
 - samtliga utrymmen som nyttjas mer än tillfälligt bör ha tillgång till väg ut i riktning bort mot E4.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Genomförandetiden är fem år från lagakraftdatum.
- Kommunen är huvudman för allmän plats.
- Skötselplan ska upprättas för naturmarken inom hela planområdet i huvudsaklig överensstämmelse med planbeskrivningens illustrationer.
- Strandskydd upphävs inom rödmarkerat område. Linje ritad 2 meter utanför berört område.

UTÖKAD BYGGLOVPLIKT

- Bygglov krävs för skyltar, ljusanordningar och skyltmast.
- All reklam och skyltning ska samordnas enligt planbeskrivningen.

UPPLYSNINGAR

- Fastigheten 2:42 innehåller förorenad mark, särskild anmälan enligt miljöbalken krävs för schaktnings- och muddringsarbeten.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) eftersträvas.

GRUNDKARTA TILL DETALJPLAN

Upprättad 2013-10-09
Reviderad 2016-03-07
BN-2013/01353

Lantmätari
Mätning : AKR
Kartkonstruktion : AKR
Kartstandard enligt HMK
- Innehållsstandard: Mindre betydelsefull information har utelämnats
- Lägesprogrammat: Objektet är digitaliserade (förorenad område)
- Aktualitetstandard: Väst preciserat kartinnehåll är kontrollerat och aktuellt vid på kartan angiven tidpunkt
Koordinatsystem i plan och höjd : Sveref 99 20 15 resp RH 2000
Höjdinformation: Höjdkurvor med 1 meters ekvidistans
Ursprung : Digital primärkarta
Flygfotografiering år : 1963, -68 och -84 på 800 meters höjd
Underjordiska ledningar redovisas ej på grundkartan
Plangränsar och planbestämmelser redovisas ej på grundkartan
Godkänd ur sekretesspunkt för spridning
Upphovsrätt : Umeå kommun

ANTAGANDEHANDLINGAR

- Till planen hör:
- Plankarta med bestämmelser
 - Planbeskrivning
 - Samrådsredogörelse
 - Utåtande
 - Miljökonsekvensbeskrivning
 - PM stabilitet
 - Översiktlig miljöteknisk markundersökning
 - Markteknisk undersökningsrapport
 - Riskanalys färdigt gods för planområde ÖN, Umeå
 - Häckfågelinventering på södra delen av ÖN, Umeå
 - Inventering av fladdermöss på ÖN, Umeå
 - Utredning siktlinje, med bilaga

BESLUT

Antagen BN
Laga kraft
Vidimeras

Detaljplan för del av fastigheten
ÖN 2:13 M.FL.
inom ÖN i UMEÅ KOMMUN, Västerbottens län
Umeå kommun, Detaljplanering juni 2016
reviderad februari 2017

Tomas Strömberg
Stadsarkitekt

Planbeskrivning Antagandehandling

Diarienummer:BN-2012/00133
Datum:2017-02-01
Handläggare: Tomas Strömberg

Detaljplan för del av fastigheten Ön 2:13 m fl inom Ön i Umeå kommun, Västerbottens län

HANDLINGAR

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse, juni 2016
- Utlåtande, februari 2017
- Miljökonsekvensbeskrivning daterad 17-02-24 med bilaga
- PM stabilitet, daterad 2013-07-01. Rev. 2013-10-01
- Översiktlig miljöteknisk markundersökning, daterad 13-06-27
- Markteknisk undersökningsrapport, daterad 2013-07-01, rev. 2013-10-01
- Riskanalys farligt gods för planområde Ön, Umeå daterad 2013-09-26
- Häckfågelinventering på södra delen av Ön, Umeå 2015
- Inventering av fladdermöss på Ön, Umeå, 2015
- Utredning siktlinje 2014-09-17 med bilaga

PLANENS SYFTE

Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning samt också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliggöra stränder och skapa tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Föreslagen planstruktur syftar till en långsiktigt hållbar stadsbebyggelse. Föreslagen hotellbyggnad i upp till tio våningar placeras som ett landmärke. Strandskogar bevaras längs stränderna, och görs allmänt tillgängliga. Öns södra udde har god vattenkontakt och avsätts som allmänt naturområde.

PLANDATA

Detaljplanen avser skapa attraktiva och hållbara företagsmiljöer som stöder Umeås och regionens tillväxt med en hög ambitionsnivå och kvalitet i stadsdelens miljöprofil. Området är beläget ca 3,5 km söder om Umeå centrum. Planområdets areal är ca 20 hektar inkl. vattenområde och omfattar södra delarna av Ön. Området är konformat, ca 900 meter i nordsydlig riktning och ca 300 meter brett. I nordost angränsar planområdet till Umevas avloppsreningsverk, i nordväst mot bebyggelse och i övrigt mot Umeälven (Lillån resp. Storån). Kolbäckbron korsar planområdet.

Kommunen är ägare till fastigheterna Ön 2:13, Ön 2:5 och Ön 6:17, VAKIN fastigheten Ön 2:32, Trollporten nr 3 AB samt fastigheten Ön 2:42 Fastigheten Ön 6:68 har utgått ur detaljplanen.

BEHOVSBEDÖMNING

En behovsbedömning enligt Plan- och bygglagen PBL och MKB-förordningen har gjorts av Umeå kommun. Utifrån behovsbedömningens genomgång av planens miljöpåverkan bedömdes planen innebära betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning MKB enligt Miljöbalken 6 kap 11,12 §§ bedömdes därför behöva genomföras. Beslutet offentliggjordes på kommunens anslagstavla 7 - 28 maj 2013.

I behovsbedömningen ansågs två faktorer leda till att en MKB krävdes. Dels avverkan av strandskog och dels farligt gods på väg E4 i kombination med ny trafikplats och verksamheter nära vägen. Vidare ansågs bl a följande faktorer generera risk för inverkan på miljön; geoteknik, stabilitet, översvänningsrisk, förorenade områden, trafikbuller, kulturmiljö, skredrisk, naturmiljö. Inverkan leder till att faktorn ska behandlas i planbeskrivningen.

Som underlag för detaljplanearbetet har Umeå kommun under år 2013 låtit göra utredningar beträffande geoteknik, stabilitet och riskanalys för farligt gods. Utredningarnas slutsatser har arbetats in i detaljplanens planbeskrivning. Inför samrådet ansåg kommunen att kravet på att upprätta en MKB därmed föll varför någon MKB enligt Miljöbalken 6 kap 11,12 §§ inte upprättades i detta skede med hänvisning till att fördjupade översiktsplanen för Ön innehöll en grundläggande MKB.

Länsstyrelsen, som i yttrande 2 juni 2013 delat kommunens bedömning att betydande miljöpåverkan förelåg, har tidigare underhand (okt 2013) förklarat sig dela kommunens bedömning att någon MKB inte behöver göras (finns tillgänglig på kommunens hemsida över ärendet).

Efter samrådet har kommunen dock upprättat en MKB som följer behovsbedömningen från 2013 och dess slutsats. Under sommaren 2015 har kompletterande utredningar genomförts.

Öns östra strand, utsikt över Storån och staden.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

- Översiktsplan Umeå kommun – Fördjupning för Umeå, Umeås framtida tillväxtområden antagen av kommunfullmäktige 29 augusti 2011. Laga kraft 16 maj 2012.
- Översiktsplan Umeå kommun – Fördjupning för ÖN med miljökonsekvensutredning MKB antagen av kommunfullmäktige 22 december 2008.
- Översiktsplan Umeå kommun – Fördjupning för älvskapskapet med miljökonsekvensbeskrivning MKB antagen av kommunfullmäktige 29 oktober 2012.
- Kulturhistorisk bebyggelseinventering del 1 – Umeå tätorttryckt år 1997
- Backen-Berghem-Fridhem- Haga/Sandbacka- I 20 – Sofiehem/Gimonäs – Ön.
- Översiktlig miljöteknisk markundersökning av brännrop WSP 2013-06-27
- Markteknisk undersökningsrapport - stabilitetsutredning WSP rev 2013-10-01
- PM stabilitet WSP rev 2013-10-01
- Riskanalys farligt gods Tyréns 2013-09-26

Gällande detaljplaner

Planområdet omfattas av tre detaljplaner där genomförandetiden fortfarande gäller för de två senast uppförda.

P 97/95	laga kraft 1997-10-02		Kolbäcksbron
P 10/35	laga kraft 2010-09-23	(5 år)	Marinan
P 11/33	laga kraft 2011-07-02	(10 år)	Avloppsreningsverket

Riksintressen

Ön berörs av riksintressen för kommunikationsanläggningar. Dessa är Umeå flygplats, Botniabanan, väg E12 och väg E4 (Kolbäcksvägen). Umeälven är av riksintresse för yrkesfisket. Riksintressen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Bullerfrågor och högsta byggnadshöjd, liksom framkomligheten på E4 har beaktats. Samarbete har i planärendet haft med Länsstyrelsen, Trafikverket och Svedavia Umeå Airport.

Strandskydd

Enligt strandskyddslagen omfattas detaljplaneområdet av strandskydd. För att ny bebyggelse ska kunna beviljas måste strandskyddet prövas på nytt. För att kunna upphäva strandskyddet i en detaljplan måste det finnas särskilda skäl enligt 7 kap. 18c-d § i miljöbalken samt att syftet med strandskyddet inte påverkas. Det vill säga att trygga förutsättningarna för det rörliga friluftslivet samt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

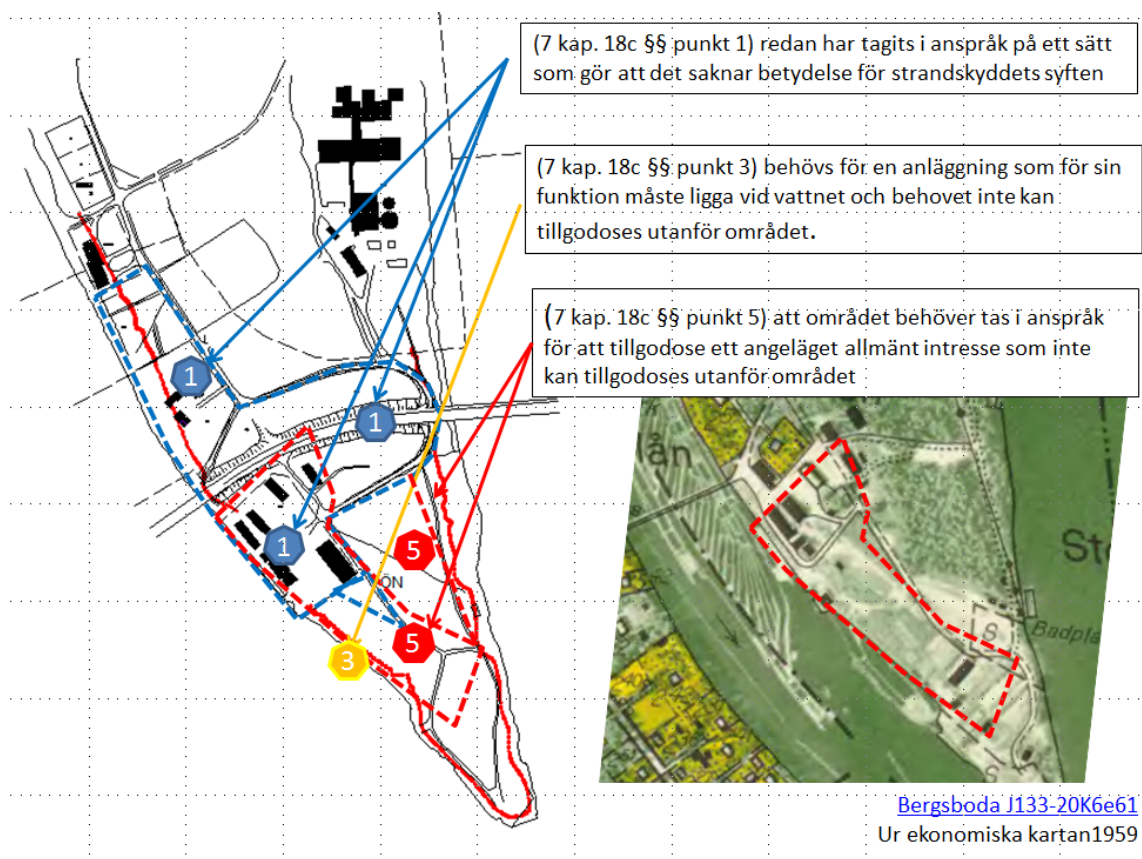
Som särskilt skäl för att upphäva strandskyddet anges att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området

(7 kap. 18c §§ punkt 5) samt för delar av området (7 kap. 18c §§ punkt 1) redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften samt (7 kap. 18c §§ punkt 3) behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området.

Ett angeläget intresse för planområdet är åtgärder som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, såsom infrastruktur och anpassning av miljön för bättre tillgänglighet. Det övergripande syftet med den föreslagna planstrukturen är att åstadkomma en långsiktig hållbar stadsbebyggelse. Öns centrala läge i Umeå med korta transportavstånd till viktiga målpunkter som universitetssjukhus, Umeås universitet, flygplats och centrala stadsdelar är både unik och ger goda förutsättningar för hållbar planering med bland annat säkerställande av sammanhängande grönstruktur, allmänt tillträde till stränderna, rikligt med allmänna platser samt goda förutsättningar till minskat bilberoende vilket gynnar en långsiktig hållbar tätortsutveckling.

Kommunen anger motiv som att utveckla ett synnerligen centralt läge av strategisk betydelse för Umeås utveckling och att väsentligt förbättra tillgängligheten för allmänheten till stränderna samtidigt som den befintliga strandskogen bevaras och säkerställs. Allmänhetens möjlighet att röra sig tryggt och säkert ökar därmed. Strandområdena kommer enligt planförslaget att vara allmänt tillgängliga och utformas så att de blir tillgängliga för alla. Strandskyddet föreslås upphävas för kvartersbebyggelse och infrastruktur inom 100 meter från strandlinjen.

- Detaljplanen innebär att strandskyddet ska upphävas för berörd del av planen. Omfattning av upphävandet har ändrats inför gransknings- och antagandeskedet.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Allmänt

I den fördjupade översiktsplanen för Ön är Södra Ön avsatt för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksanläggning. Planen innefattar också Kolbäcksvägens anslutning till Ön. Den fördjupade översiktsplanen anger 16 viktiga punkter för att uppnå en hållbar stadsutveckling med höga krav på estetik och anpassning till kulturmiljön, tydlig kvartersstruktur mm.

Detaljplan upprättas för området Södra Ön i huvudsaklig överensstämmelse med den fördjupade översiktsplanen. Utbyggnad sker under lång tid, varför planen görs flexibel.

Den södra spetsen på Ön är ett utmärkt läge för en besöksanläggning med hotell som markerar sig i höjd och stora gröna ytor för utevistelse och fin natur lämplig för friluftsevenemang. Planområdet i övrigt avses bebyggas med verksamhetsbyggnader placerade stadsmässigt runt ett torg; gärna med anknäytning till det älvsnära läget med t ex båtplatser, marina, gästhamn mm. Ett fördjupat förslag har tagits fram till den utformning som den fördjupade översiktsplanen redovisar. Utformning av trafikplatsen vid Kolbäcksvägen har tagits fram i samarbete med Trafikverket.

God estetik eftersträvas med hänsyn till det unika och exponerade läget vid stadens entré från havet. Tanken är stadsmässiga ”hamnkvarter” med byggnader i 2-4 våningar medan det tillåts något högre bebyggelse längs Kolbäcksvägen i 4-6 våningar och ett landmärke i form av en ca 10 våningars byggnad i söder.

Natur

Mark och vegetation

Ön har ett varierat natur- och kulturlandskap, skog med höga naturvärden. Större delen av strandbrinkarna är bevuxna med strandnära lövskogar med inslag av björk, klippal, hägg, asp och vide. Inom planområdet är marken i huvudsak plan, lutar svagt mot söder fram till älvbrinken där marken sluttar brant ner i älven.

Landskap, strandskog, älven och stränderna

Stor hänsyn tas till landskapsbilden. Naturvärden och upplevelser gynnas med bevarande av strandskogsridån där så är möjligt. Marken på Södra Ön är tämligen öppen och låglänt och möjliggör god kontakt med älven. Södra spetsen av Ön planeras därför att utformas som ett väl bearbetat lummigt, halvöppet parklandskap för spontana aktiviteter såsom lek, solbad mm [NATUR]. Länsstyrelsen har angett att strandskogen längs Öns östra strandkant har stort skyddsvärde. De strandnära lövskogarna har dokumenterat värde för den biologiska mångfalden. Strandskogsvegetation är även ett skydd mot erosion. Stranderosion pågår längs huvuddelen av södra Öns stränder. Planeringen förutsätter också att ytterligare erosionsskyddande åtgärder vidtas längs stränderna. Ingrepp i form av strandskoning av stränderna kommer därför att prövas i en särskild ansökan om vattenverksamhet enligt 1 kap. Miljöbalken. (se även MKB sid 7,

10-13). En ny bestämmelse har därför införts avseende återplantering av vegetation vid ingrepp. ”Inom naturmark ska, där erosionsskydd erfordras, återplantering av vegetation utföras på ytor högre än + 2,0 m (RH 2000)”.

Älven är en stor tillgång för boende och verksamma på Ön. Där det bedömts lämpligt kan bryggor och båtplatser anläggas [WV] för att öka allmänhetens tillgänglighet till älvslandskapet. Enklare lösningar som bryggor för angöring av mindre båtar kan hanteras som ett dispensärende inom strandskydd.

Strandskogar på Ön och längs Lillån

Ekologisk funktion

Strandskogarna längs Umeälven tillhör våra mest artrika naturmiljöer, här gränsar vattenmiljöer mot landmiljöer och älven med dess angränsande miljöer är en viktig ekologisk spridningskorridor för en mångfald av arter. För att bevara artmångfalden är det viktigt att skogarna inte fragmenteras i för små enheter. Ön med sina skogsbevuxna strandpartier är en viktig stadsnära plats för arterna, t ex fåglar, som rör sig längs strandskogarna.

Längs älven krävs olika typer av strandskogsmiljöer avseende ljusinsläpp, täthet, åldersstruktur och artsammansättning och tillräckligt med stående och liggande död ved.

Strandskogarna har också en del nyttiga funktioner för samhället, så kallade ekosystemtjänster. Den naturliga vegetationen längs strandbrinkarna motverkar effektivt erosion och skred, bromsar vattenflöden, påverkar det lokala klimatet och renar dagvattnet som rinner ner till älven. De bidrar också till landskapsbilden längs älven. I såväl häckfågelinventeringen som inventeringen av fladdermöss konstateras att en förändrad mark användning kan påverka livsmiljöerna. I granskningsförslaget har därför en större sammanhållen yta (ca 2000 m²) säkerställts jämfört med samrådsförslaget (se även MKB sid 13). Inför antagandet, tas genom att fastigheten Ön 6:68 undantagits inför antagandet, mindre andel mark i anspråk för strandskoning

På kvartersmark har dels områden där kvartersmarken ska hållas trädbevuxen säkerställts [n1]. Vid nyplantering ska träd ersättas med nyplantering av samma art.

Lillån, mellan broarna.

Stadsbild

Lillån och dess skogsbevuxna, lummiga stränder har en småskalig och ombonad karaktär som skiljer helt från Storåns vida älvrum med långa utblickar och vida vyer. Enligt den fördjupade översiktsplanen för Ön bör dessa olika karaktärer tas tillvara när man bygger Öns nya grönstruktur.

Genom att spara strandskog på Lillåns båda sidor kommer vattnet att upplevas som en del av den gröna miljön och området kommer att upplevas större. En förutsättning för upplevelserna är att befintliga naturvärden i lövskogsmiljö vårdas. Stadsbilden vid Öns södra spets visar ett parklandskap med strandskog längs stränderna.

Förslag till skötselplan

För att tillmötesgå även de krav på aktiviteter och upplevelser som närheten till staden för med sig har en avvägning mellan sociala och ekologiska värden gjorts. De områden som är avsatta i detaljplanen kommer att kräva kontinuerlig skötsel för att skapa och upprätthålla den mosaik av olika strandmiljöer som gynnar rekreativvärden, bevarar de ekologiska funktionerna och förser staden med vacker natur på nära håll. Områdenas ekologiska och sociala värden kan säkras genom hantering enligt nedanstående förslag:

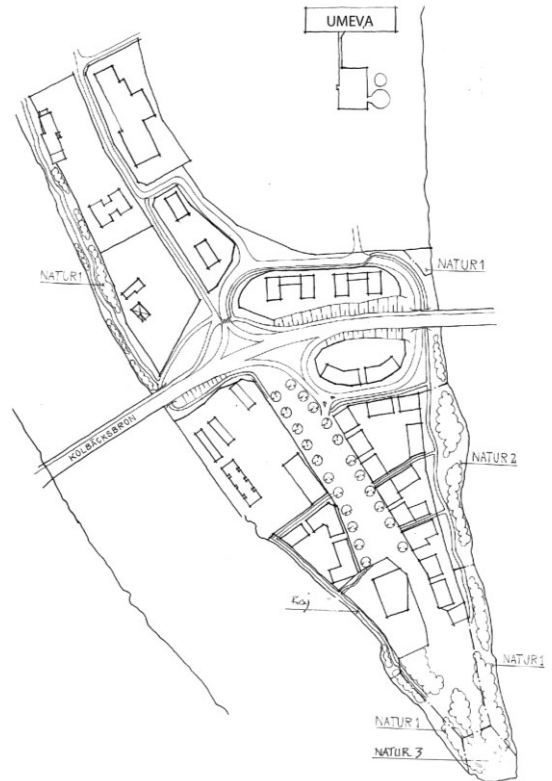
Biotop	Beteckning	Beskrivning	Funktion	Kontakt med älven (från stranden)	Skötsel
Sluten strandskog med krontäckning	Natur 1	Uppvuxen strandskog, helst med kronlutning och grövre stamdimensioner så att genomsikten gynnas (naturliga luckor uppstår) och slyuppslag förhindras, detta kräver sluten krontäckning.	Naturligt strandskogshabitat*	Begränsad	En olikåldrig lövskog med 5–10 % dödved eftersträvas och detta kräver regelbunden och varsam gallring (5–10 års intervall). Naturlig undervegetation som normalt inte kräver någon skötsel.

Strandskog med krontäckning minst 50 %	Natur 2	Uppvuxna träd med minst 50 % krontäckning för att skapa en god genomsikt men ändå bevara strandskogen som landskapselement.		God	En olikåldrig lövskog med några grovstammiga döda träd eftersträvas och detta kräver regelbunden gallring. Pga det högre ljusinsläppet behövs gallring med kortare intervall (2-5 års intervall). Naturlig undervegetation som normalt inte kräver någon skötsel.
Halvöppen till öppen naturmark	Natur 3	Halvöppen till öppen parkmark med buskar och träd. Partier med slutna trädbestånd kan förekomma. Kan inrymma alla slag av parkanläggningar, dvs. gång- och cykelvägar, planteringar, mindre lekplatser och bollplaner, scener och kiosker mm.		Mycket god	

**Länsstyrelsen synpunkter har omhändertagits och de områden de föreslagit som strandskog har huvudsakligen lagts som Natur 1.*

Typfoton, foton av olika exempel på biotoper

Natur 1 Slutna strandskog med krontäckning

Uppvuxen strandskog, helst med kronslutning och grövre stamdimensioner så att genomsikten gynnas (naturliga luckor uppstår) och slyuppslag förhindras, detta kräver slutna krontäckning. Genomsikten är begränsad, men sikt finns i luckor och partier med grövre stamdimensioner.

Strandpartier med slutna strandskog kommer från vattnet att upplevas relativt täta, trots att luckor finns.

Umeå kommun
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplan
Telefon: 090-16 13 61
Fax:
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/stadsplanering

Natur 2 Strandskog med krontäckning minst 50 %

Uppvuxna träd med minst 50 % krontäckning för att skapa en god genomsikt men ändå bevara strandskogen som landskapselement.

Natur 3 Halvöppen till öppen parkmark

Halvöppen till öppen parkmark med buskar och träd. Partier med slutna trädbestånd kan förekomma. Kan inrymma alla slag av parkanläggningar, dvs. gång- och cykelvägar, planteringar, mindre lekplatser och bollplaner, scener och kiosker mm.

För att säkerställa dessa naturmiljöer har planbestämmelsen ”**Skötselplan ska upprättas för naturmark inom planområdet....**” tillförts plankartan.

Geoteknik och släntstabilitet

WSP Samhällsbyggnad har utfört en stabilitetsutredning för södra delen av Ön. Utredningens syfte är att föreslå en översiktlig begränsningslinje mot Umeälvens nipkanter. Utanför denna linje får inga byggnader, parkeringar, gång- och cykelvägar eller utfyllnader lokaliseras med hänsyn till stabiliteten. Vid eventuellt byggande för anläggningar [**kaj**] efter strandlinjen krävs fördjupade geotekniska undersökningar.

Huvuddelen av området är igenvuxet med ungskog och sly. Området är relativt plant fram till älvsbrinken där marken sluttar brant ned mot älven. Slänternas höjd varierar mellan 1-6 meter med lägsta höjden ner mot södra spetsen av Ön. Stranderosion pågår längs huvuddelen av södra Öns stränder.

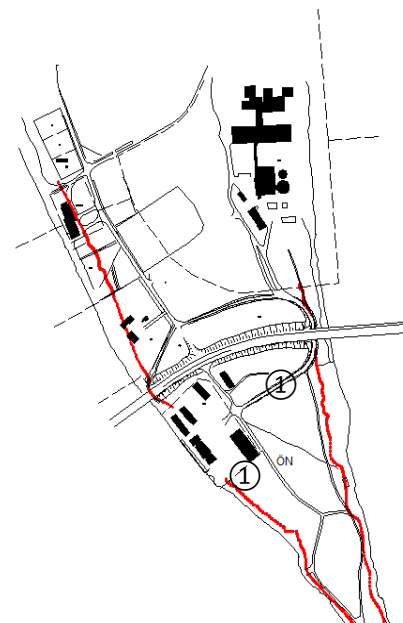
Jorden inom området består av mer än 20 meter mäktiga sand- och siltsediment, överst ett ca 3-5 meter tjockt sandskikt ovan ca 1-6 meter siltsediment. Gränslinje för tillfredsställande stabilitet för nybebyggelse framgår av vidstående figur.

Den översiktliga begränsningslinjen är dock baserad på en tillskottlast motsvarande en tvåvåningsbyggnad i trä varför kompletterande beräkningar måste utföras i bygglovskedet. Den föreslagna begränsningslinjen förutsätter också att erosionsskyddande åtgärder vidtas längs stränderna. För att säkerställa detta har planbestämmelsen Område där speciella grundläggningsarbeten krävs införts på plankartan [**skraffering**].

Vid eventuellt byggande närmare strandlinjen krävs också fördjupade geotekniska undersökningar, exempelvis för gång- och cykelvägar. Bestämmelsen kan begränsa lokaliseringen av gång- och cykelväg men dessa bör kunna säkerställas med fördjupade geotekniska undersökningar dock med risk för påverkan av strandskogen genom förstärkning av strandlinjen. Detta görs i en särskild prövning av vattenverksamhet.

Förorenad mark

Inom planområdet finns ett förorenat område, en tidigare bränngröp/deponi, belägen cirka 50 meter söder om Kolbäcksvägen. Där har boende på Ön tidigare bränt hushållsavfall. Idag växer där ungskog och sly. WSP Samhällsbyggnad har gjort en översiktlig miljöteknisk markundersökning som visar förekomst av bl.a. föroreningar och metallskrot. Före exploatering av området ska det förorenade området åtgärdas genom att schakta bort förorenade massor och omhänderta metallskrot och avfallsrester. Deponin är i stort sett sanerad och sista etappen tas när trafikplatsen byggs. Behov att vidta åtgärder för att fortsätta sanera området har skjutits på i avvaktan på denna detaljplanen.

Röd linje illustrerar översiktlig begränsningslinje för släntstabilitet inom planområdet.

① Förorenat område delvis åtgärdat

Ett markerat område har Umeå Energi Elnät AB (UEEN) tidigare haft ett kabelställ för 40 k V kablar mellan Ön och dåvarande Sofiehem Pulp. En av kablarna var av tunnoljetyp och hade vid provtagning en PCB-halt på ca 14 ppm. När kabeln togs ur drift, sanerades den genom tömning på olja samt genomspolning med varmvatten. Området vid kabelstället sanerades genom bortgrävning av förorenade massor. Däremot bedöms att kablarna kan finnas kvar i marken.

Vatten och stränder

Förstärkningsarbeten för att motverka erosion hanteras i en särskild prövning enligt 11 kap Miljöbalken. En ansökan har varit ute på samråd. Ansökan avses lämnas till Mark- och miljödomstolen, Umeå Tingsrätt, under hösten 2016 och ska ut på granskning februari 2017. Båtplatser anläggs med fördel vid området som långsiktigt har lite större djup och lugnare vattenströmning vid Lillån.

Dagvatten

Där så är möjligt ska lokalt omhändertagande tillämpas. Dagvatten från tak och asfalt-tytor infiltreras där så är möjligt. En planbestämmelse *Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) eftersträvas* har därför införts.

Radon

Planområdet ligger inte inom radonkänsligt område.

Fornlämningar

Några kända fornlämningar finns inte inom planområdet.

Kulturmiljö

Karaktärsdrag och värden

Båtbyggeri på Ön har förekommit redan från 1700-talets början och ”Skutbyggningsplatsen” har sannolikt legat på den södra delen av Ön. Umeå flottningsförening bildades och uppförde på södra delen av Ön, intill skiljestället, ett antal byggnader för flottningsverksamheten. Idag finns flera av föreningens byggnader bevarade bl a kontor, monteringshall och verkstad samt kontorsbyggnad (uppförd 1949). Parallellt med Lillån ligger en monteringshall och verkstad från 1910-talet. Båda byggnaderna har sadeltak och fasader av faluröda locklistpaneler med vitmålade tätspröjsade mittpostfönster. Verkstadsbyggnaden ligger närmast kajen. Flottningen var länge det enda transportsystemet för timmer och i Umeälven förekom flottning redan under 1700-talet. Flottning i Umeälven fortgick fram till 1980.

Flottartidens minnen bör arbetas in i planerna för nya Ön. Flottarföreningens kvarter kan bli mer "flottarby" genom ett litet bytorg vid smedjan mot Lillån.

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Skolgatan 31A
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

Detaljplan

Telefon: 090-16 13 61
Fax:
Mejladress: detaljplanering@umea.se
Webbplats: www.umea.se/stadsplanering

Kulturmiljöinventering

Befintlig bebyggelse inom sydvästra delen av planområdet finns inventerade i Västerbottens museums rapport *Kulturhistorisk bebyggelseinventering Del 1 - Umeå tätort*.

Rapporten omfattar bebyggelse- och samhällshistoriska beskrivningar med bevarandeförslag. Museet anser att det är generellt olämpligt med nybebyggelse inom det gamla flottningsområdet och vid ändring av den befintliga bebyggelsen krävs varsamhet.

Den fördjupade översiktsplanen för Ön anger att bevarande ska prövas i detaljplan. Museet har i samband med ett yttrande gällande översiktsplanen ånyo ansett att den värdefulla flottningsmiljön på Södra Ön tydligt bör lyftas fram och skyddas.

Kulturmiljöintressena rör flottningsföreningens gamla område med kontorsbyggnad, magasin, monteringshall och verkstad (söder om Kolbäcksvägen) och den stora disponentvillan (norr om Kolbäcksvägen). Den stora disponentvillan (Ön 2:5) utgörs av bostadshus och garage. Bostadshuset i 1920-tals klassicistisk stil i en och en halv våning gulmålad locklistpanel. Sadeltak med betongtegel. Byggnaderna som står kvar bär vittnesbörd om en viktig och omfattande epok i Öns historia – flottningen.

Särskilda bestämmelser har införts i detaljplanen för att anpassa tillkommande bebyggelse [fi] samt också värna om befintliga historiska byggnader [k]. Nya byggnader ska utgöras av trä eller puts och ha traditionellt sadeltak. Ändringen av den kulturhistoriska intressanta befintliga flottarbebyggelsen ska också följa ursprungliga karaktärsdrag.

Områdets disposition, gestaltning och utformning

Allmänt

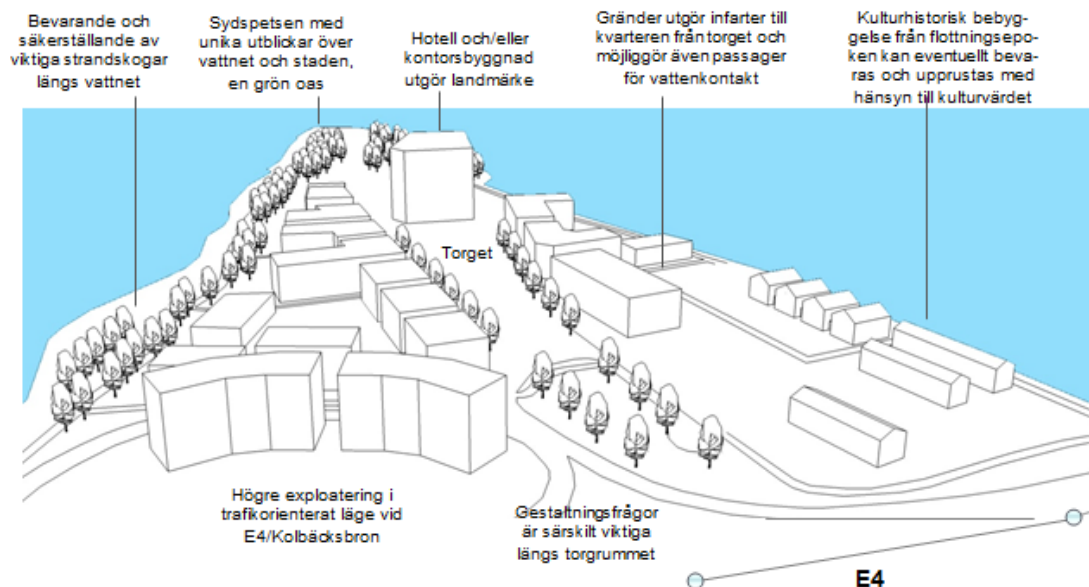
Öns unika läge mitt i Umeälven med närhet till stadens centrum, flygplatsen, universitets- och sjukhusområdet och Umeå Östra resecentrumbetyder att utvecklingen på Ön är av strategisk betydelse. Attraktiva företagsmiljöer kan skapas på södra delen av Ön med sammanhängande grönstruktur längs stränderna. Södra spetsen på Ön avsätts som allmänt grönområde. Ett hotell med ca tiovåningar kan med fördel placeras som ett landmärke. Mot Lillån föreslås maritima verksamheter som marina, gästhamn, båtplatser mm.

Strandskogar och naturvärden ska bevaras och säkerställs med bestämmelsen Natur och skötselplan. En grundstandard skapas för ekologi och gestaltning med stor hänsyn till befintlig kulturmiljö. Strandområdet gestaltas omsorgsfullt, gröna miljöer och vattenkontakt skapas med möjlighet till allmänt tillgängliga cykel- och promenadstråk längs älven som når fram älvsrummet. Möjlighet till båtplatser kan skapas vid Lillån. Naturområdet vid Öns sydspets ger möjlighet till naturupplevelser, lek, promenad etc. Välkommande trygga attraktiva miljöer skapas. En grön oas som ska vara överblickbar i sin helhet.

Hållbar stadsutveckling

All bebyggelse och offentliga rum ges en omsorgsfullt studerad estetisk utformning.

Attraktiva och hållbara företagsmiljöer stödjer Umeås och regionens tillväxt. En hög ambitionsnivå och hög kvalitet i stadens miljöprofil eftersträvas med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

*Principiell illustration med möjlig utformning
Vy från E4/Kolbäcksvägen mot södra spetsen på Ön.*

Gestaltungsprinciper

Planområdet utformas som en kvartersstad med tydlig stadsstruktur, vilket särskilt gäller för området söder om Kolbäcksvägen. Strukturen grundar sig på ett centralt beläget torg **[TORG]**. Torget ska utformas som en robust och sammanhållen helhet med olika torg-, gatu- och gårdsrum, omgivet av byggnader i förgårdslinje mot torget, vilket säkerställs med bestämmelser. En tydlig markanvändning är betydelsefull för att skapa trivsamma mötesplatser.

Torg och gaturum gestaltas med stor omsorg och bör utformas med olika markmaterial och trädplanteringar längs sidogatorna för att skapa parkeringsplatser, platsbildningar, mm. Trädplanteringar kan rätt placerade förstärka intimiteten och rumsligheten. Minst 20 % och max 30 % av torgets yta ska utgöra parkering **[bestämmelse]**. Det är fördel om delar av övrig torgyta med undantag för vägområdet utformas som mångfunktionella ytor för att öka flexibiliteten för torgets användning. Torget ska med fördel kunna upplåtas för tillfälliga marknader eller publika evenemang.

Längs husfasaderna bör torget utformas som med gaturum för låga hastigheter med entréer till fastigheterna. Byggnaderna vid torget bör uppföras i minst två våningar, fristående med synliga takutskott. Högre bebyggelse placeras i första hand utmed torget för att skapa en tydlig rumsbildning med lägre bebyggelse närmast strandbrinken. Detta för att undvika risk för både påverkan av strandskogarna och rådande stabilitetsförhållanden. För att göra torget mer livaktigt behöver angränsande byggnaders entréer och fönster veta mot torget. Detta regleras med bestämmelse.

Platsernas och gatornas proportioner är viktiga, liksom god kontakt med älven och sikt mot vattnet i gränderna. Planeringen bör tydliggöra offentlig/privat sfär. Konstnärlig utsmyckning är en del i den robusta långsiktigt hållbara miljön.

Byggnaderna

Byggnaderna inom planområdet uppförs som slutna kvarter med den publika sidan mot torget. Fristående byggnader ska utföras i proportionerlig skala. Särskilt viktigt är att verksamheter i bottenvåningarna annonserar sig mot torget genom att entréer och fönster vetter mot torget. Fönster ska finnas i alla våningsplan varav bottenplan ska vara uppglasad till 1/3, vilket regleras i bestämmelse. Fasadmaterial/kulör, takmaterial/kulör eventuella burspråk, vindkpor, takvinklar regleras inte i detaljplanen. Entréer mot torget ska ges en tydlig markering i fasad och ges ett välkomnande och gediget utförande. Lägsta exploateringsgrad per fastighet ska vara 0,40 däremot varierar högsta exploateringsgrad inom planområdet upp till 1,5. Detaljplanen medger handel i liten skala som inryms i planbeteckning för kontor, hantverk och småindustri [**K₁J₁**]. Handel får inte vara huvudändamål. För [**HKV₁**] gäller handel högst 900 m² bruttoarea.

Den möjliga hotell- och/eller kontorsbebyggelse [**K₁K₂**] begränsas med högsta tillåtna totalhöjd på 42,0 meter över havsytan (RH2000) [+ **42 m**]. Bebyggelsen ska ha huvudentré mot torget och manifestera sig som ett landmärke. Det eventuella hotellet/kontorsbebyggelsen får en naturlig uteservering och uteplats mot Lillån i västerläge i trivsamt naturmiljö mot det passerande gång- och cykelstråket längs planerad kaj.

Kravet på fri sikt från flygledartornet har säkerställas genom en siktstudie och är genomförd av Swedavia 2014-09-17. Utredningen visar att den begränsade höjden vid platsen för den planerade hotell/kontorsbebyggelsen ligger på 43,4 m.ö.h. (RH2000).

Reklam och skyltning

Samordning, läsbarhet och orientering ges bra funktion för både den enskilda verksamheten och för stadsmiljön/stadsbilden. För skyltar gäller därför utökad bygglovsplikt [**bestämmelse**]. För verksamheter med entré direkt från torget placeras skylt inom bottenvåningens avgränsning. Samordning av skylttyper och skyltplaceringar krävs. Skärmtak får inte uppföras mot torget. Utformning av hög kvalitet är avgörande för den yttre miljön och gestaltningen.

Reklamen och eventuella skyltpelare får inte placeras siktskymmande eller vara bländande. Skyltar med rörligt budskap är olämpligt. Skyltarna ska placeras utanför säkerhetszonen för vägen. Planområdet utgör en entré till Umeå varför en bedömning av skyltarnas inverkan på stadsbilden är lämplig vid kommunens fortsatta prövning.

Friytor

Krav på friytor finns inte då inga bostäder planeras inom området. Stora allmänt tillgängliga natur- och vistelseytor ingår i detaljplanen.

Vattenområden

Med planbeteckningen [**WV**] och [**WV₁**] anges att anläggningar i vattnet är tillåtet, efter sedvanlig bygglovsprövning, typ marina, gästhamn och bryggor. Mot Lillån föreslås kvartersmarken gå ned mot vattnet där kaj får uppföras [**kaj**]. Kajen ska göras allmänt tillgänglig och erhållit bestämmelsen [**x₂**] ”Marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik”. Övrig mark som ska vara allmänt tillgänglig för gång och cykeltrafik får bestämmelsen [**x₁**]. Det sammanhängande stråket av gränderna från torget till naturmarken i söder säkras lämpligen med servitut.

Gällande detaljplan för Marinan (2040 k P 10/35) har ändras att anpassats till gällande detaljplan. Genomförandetiden gäller fortfarande men det har bedömts som en fördel att tydligt visa på ambitionen att få till en bra helhetslösning. Fastigheten har därmed fått tydligare och har färre planbestämmelser utan att för den delen ruckat på gällande bestämmelser för att anpassa tillkommande bebyggelse [f1] samt också värna om befintliga historiska byggnader [k]. Nya byggnader ska utgöras av trä eller puts och ha traditionellt sadeltak. (se även avsnittet om kulturmiljön s. 11).

Park (kvartersmark)

Två områden inom planområdets södra del i anslutning till ovan nämnd kaj samt i direkt anslutning till naturområdet har anordnats för att skapa plats för service i form av mindre fristående byggnader med max byggnadshöjd 3,8 m som med fördel kan användas för service i form av kafé, båtuthyrning, etc. Max 100 m² byggnadsarea tillåts.

Vattendirektivet

Detaljplanen bedöms inte försämra vattenkvaliteten i Umeälven. Planen bedöms heller inte innebära försämrade status för grundvattenförekomsten i området.

Gator och trafik

Exploateringen av Ön ger förutsättningar till höga gång- och cykelandelar. Detaljplanen

innebär att ett nytt trafiknät byggs ut för både gång- och cykeltrafik som för biltrafik.

Planområdet korsas av väg E4 (Kolbäcksvägen) med medlöpande av- och påfarter och en planskild vägförbindelse under E4. Vägförbindelsen säkerställs med bestämmelsen HUVUDGATA, på- och avfarterna med bestämmelsen LOKALGATA. Broarna säkerställs med bestämmelserna bro 1, bro2 och bro3 samt W2.

Biltrafik

Planområdet har huvudtillfart från E4 (Kolbäcksvägen) som ingår i den nya ringleden runt Umeå där Trafikverket blir huvudman. Av- och påfarter till planområdet utformas i samråd med Trafikverket. Genomfart mot norra Ön ska begränsas med låg hastighetsstandard. Trafikmängden på Kolbäcksvägen är idag cirka 10 000 fordon/dygn (vardagsdygnstrafik, VDT). Enligt Trafikverkets prognos har den till år

2030 ökat till cirka 23 000 f/d.

Trafikmängderna inom övriga lokalgator inom planområdet uppskattas efter fullt utbyggt förslag uppgå till cirka 3000 - 5000 f/d. Umevas avloppsreningsverk får genom planförslaget smidiga av- och påfarter till/från E4 (Kolbäcksvägen) för tung trafik.

Umeva anger att antalet tunga transporter per dag år 2015 kan uppskattas till cirka 20 stycken.

Gång- och cykeltrafik

Ett stort gång- och cykelstråk som ingår i kommunens huvudvägnät för gång- och cykeltrafik löper längs Kolbäcksvägens norra sida. Angöring till detta anläggs vid nuvarande Skiljevägen. Gång- och cykeltrafik korsar Kolbäcksvägen planskilt på två ställen, inom planområdets västra del [**bro1**] respektive östra del [**bro2**]. De nya gång- och cykelvägarna knyts samman med huvudvägnätet för gång- och cykelmot norr respektive söder. Längs stränderna skapas strandpromenader där så är möjligt.

Bestämmelserna

bro 1 och bro 2 har justerats och kompletterats med bestämmelsen [**bro3**], där marken under ska vara iordningsställd för vegetation. Avseende [**bro1**]: Marken ska i ett undre plan vara tillgänglig för korsande gång- och cykelväg. Avseende [**bro2**]: Marken ska i ett undre plan vara tillgänglig för korsande lokalgata till en fri höjd av 4,70 meter och gång- och cykelväg till en fri höjd av 3,50 meter.

Kollektivtrafik

Bussförsörjning av Ön ingår inte i planerat stomlinjenät för kollektivtrafiken. Hållplats för kompletteringslinje kan komma att anläggas inom planområdet.

Parkering, angöring

Parkering för de enskilda fastigheternas behov ska ordnas på innergårdar till varje fastighet. Besöksparkering kan ske på torget, som utformas på lämpligt sätt (*se gestaltungsprinciper, sid 13*).

Bilparkeringsnorm

Gällande bilparkeringsnorm redovisas i den fördjupade översiktsplanen för Umeås framtida tillväxtområde FFU – antagen av kommunfullmäktige augusti 2011. Den fördjupade översiktsplanen för Ön – antagen av kommunfullmäktige december 2008 diskuterade en modifierad norm som redovisades ofullständigt. Normtalen som redovisats i FFU tillämpas för den aktuella detaljplanen.

Ön betraktas tillhöra zon B dvs. antalet bilplatser per 1000 m² BTA är för kontor 15, för verksamheter 8, handel 18, restaurang 30 och hotell 7. Detaljplanen omfattar totalt cirka 70 000 m² BTA.

Planbestämmelserna är flexibla i den meningen att fördelningen mellan de olika användningsområdena (till större delen kontor och verksamheter) tillåts variera inom kvarteren. Bilplatsbehovet blir därmed olika beroende på vilket användning fastigheterna får. Maximalt utnyttjande av det mest parkeringskrävande ändamålet skulle totalt ge ett behov av cirka 1100 bilplatser och för minst krävande ändamål totalt cirka 650 bilplatser. En sannolik bedömning ger ett totalt bilplatsbehov på 700 – 900 bilplatser för hela planområdet. All parkering ska i huvudsak ske på kvartersmark. Besöksparkering får dock förekomma på iordningställda platser på torget för angränsande verksamheter.

Behovet av besöksparkering för de angränsande verksamheterna bedöms vara 90 bilplatser. Utifrån detta och räknat på en bedömd parkeringsomsättning på 1,5 krävs totalt ca 60 parkeringar. För att säkerställa att besöksparkeringar kan anordnas på torget

införs planbestämmelsen ”Parkeringar ska utgöra minst 20 % och max 30 % av torgets yta” (dvs. andel av användningsområdet för torget). *Ny parkeringsnorm är på remiss.*

Cykelparkeringsnorm

Fastigheternas behov av cykelparkering ska i första hand lösas inom den egna fastigheten. Stora målpunkter bör ha cykelparkering i anslutning till entéerna.

Enligt fördjupade översiktsplanen för Ön bör det vid arbetsplatser finnas cirka 18 cykelplatser per 1000 m² BTA. Till handelsverksamhet behövs cirka 30 cykelplatser per 1000 m² BTA. Cykelparkeringsplatser kan anordnas på torget. För de angränsande verksamheterna är behovet för besöksparkeringar ca 80 cykelparkeringar. Räknat på en parkeringsomsättning på 1,5 motsvarar detta ett behov av ca 55 platser.

Omgivningspåverkan, Störningar

Farligt gods

E4 (Kolbäcksvägen) över Ön ingår i nätet av primära transportleder dit transporter av farligt gods hänvisas. Vägen kommer i framtiden att behålla denna funktion. Vägen ingår också i huvudvägnätet runt Umeå tätort.

I behovsbedömningen (behov av att upprätta miljöbedömning) i detta detaljplanearbete anges farligt gods i kombination med planering av ny trafikplats och verksamheter nära vägen som en faktor som ger risk för betydande miljöpåverkan. En riskanalys har därför upprättats av Tyréns. Ur denna framgår tvingande och rekommenderade riskreducerande åtgärder vilka säkerställs i planbestämmelser. Se rapport: Riskanalys för planområde på Ön Umeå 2013-09-26.

I detaljplanearbetet har Umeå kommun haft kontakt med både Länsstyrelsen och Trafikverket angående transporter av farligt gods. Länsstyrelsen bedömer att riskanalysen kan ligga till grund för detaljplanearbetet. Trafikverket anser också att analysen är bra, men vill ändå att 30 meters bebyggelsefritt område ska skapas längs Kolbäcksvägen över Ön, istället för 20 meter som analysen anger. Avståndet anses fungera som generell regel då det fungerar i de allra flesta fall utan extraordinära skyddsåtgärder för t ex avåkande och vältande fordon.

I detta speciella fall, med aktuell detaljplan, har dock riskanalysen visat att det generella byggnadsfria avståndet kan minskas till 20 meter. Detta kräver att ett mycket kraftigt vägräcke, förslagsvis kapacitetsklass H4b anordnas längs körbanekant längs hela sträckan över Ön. Detta räcke hindrar avåkande och vältande tunga fordon och därmed fyller skyddsavståndet också de andra krav som riskanalysen kräver. Åtgärder mot brand-spridning är bl a bra utrymningsvägar, placering av friskluftsintag, brandklassade väggar, lämpligt takmaterial. Riskreducerande åtgärder som ska genomföras är vägräcke av mycket hög kapacitet, utrymningsvägar i riktning bort från E4, centralt avstängningsbar ventilation, brandklassade fasader och fönster, takmaterial som försvårar brandspridning.

Trafikverket anser att analysen är bra, men vill ändå att ett 30 meter bebyggelsefritt område skapas längs Kolbäcksvägen över Ön, istället för 20 meter som analysen anger. Med hänsyn till att väg E4 är ett riksintresse som inte får skadas görs bedömningen att ett bebyggelsefritt avstånd om 30 meter ska gälla i detaljplanen, avståndet utgår från vägkant. Utanför säkerhetszonen, dvs 8 meter från vägkant får parkeringar anläggas däremot inga byggnader eller dylikt. Förslaget innebär att det är genomförbart med bebyggelse inom tidigare angiven kvartersstruktur dock med vissa förändringar.

Årsdygnstrafiken beräknas av Trafikverket vara cirka 23 000 fordon prognosåret 2030. Då vägen ligger högt i förhållande till omgivningen rekommenderas att vägdikey utförs längs hela vägsträckningen.

Skyddsavstånd från väg avseende avkörning

Trafikverket kräver ett skyddsavstånd från vägen på 30 meter vid denna typ av väg, E4 (Kolbäcksvägen). Riskanalysen lyfter ett antal möjliga åtgärder för att reducera riskerna. Genom att bland annat anordna ett kraftigt skyddsräcke minskas detta avstånd i samråd med Trafikverket [**bestämmelse**].

Vägbuller

Den enda stora bullerkällan som finns är E4 (Kolbäcksvägen). Ur Umeå kommuns bullerkartläggning 2012, slutrapport 2012-06-15, framgår:

En dygnsekvivalent trafikbullernivå på cirka 60 dBA råder cirka 20 meter från vägkant väg E4, och maximalvärdet är cirka 70 dBA på samma avstånd. För de ändamål som medges i detaljplanen (kontor/hantverk/småindustri) uppfylls gällande bullerkrav.

Tågbuller

Botniabanan belägen på älvens östra sida bedöms inte ge något störande trafikbuller.

Flygbuller

Vid samråd med Swedavia Umeå Airport har framkommit att det helikopterbuller som förekommer och buller från flygplatsens verksamhet enligt gällande riktlinjer inte kan anses störande för den bebyggelse som detaljplanen innefattar.

Höga flöden, ras och skred

Varierande vattenflöden med höga flödestoppar präglar älvens naturliga karaktär. Med stor sannolikhet kommer höga flöden i Umeälven inträffa även i framtiden med översvämningar som följd. Med den pågående klimatförändringen beräknas dessa flöden ske oftare än tidigare. Inom områden som hotas av 100-års flöden bör inte tillkomma någon bebyggelse, undantaget garage, uthus mm. För Ön är det främst den södra spetsen som hotas (se Fördjupning av Älvslandskapet).

Avsnittet Geoteknik och släntstabilitet i denna planbeskrivning behandlar risker och åtgärder angående släntstabilitet (se även Fördjupning av Älvslandskapet). För Ön gäller en lägsta golvnivå för byggnader på + 3,0 meter (RH 2000), vilket säkerställs med bestämmelse. Bestämmelsen har förtydligats med tillägget ”**..och i varje enskilt fall ska översvämningsrisken utredas utifrån vald konstruktion**”.

Teknisk försörjning

Inom detaljplanens östra del i nordsydlig riktning finns ett stråk med stora spillvatten- och spillvärmeledningar. Detaljplanens genomförande förutsätter att dessa ledningar flyttas.

Anläggande av gång- och cykelväg under Kolbäcksbron vid Storån kan innebära att befintliga kulvertar och kabelstråk måste flyttas alternativt sänkas.

Vatten och avlopp

Vatten och spillvatten ansluts till Umeå Vatten och Avfall AB:s ledningsnät som byggs ut samtidigt som gator och torg i området. Dagvattenhanteringen har behandlats under avsnittet Dagvatten i planbeskrivningen. Verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten utökas. Plats för pumpstation regleras med bestämmelsen [E₂]. Krävs pumpning av spillvatten från enskilda fastigheter ansvarar respektive fastighetsägare för dessa.

Markbrandposter ska uppföras inom planområdet

För dagvattenhanteringen är det viktigt att planområdet höjdsätts så att ytlig avledning kan styras till områden/lägen som inte är känsliga för erosion med hänsyn till skredrisk mm. Bedömningen är att torgytan generellt ligger i en nord-syd sluttning med en naturlig avrinning mot sydväst. Två gränder, tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik, är tillgängliga i sydväst även för eventuell ledningsdragning. Eventuell ledningsrätt bör säkerställas med servitut.

Avfall

Avfall ska kunna tas omhand via källsortering och matavfall utsorteras i separata system. Umevas anvisningar för ny- eller ombyggnationer av avfallsutrymmen (NOA) ska följas.

EI

Bebyggelsen ansluts till Umeå Energi AB:s elnät. Inom planområdet behövs nya nätstationer för elförsörjningen. Kostnader för flyttning av befintliga ledningar behandlas under *Genomförandefrågor*.

Nya E-områden [E₃] tillförs plankartan för att säkerställa plats för transformatorstation till planområdet i planområdets norra och södra del. För att inrymma en transformatorstation krävs ett område på 10x10 meter. Utöver detta får transformatorstationer anordnas annan kvartersmark efter bygglovprövning.

Värme

Uppvärmningssystemet ska kunna anslutas till fjärrvärme eller andra ur miljösynpunkt godtagbara energiformer. En energiförbrukning för värme och ventilation som är lägre än gällande föreskrifter enligt BBR bör eftersträvas.

Byggteknik

För installationer rekommenderas att energisnåla system för vatten, uppvärmning och ventilation installeras.

Genomförandefrågor

Detaljplanens genomförande är i behov av fastighetsbildning.

För planens genomförande sker först sanering av f d deponin. Nästa steg är att trafikplatsen anläggs. Kommunen är i dagsläget huvudman för Kolbäcksbron samt vägsträckorna mot angörande cirkulationsplatser. Härav är det kommunen som utformar samt ombesörjer planering och byggandet av trafikplatsen. Avsikten är att Trafikverket ska överta huvudmannaskapet av Kolbäcksbron när ringleden är färdigbyggd. Anläggandet av den tilltänka cykelvägen under brofästet kommer sannolikt erfordra att särskilda tillstånd måste inhämtas för vattenverksamhet.

Planbestämmelser kring utformning av bebyggelsen mm har hållits nere. Härav erhålls en mer flexibel plan där exploatörerna ges möjlighet att själva påverka karaktären på området. Krav på utformning, placering, materialval m.m. kan vid behov ställas då köpeavtal ingås mellan exploatör och kommunen som fastighetsägare.

Södra delen av ön är utlagd som allmänplatsmark. Ett område har erhållit bestämmelsen [**Park**] inom kvartersmark. Syftet är att kunna med mindre byggnader i anslutning till Lillån tillhandahålla service etc. som gagnar allmänhetens intressen. Dock max 100 m² byggnadsarea med högsta byggnadshöjd på 3,8 m.

Genomförandetid

Genomförandetiden för detaljplanen utgår fem år efter lagkraft datum.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Planförslaget avser en detaljplan med kommunalt huvudmannaskap vilket innebär att kommunen ansvarar för utförandet och driften av allmänplatsmark. Inom kvartersmark ansvarar respektive fastighetsägare för vidtagna åtgärder.

Fastighetsrättsliga frågor

Planen medger nybildning av fastigheter för i huvudsak kontors- [**K₁**] och småindustriändamål [**J₁**]. Ett markreservat har i planens södra ände lagts ut för hotellverksamhet [**K₂**]. De nybildade fastigheterna ansluts till det kommunala Va-nätet. Utfart till allmän väg sker för merparten av tillkommande fastigheter till kommunal gata/torg.

Inom de nu utlagda markreservaten för kvartersmark kan flertalet fastigheter nybildas. Då bestämmelse finns om lägsta respektive högsta exploateringsgrad kommer fastighetsbildningen blir styrd av den planerade alternativt utförda exploatering. I

Kommunen är huvudman för allmänplats vilket medför behov av fastighetsbildning för att genomföra planen. I huvudsak gäller det dels övertagandet av driften för den vägsträcka vilken Ön ga:3 i dagsläget förvaltar och dels införliva den allmänna platsmark som nu är i privat ägo. Övertagandet av driften från Ön ga:3 sker genom en omprövningsförrättning enligt anläggningslagen alt. genom avtal om övertagande. I denna får även deltagandet av de fastigheter som nu kommer angränsa mot allmän väg ses över. Fastighetsbildningen för att införliva allmän platsmark till kommunen kan initieras av såväl berörd fastighetsägare som av kommunen.

Inom planområdet finns befintliga ledningar vilka kommer behövas flyttas för att genomföra planen. Flera [u]-områden har säkerställts i planen för att säkerställa allmännyttiga ledningar. Nya och befintliga ledningar kan i övrigt säkerställas genom upplåtelse av ledningsrätt efter prövning i vart enskilt fall. I övrigt ligger ledningar i allmän platsmark.

Skulle funktioner vilka är väsentliga för en fastighet ej gå att lösa inom dess egna gränser bör dessa tryggas genom bildande av servitut. Alternativt genom bildande av gemensamhetsanläggning om anläggningen nyttjas av flera fastigheter gemensamt.

Genom att planen har kommunalt huvudmannskap får kommunen möjlighet att ta ut gatukostnader för byggande och förbättringar av allmänna platser inom planområdet. Uttag av sådana kostnader kan antingen ske via gatukostnadsutredning alternativt genom upprättande av exploateringsavtal med berörda fastighetsägare. Umeå kommun har meddelat att exploateringsavtal ska träffas med berörda fastighetsägare för planens genomförande.

Fastighetsrättslig konsekvensbeskrivning

Fastighet	Konsekvenser
Ön 2:5	<p>Fastigheten är idag taxerad som småhusenhet men läggs nu ut för kontors- och småindustriändamål. Den pågående markanvändningen ändras inte till följd av att marken nu reserveras för annat ändamål.</p> <p>Strandremsan samt del av fastighetens vattenområde läggs ut som allmän platsmark. För att erhålla lämpligare fastighetsindelning har hela fastighetens vattenområde i samband med kommunens övertagande planerats införlivas i kommunens vattenområde för att inte erhålla ett eget fristående skifte mitt i älven.</p> <p>Då anslutningen till allmän väg avsevärt förbättras genom nya på- och avfarter till E4:an kan fastighetens delaktighet i Ön ga:3 ses över.</p>
Ön 2:13	<p>Från Ön 2:13 kan flertalet nya fastigheter bildas. Den berörda delen av fastigheten som inte planläggs som kvartersmark är utlagd som allmän platsmark.</p> <p>Till fastigheten ska delar som enligt planen är allmän plats men idag är i privat ägo införlivas. Nya rättigheter kan komma att behöva upplåtas i fastigheten för tillkommande eller befintliga ledningar.</p>
Ön 2:32	<p>Mindre område har vid den västra gränsen lagts ut som kvartersmark. Berört område kan avyttras för de i planen angivna ändamålet. Alternativt att hela markreservatet införlivas till Ön 2:32.</p>

	Då anslutningen till allmän väg avsevärt förbättras genom nya på- och avfarter till E4:an bör fastighetens delaktighet i Ön ga:3 ses över i samband med dennes omprövning.
Ön 2:42	För fastigheten gäller idag plan 2480K-P10/35 där genomförandetiden går ut vid årsskiftet 2015/2016. Pågående markanvändning säkerställs i planen, utökad byggrätt och ytterligare ändamål ges ut mot torget. I den för fastighetens nu gällande detaljplan finns x-område utlagt som blivit genomförda genom bildande av servitut med Ön 2:13 som förmånsfastighet. X-området säkerställs och fortsätter därmed gälla i den nu vidtagna planen.
Ön 6:17	Söder om Övägen läggs del av den kommunalägda fastigheten Ön 6:17 ut som kvartersmark vilket möjliggör nybildning av fastigheter för det i planen angivna ändamålet. Till fastigheten kan delar som enligt planen ska vara allmän plats men idag är i privat ägo införlivas.
Ön ga:3	Den del av Ön ga:3 som är belägen inom planområdet är utlagd som allmän plats. Då planen har ett kommunalt huvudmannaskap medför det att driften av vägen ska övertas av kommunen. Gemensamhetsanläggningen Ön ga:3 kan för planens genomförande härav omprövas. Alternativt träffas avtal mellan kommunen och föreningen. Till följd av den ständigt pågående exploateringen på ön bör andelstalslängden för anläggningen i samband med kommande omprövning räknas om till ton/km. Gemensamhetsanläggningen förvaltas av Öhns Vägsamfällighet, org.nr 717900-4903.
Angränsande fastigheter norr om planområdet	Förutom delaktighet i Ön ga:3, påverkas ej övriga fastigheter på Ön fastighetsrätligt av berörd plan.

Planekonomiska frågor

Planen bedöms medför en plannytta, dvs. en värdeökning för de berörda fastigheterna. Förutom att exploateringsgraden ökar inom planområdet bedöms den nya trafikplatsen ge en betydligt förbättrad tillgänglighet för bebyggelsen på södra Ön. Kostnaderna för anläggande av trafikplatsen bärs dock inte upp av intäkterna från försäljning av tomtmark.

Kommunen har rättighet och lösningskyldighet att utföra underhållsansvar för den mark som nu läggs ut som allmän plats. Exploateringsavtal ska upprättas mellan Umeå kommun, Vakin och fastighetsägare inom planområdet. Detta för att bland annat

finansiera ny trafikplats, standardhöjning och nybyggnationen av gatunätet inom området.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

- I plankarta och planbeskrivning har fastigheten Ön 6:68 lyfts ut eftersom ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas, med konsekvens att mindre andel mark tas i anspråk för strandskoning nedanför fastigheten.
- Omfattning av upphävandet av strandskydd har ändrats avseende naturmark på sydöstra delen av öspetsen.
- En ny bestämmelse har därför införts avseende återplantering av vegetation vid ingrepp. ”Inom naturmark ska, där erosionskydd erfordras, återplantering av vegetation utföras”.
- Avseende bestämmelsen [bro₃], har **bestämmelsen** justerats till lydelsen där ”Marken under ska vara iordningsställd för vegetation.”
- Under Byggnadsteknik har bestämmelse förtydligats med att gälla lägsta golvnivå för byggnader med tillägget ”och i varje enskilt fall ska översvämningensrisken utredas utifrån vald konstruktion”.
- X-mark inom fastigheten Ön 2:42 har lyfts ut och ersatts med bestämmelsen [x₂] under Begränsning av markens bebyggande har bestämmelsen, med lydelsen ”Marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik”.
- I avsnittet i Fastighetsrättslig konsekvensbeskrivning avseende Ön 2:5 har text justerats med anledning av att kommunen har förvärvat fastigheten samt avseende Ön 6:68 har stycket lyfts ut då ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas med fastighetsägaren.
- Redaktionella ändringar i stycket om förorenad mark.

Medverkande tjänstepersoner

I planarbetet har från Detaljplanering Benny Sandberg, Barbro Holmgren, Sandra Thomée och Anna Åslin medverkat. Genomförandefrågorna har behandlats av den kommunala Lantmäterimyndigheten genom Christian Marklund. Övriga medverkande under planarbetets gång har bland annat varit Helen Nilsson och Frida Lindström (Mark- och exploatering), Anna Flatholm och Hanna Malm (Gator och parker), Doris Grellmann, Marlene Olsson Cipi och Per Hänström (Miljö- och hälsoskydd), Christer Stenmark (Umeva/VAKIN) och Staffan Söderlund (Umeå Energi). Tomas Strömberg har handlagt ärendet fr.o.m. upprättandet av granskningshandlingen.

Detaljplanering, Umeå kommun juni 2016, reviderad februari 2017

Tomas Strömberg
Stadsarkitekt

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2012/00133
 Datum: 2016-04-20
 Handläggare: Anna Åslin/
 Tomas Strömberg

Detaljplan för fastigheten ÖN 2:13 m fl inom Ön i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten ÖN 2:13 m fl har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering under maj 2014. Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning och också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliga stränder, tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Planen handläggs med s.k. normalt planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden **2014-05-27 – 2014-06-30**. Sakägare, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. De synpunkter som inkommit redovisas sammanfattningsvis här nedan:

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Allmänt

Syftet med detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksanläggning. Planen innefattar även Kolbäcksvägens anslutning till Ön. Planen ska också skydda värdefull natur och strandskydd ska upphävas för berörd del av planen. Detaljplanen handläggs med normalt planförfarande.

Överprövningsgrunder enligt 11 kap PBL

Strandskydd

Strandskyddet föreslås upphävas i vattenområdet invid öns södra udde. Länsstyrelsen ställer sig tveksam till detta då ett upphävande inte hindrar att hamn, marina etc. kan stänglas in. Åtgärden vore olycklig i detta kvalitativa läge för det rörliga friluftslivet då allmän tillgång till bryggor etc. förhöjer upplevelsevärdet av öns sydspets och utblickar från densamma. Speciellt då den södra delen föreslås bli allmän naturmark och park.

Säkerhet

Planförslaget föreslår att det bebyggelsefria området, från väg E4 (Kolbäcksvägen), som skapas blir 20 meter istället för 30 meter. På grund av transporter med farligt gods längs vägen har Trafikverket ställt sig tveksam till denna minskning. Länsstyrelsen anser därför att fortsatt dialog om godtagbart säkerhetsavstånd ska ske med berörda parter, innan granskningshandlingarna arbetas fram.

Kommentar

Vattenområdet på öns södra udde föreslås revideras i planhandlingarna och utgår i enlighet med Länsstyrelsens yttrande.

I dialog med Trafikverket har det bebyggelsefria området fastställts till 30 meter från väggkant. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

De särskilda skälen för upphävande av strandskyddet har kompletterats.

SWEDAVIA UMEÅ AIRPORT

Umeå Airport vill tydliggöra att området är belastat av flyg och helikopterbuller. Hänsyn måste tas till detta vid uppförande av lokaler och byggnader avsedda för övernattning. Vi rekommenderar att man följer Boverkets riktlinjer för flygbuller.

Flygplatsen förutsätter att Umeå kommun tar hänsyn till att planerad bebyggelse inte genomtränger aktuell hinderyta för området.

Om behov föreligger under begränsad tid att uppföra byggkran som genomtränger aktuell hinderyta, måste samråd tas med flygplatsen om position, tidpunkt samt planerad kranhöjd, innan byggkranen får etableras. Byggkranar ska innan uppförandet uppfylla kraven på hinderbelysning av hinder som genomtränger hinderytan för flygplats enligt Transportstyrelsens författningssamling.

Då det i planunderlaget inte tydligt framgår vilken slutlig totalhöjd hotellet kommer att ha efter färdigställandet och att hotellbygget planeras nära flygplatsens flygtrafikledartorn, måste hotellets slutliga höjd först verifieras genom en framtida siktstudie som bekräftar att kravet på fri sikt från flygtrafikledartornet inte äventyras av antalet föreslagna våningar på hotellet. Kravet på fri sikt från flygtrafikledartornet måste säkerställas genom en siktstudie, trots att byggnaden inte genomtränger höjdnivån 52,4 m.ö.h.

Kommentar

Detaljplanekartan och planbeskrivningen kompletteras i enlighet med vad som fastställs i framtagna siktstudie avseende hotell/kontorsbebyggelsen, daterad 2014-09-17. Högsta totalhöjd bestämdes därefter till +42 meter (RH2000). Gäller även inklusive teknik som kan komma att installeras på taket. Bestämmelsen om byggnadshöjd utgår. Kommunen avser informera vid bygglovgivning om Transportstyrelsens föreskrifter om markering av fasta och tillfälliga höga föremål som kan utgöra en fara för luftfarten följs av byggherren.

TRAFIKVERKET

Riksintressen för kommunikationer

Planområdet berör Europaväg 4, E4, som är utpekad som riksintresse för kommunikationer. Berörd delsträcka utgör i dagsläget kommunalt väghållningsområde. Sträckan kommer att övergå till statligt huvudmannaskap då hela ringleden är färdigställd.

Planområdet ligger även inom influensområdet för Umeå flygplats och dess hinderyta, vilken också utgör riksintresse för kommunikationer.

Byggnad intill E4

Av planbeskrivningen framgår att kommunen avser att göra ett avsteg från de sedvanliga 30 meter bebyggelsefritt avstånd och minska det till 20 meter räknat från väggkant. Bebyggelsefritt avstånd 30 meter gäller generellt för ny bebyggelse utmed hela E12, E4, E45 och väg 363 inom Västerbottens län som räknas från vägområdet vilket i detta fall utgörs av släntfot.

Kommunen anser att detta är möjligt genom riskreducerande åtgärder såsom vägräcke av mycket hög kapacitet, utrymningsvägar i riktning bort från E4, centralt avstängningsbar ventilation, brandklassade fasader och fönster, takmaterial som försvårar brandspridning. Trafikverket har i tidigare dialog framfört att 30 meter bebyggelsefritt avstånd ska klaras.

Trafikverket är ytterst tveksam till den planerade bebyggelsens närhet till E4. Trafikverket efterfrågar en fördjupad dialog med samtliga berörda parter innan granskningshandlingar arbetas fram.

Anslutning till E4

Trafikverket har deltagit i diskussioner med kommunen om utformningen av anslutningen till Kolbäcksvägen. Den överenskomna lösningen innebär att cykelvägen längs Kolbäcksvägen anpassas för att möjliggöra avfart till Ön. Trafikverket förutsätter att utformningen av passagen görs trafiksäker och för att underlätta cykeltrafikens attraktivitet. Då den förslagna trafikplatsen kommer att övergå i statlig väghållning förutsätter Trafikverket att vi kommer att bjudas in till ett nära samarbete i kommande projektering av trafikplatsen.

Reklam och skyltning

Trafikverket instämmer att utformningen ska ha en hög kvalitet, den ska även ta hänsyn till trafikanternas upplevelse och säkra en god trafiksäkerhet. Reklamen och eventuella skyltpelare får inte placeras siktskymmande eller vara bländande. Skyltar med rörligt budskap är olämpligt. Skyltarna ska placeras utanför säkerhetszonen för vägen. Planområdet utgör en entré till Umeå varför en bedömning av skyltarnas inverkan på stadsbilden är lämplig vid kommunens fortsatta prövning.

Enskilda vägar

Vägnätet på övriga delar av Ön är i dagsläget enskilt, varav stora delar erhåller statligt bidrag. Ju mer bebyggt Ön blir är det lämpligt att kommunen överväger att ändra till kommunal väghållning eftersom bidraget till vägföreningen kommer att sjunka ju mer bebyggelse som planeras.

Byggnadshöjd och hänsyn till flyghinder

Trafikverket förutsätter att planerad bebyggelse inte genomtränger aktuell hinderyta för flygplatsen. Eventuell påverkan på hinderytan under byggtiden ska samordnas med flygplatsen, se yttrande från Swedavia Umeå Airport. Detta gäller även hänsyn till kravet på fri sikt från flygledartornet.

Kommentar

Planbeskrivningen och plankartan revideras och säkerställer bebyggelsefritt avståndet på 30 meter från vägkant enligt överenskommelse med Trafikverket och Länsstyrelsen.

Trafikverket kommer att erbjudas insyn i kommande projektering av trafikplatsen. Se kommentar till Länsstyrelsens yttrande och Swedavias yttrande.

Umeå kommun har en rutin som innebär att Trafikverket konsulteras avseende skyltar i vägnära placering.

Avseende byggnadshöjd och hänsyn till flyghinder se kommentar till Swedavia Umeå Airports yttrande.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM

På plankartan under ”Varsamhet” hänvisas det enbart till planbeskrivningen och avsnitt ”Kulturmiljö”. Det vore önskvärt att detta utvecklades och förtydligades. Förslagsvis genom att använda 8 kap. 13 § *Förbud mot förvanskning* eller 8 kap. 17 § *Underhåll och varsamhet* i Plan- och bygglag (2010:900) så att detta kan utläsas även på kartan samt att den som läser får en förståelse för vad beteckningen k betyder i sammanhanget.

Flottningen bedrevs under en stor del av 1900-talet på Ön och kvar efter den tiden finns idag ett område söder om Kolbäcksvägen med kontorsbyggnad, magasin, monteringshall och verkstad. Norr om Kolbäcksvägen ligger disponentvillan. På plankartan har det södra området fått beteckningen f₁ vilket innebär att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig och uppföras med trä- eller putsfasader samt traditionellt sadeltak. Ändring av den kulturhistoriska intressanta befintliga bebyggelsen ska också följa de ursprungliga karaktärsdragen. Området har även fått beteckningen k vilket innebär att man ska värna om befintliga historiska byggnader.

I *Kulturhistorisk bebyggelseinventering Del 1 – Umeå tätort* har museet uttryckt att det är generellt olämpligt med ny bebyggelse inom det gamla flottningsområdet och vid ändring av den befintliga bebyggelsen krävs varsamhet. Museet har även i ett yttrande från augusti 2008, då gällande den fördjupade översiktsplanen för Ön, ansett att den värdefulla flottningsmiljön på Södra Ön tydligt bör lyftas fram och skyddas. Detta är något som museet vidhåller och medför att det behövs ett större skydd för flottningsområdet. Byggnaderna bär vittnesbörd om en viktig och omfattande epok i Öns historia.

Kommentar

Planbeskrivningen har utvecklats och förtydligats avseende avsnittet kulturmiljö. Yttrandet i övrigt medför inga ändringar i detaljplanen.

SKANOVA

Skanova har inget att erinra.

KOMMUNSTYRELSENS NÄRLINGSLIVS- OCH PLANERINGSUTSKOTT

Beslut

Näringslivs- och planeringsutskottet beslutar att tillstyrka att planförslaget förs vidare i planprocessen med beaktande av yttrandet.

Synpunkter

Detaljplanen bedöms överensstämma med intentionerna i den *fördjupade översiktsplanen för Ön*.

Gällande naturområdet på synspetsen borde planbestämmelsen ses över om det finns någon lämpligare bestämmelse som bättre stämmer överens med översiktsplanens plankarta som redovisar ”parkområde/publika byggander” samt ”offentlig plats och publika byggnader” för sydspetsen.

Hänsyn bör tas till Umevas samrådsyttrande för att säkerställa deras intressen i området.

Kommentar

För att tillmötesgå Umeva och säkerställa en större zon kring deras fastighet har två ”kvarter” utgått i planen och till vidare lämnats oplanerade.

Planbestämmelsen ”Naturområde. Mindre byggnad samhörig med detaljplanens ändamål får inom Öns sydspets uppföras efter bygglov och strandskyddsprövning.” utgår och ersätts med ett område inom kvartersmark avsatta för park. Ändamålet omfattar verksamhet som omfattar service till besökare, Max 100 m² byggnadsarea till en maximal byggnadshöjd om 3,8 meter. Bebyggs inte området ska marken utgöra park. Ändringen görs för att tydliggöra planens intentioner som i stor mån bygger på den fördjupade översiktsplanen för Ön samt för att underlätta kommande bygglovsskede.

Kvartersmarken på sydöstra sidan av torget har reducerats och avsatts som Natur. I arbetet med att säkerställa stabiliteten av planens kvartersmark har en tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen upprättats. Det tillkommande erosionskyddet påverkar naturmiljön på ett sådant sätt att flera strandzoner med lövskog påverkas. Som kompensation för detta intrång har knappt 2000 m² ytterligare naturmark säkerställts i detaljplanen varav drygt 1660 m² i den södra spetsen av Ön. Utökade byggrätter har tillförts i motsvarande areal på bekostnad på torgytan.

I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna följande synpunkter i ärendet. Skälet för upphävandet av strandskydd behöver förtydligas med en tydlig hänvisning till ett av de särskilda skälen 1-6 som finns uppräknade i miljöbalken 7 kap 18c §.

Illustrationen överensstämmer inte med plankartan. I plankartan redovisas vid Lillån ett kajområde medan illustrationen redovisar ett naturområde som också följer översiktsplanen. Enligt strandskyddslagen 7kap 18f § ska ett beslut om strandskydd inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna

säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur och växtlivet. Illustrationen avser en sådan lösning medan strandskyddet för det här området är upphävd för en kaj med marina och gästhamn.

Antingen ändras plankartan så att den överensstämmer med illustrationen och området närmast strandlinjen omfattas av strandskydd vilket nämnden förordrar, eller för det fallet att kajläggningen behövs av stabilitetsskäl för de planerade byggnaderna motiveras detta tydligare för upphävandet av strandskydd inom området. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ifrågasätter upphävandet av strandskyddet för vattenområdet utanför planerade byggnader. En framtida brygga framför hotellet kan beaktas trots att strandskydd föreligger.

Läget för hamn, marina eller gästhamn vid sydspetsen av Ön är olämpligt eftersom området är grunt och det krävs omfattande muddringar för en hamnanläggning. Kontinuerlig muddring kommer att krävas genom att sediment avsätts i snabb takt på platsen. Muddring är en anmälningspliktig vattenverksamhet och kontinuerlig muddring skulle motverka miljöbalkens mål. Området bör omfattas av strandskydd. Enklare lösningar som bryggor för angöring av mindre båtar kan hanteras som ett dispensärende inom strandskydd.

Ett av planens syften är att skydda värdefull natur. Samtidigt medger planbestämmelser för naturområde att det får uppföras mindre byggnader med detaljplanens ändamål inom Öns sydspets efter bygglov och strandskyddsprövning. Här bör det istället finnas en bestämmelse om bibehållen skogskaraktär inom naturområde. Möjligheten att uppföra mindre byggnad bör gälla ett mindre parkområde som förs in i plankartan.

Planbeskrivningen och plankartan är inte entydiga angående släntstabilitet. I planbeskrivningen redovisas en begränsningslinje för släntstabilitet. Utanför linjen får inga byggnader, parkeringar eller gång- och cykelvägar placeras. Läget för planerad bebyggelse bör anpassas så att det även i framtiden är möjligt att anlägga en gång- och cykelstig längs västra stranden utan att det behövs större åtgärder för att stabilisera slänten som skulle ha stora konsekvenser för växt- och djurlivet.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med en tydlig hänvisning till de särskilda skälen 1-6 som finns uppräknade i miljöbalken 7 kap 18c § avseende upphävande av strandskydd. Likaså justeras omfattningen av området för upphävt strandskydd på plankartan.

Detaljplanering anser att bestämmelsen Natur ger strandskogarna erforderligt skydd i och med att de är allmän plats och kommunen äger frågan vad gäller drift och ansvar. Tekniska nämnden ska upprätta en skötselplan för naturmarken på Södra Ön.

Utmed stranden norr om Kolbäcksvägen är det inte lämpligt med en anlagd gång- och cykelväg pga. släntstabiliteten utan här kan det bli tal om en så kallad strövstig likt Hälsans stig som ansluter i norr. Däremot söder om Kolbäcksvägen på västra sidan är förhållandena bättre för anlagd gc-väg. Planbeskrivningen kompletteras avseende gång- och cykelvägar längs stränderna (tillgänglighet).

Kajområdet längs Lillån kvarstår. Kajanläggningen kommer att behövas som erosions-skydd för intilliggande kvartersmark.

Se även kommentar till Länsstyrelsens samt Näringslivs- och planeringsutskottets yttrande. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

GATOR OCH PARKER

Gång- och cykeltrafik:

Högkvalitativa gång-och cykelvägar och cykelparkeringar är en viktig del för att skapa en robust och långsiktigt hållbar miljö inom planområdet. Detta är något som måste förtydligas i planen.

Gator och parker anger att det saknas mått på hur stor del av torgytan som avsätts för cykelparkeringar, måttet 50 % av torgyta som uppges i planen gäller endast bilparkeringsplatser. En bedömning av antal besöksparkeringar för cykel på torgytan och därmed ytbehov för dessa saknas i planen. Besöksparkeringar för verksamheterna i anslutning till torget bedöms uppta kring 20-30 % av torgets yta, varav både bil- och cykelparkeringar ingår.

Gator och parker ifrågasätter om lågfartsgator bör anläggas vid husfasaderna mot torget. Man anser det är många funktioner som ska samsas vid husfasaderna vilket ställer stora krav på tydlig och funktionell gestaltning där alla behov inte kan prioriteras likvärdigt. Här är tillgänglighet ett ledord för såväl fotgängare som cyklister, inte minst för personer med funktionsnedsättning. För en långsiktigt hållbar miljö så nära stadens centrum bör cyklister och fotgängare tydligt prioriteras.

Gator och parker anser att detaljplanen är inte tydlig med hur gång-och cykeltrafik som kommer via bron östra brofäste, bro 2, ska passera naturmarken. De frågar om det finns det plats eller är det för branta sluttningar mot älven i detta område? Gång-och cykelvägar kan här eventuellt behöva säkras med en planbestämmelse i t ex torg eller kvartersmark.

Det krävs 3,50 meter i fri höjd vid brofästen, bro 1 och bro 2, för att gång- och cykelväg ska kunna snöröjas. Eventuell lösning för gång-och cykelvägarna för att klara fria höjden bör inte omfatta att en pumpstation för dagvatten behöver utföras.

Vid västra brofästet, Bro 1, finns gc-väg på prickmark fastighet och naturmark (söder om bron). Här bör en lösning ordnas där gc-vägen går helt i naturmark eller helt i prickmark, ej både och som i planen.

Parkering

Halva ytan bedöms upplåtas för bilparkering samtidigt som yta för cykelparkering också ska finnas på torget: Gator och parker anser att det är svårbedömt hur mycket yta som blir kvar när man placerat ut träd, växtlighet m.m. Med detta resonemang känns ytan mer som en gemensamhetsanläggning för verksamheternas besöksparkering än en allmän torgyta.

Enligt PBL 8 kap 9 § ska en obebyggd tomt som ska bebyggas ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning

finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon. Att då planera för att kommunen ska ha det övergripande ansvaret för drift och underhåll för verksamhetens besöksparkering anser Gator och parker inte är rimligt.

Torg

Planbestämmelsen Torg är otydlig i detta sammanhang när funktionen parkering är dominerande. Om torgets utformning så motiverar bör användningen preciseras, dvs. i detta fallet PARKERINGSTORG.

Planen (både planbeskrivning och plankarta) beskriver mycket detaljerat hur torgytan ska utformas, dvs. med träd, växtlighet, pollare osv. Det är inte önskvärt att detaljstyra torgets utformning i planen när många funktionella frågor är otydliga vad gäller bilparkering, entréer, cykelparkering, cykelvägar, långgator etc. Pollare kan t.ex. ge höga driftskostnader.

I övrigt vad gäller planbestämmelsen Torg; hur ska skötsel och drift finansieras när det är allmän platsmark? Det är ett faktum att kommunens driftbudget inte motsvarar aktuellt behov, såväl idag som framöver med kommande detaljplaner. När så mer än 50 % av torgytan ska vara besöksparkering ställer Gator och parker sig frågan om en gemensamhetsanläggning för dessa delar av torget istället kan vara en lösning? Planen beskriver både i text och i plankarta en helhetslösning som ska ha hög arkitektonisk utformning. Här kan man tillägga att den också då bör ha en mycket god driftsekonomisk utformning för att säkerställa ett hållbart samhälle.

Utfartsförbudet mot torget finns endast inritat på del av plankartans västra begränsningslinje. I planbestämmelsens text står att det ska gälla i hela Torgets längd utom vid gränder. Bör kontrolleras.

Kommentar

Bestämmelsen Torg kan innebära många olika användningar bl.a parkering, plantering, torghandel, etc. Översiktplanen är tydlig med såväl torgets karaktär och omfattning. Den allmänna platsen säkerställer allmänhetens tillgänglighet till naturområdet i södra änden av ön och medger också plats för besökarens parkering. Torget utgör allmän plats med både de möjligheter och de konsekvenser för drift- och anläggningsekonomi som användningen innebär. Däremot ska inte detaljplanen onödigt reglera utformningen utan lämna öppet för flera alternativa utformningar. Detaljeringsgraden på torgets utformningsbestämmelse har därför reviderats. En illustration avseende torgets utformning har tagits fram. Fullt utbyggt enligt planförslaget bedöms besöksparkeringar till verksamheterna i anslutning till torget generera ett behov av 20-30 % av torgets yta, varav både bil- och cykelparkeringar ingår. Ett vägområde på 10 meter motsvarar ca 50 % av torgets yta vilket innebär att ca 25 % kan nyttjas för annat så som växlighet och mångfunktionella ytor för ex tillfälliga arrangemang. Detta visar på att torget fortsättningsvis bör vara allmän plats (då ca 75 % nyttjas för allmänt ändamål).

Avseende utfartsförbud mot torget har inte plankartan reviderats. Det är inte rimligt att begränsa utfartsfrågan till att bara omfatta gränderna som utöver den möjligheten också utgör viktigt kommunikationsstråk för fotgängare och cyklister.

BRANDFÖRSVAR OCH SÄKERHET

Utredningar har gjorts beträffande geoteknik, stabilitet och riskanalys för farligt gods. Riskanalysen för farligt gods har tagits fram utifrån den verksamhet som är planerad, i form av handel (mindre omfattning), kontor, verksamhet med inriktning på hantverk och småskalig industri, inom 150 meter från E4/farligt gods-led. Enligt planförslaget/plankartan kommer hotellbebyggelse inte placeras inom 150 meter från E4 vilket är ett krav.

De riskreducerande åtgärder som anges i framtagen riskanalys finns med i planen. De avstånd inom vilka de riskreducerande åtgärderna behövs, bör dock skrivas ut.

Tillgång till brandposter

Det finns inte tillräckligt med brandposter i närområdet.

Kommentar

De riskreducerande åtgärder som anges i framtagen riskanalys finns med i planen. De avstånd inom vilka de riskreducerande åtgärderna behövs finns även angivna i planbestämelsen.

Planbeskrivningen kompletteras avseende behov av brandposter. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

UMEÅ ENERGI

Umeå Energi (UE) skriver i sitt yttrande att inom planområdet finns idag en befintlig transformatorstation som elförsörjer f.d. flottningsföreningens byggnader. För denna station som står på kommunal mark bör ett e-område på 10x10 m skapas. För att elförsörja övriga delar av planområdet behövs ytterligare två e-områden (10x10 m).

Umeå Energi Elnät AB (UEEN) har tidigare haft ett kabelställ för 40 kV kablar mellan Ön och dåvarande Sofiehem Pulp. En av kablarna var av tunnoljetyp och hade vid provtagning en PCB-halt på ca 14 ppm. När kablarna togs ur drift, sanerades den genom tömning på olja samt genomspolning med varmvatten. Området vid kabelstället sanerades genom bortgrävning av förorenade massor. Däremot kan kablarna finnas kvar i marken.

Inom UEEN pågår en utredning angående utformningen av deras 145 kV nät. Ett av alternativen är att förbinda deras fördelningsstationer på Ålidhem och Östteg med en 145 kV kabel längs E4 vid Kolbäcksbron och Ön. Detta innebär att kabelsträckningen skulle passera området för planförslaget. Umeå Energi anser att det behövs ytterligare diskussioner för att hitta en lämplig sträckning.

Det finns befintliga fjärrvärme- och spillvärmeledningar inom planområdet som behöver flyttas eller omfattas av annan åtgärd. Dessa arbeten bekostas av sökande/ exploatören. I övrigt finns inget att erinra mot planförslaget.

Kommentar

Planhandlingarna kompletteras med e-områden för att säkerställa elförsörjning inom planområdet. Föreslagna placeringar utreds inför granskningskedet.

Om kablarna vid kabelstället berörs av markarbeten ex. flyttning av ledningar bör dessa tas bort.

Fortsatt dialog om framtida kabelsträckningar och ledningsdragningar inom planområdet kommer att ske med berörda parter inför granskningskedet. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB, UMEVA

Vatten och avlopp

Umeva motsätter sig planläggning för verksamheter enligt planens syfte inom den del av planen som utgör området mellan avloppsreningsverket och Kolbäcksvägen samt Skiljevägen. Motiven till detta är flera, varav de flesta fördes fram redan i samrådet för den fördjupade översiktsplanen över Ön. Mark måste säkras för framtida expansion som kan bli aktuellt bland annat på grund av hårdare reningskrav, kväverening, lägre utsläppsmängder av fosfor och organiskt material, hygienisering av slam mm, därmed minskas också avståndet till verksamheter som kan uppleva avloppsverksamheten som störande (se bilaga 1). Alternativen att ”bygga in” anläggningen för reduktion av lukt-spridning, buller mm eller att flytta desamma är inte ekonomiskt försvarbart jämfört med att minska exploateringen enligt ovan. Det generella riktvärdet för skyddsavstånd, enligt Boverkets Allmänna råd 1995:5, ”Bättre plats för arbete”, avseende avloppsreningsverk dimensionerade för < 5000 personekvivalenter är 300 meter (Öns ARV kommer att vara dimensionerat för mer än 150 000 pe).

Beslutas om verksamhetsområde för spillvatten för ny bebyggelse inom detaljplaneområdet blir det nödvändigt med uppförande av minst en spillvattenpumpstation. För delen söder om Kolbäcksvägen behövs ett område i den i lägsta delen av området markerat som torg. Krävs pumpning av spillvatten från enskilda fastigheter ansvarar respektive fastighetsägare för dessa. Det förutsätts att fastighetsbildningen sker så att de nya fastigheterna alla har gräns mot allmänna ytor markerade som torg eller lokalgata. Vidare, för anslutning av vatten och spillvatten till befintliga anläggningar, måste lämplig metod och läge för passage av Kolbäcksvägen tas hänsyn till i ett tidigt skede av områdets genomförandeplanering.

För dagvattenhanteringen är det viktigt att planområdet höjdsätts så att yttlig avledning kan styras till områden/lägen som inte är känsliga för erosion med hänsyn till skredrisk.

Avfall och återvinning

Inga ytterligare synpunkter.

Kommentar

Två kvarter mellan avloppsreningsverket och Kolbäcksvägen samt Skiljevägen har i anslutning till Umeva:s verksamhetsområde till vidare lämnats oplanerade med hänsyn till Umeva:s verksamhet. Kvarstående markanvändning är plats för transformatorstation [E₃].

Umeva har i en rapport 2014-08-29 redogjort sitt framtida utvecklingsbehov. Med hänsyn till de konsekvenser som detaljplanen medför föreslås planområdet utökas för att på så sätt tillmötesgå Umeva och inte riskera deras framtida verksamhet. Justering avser att gällande användning [E₁] Avloppsreningsverk bekräftas för den utökade delen. Området som är plusmark utgår och prickmarken samt [n₂] i väst tas även de bort medan det kvarstår i norr i angränsning mot Övägen.

Planbeskrivningen kompletteras avseende anslutning av vatten och spillvatten inom planområdet. Planområdet höjdsätts för att möjliggöra hållbar dagvattenhantering och redovisade x-områden har möjliggjorts för avledning av dagvatten som u-områden. En plats har säkerställts för eventuell spillvattenpumpstion [E₂].

Plankartan kompletteras med illustration enligt Umeva:s bilaga i yttrande. Se även kommentar till NP:s yttrande. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

TROLLPORTEN NR 3 AB

Följande synpunkter har inkommit från representant för Trollporten nr.3 AB gällande fastigheterna Ön 2:5 samt Ön 2:42.

- När det gäller Ön 2:5 vill vi att gång- och cykelbanan dras runt fastigheten på ovansidan (runt fastigheten). Samt att exploateringsgraden höjs.
- När det gäller Ön 2:42 vill vi att exploateringsgraden höjs för hela fastigheten samt att gång- och cykelbanan läggs runt fastigheten som tidigare sagts.
- När det gäller hela detaljplanen så bör hänsyn tas till Umeva och deras intresse på ön. Eftersom det påverkar området helhetskaraktär.

Kommentar

Anlagd gång- och cykelväg är planerad att gå norr om fastigheten Ön 2:6 i Skiljevägens sträckning och inte över fastighetsmark. Exploateringen för fastigheten är enligt Detaljplanerings analys rimlig utifrån parametrar såsom pareringsbehov och tänkta verksamheter inom området. Yttrandet föranleder ingen ändring av detaljplanen. (Se även ytterligare analys för exploateringsgrad). Dock har plankartan justerats mht fastighetens gränser.

Avseende fastigheten Ön 2:42 kvarstår de huvudsakliga bestämmelserna inklusive verksamhetsbestämmelse. Exploateringsbestämmelserna har justerats för att bli tydligare; Inom användningsområdet HKV₁ får högst 1400 kvm bruttoarea bebyggas varav högst 900 kvm bruttoreal får vara handel. Bestämmelsen om att mark ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik [x] kvarstår tills annan lösning träffats avseende detta.

ÖHNS VÄGFÖRENING

Öhns Väg förening har inkommit med följande synpunkter:

- Vägavsnitt mot Övägen och Skiljevägen bör inte ha körbara utfarter som leder trafik från Umevas fastigheter. Detta för att minska trafikvolymerna på Övägen/Skiljevägen samt minska risken för genomfartstrafik över ön från Kolbäcksleden mot Teg.
- Väg föreningen anser att det tydligt ska avsättas utrymme för hållplatser för kollektivtrafik och skapa trafikplanering som möjliggör linjetrafik med buss till och från ön.
- Förslag att det skyltas Genomfartstrafik förbjuden från E4 till Norra Obbolavägen över Ön, speciellt för tung trafik.
- Kostnaderna för förändring av Andelstal (Inom väg föreningen) och eventuell inlösen av vägar ska helt belasta Umeå Kommun och ej Öns Väg föreningens medlemmar.
- De trafikbegränsande åtgärderna på nya Lokalgatan norr om Kolbäcksleden in mot Ön anses ej tillräckliga då skillnaderna mot dagens vägsträckning är marginella.

Kommentar

Öhns väg förening anser att all trafik till/från Umeva:s fastigheter ska ha utfart mot nya trafikplatsen för att minska trafikvolymerna på Övägen och Skiljevägen samt minska risken för genomfartstrafik. Detaljplanering anser inte att detta behöver säkerställas i detaljplanen då det bedöms bli det naturliga vägvalet. Hållplatser för kollektivtrafik säkerställs inte i detaljplan. Vad gäller trafikbegränsande åtgärder såsom skyltning, är det inte en planfråga utan en trafikregleringsfråga för Umeå kommun, Gator och parker.

Kostnader för förändring av andelstal säkerställs genom en förrättning och regleras inte i detaljplanen.

Yttrandet föranleder ingen ändring av detaljplanen.

NATURSKYDDSFÖRENINGEN I UMEÅ

Naturskyddsföreningen i Umeå har tagit del av detaljplan för del av fastigheten Ön 2:13 m fl (dnr BN 2012/133). Vi har även gjort platsbesök.

Miljöpåverkan

Inom området för detaljplanen finns enligt vår uppfattning från platsbesöket natur med potentiellt höga naturvärden i form av lövsuccessionsskog i strandnära läge, vilken ofta rymmer stor artrikedom och erbjuder betydande ekosystemtjänster. Enligt detaljplanen pekar även Länsstyrelsen ut att delar av strandskogen har höga naturvärden.

Enligt detaljplanen har kommunen tidigare gjort bedömningen att planen innebär betydande miljöpåverkan, vilket skulle kräva att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken 6 kap 11,12 §§ genomförs. I detaljplanen anger sedan Umeå kommun att: ”Med krav på att de åtgärder som utredningarna föreslår genomförs bedömer Umeå kommun Detaljplanering i samråd med Miljö- och hälsoskydd att någon risk för betydande miljöpåverkan inte längre föreligger. Utredningarnas slutsatser har arbetats in i detaljplanens planbeskrivning. Därmed faller kravet på att upprätta en MKB...”

När vi gått igenom detaljplanen och övriga handlingar har vi dock inte funnit någon källangivelse till utredningen som kommunen åberopar för sin slutsats att ”risk för betydande miljöpåverkan inte längre föreligger”. Vi finner detta anmärkningsvärt och ser i övrigt inte heller att de åtgärder som föreslås säkrar att betydande miljöpåverkan inte kommer att uppkomma.

Naturskyddsföreningen anser att det nödvändigt att en miljökonsekvensbeskrivning på artnivå genomförs.

Strandskydd

Detaljplanen innebär att strandskyddet ska upphävas för berörd del av planen. Enligt lagen (Miljöbalken 7 kap 13 §) är syftet med strandskyddet att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Umeå kommun åberopar de särskilda skäl som anges av Miljöbalken 7 kap 18c §§ för upphävande av strandskyddet. Kommunen anger skälen som ”utveckla ett synnerligen centralt läge av strategisk betydelse för Umeås utveckling och den väsentligt förbättrade tillgängligheten för allmänheten till stränderna där den befintliga strandskogen bevaras där så är möjligt.”

Skrivningen torde hänvisa till punkterna 5 och 6 i Miljöbalken 7 kap 18c §§, dvs. om området:

5. *behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller*
6. *behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.*

Vi ser inte att Umeå kommun redovisat någon utredning som visar att de intressen som planen avser inte skulle kunna tillgodoses utanför området. Vi anser att en sådan utredning är nödvändig eftersom ett upphävande av strandskyddet kan komma att äventyra goda livsvillkor för djur- och växtlivet inom området.

När det gäller områdets tillgänglighet för allmänheten anser föreningen att den redan är god. Det finns cykel- och promenadväg genom större del av området och med enkla medel, som inte äventyrar naturvärden, skulle den kunna förbättras till en mycket god nivå. Vi delar därför inte kommunens uppfattning om att upphävande av strandskyddet bidrar till att förbättra tillgängligheten.

Beslut om detta yttrande har tagits av styrelsen för Naturskyddsföreningens lokala krets i Umeå.

Kommentar

Efter samrådet har en miljökonsekvensutredning (MKB) samt kompletterande inventeringar avseende häckfågel och fladdermöss tagits fram. Avseende strandskogen har den dels säkerställs med planbestämmelse [**Natur**] och dels utökats med ca 2000 m². Utöver detta säkerställs skötseln med en skötselplan. För att tillmötesgå även de krav på aktiviteter och upplevelser som närheten till staden för med sig har en avvägning mellan sociala och ekologiska värden gjorts i denna. De områden som är avsatta i detaljplanen kommer att kräva kontinuerlig skötsel för att skapa och upprätthålla den mosaik av olika strandmiljöer som gynnar rekreativvärden, bevarar de ekologiska funktionerna och

förser staden med vacker natur på nära håll. Förslag till skötselplan finns beskriven på sid 7 i planbeskrivningen. Skötselplanen beslutas av Tekniska nämnden och säkerställs av Umeå kommun Gator och parker.

Se även kommentar till Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande. I övrigt föranleder yttrandet ingen ändring av detaljplanen.

VERONICA BERG

Vi har en bit lövskog med grova aspkloner, rönn, liljekonvalj, violer etc. Det rör sig om en mycket ovanlig och känslig biotop med succesionsskog i strandnära läge. Där tar vi och bygger kontorslandskap och hotell. Miljökonsekvensbeskrivning anses inte behövas, då miljöpåverkan inte blir betydande. Jag har lite svårt att hänga med i den logiken Pengar före hälsa, pengar före natur, pengar före människa, pengar före biologisk mångfald. Pengar före allt! Så verkar de alla resonera nu för tiden.

Kommentar

Se kommentar till Naturskyddsföreningen i Umeås yttrande. Yttrandet förändelar ingen ändring av detaljplanen.

Ändringar efter samråd

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

- En MKB har tagits fram med tillhörande inventering av fladdermöss och häckfågel.
- En siktlinje analys avseende hotellets höjd har tagits fram.
- Vattenområdet på öns södra udde utgår.
- Naturområdet utökats i detaljplanens sydöstra del samt i anslutning av Kolbäcksvägen inom fastigheten Ön 2:5.
- Bebyggelsefritt avstånd 30 meter har säkerställt i detaljplanen från väggkant väg E4 (Kolbäcksvägen).
- Detaljplanekartan och planbeskrivningen kompletteras i enlighet med vad som fastställs i framtagna siktstudie avseende hotell/kontorsbebyggelsen. Högsta totalhöjd bestämdes för byggnader inom bestämmelsen K₁ till +42 meter (RH2000). Bestämmelsen om byggnadshöjd utgår.
- Planbeskrivningen har utvecklats och förtydligats avseende avsnittet kulturmiljö.
- Naturmarken har utökats med ca 2000 m².
- Planbestämmelsen ”Naturområde. Mindre byggnad samhörig med detaljplanens ändamål får inom Öns sydspets uppföras efter bygglov och strandskyddsprövning.” utgår och ersätts med ett område inom kvartersmark avsatta för park. Ändamålet omfattar verksamhet som omfattar service till besökare, Max 100 m² byggnadsyta till en maximal byggnadshöjd om 3,8 meter. Bebyggs inte området ska marken utgöra park.
- Planbeskrivningen kompletteras med en tydlig hänvisning till de särskilda skälen 1-6 som finns uppräknade i miljöbalken 7 kap 18c § avseende upphävande av strandskydd. Likaså justeras omfattningen av området för upphävt strandskydd på plankartan.
- En bestämmelse[n₂] har införts i nordvästra delarna av planområdet avseende kvartersmark.

- Kvartersytan har justeras på bekostnad av minskad torgyta.
- Fullt utbygg detaljplan enligt planförslaget bedöms besöksparkeringar till verksamheterna i anslutning till torget generera ett behov av 20-30 % av torgets yta, varav både bil- och cykelparkeringar ingår. Säkerställt med bestämmelse.
- Planbeskrivningen kompletterats avseende behov av brandposter.
- Planhandlingarna har kompletterats med E-områden för att säkerställa elförsörjning inom planområdet.
- Två kvarter mellan avloppsreningsverket och Kolbäcksvägen samt Skiljevägen. i anslutning till Umevas verksamhetsområde har lämnats oplanerade med hänsyn till Umevas verksamhet.
- Användning [E₁] Avloppsreningsverk bekräftas för den utökade delen för Umevas verksamhet. Området som är plusmark i gällande detaljplan utgår liksom anslutande prickmark
- Bestämmelsen [n₂] i väst ersätts med bestämmelsen [E₁] medan bestämmelsen [n₂] kvarstår i norr i angränsning mot Övägen.
- Planbeskrivningen kompletteras avseende anslutning av vatten och spillvatten inom planområdet.
- En plats har säkerställts för spillvattenpumpstion [E₂].
- Fastighetsgränsen till Ön 2:42 har justerats och reglerats mht Lokalgatan.

Detaljplanering, Umeå kommun juni 2016

Tomas Strömberg
Stadsarkitekt

Anna Åslin
Planarkitekt

Detaljplan för fastigheten Ön 2:13 m.fl. inom Ön i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Ön 2:13 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering juni 2016. Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning samt också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliggöra stränder och skapa tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Samråd och utställning

Planen handläggs med s.k. normalt planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden 2014-05-27 – 2014-06-30 samt utställning/granskning under tiden 2016-06-13 - 2016-07-04. Sakägare, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Följande skriftliga synpunkter har inkommit under granskningen:

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Allmänt

Syftet med detaljplanen är bl.a. att inom området skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksanläggning. Planen innefattar även Kolbäcksvägens anslutning till Ön. Planen ska också skydda värdefull natur och strandskydd ska upphävas för berörd del av planen. Länsstyrelsen yttrade sig under samrådet 17 juni 2014.

Överprövningsgrunder enligt 11 kap PBL.

Utifrån inkomna granskningshandlingar har länsstyrelsen ingen erinran.

Övrigt

Länsstyrelsen finner ingen anledning att strandskyddet upphävs inom den allmänna naturmarken inom den östra delen av planområdet.

Trafikverkets eventuella synpunkter ska beaktas.

Detta yttrande är godkänt i länsstyrelsens elektroniska system och har därför inga namnunderskrifter.

Kommentar

Plankartan revideras avseende omfattning av upphävandet av strandskydd har ändrats avseende naturmark på sydöstra delen av öspetsen. Yttrandet föranleder därutöver ingen ytterligare åtgärd.

TRAFIKVERKET

Trafikverket har tagit emot granskningshandlingen gällande detaljplan för del av fastigheten Ön 2:13 m.fl. i Umeå Kommun.

Trafikverket har tidigare lämnat yttrande i samrådsskedet (2014-06-27, TRV 2014/41911). Därtill har dialog förts löpande med Umeå kommun gällande anslutningens utformning.

Trafikverket bedömer att tidigare framförda synpunkter är beaktade och lämnar inga ytterligare synpunkter. Då den förslagna trafikplatsen kommer att övergå i statlig väghållning förutsätter Trafikverket att även detaljprojekteringen och byggandet av trafikplatsen kommer att ske i nära samarbete med Trafikverket.

Kommentar

Trafikverket kommer att erbjudas insyn i kommande projektering av trafikplatsen. Se kommentar till Länsstyrelsens yttrande och Swedavias yttrande. Umeå kommun har en rutin som innebär att Trafikverket konsulteras avseende skyltar i vägnära placering. Se kommentar i samrådsredogörelsen. Yttrandet föranleder ingen ändring av detaljplanen.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN, UMEÅ KOMMUN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har lämnat följande yttrande:

Planförslaget tillstyrks från miljö- och hälsoskyddssynpunkt med följande synpunkter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till planens förslag att naturområdena trots planerade ingrepp för stabiliseringsåtgärder omfattas av strandskydd. Men för att på sikt säkerställa sammanhållna stråk av strandskogar bedömer nämnden att det behövs en planbestämmelse om återplantering av trädvegetation för naturområdena som berörs av stabilitetsåtgärder.

Ett av planens syfte är att skydda värdefull natur, strandskogarna i de utpekade naturområdena omfattas därför av strandskydd. Samtidigt krävs omfattande stabiliseringsåtgärder inom strandskyddsområdena för att över huvudtaget kunna realisera den planerade byggelsen på kvartermark. Stabiliseringsåtgärder påverkar strändernas naturmiljöer på ett betydande sätt. Ingrepp i form av strandskoning prövas parallellt i en särskilt ansökan om vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken hos Mark- och miljödomstolen.

Planbestämmelsen behövs för att på sikt säkerställa värdefulla strandskogsmiljöer enligt planens syfte.

Kommentar

En ny bestämmelse har införts avseende återplantering av vegetation vid ingrepp. "Inom naturmark ska, där erosionskydd erfordras, återplantering av vegetation

utföras på ytor högre än + 2,0 m (RH 2000)". Yttrandet föranleder ingen ytterligare åtgärd.

UMEVA

Yttrande avseende norr om Kolbäcksvägen

Vid utformning av en detaljplan ska enligt 4 kap 36 § Plan-och bygglagen (PBL) skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande. Hänsyn ska tas inte bara inom det planerade området utan även till förhållanden i anslutning till själva planområdet. Umeva:s (Umeå Vatten och Avfall AB nuvarande VAKIN) intresse att få bedriva och utveckla sin verksamhet med iakttagande av de villkor som föreskrivs i gällande miljötillstånd och med stöd av detaljplanen för verksamhetsområdet, är ett sådant enskilt intresse som ska beaktas.

UMEVA:s verksamhet utgör ett angeläget allmänt intresse av central betydelse för orten och dess ökande befolkning. Vikten av att tillgodose Umeva:s verksamhetsutrymme och utvecklingsbehov ska därför ges särskild tyngd vid utformning av en ny detaljplan. Den tillkommande planen ska i första hand anpassas till Umeva:s förutsättningar och behov.

I enlighet med det som tidigare framförs genom samråd och yttranden samt genom en rapport om Umeva:s framtida utvecklingsbehov, (Evt 2014-08-29), kommer den avsedda detaljplanen att försvåra för verksamheten i hela dess vidd såväl i dagsläget som över tid. Den föreslagna planen tillmötesgår inte de redovisade behov som föreligger inom Umeva:s verksamhet och planens konsekvenser för Umeva har inte bedömts.

Planläggning ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Med god hushållning menas att starka samhälleliga intressen såsom bl.a. avloppsrening och hantering av avfall ska skyddas. Umeva:s verksamhet har emellertid inte tillerkänts erforderlig betydelse vid upprättandet av den föreslagna planen.

Umeva:s verksamhet och centrala samhällsfunktioner kan i huvudsak inte tillgodoses på annat sätt än genom Umeva. Umeva har bl.a. 2014 definierat verksamheten och de utvecklingsbehov som föreligger. Detta måste beaktas i planläggningen.

Den nuvarande planens syfte att skapa planmässiga förutsättningar för att kunna uppföra handel, kontor och hotell på Öns södra del, tillgodoser inte Umeva:s behov och framförda inställning. Att genomföra en plan som inte är anpassad till Umeva:s verksamhet strider mot PBLs syfte och den kommunala skyldigheten att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner.

Genomförandet av detaljplanen har bedömts ge upphov till betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvens bedömning (MKB) har upprättats, (WSP juni 2016) . Redovisningen av miljökonsekvenserna ska ha det innehåll som följer av 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken (MB). Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas.

Kommentar

Byggnadsnämndens uppfattning är att detaljplanen, enligt 4 kap 36 § Plan-och bygglagen (PBL), har tagit skäligen hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

Som stöd för detta har byggnadsnämnden gällande fördjupad översiktsplan och beslutet från kommunstyrelsen näringslivs- och planeringsutskott att tillstyrka att planförslaget förs vidare i planprocessen med beaktande av yttrandet. Kommunstyrelsens Näringslivs- och planeringsutskott (NP) skriver förvisso att *"Hänsyn bör tas till Umeva:s samrådsyttrande för att säkerställa deras intressen i området."* För att tillmötesgå Umeva och säkerställa en större zon kring deras fastighet har två "kvarter" utgått ur planen och tills vidare lämnats oplanerade. (se även samrådsredogörelsen). Vad gäller den miljökonsekvensbeskrivning som tagits fram beaktar den relevanta konsekvenser inom planområdet.

Yttrandet anses besvarat och föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Umeå kommun Gator och parker

Trafik och gata

I planbeskrivningen under avsnitt bilparkeringsnorm beskrivs att "Behovet av besöksparkering för de angränsande verksamheterna bedöms vara 90 bilplatser. Ca 10 % av dessa kan avsättas för cykelparkeringar." 10 % av vad, antal, yta? Då antal cykelparkeringsplatser utifrån cykelparkeringsnormen beräknas i avsnittet efter blir det otydligt med den procentuella avsättningen till cykelparkeringar inom avsnittet för bilparkeringsnormen. Förtydliga eller renodla avsnitten.

I planbeskrivningen under avsnittet gestaltungsprinciper återfinns begreppet lågfartsgator som är ett otydligt begrepp. Det vore önskvärt att avsnittet formuleras om tex: "Längs husfasaderna bör torget utformas med gaturum för låga hastigheter/gränder...."

Plankartan anger att Bro 1 ska vara tillgänglig för korsande allmän gång- och cykelväg till en fri höjd av 3,50 meter. Vid Bro 1 klaras inte den fria höjden 3,50 meter vilket medför att gc-vägen inte kommer att hållas öppen vintertid. Ev. lösning för att klara fria höjden 3,50 innefattar troligtvis en avancerad, och därmed dyr, teknisk lösning vilket inte är motiverat på denna plats.

I planbeskrivningen anges att de rekommenderade miljöerna NATUR 1, NATUR 2, NATUR 3 och PARK samt dess respektive avgränsning redogörs på plankartans illustration. Det stämmer inte, redovisning på plankartan saknas.

Kommentar

Planbeskrivningen justeras avseende förtydliganden under avsnittet parkeringsnorm samt under avsnittet gestaltungsprinciper. Avseende Bro1 har höjdravet tagits bort ur bestämmelsen. Dock vill Detaljplanering påminna om att det finns två underarter för gång- och cykel till/från Södra Ön och det är en kommunal angelägenhet att hitta lösningar som säkerställer tillgänglighet för bägge dessa GC-stråk året runt. Yttrandet anses besvarat och föranleder därutöver ingen ytterligare åtgärd.

Umeå energi

Umeå energi har inget att erinra mot planförslaget.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Umeå kommunföretag

Umeå kommunföretag anser att det är en stor utmaning att skapa en kollektivtrafikförsörjning av det tillkommande verksamhetsområdet. I arbetet att skapa ett långsiktigt hållbart Umeå är det emellertid viktigt att ge kollektivtrafiken rätt förutsättningar. Uppfylls detta underlättas förutsättningarna att skapa en attraktiv busstrafik. UKF önskar därför att planområdet kompletteras med busshållplatser på väg E4. Dessa bör placeras i nära anslutning till tänkta på- och avfarter.

Kommentar

Placeringen av hållplatser säkerställs normalt i detaljplaner. Bestämmelsen Huvudgata kan inrymma ett sådant ställningstagande men detta ska då ske i samråd med Trafikverket som är huvudman för E4. Yttrandet anses besvarat och föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Öhn:s vägsamfällighet

Fastighetsrättsliga konsekvenser för Ön ga:3

Öhns vägsamfällighet anger i sitt yttrande att planen omfattar en del av Skiljevägen som i dagsläget ingår i gemensamhetsanläggningen Ön ga:3 och som förvaltas av Öhns Vägsamfällighet. Att detaljplanen innebär att vägen får kommunalt huvudmannaskap är naturligt och föreningen utgår ifrån att frågan om inlösen av vägavsnittet kommer att kunna lösas genom en förhandling.

De menar att den nu aktuella planen innebär att samtliga fastigheter på Ön får åtkomst till allmän väg vid två anslutningspunkter, vilket innebär att de befintliga andelstalen som enbart beräknats utifrån vägsträcka till den gamla bron blir inaktuella. De påpekar att av 20 a § väglagen (1971:948) framgår att om byggandet av en allmän väg medför att en enskild väg behöver byggas eller att ändrade förhållanden uppstår som väsentligt inverkar på väghållningen för en sådan väg, skall väghållaren, om det behövs, påkalla förrättning enligt anläggningslagen (1973:1149) för att ordna den enskilda väghållningen. Av 29 § anläggningslagen framgår att kostnaderna för en sådan förrättning ska betalas av den som begärt förrättningen.

Öhns vägsamfällighet påminner om att detaljplanen innebär en ny lantmäteriförrättning för att pröva omfattningen av gemensamhetsanläggningen och vilka andelstal som deltagande fastigheter ska ha. De menar att dessa kostnader för exploateringen kan rimligen inte behöva belasta de som i dagsläget bor på Ön och får sin boendemiljö väsentligen förändrad. De anser att kommunen behöver därför ta initiativ till och bekosta en omprövningsförrättning för att frågorna ska lösas fastighetsrättsligt. Även om saken inte regleras i detaljplanen bör behovet av omprövning och fördelningen av kostnaderna för detta framgå av detaljplanens genomförandebeskrivning.

Öhns vägsamfällighet påpekar att förändringen av Ön från en by med lantlig prägel till en centralt belägen stadsdel också innebär att alla vägar på hela Ön kommer att behöva ha kommunalt huvudmannaskap. De menar att det vore därför önskvärt om kommunen kunde presentera en plan för hur detta ska genomföras praktiskt och juridiskt.

Framtida kollektivtrafik

Föreningen har tidigare angett att det är angeläget att man i detaljplanen säkerställer att det finns utrymme för busshållplatser. Kommunen har besvarat detta med att hållplatser för kollektivtrafik inte säkerställs i detaljplanen.

Föreningen anser att även om busstrafiken inte avgörs genom detaljplanen är det ändå så att man behöver säkerställa att det finns utrymme för nödvändiga hållplatser. Eftersom Kolbäcksbron är en viktig länk för busstrafik som ansluter till bl.a. IKEA, Söderslätts handelsområde, NUS, Universitetet m.m. är det viktigt att det finns plats för bussar som går över bron att plocka upp och lämna passagerare på Ön. Det är av betydelse för boende på södra delen av Ön, alla som har sina framtida arbetsplatser inom planområdet och på VAKIN och för hotellgäster.

Slutligen anser Öhns vägsamfällighet att om frågan inte löses krävs i hög utsträckning bil för transporter, vilket motarbetar ambitionen om en "bilsnål" stadsdel som angetts i den fördjupade översiktsplanen. Detaljplanen måste därför uttryckligen och medvetet möjliggöra busstrafik i framtiden. Att bara ange att "Hållplats för kompletteringslinje kan komma att anläggas inom planområdet" är ur det perspektivet klart otillräckligt, ambitionen måste ligga högre än så.

Kommentar

I den rådande detaljplanen kommer Umeå kommun vara huvudman för allmän plats för gata och naturmark. För övriga Ön gäller att när gatumark planläggs som gata med kommunalt huvudmannaskap ska kommunen ta över dessa. För närvarande planerar kommunen att göra en detaljplan för hela norra Ön, d.v.s. kommunen kan då ta säkerställa ett övertagande i ett sammanhang. Vad gäller övriga delar av Ön får frågan ställas när ny detaljplan prövas. I dag pågår ett antal s.k. frimärksplaner där frågan om huvudmannaskapet ännu inte prövats.

Placering av hållplatser på Ön är inte primärt en planfråga. I kommunens – nod- och linjenätsutredning som ingår numera i aktualiseringen av Umeå kommuns översiktsplaner kommer vissa aspekter förtydligas. Se även samrådsredogörelsen. Yttrandet anses besvarad och föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Västerbottens museum

Museets tidigare synpunkter

I yttrande över den fördjupade översiktsplanen för Ön har Västerbottens museum framhållit flottningsmiljöns värde och vikten av ett bevarande. Museet ansåg i yttrande (2010) över gällande detaljplan för Marinan att föreslagen planbestämmelse k avseende befintlig värdefull bebyggelse inom flottningsområdet inte skulle ge byggnaderna ett tillräckligt skydd. Eftersom de utvärderats som särskilt värdefull bebyggelse borde de i stället ges skyddsbestämmelse q.

Museets synpunkter på aktuellt planförslag

I det nu aktuella planförslaget föreslås bestämmelse k för befintlig värdefull bebyggelse (lika gällande detaljplan för Marinan) som anger karaktärsdrag och värden som ska beaktas vid ändring. Museet ser positivt på planbeskrivningens avsikter men för att säkerställa att de genomförs men tror det krävs mer än att de nämns i en bildtext.

Museet anser därför att det bör framgå tydligare i planbeskrivningen att befintliga byggnader från flottningssepoken i första hand ska bevaras. Användningen behöver för den skull inte vara den ursprungliga, det finns många goda exempel på äldre värdefulla byggnader som rustats och fått nya användningsområden.

Sammanfattningsvis står museet fast vid tidigare synpunkt att de befintliga värdefulla äldre byggnaderna inom flottningsföreningens område bör ges ett starkare skydd i form av beteckningen q och hänvisning till förvanskningförbudet i PBL 8 kap 13 §. För att skydda bebyggelsen inom flottningsmiljön bör det också på plankartan anges en begränsning för ny bebyggelse inom området närmast dessa byggnader.

Disponentvillan ingår bland de byggnader som beskrivs under rubriken Kulturmiljö i planbeskrivningen, och bör därför också förses med varsamhets- eller skyddsbestämmelse på plankartan, men sådan saknas.

Kommentar

Detaljplanen prövar liknande förutsättningar för Marinan som i gällande detaljplan. Bedömningen av skyddet för de äldre byggnaderna inom flottningsföreningens område kvarstår. Vad gäller den s.k. disponentvillan gör kommunen bedömningen något skydd inte är aktuellt. Yttrandet anses besvarat och föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Umeå Handel

Umeå Handels uppgift är att granska rubricerade förslag utifrån handelssynpunkt, och som den lokala branschföreträdare vi är har vi, en i grunden, positiv syn på det mesta som medför förbättringar för handeln och därmed kunderna. Handeln utvecklas bäst i konkurrens och bästa sättet att uppnå konkurrens är via investeringar och etableringar. Umeå Handels remissutskott har tagit del av utsänt material och finner att det inte innehåller några planer för detaljhandel och att vi av den anledningen inte fördjupar oss ytterligare i materialet. Umeå Handel har inga synpunkter att framföra i det aktuella ärendet.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av detaljplanen.

Markus Umefjord

Boende i närområdet har lämnat följande synpunkter:

1) Ett gång- och cykelstråk som vid strandlinjen runt Öns södra udde. Detta skulle främja liv och rörelse i området och uppmuntra till aktiviteter, t.ex. löpning, cykling och promenader.

2) En bevarad parkyta på södra spetsen av Ön. Detta skulle kunna fungera som utflyktsmål och som en garant för att området fortsatt är tillgängligt för allmänheten trots ökad bebyggelse.

Kommentar

Detaljplanen skapar förutsättningar för i huvudsak det som yttrandet beskriver. Dock kommer gång- och cykelstråk på södra spetsen av Ön placeras där det, med hänsyn till strandvegetationen och skötseln, är lämpligast. Yttrandet anses besvarat och föranleder ingen ändring av detaljplanen.

SAMMANFATTNING

Kontoret föreslår att planhandlingarna revideras enligt nedan och att byggnadsnämnden föreslås anta den reviderade detaljplanen.

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

- I plankarta och planbeskrivning har fastigheten Ön 6:68 lyfts ut eftersom ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas, med konsekvens att mindre andel mark tas i anspråk för strandskoning nedanför fastigheten.
- Omfattning av upphävandet av strandskydd har ändrats avseende naturmark på sydöstra delen av öspetsen.
- En ny bestämmelse har därför införts avseende återplantering av vegetation vid ingrepp. "Inom naturmark ska, där erosionskydd erfordras, återplantering av vegetation utföras".
- Avseende bestämmelsen [bro₃], har **bestämmelsen** justerats till lydelsen där "Marken under ska vara iordningsställd för vegetation."
- Under Byggnadsteknik har bestämmelse förtydligats med att gälla lägsta golvnivå för byggnader med tillägget "...och i varje enskilt fall ska översvämningsrisken utredas utifrån vald konstruktion".
- X-mark inom fastigheten Ön 2:42 har lyfts ut och ersatts med bestämmelsen [x₂] under Begränsning av markens bebyggande har bestämmelsen, med lydelsen "Marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik".
- I avsnittet i Fastighetsrättslig konsekvensbeskrivning avseende Ön 2:5 har text justerats med anledning av att kommunen har förvärvat fastigheten samt avseende Ön 6:68 har stycket lyfts ut då ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas med fastighetsägaren.
- Redaktionella ändringar i stycket om förorenad mark.

Kvarstående synpunkter

Berörda och sakägare, (underrättelse med besvärshänvisning):

- Naturskyddsföreningen

Övriga berörda, (underrättelse):

Veronica Berg
Västerbottensmuseum

Detaljplan, Umeå kommun februari 2017

Tomas Strömberg
Stadsarkitekt

PLAN-MKB AVSEENDE DE- TALJPLAN FÖR SÖDRA ÖN

Plan-MKB avseende detaljplan för Södra Ön

Februari 2017

Upprättad av: Daniel Johnson

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

KUND

Umeå kommun

KONSULT

WSP Samhällsbyggnad

Box 502

901 10 Umeå

Besök: Storgatan 59

Tel: +46 10 7225000

WSP Sverige AB

Org nr: 556057-4880

Styrelsens säte: Stockholm

www.wspgroup.se

KONTAKTPERSONER

Umeå kommun

Tomas Strömberg

tomas.stromberg@umea.se

+46 90 16 14 86

WSP

Daniel Johnson

daniel.johnson@wspgroup.se

+46 10 722 68 32

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING

Umeå kommun planerar att upprätta en ny detaljplan för av den sydligaste delen av Ön i centrala Umeå. En behovsbedömning som genomförts har visat att en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, bör upprättas för detaljplaneärendet. På uppdrag av Umeå kommun har WSP upprättat föreliggande MKB.

Detaljplanens syfte är att, i enlighet med den fördjupade översiktsplanen för Ön, skapa planmässiga förutsättningar för att handel, kontor, småindustri och hotell ska kunna uppföras på den södra delen av Ön.

Relevanta miljöaspekter i ärendet och som redovisas i denna miljökonsekvensbeskrivning har bedömts utgöras av risker kopplade till transporter av farligt gods, markföroreningar, ras och skred samt den påverkan exploateringen kan få på naturmiljön och då främst i form av påverkan på fladdermöss samt naturmiljön kopplat till strandnära skogar.

Planförslaget bedöms innebära acceptabla risker avseende transporter av farligt gods givet att föreslagna skyddsåtgärder vidtas. Detta kan även sägas gälla för riskerna kopplat till ras och skred. Ingen häckande koloni med fladdermöss bedöms finnas i omedelbar närhet till det föreslagna planområdet men genomförd inventering visar att områdets södra del kan utgöra ett viktigt område för födosök eller viloplats för fladdermöss.

Strandskogarna som berörs bedöms ha ett högt naturvärde. För att minimera påverkan på dessa föreslås sammanhängande skogsridåer sparas. Vidare ska skötselplaner för skogarna tas fram.

En sammanfattning av studerade miljöaspekter redovisas i nedanstående tabell.

Intressen	Påverkan		Anmärkning
	Ja	Nej	
Transport av farligt gods.	x		Väg E4 är en så kallad primär väg för farligt gods. Riskerna inom planområdet bedöms bli acceptabla om föreslagna skyddsåtgärder vidtas så som skyddsavstånd mellan väg och bebyggelse.
Ras och skred		x	En geoteknisk undersökning av aktuellt område har genomförts och erforderliga skyddsavstånd med avseende på ras och skred har beaktats.
Markföroreningar.		x	Tidigare identifierade markföroreningar inom det föreslagna planområdet har sanerats.
Naturmiljö	x		En häckfågelinventering har gjorts av det aktuella planområdet. Inga arter med stort skyddsvärde enligt artskyddsförordningen påträffa-

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

			<p>des.</p> <p>För att gynna förutsättningarna för fladdermöss inom det föreslagna planområdets södra delar bör frostsäkra fladdermössholkar sättas upp inom detta område.</p>
--	--	--	--

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

INNEHÅLL

1.	ORIENTERING	6
1.1	Bakgrund	6
2.	PLANER FÖR OMRÅDET	7
3.	AVGRÄNSNINGAR	7
4.	NOLLALTERNATIV	7
5.	SAMRÅD OCH KONTAKTER	7
6.	MILJÖMÅL OCH MILJÖKVALITETSNORMER	8
6.1	Miljömål	8
6.2	Miljökvalitetsnormer	9
6.3	Hänsynsregler	9
6.4	Plan- och bygglagen	10
7.	MILJÖKONSEKVENSER	10
7.1	Riksintressen och skyddsområden	10
7.2	Naturmiljö	10
7.3	Markföroreningar	13
7.4	Risker kopplade till transport av farligt gods	14
7.5	Stabilitet	15
7.6	Påverkan under byggtiden	15
8.	SAMLAD BEDÖMNING AV MILJÖKONSEKVENSER	16
9.	UPPFÖLJNING OCH KONTROLL	16
10.	KÄLLOR OCH UNDERLAG	16
11.	KONTAKTER	16

Bilagor

1. Översikt planområdet.
2. Häckfågelinventering.
3. Fladdermusinventering.
4. Riskanalys farligt gods.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

1. ORIENTERING

Aktuellt planområde utgörs av den sydligaste delen av Ön i centrala Umeå. Planområdet sträcker sig i den östliga delen från strax norr om väg E4 och söder ut. I väster sträcker sig detaljplanen ca 260 meter norr om väg E4 fram till Övägen. Se Figur 1. Planområdet redovisas även i Bilaga 1.

Figur 1. Planområdets utbredning.

1.1 Bakgrund

Umeå kommun i sin översiktsplan inkl. fördjupningar pekat ut ett antal framtida stadsnära exploateringsområden. Ett av dessa utgörs av Ön i centrala Umeå. I ett

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

första skede kommer en detaljplan att upprättas för södra delen av Ön innefattande handel, kontor, småindustri och hotell.

Strandskogar ska bevaras längs stränderna som ska göras tillgängliga genom gång- och cykelstråk.

Kommunen har i sin behovsbedömning av planen konstatera att den kan antas medföra betydande miljöpåverkan varför en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, ska upprättas.

Denna MKB utgör en del i handläggningen av planärendet och ska redovisa konsekvenserna av att området bebyggs enligt planförslaget. MKB:n har upprättats av WSP. Under arbetets gång har avstämningsmöten hållits med företrädare för Umeå kommun.

2. PLANER FÖR OMRÅDET

För området gäller den fördjupade översiktsplanen för Ön, antagen av kommunfullmäktige 2008-12-22.

Föreslaget planområde berör 3 befintliga detaljplaner som omfattar Kolbäcksbron, befintlig marina samt avloppsreningsverket.

Aktuellt detaljplaneförslag överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen.

3. AVGRÄNSNINGAR

MKB:n beskriver den miljöpåverkan som antas uppstå som en direkt konsekvens av aktiviteter inom eller i direkt anslutning till detaljplaneområdet avseende påverkan på naturmiljön i form av strandskog, fågelliv och fladdermöss, risker kopplade till närheten av väg E4 som är en så kallad primärväg för transporter av farligt gods samt markföroreningsituationen.

4. NOLLALTERNATIV

Som nollalternativ har antagits att föreslaget planområde inte byggs ut enligt kommunens översiktsplan. Detta skulle innebära att området lämnas orört och idag rådande förhållanden fortsätter att gälla.

Delar av föreslaget planområde innefattas av detaljplaner som avser Kolbäcksbron, marina och avloppsreningsverk och som redovisats ovan.

5. SAMRÅD OCH KONTAKTER

Planförslaget har varit föremål för samråd under år 2014. Bland annat har allmänheten kallats till samrådsmöte där planförslaget presenterats och synpunkter kunnat lämnas.

Vidare har kommunens behovsbedömning av planen kommunicerats med länsstyrelsen som delade kommunens syn om att planen antas medföra betydande miljöpåverkan.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

6. MILJÖMÅL OCH MILJÖKVALITETSNORMER

Nedan redovisas de miljömål som bedöms vara relevanta i aktuellt planärende. Hur miljömålen påverkas redovisas under kapitel 7. Där så bedöms vara relevant återges även Umeå kommuns delmål.

6.1 Miljömål

Detaljplanen bedöms främst påverka miljömålen *God bebyggd miljö*, *Frisk luft*, *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Giffri miljö* samt *Levande sjöar och vattendrag*.

En god bebyggd miljö – miljömålet definieras enligt riksdagen som att "städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas".

Umeå kommun har bland andra följande delmål avseende god bebyggd miljö.

Mål för bebyggelse

- Minst 50 % av nytilkommande bebyggelse fram till år 2012 ska ske genom komplettering av befintlig bebyggelse och resterande del genom byggande i nyexploateringsområden.

Mål för grönstruktur

- Senast år 2012 ska grönstrukturen vara utvecklad i befintlig bebyggelse genom tillskapande av nya grönområden och grönstråk eller utveckling av befintliga grönområden. Nya områden som planeras och byggs har parker, lekplatser, ytor för spontanidrott och lättillgängliga mötesplatser för alla åldrar.

Frisk luft – miljömålet definieras enligt riksdagen som att "luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

Levande skogar – miljömålet definieras enligt riksdagen som att "Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas."

Ett rikt växt- och djurliv – miljömålet definieras enligt riksdagen som att "den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd".

Umeå kommun har bland andra följande delmål avseende ett rikt växt- och djurliv.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

Ett rikt växt- och djurliv

- År 2010 är förlusten av biologisk mångfald hejdad och arter försvinner inte från Umeås flora och fauna.

Giffri miljö - miljömålet definieras enligt riksdagen som att "Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna."

Umeå kommun har i sina lokala miljömål följande delmål avseende giffri miljö "senast år 2025 är de förorenade områden som enligt rådande kunskapsläge innebär mer än en måttlig risk för människors hälsa och miljö undersökta och vid behov åtgärdade".

Levande sjöar och vattendrag – miljömålet anger att sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Till miljömålet finns elva preciseringar innefattande bland annat att strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna.

6.2 Miljökvalitetsnormer

Aktuell del av Umeälven omfattas i egenskap av laxfiskevatten av förordning om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt tillhörande föreskrifter. Under byggtiden finns viss risk för att suspenderande ämnen kan nå älven i samband med byggnationer nära vattnet. Dessa arbeten bedöms vara kortvariga och begränsade i omfattning varför det inte bedöms föreligga någon påverkan på aktuell miljökvalitetsnorm. Riktvärdet 25 mg/l bedöms ej överskridas till följd av planförslaget.

Vidare omfattas aktuell sträcka av Umeälven av miljökvalitetsnormer enligt yt- och grundvattendirektivet. Den statusbedömning som gjorts konstaterar att den kemiska statusen är god medan den ekologiska statusen anses vara otillfredsstillande. Anledningen till att den ekologiska statusen anses vara otillfredsstillande beror främst på flödesförändringar och morfologiska förändringar.

Miljökvalitetsnormen har fastställts till god kemisk status år 2015 och god ekologisk status år 2021. Planförslaget bedöms inte påverka möjligheten att uppnå fastställda miljökvalitetsnormer enligt yt- och grundvattendirektivet.

6.3 Hänsynsregler

I miljöbalkens 2:a kapitel redovisas de allmänna hänsynsreglerna (MB 2 kap). Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning bedöms ge underlag för bedömning av hur de allmänna hänsynsreglerna har och kommer att beaktats.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

6.4 Plan- och bygglagen

Enligt plan- och bygglagen, PBL, 2:a kap. skall allmänna och enskilda intressen beaktas vid planläggning och lokalisering av bebyggelse.

Enligt 2:a kap. 3§ PBL anges att:

Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

- 1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,*
- 2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,*
- 3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt, och*
- 4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och*
- 5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.*

7. MILJÖKONSEKVENSER

7.1 Riksintressen och skyddsområden

Aktuell detaljplan för södra Ön bedöms främst beröra riksintressen för kommunikationsanläggningar och yrkesfisket. Närliggande kommunikationsanläggningar av riksintresse är Umeå flygplats, väg E12, väg E4 samt Botniabanan. Eftersom väg E4 löper genom det föreslagna planområdet bedöms detta riksintresse vara mest relevant. Övriga riksintressen ur kommunikationssynpunkt bedöms endast påverkas indirekt.

Hur det föreslagna planområdet berör och berörs av väg E4 bedöms främst vara kopplat till de transporter av farligt gods som sker där. Detta beskrivs mer ingående i kapitel 7.5 nedan.

7.2 Naturmiljö

Förutsättningar

Ön anses ha ett varierat natur- och kulturlandskap med skog som anses ha höga naturvärden. Större delen av planområdets stränder är bevuxna med strandnära lövskogar som är relativt ung. Längs öns östra del strax söder om väg E4 finns dock äldre träd av gran och tall samt enstaka grövre björk.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

Bild 1. Yngre lövskog längs östra stranden.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

Bild 2. Äldre gran och björk inom planområdet östra delar.

Längs planområdets västra strand är strandskogen glesare eftersom det här finns verksamheter i form av bland annat marina och restaurang.

Länsstyrelsen har angett att strandskogen längs öns östra strand har ett skyddsvärde. Enligt den inventering som kommunens miljökontor gjort konstateras att även strandskogen på öns sydvästra del har höga naturvärden. Söder om marinan finns ett blandat strandskogsbestånd med gråal, björk, asp och olika viden som jolster, sälg och gråvide. Här finns även grova träd och en hög andel dödved som är viktiga element för att lövskogsridåerna ska fungera som spridningskorridorer i älvslandskapet.

Öns strandskogar utgör en viktig korridor för insekter och fåglar i centrala Umeå. I skogarna har rödlistade arter som göktyta, rosenfink, tallbit och törnskata påträffats. En häckfågelinventering har gjorts av det aktuella planområdet. Inga av de ovanstående rödlistade arterna kunde identifieras vid inventeringen. Istället noterades bland annat arter som björktrast, koltrast, ringduva och talgoxe. Inga arter med stort skyddsvärde enligt artskyddsförordningen påträffades. Häckfågelinventeringen i sin helhet redovisas i [Bilaga 2](#).

Inom det föreslagna planområdet sparas strandsskogen på den östra sidan med en ca 20-40 meter bred skogskorridor. I den nordvästra delen av planområdet är mot-

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

svarande skogskorridor ca 20 meter bred. Totalt inom planområdet minskas skogsarealen med ca 2 hektar.

En inventering av förekomst av fladdermöss har också genomförts inom det föreslagna planområdet. Inventeringen som genomfördes under gynnsamma förhållanden visade att arterna nordisk fladdermus, vattenfladdermus och större brun fladdermus kunde identifieras. Fladdermusaktiviteterna anses vara förhållandevis låga.

Miljökonsekvenser nollalternativet

Under förutsättning att åkermark hålls öppen och att strandskogarna får utvecklas fritt med typiska karaktärer för strandlövskogar bedöms nollalternativet gynna en ökad artrikedom.

Miljökonsekvenser planförslaget

De strandnära skogarna föreslås sparas sammanhängande i stor utsträckning och främst på den östra samt södra delen av ön. Ingen fragmentering av skogen föreslås.

Detta bedöms innebära goda förutsättningar att de fågelarter som idag nyttjar området som häckplats kan fortsätta att göra det. Sett ur ett större perspektiv innebär minskningen av skogsarealen på södra Ön en begränsning för vissa arters livsbetingelser i älvskapskapet. T.ex. utgör mindre hackspett en indikatorart i älvskapskapet och är en art för vilka lövskogar utgör viktiga habitat.

Planförslaget innebär vidare en påverkan på livsbetingelserna för de fladdermöss som konstaterats i anslutning till det föreslagna planområdet. Identifierade arter omfattas av skydd enligt 4 § i nämnda förordning. Denna paragraf anger bland annat att det är förbjudet att avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder eller skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Enligt genomförd inventering bedöms den låga aktiviteten av fladdermöss innebära att det föreslagna planområdet inte ligger i närheten av någon fladdermuskoloni. Den konstaterade förekomsten av större brun fladdermus bedöms utgöras av förbisträckande fladdermöss. Där skoghabitaten på ön kan vara viktiga vilo- födosöksplatser längs migrationssträckan.

Även om det inte anses finnas någon fladdermuskoloni i omedelbar närhet av det planerade planområdet konstateras att områdets södra del kan utgöra ett viktigt område för födosök eller viloplats för fladdermöss. För att underlätta för fladdermössen bör frostsäkra fladdermössholkar byggas i detta område. För utformning och val av lämpliga platser för dessa holkar bör en person som har kännedom om de identifierade fladdermössarterna konsulteras.

I övrigt bedöms ingreppet i naturmiljön bli relativt marginellt och inte påverka några särskilt syddsvärda arter. Det är dock viktigt att den skötselplan som ska tas fram för planområdet beaktar de livsbetingelser som kan gynna identifierat fågelliv.

7.3 Markföroreningar

Förutsättningar

En så kallad MIFO-1 utredning har genomförts för hela ån i samband med att den fördjupade översiktsplanen togs fram. Utredningen identifierade tre möjliga områden där tidigare verksamhet kan ha inneburit att marken blivit förorenad. Två av dessa

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

områden finns inom nu aktuellt planområde. Dels i form av en tidigare verkstad strax söder om väg E4 vid öns västra strand samt tidigare brännropar strax söder om väg E4 men längre mot öns östra sida.

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har genomförts för identifierade brännropar. Enligt undersökningen konstaterades metallhalter över MKM-värden (mindre känslig markanvändning) i vissa jordprover. Området för tidigare brännrop har sanerats av Umeå kommun.

Miljökonsekvenser nollalternativet

Området för tidigare brännrop har sanerats varför området inte bedöms utgöra någon risk.

Miljökonsekvenser planförslaget

Området för tidigare brännrop har sanerats varför området inte bedöms utgöra någon risk.

7.4 Risker kopplade till transport av farligt gods

Förutsättningar

Genom planområdet löper väg E4 i öst-västlig riktning. Väg E4 utgör en så kallad primärväg för farligt gods. Några exakta uppgifter om typ av farligt gods eller mängder finns inte registrerade. Baserat på tidigare utförda trafikräkningar samt erfarenhet utgörs merparten av det farliga godset av klass 3-varor (flytande bränslen).

En riskanalys med syfte att beskriva vilka risker det finns och hur stora dessa är inom det planerade planområdet till följd av transporter av farligt gods längs väg E4 har utförts av Tyréns.

I riskanalysen redovisas även förslag till riskreducerande åtgärder. Riskanalysen redovisas i sin helhet i [Bilaga 3](#).

Miljökonsekvenser nollalternativet

Väg E4 förutsätts vara en primär väg för farligt gods även i nollalternativet. Färre personer bedöms bli påverkade i händelse av en olycka med farligt gods jämfört med planförslaget.

Miljökonsekvenser planförslaget

Enligt utförd individriskberäkning avses riskerna, utan några skyddsåtgärder, vara stora inom ett avstånd om 20 meter från väg E4 och låga från ett avstånd om 70 meter och uppåt från Väg E4. Mellan dessa avstånd bör åtgärder vidtas i den mån dessa kan anses vara ekonomiskt, planeringsmässigt och tekniskt motiverade. Samhällsriskerna bedöms i riskanalysen vara acceptabla.

Enligt riskanalysen bör hotell planeras på ett avstånd från Väg E4 om minst 150 meter.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

Förslag till åtgärder för att minimera riskerna är bland annat bebyggelsefritt inom 20 meter från väg E4, skydd mot avåkning, fasad och fönster i brandklass EI30 respektive E30.

Inget hotell kommer att placeras inom 150 meter från Väg E4.

7.5 Stabilitet

Förutsättningar

En särskild stabilitetsutredning har genomförts avseende planområdet. Utredningen visar att marken generellt sluttar från områdets norra delar ned mot sydspetsen. Nivåskillnaderna är ca 5 meter.

Marken består generellt av sand vilken överlagras finare sediment.

Grundvattenytan ligger ca 3 meter under markytan och bedöms följa älvens nivå.

Stränderna är på vissa ställen relativt branta främst i områdets norra del och skredärr finns.

Miljökonsekvenser nollalternativet

Ingen skillnad mot nu rådande förhållanden.

Miljökonsekvenser planförslaget

I planområdets norra delar (norr om väg E4) uppgår avståndet från släntröner till mark med tillfredsställande stabilitet till ca 24-27 meter. I områdets södra delar är avståndet kortare.

Förslag till begränsningslinje avseende byggbar mark redovisas i genomförd stabilitetsrapport.

Det noteras även att stränderna är föremål för pågående erosion varför erosionskydd kan bli nödvändigt att anlägga.

Erforderligt skyddsavstånd från stränderna kommer att anges i planen. Riskerna ur skredsynpunkt bedöms därför som små.

7.6 Påverkan under byggtiden

Påverkan under byggtid bedöms i huvudsak hänföras till förhöjda bullernivåer och i viss mån till damning. Det är inte troligt att hela planområdet byggs ut på en gång varför ovanstående påverkan kan komma att bli utsträckt i tiden. Med tanke på att exploateringen sker i stadsnära läge och nära en relativt vältrafikerad väg bedöms de förhöjda bullernivåerna som kan uppstå under byggskedet som små och inte föranleda behov av några särskilda restriktioner.

Uppdragsnr: 10215951	Södra Ön	
Daterad: 2017-02-24	Plan-mkb	
Reviderad:		
Handläggare: Daniel Johnson	Status: Antagandehandling	

8. SAMLAD BEDÖMNING AV MILJÖKONSEKVENSER

Föreslaget planområde överensstämmer väl med gällande översiktsplan och bedöms inte medverka till att någon miljö kvalitetsnorm överskrids.

Beträffande planens påverkan på relevanta miljömål kan konstateras att planen i huvudsak överensstämmer med miljömålen men till viss del motverkas uppfyllandet av målet som berör levande skogar. Även om planförslaget innebär att skog tas i anspråk för bebyggelse kommer sammanhängande stråk att behållas så att skogen fortfarande ska vara lättgänglig.

Planerade åtgärder bedöms, av vad som redovisats i föreliggande MKB, innebära att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

9. UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

I enlighet med krav i miljöbalken ska en uppföljning av de betydande miljöaspekterna göras. Uppföljningen föreslås fokusera på livsbetingelserna för fågel och fladdermöss och genomförs lämpligen genom förnyade inventeringar.

10. KÄLLOR OCH UNDERLAG

Översiktsplan Umeå kommun, Fördjupning för Ön, antagen av kommunfullmäktige 22 december 2008.

Umeå stadsnatur. En beskrivning av människornas gröna rum och djurens och växternas livsmiljöer i en stad. Umeå kommun februari 2003.

PM-stabilitet, Detaljplan Ön södra delen. WSP 2013-10-01.

11. KONTAKTER

Marlene Cipi Olsson	Umeå kommun
Anna Flatholm	Umeå kommun
Doris Grellmann	Umeå kommun
Per Hänström	Umeå kommun
Hanna Malm	Umeå kommun
Helen Nilsson	Umeå kommun
Tomas Strömberg	Umeå kommun

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

Pm stabilitet
Umeå kommun
Detaljplan Ön södra delen

2013-07-01

Reviderad 2013-10-01

Upprättad av: Torbjörn Karlefors
Granskad av: Robert Hjelm

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

PM STABILITET

Umeå kommun

Detaljplan Ön södra delen

Kund

Umeå kommun
Mark och Exploatering
Helen Nilsson
901 84 Umeå

Konsult

WSP Samhällsbyggnad
Box 502
901 10 Umeå
Besök: Storgatan 59
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wspgroup.se

Kontaktpersoner

Torbjörn Karlefors torbjorn.karlefors@wspgroup.se 010-7226783, 070-6618167
Robert Hjelm robert.hjelm@wspgroup.se 010-7226096, 0730-4822498

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Innehåll

1	Uppdrag	4
2	Befintliga förhållanden	4
3	Underlag	4
4	Utförda undersökningar	5
5	Geotekniska- och geohydrologiska förhållanden	5
5.1	Allmän	5
5.2	Sektion A-A	6
5.3	Sektion B-B	6
5.4	Sektion C-C	6
5.5	Sektion D-D	7
6	Stabilitet	7
6.1	Allmänt	7
6.2	Jordmodell och hållfasthetsparametrar	7
6.3	Övriga beräkningsförutsättningar	8
6.4	Resultat av stabilitetsberäkningar	8
6.4.1	Sektion A-A	8
6.4.2	Sektion B-B	9
6.4.3	Sektion C-C	9
6.4.4	Sektion D-D	9
6.5	Föreslagen begränsningslinje	9
7	Förslag till åtgärder	9

Bilagor

Bilaga 1	Stabilitetsutredning sektion A-A	2013-10-01
Bilaga 2	Stabilitetsutredning sektion B-B	2013-10-01
Bilaga 3	Stabilitetsutredning sektion C-C	2013-10-01
Bilaga 4	Stabilitetsutredning sektion D-D	2013-10-01
Bilaga 5	Plan exploateringsgränser översikt	2013-10-01
Bilaga 6	Plan exploateringsgränser sektion A-A	2013-10-01
Bilaga 7	Plan exploateringsgränser sektion A-A	2013-10-01
Bilaga 8	Plan exploateringsgränser sektion B-B, C-C	2013-10-01
Bilaga 9	Plan exploateringsgränser sektion D-D	2013-10-01

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

1 Uppdrag

På uppdrag av Umeå kommun Mark & Exploatering har WSP Samhällsbyggnad utfört en stabilitetsutredning på Ön södra delen inför detaljplanering av området. Inom aktuellt planområde i anslutning till Umeälven och Lillån planeras för i huvudsak småindustrier i två våningar. Den sydligaste delen av planområdet är i översiktsplanen avsatt som parkområde/publika byggnader.

Denna stabilitetsutredning syftar till att föreslå en översiktlig begränsningslinje mot Umeälven och Lillåns nipkanter utanför vilken inga byggnader, vägar/gc-vägar eller uppfyllnader får placeras för att stabiliteten ska vara tillfredsställande. Bedömningen är baserad på en tillskottslast av 20 kPa vilket motsvarar ungefär en tvåvåningsbyggnad i trä.

2 Befintliga förhållanden

Aktuellt område ligger i den södra delen av Ön från korsningen Övägen- Skiljevägen (i anslutning till Job Meal) till Öns sydspets. Huvuddelen av området är igenvuxet med ungskog och sly.

Inom eller i anslutning till detaljplaneområdet finns några anläggningar: I nordost ligger Umevas reningsverk och i de västra delarna finns två stycken industrifastigheter och ett bostadshus.

Den aktuella delen av Ön är relativt plan fram till älvsbrinken där marken sluttar brant ned mot älven. Området kan i stora drag delas in i två delar, en högre plåtå i nord-nordost, nivå ca +5 till +7 och en lägre i syd-sydväst, nivå ca +2 till +4. Se figur 2 i den Marktekniska undersökningsrapporten.

Slänternas höjd varierar mellan ca 1 till 6 m med den lägsta höjden ned mot sydspetsen av Ön. Släntlutningarna i undersökta sektioner varierar mellan ca 1:1;2 till 1:1,3 vilket är i nivå med sandens inre friktionsvinkel.

I den södra delen av området som huvudsakligen klassas som parkmark i översiktsplanen är slänterna delvis diffusa eller består av låga träkajer i dåligt skick.

Stranderosion i varierande omfattning pågår längs huvuddelen av södra Öns stränder. Många älvbrinkar uppvisar skredärr, lutande och omkullfallna träd och nästan vertikala slänter närmast strandzonen.

3 Underlag

Underlag för stabilitetsutredningen har varit följande:

- TK Geo, VV Publ 2011:047
- Sulfidjord – geoteknisk klassificering och odränerad skjuvhållfasthet, SGI rapport 69
- Eurokod SS-EN 1997-1 kapitel 11 och 12 slänter och bankar

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

- IEG:s tillämpningsdokument Rapport 6:2008, Rev 1
- Markteknisk undersökningsrapport daterad 2013-07-01, rev 2013-10-01

4 Utförda undersökningar

Fältundersökningarna utfördes i fyra sektioner under maj-juni 2013 och har omfattat CPT-sondering i 9 punkter, manuell viktsondering i 2 punkter, elektrisk vingsondering i 4 punkter, fältvingsondering i 2 punkter, upptagning av ostörda jordprover med kolvborr i 1 punkt, upptagning av störda jordprover med skruvborr i 8 punkter samt kontroll av grundvattenytans läge i 9 stycken öppna rör med filterspets.

Laboratorieundersökningarna har omfattat okulär benämning av störda jordprover och rutinanalys av ostörda prover.

Utsättning och avvägning av borrhöjningarna liksom inmätning av slänter och bottenytor i respektive sektion har utförts av Charta AB.

Plansystem: SWEREF99 2015

Höjdsystem: RH2000

CPT-sonderingar har utvärderats med programmet Conrad.

Resultatet av undersökningarna är redovisade i en Markteknisk undersökningsrapport daterad 2013-07-01, rev 2013-10-01.

I denna utredning har resultat från tidigare utförda stabilitets- och geotekniska utredningar i området beaktats.

- Stabilitetsutredning Ön Radbyn WSP 2011-05-11
- Stabilitetsutredning Ön Tyréns 2009-01-23
- Pm stabilitet Lillån WSP 2007-11-15
- Översiktlig geoteknisk utredning Ön översiktsplaneskedet WSP 2006-10-02

5 Geotekniska- och geohydrologiska förhållanden

5.1 Allmän

Jorden inom undersökt planområde består av > 20 m mäktiga sand- och siltsediment. Överst ligger ett ca 3-5 m tjockt sandskikt ovan ca 1-6 m siltsediment, delvis sandiga och sulfidhaltiga underlagrade av >10 m sulfidsilt. Sonderingarna har avbrutits på ca 20 m djup under markytan utan att fast jord påträffats. Fast jord bedöms ligga på ca 25 m djup under markytan.

Sandlagrens mäktighet bedöms avta i den södra delen av Ön där marknivån är lägre.

Sedimentens lagringstäthet är ned till ca 4-8 m djup under markytan lös till mycket lös och därunder mycket lös.

Vattenytan i älven låg 2013-05-26 på nivån +0,07 i RH 2000.

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Den odränerade skjuvhållfastheten i förekommande sulfidjord har reducerats enligt SGI Rapport 69.

5.2 Sektion A-A

Befintlig markyta ligger på nivån ca +5,8 till +5,6 närmast släntkrön. Slänten är ca 5,5 m hög med en medelsläntlutning på ca 1:1,3. Bottenytan faller svagt ut mot älvsfåran.

Jorden består överst av ca 0,2 m mulljord över ca 4 m sand underlagrad av ca 2 m sulfidhaltig finsandig silt vilande på > 10 m sulfidsilt. Djupet till fast lagrad jord bedöms uppgå till ca 25 m.

Sulfidsilten har en reducerad skjuvhållfasthet i släntkrön på ca 25 kPa på nivån 0 ökande med ca 2 kPa/m. I släntfot på nivån 0 har sulfidsilten en reducerad skjuvhållfasthet på ca 17 kPa ökande med ca 2 kPa/m.

I slänten finns synliga spår av jordrörelse i form av skredärr och lutande träd och i strandzonen pågår erosion.

Grundvattnets trycknivå har uppmätts till +3,5 ca 20 m bakom släntkrönet, +1,7 i släntkrön och +0,4 i den nedre delen av slänten.

5.3 Sektion B-B

Befintlig markyta ligger på nivån ca +6 till +5,6 (borrhål 2). Slänten är ca 6 m hög med en medelsläntlutning på ca 1:1,3. Bottenytan faller brant ut mot älvsfåran.

Jorden består överst av ett tunt mulljordsskikt ovan ca 4 m sand underlagrad av ca 6,5 m finsandig silt och sulfidhaltig finsandig silt vilande på > 10 m sulfidsilt. Djupet till fast lagrad jord bedöms uppgå till 25 m.

Sulfidsilten har en reducerad skjuvhållfasthet i släntkrön på ca 40 kPa på nivån -5 ökande med ca 2 kPa/m. I släntfot på nivån -5 har sulfidsilten en reducerad skjuvhållfasthet på ca 35 kPa ökande med ca 2 kPa/m.

I slänten finns skredärr, lutande och omkullfallna träd. Slänten är bitvis mycket brant. I strandzonen är erosionen mycket påtaglig.

Grundvattnets trycknivå har uppmätts till +0,8 både ca 20 m bakom resp. ca 2 m bakom släntkrönet och +0,1 i den nedre delen av slänten.

5.4 Sektion C-C

Befintlig markyta ligger på nivån ca +5,7. Slänten är ca 4 m hög med en medelsläntlutning på ca 1:1,3. Nedanför slänten ligger ett ca 15-20 m brett låglänt markområde på nivån ca +1,8 till +1,3 närmast älven. Bottenytan närmast strandlinjen faller svagt mot öster.

Jorden består överst av ett tunt mulljordsskikt ovan ca 5 m sand underlagrad av ca 5 m finsandig lerig sulfidsilt vilande på > 10 m sulfidsilt. Djupet till fast lagrad jord bedöms uppgå till 25 m.

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Sulfidsilten har en reducerad skjuvhållfasthet i släntkrönet på ca 40 kPa på nivån -4 ökande med ca 2 kPa/m.

Grundvattnets trycknivå har uppmätts till +1,5 i släntkrönet.

5.5 Sektion D-D

Befintlig markyta ligger på ca +4. Slänten är ca 3 m hög med en medelsläntlutning på ca 1:1,2. Bottenytan faller svagt ut mot älvfåran.

Jorden består överst av ett tunt mulljordsskikt ovan ca 5 m sand underlagrad av > 10 m sulfidsilt. Djupet till fast lagrad jord bedöms uppgå till 25 m.

Sulfidsilten har en reducerad skjuvhållfasthet i släntkrön på ca 25 kPa på nivån -1,4 ökande med ca 1,5 kPa/m. I slänkfot på nivån -1,7 har sulfidsilten en reducerad skjuvhållfasthet på ca 22 kPa ökande med ca 1,5 kPa/m.

I strandzonen pågår erosion.

Grundvattnets trycknivå har uppmätts till +0,8 ca 25 m bakom släntkrönet och +0,5 i släntkrön.

6 Stabilitet

6.1 Allmänt

Föreliggande stabilitetsutredning är utförd enligt Eurokod SS-EN 1997-1 kapitel 11 och 12 Slänter och bankar samt IEG:s tillämpningsdokument Rapport 6:2008, Rev 1. Beräkningarna är utförda enligt partialkoefficientmetoden.

Stabilitetsutredningen omfattar fyra undersökta sektioner A-A till D-D. Sektionerna är placerade strategiskt för att täcka in variationer i slänthållanden längs de nipor som är aktuella för nyexploatering i detaljplanen.

Genomförda stabilitetsberäkningar är redovisade i bilaga 1 till 4 och är samma sektioner som redovisats i den Marktekniska undersökningsrapporten.

6.2 Jordmodell och hållfasthetsparametrar

Använd jordmodell för stabilitetsberäkningarna vilken framgår av respektive beräkningssektion har upprättats utifrån de genomförda geotekniska markundersökningarna redovisade i Markteknisk undersökningsrapport daterad 2013-07-01, rev 2013-10-01.

Jordlagerföljden från markytan kan generellt indelas enligt följande:

- Sand
- Sulfidhaltig finsandig silt, finsandig silt och finsandig lerig sulfidsilt
- Sulfidsilt
- Sannolikt morän

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Materialparametrarna är valda utifrån utförda CPT-sonderingar, vingsonderingar, jordartsbenämningar och laboratorieanalyser.

Vid beräkning av stabilitet enligt Eurokod läggs säkerhetsfaktorn på materialparametrarna samt på laster. Beräkningarna sker med dimensionerande värden, redovisade friktionsvinklar i beräkningssektionerna har reducerats med faktorn $\gamma_M=1,3$ och redovisade odränerade skjuvhållfastheter med faktorn $\gamma_M=1,5$.

Den rena sulfidsiltens klass satts som sulfidjord och den odränerade skjuvhållfastheten har därför även reducerats enligt SGI Rapport 69. Utnyttjad odränerad skjuvhållfasthet framgår av C-profiler på bilaga 1-4.

Grundvattnets trycknivå har för att motsvara sämsta stabilitetsförhållanden som anses som rimliga satts till ca 0,5 m över redovisade uppmätta värden. Denna nivå har sedan anpassats mot lägsta lågvattennivå (LLW) i älven, -0,77. Antagen portrycksprofil och antaget vattenstånd i älven är streckade och framgår av respektive beräkningssektion.

6.3 Övriga beräkningsförutsättningar

Vid beräkningarna har förutsättningarna varit att finna ett avstånd från släntrönet där en yttre last av 20 kPa kan placeras med bibehållen betryggande släntstabilitet i säkerhetsklass 2 (SK 2).

Som information har på respektive beräkningssektion även tillfredsställande stabilitet i säkerhetsklass 1 (SK 1) redovisats med befintlig markyta och utan last.

Stabilitetsberäkningarna har endast omfattat redovisning av glidytor som är stabila enligt Eurokod med ovan givna förutsättningar.

6.4 Resultat av stabilitetsberäkningar

Beräkningarna har utförts med programmet Geosuite Stability dels som totalspänningsanalys F_c dels som kombinerad analys F_{komb} med cirkulär cylindriska glidytor.

För att friktionsvinkeln ska vara dimensionerande i friktionsjorden har den odränerade skjuvhållfastheten satts till 500 kPa.

F_{komb} har i samtliga redovisade beräkningar varit dimensionerande.

Kraven på totalsäkerhetsfaktorn F_{EN} är 1,0 i SK 2 och 0,9 i SK 1 enligt tabell 4.2 Rapport 6:2008, Rev 1.

6.4.1 Sektion A-A

Beräkningarna (bilaga 1) visar att tillfredsställande stabilitet för nyexploatering uppnås på ca 27 m avstånd från Släntrönet i SK 2. Totalstabiliteten i sektionen påverkas obetydligt av lasttillskottet på 20 kPa.

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

6.4.2 Sektion B-B

Beräkningarna (bilaga 2) visar att tillfredsställande stabilitet för nyexploatering uppnås på ca 24 m avstånd från släntkrönet i SK 2. Totalstabiliteten i sektionen påverkas obetydligt av lasttillskottet på 20 kPa.

6.4.3 Sektion C-C

Beräkningarna (bilaga 3) visar att tillfredsställande stabilitet för nyexploatering uppnås på ca 5 m avstånd från släntkrönet i SK 2.

6.4.4 Sektion D-D

Beräkningarna (bilaga 4) visar att tillfredsställande stabilitet för nyexploatering uppnås på ca 4 m avstånd från släntkrönet i SK 2.

6.5 Föreslagen begränsningslinje

På basis av utförda stabilitetsberäkningar har föreslagna begränsningslinjer för exploatering mot älven redovisats på bilaga 5-9. Linjernas läge i förhållande till släntkrön är delvis interpolerade mellan aktuella beräkningssektioner men även bedömda utifrån topografin längs sträckan.

Sträckor där begränsningslinjerna bedöms som mindre säkra har redovisats med en streckad linje.

Eftersom topografin längs älvbrinken på aktuell sträcka är mycket varierande och endast fyra stycken beräkningssektioner finns tillgängliga är redovisade begränsningslinjer behäftade med viss osäkerhet. På vissa sträckor har fri tolkning skett.

Redovisade begränsningslinjer är baserade på ett avstånd från befintligt släntkrön. Någon inmätning av släntkrönet mellan redovisade sektioner finns ej. För att bestämma befintligt släntkrön har nyttjats höjdkurvor med en ekvidistans av 0,2 m, framtagna från Lantmäteriets höjddatabas Grid 2+ och Umeå kommuns grundkarta.

Ovanstående bestämning av släntkrönet är något osäker. En grov bedömning av felet med släntkrönets läge kan uppgå till några meter.

I anslutning till beräkningssektionerna C-C och D-D har föreslagen begränsningslinje flyttats några meter längre från släntkrönet än vad avståndet enligt beräkningarna visar.

Föreslagna begränsningslinjer förutsätter att erosionsskyddande åtgärder vidtagits längs stränderna.

7 Förslag till åtgärder

För att förbättra underlaget till detaljplanen med avseende på redovisad föreslagen begränsningslinje för möjlig bygggrätt bör kompletterande geotekniska undersökningar utföras. Dessa utförs i ett antal representativa sektioner och släntkrönet mäts

Uppdragsnr: 10180454	Pm stabilitet	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

in längs hela sträckan. Detta ger möjlighet till att öka utnyttjandegraden av exploateringsbar mark.

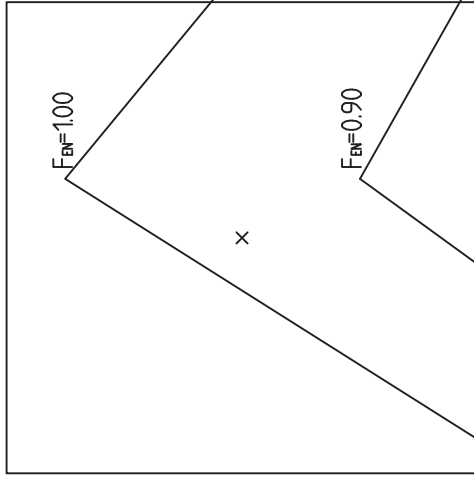
Alternativt är att lägga begränsningslinjerna med en viss säkerhetsmarginal vilket gäller för vissa nu redovisade interpolerade och osäkra sträckor. Begränsningslinjerna får därmed en mer översiktlig karaktär.

I samband med fastställelse för byggrätt bör också andra kommunala aspekter vägas in bedömningen av hur marken kan nyttjas.

Det pågår stranderosion med varierande omfattning längs huvuddelen av aktuella älvsträckor. Erosionen leder till att mark försvinner succesivt och att älvbrinken förflyttas bakåt. Framtida översvämningsrisker och extrema flöden gör att erosionen kommer att ytterligare förvärras. Detta måste tas i beaktande när definitiva begränsningslinjer ska fastställas inte minst med avseende på huruvida erosionsskyddande åtgärder ska vidtas eller ej.

I samband med genomförande av föreslagna kompletteringar och tillhörande revideringar av handlingen bör möjligheterna att utnyttja säkerhetsklass 1 för vissa genvägar att utredas i samråd med byggnadsinspektionen och MEX. Detta gäller bland annat den strandnära parkmarken längst i söder.

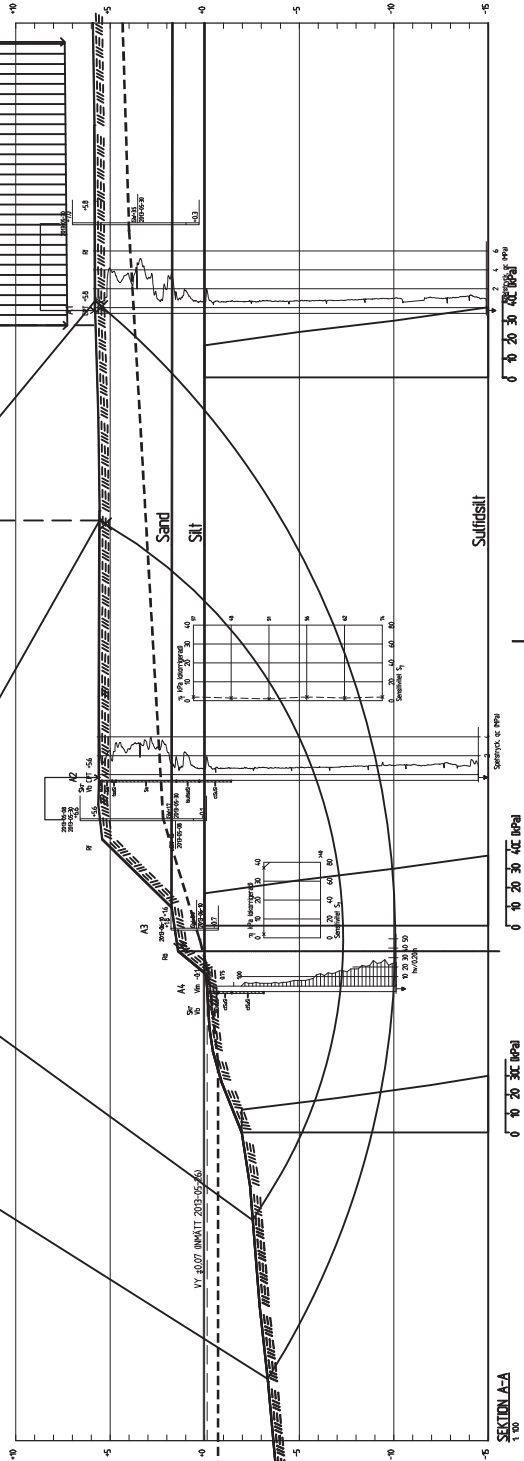
Search area (Points)

Material	Un.Weight	Sub.Weight	Fi	C	Aa	Ad	Ap
Sand	18.00	11.00	27.5	0.0	5000	100	100
Silt	17.00	9.00	22.3	0.0	5000	100	100
Sulfidsilt	16.50	8.50	24.0	10%	C-pröv	100	100
Fasr friktionsj	20.00	11.00	33.0	0.0	5000	100	100

Gränslinje Sk. 1

Gränslinje Sk. 2

KOORDINATSYSTEM
 PLAN: SWEREF99 2015
 HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR
 SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
 TILLÄMPNINGSDOKUMENT 732010
 SS-EN/ISO 14688-2
 OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
 VERSION 2001Z. www.sgf.net

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
 Box 502 (Storgatan 59)
 901 10 UMEÅ
 TEL: 010-722 50 00
 FAX: -

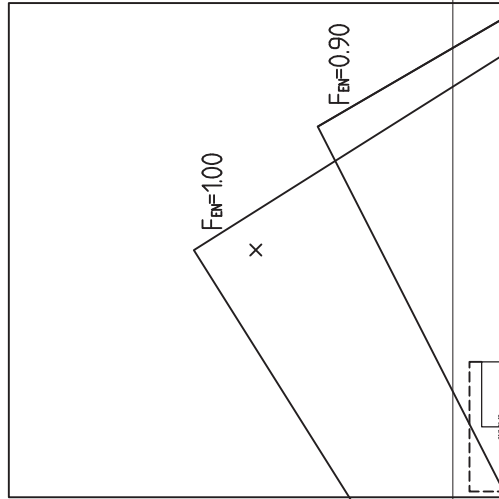
UPPRAG NR	RITAD/KONSTRUERAD AV	HANDLAGGARE
10180454	R HJELM	T KARLEFORS

DATUM
 2013-10-01

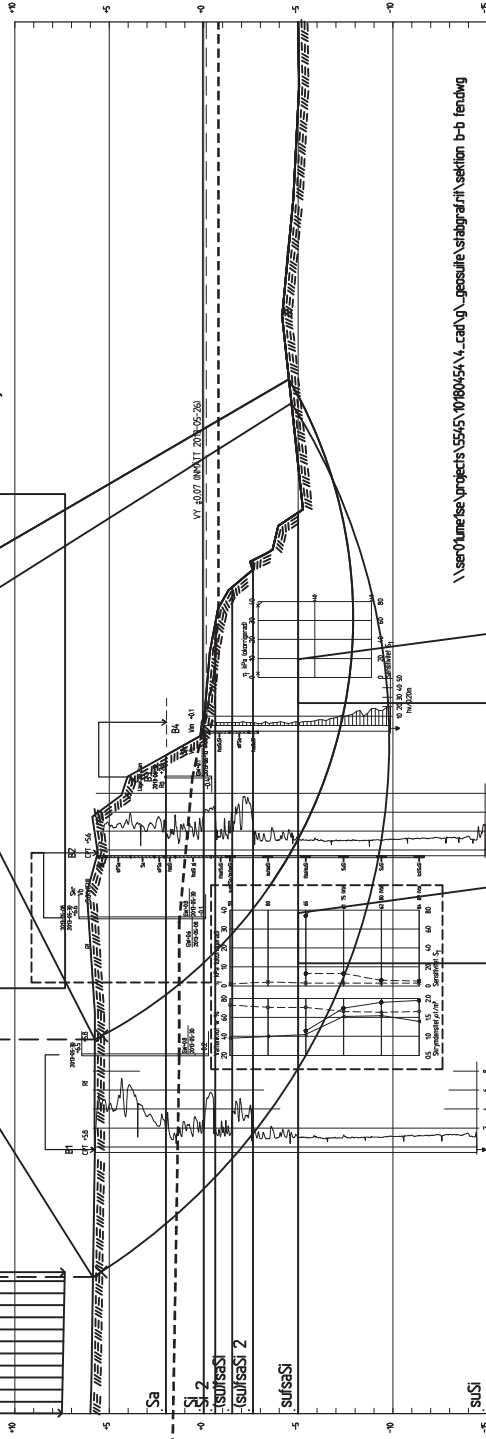
ANSVARIG
 STABILITETSUTREDNING
 SEKTION A-A

SKALA	A3F	NUMMER	BET
1:200		BILAGA 1	

Search area (Points)

Material	Un.Weight	Sub.Weight	Fi	C	C	Aa	Ad	Ap
Sa	18.00	10.00	27.5	0.0	5000.0	100	100	100
SI	17.00	9.00	22.3	0.0	5000.0	100	100	100
SI 2	17.00	9.00	24.0	0.0	5000.0	100	100	100
(su)saSI	17.00	9.00	22.3	0.0	5000.0	100	100	100
(su)saSI 2	17.00	9.00	24.0	0.0	5000.0	100	100	100
suSaSI	17.00	9.00	22.3	10%	40.0	100	100	100
suSI	16.50	8.50	24.0	10%	C-prof	100	100	100
Fast friktionsj	20.00	11.00	33.0	0.0	5000.0	100	100	100

SEKTION B-B
1:100

\\user\time\se\proj\proj\5545\10180454\4_cad\vg_\genusule\slab\graf\ri\sektion_b-b_flen.dwg

KOORDINATSYSTEM
PLAN: SWEREF99 2015
HOJD: RH2000

BETECKNINGAR

SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
TILLÄMPNINGSDOKUMENT 132010
SS-EN/ISO 14688-2
OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
VERSION 20012. www.sgf.net

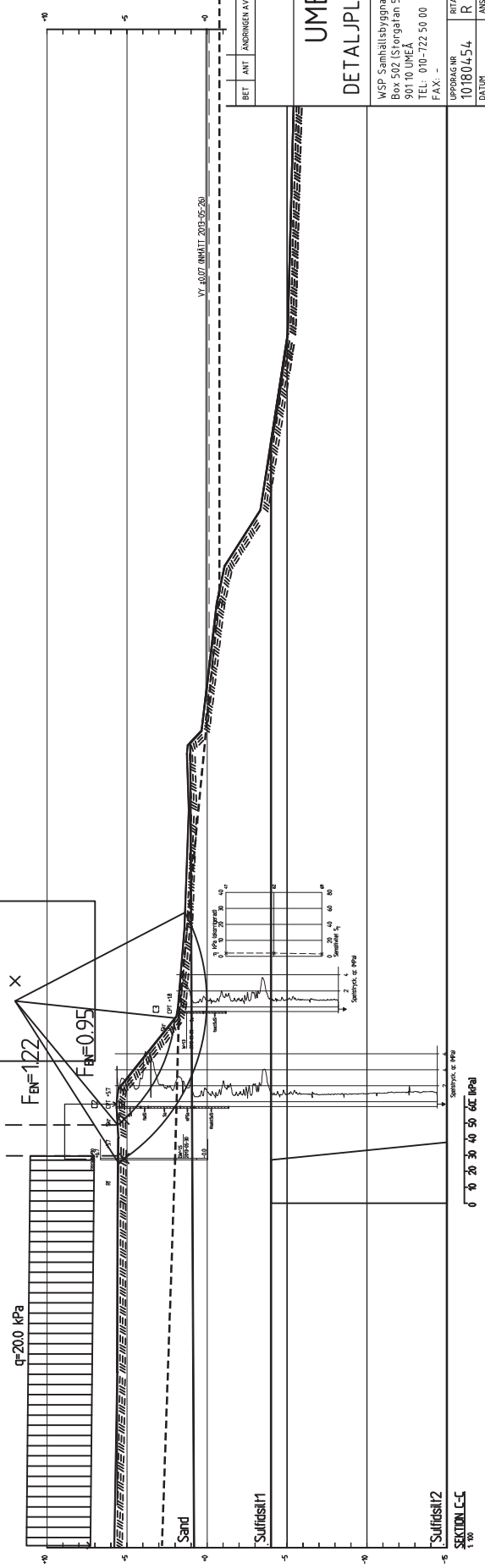
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
UMEÅ KOMMUN				
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 UMEÅ TEL: 010-722 50 00 FAX: -				
UPPDRAG NR	10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV	R HJELM	HANDLAGGARE
DATUM	2013-10-01	ANSVARIG	T KARLEFORS	
STABILITETSUTREDNING				
SEKTION B-B				
SKALA	1:200	A3F	NUMMER	BILAGA 2
				BET

KOORDINATSYSTEM
 PLAN: SWEREF99 2015
 HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR
 SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
 TILLÄMPNINGSDOKUMENT 132010
 SS-EN/ISO 14688-2
 OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
 VERSION 20012. www.sgf.net

Material	Un.Weight	Sub.Weight	F _i	C	C	Aa	Ad	Ap
Sand	48.00	10.00	27.5	0.0	500.0	100	100	100
Sulfirisit1	16.50	8.50	23.1	0.0	500.0	100	100	100
Sulfirisit2	16.50	8.50	24.0	10%	C-prof	100	100	100
Fast friktionsj	20.00	11.00	33.0	0.0	500.0	100	100	100

Grändlinje SK 2
 Grändlinje SK 1
 Search area (Points)

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
 Box 502 (Storgatan 59)
 901 10 UMEÅ
 TEL: 010-722 50 00
 FAX: -

UPPDRAG NR: 10180454
 DATUM: 2013-10-01

RITAD/KONSTRUERAD AV: R. HJELM
 ANSVARIG: T. KARLEFORS
 HANDLÄGGARE: T. KARLEFORS

STABILITETSUTREDNING
 SEKTION C-C

SKALA: 1:200
 A3F NUMBER: BILAGA 3
 BET: -

\\ser01\umefse\projects\5545\10180454\4_cad\g\geosite\stabgraf\rit\sektion c-c.dwg

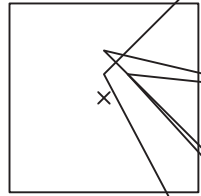
KOORDINATSYSTEM
 PLAN: SWEREF99 2015
 HOJD: RH2000

BETECKNINGAR

SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
 TILLÄMPNINGSDOKUMENT 132010
 SS-EN/ISO 14688-2
 OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
 VERSION 20012. www.sgf.net

Material	Un.veighth	Sub.veighth	Fi	C	Aa	Ad	Ap
Sand	18.00	10.00	26.5	0.0	500.0	100	100
Sulfidsilt	16.50	7.50	24.0	10%	C-pröf	100	100
Fast friktionsl	21.00	11.00	33.0	0.0	500.0	100	100

Search area (Points)

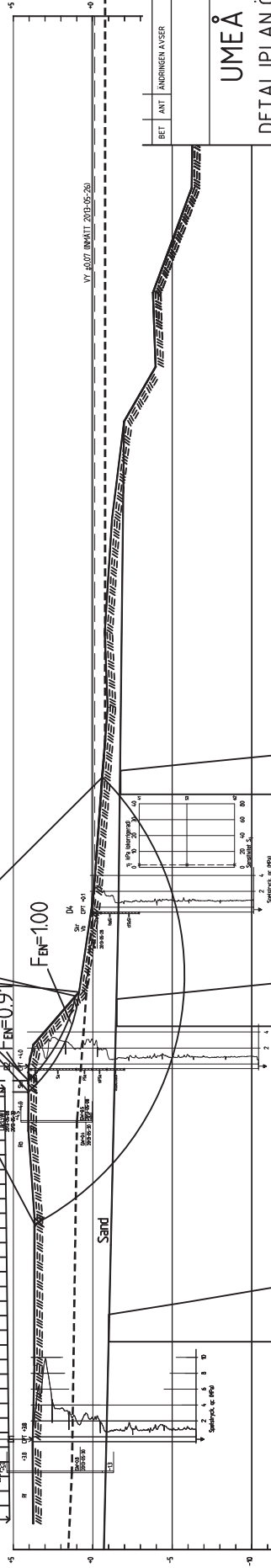

q=200 kPa

F_{EN}=1.10

F_{EN}=1.00

F_{EN}=0.91

SEKTION D-D

0 10 20 30 40 50 60 70c 80Pa

0 10 20 30 40 50c 60Pa

0 10 20 30 40 50c 60Pa

\\sso01ume1sa\projects\5545\0180454\4_cad\va_gesulle\stagnat\ri\sektion d-d_fending

Fast friktionsl

\\sso01ume1sa\projects\5545\0180454\4_cad\va_gesulle\stagnat\ri\sektion d-d_fending

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATEM	SIGN
UMEÅ KOMMUN DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 UMEÅ TEL: 010-722 50 00 FAX: -				
UPPDRAG NR	RITAD/KONSTRUERAD AV	HANDLAGGARE		
10180454	R HJELM	T KARLEFORS		
DATEM	ANSVARIG			
2013-10-01				
STABILITETSUTREDNING SEKTION D-D				
SKALA	A3F	NUMMER	BILAGA 4	
1:200				

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR

EXPLOATERING. BELASTNING MAX

20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2

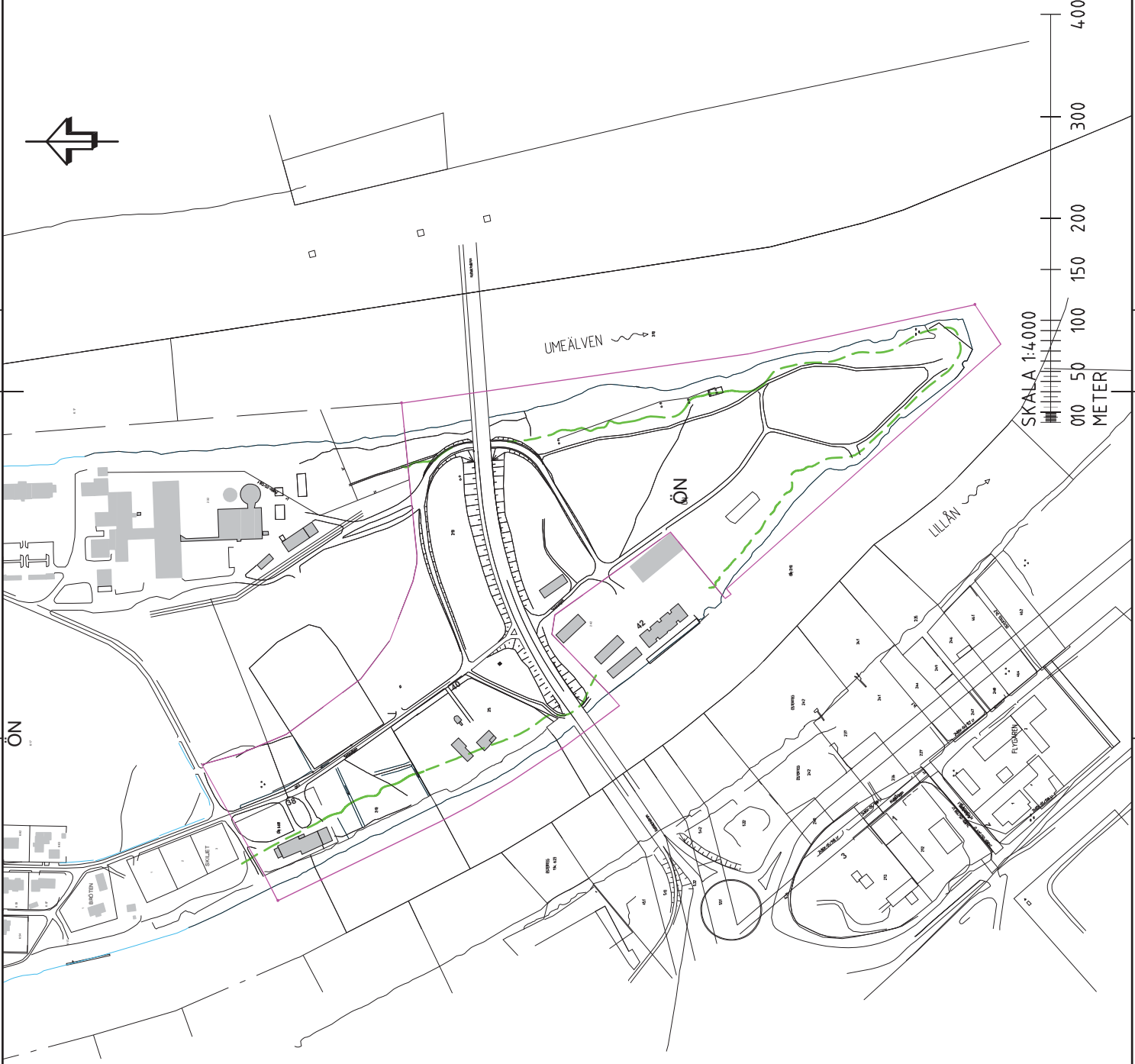
MINDRE SÄKER FÖRESLAGEN

BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING.

BELASTNING MAX 20 kPa.

SÄKERHETSKLASS 2

DETAILPLANEOMRÅDE

SKALA 1:4000

0 50 100 150 200 300 400
METER

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
UMEÅ KOMMUN				
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 UMEÅ TEL: 010-722 50 00 FAX: -				
UPPDRAG NR	10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV	L BERGE	HANDLÄGGARE
DATUM	2013-10-01	ANSVÄRIG	T KARLEFORS	
PLAN				
EXPLOATERINGSGRÄNSER				
ÖVERSIKT				
SKALA	A3	NUMMER	BILAGA 5	
1:4000				

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

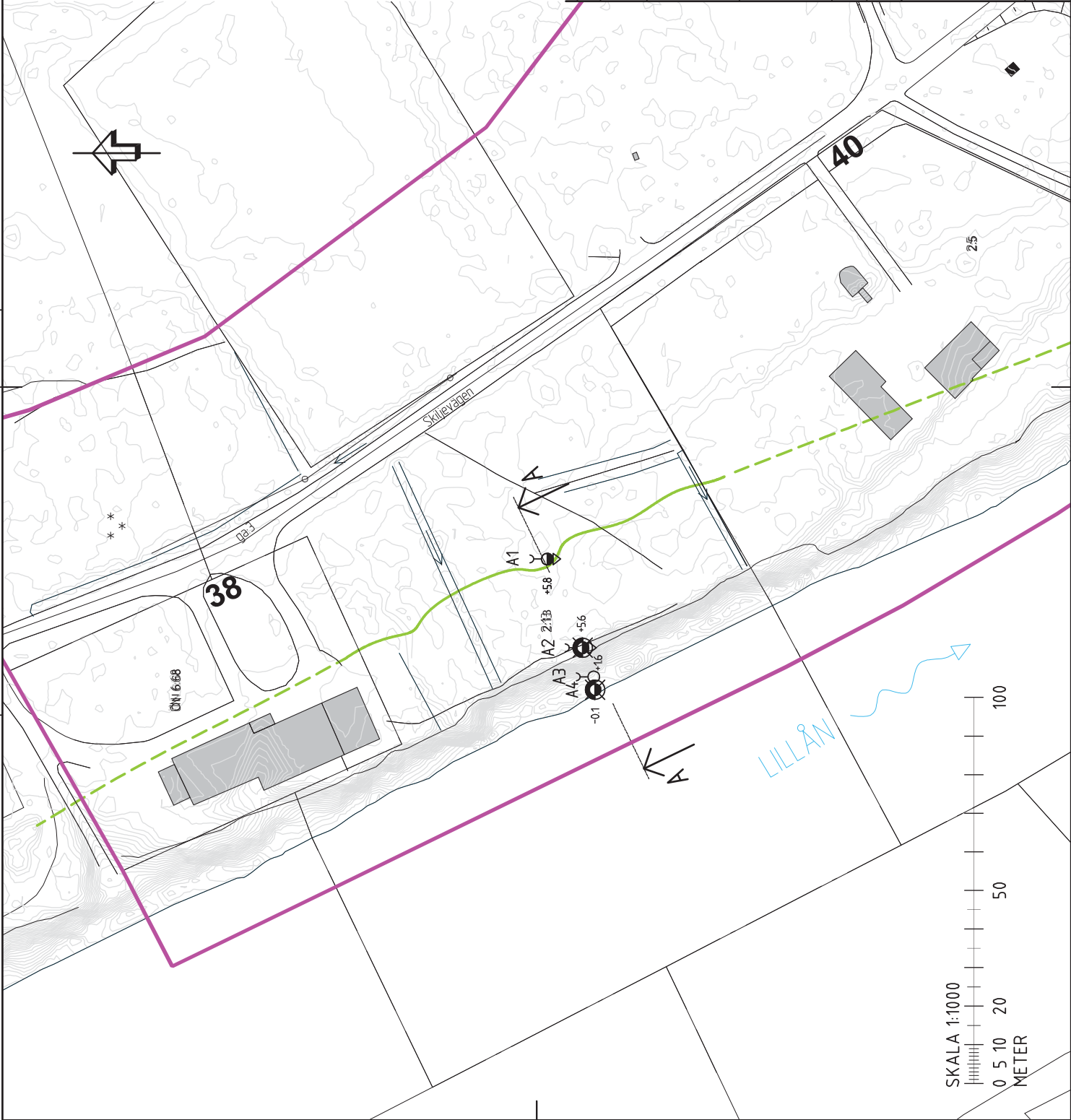
FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR
EXPLOATERING. BELASTNING MAX
20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2

MINDRE SÄKER FÖRESLAGEN
BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING.
BELASTNING MAX 20 kPa,
SÄKERHETSKLASS 2

— DETALJPLANEOMRÅDE

ANM

HÖJDER HÄMTADE FRÅN LANTMÄTERIETS
HÖJDDATABAS GRID 2+ SOM BASERAS
PÅ LASERSKANING.
BORRADE SEKTIONER INMÄTTA AV CHARTA
HÖJDER REDOVISAS SOM ISOLINJER MED
0,2m EKVIDISTANS

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

UMEÅ KOMMUN

DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
Box 502 (Storgatan 59)
901 10 UMEÅ
TEL: 010-722 50 00
FAX: -

UPPDRAG NR	RITAD/KONSTRUERAD AV	HANDLÄGGARE
10180454	L BERGE	T KARLEFORS
DATUM	ANSVARIK	
2013-10-01		

PLAN	EXPLOATERINGSGRÄNSER	SEKTION A-A
SKALA	NUMMER	BET
1:1000	A3	BILAGA 6

SKALA 1:1000

METER

KOORDINATSYSTEM

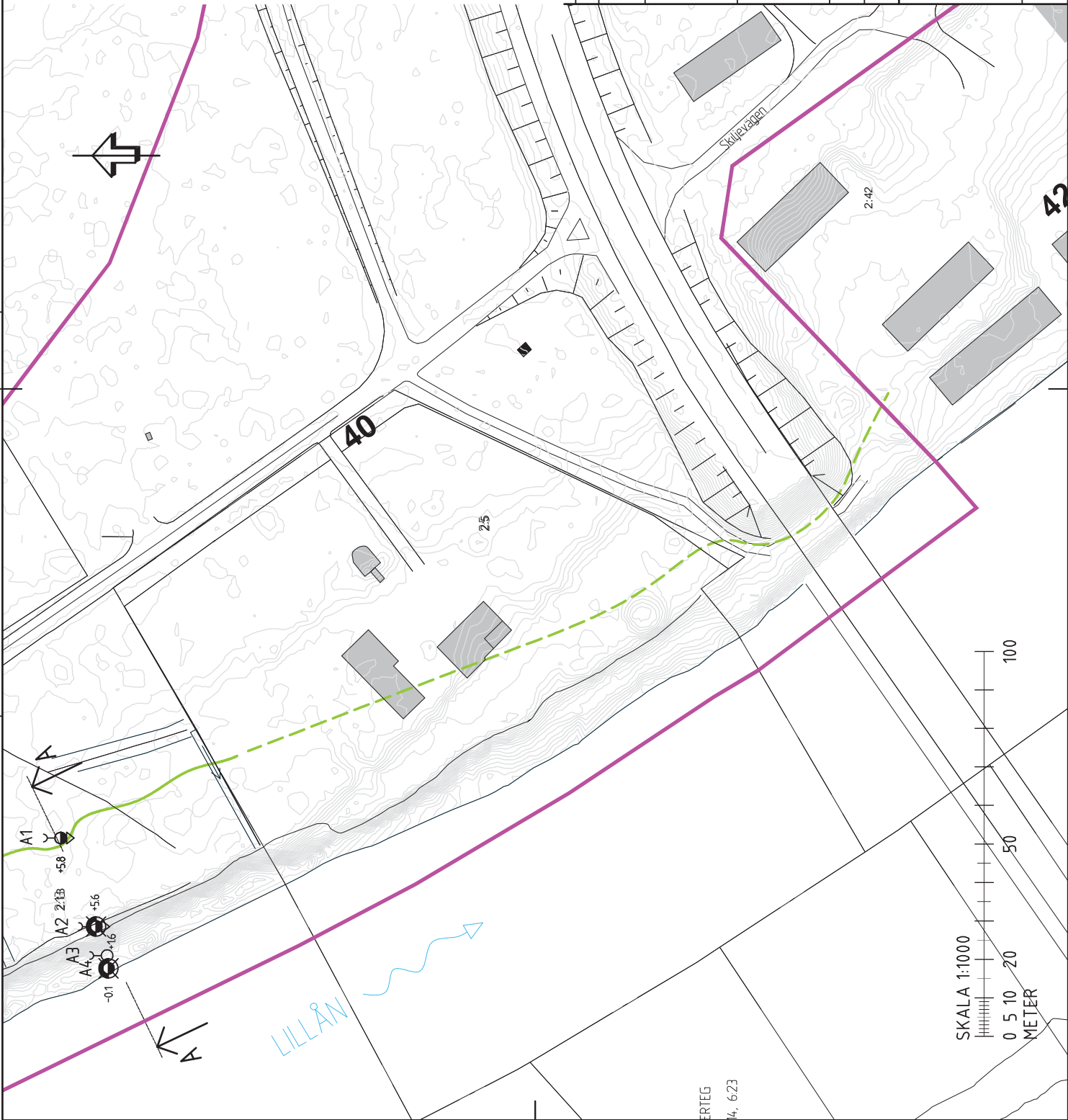
PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

- FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING. BELASTNING MAX 20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2
- MINDRE SÄKER FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING. BELASTNING MAX 20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2
- DETALJPLANEOMRÅDE

ANM

HÖJDER HÄMTADE FRÅN LANTMÄTERIETS HÖJDDATABAS GRID 2+ SOM BASERAS PÅ LASERSKANING.
BORRADE SEKTIONER INMÄTTA AV CHARTA
HÖJDER REDOVISAS SOM ISOLINJER MED 0,2m EKVIDISTANS

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSEER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN

DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
Box 502 (Storgatan 59)
901 10 UMEÅ
TEL: 010-722 50 00
FAX: -

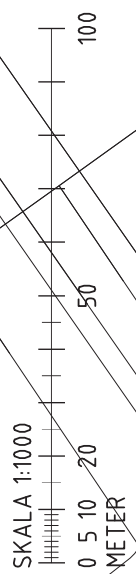
UPPDRAG NR	RITAD/KONSTRUERAD AV	HANDLÄGGARE
10180454	L BERGE	T KARLEFORS

DATUM	ANSVÄRIG
2013-10-01	

PLAN
EXPLOATERINGSGRÄNSER
SEKTION A-A

SKALA	NUMMER	BET
1:1000	A3	BILAGA 7

ERIEG
14, 623

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR
EXPLOATERING. BELASTNING MAX
20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2

MINDRE SÄKER FÖRESLAGEN
BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING.
BELASTNING MAX 20 kPa.

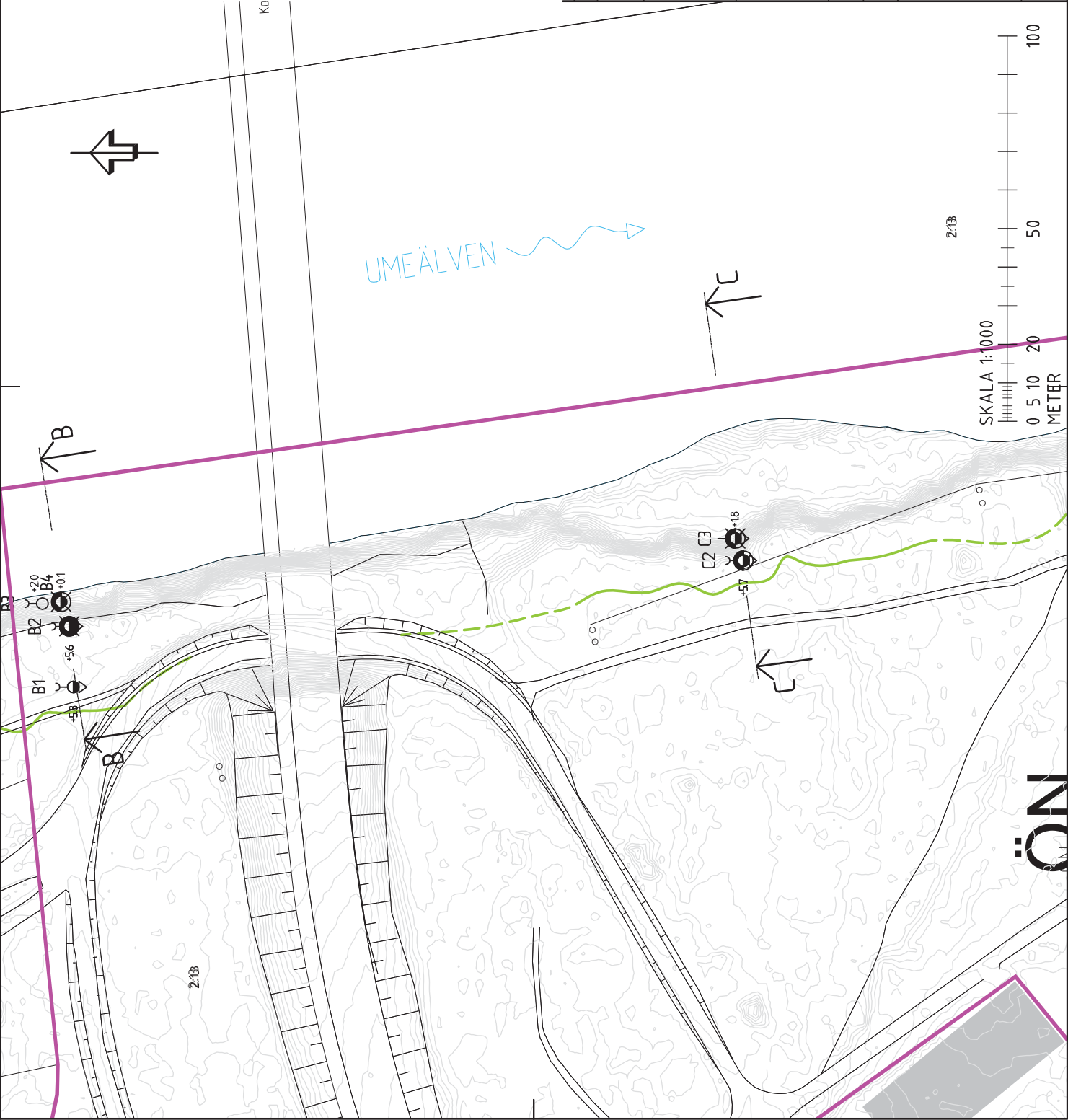
SÄKERHETSKLASS 2

DETALJPLANEOMRÅDE

ANM

HÖJDER HÄMTADE FRÅN LANTMÄTERIETS
HÖJDDATABAS GRID 2+ SOM BASERAS
PÅ LASERSKANING.
BORRADE SEKTIONER INMÄTTA AV CHARTA
HÖJDER REDOVISAS SOM ISOLINJER MED
0,2m EKVIDISTANS

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN

DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
Box 502 (Storgatan 59)
901 10 UMEÅ
TEL: 010-722 50 00
FAX: -

UPPDRAG NR	RITAD/KONSTRUERAD AV	HANDLÄGGARE
10180454	L BERGE	T KARLEFORS
DATUM	ANSVARIG	
2013-10-01		

PLAN	EXPLOATERINGSGRÄNSER	SEKTION B-B & C-C

SKALA	A3	NUMMER	BET
1:1000		BILAGA 8	

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

FÖRESLAGEN BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR
EXPLOATERING. BELASTNING MAX
20 kPa, SÄKERHETSKLASS 2

MINDRE SÄKER FÖRESLAGEN
BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR EXPLOATERING.
BELASTNING MAX 20 kPa,
SÄKERHETSKLASS 2

DETAILPLANEOMRÅDE

ANM

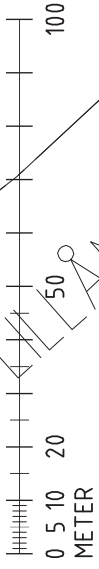
HÖJDER HÄMTADE FRÅN LANTMÄTERIETS
HÖJDDATABAS GRID 2+ SOM BASERAS
PÅ LASERSKANING.
BORRADE SEKTIONER INMÄTTA AV CHARTA
HÖJDER REDOVISAS SOM ISOLINJER MED
0,2m EKVIDISTANS

ÖN 2:1B

UMEÄLVEN

LILLAN

SKALA 1:1000

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
UMEÅ KOMMUN				
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 UMEÅ TEL: 010-722 50 00 FAX: -				
UPPDRAG NR 10180454		RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE		HANDLÄGGARE T KARLEFORS
DATUM 2013-10-01		ANSVÄRIG		
PLAN				
EXPLOATERINGSGRÄNSER				
SEKTION D-D				
SKALA 1:1000	NUMMER A3	BET BILAGA 9		

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

Översiktlig miljöteknisk markundersökning av bränngrop på Ön

Del av Ön 2:13, Umeå kommun

Mark och exploateringsavdelningen, Umeå kommun

2013-06-27

Upprättad av: Ylva Persson

Granskad av: Christina Edlund

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

RAPPORT

Översiktlig miljöteknisk markundersökning av brännrop på Ön 2:13, Umeå kommun

Kund

Mark och exploateringskontoret
Att. Helen Nilsson
Umeå kommun
901 84 Umeå

Konsult

WSP Sverige AB
Box 502
901 10 Umeå
Besök: Storgatan 59
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wspgroup.se

Kontaktpersoner

Ylva Persson

010-722 68 35

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Sammanfattning

WSP har, på uppdrag av Umeå kommun, genomfört en översiktlig miljöteknisk markundersökning av en f.d. brännrop/deponi på Ön, Umeå kommun. Rester från brännropen har tidigare påträffats i samband med schakt för ledningsdragnings.

Områdets möjliga utbredning studerades genom historiska kartor. Provpunkter placerades dels i område där förbränning av avfall bedömdes ha skett och dels i område där ingen avfallshantering bedömdes ha skett. Område för brännrop har en, från angränsande mark, skild vegetation.

Provtagning genomfördes genom provgrovsgrävning i 9 provpunkter. Provtagningsdjup varierade från 1,5 till 3,5 m under markyta. Ett grundvattenrör etablerades med borrhandsvagn. Grundvattennivå i detta rör var 3,7 m under markytan.

I jordprov, från provpunkter där avfallsrester påträffades, samt grundvatten analyserades metall, alifatiska och aromatiska oljekolväten, PAH. I ett jordprov med tydliga förbränningsrester analyserades PCB samt dioxin. I grundvatten analyserades dessutom deponirelaterade ämnen såsom närsalter, klorid, sulfat.

Samtliga analyser av organiska miljöstörande ämnen visade halter under generella riktvärdet för mindre känslig markanvändning (MKM). Merparten av analyserna visade halter under rapporteringsgräns.

I tre av fem analyserade jordprov uppmättes metallhalt över MKM. Metaller över MKM var bly (2×MKM), koppar (45×MKM), krom (1×MKM), arsenik (1×MKM), zink (2×MKM) och barium (3×MKM). I de jordprov där förorening konstaterades fanns även visuella rester av avfall såsom metallskrot.

Området bedöms under nuvarande markanvändning utgöra en begränsad risk för miljö eller hälsa. Dock bör förorening åtgärdas då uppmätta halter kan störa marklevande organismer, området utgör även en, begränsad men okontrollerbar, källa av metallbelastning till Umeälven. Om området bebyggs bör avfallsrester och förorenad jord avlägsnas så att föroreningen inte byggs över och omöjliggör senare åtgärd.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Uppdrag och bakgrund	5
2 Undersökningens syfte	5
3 Tidigare undersökningar	5
4 Undersökningens omfattning	6
5 Områdesbeskrivning	6
5.1 Historik	6
5.2 Allmänna geologiska förhållanden	7
5.3 Recipienter och skyddsområden	7
5.4 Nuvarande och planerade verksamheter	8
6 Genomförande av undersökningen	8
7 Generella jämför- och riktvärden	9
7.1 Bakgrundshalter	9
7.2 Riktvärden i jord	10
7.3 Riktvärden i grundvatten	11
8 Resultat	11
8.1 Fältanalyser och fältobservationer	11
8.2 Laboratorieanalyser av jord	11
8.3 Laboratorieanalyser av grundvatten	13
9 Problembeskrivning och konceptuell modell	15
9.1 Föroreningskälla	15
9.2 Frigörelse- och spridningsmekanismer	16
9.3 Exponeringsvägar	16
9.4 Skyddsobjekt	16
9.5 Konceptuell modell	17
10 Sammanfattande bedömning	17
10.1 Tillämpning av generella riktvärden för brännrop	17
10.2 Föroreningssituation i jord	18
10.3 Föroreningssituation och belastning av grund- och ytvatten	18
10.4 Bedömning av åtgärdsbehov	18
11 Rekommendationer	19
12 Övrigt	19
13 Referenser	20

Bilagor

Fältprotokoll	Bilaga 1
Foton från fältbesök	Bilaga 2
Laboratorierapport: Jord	Bilaga 3
Laboratorierapport: Grundvatten	Bilaga 4

Ritningar

Miljöteknisk markundersökning. Provtagningspunkter i plan	N1001 P01
---	------------------

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

1 Uppdrag och bakgrund

WSP Samhällsbyggnad har på uppdrag av Umeå kommun gjort en översiktlig miljöteknisk markundersökning inom del av fastighet Ön 2:13.

I det aktuella området har boende på Ön tidigare bränt hushållsavfall, fortsättningsvis kallas området brännropen.

Södra delen av Ön har i fördjupad översiktsplan för Umeå identifierats som ett exploateringsområde för verksamheter såsom handel och kontor (Umeå kommun 2008-12-22). Inom exploateringsområde har ett område identifierats som potentiellt förorenat. Denna miljötekniska undersökning är en utredning inför framtagande av detaljplan.

2 Undersökningens syfte

Syfte med undersökningen var att undersöka i vilken omfattning området är förorenat genom förbränning av avfall. Resultat sammanfattas i en förenklad riskbedömning/riskklassning enligt MIFO 2 samt bedömning om ytterligare undersökningar och åtgärdsbehov. Föroreningsnivå bedöms utifrån generella riktvärden enligt Naturvårdsverket rapport 5976.

Undersökningen har skett genom slumpmässig provtagning¹ där provpunkter har spridits över ytan beväxt med björkskog. Provpunkter har även placerats utanför björkskogen för att undersöka om förorening även kan återfinnas i den äldre skogen.

3 Tidigare undersökningar

År 2006 gjordes en sk MIFO1 inventering (metodik för inventering av förorenade områden) av verksamheter på Ön som kan ha gett upphov till förorening. Inventeringen identifierade tre möjliga förorenande verksamheter där brännrop/hushållstipp var en.

I samband med schakt för en avloppsledning år 2009 påträffades rester från brännropen. Avloppsledningen drogs från verksamhetsområdet med småbåtshamn (Snö och Sjö) längs grusvägen och anslöt till en tryckavloppsledning längs Öns östra strand. Rester från brännrop påträffades längs en ca 30 m lång sträcka vilken redovisas i **Ritning N1001 P01**. I schaktgroparna noterades metallskrot såsom vajrar och tunnor, tegel och brända trärester. Fem jordprov analyserades med avseende på metall, fraktionerade alifater samt PAH. Uppmätta halter överskred inte generella riktvärdet för mindre känslig markanvändning (MKM).

Metallskrotet sorterades ut och transporterades till avfallsmottagare. Då halterna i schaktmassor var lägre än MKM kunde de användas för återfyll, dock finns idag schakthögar längs väg varför materialet troligtvis inte användes för återfyllnad.

¹ Slumpmässig provtagning innebär att provpunkter placeras slumpmässigt inom aktuellt område.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

4 Undersökningens omfattning

Arbetet har genomförts i följande steg:

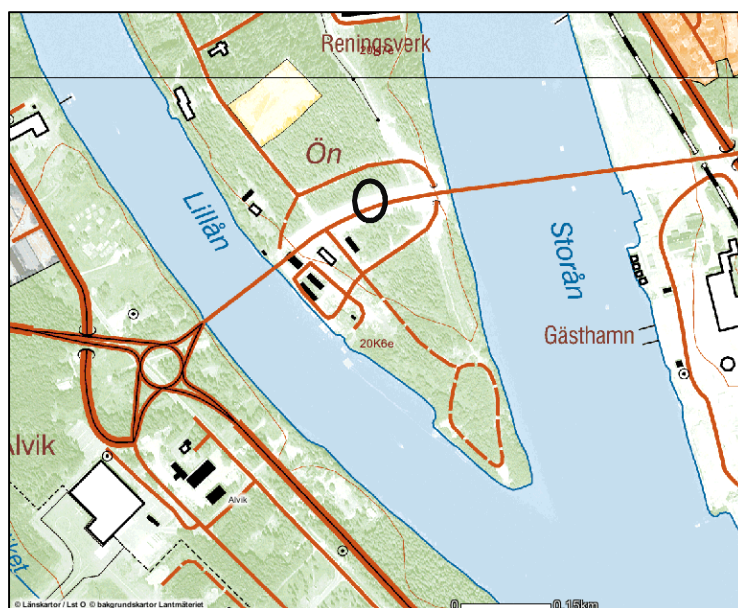
- Inläsning tidigare undersökningar och upprättande av konceptuell modell
- Framtagande av provtagningsplan
- Fältdarbete
- Laboratorieanalyser
- Rapportering inklusive förenklad riskbedömning

5 Områdesbeskrivning

5.1 Historik

Ön har varit jordbruksbygd sedan 1500-talet. År 1915 anlades ett skiljeställe för flottat timmer på södra delen av Ön. Denna verksamhet var omfattande och pågick till början av 1980-talet. Figur 1 visar en översiktskarta där ungefärligt område för brännropen är markerat. Det är ej fastställt under vilken period brännropen användes men det är troligt att verksamheten påbörjades tidigt 1900-tal och att dess utbredning och möjligt miljöstörande påverkan var störst mellan ca 1930-talet till 1970-talet. På flygfotografi från 1968 syns verksamheten tydligt (Figur 2).

I samband med MIFO 1 inventeringen intervjuades en person med kännedom om verksamheten. Enligt denna person, Tore Uddbom, brändes avfall i mindre öppna gropar. Groparna fylldes successivt igen och nya togs upp. Område som berördes var ca 30×30 m i diameter.

Figur 1. Karta som översiktligt visar södra delarna av Ön, Lillån respektive Storån av Umeälven. Brännropen är översiktligt markerad med cirkel.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Figur 2. Utsnitt av flygfotografi från 1968. Brännropen noteras som ett vitt runt område ungefär mitt i bilden. Övrig verksamhet som syns är timmerhantering.

Området är idag bevuxet med björkskog och sly och tydligt avgränsat från angränsande mark genom sin växtlighet. Omgivande skog är äldre blandskog med störst inslag av gran.

Mot väster och sydväst om brännropen finns en småbåtshamn samt verksamhet associerat med friluftsliv; kajakuthyrning, båt- och skoterhandel samt restaurang. Kolbäcksbron, väg E4, passerar Ön ca 50 m norr om brännropen.

5.2 Allmänna geologiska förhållanden

Enligt den fördjupade översiktsplanen består jordarterna av ett 4-8 m mäktigt sandlager och därefter finsediment med svartmokka till ca 10-20 m djup.

Grundvattenytan ligger på ca 4 m djup. Närhet till Umeälven gör det troligt att grundvattnet till stora delar styrs av vattennivå i älven.

Områdets höjd är ca 6 m (RH-2000).

5.3 Recipienter och skyddsområden

Umeälven är recipient och finns ca 75 m från brännropen. Umeälven är skyddad som fisk- och musselvatten enligt NFS 2002:6. Älven är reglerad med närmaste kraftverk i Stornorrforsten ca 1,5 mil uppströms Umeå och har en medelvattenföring om 440 m³/s.

Länsstyrelsen i Västerbotten har angett att strandskogen längs Ön östra strandkant har ett skyddsvärde. Inga övriga skyddsvärda områden är identifierade.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

5.4 Nuvarande och planerade verksamheter

Södra Ön är till stora delar kommunalt ägt, det område som är exploaterat (strandkant mot Lillån) är en privatägd fastighet. Från den privatägda fastigheten går en trycksatt avloppsledning över brännropsområdet. Denna ledning ansluter till spillvattenledning längs Öns östra strand.

Södra delarna av Ön är till stora delar skogsbevuxet. Längs strand mot Lillån finns ett antal byggnader för restaurang och handel. Plats för brännrop är bevuxen med skog samt med en väg som passerar genom brännropen.

I fördjupad översiktsplan för Ön har södra delen identifierats som möjligt område för handel och kontor (Figur 3). Översiktsplanen anger även att en begränsad yta (10 000 m²) kan avsättas för hotell och boende. Vid en exploatering kommer det finnas både grönytor av parkkaraktär, hårdgjorda ytor samt byggnader.

Figur 3. Bild som visar möjlig bebyggelse på södra Ön. Bilden är från Umeå kommuns fördjupade översiktsplan för Ön.

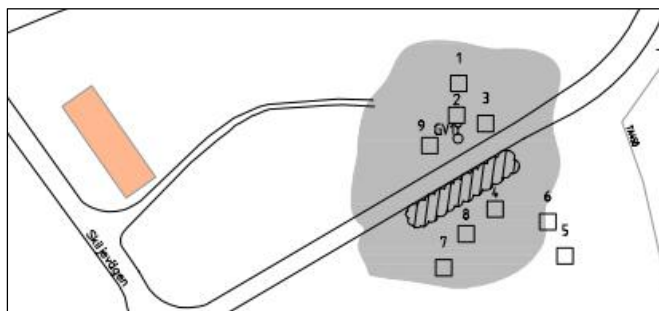
6 Genomförande av undersökningen

I syfte att få en god översikt av sammansättning i brännropen genomfördes provtagning genom provgrovsgrävning.

Provpunkter (Figur 4) placerades utifrån

- 1) vegetationen i området; provpunkter placerades dels inom ungbjörkskog och dels inom äldre skogsmark
- 2) utbredning av brännrop från flygbild 1968
- 3) tidigare undersökningar av ledningsschakt 2009

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Figur 4. Placering av provpunkter över område för brännrop. Gråmarkerat område är bedömd utbredning av brännrop utifrån flygfotografi 1968.

Utifrån vegetation förväntades brännropen finnas inom område med ung björkskog. Tydlig vegetationsgräns skiljer björkskogen från omgivande äldre blandskog.

Placering av provpunkter inom brännropen var slumpmässig; provpunkterna placerades ut över hela björkskogen samt ett fåtal punkter placerades i blandskogen. Den täta vegetationen begränsade i viss mån spridningen av provpunkter då provtagning i möjligaste mån skedde utan att fälla träd.

Resultat från provtagning av ledningsschakt 2009 vägs in i denna undersökning varför inga provpunkter placerades parallellt med väg.

Provtagning skedde den 16 maj 2013. Under provtagsgrävning påträffades inget grundvatten varför grundvattenrör etablerades med borrbandvagn vid ett senare tillfälle (24 maj 2013). Omsättning av grundvattenrör gjordes 28 maj varefter provtagning skedde 29 maj.

Jordprov togs ca var 0,5 m, eller i skikt som bedömdes vara sammanhållande. Provgropen grävdes till naturlig jord nåddes.

Följande kemiska analyser gjordes i jordprov samt grundvattenprov:

- metallanalys (fem jordprov, 1 grundvattenprov)
- fraktionerade alifatiska kolväten samt aromatiska kolväten och PAH (fem jordprov, 1 grundvattenprov)
- dioxin och PCB (1 jordprov)
- deponirelaterade ämnen; klorid, sulfat, ammonium, nitrit, nitrat, fosfat, total-fosfor, TOC, färg, konduktivitet, pH, alkalinitet, turbiditet (1 grundvattenprov)

PCB kan ha funnits i kablar som bränts varvid dioxin kan ha bildats vid förbränning. Det jordprov där dessa ämnen analyserade visade tydliga förbränningsrester.

7 Generella jämför- och riktvärden

7.1 Bakgrundshalter

För bakgrundshalter i jord används Naturvårdsverkets rapport 5976 samt för halter i grundvatten SGU 2013:1.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

7.2 Riktvärden i jord

Resultaten från laboratorieanalyserna jämförs med Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark (Naturvårdsverket 5976).

Naturvårdsverkets riktvärden är uppdelade i två typer av markanvändning:

Känslig Markanvändning (KM): Markkvaliteten begränsar inte val av markanvändning och grundvattnet skyddas. Marken skall t.ex. kunna användas till bostäder, daghem, odling etc. Grundvatten inom området används till dricksvatten. De exponerade grupperna antas vara barn, vuxna och äldre som lever inom området under en livstid. De flesta typer av markekosystem skyddas. Ekosystem i närbeläget ytvatten skyddas.

Mindre Känslig Markanvändning (MKM): Markkvaliteten begränsar val av markanvändning och grundvattnet skyddas. Marken kan t.ex. användas för kontor, industrier eller vägar. Grundvattnet skyddas som en naturresurs. De exponerade grupperna antas vara personer som vistas inom området under sin yrkesverksamma tid samt barn och äldre som tillfälligt vistas inom området. Vissa typer av markekosystem skyddas. Ekosystemet i närbeläget ytvatten skyddas.

Följande exponeringsvägar beaktas vid de olika markanvändningsalternativen (Tabell 1)

I föreliggande rapport har bedömningar gjorts utifrån markanvändning motsvarande MKM.

Tabell 1. Antaganden för generella riktvärden med känslig respektive (KM) mindre känslig markanvändning (MKM). Inom parantes anges antalet exponeringsdagar som modellen beräknar KM och MKM för. Då MKM är område för yrkesverksamma antas färre exponeringsdagar för barn. För vidare information om hur modellen beräknar riktvärde rekommenderas Naturvårdsverket rapport 5976.

Exponeringsväg	KM (exponeringsdagar barn/vuxna dagar/år)	MKM (exponeringsdagar barn/vuxna dagar/år)
<i>Människor</i>		
Intag av jord (oralt)	X (365/365)	X (60/200)
Hudkontakt	X (120/120)	X (60/90)
Inandning av damm	X (365/365)	X (60/200)
Inandning av ångor	X (365/365)	X (60/200)
Intag av grundvatten	X	
Intag av växter	X (10 % av intag)	
<i>Miljö</i>		
Effekter inom området	X (75 % av arter)	X (50 % av arter)
Effekter i ytvattenrecipient	X	X
Skydd av grundvatten	X (inom området)	X (200 m nedströms)

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

7.3 Riktvärden i grundvatten

I denna PM jämförs resultaten av undersökningen av grundvattnet riktvärden enligt SGU 2013:1.

Halter har jämförts med SGU bedömningsgrunder för grundvatten (SGU 2013:01).

Klassning av uppmätta halter görs enligt en femgradig skala enligt nedan:

ingen/liten	måttlig	påtaglig	stark	mycket stark
-------------	---------	----------	-------	--------------

I tabell med resultat redovisas halter för klasserna stark samt mycket stark påverkan av punktkälla.

Avseende petroleumkolväten används branschorganet Svenskt petroleuminstituts förslag till riktvärden för bensinstationer samt dieselanläggningar (SPI 2011:01). Dessa riktvärden finns för hälsorisk samt miljörisker, avseende brännrop har miljörisk för ytvatten använts.

8 Resultat

Provpunkternas lägen framgår av ritning **N1001 P01**. Resultaten av fältobservationer redovisas i **Bilaga 1**. Samtliga analysrapporter redovisas i **Bilaga 2**.

8.1 Fältanalyser och fältobservationer

I samtliga provgropar noterades sand som rådande jordart. Tydliga rester från förbränningen påträffades i fyra provgropar av nio. I ytterligare två av provgroparna fanns tecken på rester. I gropar med brännrester återfanns från ca 0,2-0,3 m under markytan rester av glas, metallskrot (vagnar, tunnor), betong samt aska. I provgrop 8 gjordes ingen avgränsning av brännrester i djupled då betong påträffades.

I samband med etablering av grundvattenrör och omsättning av grundvatten konstaterades grundvattenytan från 3,7 m under markytan. Under provgropsgrävning påträffades inte grundvatten.

8.2 Laboratorieanalyser av jord

Metaller samt ämnen som är relaterade till utsläpp av oljeprodukter (alifatiska och aromatiska kolväten) har analyserats i 5 jordprov (Tabell 2 och Tabell 4). Dessutom har 1 jordprov analyserats med avseende på PCB och dioxin (Tabell 3). Laboratorierapporter redovisas i **Bilaga 3**. Nedanstående tabeller redovisar valda ämnen.

Prover som skickades på analys var dels prov från förorenade skikt i påverkade provgropar (visuell bedömning) (PG 2 0,3-1,5 m, PG 8 0,5-1 m samt PG 9 0-0,5 m) samt från bedömd ren provgropsbotten (PG 2 1,5-1,7 m, PG 9 0,5-1 m).

Organiska ämnen

Inga analyserade ämnen har uppmätts i halt som överskrider MKM. Merparten av ämnena är under rapporteringsgräns. I provgrop 9 noterades en lukt av färg/förtunning. Denna doft medförde inte uppmätbar halt vid laboratorieanalys.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Vid tidigare schakt för avloppsledning noterades doft, laboratorieanalys uppmättes dock inga halter över MKM. I likhet med denna undersökning återfanns låga halter (<KM) av alifatiska kolväten C16-C35.

Halterna av samtliga analyserade ämnen ligger under laboratoriets rapporteringsgräns eller gällande riktvärde för KM, med undantag för PAH-H som ligger i nivå/strax över KM i PG8. Inga halter överskrider således riktvärde för MKM.

Tabell 2. Uppmätta halter av alifatiska och aromatiska kolväten i jordprov från brännropen. Enhet är mg/kg TS. Uppmätta halter jämförs mot generella riktvärden för känslig mark (KM) och mindre känslig mark (MKM). Djup anges i meter under markytan (m u my).

Ämne	PG 2	PG 2	PG 8	PG 9	PG 9	KM	MKM
Djup (m u my)	0,3-1,5	1,5-1,7	0,5-1	0-0,5	0,5-1		
TS_105°C	83,1	86,6	87,7	91,1	86,6		
alifater >C8-C10	<10.0	<10.0	<10.0	<10.0	<10.0	20	120
alifater >C10-C12	<20	<20	<20	<20	<20	100	500
alifater >C12-C16	<20	<20	<20	<20	<20	100	500
alifater >C16-C35	33	<20	<20	<20	48	100	1000
aromater >C8-C10	0,11	<0.480	<0.480	<0.480	<0.480	10	15
aromater >C10-C16	0,17	<1.24	<1.24	<1.24	<1.24	3	30
aromater >C16-C35	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0	<1.0	10	30
PAH, summa L	<0.15	<0.15	<0.15	<0.15	<0.15	3	15
PAH, summa M	0,51	<0.25	1,4	<0.25	<0.25	3	20
PAH, summa H	0,64	<0.32	1,3	<0.32	<0.32	1	10

Tabell 3. Uppmätta halter av PCB samt dioxin i jordprov med aska från brännropen. Uppmätta halter jämförs mot generella riktvärden för känslig mark (KM) och mindre känslig mark (MKM). Analys av dioxin omfattar 17 enskilda kongener/föreningar som summeras. Dioxin lowerbound innebär att dioxinkongener (enskild förening) som inte har uppmätts i halt över rapporteringsgräns i summering av halt antas ha en nollhalt, upperbound innebär att kongen under rapporteringsgräns antas ha en halt motsvarande rapporteringsgräns. Djup anges i meter under markytan (m u my).

Ämne		PG 2	KM	MKM
Djup (m u my)		0,3-1,5 m		
PCB, summa 7	mg/kg TS	<0.0070	0,008	0,2
Dioxiner lowerbound	ng TEQ/kg TS	3,9		
Dioxiner upperbound	ng TEQ/kg TS	7,3	20	200

Metaller

I tre jordprov uppmättes halter över MKM; PG 2 0,3-1,5 m, PG 9 0-0,5 m samt PG 0,5-1 m (Tabell 4). Av dessa var PG 0,5-1 m en förmodat ren provgropsbotten men som visade halt något över MKM avseende bly. Bly överskrider MKM i tre av proverna och koppar i två.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Tabell 4. Sammanfattning av uppmätta metallhalter i jordprov från brännropen. Uppmätta halter jämförs mot generella riktvärden för känslig mark (KM) och mindre känslig mark (MKM). Djup anges i meter under markytan (m u my).

Ämne	PG 2 0,3-1,5	PG 2 1,5-1,7	PG 8 0,5-1	PG 9 0-0,5	PG 9 0,5-1	KM	MKM
Torrsubstans	84%	88,1%	89,5%	91,4%	89,6%		
Arsenik	14	3,0	4,0	36	12	10	25
Barium	970	12	45	48	100	200	300
Kadmium	0,97	<0.1	<0.09	0,45	0,33	0,5	15
Kobolt	20	1,4	2,3	11	13	15	35
Krom	160	8,0	13	11	34	80	150
Koppar	560	3,9	11	9000	140	80	200
Nickel	380	3,9	6,9	100	110	40	120
Bly	840	2,8	64	770	510	50	400
Vanadin	16	6,4	12	14	19	100	200
Zink	1200	19	67	330	340	250	500
Kvicksilver	<1	<1	<0.9	<1	<1	0,25	2

Analys av material från schaktgröpar (WSP 2009) visade inga halter över MKM. I materialet påträffades rester av metallskrot.

8.3 Laboratorieanalyser av grundvatten

Nedan finns summerande tabeller med uppmätta halter i förhållande till klassning enligt bedömningsgrunder. Samtliga analysresultat redovisas i **Bilaga 4**.

Organiska ämnen

Ämnen relaterade till utsläpp av petroleumkolväten var samtliga under riktvärden. Enbart aromater C8-C10 samt naftalen uppmättes i halt över rapporteringsgräns.

Tabell 5. Uppmätta halter av petroleumkolväten i grundvatten samt riktvärde för skydd av ytvatten (SPI 2011:01).

	GV 1	Riktvärde miljörisk ytvatten
alifater >C8-C10	<10	0,15
alifater >C10-C12	<10	0,3
alifater >C12-C16	<10	3
alifater >C16-C35	<10	3
aromater >C8-C10	0,1	0,5
aromater >C10-C16	<0.77	0,12
aromater >C16-C35	<1.0	0,005
PAH, summa L	0,021	0,12
PAH, summa M	<0.025	0,005
PAH, summa H	<0.040	0,0005

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Metaller

Flertalet av analyserade metaller har uppmätts i halter motsvarande stark eller mycket stark påverkan från punktkälla. Högst halter i förhållande till klassgräns visar järn, aluminium och krom. Det är troligt att vattnet har innehållit suspenderat material i form av jordpartiklar. Då järn- och aluminiumhalt i vattnet är höga visar detta att vattnet sannolikt har innehållit järn- och aluminiumhydroxider vilka har fällts ut då vattnet syresatts vid provtagning. Den höga halten krom stödjer detta då det är ett ämne som i stor grad återfinns partikulärt bundet.

Tabell 6. Uppmätta halter av metaller i grundvatten samt grad av påverkan enligt bedömningsgrunder (SGU 2013:01). Haltgränser för stark och mycket stark påverkan är inkluderade i tabell. Grön respektive gul färgmarkering visar måttlig respektive påtaglig påverkan.

Ämne	enhet	GV1	Grad av påverkan (SGU 2013:01)	
			Stark	Mycket stark
Järn	mg/l	18	0,5-1	>1
Aluminium	mg/l	8,4	0,1-0,5	>0,5
Mangan	mg/l	0,23	0,3-0,4	>0,4
Arsenik	µg/l	11	5-10	>10
Barium	µg/l	63		
Kadmium	µg/l	0,25	1-5	>5
Kobolt	µg/l	9,1		
Krom	µg/l	246	10-50	>50
Koppar	µg/l	18	1000-2000	2000
Kvicksilver	µg/l	<0.02	0,05-1	>1
Nickel	µg/l	25	10-20	>20
Bly	µg/l	6,1	2-10	>10
Molybden	µg/l	0,90		
Zink	mg/l	0,13	0,1-1	>1
Vanadin	µg/l	18		

Deponirelaterade ämnen samt övriga ämnen

Då området har använts som deponi har analys inkluderat ett antal ämnen som kan visa på påverkan från deponirester (Tabell 7). Analysresultat av färg och turbiditet visar att provtaget vatten innehöll suspenderat material. Övriga parametrar visar att vattnet har begränsande buffringkapacitet (alkalinitet) men att påverkan från deponi är begränsad. Halterna av närsalter (ammonium, nitrat, fosfat, P-tot) är låga till måttliga.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Tabell 7. Uppmätta halter av närsalter samt deponirelaterade ämnen i grundvatten samt grad av påverkan enligt bedömningsgrunder (SGU 2013:01). Haltgränser för stark och mycket stark påverkan är inkluderade i tabell. Grön respektive gul färgmarkering visar måttlig respektive påtaglig påverkan.

Ämne	enhet	GV1	Grad av påverkan (SGU 2013:01)	
			Stark	Mycket stark
pH		6,1	5,5-6,5	<5,5
alkalinitet	mg HCO ₃ /l	21	10-30	<10
konduktivitet	mS/m	11	50-100	>100
färg	mgPt/l	60	30-60	>60
turbiditet	FNU	190	3-6	>6
ammonium	mg/l	0,069	0,5-1,5	>1,5
nitrit	mg/l	<0,01	0,1-0,5	>0,5
nitrat	mg/l	<2,00	20-50	>50
fosfat	mg/l	0,06	0,1-0,6	>0,6
P-tot	mg/l	0,46		
klorid	mg/l	9,4	100-300	>300
sulfat	mg/l	16	50-100	>100
TOC	mg/l	2,1		

Tabell 8. Uppmätta baskatjoner i grundvatten samt grad av påverkan enligt bedömningsgrunder (SGU 2013:01). Haltgränser för stark och mycket stark påverkan är inkluderade i tabell. Grön respektive gul färgmarkering visar måttlig respektive påtaglig påverkan.

Ämne	enhet	GV1	Grad av påverkan (SGU 2013:01)	
			Stark	Mycket stark
Kalcium	mg/l	6,5	60-100	>100
Kalium	mg/l	5,0	12-50	>50
Magnesium	mg/l	5,8	10-30	>30
Natrium	mg/l	9,8	50-100	>100

9 Problembeskrivning och konceptuell modell

9.1 Föroreningskälla

Påträffade metaller är alla relaterade till metallskrot eller hantering av metall. Källa till barium och arsenik kan vara elektronikskrot. Arsenik kan även förekomma om impregnerat virke har hanterats. Barium kan även komma från stål- och järnskröt då barium har använts för att få önskade egenskaper hos stål- och järnprodukter. Föroreningskälla till bly kan vara hantering av batterier, eller metallskrot då bly har använts i legeringar.

Av analyserade jordprov (inklusive prov från schakthögar) har ca 25% av proverna metallhalt (koppar samt bly) över MKM.

Inga organiska miljöstörande ämnen har uppmätts i halt över riktvärden. Rester från PAH samt tyngre alifatiska kolväten (C16-C35) har noterats. Dessa ämnen kan finnas i högre halter än uppmätta då det är troligt att oljerester har hanterats/bränts.

Grundvatten visar betydande påverkan av arsenik, krom, bly, nickel och zink.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

9.2 Frigörelse- och spridningsmekanismer

Jordarten inom området är sand till ca 4-8 m djup och därefter finsediment. Sandiga jordarter ger god spridning av föroreningar som når grundvatten. Grundvattenytan finns från 3,7 m djup under markytan. Området är älvsnära och det är troligt att älven styr grundvattennivå. Då älven har ett stort vattenflöde är det inte troligt att brännropen ger upphov till mätbara förändringar vattnets metallhalt.

Uppmätta förhöjda halter av metaller i grundvattnet är delvis beroende av ett partikulärt innehåll i grundvattnet. Närvaro av bly och krom vilka är starkt partikulära föroreningar samt höga halter av järn och aluminium stödjer detta.

Området har ett tunt vegetationsskikt som förhindrar vinderosion och damning.

En framtida förändrad markanvändning medför inga förändrade frigörelsemekanismer. Föroreningar kan lakas ut och spridas till grundvatten och vidare till ytvatten.

9.3 Exponeringsvägar

Området är idag vegetationsklätt men runt det tidigare ledningsschaktet påträffas rester (tegel) från tippningen direkt i ytan. Norr om grusvägen är förorening ej synlig från markytan men rester påträffas direkt från markytan.

Huvudsakliga exponeringsvägar idag är genom hudkontakt och intag damm (utomhus). Vid de tillfällen som grävning sker i området kan exponering ske genom intag av jord. I viss mån kan intag av växter/bär vara en exponeringsväg. Mindre hallon-snår finns längs grusväg samt längre från brännropen, i den äldre skogsmarken, finns blåbärsris. Då inga bostadshus finns i anslutning till området samt att grusvägen är relativt väl trafikerad är det sannolikt få som plockar bär i området.

Framtida exponeringsvägar kan vara hudkontakt, genom intag av jord och damm (inomhus samt utomhus). Inga flyktiga ämnen har uppmätts i halter över riktvärden, men vid provtagning noterades lukt. Den exakta placeringen av hus och vägar är inte bestämd varför det ej går att avgöra om förorening kan vara tillgänglig för yrkesarbetande. Inga bostadshus är planerade varför intag av förorening via växter och bär inte bedöms vara relevant.

9.4 Skyddsobjekt

För området under nuvarande markanvändning (MKM) bedöms markmiljö samt ytvatten vara huvudsakliga skyddsobjekt. Inget grundvattenuttag finns inom eller nedströms brännropen och det är inte heller troligt att ett grundvattenuttag kommer att ske vid en eventuell framtida förändrad markanvändning.

Området besöks sannolikt sällan (enstaka gånger på år) av friluftsentresserade eller boende på Ön.

Framtida skyddsobjekt bedöms vara markmiljö, ytvatten samt yrkesarbetande. Den planerade markanvändning medför ökat antal besökare och yrkesarbetande då området skall bebyggas med kontor samt hotell.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

9.5 Konceptuell modell

Den konceptuella platsmodellen beskriver kopplingarna mellan föroreningskälla, spridnings- och exponeringsvägar, skyddsobjekt, geologi samt markanvändning. För brännropen har följande konceptuella modell identifierats (Tabell 9). Den fördjupade översiktsplanen anger att området kan i begränsad utsträckning även användas för bostadsändamål och hotell. Då bedömning av föroreningssituation kraftigt skiljer mellan dessa alternativ har den konceptuella modellen utgått från att inga permanentbostäder kommer att finnas men att hotellverksamhet kan vara aktuell. Om permanentbostäder skall finnas på området kan bedömningar i denna rapport komma att ändras.

Tabell 9. Konceptuell modell för påträffade föroreningar vid brännropen. Den konceptuella modellen är även applicerbar för en framtida förändrad markanvändning.

Föroreningskällor	Spridningsvägar	Exponeringsvägar	Skyddsobjekt		
			Människor	Miljö	Naturresurser
Ytlig samt djup förorening	Utlakning med markvattnen till grund-	Intag jord	Besökande barn och vuxna	Markmiljö	Umeälven
Förorening i grundvatten	Spridning via grundvatten till ytvatten	Hudkontakt jord		Umeälven	
	Damning	Damning utomhus (och i framtiden inomhus)			
	Spridning via ledningsgrav				

10 Sammanfattande bedömning

10.1 Tillämpning av generella riktvärden för brännrop

De generella riktvärdena utgår från exponeringsantaganden som redovisas i Tabell 1. Framtagande av detaljplan sker med utgångspunkt att området skall användas för kontor, handel och hotell. Detta innebär att inga permanentbostäder kommer att finnas. Vidare antas främst vuxna befinna sig inom området under arbetstid (200 dagar/år) och barn vid enstaka tillfällen (60 dagar/år).

För markmiljö innebär MKM att föroreningen får ge en viss effekt men att 50% av arterna skall skyddas.

Detaljplanering av området är ej färdig varför området i framtiden kan komma att utgöra både grönyta eller vara under byggnad.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Utifrån nuvarande kunskap om framtida användning av området bedöms de generella riktvärdena MKM vara tillämpbara.

10.2 Föroreningssituation i jord

Inom ett ca 20×20 m stort område har rester från brännropar påträffats. Utbredning i djupled har varierat från ca 1,5 m till 2,5 m. Rester har i detta område påträffats direkt i ytlig jord. Föroreningen återfinns främst runt nuvarande väg, det är möjligt att föroreningen till viss del togs bort då vägen anlades.

Metallrester samt rester från förbränning av avfall har gett upphov till en metallförorening i omgivande jord och jord som fyllts i brännropar efter avslutad verksamhet. Flertalet metaller har påträffats i halter som överskrider MKM.

Styrande för MKM och de påträffade metallerna är skydd av marklevande organismer samt för arsenik hälsorisk genom intag av jord.

10.3 Föroreningssituation och belastning av grund- och ytvatten

Föroreningar i området lakas ut till grundvatten. Grundvatten har analyserats i ett prov, vilket visade halter motsvarande stark eller mycket stark påverkan från punktkälla. Dock kan halterna vara överskattade genom innehåll av partikulärt bundna metaller. Grundvatten återfinns från 3,7 m djup. Den bedömda utbredningen av föroreningen samt det betydande flöde som finns i Umeälven medför att det inte är troligt att brännropen ger upphov till betydande belastning till älven.

10.4 Bedömning av åtgärdsbehov

Uppmätta halter av ett flertal metaller överskrider MKM. Med undantag från arsenik är skydd av marklevande organismer styrande för MKM. Då föroreningen har en begränsad utbredning (ca 20×20 m) och området ett lågt skyddsvärde bedöms effekterna av föroreningen på marklevande organismer vara måttlig. Arsenik har uppmätts i halt över MKM och för arsenik är hälsorisk styrande, men då området har en låg nyttjandegrad bedöms hälsorisk idag vara begränsad.

Området kan komma att exploateras och den förändrade markanvändningen medför att föroreningen kan komma att bli mer tillgänglig för yrkesverksamma. Vidare bör byggnader inte anläggas på förorenad mark och på detta sätt omöjliggöra framtida åtgärder.

En förändrad markanvändning, som medför att området kommer att bebyggas, innebär att området bör åtgärdas med avseende på metallförorening samt omhändertagande av metallrester.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

Tabell 10. Uppskattning av volym förorenad jord baserat på resultat från undersökningen samt tidigare resultat från schaktmassor (WSP 2009). Beräkning av mängd förorenade massor antar en densitet om 1,7 ton/m³.

Scenario	Föroreningsarea	Föroreningsmäktighet	Volym/mängd	Andel massor > MKM	Föroreningsinnehåll
1	15×15 m	1,5 m	340 m ³ / 600 ton	25%	Icke farligt avfall
2	20×20 m	2 m	800 m ³ / 1400 ton	50%	Icke farligt avfall

11 Rekommendationer

Baserat på genomförda undersökningar rekommenderar vi följande:

- I samband med områdets exploatering bör det förorenade området åtgärdas genom t.ex. schakt och deponering av förorenade jordmassor samt omhändertagande av metallskrot och avfallsrester.
- Schakt sker med MKM som mätbart åtgärds mål.
- Då området har heterogen förorening rekommenderas inga ytterligare undersökningar för att avgränsa/kartlägga förorening.
- Vid åtgärd has beredskap för att förorening kan förekomma inom det område som markeras i ritning N1001 P01.
- Vid åtgärd genomförs miljökontroll för att verifiera att schaktbotten och schaktväggar når mätbara åtgärds mål.
- I jämförbara schaktsaneringar har fältinstrument XRF använts med goda resultat. För aktuella ämnen och halter (inte arsenik) är XRF tillförlitligt, dock skall verifiering av schaktbotten alltid göras med kemiska analyser.
- Massor som har dokumenterade halter under MKM kan användas för återfyll. Övriga fyllnadsmassor skall vara dokumenterat rena massor.

12 Övrigt

Provtagningsstrategi och urval av analysparametrar är grundade på erfarenhetsmässiga bedömningar och branschpraxis. Av naturliga skäl kan dock inte uteslutas att det finns förorening i punkter/områden som inte har undersökts eller att det förekommer ämnen och föreningar som inte analyserats.

Schakt i förorenad jord är anmälningspliktig. Anmälan bör lämnas in till den lokala tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetena skall påbörjas. Inför schakt- och markarbetena bör kontrollplan samt miljö-, hälso-, och säkerhetsplan upprättas. Dessa dokument bifogas normalt anmälan om efterbehandlingsåtgärd.

Enligt miljöbalken 10 kap 11§ skall den som äger eller brukar en fastighet oavsett om område tidigare ansetts förorenat genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Vi rekommenderar därför att Rapport delges den lokala tillsynsmyndigheten.

Uppdragsnr: 10181349	Brännrop Ön, Umeå kommun	
Daterad: 2013-06-27		
Reviderad:		
Handläggare: Ylva Persson	Status: Slutrapport	

13 Referenser

Digitala källor:

Länsstyrelsernas GIS-tjänster. www.gis.lst.se

Litteratur:

Naturvårdsverket, 1994: *Vägledning för miljötekniska markundersökningar del 1*. Rapport 4310.

Naturvårdsverket, 1994, *Vägledning för miljötekniska markundersökningar del 2*. Rapport 4311.

Naturvårdsverket, 1999: *Metodik för inventering av förorenade områden. Bedömningsgrunder för miljö kvalitet*. Rapport 4918.

Naturvårdsverket, 5976. 2009. *Riktvärden för förorenad mark*.

Naturvårdsverket, 2009, *Riskbedömning av förorenade områden*. Rapport 5977.

SGU 2013:01. *Bedömningsgrunder för grundvatten*.

Umeå kommun. 2008-12-22. *Översiktsplan Umeå kommun. Fördjupning för Ön med miljökonsekvensbeskrivning MKB*.

WSP 2006. PM- Orienterande studier av potentiellt förorenade områden på Ön, Umeå kommun – MIFO fas 1. Uppdragsnummer 10079929.

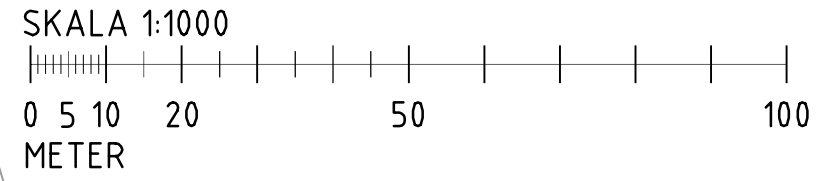
WSP 2009. PM – Provtagning av schaktmassor i samband med läggande av vattenledning Ön 2:13. Uppdragsnummer 10121430.

Umeå 2013-06-27

Ylva Persson

- BRÄNNGROP/DEPONI
UTBREDNING 1968
- SCHAKTHÖGAR
- 1
- PROVGRÖP

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
ARBETSKOPIA				
ÖN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 Umeå Tel: 010-722 50 00				
UPPDRAG NR	RITAD/KONSTR. AV	HANDLÄGGARE		
10181349	J MARKSTEDT	Y PERSSON		
DATUM	ANSVARIG			
2013-05-20				
MILJÖTEKNISK MARKUNDERSÖKNING PLAN				
SKALA	NUMMER		BET	
1:1000 (A3)	N-01.1-01			

Provtagningsprotokoll Jord

Uppdragsnummer: 10181349	Punkt nr: 1-9 +gv 1	Journal nr:	Datum: 130516 gv 130529	Blad nr: 1
Väderförhållande: soligt	Instrument nr:	Ansvarig: YP	Sign:	
Uppdragsnamn: Ön MMU	Metod: Provgropsgrävning gv borrhandsvagn	Ref. yta markyta	Marknivå/ref. nivå	
Punktskiss:	Grundvattenobservationer (fri vattenyta i provhål):			
	Datum:	Tid	Djup under ref. nivå	
Djup (m) under markyta	Prov nr	Preliminär benämning	Anmärkning	PID
1 0-0,5		förna 0-0,05, sand, järnutfällning		
1 0,5-1		sand, järnutfällning		
1 1-1,5		sand, järnutfällning		
2 0-0,3		förna 0-0,05, sand,		
2 0,3-1,5		sand	järnskrot, oljefat, glas, vajer	
2 1,5-1,7		sand	ren botten	
3 0-0,5		förna 0-0,05, sand	viss vajer, skrot	
3 0,5-1		sand, järnutfällning		
3 1-1,5		sand, järnutfällning		
4 0-0,5		förna 0-0,05, sand,		
4 0,5-1		sand	viss plast, brännrester	
4 1-1,5		sand	viss plast, brännrester	
4 1,5-2		sand		
4 2-3,5		sand		
5 0-0,5		förna 0-0,1, sand, järnutfällning, lins av silt/ler		
5 0,5-1		sand, järnutfällning,		
5 1-1,5		sand, lins av silt/ler		
6 0-0,5		förna 0-0,05,sand, järnutfällning		
6 0,5-1		sand	mkt begränsat brännrest	
6 1-1,5		sand		
7 0-0,5		förna 0-0,1, sand, järnutfällning		
7 0,5-1		sand		
7 1-2,5		sand		

Provtagningsprotokoll Jord

Uppdragsnummer: 10181349		Punkt nr: 1-9 + gv1		Journal nr:		Datum: 130516 gv 130529		Blad nr: 2	
Väderförhållande: soligt		Instrument nr:			Ansvarig: YP			Sign:	
Uppdragsnamn: Ön MMU		Metod: Provgropsgrävning gv borrhandsvagn			Ref. yta		Marknivå/ref. nivå		
Punktskiss:		Grundvattenobservationer (fri vattenyta i provhål):							
		Datum:		Tid		Djup under ref. nivå			
Djup (m) under markyta		Prov nr	Preliminär benämning			Anmärkning		PID	
8 0-0,5			förna 0-0,05, sand,			plastdunk, vajer, tegel			
8 0,5-1			sand			vajer			
8 1,5-2			sand			betong, brännrester			
8 2-3,5			sand			vajer betong			
9 0-0,5			förna 0-0,05, sand,			tegel, viss lukt förtunning			
9 0,5-1			sand			mkt tunnor, plåt, tegel			
9 1,5-2			sand			mkt tunnor, plåt, tegel			
9 2-2,5			sand						
GV1 0-5			GV 3,7 m u my			etablering GV rör			

Bilaga 2 Fotobilaga

Grusväg till Umeva passerar rakt igenom den fd bränngropen. Bränngropen sett norrut mot Kolbäckbron. Området är idag bevuxet med björkskog.

Den norra delen av bränngropen. Kolbäckbron skymtar i utkanten av bilden

Den södra delen av bränngruppen. Husen i bakgrunden är handelslokaler med bl.a. Snö och sjö.

Södra delen av bränngruppen, i förgrunden syns schakthögar från dragning av avloppsledning.

Rester av vajrar, tunnor och aska, provgrop 9.

Rester av vajrar, tunnor och aska, provgrop 9.

Rester av plast, metallvajer och betong, provgrop 8.

Rester av tegel, glas, metallskrot, provgrop 2

Provgrop 1, ingen påverkan

Provgrop 5, ingen påverkan

Utrensat metallskrot som påträffades i samband med schakt för avloppsledning.

Rapport

Sida 1 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Projekt
Bestnr **10181349**
Registrerad **2013-05-21**
Utfärdad **2013-06-05**

WSP Samhällsbyggnad
Ylva Persson

Box 502
901 10 Umeå
Sweden

Analys av fast prov

Er beteckning	2 0,3-1,5						
Labnummer	O10515032						
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign	
TS_105°C	84.1		%	1	V	STGR	
As	14.1	3.9	mg/kg TS	1	H	STGR	
Ba	969	222	mg/kg TS	1	H	STGR	
Be	0.242	0.071	mg/kg TS	1	H	STGR	
Cd	0.971	0.225	mg/kg TS	1	H	STGR	
Co	20.1	4.9	mg/kg TS	1	H	STGR	
Cr	156	31	mg/kg TS	1	H	STGR	
Cu	561	118	mg/kg TS	1	H	STGR	
Fe	84400	18000	mg/kg TS	1	H	MB	
Mn	999	224	mg/kg TS	1	H	STGR	
Ni	378	99	mg/kg TS	1	H	STGR	
P	690	137	mg/kg TS	1	H	STGR	
Pb	835	170	mg/kg TS	1	H	STGR	
Sr	39.0	5.8	mg/kg TS	1	H	STGR	
V	16.4	3.5	mg/kg TS	1	H	STGR	
Zn	1180	222	mg/kg TS	1	H	STGR	
Hg	<1		mg/kg TS	1	H	STGR	
TS_105°C	83.1	4.15	%	2	1	MB	
alifater >C8-C10	<10.0		mg/kg TS	2	1	MB	
alifater >C10-C12	<20		mg/kg TS	2	1	MB	
alifater >C12-C16	<20		mg/kg TS	2	1	MB	
alifater >C16-C35	33	7	mg/kg TS	2	1	MB	
aromater >C8-C10	0.109		mg/kg TS	2	1	MB	
aromater >C10-C16	0.166		mg/kg TS	2	1	MB	
metylpirener/metylfluorantener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB	
metylkryser/metylbens(a)antracener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB	
aromater >C16-C35	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB	
naftalen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB	
acenaftilen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB	
acenaften	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB	
fluoren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB	
fenantren	0.182	0.046	mg/kg TS	2	1	MB	
antracen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB	
fluoranten	0.179	0.045	mg/kg TS	2	1	MB	
pyren	0.150	0.037	mg/kg TS	2	1	MB	
bens(a)antracen	0.081	0.020	mg/kg TS	2	1	MB	
krysen	0.098	0.024	mg/kg TS	2	1	MB	
bens(b)fluoranten	0.176	0.044	mg/kg TS	2	1	MB	
bens(k)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB	
bens(a)pyren	0.085	0.021	mg/kg TS	2	1	MB	
dibens(ah)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB	
benso(ghi)perylene	0.106	0.026	mg/kg TS	2	1	MB	
indeno(123cd)pyren	0.089	0.022	mg/kg TS	2	1	MB	

Rapport

Sida 2 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Er beteckning	2 0,3-1,5					
Labnummer	O10515032					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
PAH, summa 16*	1.1		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa cancerogena*	0.53		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa övriga*	0.62		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa L*	<0.15		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa M*	0.51		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa H*	0.64		mg/kg TS	2	1	MB
PCB 28	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 52	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 101	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 118	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 138	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 153	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB 180	<0.0020		mg/kg TS	3	1	MB
PCB, summa 7*	<0.0070		mg/kg TS	3	1	MB
2,3,7,8-tetraCDD	<1.5		ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,7,8-pentaCDD	<1.8		ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,4,7,8-hexaCDD	<4.5		ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,6,7,8-hexaCDD	6.90	2.07	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,7,8,9-hexaCDD	<4.5		ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,4,6,7,8-heptaCDD	69.0	20.7	ng/kg TS	4	1	MB
oktakilordibensodioxin	500	150	ng/kg TS	4	1	MB
2,3,7,8-tetraCDF	3.40	1.02	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,7,8-pentaCDF	<2.9		ng/kg TS	4	1	MB
2,3,4,7,8-pentaCDF	<2.9		ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,4,7,8-hexaCDF	4.90	1.47	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,6,7,8-hexaCDF	4.10	1.23	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,7,8,9-hexaCDF	<1.7		ng/kg TS	4	1	MB
2,3,4,6,7,8-hexaCDF	3.90	1.17	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,4,6,7,8-heptaCDF	63.0	18.9	ng/kg TS	4	1	MB
1,2,3,4,7,8,9-heptaCDF	<5.4		ng/kg TS	4	1	MB
oktakilordibensofuran	250	75.0	ng/kg TS	4	1	MB
sum WHO-PCDD/F-TEQ lowerbound	3.9		ng/kg TS	4	1	MB
sum WHO-PCDD/F-TEQ upperbound	7.3		ng/kg TS	4	1	MB

Rapport

Sida 3 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Er beteckning	2 1,5-1,7					
Labnummer	O10515033					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
TS_105°C	88.1		%	1	V	STGR
As	3.05	0.85	mg/kg TS	1	H	STGR
Ba	12.3	2.8	mg/kg TS	1	H	STGR
Be	0.123	0.052	mg/kg TS	1	H	STGR
Cd	<0.1		mg/kg TS	1	H	STGR
Co	1.38	0.35	mg/kg TS	1	H	STGR
Cr	8.05	1.59	mg/kg TS	1	H	STGR
Cu	3.83	0.86	mg/kg TS	1	H	STGR
Fe	5020	1070	mg/kg TS	1	H	STGR
Mn	53.3	12.1	mg/kg TS	1	H	STGR
Ni	3.94	1.03	mg/kg TS	1	H	STGR
P	544	111	mg/kg TS	1	H	STGR
Pb	2.79	0.57	mg/kg TS	1	H	STGR
Sr	4.15	0.73	mg/kg TS	1	H	STGR
V	6.41	1.35	mg/kg TS	1	H	STGR
Zn	19.3	3.6	mg/kg TS	1	H	STGR
Hg	<1		mg/kg TS	1	H	STGR
TS_105°C	86.6	4.33	%	2	1	MB
alifater >C8-C10	<10.0		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C10-C12	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C12-C16	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C16-C35	<20		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C8-C10	<0.480		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C10-C16	<1.24		mg/kg TS	2	1	MB
metylpyrener/metylfluorantener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
metylkrysener/metylbens(a)antracener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C16-C35	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
naftalen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaftylen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaften	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fenantren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
antracen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoranten	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
pyren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
krysen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(b)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(k)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
dibens(ah)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
benso(ghi)perylen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
indeno(123cd)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa 16*	<0.72		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa cancerogena*	<0.28		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa övriga*	<0.44		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa L*	<0.15		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa M*	<0.25		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa H*	<0.32		mg/kg TS	2	1	MB

Rapport

Sida 4 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Er beteckning	8 0,5-1					
Labnummer	O10515034					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
TS_105°C	89.5		%	1	V	STGR
As	3.98	1.09	mg/kg TS	1	H	STGR
Ba	44.8	10.2	mg/kg TS	1	H	STGR
Be	0.186	0.054	mg/kg TS	1	H	STGR
Cd	<0.09		mg/kg TS	1	H	STGR
Co	2.33	0.57	mg/kg TS	1	H	STGR
Cr	12.9	2.6	mg/kg TS	1	H	STGR
Cu	10.9	2.3	mg/kg TS	1	H	STGR
Fe	9300	1990	mg/kg TS	1	H	STGR
Mn	105	24	mg/kg TS	1	H	STGR
Ni	6.87	1.86	mg/kg TS	1	H	STGR
P	441	89	mg/kg TS	1	H	STGR
Pb	63.9	13.0	mg/kg TS	1	H	STGR
Sr	3.71	0.56	mg/kg TS	1	H	STGR
V	11.7	2.5	mg/kg TS	1	H	STGR
Zn	66.7	12.7	mg/kg TS	1	H	STGR
Hg	<0.9		mg/kg TS	1	H	STGR
TS_105°C	87.7	4.39	%	2	1	MB
alifater >C8-C10	<10.0		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C10-C12	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C12-C16	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C16-C35	<20		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C8-C10	<0.480		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C10-C16	<1.24		mg/kg TS	2	1	MB
metylpyrener/metylfluorantener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
metylkryser/metylbens(a)antracener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C16-C35	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
naftalen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaftylen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaften	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fenantren	0.207	0.052	mg/kg TS	2	1	MB
antracen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoranten	0.630	0.157	mg/kg TS	2	1	MB
pyren	0.584	0.146	mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)antracen	0.209	0.052	mg/kg TS	2	1	MB
krysen	0.208	0.052	mg/kg TS	2	1	MB
bens(b)fluoranten	0.315	0.079	mg/kg TS	2	1	MB
bens(k)fluoranten	0.116	0.029	mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)pyren	0.186	0.046	mg/kg TS	2	1	MB
dibens(ah)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
benso(ghi)perylen	0.128	0.032	mg/kg TS	2	1	MB
indeno(123cd)pyren	0.121	0.030	mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa 16*	2.7		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa cancerogena*	1.2		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa övriga*	1.5		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa L*	<0.15		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa M*	1.4		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa H*	1.3		mg/kg TS	2	1	MB

Rapport

Sida 5 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Er beteckning	9 0-0,5					
Labnummer	O10515035					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
TS_105°C	91.4		%	1	V	STGR
As	36.1	9.9	mg/kg TS	1	H	STGR
Ba	48.1	11.0	mg/kg TS	1	H	STGR
Be	0.197	0.065	mg/kg TS	1	H	STGR
Cd	0.449	0.110	mg/kg TS	1	H	STGR
Co	10.8	2.6	mg/kg TS	1	H	STGR
Cr	10.8	2.1	mg/kg TS	1	H	STGR
Cu	8960	1890	mg/kg TS	1	H	MB
Fe	11400	2440	mg/kg TS	1	H	STGR
Mn	358	82	mg/kg TS	1	H	STGR
Ni	100	26	mg/kg TS	1	H	STGR
P	505	111	mg/kg TS	1	H	STGR
Pb	772	157	mg/kg TS	1	H	STGR
Sr	12.0	1.8	mg/kg TS	1	H	STGR
V	13.9	3.0	mg/kg TS	1	H	STGR
Zn	325	61	mg/kg TS	1	H	STGR
Hg	<1		mg/kg TS	1	H	STGR
TS_105°C	91.1	4.56	%	2	1	MB
alifater >C8-C10	<10.0		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C10-C12	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C12-C16	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C16-C35	<20		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C8-C10	<0.480		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C10-C16	<1.24		mg/kg TS	2	1	MB
metylpyrener/metylfluorantener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
metylkryser/metylbens(a)antracener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C16-C35	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
naftalen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaftylen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaften	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fenantren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
antracen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoranten	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
pyren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
krysen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(b)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(k)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
dibens(ah)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
benso(ghi)perylen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
indeno(123cd)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa 16*	<0.72		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa cancerogena*	<0.28		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa övriga*	<0.44		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa L*	<0.15		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa M*	<0.25		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa H*	<0.32		mg/kg TS	2	1	MB

Rapport

Sida 6 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

Er beteckning	9 0,5-1					
Labnummer	O10515036					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
TS_105°C	89.6		%	1	V	STGR
As	11.5	3.1	mg/kg TS	1	H	STGR
Ba	104	24	mg/kg TS	1	H	STGR
Be	0.235	0.080	mg/kg TS	1	H	STGR
Cd	0.327	0.079	mg/kg TS	1	H	STGR
Co	12.9	3.1	mg/kg TS	1	H	STGR
Cr	34.4	6.8	mg/kg TS	1	H	STGR
Cu	1390	291	mg/kg TS	1	H	STGR
Fe	33600	7210	mg/kg TS	1	H	STGR
Mn	365	82	mg/kg TS	1	H	STGR
Ni	107	28	mg/kg TS	1	H	STGR
P	343	71	mg/kg TS	1	H	STGR
Pb	505	103	mg/kg TS	1	H	STGR
Sr	13.0	1.9	mg/kg TS	1	H	STGR
V	19.1	4.0	mg/kg TS	1	H	STGR
Zn	339	64	mg/kg TS	1	H	STGR
Hg	<1		mg/kg TS	1	H	STGR
TS_105°C	86.6	4.33	%	2	1	MB
alifater >C8-C10	<10.0		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C10-C12	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C12-C16	<20		mg/kg TS	2	1	MB
alifater >C16-C35	48	10	mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C8-C10	<0.480		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C10-C16	<1.24		mg/kg TS	2	1	MB
metylpyrener/metylfluorantener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
metylkrysener/metylbens(a)antracener	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
aromater >C16-C35	<1.0		mg/kg TS	2	1	MB
naftalen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaftylen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
acenaften	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fenantren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
antracen	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
fluoranten	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
pyren	<0.100		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
krysen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(b)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(k)fluoranten	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
bens(a)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
dibens(ah)antracen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
benso(ghi)perylen	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
indeno(123cd)pyren	<0.080		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa 16*	<0.72		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa cancerogena*	<0.28		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa övriga*	<0.44		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa L*	<0.15		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa M*	<0.25		mg/kg TS	2	1	MB
PAH, summa H*	<0.32		mg/kg TS	2	1	MB

* efter parameternamn indikerar icke ackrediterad analys.

Metod	
1	<p>Bestämning av metaller enligt M-1C. Analysprovet har torkats vid 50°C och elementhalterna TS-korrigerats. För jord siktas provet efter torkning. För sediment/slam mals alternativt hamras det torkade provet . Vid expressanalys har upplösning skett på vått samt osiktat/omalt prov. Upplösning har skett med salpetersyra för slam/sediment och för jord med salpetersyra/väteperoxid. Analys har skett enligt EPA – metod (modifierad) 200.8 (ICP-SFMS).</p> <p><small>Rev 2012-03-05</small></p>
2	<p>Paket OJ-21H. Bestämning av alifatfraktioner och aromatfraktioner, >C8-C10, >C10-C16 och >C16-C35*. Bestämning av polycykliska aromatiska kolväten, PAH (16 föreningar enligt EPA). * summa metylpyrener/metylfluorantener och summa metylkryser/metylbens(a)antracener.</p> <p>Metod baserad på SPIMFABs kvalitetsmanual. Mätning utförs med GC-MS.</p> <p>PAH cancerogena utgörs av benso(a)antracen, krysen, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(a)pyren, dibenso(ah)antracen och indeno(123cd)pyren.</p> <p>Bestämning av polycykliska aromatiska kolväten; summa PAH L, summa PAH M och summa PAH H. Summa PAH L: naftalen, acenaften och acenaftilen. Summa PAH M: fluoren, fenantren, antracen, fluoranten och pyren Summa PAH H: benso(a)antracen, krysen, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(a)pyren, indeno(1,2,3-c,d)pyren, dibenso(a,h)antracen och benso(g,h,i)perylene Enligt nya direktiv från Naturvårdsverket oktober 2008.</p> <p><small>Rev 2012-09-21</small></p>
3	<p>Paket OJ-2A. Bestämning av polyklorerade bifenyler, PCB (7 kongener) enligt metod baserad på DIN 38407, part 2. Mätningen utförs med GC-ECD.</p> <p><small>Rev 2013-01-14</small></p>
4	<p>Paket OJ-22. Bestämning av dioxiner och furaner enligt metod baserad på US EPA 1613. Mätning utförs med högupplösande GC-MS.</p> <p>Sum WHO-PCDD/F-TEQ är resultat som summa toxiska ekvivalenter enligt WHO 2005.</p> <p><small>Rev 2011-10-06</small></p>

Godkännare	
MB	Maria Bigner
STGR	Sture Grägg

Utf ¹	
H	Mätningen utförd med ICP-SFMS

¹ Utförande teknisk enhet (inom ALS Scandinavia) eller anlitat laboratorium (underleverantör).

Rapport

Sida 8 (8)

T1307534

1XCSW8UD3RY

	Utf¹
	För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Aurorum 10, 977 75 Luleå, som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
V	Våtkemisk analys För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Aurorum 10, 977 75 Luleå, som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
1	För mätningen svarar ALS Laboratory Group, Na Harfê 9/336, 190 00, Prag 9, Tjeckien, som är av det tjeckiska ackrediteringsorganet CAI ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 1163). CAI är signatär till ett MLA inom EA, samma MLA som SWEDAC är signatär till. Laboratorierna finns lokaliserade i; Prag, Na Harfê 9/336, 190 00, Praha 9, Ceska Lipa, Bendlova 1687/7, 470 03 Ceska Lipa, Pardubice, V Raji 906, 530 02 Pardubice. Kontakta ALS Täby för ytterligare information.

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement", ISO, Geneva, Switzerland 1993) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten gäller endast det identifierade, mottagna och provade materialet.
Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se aktuell produktkatalog eller vår webbplats www.alsglobal.se

Den digitalt signerade PDF filen representerar originalrapporten. Alla utskrifter från denna är att betrakta som kopior.

Rapport

Sida 1 (5)

T1308176

1XJ8QVIHZTS

Projekt
Bestnr **10181349-03**
Registrerad **2013-05-30**
Utfärdad **2013-06-07**

WSP Samhällsbyggnad
Ylva Persson

Box 502
901 10 Umeå
Sweden

Analys av grundvatten

Er beteckning	GV 1 2013-05-29					
Labnummer	O10517507					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
alifater >C8-C10	<10		µg/l	1	1	JOHN
alifater >C10-C12	<10		µg/l	1	1	JOHN
alifater >C12-C16	<10		µg/l	1	1	JOHN
alifater >C16-C35	<10		µg/l	1	1	JOHN
aromater >C8-C10	0.10	0.03	µg/l	1	1	JOHN
aromater >C10-C16	<0.775		µg/l	1	1	JOHN
metylpyrener/metylfluorantener	<1.0		µg/l	1	1	JOHN
metylkrysener/metylbens(a)antracener	<1.0		µg/l	1	1	JOHN
aromater >C16-C35	<1.0		µg/l	1	1	JOHN
naftalen	0.021	0.006	µg/l	1	1	JOHN
acenaftylen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
acenaften	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
fluoren	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
fenantren	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
antracen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
fluoranten	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
pyren	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
bens(a)antracen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
krysen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
bens(b)fluoranten	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
bens(k)fluoranten	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
bens(a)pyren	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
dibenso(ah)antracen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
benso(ghi)perylen	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
indeno(123cd)pyren	<0.010		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa 16*	0.021		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa cancerogena*	<0.035		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa övriga*	0.021		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa L*	0.021		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa M*	<0.025		µg/l	1	1	JOHN
PAH, summa H*	<0.040		µg/l	1	1	JOHN
Ca	6.48	0.60	mg/l	2	R	STGR
Fe	17.9	2.1	mg/l	2	R	STGR
K	5.02	0.43	mg/l	2	R	STGR
Mg	5.81	0.69	mg/l	2	R	STGR
Na	9.78	0.76	mg/l	2	R	STGR
Al	8410	1150	µg/l	2	R	STGR
As	11.0	3.0	µg/l	2	H	STGR
Ba	63.4	11.3	µg/l	2	H	STGR
Cd	0.248	0.049	µg/l	2	H	STGR
Co	9.12	1.62	µg/l	2	H	STGR
Cr	246	44	µg/l	2	H	STGR
Cu	18.2	3.3	µg/l	2	H	STGR

Rapport

Sida 2 (5)

T1308176

1XJ8QVIHZTS

Er beteckning	GV 1					
	2013-05-29					
Labnummer	O10517507					
Parameter	Resultat	Osäkerhet (±)	Enhet	Metod	Utf	Sign
Hg	<0.02		µg/l	2	F	STGR
Mn	230	40	µg/l	2	R	STGR
Ni	24.9	4.5	µg/l	2	H	STGR
Pb	6.14	1.06	µg/l	2	H	STGR
Zn	131	24	µg/l	2	R	STGR
Mo	0.898	0.904	µg/l	2	H	STGR
V	18.3	3.0	µg/l	2	R	STGR
Deponipaket	-----			3	2	AKR
nitrit	<0.01		mg/l	4	2	EMPA
färg	60		mgPt/l	5	2	JOTA
konduktivitet	11.2		mS/m	6	O	JOTA
pH	6.1			7	O	JOTA
alkalinitet	21		mg HCO ₃ /l	8	O	JOTA
turbiditet	190		FNU	9	2	ANMA
klorid	9.40	1.88	mg/l	10	1	JOHN
sulfat	15.6	2.34	mg/l	11	1	JOHN
ammonium	0.069	0.014	mg/l	12	1	JOHN
nitrat	<2.00		mg/l	13	1	JOHN
fosfat	0.060	0.012	mg/l	14	1	JOHN
P-tot	0.464	0.093	mg/l	15	1	JOHN
TOC	2.08	0.42	mg/l	16	1	JOHN

* efter parameternamn indikerar icke ackrediterad analys.

	Metod
1	<p>Paket OV-21H. Bestämning av alifatfraktioner och aromatfraktioner, >C8-C10, >C10-C16 och >C16-C35*. Bestämning av polycykliska aromatiska kolväten, PAH, cancerogena och övriga. * summa metylpyrener/metylfluorantener och summa metylkrysener/metylbens(a)antracener.</p> <p>PAH cancerogena utgörs av benso(a)antracen, krysen, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(a)pyren, dibenso(ah)antracen och indeno(123cd)pyren.</p> <p>Summa PAH L: naftalen, acenaften och acenaftylen. Summa PAH M: fluoren, fenantren, antracen, fluoranten och pyren. Summa PAH H: benso(a)antracen, krysen, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(a)pyren, indeno(1,2,3-c,d)pyren, dibenso(a,h)antracen och benso(g,h,i)perylen.</p> <p>Mätning utförs med GC-MS.</p> <p>2010-07-01: Metoden är reviderad map aromafraktionerna enligt version 2009/2010 ur spimfabs kvalitets manual.</p> <p><small>Rev 2012-01-20</small></p>
2	<p>Paket V-3B Bestämning av metaller. Upplösning och analys av vattenprov, 12 ml prov och 1,2 ml HNO₃ (suprapur), har behandlats i autoklav. Analys har skett enligt EPA-metoder (modifierade) 200.7 (ICP-AES) och 200.8 (ICP-SFMS). Analys av Hg med AFS har skett enligt SS-EN ISO 17852:2008.</p> <p>Speciell information vid beställning av tilläggsmetaller: Vid analys av Ag har upplösning skett med HCl i autoklav. Vid analys av Se har upplösning skett med HCl i autoklav vid 120°C i 30 minuter Vid analys av W har upplösning skett med HNO₃ och HF.</p> <p><small>Rev 2011-04-01</small></p>
3	<p>Deponi-paket.</p>
4	<p>Bestämning av Nitritkväve enligt SS-EN ISO 13395 utg 1 (FIA) Nitrit ger i sur lösning ett azofärgämne med sulfanilamid och en diamin. Färgen bestäms spektrofotometriskt. Resultatet anges som nitrit eller nitritkväve. Filtrering av prover genom 0.45 µm sprutfilter ingår i metoden.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2) Renvatten: ±10% vid 0.01 mg N/l, ±9% vid 0.05 mg N/l och ±8% vid 0.2 mg N/l Avloppsvatten: ±11% vid 0.01 mg N/l, ±10% vid 0.05 mg N/l och ±9% vid 0.2 mg N/l</p> <p><small>Rev 2013-05-10</small></p>
5	<p>Bestämning av Färgtal enligt SS-EN ISO 7887 utg. 2, metod D. Färgtal bestäms i komparator genom jämförelse mot färgskiva graderad i mg Pt/l.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2): ±14% vid 20 mg Pt/l</p> <p><small>Rev 2013-05-08</small></p>
6	<p>Bestämning av Konduktivitet enligt SS-EN 27888 utg 1 Direkt bestämning av vattnets elektriska ledningsförmåga vid 25°C.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2): Renvatten: ±7% vid 14.7 mS/m och ±7% vid 141 mS/m Avloppsvatten: ±9% vid 14.7 mS/m och ±9% vid 141 mS/m</p> <p><small>Rev 2012-02-27</small></p>

	Metod
7	<p>Bestämning av pH enligt SS-EN ISO 10523:2012 pH vid 25±2°C bestäms potentiometriskt med pH-meter och temperaturkompensering.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2): Renvatten: ±0.14 vid pH 6.87 och ±0.22 vid pH 11 Avloppsvatten: ±0.14 vid pH 6.87 och ±0.22 vid pH 11</p> <p>Rev 2013-05-14</p>
8	<p>Bestämning av alkalinitet enligt SS-EN ISO 9963-2 utg 1 Provet titreras med saltsyra under avdrivande av koldioxid till slutpunkten pH 5.4.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2): Renvatten: ±17% vid 24 mg/l eller 0.4 mekv/l och ±16% vid 220 mg/l eller 3.7 mekv/l</p> <p>Rev 2013-05-08</p>
9	<p>Bestämning av Turbiditet enligt SS EN ISO 7027. Turbiditeten bestäms nefelometriskt, dvs ljusspridningen i provet mäts under givna betingelser.</p> <p>Mätosäkerhet (k=2): Renvatten: ±31% vid 0.5 FNU, ±16% vid 100 FNU och ±8% vid 800 FNU</p> <p>Rev 2013-05-15</p>
10	<p>Bestämning av klorid med jonkromatografi enligt metod baserad på CSN EN ISO 10304-1. Filtrering av grumliga prover ingår i metoden.</p> <p>Rev 2011-12-22</p>
11	<p>Bestämning av sulfat med jonkromatografi enligt metod baserad på CSN EN ISO 10304-1&2. Filtrering av grumliga prover ingår i metoden.</p> <p>Rev 2011-12-22</p>
12	<p>Bestämning av ammonium med spektrofotometrisk metod enligt CSN ISO 11732 och CSN ISO 13395.</p> <p>Filtrering av grumliga prover ingår i metoden.</p> <p>Rev 2012-01-25</p>
13	<p>Bestämning av nitrat med jonkromatografi enligt metod baserad på CSN EN ISO 10304-1. Filtrering av grumliga prover ingår i metoden.</p> <p>Rev 2011-12-22</p>
14	<p>Bestämning av fosfat med spektrofotometrisk detektion. Metod baserad på CSN ISO 15681-1.</p> <p>Vid ankomst till laboratoriet utförs filtrering på grumliga prover innan analys.</p>
15	<p>Bestämning av totalfosfor, P-tot, med spektrofotometri enligt CSN EN ISO 6878 och CSN ISO 15681-1.</p> <p>Rev 2012-02-07</p>
16	<p>Bestämning av TOC enligt metod baserad på CSN EN 1484.</p> <p>Rev 2012-01-13</p>

Rapport

Sida 5 (5)

T1308176

1XJ8QVIHZTS

	Godkännare
AKR	Anna-Karin Revell
ANMA	Anna Malmvärn
EMPA	Emma Palmqvist
JOHN	Johan Nilsson
JOTA	Joanna Tagai
STGR	Sture Grägg

	Utf ¹
F	Mätningen utförd med AFS För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Aurorum 10, 977 75 Luleå, som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
H	Mätningen utförd med ICP-SFMS För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Aurorum 10, 977 75 Luleå, som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
O	För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Box 511, 183 25 Täby som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
R	Mätningen utförd med ICP-AES För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Aurorum 10, 977 75 Luleå, som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).
1	För mätningen svarar ALS Laboratory Group, Na Harfê 9/336, 190 00, Prag 9, Tjeckien, som är av det tjeckiska ackrediteringsorganet CAI ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 1163). CAI är signatär till ett MLA inom EA, samma MLA som SWEDAC är signatär till. Laboratorierna finns lokaliserade i; Prag, Na Harfê 9/336, 190 00, Praha 9, Ceska Lipa, Bendlova 1687/7, 470 03 Ceska Lipa, Pardubice, V Raji 906, 530 02 Pardubice. Kontakta ALS Täby för ytterligare information.
2	För mätningen svarar ALS Scandinavia AB, Box 511, 183 25 Täby som är av det svenska ackrediteringsorganet SWEDAC ackrediterat laboratorium (Reg.nr. 2030).

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement", ISO, Geneva, Switzerland 1993) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten gäller endast det identifierade, mottagna och provade materialet.

Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se aktuell produktkatalog eller vår webbplats www.alsglobal.se

Den digitalt signerade PDF filen representerar originalrapporten. Alla utskrifter från denna är att betrakta som kopior.

¹ Utförande teknisk enhet (inom ALS Scandinavia) eller anlitat laboratorium (underleverantör).

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

Markteknisk undersökningsrapport

Umeå kommun

Detaljplan Ön södra delen

2013-07-01

Reviderad 2013-10-01

Upprättad av: Torbjörn Karlefors
Granskad av: Lars Berge

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

MARKTEKNISK UNDERSÖKNINGSRAPPORT

Umeå kommun Detaljplan Ön södra delen

Kund

Umeå kommun
Mark och exploatering
Helen Nilsson
901 84 Umeå

Konsult

WSP Samhällsbyggnad
Box 502
901 10 Umeå
Besök: Storgatan 59
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wspgroup.se

Kontaktpersoner

Torbjörn Karlefors, torbjorn.karlefors@wspgroup.se 010-7226783, 070-6618167

Ritningar

G30.1-01	Borrplan	2013-10-01
G31.2-01	Sektion A-A	2013-10-01
G31.2-02	Sektion B-B	2013-10-01
G31.2-03	Sektion C-C	2013-10-01
G31.2-04	Sektion D-D	2013-10-01

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Bilagor

Bilaga 1	SGF beteckningsblad kompletterat	2013-04-24
Bilaga 2	Laboratorieundersökningar	2013-07-01
Rapport G130810	Rutinanalys	2013-06-03
Bilaga	Conradberäkningar (50 sidor)	2013-06-14 - 17

Innehåll

1	Uppdrag	4
2	Objektbeskrivning	4
3	Underlag	5
4	Styrande dokument	6
5	Arkivmaterial	6
6	Utsättning	6
7	Geotekniska fältundersökningar	7
7.1	Utförda sonderingar	7
7.2	Utförda provtagningar	7
7.3	Fältingenjör	7
7.4	Undersökningsperiod	7
7.5	Kalibrering och certifiering	7
7.6	Provhantering	7
8	Geotekniska laboratorieundersökningar	7
8.1	Utförda undersökningar	7
8.2	Undersökningsperiod	8
8.3	Laboratorieingenjör	8
8.4	Kalibrering och certifiering	8
9	Hydrogeologiska undersökningar	8
9.1	Utförda undersökningar	8
9.2	Korttidsobservationer	8
9.3	Fältingenjör	8
10	Karakteristiska vattenstånd	9
11	Härledda värden	9
11.1	Hållfasthetsegenskaper	9
11.1.1	Friktionsvinkel	9
11.1.2	Odränerad skjuvhållfasthet	13
11.2	Deformationsegenskaper	17
11.2.1	Elasticitetsmodul	17
12	Värdering av undersökning	21
12.1	Generellt	21

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

1 Uppdrag

På uppdrag av Umeå kommun MEX har WSP Samhällsbyggnad utfört stabilitetsutredning för ny detaljplan Ön södra delen. Inom undersökt område planeras för anläggning av bl.a. industrifastigheter och publika byggnader. Undersökningen skall ligga till grund för bestämning av erforderligt säkerhetsavstånd från nipkanten till gräns för nyexploatering med avseende på släntstabilitet.

2 Objektbeskrivning

Den södra delen av stadsdelen Ön var en gång präglad av timmerflottningsverksamhet som bedrevs i Lillån (se fig.1), men har sedan den verksamheten lades ner till större delen stått obrukat och består idag mest av ungskog.

Figur 1 Flygfoto från 1968

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

Inom det undersökta området finns dock en del anläggningar; I den nordöstra delen ligger Umevas reningsverk och i de västra delarna finns två stycken industrifastigheter och ett bostadshus.

Jorden inom aktuellt område består överst av sandsediment överlagrande mäktiga skikt av sulfidhaltiga siltsediment.

Den aktuella delen av Ön är på det stora hela relativt plan fram till älvsbrinken där marken sluttar brant ner i älven. Området kan delas in i två delar, en högre plåtå i nord-nordost, nivå ca +5 till +7 och en lägre i syd-sydväst, nivå ca +2 till +4. Delområdena avgränsas genom en distinkt sluttning, se figur 2.

Figur 2 Ön idag, linjen markerar gränsen mellan två delområden.

3 Underlag

Underlag för stabilitetsutredningen har varit följande:

- IEG.s Rapport 6:2008, Rev 1
- TK Geo, VV Publ 2009:47
- Sulfidjord – geoteknisk klassificering och odränerad skjuvhållfasthet, SGI rapport 69
- Sektionsritningar A-A, B-B, C-C och D-D

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

4 Styrande dokument

Tabell 1. Planering och redovisning

Undersökningsmetod	Standard eller annat styrande dokument
Fältutförande	Geoteknisk fälthandbok SGF Rapport 1:96 samt SS-EN-ISO 22475-1
Beteckningssystem	SGF/BGS beteckningssystem 2001:2 SS-EN/ISO 14688-1, -2

Tabell 2. Fältundersökningar

Undersökningsmetod	Standard eller annat styrande dokument
CPT-sondering	SS-EN 1997-2
Viktsondering	SS-EN 1997-2
Vingsondering	SS-EN 1997-2
Skruvprovtagning	SS-EN 1997-2
Kolvprovtagning	SS-EN 1997-2
Grundvattenmätning	SS-EN 1997-2

Tabell 3. Laboratorieundersökningar

Undersökningsmetod	Standard eller annat styrande dokument
Klassificering	Okulär klassificering enligt SS-EN/ISO 14688-1, -2
Rutinundersökning	Enligt MRM Konsult ackrediterat laboratorium

5 Arkivmaterial

I denna utredning har resultat från tidigare stabilitetsutredningar i området beaktats.

- Stabilitetsutredning Ön Radbyn WSP 2011-05-10
- Stabilitetsutredning Ön Tyréns 2009-01-23
- Pm stabilitet Lillån WSP 2007-11-15

6 Utsättning

Utsättning och avvägning av borrhöjningarna liksom inmätning av slänter och bottenytor har utförts av Charta AB.

Plansystem: SWEREF99 2015

Höjdsystem: RH2000

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

7 Geotekniska fältundersökningar

7.1 Utförda sonderingar

CPT-sondering	9 punkter
Viktsondering	2 punkter
Vingsondering (elektrisk)	4 punkter
Vingsondering med fältvingborr	2 punkter

7.2 Utförda provtagningar

Provtagning med kolvborr (ST2)	1 punkt
Provtagning med skruvborr (82 mm)	8 punkter

7.3 Fältingenjör

Robert Lindberg, WSP Samhällsbyggnad

Henrik Rosenberg, WSP Samhällsbyggnad

Jan Andersson WSP Samhällsbyggnad

Carl-Johan Lundmark, underkonsult fältgeoteknik

7.4 Undersökningsperiod

Undersökningarna utfördes under maj - juni 2013.

7.5 Kalibrering och certifiering

CPT-spets 51156 kalibrerad 2013-03-05.

Vinginstrument 06111 kalibrerad 2011-12-15.

7.6 Provhantering

Upptagna prover med skruvborr har förpackats i påsar och transporterats till WSP i Umeå. Upptagna kolvprover har transporterats frostfritt med bussgodis till MRM Konsult i Luleå.

8 Geotekniska laboratorieundersökningar

8.1 Utförda undersökningar

Okulär bedömning	40 prover
Rutinanalys	6 prover

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

8.2 Undersökningsperiod

Undersökningarna har utförts under maj - juni 2013.

8.3 Laboratorieingenjör

Torbjörn Karlefors WSP Samhällsbyggnad, Umeå

Erik Andersson MRM Konsult, Luleå

8.4 Kalibrering och certifiering

Undersökningarna har utförts vid MRM Konsults ackrediterade laboratorium i Luleå.

9 Hydrogeologiska undersökningar

9.1 Utförda undersökningar

Installation av grundvattenrör (öppet system) har utförts i 9 punkter.

9.2 Korttidsobservationer

Borrhålsnummer	Datum	Marknivå	Spetsnivå	Grundvattennivå
A1	2013-05-30	+5,8	+0,3	+3,5
A2	2013-05-08	+5,6	-0,1	+1,5
A2	2013-05-30	+5,6	-0,1	+1,7
A3	2013-06-10	+1,6	-0,7	+0,4
B1	2013-05-30	+5,8	-0,2	+0,8
B2	2013-05-08	+5,6	-0,1	+0,6
B2	2013-05-30	+5,6	-0,1	+0,8
B3	2013-06-10	+2,0	-0,4	+0,1
C2	2013-05-30	+5,7	0,0	+1,5
D1	2013-05-30	+3,8	-1,3	+0,8
D2	2013-05-08	+4,0	0,0	+0,5
D2	2013-05-30	+4,0	0,0	+0,4

9.3 Fältingenjör

Robert Lindberg WSP Samhällsbyggnad

Henrik Rosenberg WSP Samhällsbyggnad

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

10 Karakteristiska vattenstånd

Karakteristiska vattenstånd (höjdsystem RH2000) för Umeälven vid Kyrkbron uppströms aktuellt område är enligt Umeå kommun följande:

HHW	+2,23	..
MHW	+1,43	..
MW	+0,56	..
MLW	-0,27	..
LLW	-0,77	..

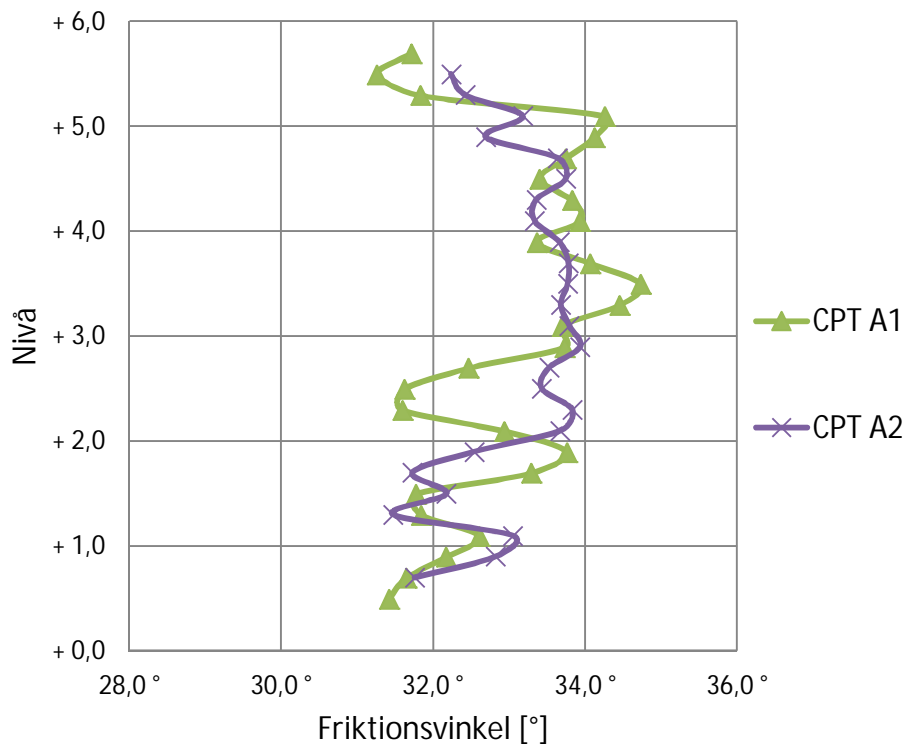
11 Härledda värden

11.1 Hållfasthetsegenskaper

11.1.1 Friktionsvinkel

En sammanställning över härledda värden av friktionsvinkel utvärderade från utförda CPT- och hejarsonderingar redovisas i figur 3-6. Utvärdering har utförts enligt TK Geo 11 figur 5.2-9.

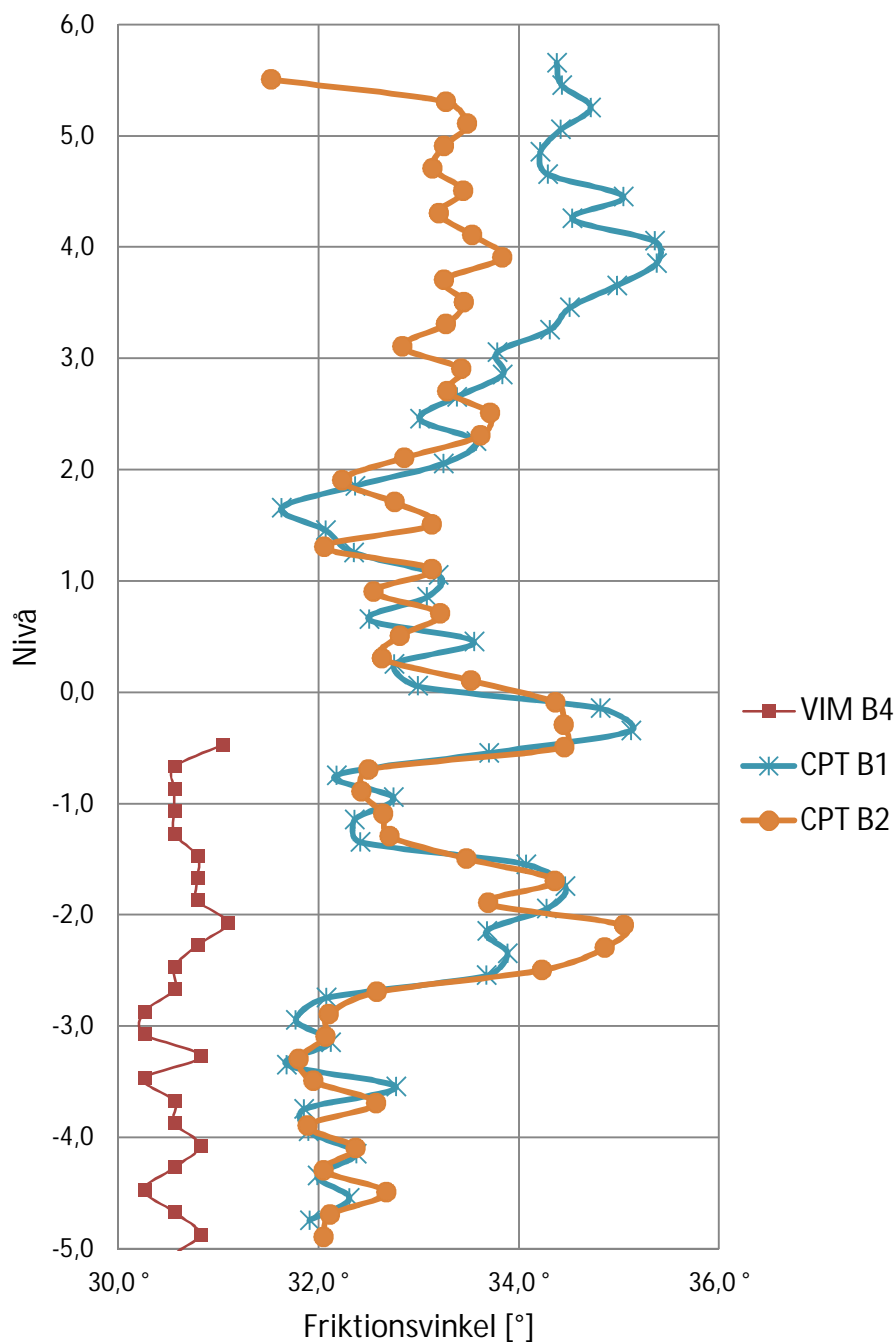
11.1.1.1 Sektion A-A

Figur 3. Härledda värden för friktionsvinkel.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

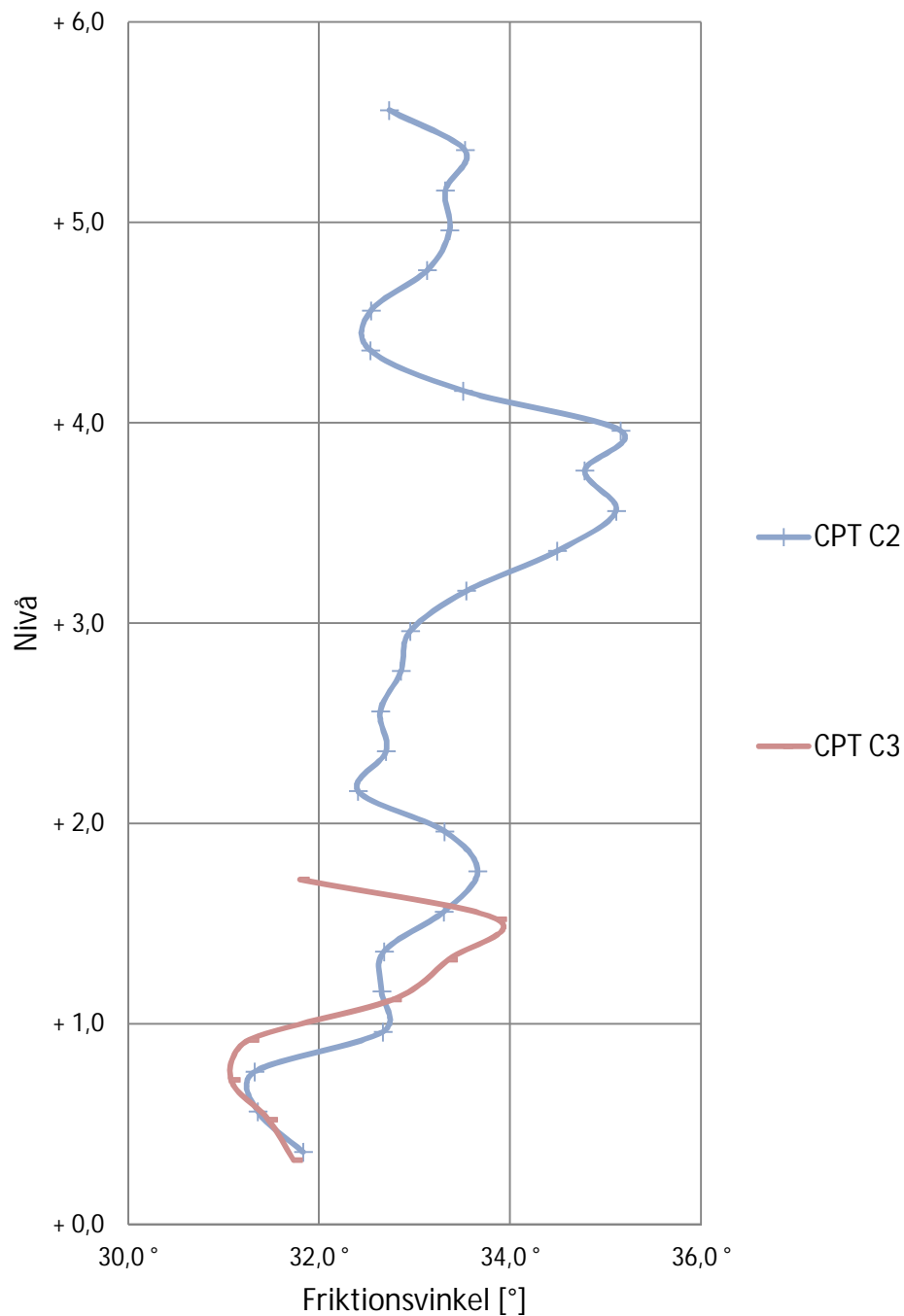
11.1.1.2 Sektion B-B

Figur 4. Härledda värden för friktionsvinkel.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

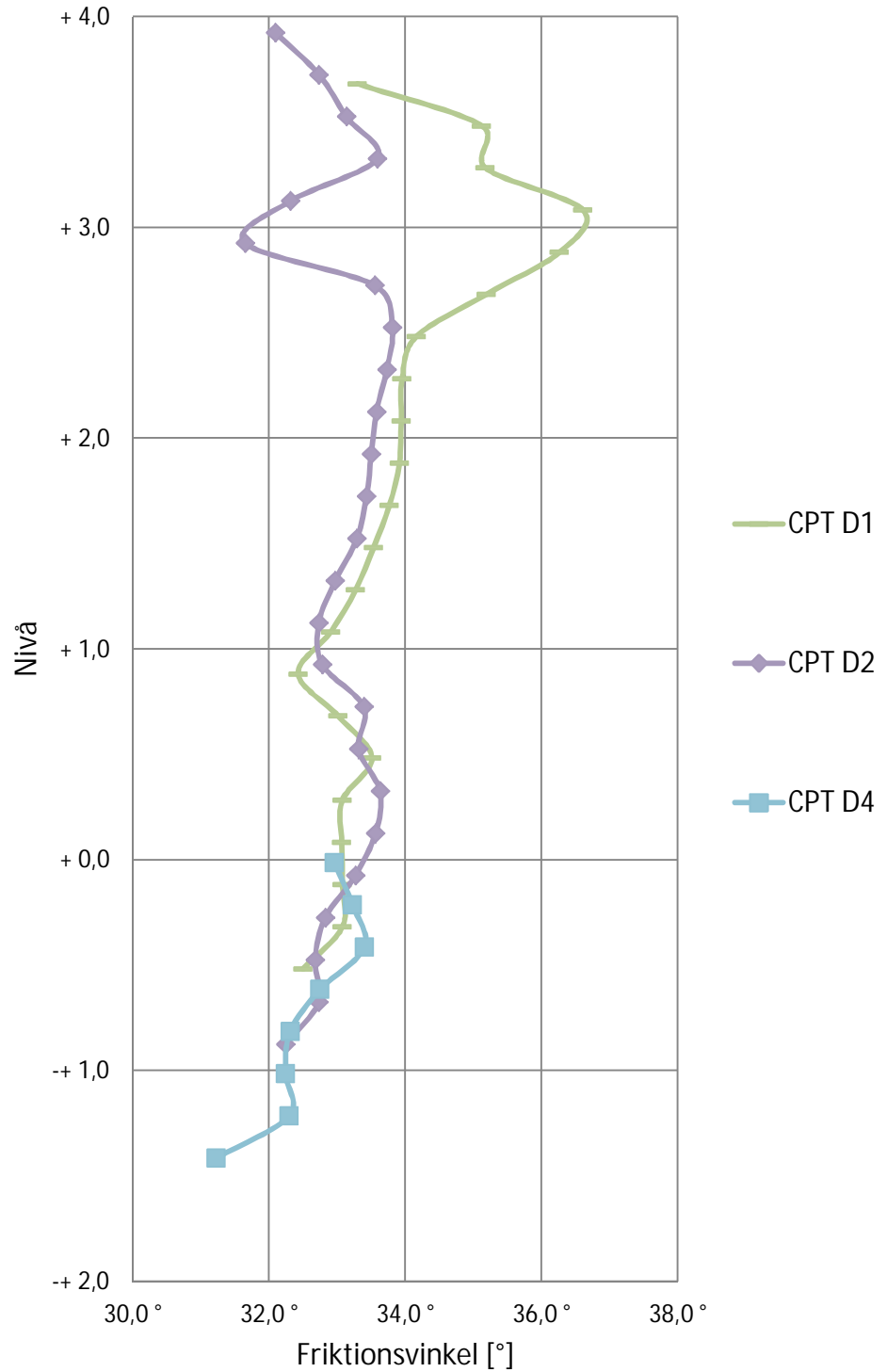
11.1.1.3 Sektion C-C

Figur 5. Härledda värden för friktionsvinkel.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

11.1.1.4 Sektion D-D

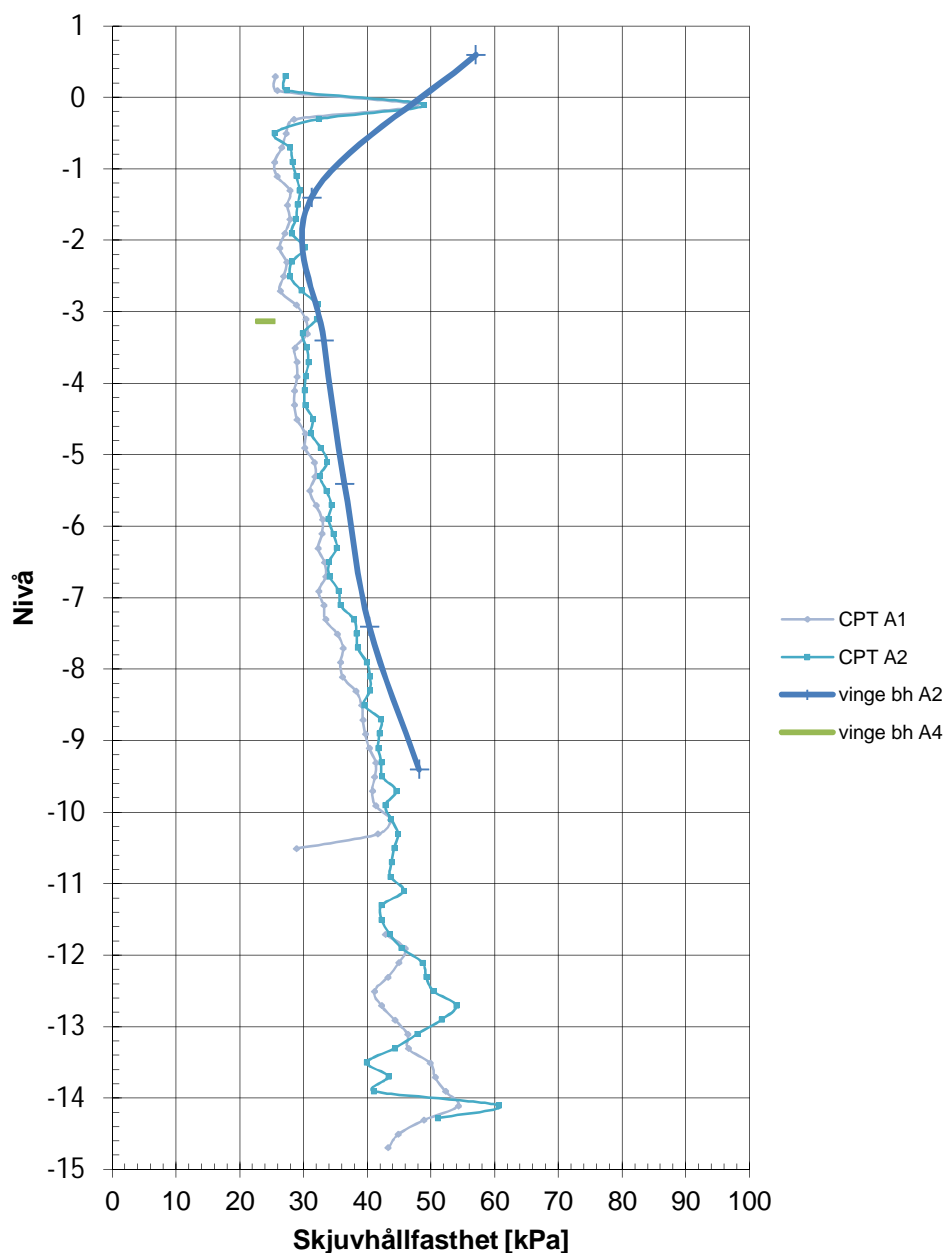
Figur 6. Härledda värden för friktionsvinkel.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

11.1.2 Odränerad skjuvhållfasthet

En sammanställning över härledda värden av odränerad skjuvhållfasthet från utförda konförsök, CPT- och vingsoneringar redovisas i figur 7-10. Utvärderingen har utförts med korrigering för sulfidjord enligt SGI Rapport 69.

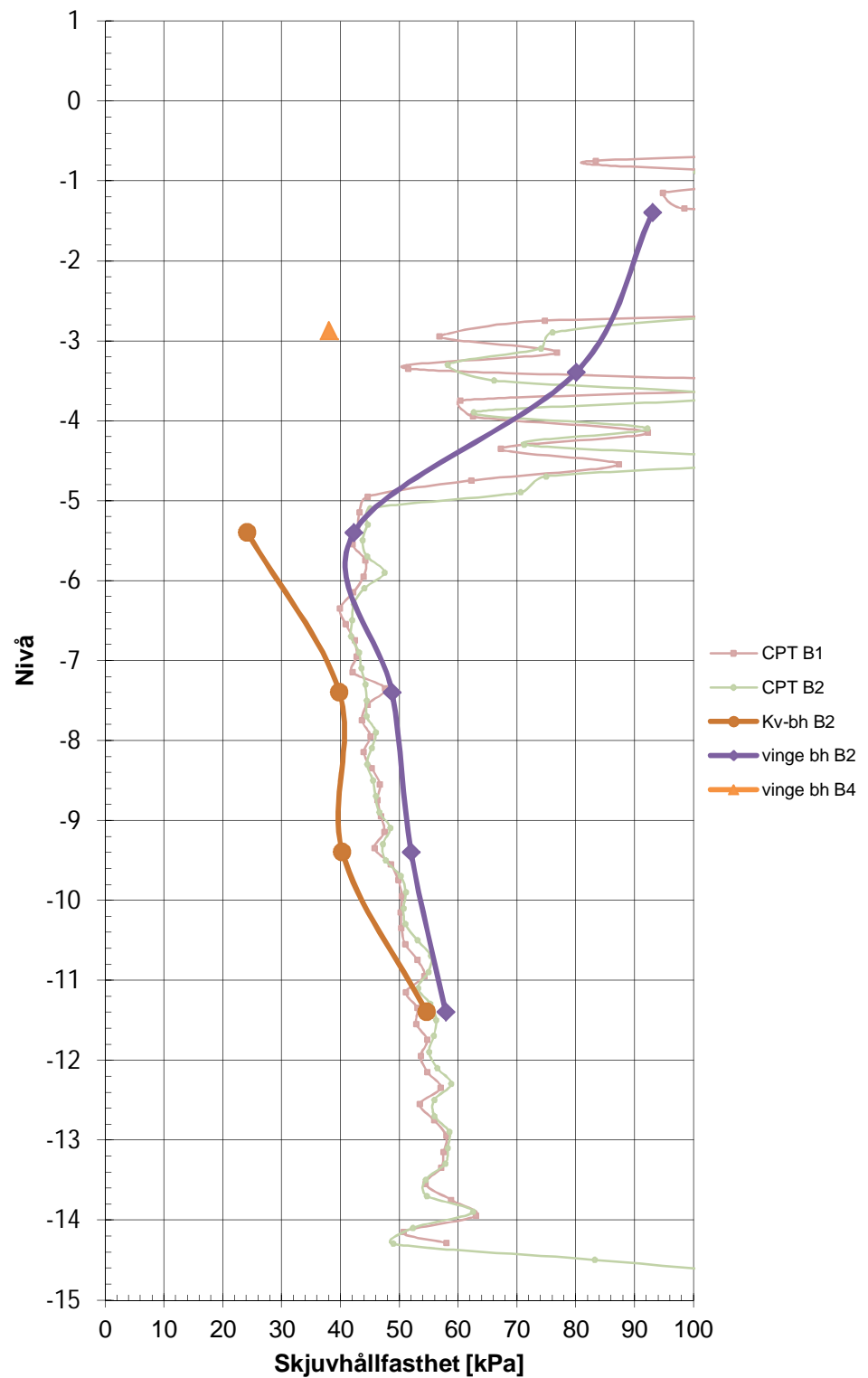
11.1.2.1 Sektion A-A

Figur 7. Härledda värden för odränerad skjuvhållfasthet.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

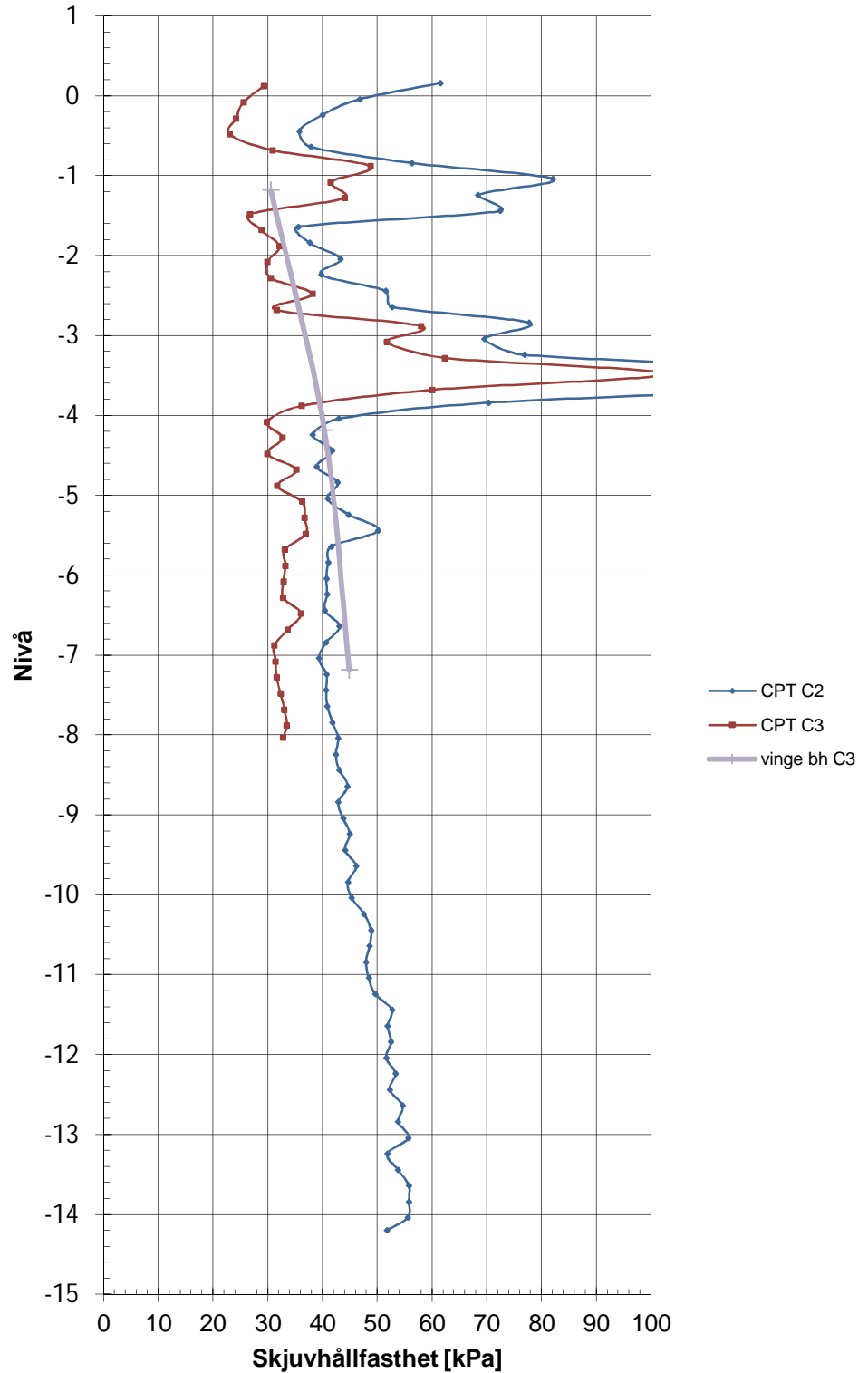
11.1.2.2 Sektion B-B

Figur 8. Härledda värden för odränerad skjuvhållfasthet.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

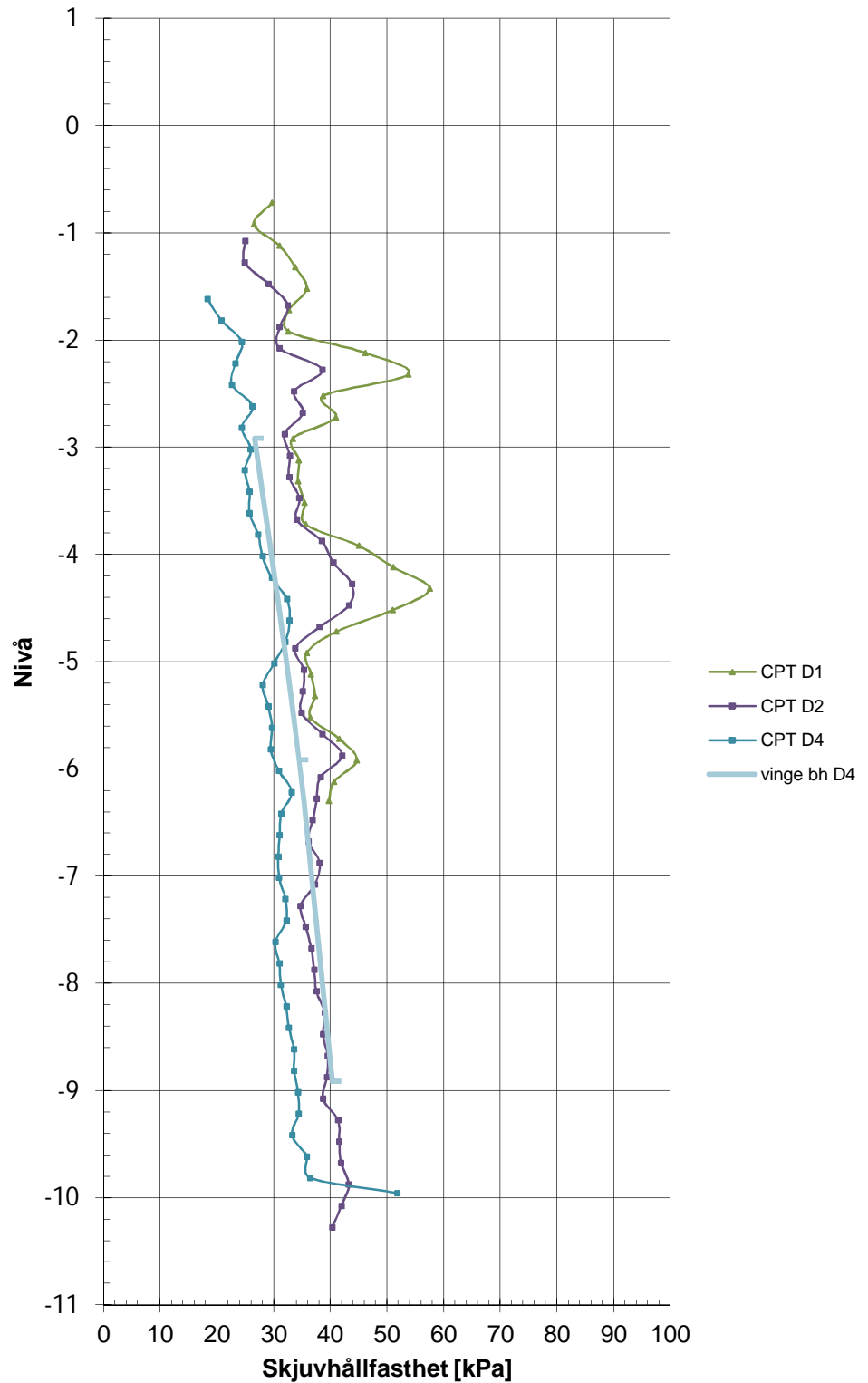
11.1.2.3 Sektion C-C

Figur 9. Härledda värden för odränerad skjuvhållfasthet.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

11.1.2.4 Sektion D-D

Figur 10. Härledda värden för odränerad skjuvhållfasthet.

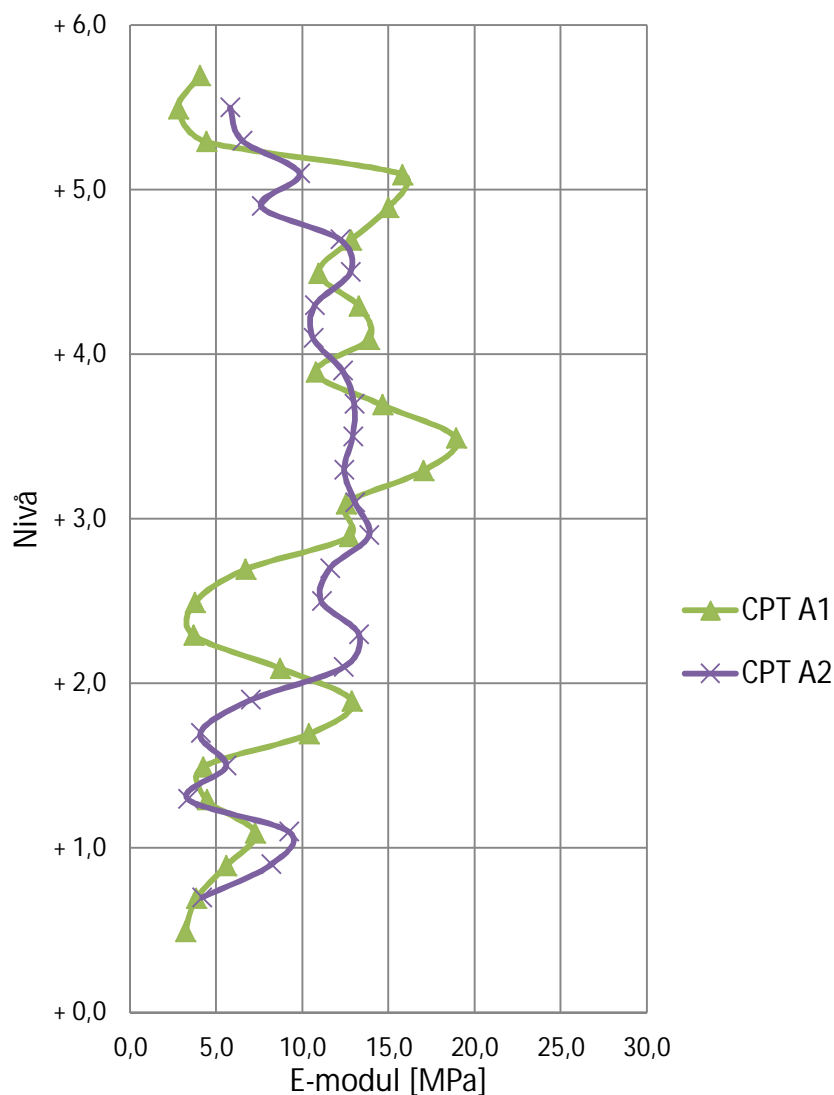
Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

11.2 Deformationsegenskaper

11.2.1 Elasticitetsmodul

En sammanställning över härledda värden av elasticitetsmodul från utförda CPT- och viktsonderingar redovisas i figur 11-14. Utvärdering har utförts enligt TK Geo 11 figur 5.2-8.

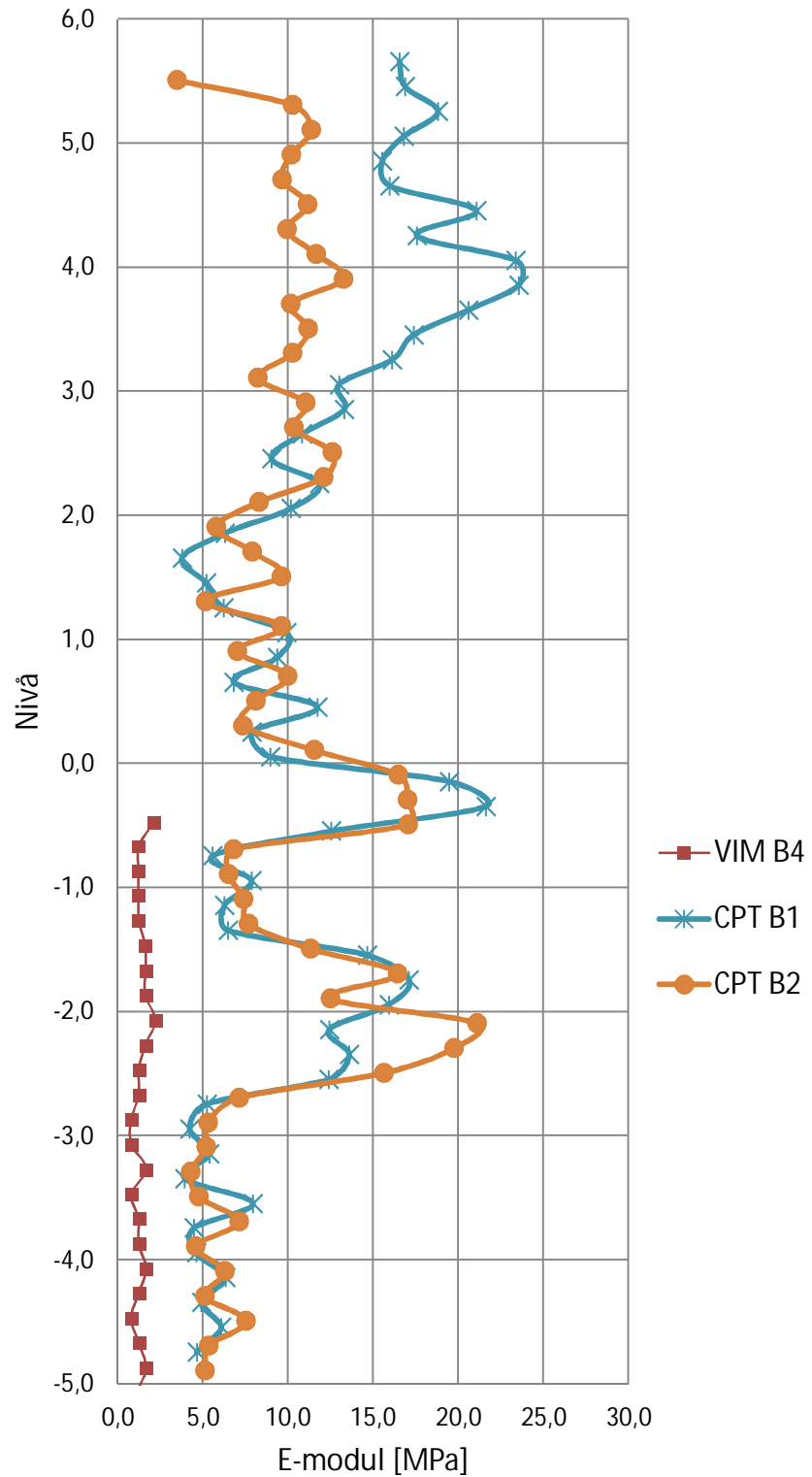
11.2.1.1 Sektion A-A

Figur 11 Härledda värden för E-modul.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

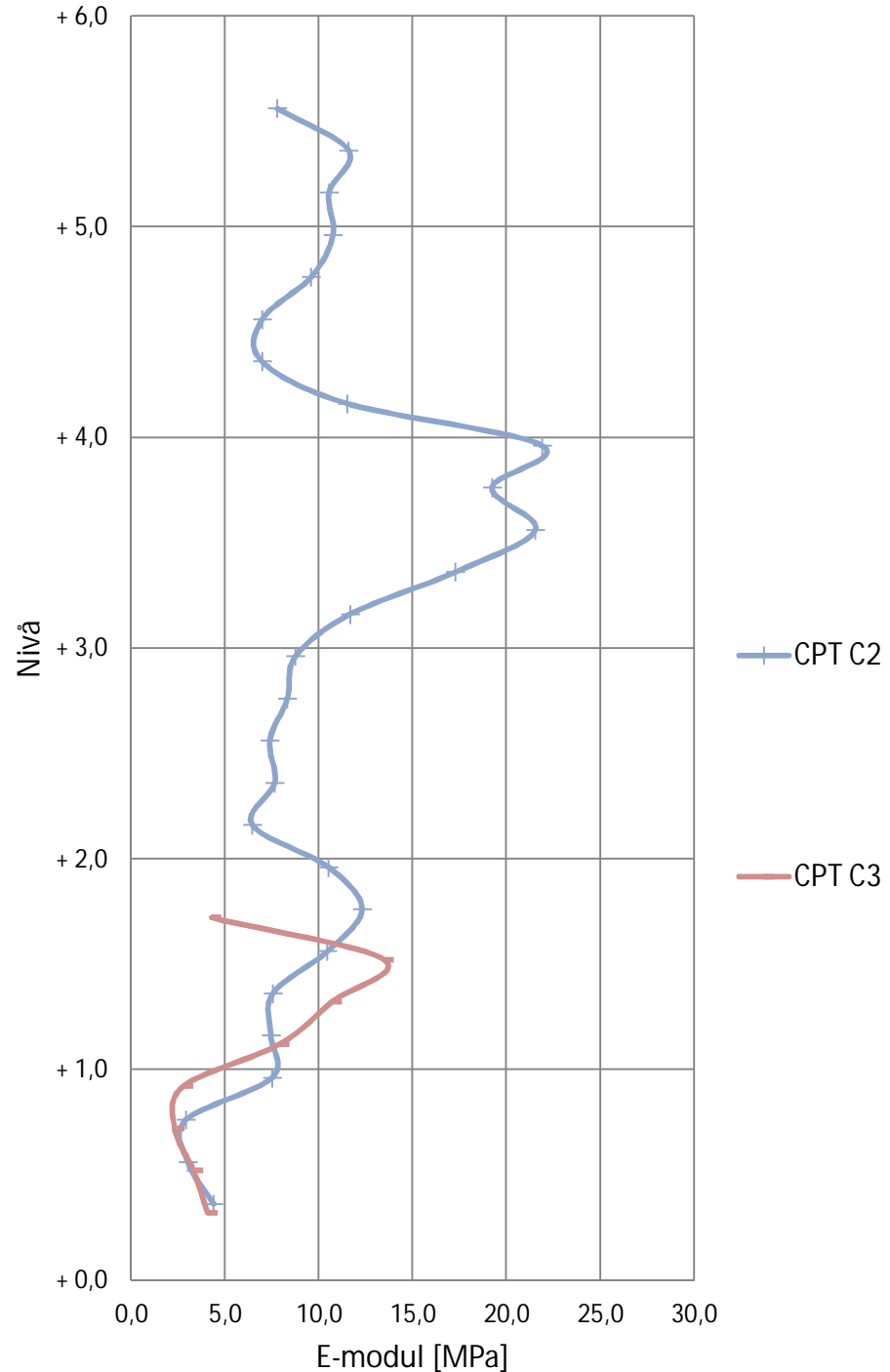
11.2.1.2 Sektion B-B

Figur 12 Härledda värden för E-modul.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

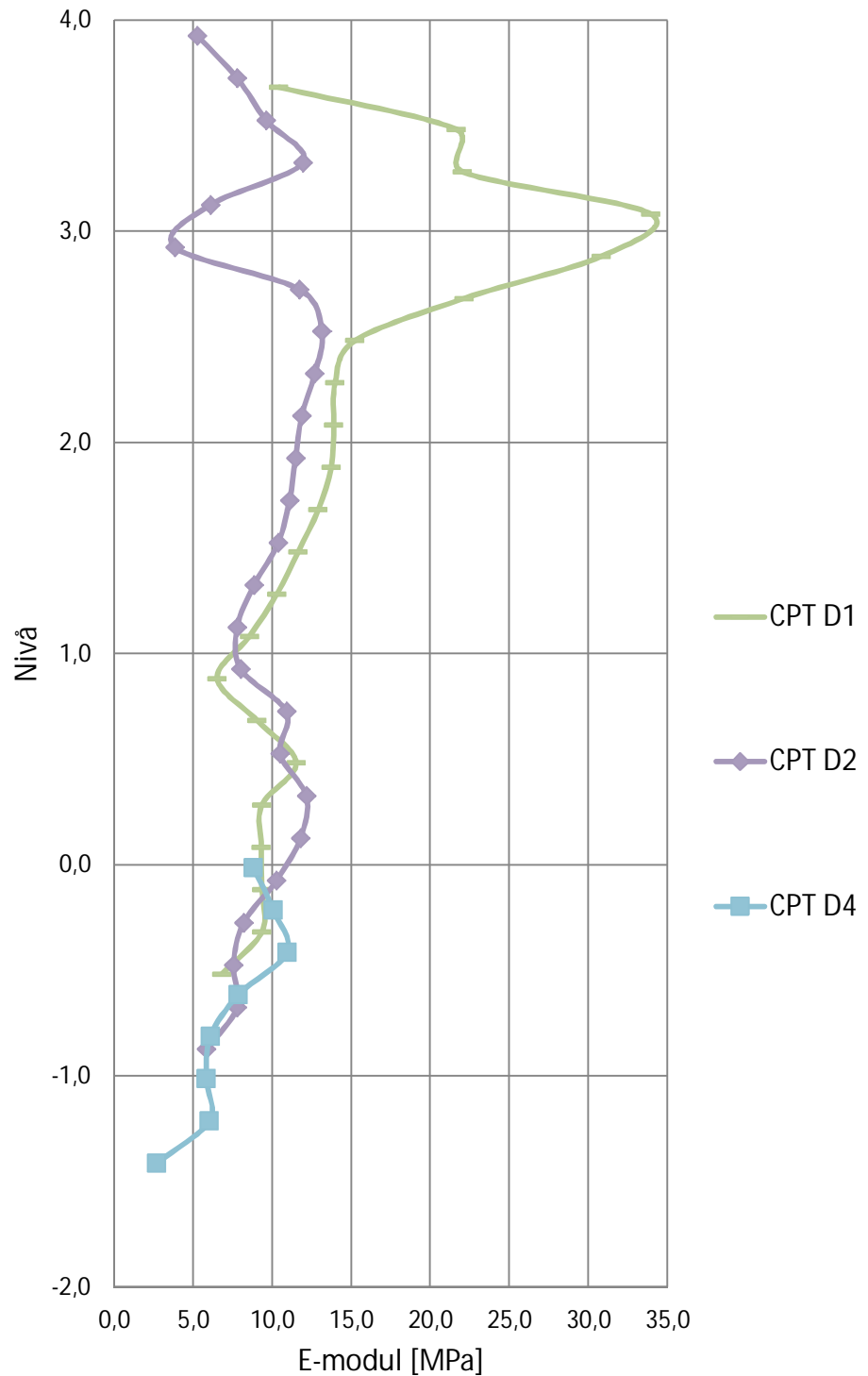
11.2.1.3 Sektion C-C

Figur 13 Härledda värden för E-modul.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

11.2.1.4 Sektion D-D

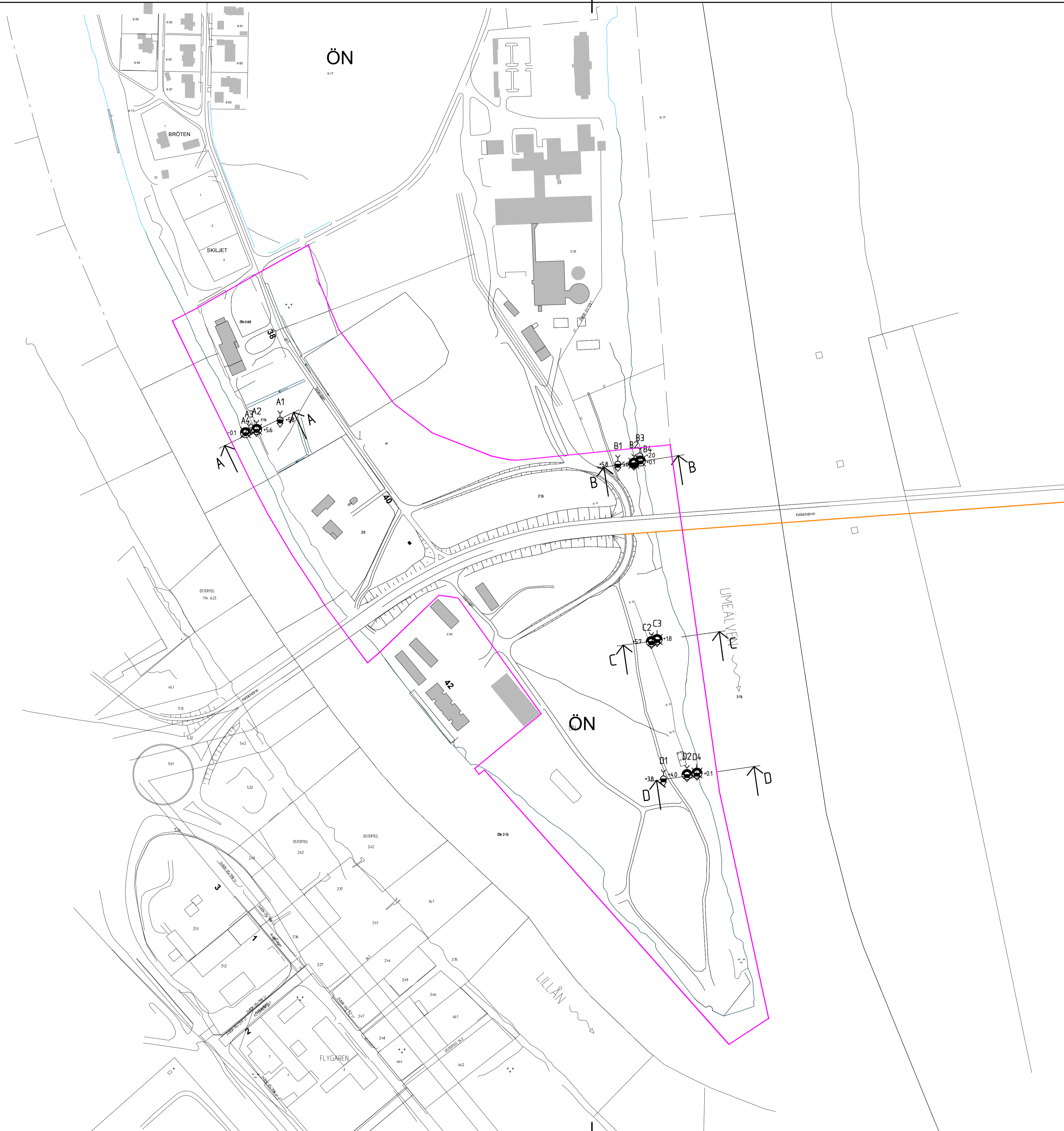
Figur 14 Härledda värden för E-modul.

Uppdragsnr: 10180454	Markteknisk undersökningsrapport	
Daterad: 2013-07-01	Umeå kommun	
Reviderad: 2013-10-01	Detaljplan Ön södra delen	
Handläggare: Torbjörn Karlefors	Status:	

12 Värdering av undersökning

12.1 Generellt

Den provtagna jorden har under befintligt sandlager i huvudsak benämnts som sulfidhaltig eller som sulfidjord. Analys av markens försurningspotential eller sulfatinnehåll har ej utförts.

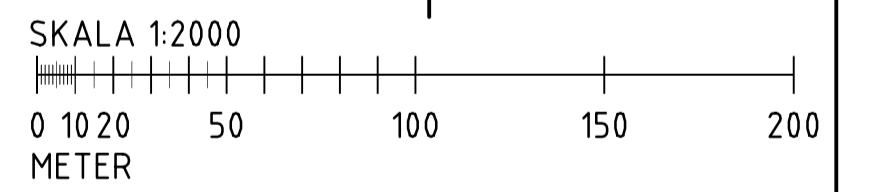
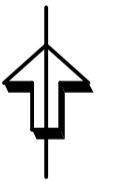
KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
TILLÄMPNINGSDOKUMENT 13:2010
SS-EN/ISO 14688-2

— DETALJPLANEOMRÅDE

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

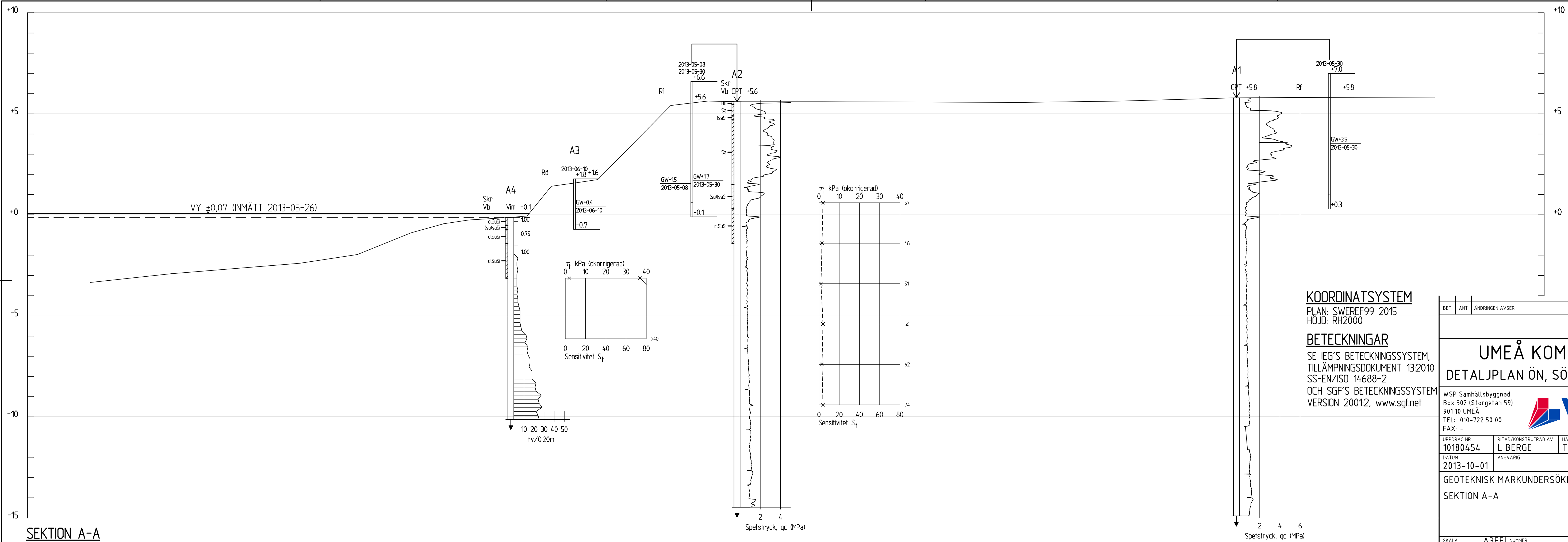
WSP Samhällsbyggnad
Box 502 (Storgatan 59)
901 10 UMEÅ
TEL: 010-722 50 00
FAX: -

UPPDRAG NR 10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE	HANDLÄGGARE T KARLEFORS
DATUM 2013-10-01	ANSVARIG	

GEOTEKNISK MARKUNDERSÖKNING
BORRPLAN

SKALA 1:2000	A1 G30.1-01	NUMMER 1	BET 1
------------------------	-----------------------	--------------------	-----------------

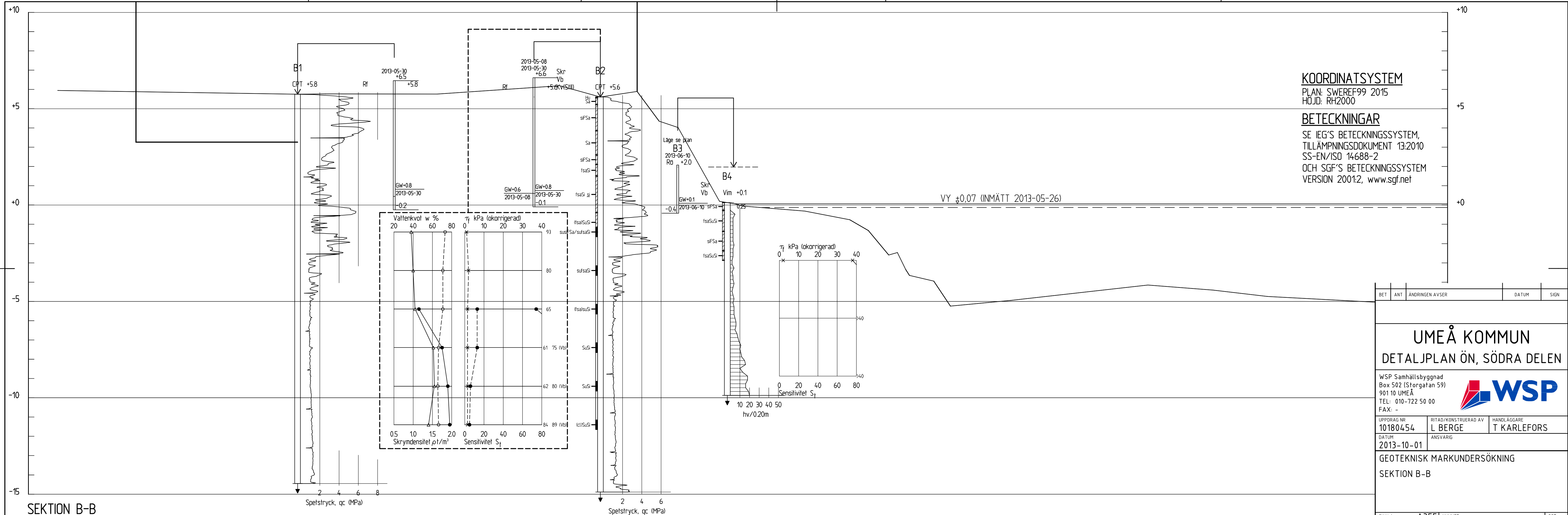

SEKTION A-A
1:100

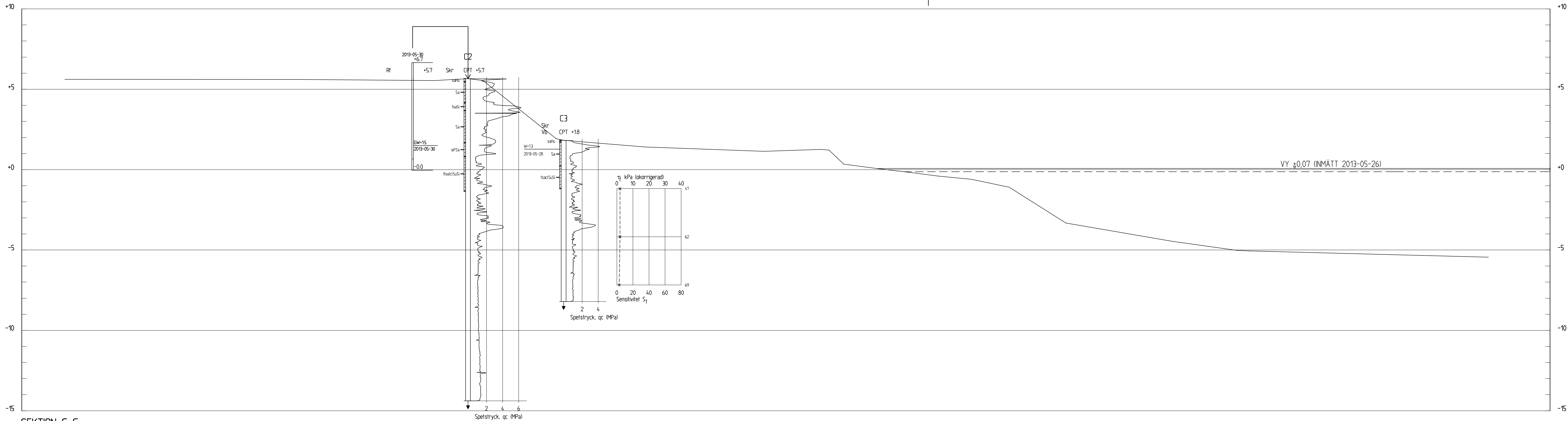
KOORDINATSYSTEM
PLAN: SWEREF99 2015
HOJD: RH2000

BETECKNINGAR
SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
TILLÄMPNINGSDOKUMENT 13:2010
SS-EN/ISO 14688-2
OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
VERSION 2001:2, www.sgf.net

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
UMEÅ KOMMUN				
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
UPPDRAG NR 10180454		RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE	HANDLÄGGARE T KARLEFORS	
DATUM 2013-10-01		ANSVARIG		
GEOTEKNISK MARKUNDERSÖKNING				
SEKTION A-A				
SKALA 1:100	A3FF	NUMMER G31.2-01	BET	

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
UMEÅ KOMMUN				
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN				
WSP Samhällsbyggnad Box 502 (Storgatan 59) 901 10 UMEÅ TEL: 010-722 50 00 FAX: -				
UPPDRAG NR 10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE	HANDLÄGGARE T KARLEFORS		
DATUM 2013-10-01	ANSVARIG			
GEOTEKNISK MARKUNDERSÖKNING				
SEKTION B-B				
SKALA 1:100	A3FF	NUMMER G31.2-02	BET	

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF99 2015
HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR

SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
TILLÄMPNINGSDOKUMENT 13:2010
SS-EN/ISO 14688-2
OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
VERSION 2001:2, www.sgf.net

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN
DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
Box 502 (Storgatan 59)
901 10 UMEÅ
TEL: 010-722 50 00
FAX: -

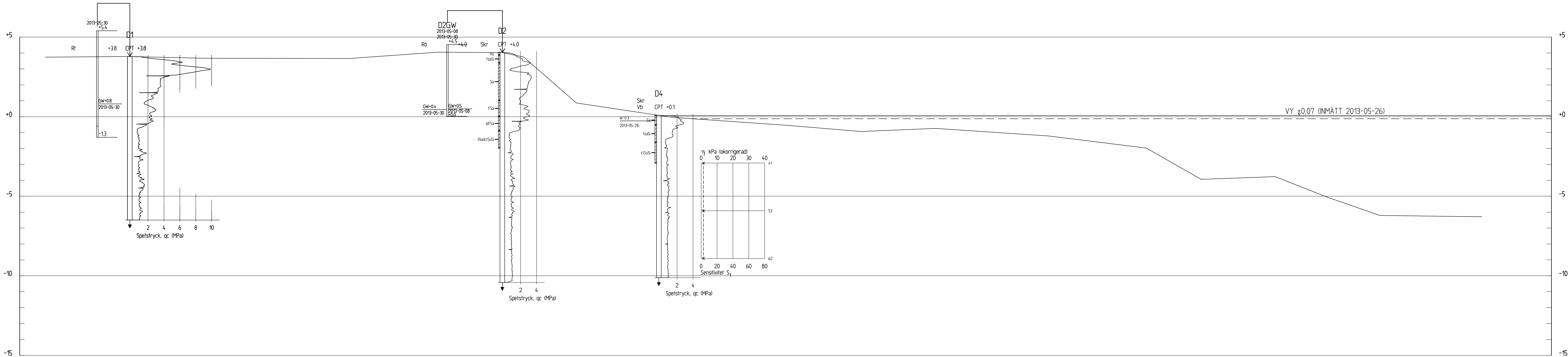

UPPDRAG NR 10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE	HANDLÄGGARE T KARLEFORS
DATUM 2013-10-01	ANSVARIG	

GEOTEKNISK MARKUNDERSÖKNING
SEKTION C-C

SKALA 1:100	A3FFF NUMMER G31.2-03	BET
-----------------------	------------------------------------	-----

FL L:\5545\0180454\LAD\GRITDEF\G001DWG PLOTTAD: 2013-10-08 08:11 AV ANVANDARE: SELL2799

SEKTION D-D
1:100

KOORDINATSYSTEM
 PLAN: SWEREF99 2015
 HÖJD: RH2000

BETECKNINGAR
 SE IEG'S BETECKNINGSSYSTEM,
 TILLÄMPNINGSDOKUMENT 13:2010
 SS-EN/ISO 14688-2
 OCH SGF'S BETECKNINGSSYSTEM
 VERSION 2001:2, www.sgf.net

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

UMEÅ KOMMUN
 DETALJPLAN ÖN, SÖDRA DELEN

WSP Samhällsbyggnad
 Box 502 (Storgatan 59)
 901 10 UMEÅ
 TEL: 010-722 50 00
 FAX: -

UPPDRAG NR 10180454	RITAD/KONSTRUERAD AV L BERGE	HANDLAGGARE T KARLEFORS
DATUM 2013-10-01	ANSVARIG	

GEOTEKNISK MARKUNDERSÖKNING
 SEKTION D-D

SKALA 1:100	A3FFF	NUMMER G31.2-04	BET
----------------	-------	--------------------	-----

FL L:\5545\0180454\4-CAD\GRINDEN\G001DWG PLOTTAD: 2013-10-08 08:11 AV ANVANDARE: SELL2799

Berg och jord beteckningsblad

Detta beteckningsblad är en kompletterad version av den översättningsnyckel mellan SGF/BGS beteckningssystem och SS-EN 14688-1 som IEG presenterade i rapport 13:2010. Det kompletterade beteckningsbladet är utgivet av SGF.

Denna revidering avser komplettering med de engelska uttrycken och mindre redaktionella tillägg, i övrigt identiskt med tidigare version

Huvudord				Tilläggsord – före huvudord				Skikt/lager – efter huvudord			
EN ¹	SGF ²			EN	SGF			EN	SGF		
Ro	B	rock	berg								
Bo	Bl	boulder	blockjord	bo	bl	boulder-bearing	blockig				
FrRo	Br	fragmented rock	rösberg								
Dy	Dy	dy	dy	dy	dy	dy-bearing	dyig	<u>dy</u>	<u>dy</u>	dy layer	dyskikt
Cs	Cs	suspected contaminated soil according to routine field evaluation	Misstänkt förorenad jord enligt rutinbedömning i fält	cs	cs	Local contamination (routine field evaluation)	lokalt förekommande föroreningar	<u>cs</u>	<u>cs</u>	contaminated layer	föroreningar finns som tunnare skikt
Mg	F	made ground	fyllning								
Gy	Gy	gyttja	gyttja	gy	gy	gyttja-bearing	gyttjig	<u>gy</u>	<u>gy</u>	gyttja layer	gyttjeskikt
Gy/Cl	Gy/Le	Contact gyttja and clay (gyttja above/clay below)	kontakt gyttja överst, lera underst	()	()	somewhat, e.g. somewhat sandy	något, t ex (sa) = något sandig	(<u> </u>) (<u> </u>)	(<u> </u>) (<u> </u>)	thin layer thick layer	tunnare skikt tjockare skikt
Gr	Gr	gravel	grus	gr	gr	gravely	grusig	<u>gr</u>	<u>gr</u>	gravel layer	grusskikt
So	J	soil	jord								
Cl	Le	clay	lera	cl	le	clayey	lerig	<u>cl</u>	<u>le</u>	clay layer	lerskikt
Ti	Mn	till	morän								
BoTi	BlMn	boulder till	block- och stenmorän								
CoTi	StMn	cobble till	stenmorän								
GrTi	GrMn	gravel till	grusmorän								
SaTi	SaMn	sand till	sandmorän								
SiTi	SiMn	silt till	siltmorän								
CITi	LeMn	clay till	lermorän (moränlera)								
Hu	Mu	humus	mulljord (mylla, matjord)	hu	mu	humus-bearing	mullhaltig	<u>hu</u>	<u>mu</u>	humus layer	mullskikt
Sa	Sa	sand	sand	sa	sa	sandy	sandig	<u>sa</u>	<u>sa</u>	sand layer	sandskikt
Si	Si	silt	silt	si	si	silty	siltig	<u>si</u>	<u>si</u>	silt layer	siltskikt
Sh	Sk	shells	skaljord	sh	sk	shell-bearing	med skal	<u>sh</u>	<u>sk</u>	shell layer	skalskikt
ShGr	SkGr	shell gravel	skalgrus								
ShSa	SkSa	shell sand	skalsand								

¹ SS-EN 14688-1 nu gällande system med gällande nationella kompletteringar

² SGF/BGS beteckningsblad 2001 (äldre system)

Huvudord

EN	SGF		
Co	St	cobbles	stenjord
Su	Su	sulphide soil	sulfidjord
SuCl	SuLe	sulphide clay	sulfidlera
SuSi	SuSi	sulphide silt	sulfidsilt
Suox	Suox	oxidized sulphide soil	Sulfatjord = Oxiderad sulfidjord
Pt	T	peat	torv
Ptf	TI	fibrous peat	lågformultnad torv (tidigare benämnd filttorv) (eng. fibrous)
Ptp	Tm	pseudo-fibrous peat	mellantorv (eng. pseudo-fibrous)
Pta	Th	amorphous peat	högförmultnad torv (tidigare benämnd dytorv) (eng. amorphous)
Pr	Vx	plant (wood) remains	växtdelar (trärester) (eng. remains)

Tilläggsord – före huvudord

EN	SGF		
co	st	cobble-bearing	stenig
su	su	sulphide-bearing	sulfidjordshaltig
pt	t	peat-bearing	torvhaltig
pr	vx	containing plant remains	med växtdelar

Skikt/lager – efter huvudord

EN	SGF		
<u>co</u>	<u>st</u>	cobble layer	stenskikt
<u>su</u>	<u>su</u>	sulphide layer	sulfidjordssikt
<u>pt</u>	<u>t</u>	peat layer	torvskikt
<u>pr</u>	<u>vx</u>	layer of plant remains	växtdelsskikt

Tilläggsord som beskriver ingående underfraktioner (t.ex. sandigt grus saGr, grusig lera grCl) skrivs med gemener.

Underfraktioner skall placeras som adjektiv i den ordning intill huvudordet som visar deras respektive betydelse.

Skiktad jord skrivs med understrukna tilläggsord med gemener efter huvudordet, (t.ex. grusig lera med sandskikt grCl sa).

Huvudfraktionen ska för klarhetens skull anges med versal begynnelsebokstav.

Fyllningens innehåll skrivs ut i klartext på engelska efter kolon tecken t.ex. Mg:asphalt, brick,

Kompletterande beteckningar

EN	SGF		EN	SGF		EN	SGF				
dc	t	dry crust	(efter huvudord) torrskorpa, t ex Let och Sit = torrskorpa av lera resp. silt. Exempel Cldc, Sidc	v	v	varved, e.g. vCl = varved clay (the term should be reserved for glacial deposits)	varvig, t ex vLe = varvig lera (beteckningen varvig bör förbehållas glaciala avlagringar)	()	()	somewhat, thin or sporadic	något, tunna eller enstaka
ox	ox	dry crust sulphide soil (oxidized)	torrskorpa av sulfidjord (oxiderad)	:	:	Made ground: consist of	Fyllning: bestående av) () () (Very, thick or rich	mycket, tjocka eller riklig

Mineraljordarter delas in i fin, mellan och grov exempelvis:

Mellangrus	Medium gravel	MGr
Fingrus	Fine gravel	FGr
Grovsand	Coarse sand	CSa

Exempel på andra benämningar:

Fine sand	Finsand	FSa
Coarse silt	Grovsilt	CSi
Fine silt	Finsilt	FSi

något lerig siltig sand med tunna siltskikt	(cl)siSa (<u>si</u>)
stenig grusig sandmorän	cogrSaMn
Oxiderad siltig torrkorpesulfidlera	siSuClox
Fyllning av sand silt och tegel	Mg:sa, si, brick

LABORATORIEUNDERSÖKNINGAR

Projekt

Umeå kommun

Detaljplan Ön södra delen

Box 502, 901 10 Umeå. Tel 090-703100 Fax 090-142902

Sektion / borrhål Djup/nivå	Okulärt bedömd benämning	Materialtyp AnIAMA	Tjälfarighetsklass AnIAMA	Anmärkningar
<u>A2</u>				
0-0,15	Mulljord			
0,15-0,7	Brun sand			
0,7-0,9	Grå finsandig silt			
0,9-4,1	Brun sand			
4,1-5,3	Mörkgrå något sulfidhaltig finsandig silt			
5,3-7	Gråsvart lerig sulfidsilt			
<u>A4</u>				
0-0,4	Gråsvart lerig sulfidsilt			
0,4-0,6	Grå något sulfidhaltig sandig silt			
0,6-1,3	Gråsvart lerig sulfidsilt			
1,3-3,0	Gråsvart lerig sulfidsilt			
<u>B2</u>				
0-0,05	Mulljord			
0,05-0,4	Brun sand			
0,4-1,75	Grå siltig finsand			
1,75-3,0	Brun sand			
3,0-3,5	Brun siltig finsand			
3,5-4,1	Grå finsandig silt			
4,1-6,0	Grå finsandig silt med siltskikt			
6,0-7,0	Gråsvart något finsandig sulfidsilt			

LABORATORIEUNDERSÖKNINGAR

Projekt

Umeå kommun

Detaljplan Ön södra delen

Box 502, 901 10 Umeå. Tel 090-703100 Fax 090-142902

Provtagningsdatum 2013-05		Provtagningsredskap Skruvborr		Datum 2013-07-01		Signatur TK/		Arbetsnummer 10180454	
Sektion / borrhål Djup/nivå	Okulärt bedömd benämning	Materialtyp AnIAMA	Tjälfarlighetsklass AnIAMA	Anmärkningar					
<u>B4</u>									
0-0,4	Grå siltig finsand								
0,4-1,5	Gråsvart finsandig sulfidsilt								
1,5-2,5	Grå siltig finsand								
2,5-3,0	Gråsvart finsandig sulfidsilt								
<u>C2</u>									
0-0,2	Sandig mulljord								
0,2-1,5	Brun sand								
1,5-2,0	Brun finsandig silt								
2,0-4,0	Brun sand								
4-4,85	Grå siltig finsand								
4,85-7,0	Gråsvart något finsandig lerig sulfidsilt								
<u>C3</u>									
0-0,1	Sandig mulljord								
0,1-1,6	Brun sand								
1,6-3,0	Gråsvart finsandig lerig sulfidsilt								
<u>D2</u>									
0-0,15	Mulljord								
0,15-0,65	Brungrå finsandig silt								
0,65-3,0	Brun sand								
3,0-4,0	Brun finsand								
4,0-4,9	Grå siltig finsand								

		LABORATORIEUNDERSÖKNINGAR		
		Projekt Umeå kommun Detaljplan Ön södra delen		
Box 502, 901 10 Umeå. Tel 090-703100 Fax 090-142902				
Provtagningsdatum 2013-05	Provtagningsredskap Skrubborr	Datum 2013-07-01	Signatur TK/	Arbetsnummer 10180454
Sektion / borrhål Djup/nivå	Okulärt bedömd benämning	Materialtyp An/AMA	Tjälfarlighetsklass An/AMA	Anmärkingar
4,9-6,0	Gråsvart något finsandig lerig sulfidsilt			
<u>D4</u>				
0-0,6	Brun sand			
0,6-1,7	Grå finsandig silt			
1,7-3,0	Gråsvart lerig sulfidsilt			

Registrerad:	130531	Kund	WSP
Utfärdad :	130603	Att.	Torbjörn Karlefors
		Adr.	Box 502
		Ort	901 09 Umeå

Analys utförda i enlighet med Svensk standard eller angivna metoder.

Angivna värden på onoggrannhet härrör från metodbeskrivningar. I vissa fall anges även vad som kan anses vara normal spridning. Dessa värden lämnas i rapporttabellen utan kommentar. Om en laboratorietest ger större spridning lämnas kommentar i för ändamålet avsedd kolumn.

- **Glödgningsförlust enligt f.d. SS 02 71 05**
(normalt utförs ej korrektion för ler-och karbonathalt, glödning utförs under 1tim i 800°C) .
- **Skrymdensitet enligt f.d. SS 02 71 14**
(Normal onoggrannhet ca ± 2 % av bestämd skrymdensitet)
- **Vattenkvot enligt CEN/ISO-TS 17892-1:2005**
(Toleranser för dubbelprover: För w>20 % får skillnaden högst vara 10 % av medelvärdet. För w<20 % får skillnaden högst uppgå till 2 %-enheter. Vid större skillnader görs kompletterande bestämningar. Normalt redovisas dock medelvärden och spridning xx ± y, alternativt xx + y - z)
- **Konflytgräns enligt f.d. SS 02 71 20**
(Om skillnaden mellan de båda värdena är >2 %-enheter när medelvärdet är <0.40 eller om den är större än 5 % av medelvärdet, när medelvärdet är >0.40 görs bestämningen om)
- **Kornfördelning - siktning enligt SSEN 933-1**
- **Kornfördelning - sedimentation enligt f.d. SS 027124 (hydrometermetoden)**
- **Skjuvhållfasthet - konmetod enligt f.d. SS 027 1 25**
(Om något av de enskilda skjuvhållfasthetsvärden som ingår i beräkningen av skjuvhållfastheten avviker mer än 15 % från medelvärdet redovisas skjuvhållfastheten inom parentes)
- **Skjuvhållfasthet - enaxligt tryckförsök enligt CEN/ISO-TS 17892-7:2005**
- **Kompressionsegenskaper - CRS enligt SS 02 71 26**
(Provnigen utförs i 8-10° C)
- **Permeabilitet – Rörpermeameter enl. f.d. SS 02 71 11**
- **Resultaten avser endast provat material**

Uppdragsgivare:			Prov inkom			Registreringsnr:				
WSP			130530			130531-1				
Adress:			Provningsdatum:			Objekt:				
Box 502			130531			Detaljplan Ön ; 10180454				
Adress:			Rapporten utfärdad:			Laboratorieprotokoll sid 1 (2)				
901 09 UMEÅ			130603							
Sektion	Djup m	Tub nr	Okulär klassificering (ej ackrediterad metod)	Skrymdensitet ton/m ³	Vattenkvot %	Flytgräns %	Skjuvhållfasthet, kPa	Sensitivitet	Glödgningsförlust %	Anmärkning
B2	7,0	1021 2198 3509	susiFSa susiFSa / sufSaSi	1,86 1,83 1,86	38±10	-	-	-		
B2	9,0	38 43 385	- sufSaSi	- 1,77 1,79	40±4	-	-	-		
B2	11,0	536 2428 4767	(fSa)suSi (fSa)suSi	1,80 1,77 1,69	42+4-2	45,7	37,1	12,7		
B2	13,0	4 18 716	SuSi SuSi	1,54 1,66 1,65	61+1	70,2	61,2	12,6		
B2	15,0	005 011 351	SuSi SuSi	1,61 1,64 1,63	62+3-5	76,2	62,0	6,3		
B2	17,0	19 57 108	(cl)SuSi (cl)SuSi	1,49 1,66 1,79	56±2	78,5	84,0	4,7		
Underskningen utförd av Erik Andersson								Provningsansvarig		

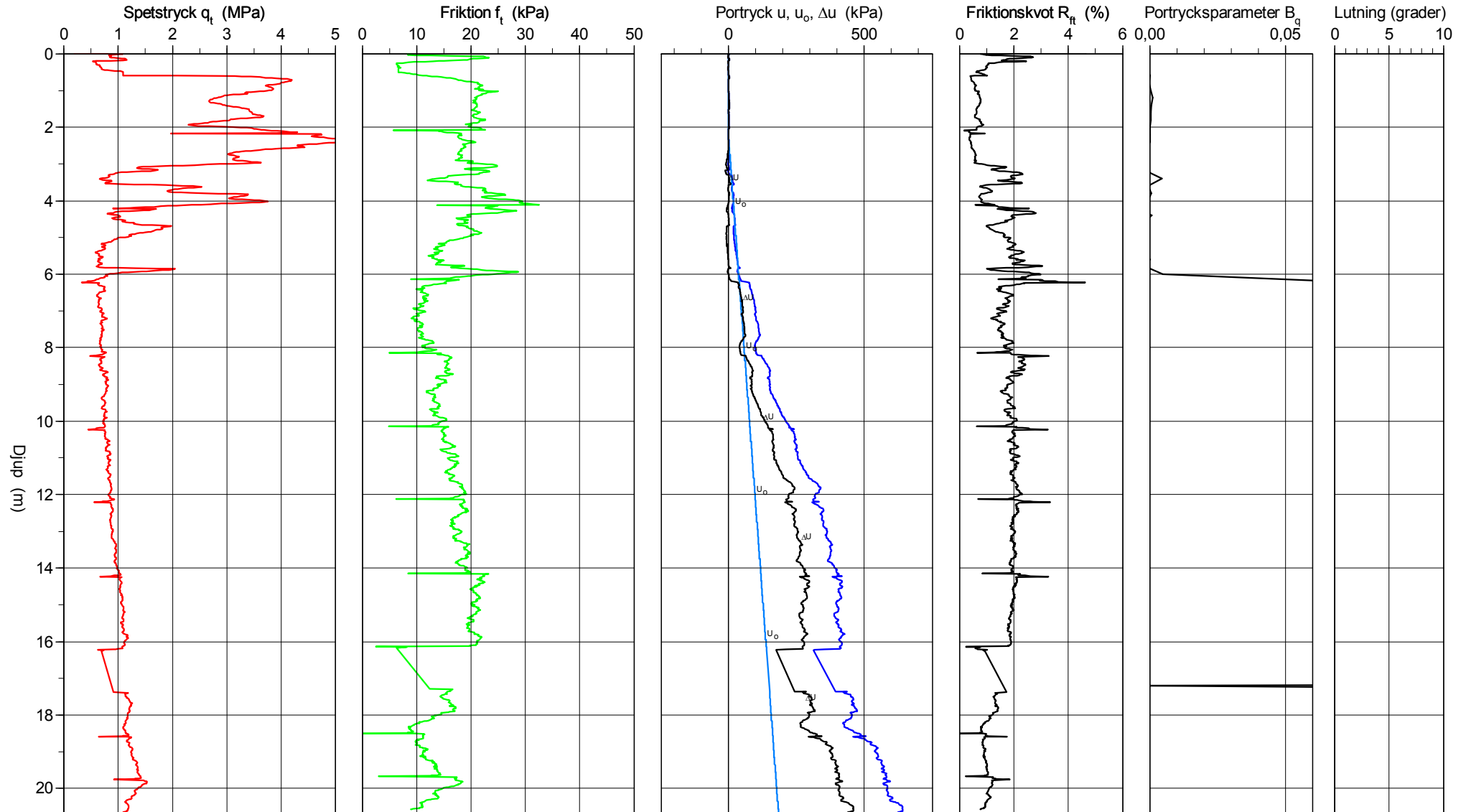
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 20,69 m
 Grundvattennivå 2,30 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion A-A
 Borrhål A1
 Datum 20130502

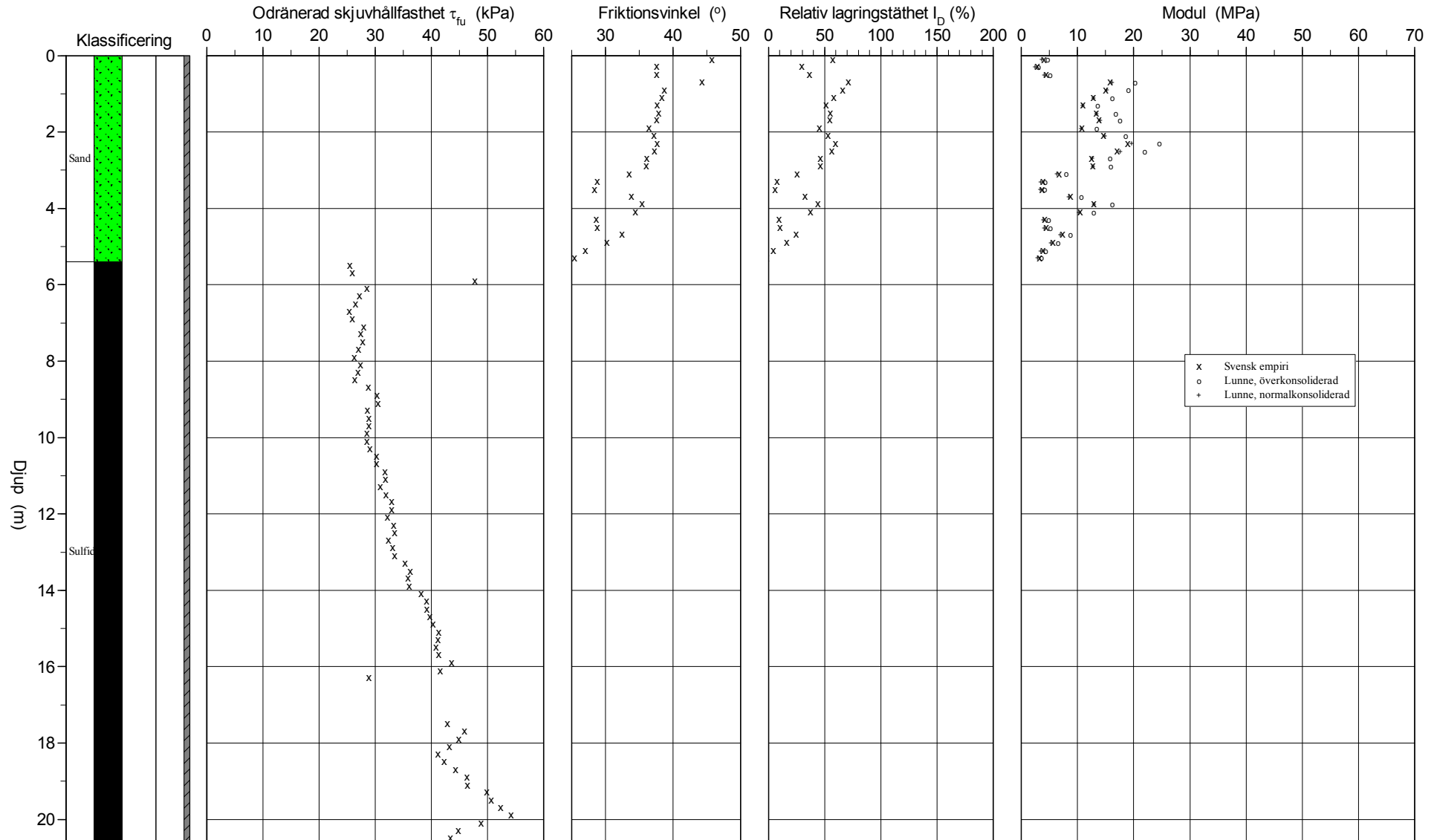

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbortat material
 Grundvattenyta 2,30 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-14

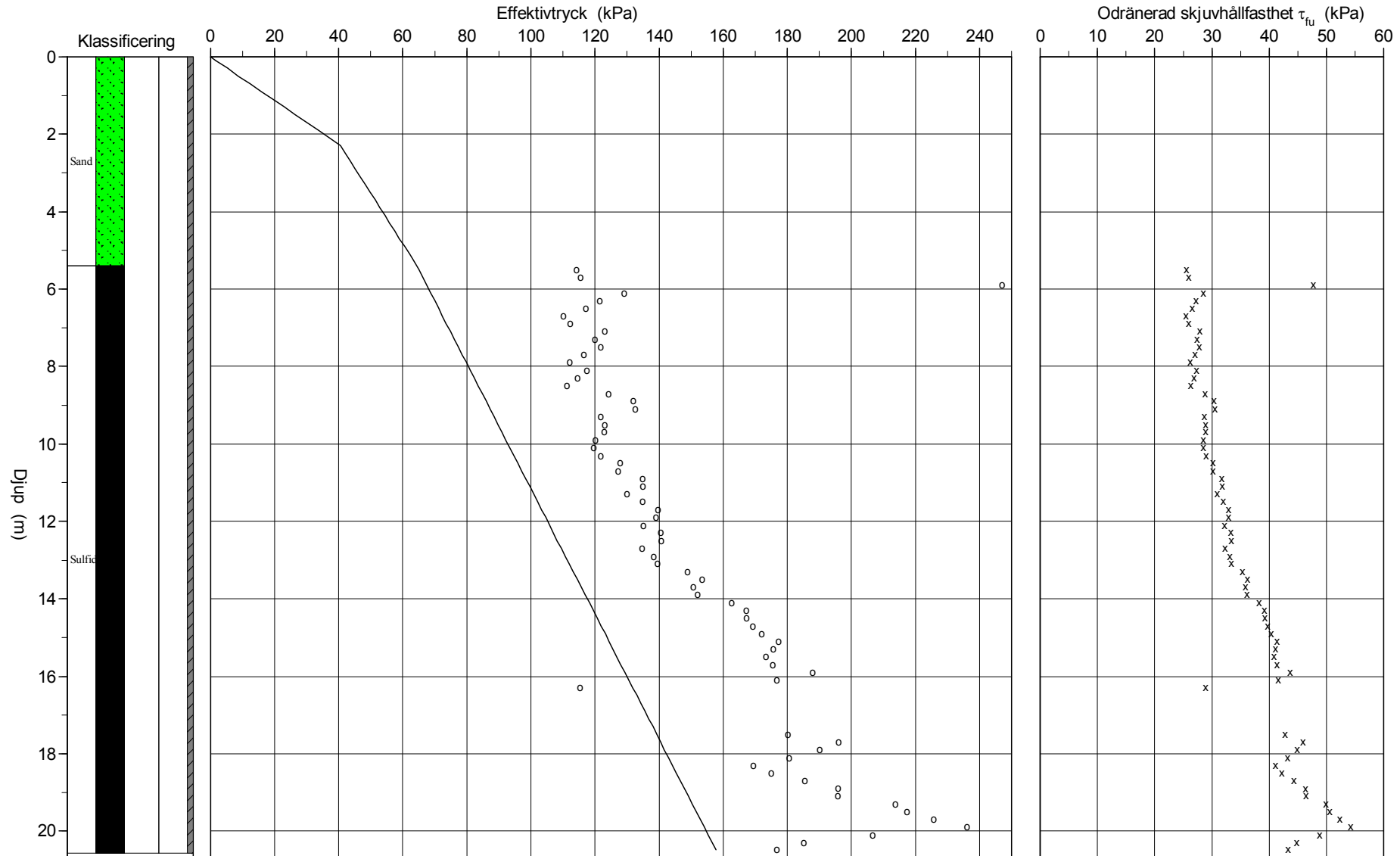
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion A-A
 Borrhål A1
 Datum 20130502

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förborrningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	2013-06-14
Grundvattenyta	2,30 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt	Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
Projekt nr	10180454
Plats	Sektion A-A
Borrhål	A1
Datum	20130502

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion A-A Borrhål A1 Datum 20130502																							
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 20,69 m Grundvattenyta 2,30 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Lindberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																								
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-16,20</td> <td>-0,30</td> <td>-0,02</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-16,20</td> <td>-0,30</td> <td>-0,02</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-16,20	-0,30	-0,02	Diff	-16,20	-0,30	-0,02						
	Portryck	Friktion	Spetstryck																						
Före	0,00	0,00	0,00																						
Efter	-16,20	-0,30	-0,02																						
Diff	-16,20	-0,30	-0,02																						
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2														
Portryck	Friktion	Spetstryck																							
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																							
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																									
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2,30</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	2,30	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th>Densitet</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> <th>(ton/m³)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>5,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="2"> </td> <td rowspan="2">Sand Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>5,50</td> <td>20,60</td> <td>1,65</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart	Från	Till	(ton/m ³)	0,00	5,50	1,80		Sand Sulfidsilt	5,50	20,60	1,65
Djup (m)	Portryck (kPa)																								
2,30	0,00																								
Djup (m)																									
Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart																					
Från	Till	(ton/m ³)																							
0,00	5,50	1,80		Sand Sulfidsilt																					
5,50	20,60	1,65																							
Anmärkning 																									

CPT - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion A-A										
				Borrhål A1										
				Datum 20130502										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	w_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Sulfidsilt	1,65		41,1		255,6	125,6	175,7	1,40				
15,40	15,60	Sulfidsilt	1,65		40,8		258,8	126,8	173,3	1,37				
15,60	15,80	Sulfidsilt	1,65		41,2		262,1	128,1	175,5	1,37				
15,80	16,00	Sulfidsilt	1,65		43,6		265,3	129,3	187,9	1,45				
16,00	16,20	Sulfidsilt	1,65		41,6		268,5	130,5	176,7	1,35				
16,20	16,40	Sulfidsilt	1,65		28,9		271,8	131,8	115,4	1,00				
16,40	16,60	Sulfidsilt	1,65		-5284,3		275,0	133,0	21112,2	1,00				
16,60	16,80	Sulfidsilt	1,65		-5284,5		278,3	134,3	21112,9	1,00				
16,80	17,00	Sulfidsilt	1,65		-5284,6		281,5	135,5	21113,6	1,00				
17,00	17,20	Sulfidsilt	1,65		-5284,8		284,7	136,7	21114,3	1,00				
17,20	17,40	Sulfidsilt	1,65		-5285,0		288,0	138,0	21114,9	1,00				
17,40	17,60	Sulfidsilt	1,65		42,8		291,2	139,2	180,2	1,29				
17,60	17,80	Sulfidsilt	1,65		45,9		294,4	140,4	196,1	1,40				
17,80	18,00	Sulfidsilt	1,65		44,9		297,7	141,7	190,2	1,34				
18,00	18,20	Sulfidsilt	1,65		43,2		300,9	142,9	180,7	1,26				
18,20	18,40	Sulfidsilt	1,65		41,1		304,2	144,2	169,4	1,18				
18,40	18,60	Sulfidsilt	1,65		42,2		307,4	145,4	174,9	1,20				
18,60	18,80	Sulfidsilt	1,65		44,3		310,6	146,6	185,5	1,27				
18,80	19,00	Sulfidsilt	1,65		46,3		313,9	147,9	195,8	1,32				
19,00	19,20	Sulfidsilt	1,65		46,4		317,1	149,1	195,7	1,31				
19,20	19,40	Sulfidsilt	1,65		49,9		320,3	150,3	213,7	1,42				
19,40	19,60	Sulfidsilt	1,65		50,6		323,6	151,6	217,3	1,43				
19,60	19,80	Sulfidsilt	1,65		52,3		326,8	152,8	225,7	1,48				
19,80	20,00	Sulfidsilt	1,65		54,2		330,1	154,1	236,0	1,53				
20,00	20,20	Sulfidsilt	1,65		48,8		333,3	155,3	206,6	1,33				
20,20	20,40	Sulfidsilt	1,65		44,8		336,5	156,5	185,2	1,18				
20,40	20,58	Sulfidsilt	1,65		43,2		339,6	157,7	176,8	1,12				

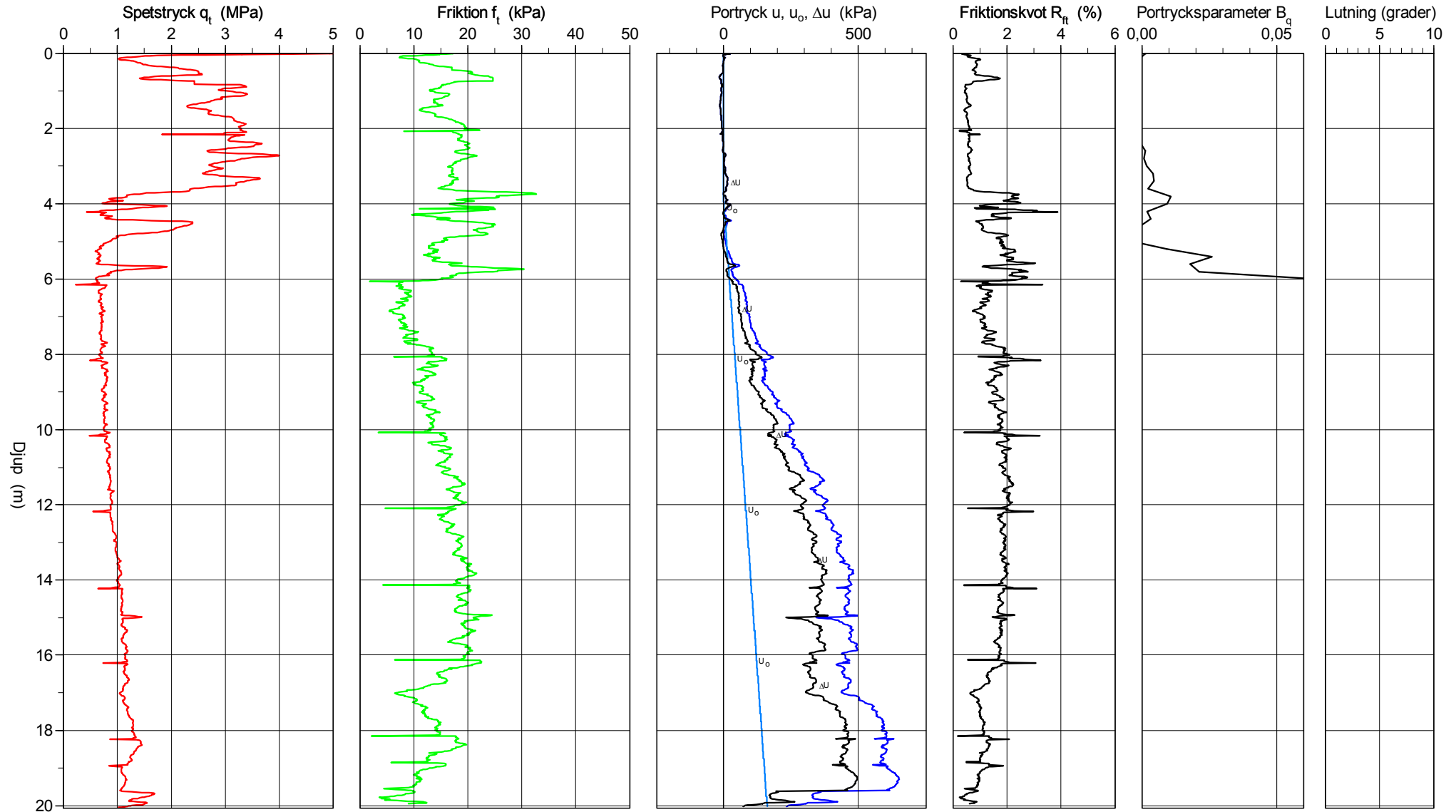
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 20,06 m
 Grundvattennivå 3,90 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion A-A
 Borrhål A2
 Datum 20130502

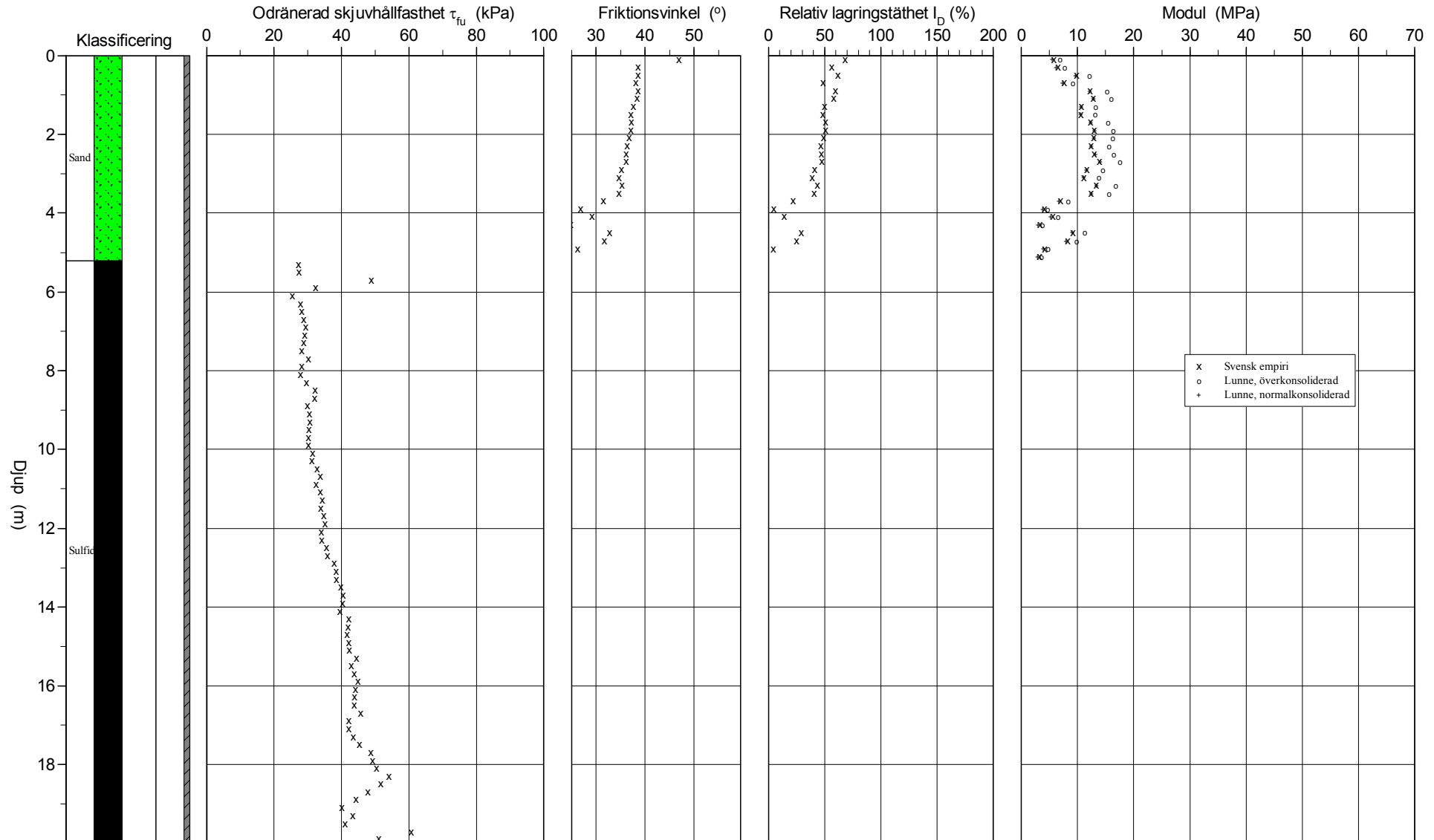

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbörat material
 Grundvattenyta 3,90 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-14

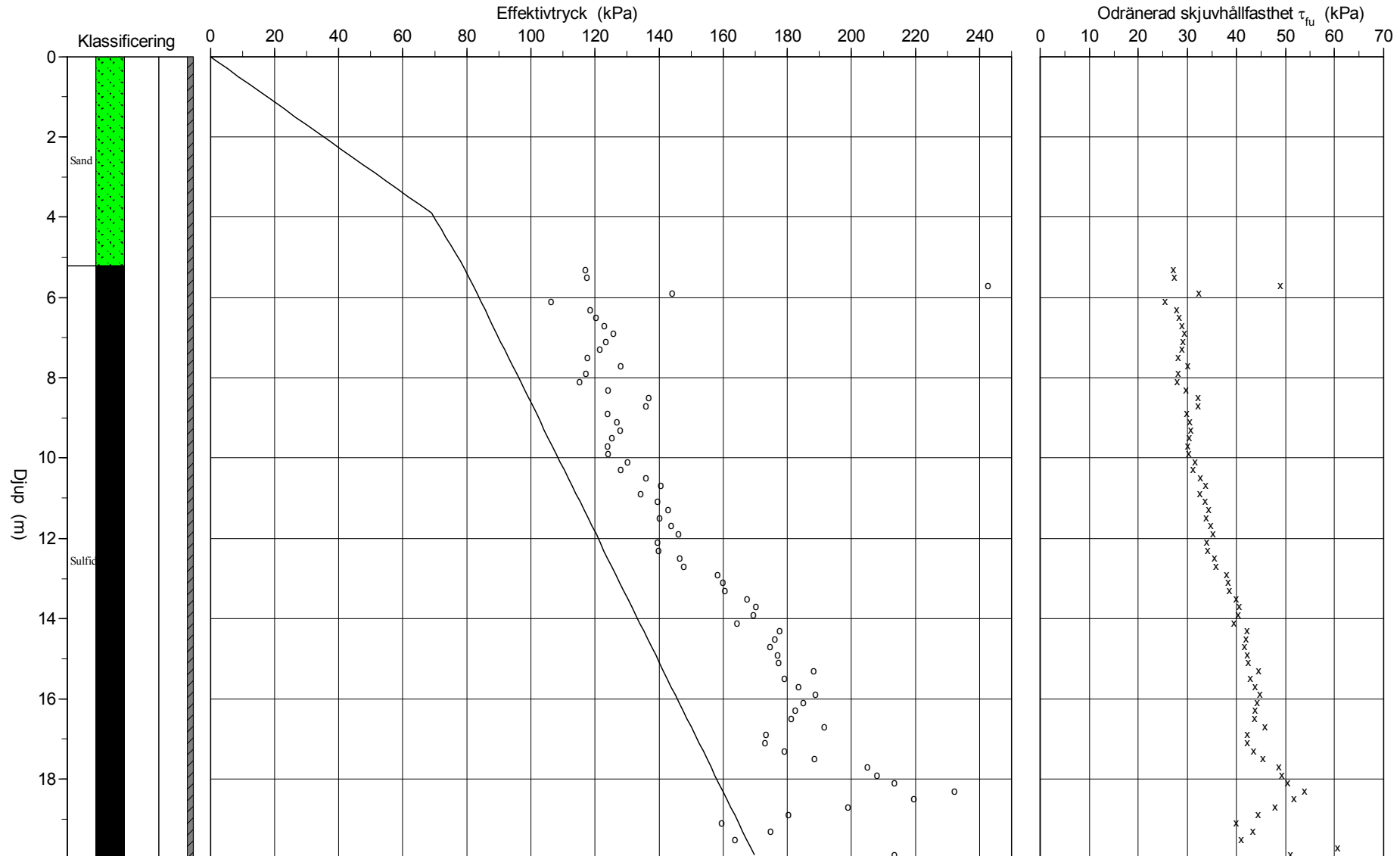
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion A-A
 Borrhål A2
 Datum 20130502

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förborrningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	2013-06-14
Grundvattenyta	3,90 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt	Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
Projekt nr	10180454
Plats	Sektion A-A
Borrhål	A2
Datum	20130502

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion A-A Borrhål A2 Datum 20130502																						
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 20,06 m Grundvattenyta 3,90 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Lindberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																							
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-15,80</td> <td>-0,20</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-15,80</td> <td>-0,20</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-15,80	-0,20	0,00	Diff	-15,80	-0,20	0,00					
	Portryck	Friktion	Spetstryck																					
Före	0,00	0,00	0,00																					
Efter	-15,80	-0,20	0,00																					
Diff	-15,80	-0,20	0,00																					
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2													
Portryck	Friktion	Spetstryck																						
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																						
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																								
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3,90</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	3,90	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th rowspan="2">Densitet (ton/m³)</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>5,30</td> <td>1,80</td> <td rowspan="2"> </td> <td rowspan="2">Sand Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>5,30</td> <td>20,00</td> <td>1,65</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart	Från	Till	0,00	5,30	1,80		Sand Sulfidsilt	5,30	20,00	1,65
Djup (m)	Portryck (kPa)																							
3,90	0,00																							
Djup (m)																								
Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart																				
Från	Till																							
0,00	5,30	1,80		Sand Sulfidsilt																				
5,30	20,00	1,65																						
Anmärkning 																								

CPT - sondering

Projekt					Plats					Sektion A-A				
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454					Borrhål					A2				
					Datum					20130502				
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	W_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
0,00	0,00	Sand	1,80				0,0	0,0						
0,00	0,20	Sand	1,80			47,0	1,8	1,8		68,0	5,8	6,9	5,5	
0,20	0,40	Sand	1,80			38,6	5,3	5,3		55,8	6,5	7,8	6,2	
0,40	0,60	Sand	1,80			38,6	8,8	8,8		61,3	9,8	12,2	9,7	
0,60	0,80	Sand	1,80			38,2	12,4	12,4		48,5	7,6	9,2	7,4	
0,80	1,00	Sand	1,80			38,6	15,9	15,9		59,4	12,2	15,3	12,2	
1,00	1,20	Sand	1,80			38,4	19,4	19,4		58,0	12,8	16,1	12,9	
1,20	1,40	Sand	1,80			37,6	23,0	23,0		50,2	10,7	13,3	10,7	
1,40	1,60	Sand	1,80			37,1	26,5	26,5		47,9	10,6	13,2	10,6	
1,60	1,80	Sand	1,80			37,2	30,0	30,0		50,7	12,3	15,5	12,4	
1,80	2,00	Sand	1,80			37,1	33,6	33,6		50,7	13,0	16,4	13,1	
2,00	2,20	Sand	1,80			36,7	37,1	37,1		49,1	12,9	16,3	13,0	
2,20	2,40	Sand	1,80			36,3	40,6	40,6		46,6	12,4	15,6	12,5	
2,40	2,60	Sand	1,80			36,2	44,1	44,1		46,9	13,0	16,5	13,2	
2,60	2,80	Sand	1,80			36,1	47,7	47,7		47,7	13,8	17,6	14,1	
2,80	3,00	Sand	1,80			35,1	51,2	51,2		41,1	11,6	14,5	11,6	
3,00	3,20	Sand	1,80			34,7	54,7	54,7		38,8	11,1	13,8	11,1	
3,20	3,40	Sand	1,80			35,2	58,3	58,3		43,5	13,3	16,8	13,4	
3,40	3,60	Sand	1,80			34,6	61,8	61,8		40,5	12,4	15,6	12,5	
3,60	3,80	Sand	1,80			31,4	65,3	65,3		22,0	7,0	8,4	6,7	
3,80	4,00	Sand	1,80			26,7	68,9	68,9		4,5	4,1	4,7	3,8	
4,00	4,20	Sand	1,80			29,1	72,4	70,4		14,0	5,6	6,6	5,3	
4,20	4,40	Sand	1,80			24,8	75,9	71,9		-2,2	3,3	3,8	3,0	
4,40	4,60	Sand	1,80			32,7	79,5	73,5		28,9	9,2	11,3	9,1	
4,60	4,80	Sand	1,80			31,6	83,0	75,0		24,8	8,1	9,9	8,0	
4,80	5,00	Sand	1,80			26,1	86,5	76,5		3,8	4,2	4,8	3,9	
5,00	5,20	Sand	1,80			23,8	90,1	78,1		-4,8	3,2	3,6	2,9	
5,20	5,40	Sulfidsilt	1,65		27,1		93,4	79,4	116,9	1,47				
5,40	5,60	Sulfidsilt	1,65		27,3		96,7	80,7	117,5	1,46				
5,60	5,80	Sulfidsilt	1,65		48,9		99,9	81,9	242,7	2,96				
5,80	6,00	Sulfidsilt	1,65		32,3		103,2	83,2	144,1	1,73				
6,00	6,20	Sulfidsilt	1,65		25,4		106,4	84,4	106,2	1,26				
6,20	6,40	Sulfidsilt	1,65		27,8		109,6	85,6	118,5	1,38				
6,40	6,60	Sulfidsilt	1,65		28,2		112,9	86,9	120,3	1,39				
6,60	6,80	Sulfidsilt	1,65		28,8		116,1	88,1	122,9	1,40				
6,80	7,00	Sulfidsilt	1,65		29,4		119,3	89,3	125,6	1,41				
7,00	7,20	Sulfidsilt	1,65		29,0		122,6	90,6	123,4	1,36				
7,20	7,40	Sulfidsilt	1,65		28,8		125,8	91,8	121,5	1,32				
7,40	7,60	Sulfidsilt	1,65		28,1		129,1	93,1	117,6	1,26				
7,60	7,80	Sulfidsilt	1,65		30,1		132,3	94,3	128,0	1,36				
7,80	8,00	Sulfidsilt	1,65		28,1		135,5	95,5	117,1	1,23				
8,00	8,20	Sulfidsilt	1,65		27,9		138,8	96,8	115,2	1,19				
8,20	8,40	Sulfidsilt	1,65		29,6		142,0	98,0	124,1	1,27				
8,40	8,60	Sulfidsilt	1,65		32,1		145,2	99,2	136,8	1,38				
8,60	8,80	Sulfidsilt	1,65		32,0		148,5	100,5	135,9	1,35				
8,80	9,00	Sulfidsilt	1,65		29,8		151,7	101,7	123,9	1,22				
9,00	9,20	Sulfidsilt	1,65		30,5		154,9	102,9	126,8	1,23				
9,20	9,40	Sulfidsilt	1,65		30,7		158,2	104,2	127,9	1,23				
9,40	9,60	Sulfidsilt	1,65		30,3		161,4	105,4	125,3	1,19				
9,60	9,80	Sulfidsilt	1,65		30,1		164,7	106,7	123,9	1,16				
9,80	10,00	Sulfidsilt	1,65		30,2		167,9	107,9	124,2	1,15				
10,00	10,20	Sulfidsilt	1,65		31,4		171,1	109,1	130,2	1,19				
10,20	10,40	Sulfidsilt	1,65		31,1		174,4	110,4	128,0	1,16				
10,40	10,60	Sulfidsilt	1,65		32,7		177,6	111,6	135,9	1,22				
10,60	10,80	Sulfidsilt	1,65		33,7		180,8	112,8	140,6	1,25				
10,80	11,00	Sulfidsilt	1,65		32,5		184,1	114,1	134,3	1,18				
11,00	11,20	Sulfidsilt	1,65		33,6		187,3	115,3	139,4	1,21				
11,20	11,40	Sulfidsilt	1,65		34,3		190,6	116,6	142,9	1,23				
11,40	11,60	Sulfidsilt	1,65		33,9		193,8	117,8	140,1	1,19				
11,60	11,80	Sulfidsilt	1,65		34,6		197,0	119,0	143,7	1,21				
11,80	12,00	Sulfidsilt	1,65		35,2		200,3	120,3	146,1	1,21				
12,00	12,20	Sulfidsilt	1,65		34,0		203,5	121,5	139,4	1,15				
12,20	12,40	Sulfidsilt	1,65		34,1		206,7	122,7	139,8	1,14				
12,40	12,60	Sulfidsilt	1,65		35,5		210,0	124,0	146,5	1,18				
12,60	12,80	Sulfidsilt	1,65		35,8		213,2	125,2	147,7	1,18				
12,80	13,00	Sulfidsilt	1,65		37,9		216,5	126,5	158,2	1,25				
13,00	13,20	Sulfidsilt	1,65		38,3		219,7	127,7	160,1	1,25				
13,20	13,40	Sulfidsilt	1,65		38,4		222,9	128,9	160,5	1,24				
13,40	13,60	Sulfidsilt	1,65		39,9		226,2	130,2	167,5	1,29				
13,60	13,80	Sulfidsilt	1,65		40,4		229,4	131,4	170,1	1,29				
13,80	14,00	Sulfidsilt	1,65		40,4		232,6	132,6	169,5	1,28				
14,00	14,20	Sulfidsilt	1,65		39,5		235,9	133,9	164,2	1,23				
14,20	14,40	Sulfidsilt	1,65		42,1		239,1	135,1	177,7	1,31				
14,40	14,60	Sulfidsilt	1,65		41,9		242,4	136,4	176,0	1,29				
14,60	14,80	Sulfidsilt	1,65		41,7		245,6	137,6	174,7	1,27				
14,80	15,00	Sulfidsilt	1,65		42,2		248,8	138,8	176,9	1,27				
15,00	15,20	Sulfidsilt	1,65		42,3		252,1	140,1	177,3	1,27				

CPT - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion A-A										
				Borrhål A2										
				Datum 20130502										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	w_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Sulfidsilt	1,65		44,5		255,3	141,3	188,3	1,33				
15,40	15,60	Sulfidsilt	1,65		42,8		258,5	142,5	179,0	1,26				
15,60	15,80	Sulfidsilt	1,65		43,7		261,8	143,8	183,5	1,28				
15,80	16,00	Sulfidsilt	1,65		44,8		265,0	145,0	188,8	1,30				
16,00	16,20	Sulfidsilt	1,65		44,2		268,3	146,3	185,0	1,26				
16,20	16,40	Sulfidsilt	1,65		43,8		271,5	147,5	182,4	1,24				
16,40	16,60	Sulfidsilt	1,65		43,6		274,7	148,7	181,2	1,22				
16,60	16,80	Sulfidsilt	1,65		45,7		278,0	150,0	191,7	1,28				
16,80	17,00	Sulfidsilt	1,65		42,2		281,2	151,2	173,4	1,15				
17,00	17,20	Sulfidsilt	1,65		42,2		284,4	152,4	173,0	1,13				
17,20	17,40	Sulfidsilt	1,65		43,5		287,7	153,7	179,1	1,17				
17,40	17,60	Sulfidsilt	1,65		45,4		290,9	154,9	188,5	1,22				
17,60	17,80	Sulfidsilt	1,65		48,6		294,2	156,2	205,0	1,31				
17,80	18,00	Sulfidsilt	1,65		49,2		297,4	157,4	208,0	1,32				
18,00	18,20	Sulfidsilt	1,65		50,3		300,6	158,6	213,5	1,35				
18,20	18,40	Sulfidsilt	1,65		53,9		303,9	159,9	232,1	1,45				
18,40	18,60	Sulfidsilt	1,65		51,6		307,1	161,1	219,4	1,36				
18,60	18,80	Sulfidsilt	1,65		47,8		310,3	162,3	199,0	1,23				
18,80	19,00	Sulfidsilt	1,65		44,3		313,6	163,6	180,4	1,10				
19,00	19,20	Sulfidsilt	1,65		39,9		316,8	164,8	159,5	1,00				
19,20	19,40	Sulfidsilt	1,65		43,3		320,1	166,1	174,9	1,05				
19,40	19,60	Sulfidsilt	1,65		41,0		323,3	167,3	163,7	1,00				
19,60	19,80	Sulfidsilt	1,65		60,6		326,5	168,5	265,0	1,57				
19,80	19,95	Sulfidsilt	1,65		51,0		329,4	169,6	213,3	1,26				

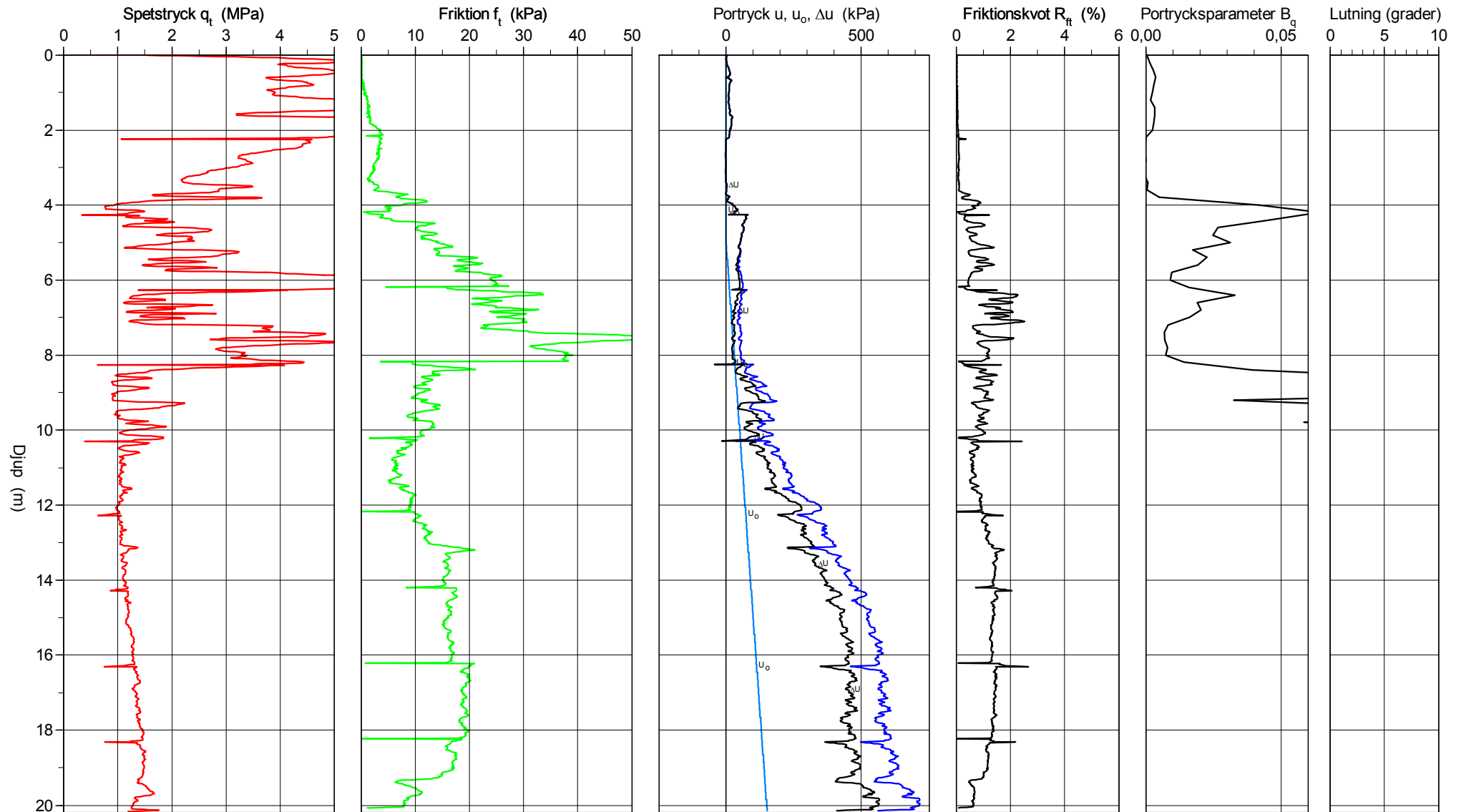
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 20,19 m
 Grundvattennivå 5,00 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion B-B
 Borrhål B1
 Datum 20130507

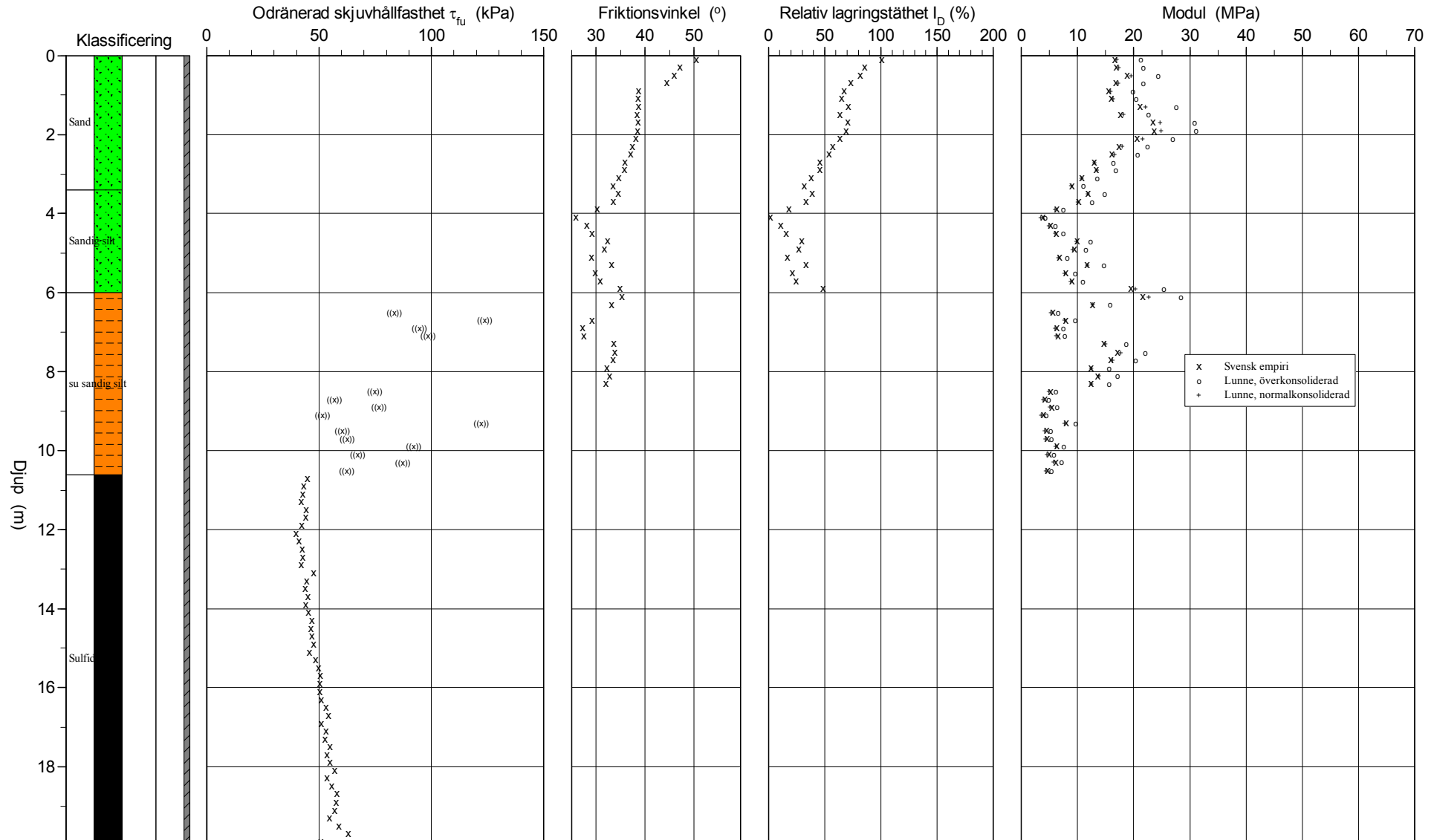

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förborrningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förborrat material
 Grundvattenyta 5,00 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-14

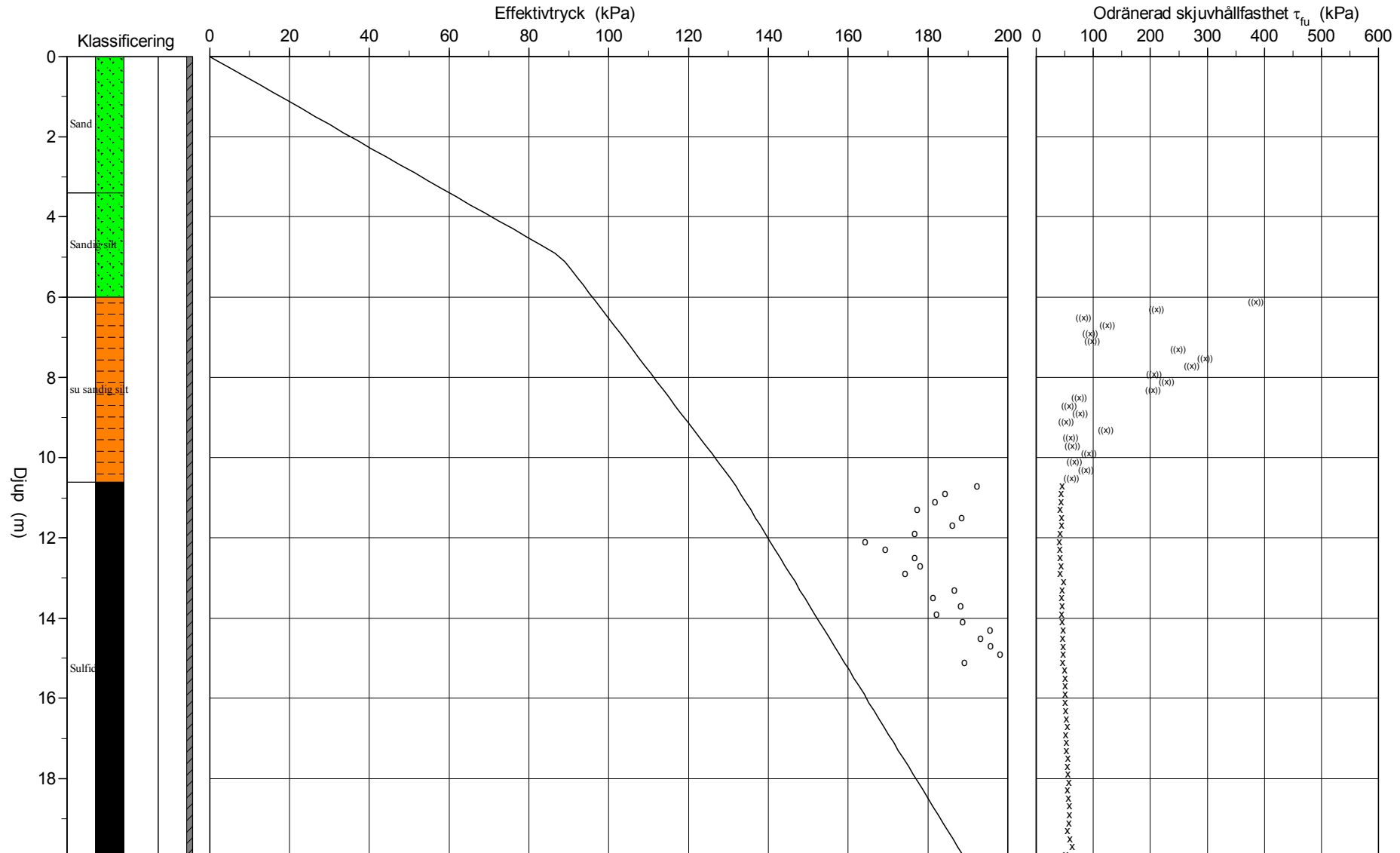
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion B-B
 Borrhål B1
 Datum 20130507

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förborrningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	2013-06-14
Grundvattenyta	5,00 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt	Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
Projekt nr	10180454
Plats	Sektion B-B
Borrhål	B1
Datum	20130507

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion B-B Borrhål B1 Datum 20130507																																				
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 20,19 m Grundvattenyta 5,00 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Henrik Rosenberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																																					
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-7,20</td> <td>-0,70</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-7,20</td> <td>-0,70</td> <td>0,01</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-7,20	-0,70	0,01	Diff	-7,20	-0,70	0,01																			
	Portryck	Friktion	Spetstryck																																			
Före	0,00	0,00	0,00																																			
Efter	-7,20	-0,70	0,01																																			
Diff	-7,20	-0,70	0,01																																			
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2																											
Portryck	Friktion	Spetstryck																																				
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																																				
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																																						
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5,00</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	5,00	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th>Densitet</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> <th>(ton/m³)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>3,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="5"> </td> <td>Sand</td> </tr> <tr> <td>3,50</td> <td>6,00</td> <td>1,80</td> <td>Sandig silt</td> </tr> <tr> <td>6,00</td> <td>10,50</td> <td>1,80</td> <td>su sandig silt</td> </tr> <tr> <td>10,50</td> <td>20,00</td> <td>1,65</td> <td>Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart	Från	Till	(ton/m ³)	0,00	3,50	1,80		Sand	3,50	6,00	1,80	Sandig silt	6,00	10,50	1,80	su sandig silt	10,50	20,00	1,65	Sulfidsilt				
Djup (m)	Portryck (kPa)																																					
5,00	0,00																																					
Djup (m)																																						
Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart																																		
Från	Till	(ton/m ³)																																				
0,00	3,50	1,80		Sand																																		
3,50	6,00	1,80		Sandig silt																																		
6,00	10,50	1,80		su sandig silt																																		
10,50	20,00	1,65		Sulfidsilt																																		
Anmärkning 																																						

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion B-B										
				Borrhål										
				B1										
				Datum										
				20130507										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	W_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Sulfidsilt	1,65		48,5		263,3	160,3	203,2	1,27				
15,40	15,60	Sulfidsilt	1,65		49,8		266,5	161,5	209,6	1,30				
15,60	15,80	Sulfidsilt	1,65		50,4		269,7	162,7	212,4	1,31				
15,80	16,00	Sulfidsilt	1,65		50,2		273,0	164,0	210,9	1,29				
16,00	16,20	Sulfidsilt	1,65		50,3		276,2	165,2	211,2	1,28				
16,20	16,40	Sulfidsilt	1,65		50,9		279,4	166,4	214,1	1,29				
16,40	16,60	Sulfidsilt	1,65		53,0		282,7	167,7	224,7	1,34				
16,60	16,80	Sulfidsilt	1,65		54,2		285,9	168,9	230,3	1,36				
16,80	17,00	Sulfidsilt	1,65		51,1		289,1	170,1	213,7	1,26				
17,00	17,20	Sulfidsilt	1,65		53,0		292,4	171,4	223,4	1,30				
17,20	17,40	Sulfidsilt	1,65		52,8		295,6	172,6	222,0	1,29				
17,40	17,60	Sulfidsilt	1,65		54,7		298,9	173,9	231,4	1,33				
17,60	17,80	Sulfidsilt	1,65		53,6		302,1	175,1	225,2	1,29				
17,80	18,00	Sulfidsilt	1,65		54,7		305,3	176,3	230,8	1,31				
18,00	18,20	Sulfidsilt	1,65		57,0		308,6	177,6	242,4	1,36				
18,20	18,40	Sulfidsilt	1,65		53,5		311,8	178,8	223,3	1,25				
18,40	18,60	Sulfidsilt	1,65		55,9		315,0	180,0	235,5	1,31				
18,60	18,80	Sulfidsilt	1,65		58,0		318,3	181,3	246,2	1,36				
18,80	19,00	Sulfidsilt	1,65		57,5		321,5	182,5	243,4	1,33				
19,00	19,20	Sulfidsilt	1,65		57,1		324,8	183,8	240,8	1,31				
19,20	19,40	Sulfidsilt	1,65		54,4		328,0	185,0	226,4	1,22				
19,40	19,60	Sulfidsilt	1,65		58,8		331,2	186,2	248,8	1,34				
19,60	19,80	Sulfidsilt	1,65		63,0		334,5	187,5	270,7	1,44				
19,80	20,00	Sulfidsilt	1,65		50,7		337,7	188,7	206,2	1,09				
20,00	20,08	CI M	NC 1,85		(57,9)		340,1	189,7		1,00				

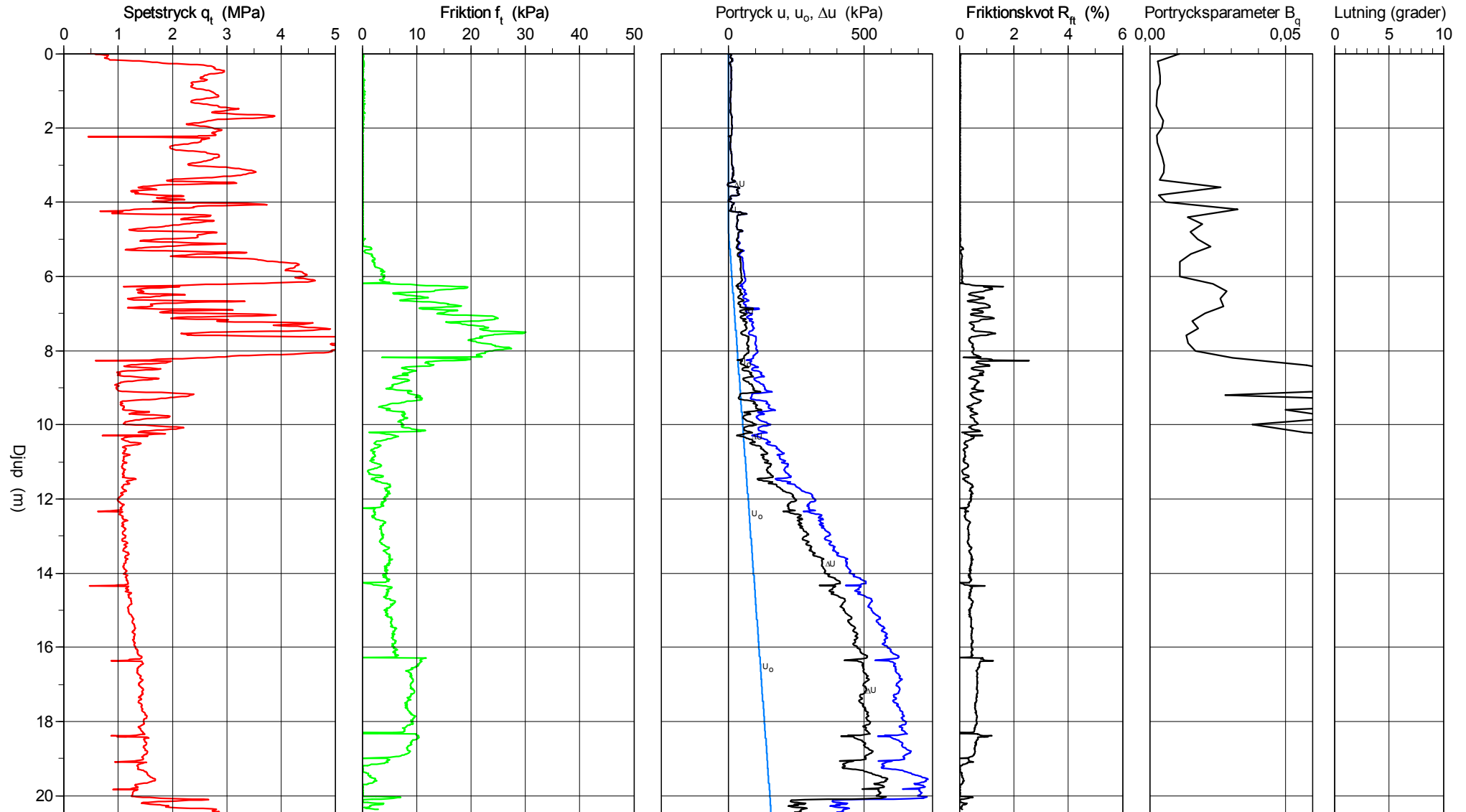
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 20,48 m
 Grundvattennivå 4,80 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion B-B
 Borrhål B2
 Datum 20130507

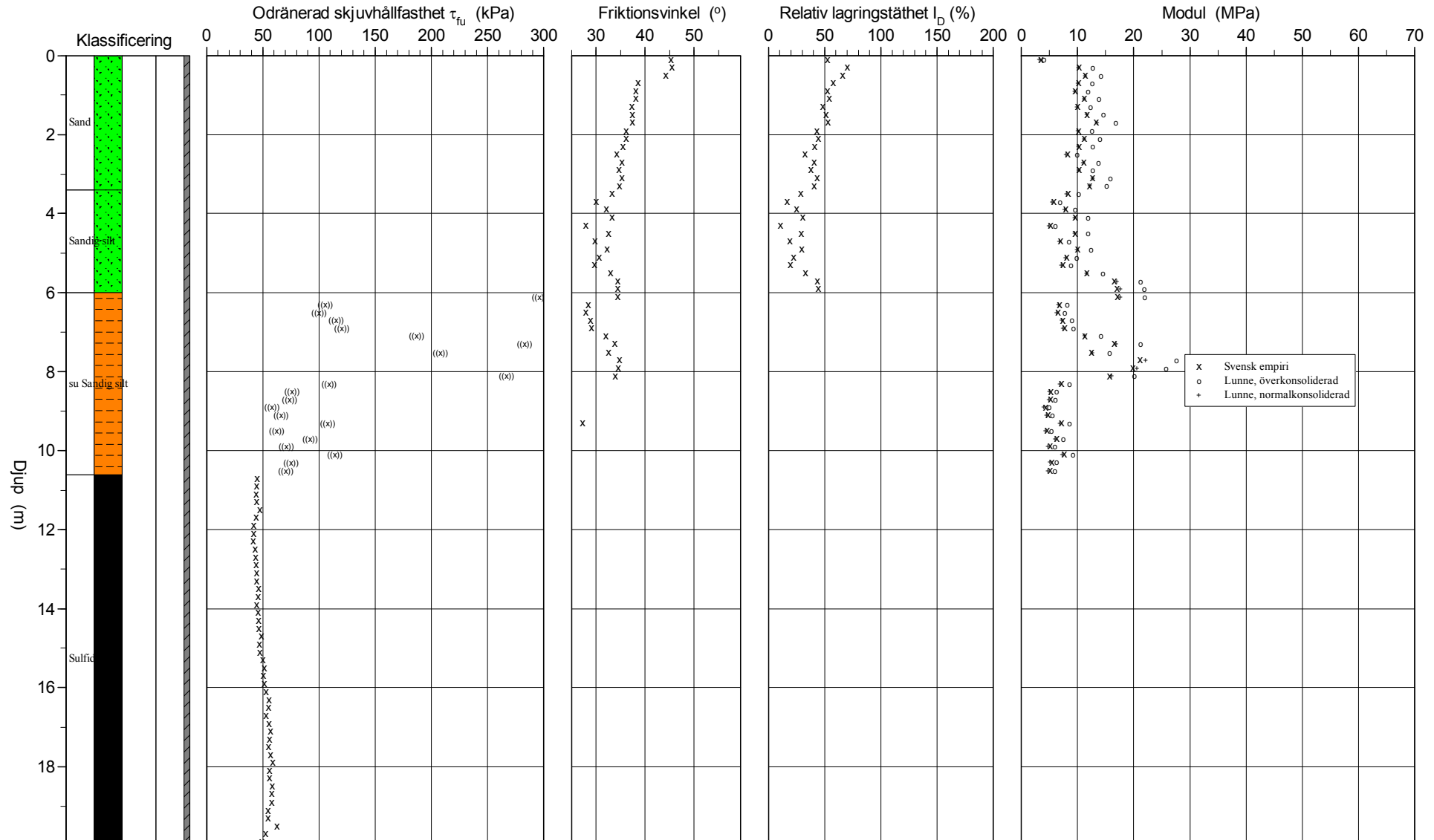

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbörat material
 Grundvattenyta 4,80 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

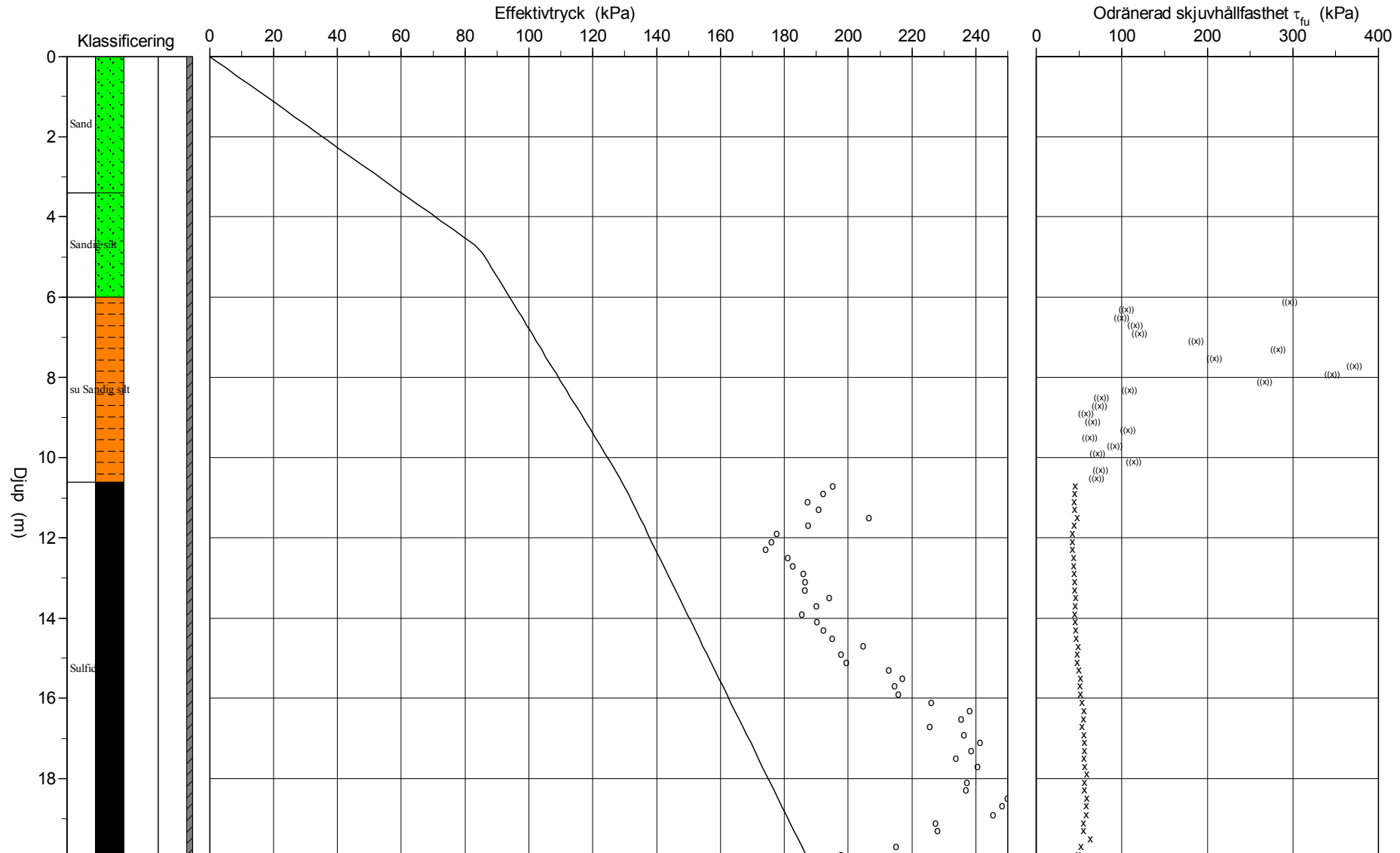
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion B-B
 Borrhål B2
 Datum 20130507

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förborrningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	2013-06-17
Grundvattenyta	4,80 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion B-B
 Borrhål B2
 Datum 20130507

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion B-B Borrhål B2 Datum 20130507																																				
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 20,48 m Grundvattenyta 4,80 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Henrik Rosenberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																																					
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-3,10</td> <td>-0,70</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-3,10</td> <td>-0,70</td> <td>0,01</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-3,10	-0,70	0,01	Diff	-3,10	-0,70	0,01																			
	Portryck	Friktion	Spetstryck																																			
Före	0,00	0,00	0,00																																			
Efter	-3,10	-0,70	0,01																																			
Diff	-3,10	-0,70	0,01																																			
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2																											
Portryck	Friktion	Spetstryck																																				
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																																				
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																																						
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4,80</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	4,80	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th>Densitet</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> <th>(ton/m³)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>3,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="5"> </td> <td>Sand</td> </tr> <tr> <td>3,50</td> <td>6,00</td> <td>1,80</td> <td>Sandig silt</td> </tr> <tr> <td>6,00</td> <td>10,50</td> <td>1,80</td> <td>su Sandig silt</td> </tr> <tr> <td>10,50</td> <td>20,00</td> <td>1,65</td> <td>Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart	Från	Till	(ton/m ³)	0,00	3,50	1,80		Sand	3,50	6,00	1,80	Sandig silt	6,00	10,50	1,80	su Sandig silt	10,50	20,00	1,65	Sulfidsilt				
Djup (m)	Portryck (kPa)																																					
4,80	0,00																																					
Djup (m)																																						
Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart																																		
Från	Till	(ton/m ³)																																				
0,00	3,50	1,80		Sand																																		
3,50	6,00	1,80		Sandig silt																																		
6,00	10,50	1,80		su Sandig silt																																		
10,50	20,00	1,65		Sulfidsilt																																		
Anmärkning 																																						

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion B-B										
				Borrhål B2										
				Datum 20130507										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	w_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Sulfidsilt	1,65		50,2		263,3	158,3	212,7	1,34				
15,40	15,60	Sulfidsilt	1,65		51,1		266,5	159,5	217,0	1,36				
15,60	15,80	Sulfidsilt	1,65		50,7		269,7	160,7	214,5	1,33				
15,80	16,00	Sulfidsilt	1,65		51,0		273,0	162,0	215,7	1,33				
16,00	16,20	Sulfidsilt	1,65		53,0		276,2	163,2	226,1	1,39				
16,20	16,40	Sulfidsilt	1,65		55,3		279,4	164,4	238,0	1,45				
16,40	16,60	Sulfidsilt	1,65		54,9		282,7	165,7	235,3	1,42				
16,60	16,80	Sulfidsilt	1,65		53,2		285,9	166,9	225,6	1,35				
16,80	17,00	Sulfidsilt	1,65		55,3		289,1	168,1	236,3	1,41				
17,00	17,20	Sulfidsilt	1,65		56,2		292,4	169,4	241,2	1,42				
17,20	17,40	Sulfidsilt	1,65		55,8		295,6	170,6	238,6	1,40				
17,40	17,60	Sulfidsilt	1,65		55,0		298,9	171,9	233,8	1,36				
17,60	17,80	Sulfidsilt	1,65		56,4		302,1	173,1	240,6	1,39				
17,80	18,00	Sulfidsilt	1,65		58,8		305,3	174,3	253,0	1,45				
18,00	18,20	Sulfidsilt	1,65		55,9		308,6	175,6	237,1	1,35				
18,20	18,40	Sulfidsilt	1,65		55,9		311,8	176,8	237,0	1,34				
18,40	18,60	Sulfidsilt	1,65		58,4		315,0	178,0	249,8	1,40				
18,60	18,80	Sulfidsilt	1,65		58,2		318,3	179,3	248,2	1,38				
18,80	19,00	Sulfidsilt	1,65		57,8		321,5	180,5	245,4	1,36				
19,00	19,20	Sulfidsilt	1,65		54,4		324,8	181,8	227,4	1,25				
19,20	19,40	Sulfidsilt	1,65		54,6		328,0	183,0	228,0	1,25				
19,40	19,60	Sulfidsilt	1,65		62,5		331,2	184,2	269,7	1,46				
19,60	19,80	Sulfidsilt	1,65		52,2		334,5	185,5	215,0	1,16				
19,80	20,00	Sulfidsilt	1,65		48,9		337,7	186,7	197,6	1,06				
20,00	20,20	Cl H	1,90		(83,2)		341,2	188,2		1,00				
20,20	20,37	Si v L	1,60		((112,9))		344,4	189,6			8,1	9,9	7,9	

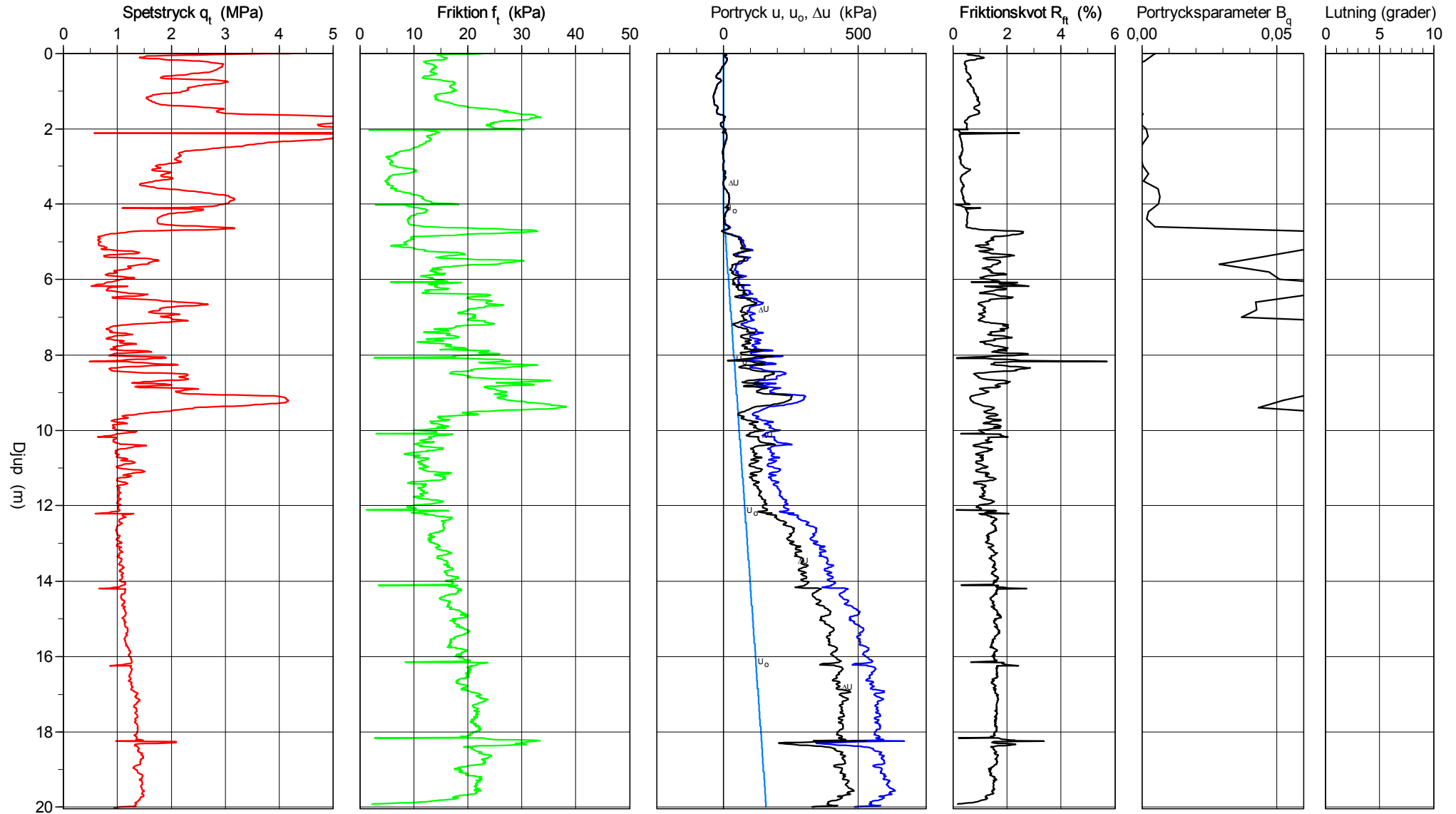
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 20,04 m
 Grundvattennivå 4,20 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion C-C
 Borrhål C2
 Datum 20130503

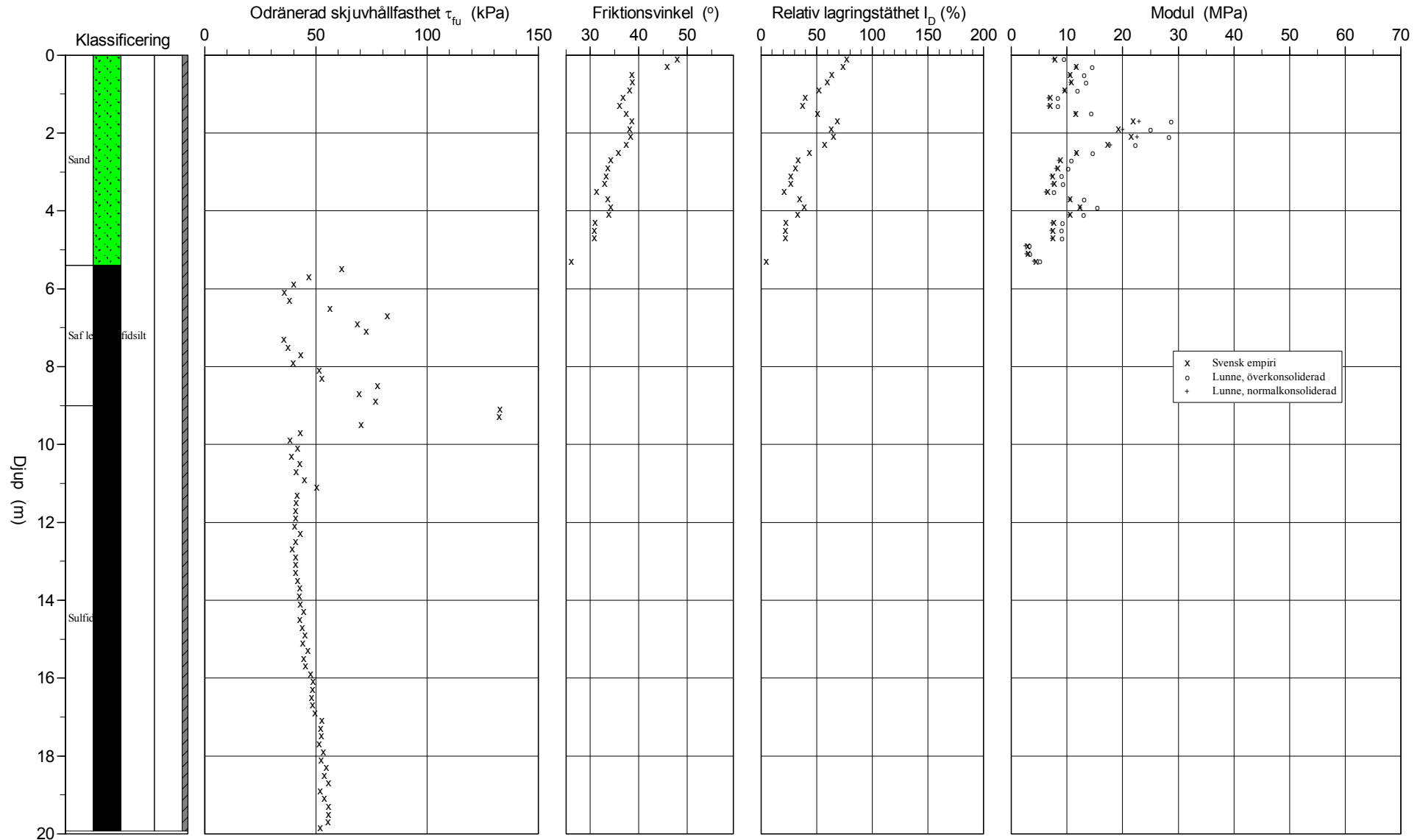

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbortat material
 Grundvattenyta 4,20 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 20130617

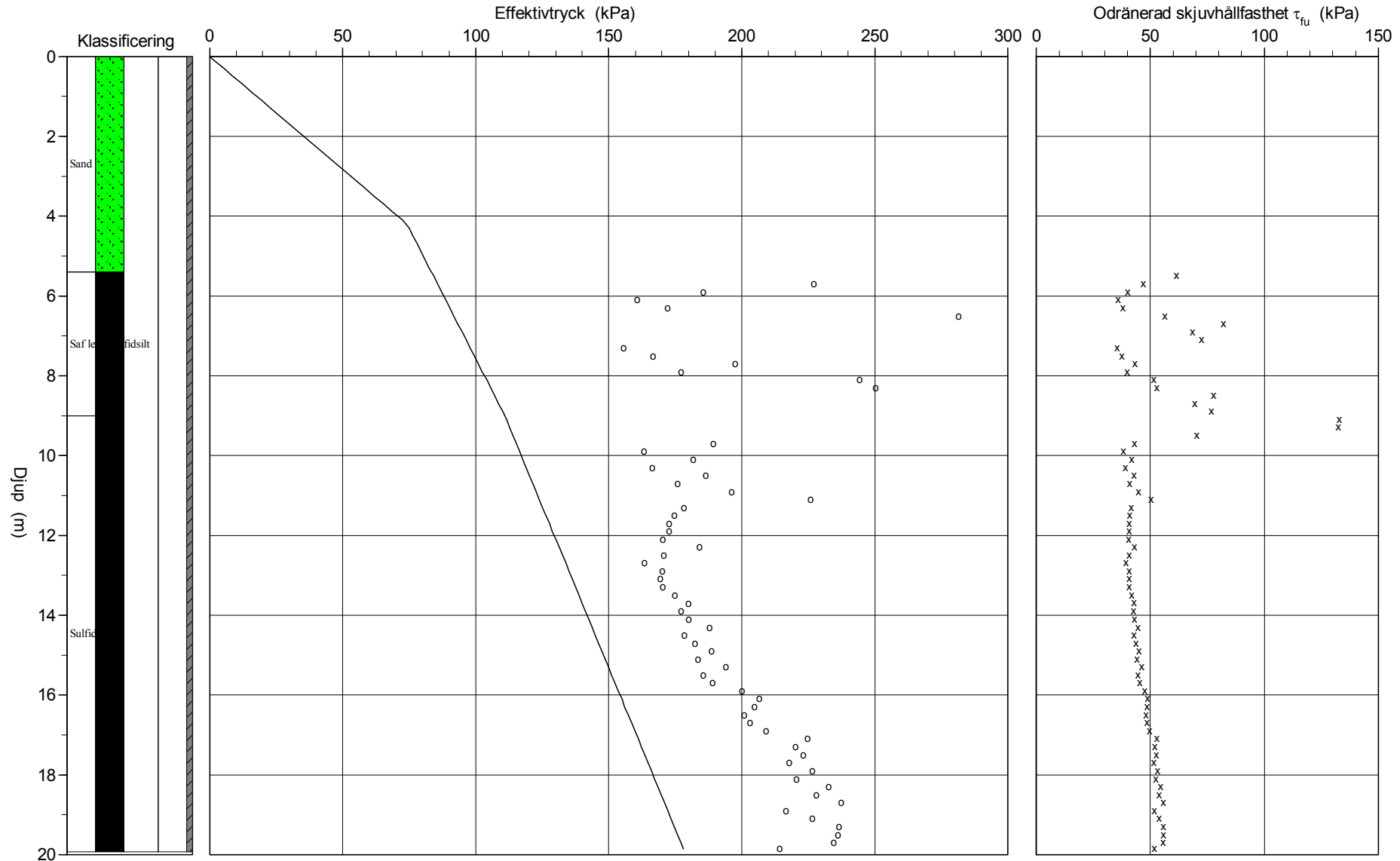
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion C-C
 Borrhål C2
 Datum 20130503

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förborrningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	20130617
Grundvattenyta	4,20 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt	Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
Projekt nr	10180454
Plats	Sektion C-C
Borrhål	C2
Datum	20130503

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion C-C Borrhål C2 Datum 20130503																													
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 20,04 m Grundvattenyta 4,20 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Lindberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																														
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-10,50</td> <td>-1,00</td> <td>0,02</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-10,50</td> <td>-1,00</td> <td>0,02</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-10,50	-1,00	0,02	Diff	-10,50	-1,00	0,02												
	Portryck	Friktion	Spetstryck																												
Före	0,00	0,00	0,00																												
Efter	-10,50	-1,00	0,02																												
Diff	-10,50	-1,00	0,02																												
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2																				
Portryck	Friktion	Spetstryck																													
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																													
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																															
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4,20</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	4,20	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th>Densitet</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> <th>(ton/m³)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>5,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="3"> </td> <td>Sand</td> </tr> <tr> <td>5,50</td> <td>9,00</td> <td>1,80</td> <td>Saf lerig sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>9,00</td> <td>20,00</td> <td>1,65</td> <td>Sulfidsilt</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart	Från	Till	(ton/m ³)	0,00	5,50	1,80		Sand	5,50	9,00	1,80	Saf lerig sulfidsilt	9,00	20,00	1,65	Sulfidsilt
Djup (m)	Portryck (kPa)																														
4,20	0,00																														
Djup (m)																															
Djup (m)		Densitet	Flytgräns	Jordart																											
Från	Till	(ton/m ³)																													
0,00	5,50	1,80		Sand																											
5,50	9,00	1,80		Saf lerig sulfidsilt																											
9,00	20,00	1,65		Sulfidsilt																											
Anmärkning 																															

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion C-C										
				Borrhål C2										
				Datum 20130503										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	w_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Sulfidsilt	1,65		46,1		260,9	149,9	194,0	1,29				
15,40	15,60	Sulfidsilt	1,65		44,6		264,1	151,1	185,7	1,23				
15,60	15,80	Sulfidsilt	1,65		45,3		267,4	152,4	189,0	1,24				
15,80	16,00	Sulfidsilt	1,65		47,5		270,6	153,6	200,2	1,30				
16,00	16,20	Sulfidsilt	1,65		48,8		273,8	154,8	206,6	1,33				
16,20	16,40	Sulfidsilt	1,65		48,6		277,1	156,1	204,9	1,31				
16,40	16,60	Sulfidsilt	1,65		47,9		280,3	157,3	201,0	1,28				
16,60	16,80	Sulfidsilt	1,65		48,4		283,6	158,6	203,1	1,28				
16,80	17,00	Sulfidsilt	1,65		49,6		286,8	159,8	209,1	1,31				
17,00	17,20	Sulfidsilt	1,65		52,6		290,0	161,0	224,7	1,40				
17,20	17,40	Sulfidsilt	1,65		51,9		293,3	162,3	220,3	1,36				
17,40	17,60	Sulfidsilt	1,65		52,5		296,5	163,5	223,0	1,36				
17,60	17,80	Sulfidsilt	1,65		51,6		299,7	164,7	218,0	1,32				
17,80	18,00	Sulfidsilt	1,65		53,3		303,0	166,0	226,4	1,36				
18,00	18,20	Sulfidsilt	1,65		52,2		306,2	167,2	220,4	1,32				
18,20	18,40	Sulfidsilt	1,65		54,6		309,5	168,5	232,7	1,38				
18,40	18,60	Sulfidsilt	1,65		53,8		312,7	169,7	228,0	1,34				
18,60	18,80	Sulfidsilt	1,65		55,7		315,9	170,9	237,5	1,39				
18,80	19,00	Sulfidsilt	1,65		51,8		319,2	172,2	216,6	1,26				
19,00	19,20	Sulfidsilt	1,65		53,7		322,4	173,4	226,5	1,31				
19,20	19,40	Sulfidsilt	1,65		55,7		325,6	174,6	236,5	1,35				
19,40	19,60	Sulfidsilt	1,65		55,7		328,9	175,9	236,1	1,34				
19,60	19,80	Sulfidsilt	1,65		55,5		332,1	177,1	234,6	1,32				
19,80	19,93	Sulfidsilt	1,65		51,7		334,8	178,1	214,2	1,20				

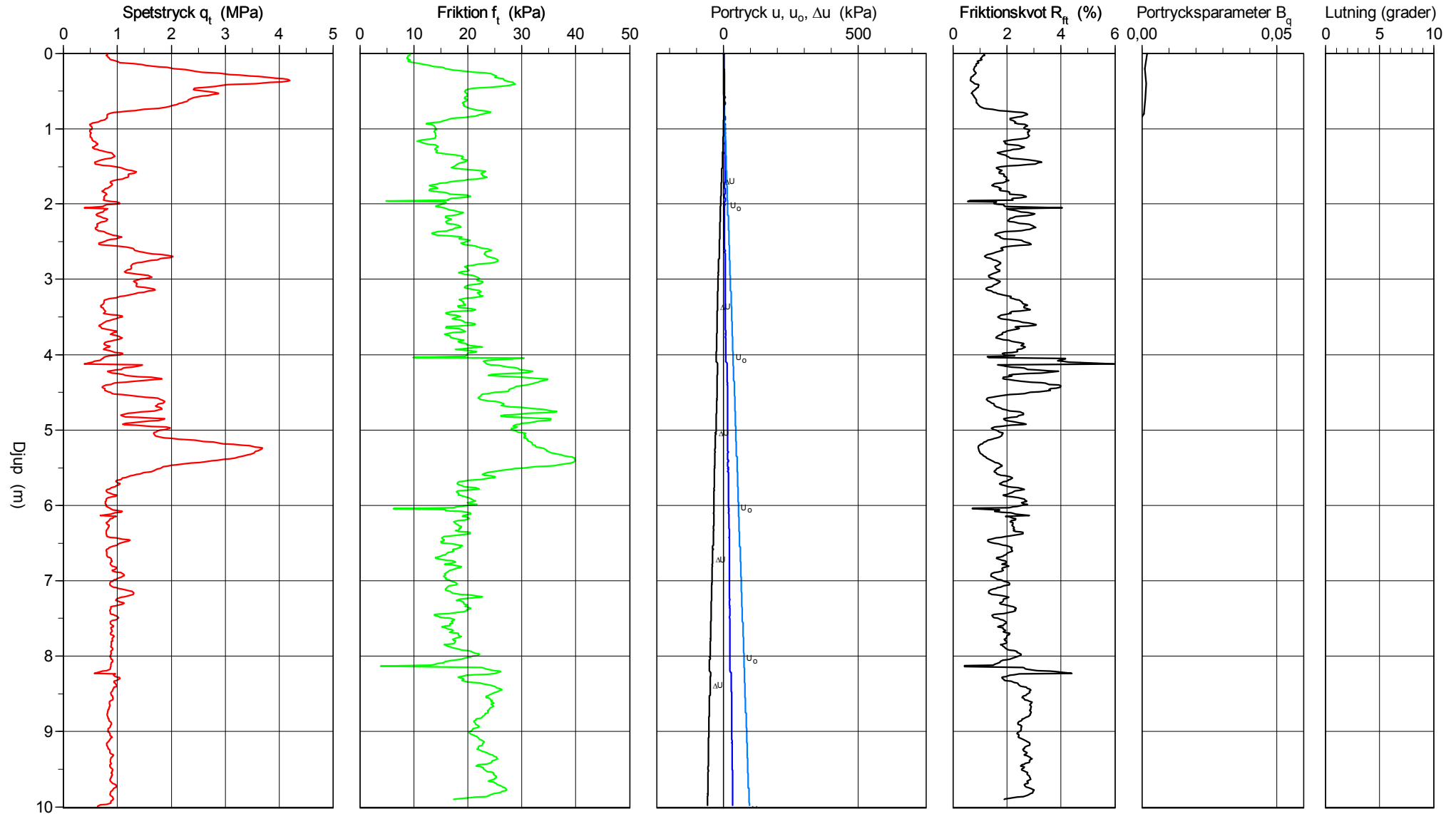
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 10,02 m
 Grundvattennivå 0,50 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förbortrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion C-C
 Borrhål C3
 Datum 20130528

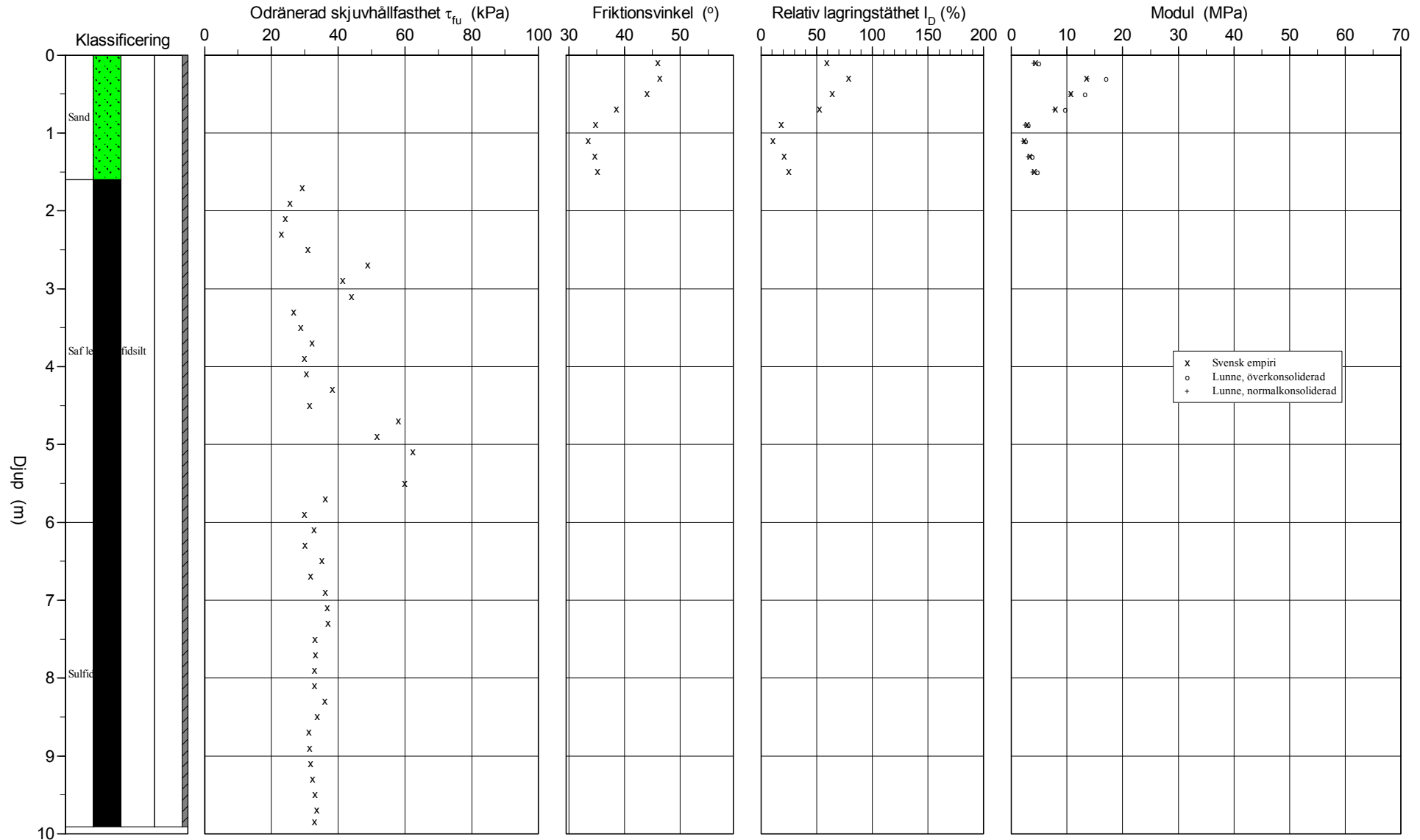

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbörat material
 Grundvattenyta 0,50 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion C-C
 Borrhål C3
 Datum 20130528

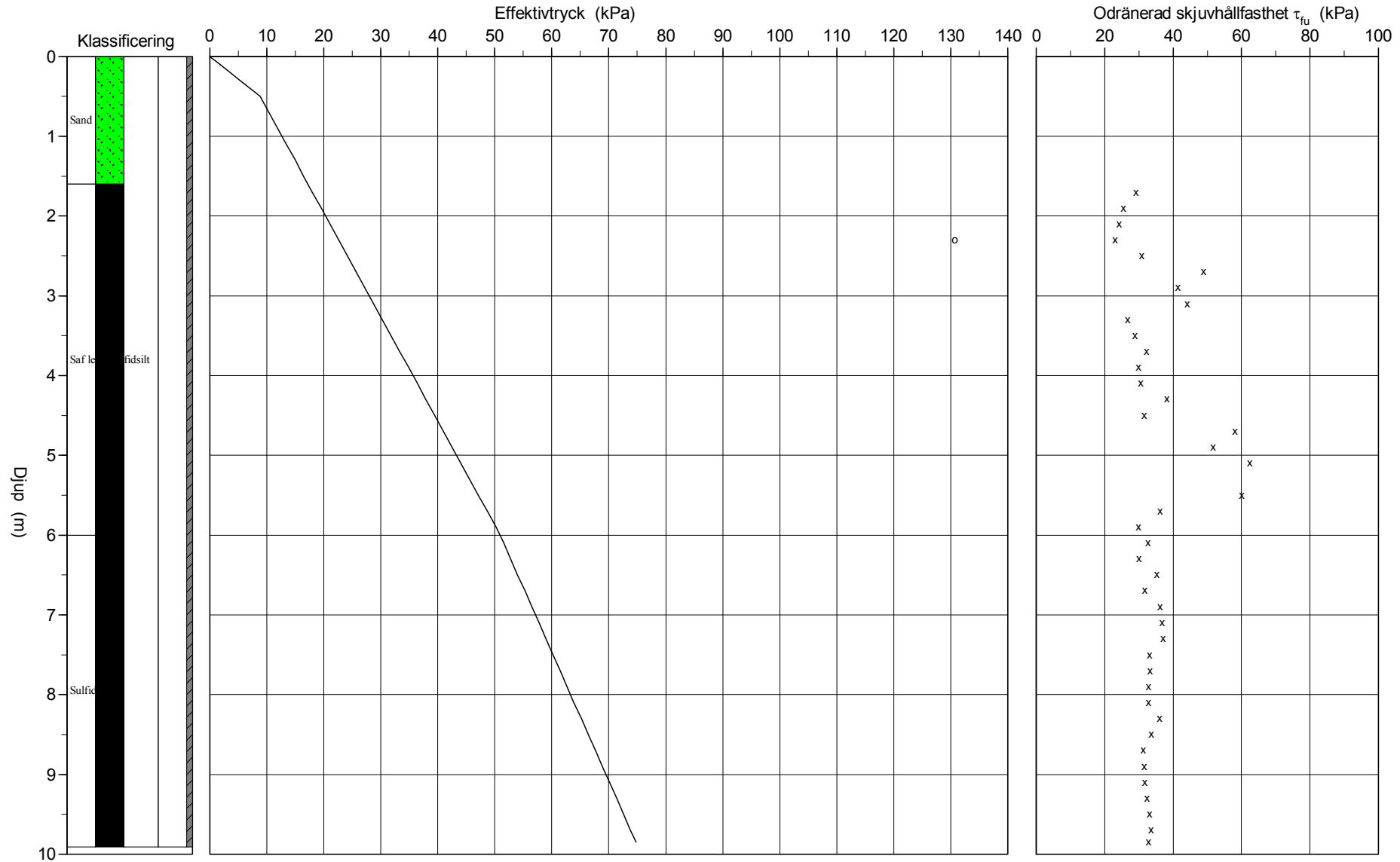
CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My
 Nivå vid referens
 Grundvattenyta 0,50 m
 Startdjup 0,00 m

Förborrningsdjup 0,00 m
 Förborrat material
 Utrustning Envi
 Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion C-C
 Borrhål C3
 Datum 20130528

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion C-C Borrhål C3 Datum 20130528																											
Förborrningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 10,02 m Grundvattenyta 0,50 m Referens My Nivå vid referens	Förborrat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Lindberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																												
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-3,00</td> <td>0,10</td> <td>-0,04</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-3,00</td> <td>0,10</td> <td>-0,04</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-3,00	0,10	-0,04	Diff	-3,00	0,10	-0,04										
	Portryck	Friktion	Spetstryck																										
Före	0,00	0,00	0,00																										
Efter	-3,00	0,10	-0,04																										
Diff	-3,00	0,10	-0,04																										
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2																		
Portryck	Friktion	Spetstryck																											
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																											
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																													
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,50</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	0,50	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th rowspan="2">Densitet (ton/m³)</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>1,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="3"> </td> <td>Sand</td> </tr> <tr> <td>1,50</td> <td>6,00</td> <td>1,80</td> <td>Saf lerig sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>6,00</td> <td>10,00</td> <td>1,65</td> <td>Sulfidsilt</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart	Från	Till	0,00	1,50	1,80		Sand	1,50	6,00	1,80	Saf lerig sulfidsilt	6,00	10,00	1,65	Sulfidsilt
Djup (m)	Portryck (kPa)																												
0,50	0,00																												
Djup (m)																													
Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart																									
Från	Till																												
0,00	1,50	1,80		Sand																									
1,50	6,00	1,80		Saf lerig sulfidsilt																									
6,00	10,00	1,65		Sulfidsilt																									
Anmärkning 																													

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion C-C										
				Borrhål C3										
				Datum 20130528										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	W_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
0,00	0,00	Sand	1,80				0,0	0,0						
0,00	0,20	Sand	1,80			46,0	1,8	1,8			58,8	4,3	5,0	4,0
0,20	0,40	Sand	1,80			46,4	5,3	5,3			78,3	13,5	17,1	13,7
0,40	0,60	Sand	1,80			44,0	8,8	8,8			63,9	10,7	13,3	10,7
0,60	0,80	Sand	1,80			38,5	12,4	10,4			52,4	7,9	9,7	7,7
0,80	1,00	Sand	1,80			34,8	15,9	11,9			18,2	2,8	3,1	2,5
1,00	1,20	Sand	1,80			33,5	19,4	13,4			10,7	2,3	2,6	2,1
1,20	1,40	Sand	1,80			34,7	23,0	15,0			20,2	3,3	3,8	3,0
1,40	1,60	Sand	1,80			35,2	26,5	16,5			25,2	4,1	4,7	3,8
1,60	1,80	Saf lerig sulfidsilt	1,80		29,2		30,0	18,0	186,3	10,34				
1,80	2,00	Saf lerig sulfidsilt	1,80		25,5		33,6	19,6	153,9	7,87				
2,00	2,20	Saf lerig sulfidsilt	1,80		24,1		37,1	21,1	141,0	6,69				
2,20	2,40	Saf lerig sulfidsilt	1,80		23,0		40,6	22,6	130,7	5,78				
2,40	2,60	Saf lerig sulfidsilt	1,80		30,8		44,1	24,1	185,1	7,67				
2,60	2,80	Saf lerig sulfidsilt	1,80		48,8		47,7	25,7	323,4	12,60				
2,80	3,00	Saf lerig sulfidsilt	1,80		41,4		51,2	27,2	259,7	9,54				
3,00	3,20	Saf lerig sulfidsilt	1,80		44,0		54,7	28,7	276,2	9,61				
3,20	3,40	Saf lerig sulfidsilt	1,80		26,7		58,3	30,3	146,0	4,82				
3,40	3,60	Saf lerig sulfidsilt	1,80		28,8		61,8	31,8	158,5	4,98				
3,60	3,80	Saf lerig sulfidsilt	1,80		32,1		65,3	33,3	179,6	5,39				
3,80	4,00	Saf lerig sulfidsilt	1,80		29,9		68,9	34,9	162,4	4,66				
4,00	4,20	Saf lerig sulfidsilt	1,80		30,5		72,4	36,4	164,8	4,53				
4,20	4,40	Saf lerig sulfidsilt	1,80		38,1		75,9	37,9	215,6	5,69				
4,40	4,60	Saf lerig sulfidsilt	1,80		31,5		79,5	39,5	168,4	4,27				
4,60	4,80	Saf lerig sulfidsilt	1,80		58,0		83,0	41,0	357,0	8,71				
4,80	5,00	Saf lerig sulfidsilt	1,80		51,7		86,5	42,5	306,5	7,21				
5,00	5,20	Saf lerig sulfidsilt	1,80		62,3		90,1	44,1	384,1	8,72				
5,20	5,40	Saf lerig sulfidsilt	1,80		102,7		93,6	45,6	710,8	15,59				
5,40	5,60	Saf lerig sulfidsilt	1,80		60,0		97,1	47,1	359,7	7,63				
5,60	5,80	Saf lerig sulfidsilt	1,80		36,1		100,7	48,7	189,4	3,89				
5,80	6,00	Saf lerig sulfidsilt	1,80		29,8		104,2	50,2	147,6	2,94				
6,00	6,20	Sulfidsilt	1,65		32,7		107,6	51,6	164,5	3,19				
6,20	6,40	Sulfidsilt	1,65		29,9		110,8	52,8	146,6	2,78				
6,40	6,60	Sulfidsilt	1,65		35,2		114,0	54,0	178,4	3,30				
6,60	6,80	Sulfidsilt	1,65		31,7		117,3	55,3	155,9	2,82				
6,80	7,00	Sulfidsilt	1,65		36,2		120,5	56,5	183,0	3,24				
7,00	7,20	Sulfidsilt	1,65		36,7		123,8	57,8	185,0	3,20				
7,20	7,40	Sulfidsilt	1,65		36,9		127,0	59,0	185,5	3,14				
7,40	7,60	Sulfidsilt	1,65		33,1		130,2	60,2	160,8	2,67				
7,60	7,80	Sulfidsilt	1,65		33,2		133,5	61,5	160,8	2,62				
7,80	8,00	Sulfidsilt	1,65		32,8		136,7	62,7	157,7	2,52				
8,00	8,20	Sulfidsilt	1,65		32,8		139,9	63,9	156,7	2,45				
8,20	8,40	Sulfidsilt	1,65		36,0		143,2	65,2	175,4	2,69				
8,40	8,60	Sulfidsilt	1,65		33,6		146,4	66,4	160,0	2,41				
8,60	8,80	Sulfidsilt	1,65		31,1		149,7	67,7	144,9	2,14				
8,80	9,00	Sulfidsilt	1,65		31,4		152,9	68,9	145,8	2,12				
9,00	9,20	Sulfidsilt	1,65		31,6		156,1	70,1	146,1	2,08				
9,20	9,40	Sulfidsilt	1,65		32,3		159,4	71,4	149,6	2,10				
9,40	9,60	Sulfidsilt	1,65		33,0		162,6	72,6	153,1	2,11				
9,60	9,80	Sulfidsilt	1,65		33,4		165,8	73,8	154,8	2,10				
9,80	9,91	Sulfidsilt	1,65		32,8		168,3	74,8	150,6	2,01				

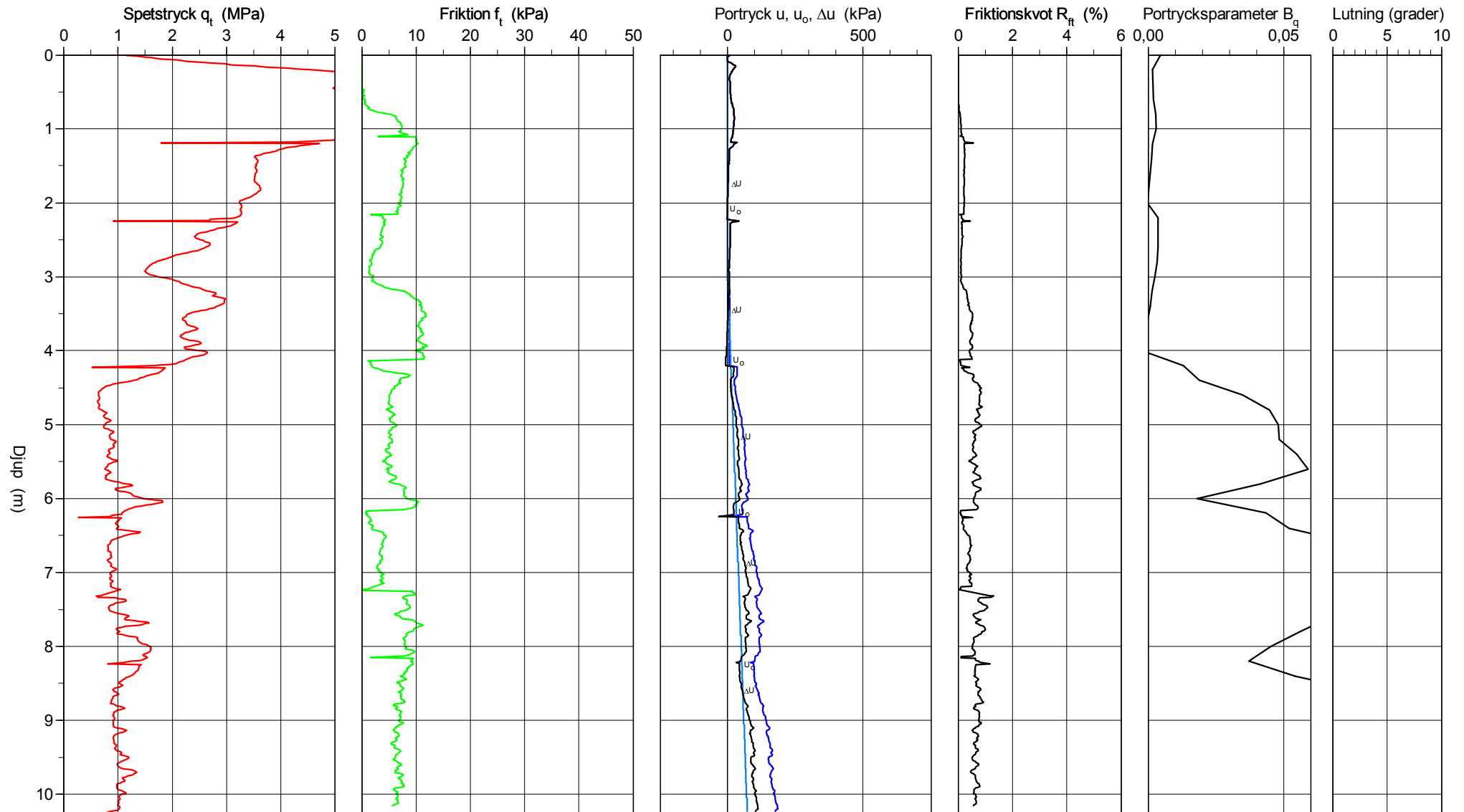
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 10,27 m
 Grundvattennivå 3,00 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D1
 Datum 20130507

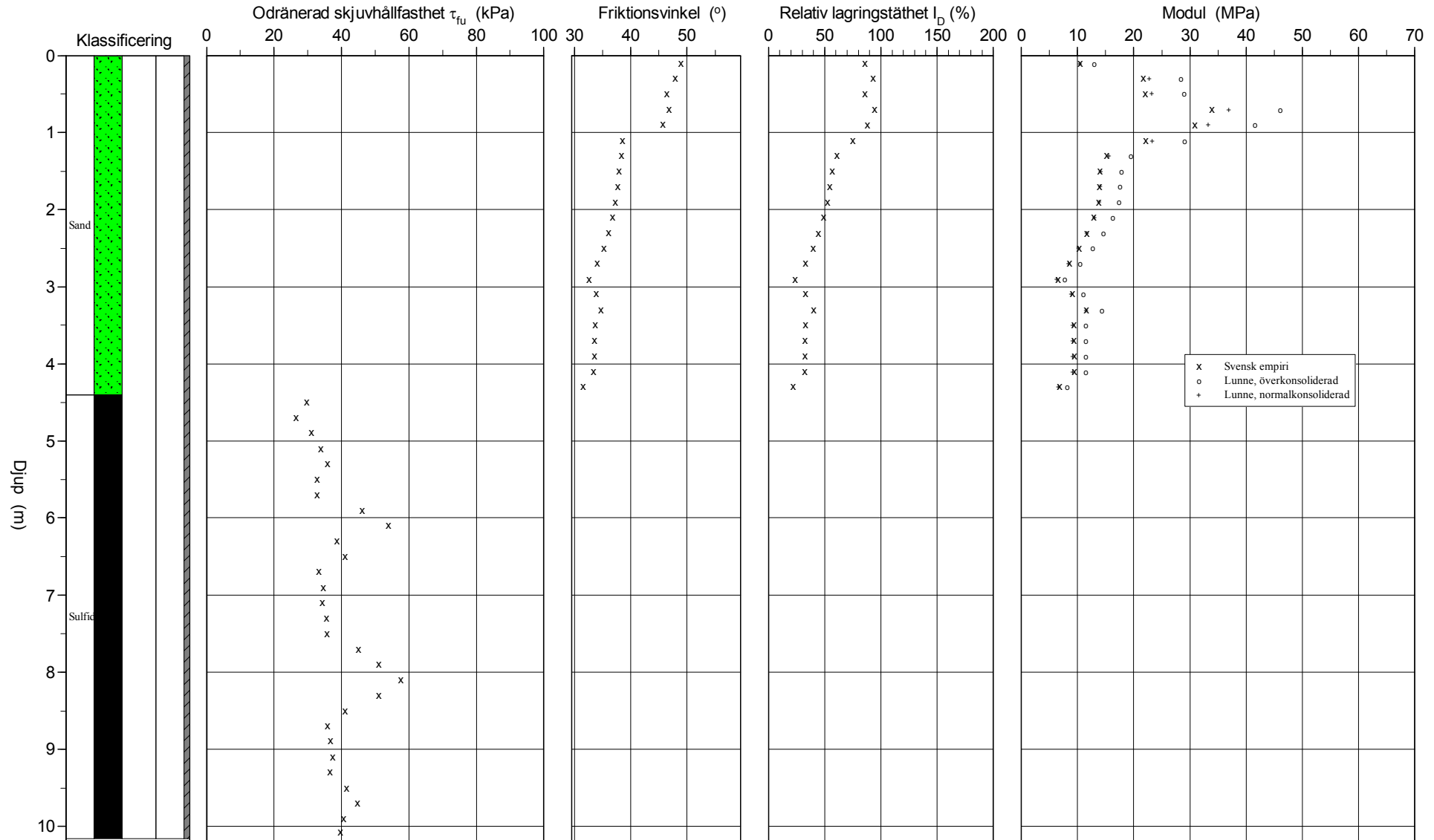

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förbörningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förbörat material
 Grundvattenyta 3,00 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D1
 Datum 20130507

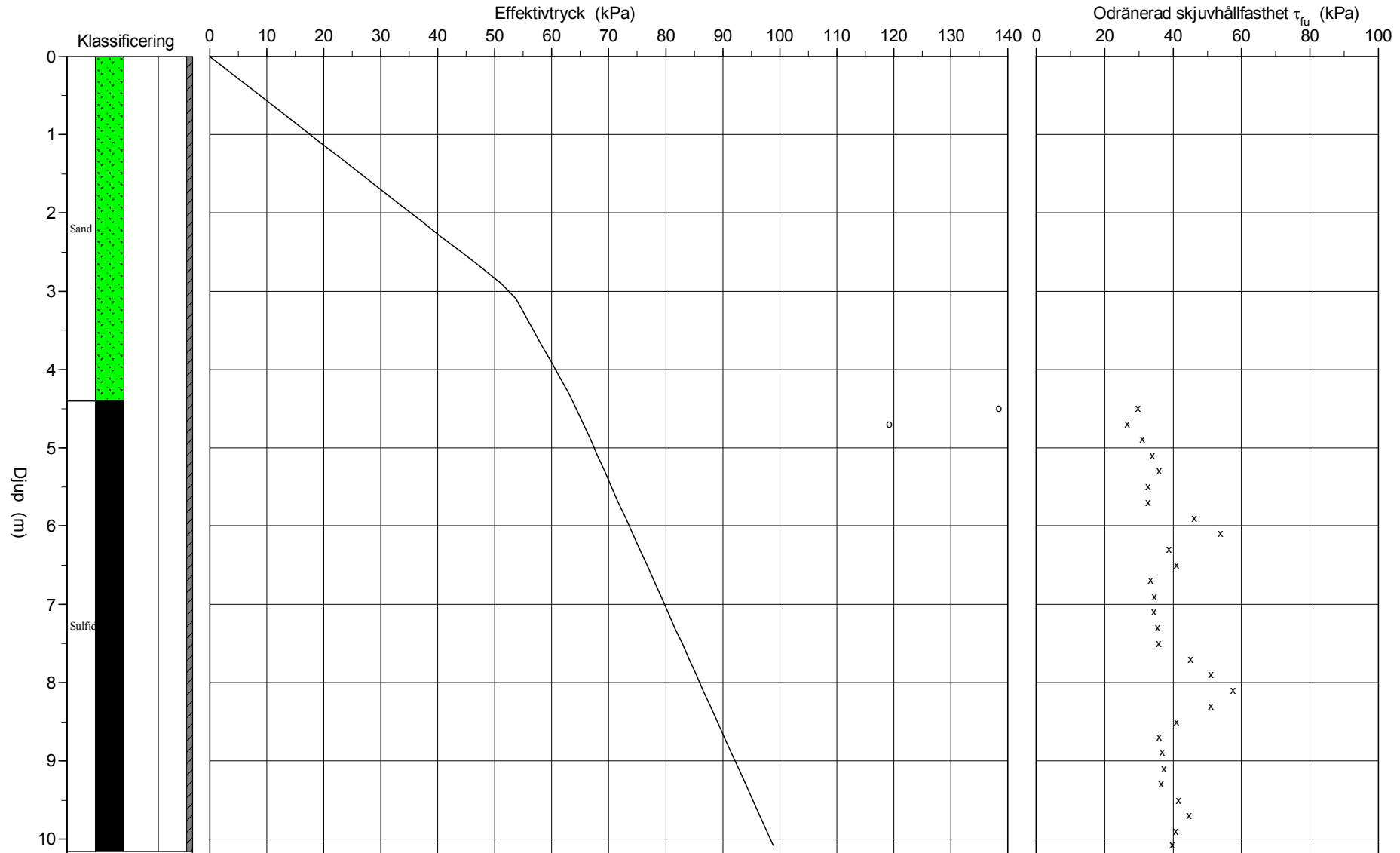
CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My
 Nivå vid referens
 Grundvattenyta 3,00 m
 Startdjup 0,00 m

Förborrningsdjup 0,00 m
 Förborrat material
 Utrustning Envi
 Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D1
 Datum 20130507

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion D-D Borrhål D1 Datum 20130507																						
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 10,27 m Grundvattenyta 3,00 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Henrik Rosenberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																							
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>0,80</td> <td>0,60</td> <td>0,03</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>0,80</td> <td>0,60</td> <td>0,03</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	0,80	0,60	0,03	Diff	0,80	0,60	0,03					
	Portryck	Friktion	Spetstryck																					
Före	0,00	0,00	0,00																					
Efter	0,80	0,60	0,03																					
Diff	0,80	0,60	0,03																					
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2													
Portryck	Friktion	Spetstryck																						
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																						
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																								
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3,00</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	3,00	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th rowspan="2">Densitet (ton/m³)</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>4,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="2"> </td> <td rowspan="2">Sand Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>4,50</td> <td>10,20</td> <td>1,65</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart	Från	Till	0,00	4,50	1,80		Sand Sulfidsilt	4,50	10,20	1,65
Djup (m)	Portryck (kPa)																							
3,00	0,00																							
Djup (m)																								
Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart																				
Från	Till																							
0,00	4,50	1,80		Sand Sulfidsilt																				
4,50	10,20	1,65																						
Anmärkning 																								

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion D-D										
				Borrhål D1										
				Datum 20130507										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	W_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
0,00	0,00	Sand	1,80				0,0	0,0						
0,00	0,20	Sand	1,80			48,9	1,8	1,8			86,2	10,4	13,0	10,4
0,20	0,40	Sand	1,80			48,0	5,3	5,3			92,9	21,7	28,4	22,8
0,40	0,60	Sand	1,80			46,4	8,8	8,8			86,2	22,0	29,0	23,2
0,60	0,80	Sand	1,80			46,8	12,4	12,4			94,6	33,9	46,1	36,9
0,80	1,00	Sand	1,80			45,7	15,9	15,9			88,1	30,8	41,6	33,3
1,00	1,20	Sand	1,80			38,6	19,4	19,4			75,0	22,1	29,1	23,3
1,20	1,40	Sand	1,80			38,4	23,0	23,0			61,1	15,2	19,5	15,6
1,40	1,60	Sand	1,80			37,9	26,5	26,5			56,4	14,0	17,8	14,2
1,60	1,80	Sand	1,80			37,6	30,0	30,0			54,4	13,9	17,6	14,1
1,80	2,00	Sand	1,80			37,3	33,6	33,6			52,4	13,7	17,4	13,9
2,00	2,20	Sand	1,80			36,7	37,1	37,1			49,1	12,9	16,3	13,1
2,20	2,40	Sand	1,80			36,0	40,6	40,6			44,6	11,6	14,6	11,7
2,40	2,60	Sand	1,80			35,2	44,1	44,1			39,6	10,3	12,8	10,2
2,60	2,80	Sand	1,80			34,1	47,7	47,7			32,9	8,6	10,5	8,4
2,80	3,00	Sand	1,80			32,6	51,2	51,2			23,4	6,5	7,8	6,3
3,00	3,20	Sand	1,80			33,8	54,7	53,7			32,9	9,1	11,1	8,9
3,20	3,40	Sand	1,80			34,8	58,3	55,3			39,8	11,5	14,4	11,5
3,40	3,60	Sand	1,80			33,7	61,8	56,8			33,0	9,3	11,5	9,2
3,60	3,80	Sand	1,80			33,6	65,3	58,3			32,5	9,3	11,5	9,2
3,80	4,00	Sand	1,80			33,5	68,9	59,9			32,3	9,4	11,5	9,2
4,00	4,20	Sand	1,80			33,4	72,4	61,4			31,9	9,4	11,5	9,2
4,20	4,40	Sand	1,80			31,5	75,9	62,9			21,8	6,8	8,2	6,6
4,40	4,60	Sulfidsilt	1,65		29,7		79,3	64,3	138,4	2,15				
4,60	4,80	Sulfidsilt	1,65		26,5		82,6	65,6	119,2	1,82				
4,80	5,00	Sulfidsilt	1,65		31,0		85,8	66,8	144,5	2,16				
5,00	5,20	Sulfidsilt	1,65		33,8		89,0	68,0	160,3	2,36				
5,20	5,40	Sulfidsilt	1,65		35,8		92,3	69,3	171,5	2,48				
5,40	5,60	Sulfidsilt	1,65		32,7		95,5	70,5	152,3	2,16				
5,60	5,80	Sulfidsilt	1,65		32,6		98,7	71,7	151,2	2,11				
5,80	6,00	Sulfidsilt	1,65		46,1		102,0	73,0	232,4	3,18				
6,00	6,20	Sulfidsilt	1,65		53,7		105,2	74,2	280,1	3,77				
6,20	6,40	Sulfidsilt	1,65		38,7		108,4	75,4	185,2	2,45				
6,40	6,60	Sulfidsilt	1,65		40,9		111,7	76,7	197,7	2,58				
6,60	6,80	Sulfidsilt	1,65		33,3		114,9	77,9	152,2	1,95				
6,80	7,00	Sulfidsilt	1,65		34,4		118,2	79,2	157,9	1,99				
7,00	7,20	Sulfidsilt	1,65		34,3		121,4	80,4	156,6	1,95				
7,20	7,40	Sulfidsilt	1,65		35,4		124,6	81,6	162,4	1,99				
7,40	7,60	Sulfidsilt	1,65		35,6		127,9	82,9	162,8	1,96				
7,60	7,80	Sulfidsilt	1,65		45,0		131,1	84,1	217,4	2,59				
7,80	8,00	Sulfidsilt	1,65		51,0		134,3	85,3	253,5	2,97				
8,00	8,20	Sulfidsilt	1,65		57,5		137,6	86,6	293,2	3,39				
8,20	8,40	Sulfidsilt	1,65		51,0		140,8	87,8	251,3	2,86				
8,40	8,60	Sulfidsilt	1,65		41,0		144,1	89,1	191,0	2,15				
8,60	8,80	Sulfidsilt	1,65		35,8		147,3	90,3	160,5	1,78				
8,80	9,00	Sulfidsilt	1,65		36,6		150,5	91,5	164,3	1,80				
9,00	9,20	Sulfidsilt	1,65		37,2		153,8	92,8	167,5	1,81				
9,20	9,40	Sulfidsilt	1,65		36,5		157,0	94,0	162,7	1,73				
9,40	9,60	Sulfidsilt	1,65		41,5		160,2	95,2	190,6	2,00				
9,60	9,80	Sulfidsilt	1,65		44,6		163,5	96,5	208,0	2,16				
9,80	10,00	Sulfidsilt	1,65		40,6		166,7	97,7	184,3	1,89				
10,00	10,16	Sulfidsilt	1,65		39,7		169,6	98,8	178,6	1,81				

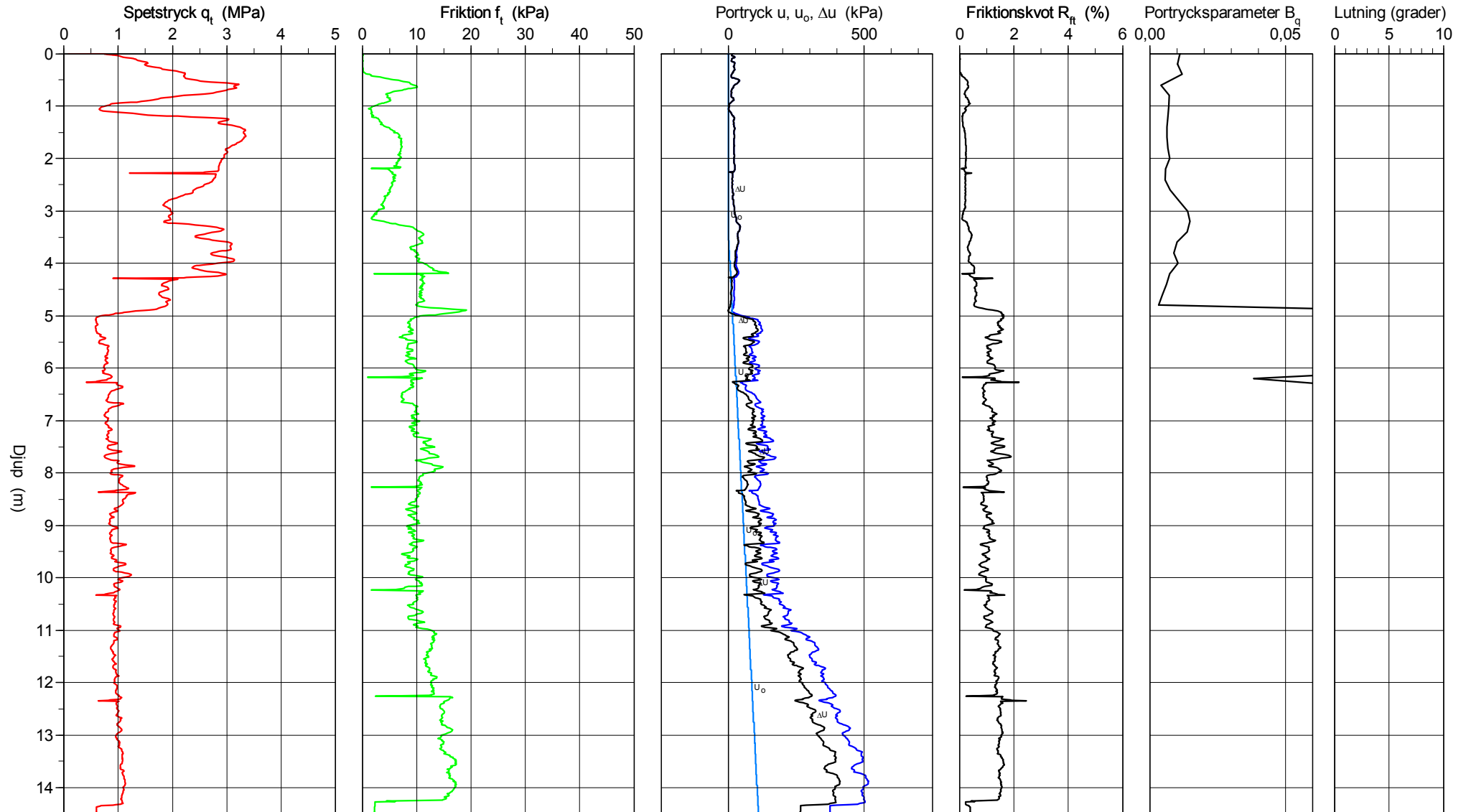
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 15,54 m
 Grundvattennivå 3,50 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D2
 Datum 20130507

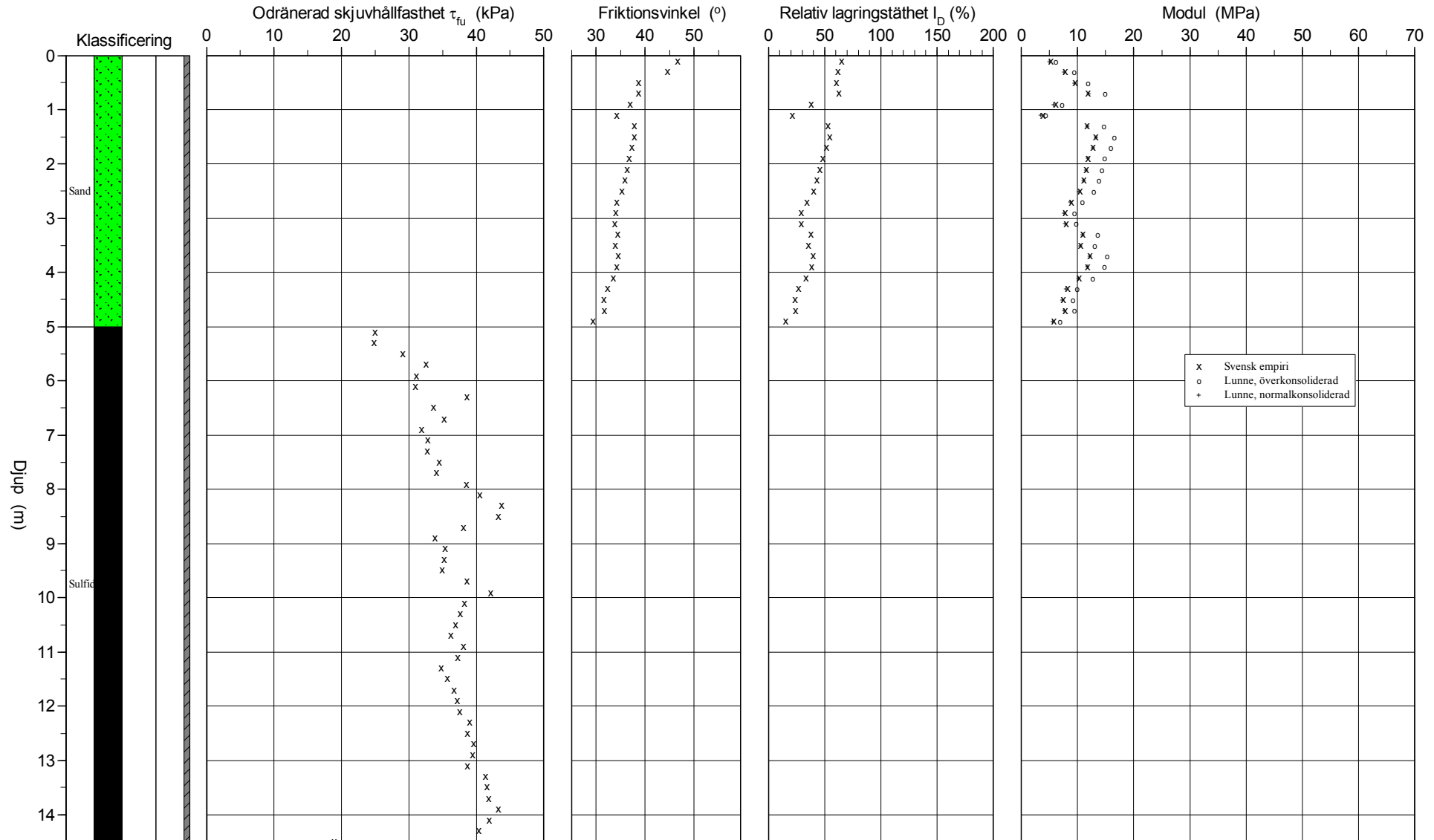

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förborrningsdjup 0,00 m
 Nivå vid referens Förborrat material
 Grundvattenyta 3,50 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 201306-17

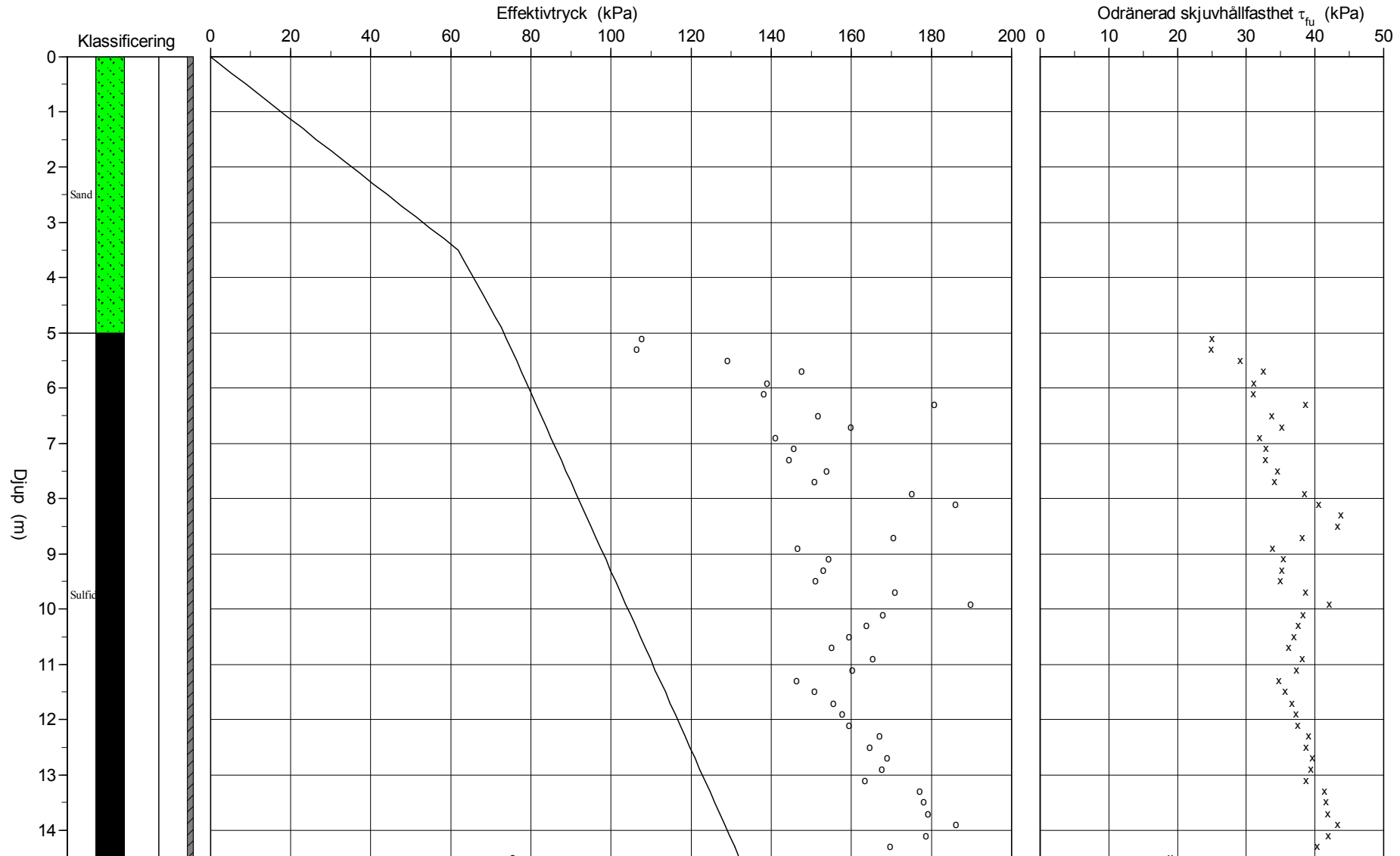
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D2
 Datum 20130507

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens	My	Förbörningsdjup	0,00 m	Utvärderare	Torbjörn Karlefors
Nivå vid referens		Förborrat material		Datum för utvärdering	201306-17
Grundvattenyta	3,50 m	Utrustning	Envi		
Startdjup	0,00 m	Geometri	Normal		

Projekt	Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
Projekt nr	10180454
Plats	Sektion D-D
Borrhål	D2
Datum	20130507

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion D-D Borrhål D2 Datum 20130507																						
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 15,54 m Grundvattenyta 3,50 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																							
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>-3,80</td> <td>-0,30</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>-3,80</td> <td>-0,30</td> <td>0,01</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	-3,80	-0,30	0,01	Diff	-3,80	-0,30	0,01					
	Portryck	Friktion	Spetstryck																					
Före	0,00	0,00	0,00																					
Efter	-3,80	-0,30	0,01																					
Diff	-3,80	-0,30	0,01																					
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2													
Portryck	Friktion	Spetstryck																						
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																						
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																								
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3,50</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	3,50	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th rowspan="2">Densitet (ton/m³)</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>5,00</td> <td>1,80</td> <td rowspan="2"> </td> <td rowspan="2">Sand Sulfidsilt</td> </tr> <tr> <td>5,00</td> <td>14,50</td> <td>1,65</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart	Från	Till	0,00	5,00	1,80		Sand Sulfidsilt	5,00	14,50	1,65
Djup (m)	Portryck (kPa)																							
3,50	0,00																							
Djup (m)																								
Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart																				
Från	Till																							
0,00	5,00	1,80		Sand Sulfidsilt																				
5,00	14,50	1,65																						
Anmärkning 																								

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454					Plats Sektion D-D Borrhål D2 Datum 20130507									
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	w_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
15,20	15,40	Cl L	NC	1,60			254,7	136,7		1,00				
15,40	15,43	Cl L	NC	1,60	(21,2) (21,3)		256,5	137,3		1,00				

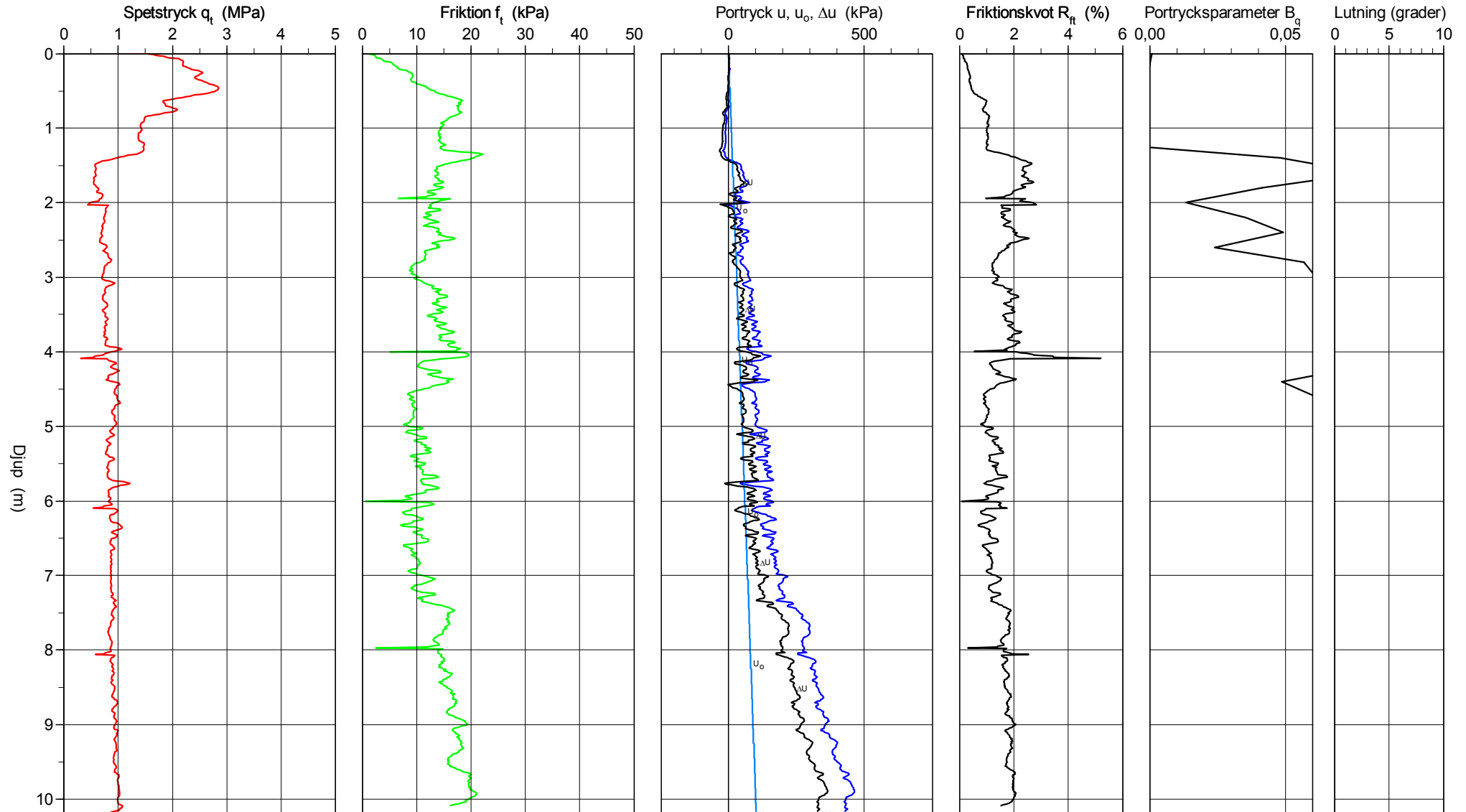
CPT-sondering utförd enligt EN ISO 22476-1

Förborrningsdjup 0,00 m
 Start djup 0,00 m
 Stopp djup 10,20 m
 Grundvattennivå 0,00 m

Referens My
 Nivå vid referens
 Förborrat material
 Geometri Normal

Vätska i filter Tunn olja
 Borrpunktens koord.
 Utrustning Envi
 Sond nr 51156

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D4
 Datum 20130527

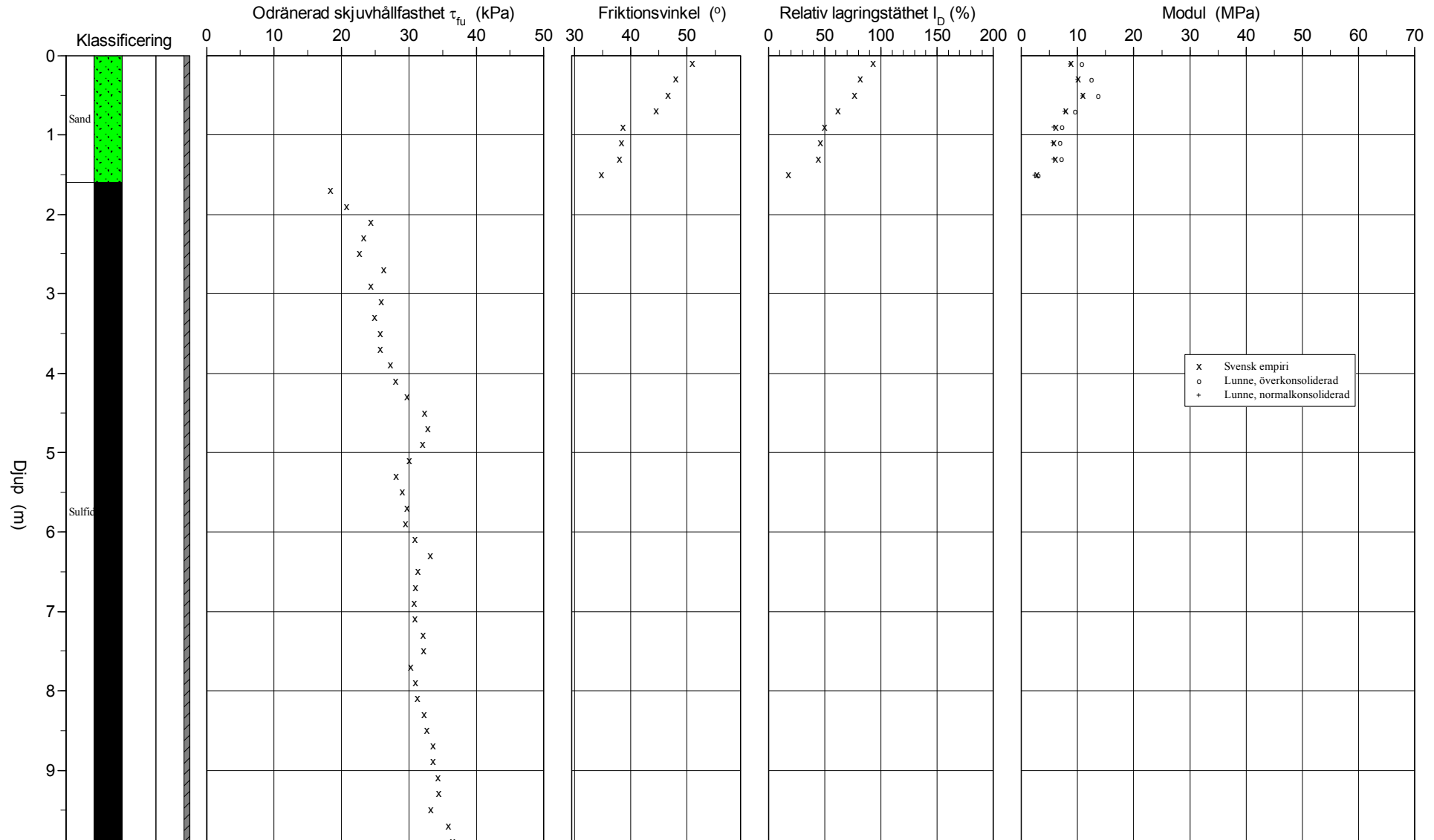
CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My
 Nivå vid referens
 Grundvattenyta 0,00 m
 Startdjup 0,00 m

Förborrningsdjup 0,00 m
 Förborrat material
 Utrustning Envi
 Geometri Normal

Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Datum för utvärdering 2013-06-17

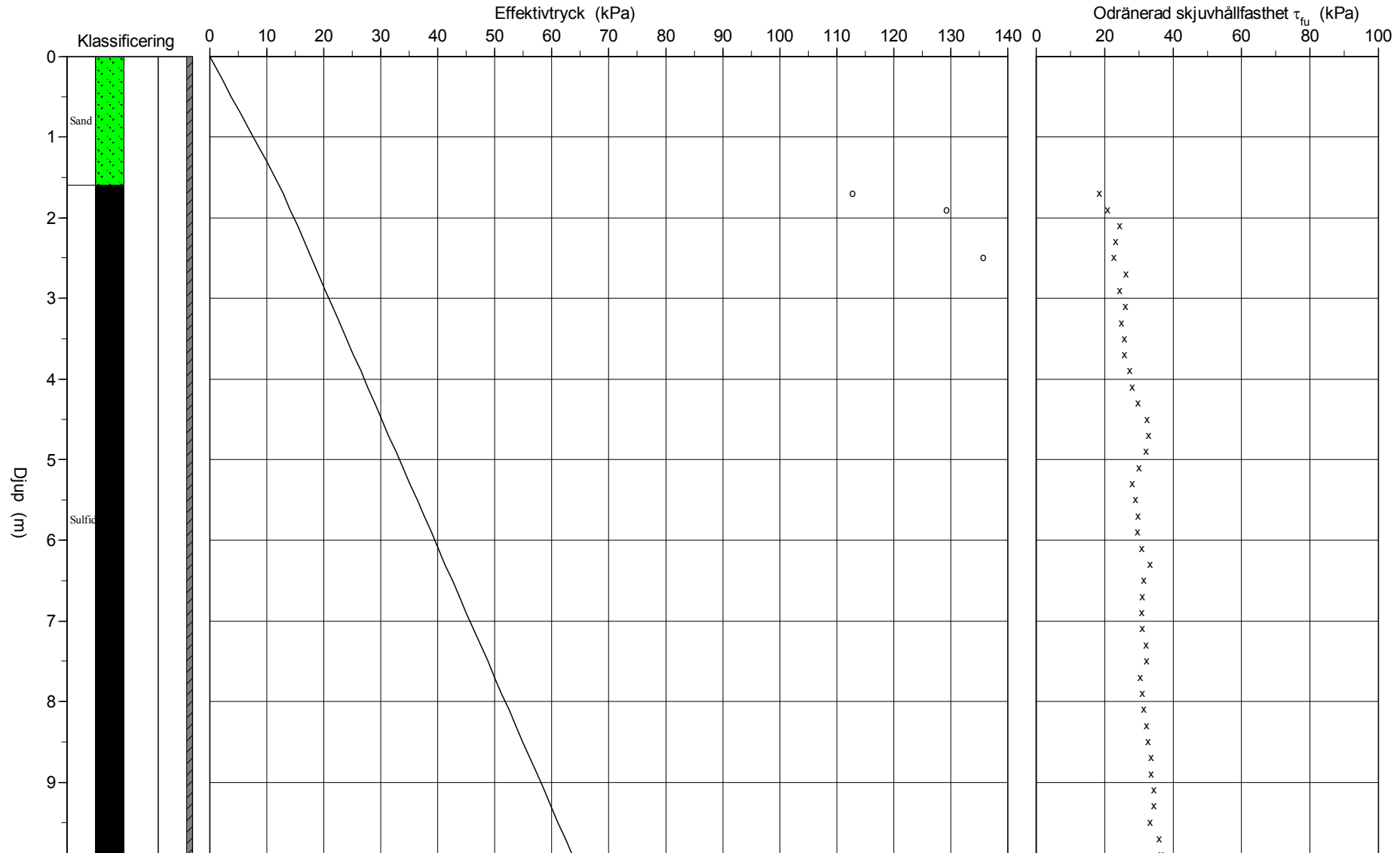
Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D4
 Datum 20130527

CPT-sondering utvärderad enligt SGI Information 15 rev.2007

Referens My Förborrningsdjup 0,00 m Utvärderare Torbjörn Karlefors
 Nivå vid referens Förborrat material Datum för utvärdering 2013-06-17
 Grundvattenyta 0,00 m Utrustning Envi
 Startdjup 0,00 m Geometri Normal

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan
 Projekt nr 10180454
 Plats Sektion D-D
 Borrhål D4
 Datum 20130527

C P T - sondering

Projekt Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454		Plats Sektion D-D Borrhål D4 Datum 20130527																							
Förbörningsdjup 0,00 m Startdjup 0,00 m Stoppdjup 10,20 m Grundvattenyta 0,00 m Referens My Nivå vid referens	Förbörat material Geometri Normal Vätska i filter Tunn olja Operatör Robert Lindberg Utrustning Envi ☒ Portryck registrerat vid sondering																								
Kalibreringsdata Spets 51156 Inre friktion O_c 0,0 kPa Datum 2013-03-05 Inre friktion O_f 0,0 kPa Areafaktor a 0,700 Cross talk c_1 0,000 Areafaktor b 0,005 Cross talk c_2 0,000		Nollvärden, kPa <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Före</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td>Efter</td> <td>1,70</td> <td>-2,20</td> <td>0,02</td> </tr> <tr> <td>Diff</td> <td>1,70</td> <td>-2,20</td> <td>0,02</td> </tr> </tbody> </table>			Portryck	Friktion	Spetstryck	Före	0,00	0,00	0,00	Efter	1,70	-2,20	0,02	Diff	1,70	-2,20	0,02						
	Portryck	Friktion	Spetstryck																						
Före	0,00	0,00	0,00																						
Efter	1,70	-2,20	0,02																						
Diff	1,70	-2,20	0,02																						
Skalfaktorer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Portryck</th> <th>Friktion</th> <th>Spetstryck</th> </tr> <tr> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> <th>Område Faktor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Portryck	Friktion	Spetstryck	Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor				Korrigerig Portryck (ingen) Friktion (ingen) Spetstryck (ingen) Bedömd sonderingsklass 2														
Portryck	Friktion	Spetstryck																							
Område Faktor	Område Faktor	Område Faktor																							
☐ Använd skalfaktorer vid beräkning																									
Portrycksobservationer <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> <th>Portryck (kPa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>0,00</td> </tr> </tbody> </table>		Djup (m)	Portryck (kPa)	0,00	0,00	Skiktgränser <table border="1"> <thead> <tr> <th>Djup (m)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Klassificering <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Djup (m)</th> <th rowspan="2">Densitet (ton/m³)</th> <th rowspan="2">Flytgräns</th> <th rowspan="2">Jordart</th> </tr> <tr> <th>Från</th> <th>Till</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,00</td> <td>1,50</td> <td>1,80</td> <td rowspan="2"> </td> <td>Sand</td> </tr> <tr> <td>1,50</td> <td>10,00</td> <td>1,65</td> <td>Sulfidsilt</td> </tr> </tbody> </table>	Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart	Från	Till	0,00	1,50	1,80		Sand	1,50	10,00	1,65	Sulfidsilt
Djup (m)	Portryck (kPa)																								
0,00	0,00																								
Djup (m)																									
Djup (m)		Densitet (ton/m ³)	Flytgräns	Jordart																					
Från	Till																								
0,00	1,50	1,80		Sand																					
1,50	10,00	1,65		Sulfidsilt																					
Anmärkning 																									

C P T - sondering

Projekt				Plats										
Umeå kommun, Ön södra delen detaljplan 10180454				Sektion D-D										
				Borrhål D4										
				Datum 20130527										
Djup (m)		Klassificering	ρ t/m ³	W_L	τ_{fu} kPa	ϕ °	σ_{vo} kPa	σ'_{vo} kPa	σ'_c kPa	OCR	I_D %	E MPa	M_{OC} MPa	M_{NC} MPa
Från	Till													
0,00	0,00	Sand	1,80				0,0	0,0						
0,00	0,20	Sand	1,80			51,0	1,8	0,8			92,9	8,8	10,8	8,6
0,20	0,40	Sand	1,80			48,0	5,3	2,3			81,3	10,1	12,5	10,0
0,40	0,60	Sand	1,80			46,7	8,8	3,8			76,5	10,9	13,7	10,9
0,60	0,80	Sand	1,80			44,5	12,4	5,4			61,6	7,9	9,6	7,7
0,80	1,00	Sand	1,80			38,6	15,9	6,9			50,0	6,1	7,3	5,8
1,00	1,20	Sand	1,80			38,3	19,4	8,4			45,9	5,8	6,9	5,6
1,20	1,40	Sand	1,80			38,1	23,0	10,0			44,4	6,0	7,2	5,7
1,40	1,60	Sand	1,80			34,8	26,5	11,5			17,4	2,7	3,0	2,4
1,60	1,80	Sulfidsilt	1,65		18,3		29,9	12,9	112,8	8,77				
1,80	2,00	Sulfidsilt	1,65		20,8		33,1	14,1	129,3	9,16				
2,00	2,20	Sulfidsilt	1,65		24,3		36,3	15,3	154,2	10,05				
2,20	2,40	Sulfidsilt	1,65		23,2		39,6	16,6	142,7	8,60				
2,40	2,60	Sulfidsilt	1,65		22,6		42,8	17,8	135,7	7,62				
2,60	2,80	Sulfidsilt	1,65		26,2		46,1	19,1	160,4	8,42				
2,80	3,00	Sulfidsilt	1,65		24,3		49,3	20,3	143,9	7,09				
3,00	3,20	Sulfidsilt	1,65		25,9		52,5	21,5	153,5	7,13				
3,20	3,40	Sulfidsilt	1,65		24,9		55,8	22,8	143,7	6,31				
3,40	3,60	Sulfidsilt	1,65		25,7		59,0	24,0	147,9	6,16				
3,60	3,80	Sulfidsilt	1,65		25,7		62,2	25,2	145,9	5,78				
3,80	4,00	Sulfidsilt	1,65		27,2		65,5	26,5	155,0	5,85				
4,00	4,20	Sulfidsilt	1,65		28,0		68,7	27,7	158,5	5,72				
4,20	4,40	Sulfidsilt	1,65		29,6		72,0	29,0	168,5	5,82				
4,40	4,60	Sulfidsilt	1,65		32,3		75,2	30,2	185,6	6,15				
4,60	4,80	Sulfidsilt	1,65		32,8		78,4	31,4	187,2	5,96				
4,80	5,00	Sulfidsilt	1,65		32,0		81,7	32,7	180,0	5,51				
5,00	5,20	Sulfidsilt	1,65		30,0		84,9	33,9	164,7	4,86				
5,20	5,40	Sulfidsilt	1,65		28,1		88,1	35,1	149,8	4,26				
5,40	5,60	Sulfidsilt	1,65		29,0		91,4	36,4	154,9	4,26				
5,60	5,80	Sulfidsilt	1,65		29,7		94,6	37,6	158,0	4,20				
5,80	6,00	Sulfidsilt	1,65		29,5		97,9	38,9	155,3	4,00				
6,00	6,20	Sulfidsilt	1,65		30,9		101,1	40,1	163,4	4,07				
6,20	6,40	Sulfidsilt	1,65		33,2		104,3	41,3	177,3	4,29				
6,40	6,60	Sulfidsilt	1,65		31,3		107,6	42,6	163,7	3,85				
6,60	6,80	Sulfidsilt	1,65		31,0		110,8	43,8	160,8	3,67				
6,80	7,00	Sulfidsilt	1,65		30,8		114,0	45,0	158,1	3,51				
7,00	7,20	Sulfidsilt	1,65		30,9		117,3	46,3	158,0	3,41				
7,20	7,40	Sulfidsilt	1,65		32,1		120,5	47,5	164,2	3,46				
7,40	7,60	Sulfidsilt	1,65		32,2		123,8	48,8	164,0	3,36				
7,60	7,80	Sulfidsilt	1,65		30,3		127,0	50,0	150,8	3,02				
7,80	8,00	Sulfidsilt	1,65		31,0		130,2	51,2	154,4	3,01				
8,00	8,20	Sulfidsilt	1,65		31,3		133,5	52,5	155,1	2,96				
8,20	8,40	Sulfidsilt	1,65		32,2		136,7	53,7	160,1	2,98				
8,40	8,60	Sulfidsilt	1,65		32,7		139,9	54,9	162,1	2,95				
8,60	8,80	Sulfidsilt	1,65		33,6		143,2	56,2	166,7	2,97				
8,80	9,00	Sulfidsilt	1,65		33,6		146,4	57,4	165,8	2,89				
9,00	9,20	Sulfidsilt	1,65		34,3		149,7	58,7	169,3	2,89				
9,20	9,40	Sulfidsilt	1,65		34,4		152,9	59,9	169,2	2,82				
9,40	9,60	Sulfidsilt	1,65		33,2		156,1	61,1	161,1	2,64				
9,60	9,80	Sulfidsilt	1,65		35,8		159,4	62,4	176,2	2,82				
9,80	10,00	Sulfidsilt	1,65		36,5		162,6	63,6	179,4	2,82				
10,00	10,09	CI M	NCSI 1,85		(51,8)		165,0	64,6		1,00				

TYRÉNS

Risikanalys för planområde Ön, Umeå
Rapport

2013-09-26

Uppdragsnummer: 249585
Uppdragsansvarig: Henrik Östlund

Handläggare

Cecilia Sandström

Kvalitetsgranskning

Henrik Östlund

Sammanfattning

Tyréns AB har på uppdrag av Umeå kommun upprättat en riskanalys i samband med detaljpanelläggningen av ett område på Ön, i östra Umeå.

Målet med riskanalysen är att ta fram relevant underlag avseende nivån på olycksrisker (individrisknivåer) inom planområdet kopplade till transporter av farligt gods på närliggande vägsträcka ("ny" E4) samt att avgöra erforderlig riskhänsyn (avseende olycksrisker med transporter av farligt gods).

Det kan bli aktuellt att uppföra handel (mindre omfattning), kontor, verksamhet med inriktning på hantverk, småskalig industri (icke-störande).

Resultatet från individriskberäkningarna på olika avstånd från E4 visar att risknivåerna är betrakta som höga ($>10^{-5}$ per år) inom ungefär 10-20 meter från vägen och låga ($<10^{-7}$ per år) efter 70 meter och uppåt, beroende på förutsättningar och prognoser. Mellan dessa bägge ytterligheter är individrisknivåerna inom ALARP-området och åtgärder bör vidtas för att reducera risknivåerna i den mån dessa är ekonomiskt, planeringsmässigt och tekniskt motiverade.

Samhällsrisknivåerna för ett område med storleken 1 km² är bedömda till låga, eller något högre (men ej "höga"). Riskmålet bedöms vara acceptabelt.

Transporter till UMEVA innebär inte något kontinuerligt flöde av farligt gods. Risknivån bedöms vara låg.

Det finns en osäkerhet kring vilka typer och vilka mängder farligt gods som passerar på vägen, men de dominerade typerna av farligt gods (så kallade ADR-klasser) kan urskiljas.

De som dominerar är:

- klass 2 (gaser)
- klass 3 (brandfarliga vätskor)
- klass 8 (frätande ämnen)
- klass 9 (övriga farliga ämnen, bland annat miljöfarliga ämnen)

Olyckor med farligt gods är ovanliga, men kan likväl inträffa. Åtgärderna syftar till att skydda människor samt att förhindra att räddningstjänsten får två händelser (brand i fordon samt brand i byggnad) att hantera. Utgångspunkten för vilka åtgärder som skulle kunna vara lämpliga att vidtaga för att minska riskerna, är skadehändelserna förknippade med de dominerande klasserna av farligt gods som transporteras förbi fastigheten. Åtgärder anges i avsnitt 4.

Det rekommenderas starkt att åtgärderna studeras av beställaren med tanke på genomförbarhet, utifrån tankar kring bebyggelse. I vissa fall kan åtgärderna behöva specificeras annorlunda (men ändå ge samma skydd), för att kravangivelsen vara anpassade till aktuell situation.

Flertalet av åtgärderna är direkt olämpliga att reglera i detaljplan utan vidare diskussion. Det finns i flertalet fall alternativa lösningar.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Uppdragsbeskrivning.....	5
1.2	Mål och syfte	5
1.3	Omfattning och avgränsning	5
1.4	Metod.....	5
1.5	Principer för riskvärdering	6
1.5.1	Allmänna principer för riskvärdering.....	6
1.5.2	Riktlinjer för riskvärdering regionalt och lokalt	8
1.5.3	Applicerad riskvärdering i denna riskanalys	8
2	Förutsättningar	9
2.1	Område samt planerad bebyggelse	9
2.2	Transport av farligt gods till eller från UMEVA	10
2.3	E4/Kolbäcksvägen	10
2.3.1	Trafiksituation.....	11
2.3.2	Transport av farligt gods	11
3	Riskanalys	14
3.1	Individrisk.....	14
3.1.1	E4:an	14
3.2	Samhällsrisk	15
3.3	Osäkerheter.....	15
3.3.1	Transporter av farligt gods	15
3.4	Riskvärdering	15
4	Riskreducerande åtgärder.....	17
5	Slutsatser och förslag till åtgärder.....	23
5.1	Slutsatser.....	23
6	Litteratur	24

1 Inledning

1.1 Uppdragsbeskrivning

Tyréns AB har på uppdrag av Umeå kommun upprättat en riskanalys avseende farligt gods i samband med arbetet med att planlägga bebyggelse på Ön i östra Umeå..

1.2 Mål och syfte

Målet med riskanalysen är att ta fram relevant underlag avseende nivån på olycksrisker (individrisknivåer) inom planområdet kopplade till transporter av farligt gods på närliggande vägsträcka ("nya" E4).

Syftet med riskanalysen är att avgöra erforderlig riskhänsyn (avseende olycksrisker med transport av farligt gods).

Riskanalysen utvärderar således om befintligt förslag kring etableringen visar tillräcklig riskhänsyn, och avser även att avgöra om eller hur förslaget skulle kunna förändras (om behov föreligger) för att medge den planerade etableringen med tillräcklig riskhänsyn.

1.3 Omfattning och avgränsning

Riskanalysen avser olycksrisker som hänger samman med den nära lokaliseringen intill nya E4 (Östra länken, Kolbäcksbron) och de transporter av farligt gods som sker på dessa vägsträckningar.

Utredningen omfattar ej bostäder eller hotell, då dessa verksamheter i dagsläget inte planeras på det avstånd inom vilket risker med farligt gods normalt sett utreds (ca 150 m). Att dessa verksamheter inte studerats innebär inte att de är olämpliga.

Riskanalysen besvarar följande centrala frågeställningar:

- Hur påverkas detaljplaneområdet av vägsträckningen och dess transporter av farligt gods?
- Vilka åtgärder (eller begränsningar) krävs för genomförandet av etableringen?

1.4 Metod

Riskanalysen behandlar information kring utformning av detaljplaneområdet, utformningen av vägsträckningen, antalet transporter med farligt gods (prognoser), mängderna av farligt gods och så vidare. Utifrån denna information beräknas individrisken på olika avstånd från vägsträckningarna. Dessa beräkningar bygger på datoriserade beräkningsmodeller framtagna av Tyréns AB enligt antaganden och resonemang i bland annat Länsstyrelsen i Skånes *Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen* (2007) - *RIKTSAM*. Därefter värderas framräknade risnivåer mot kriterier (riskvärdering).

Riskanalysen arbetar efter följande frågeställningar:

- Vad kan hända (riskidentifiering)?
- Hur ofta kan det hända (sannolikhetsberäkning)?
- Vilka blir konsekvenserna (konsekvensberäkning)?
- Vad blir risken (individriskberäkning)?
- Vilken bebyggelse kan lokaliseras samt vilka åtgärder krävs för att möjliggöra genomförandet (riskvärdering)?

1.5 Principer för riskvärdering

1.5.1 Allmänna principer för riskvärdering

Värdering av risker har sin grund i hur man upplever riskerna. Som allmänna utgångspunkter för värdering av risk är följande fyra principer vägledande (Räddningsverket, 1997):

- Rimlighetsprincipen: Om det med rimliga tekniska och ekonomiska medel är möjligt att reducera eller eliminera en risk skall detta göras.
- Proportionalitetsprincipen: En verksamhets totala risknivå bör stå i proportion till den nytta, i form av exempelvis produkter och tjänster, verksamheten medför.
- Fördelningsprincipen: Riskerna bör, i relation till den nytta verksamheten medför, vara skäligt fördelade inom samhället.
- Principen om undvikande av katastrofer: Om risker realiserats bör detta hellre ske i form av händelser som kan hanteras av befintliga resurser än i form av katastrofer.

Riskvärderingen gör ett ställningstagande kring huruvida risken kan anses vara tolerabla, tolerabla med restriktioner eller inte tolerabla. Denna princip beskrivs översiktligt i nedanstående figur.

Figur 1.1 Princip för uppbyggnad av riskvärderingskriterier (Räddningsverket, 1997)

Riskvärdering kan genomföras med både kvalitativ utgångspunkt och kvantitativ utgångspunkt. Även om principen för riskvärdering ovan är kvalitativ till sin utformning, är det möjligt att överföra grundtanken till även kvantitativa riskvärderingar.

Följande riskvärderingsprinciper har föreslagits av företaget Det Norske Veritas (DNV) gälla för såväl transporter av farligt gods som för samhällsplaneringen i övrigt i rapporten *Värdering av risk* (Räddningsverket, 1997). Det är viktigt att poängtera att principerna är ett förslag och att det idag i Sverige inte finns några riskvärderingsprinciper som fastställts av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) eller andra instanser.

Individrisk

- individrisknivåer på 10^{-5} per år som övre gräns för område där risker under vissa förutsättningar kan tolereras
- individrisknivåer på 10^{-7} per år som övre gräns för område där risker kan anses som små
- området däremellan kallas ALARP-område, från engelskans ”as low as reasonable practicable”, där rimliga riskreducerande åtgärder ska vidtas

Samhällsrisk

- samhällsrisknivåer med frekvens 10^{-4} per år för 1 omkommen (N=1) och lutning -1, som övre gräns för område där risker under vissa förutsättningar kan tolereras
- samhällsrisknivåer med frekvens 10^{-6} per år för 1 omkommen (N=1) och lutning -1, där risker kan anses som små
- området däremellan kallas ALARP-område, från engelskans ”as low as reasonable practicable”, där rimliga riskreducerande åtgärder ska vidtas

Inom ALARP-området kan risknivåerna vanligen betraktas som acceptabla under förutsättningar att riskreducerande åtgärder genomförs i den utsträckning det är möjligt, ekonomiskt, planeringsmässigt och tekniskt.

Individrisk anger sannolikheten för att enskilda individer ska omkomma eller skadas inom eller i närheten av ett system, det vill säga sannolikheten för att en person som befinner sig på en specifik plats omkommer under ett år. Denna person kommer (enligt definitionen av platsspecifik individrisk) inte förflytta sig, trots tecken på att det är olämpligt att stå kvar (exempelvis om det börjar lukta obehagligt, om brand syns eller om myndigheter spärrar av ett område).

Samhällsrisk anger hur stora konsekvenserna kan bli för samtliga scenarier/skadehändelser med hänsyn till hur omgivningen exponeras. I aktuellt uppdrag bedöms samhällsrisk kvalitativt, det vill säga inga beräkningar utförs.

1.5.2 Riktlinjer för riskvärdering regionalt och lokalt

Lokala eller regionala riktlinjer för riskvärdering avseende farligt gods saknas.

1.5.3 Applicerad riskvärdering i denna riskanalys

Tyréns AB avser att basera denna riskanalys på riskvärderingskriterierna presenterade av DNV.

Med ledning av underlagsmaterialet har den preliminära bedömningen gjorts att individrisknivåerna med stor sannolikhet är belägna inom ALARP-området efter ett tiotal meter från väggkant.

Med bakgrund i dessa skattningar är det troligt att ett resonemang kring riskreducerande åtgärder kommer att vara nödvändigt för att säkerställa att befintligt förslag kring detaljplanen visar tillräcklig riskhänsyn.

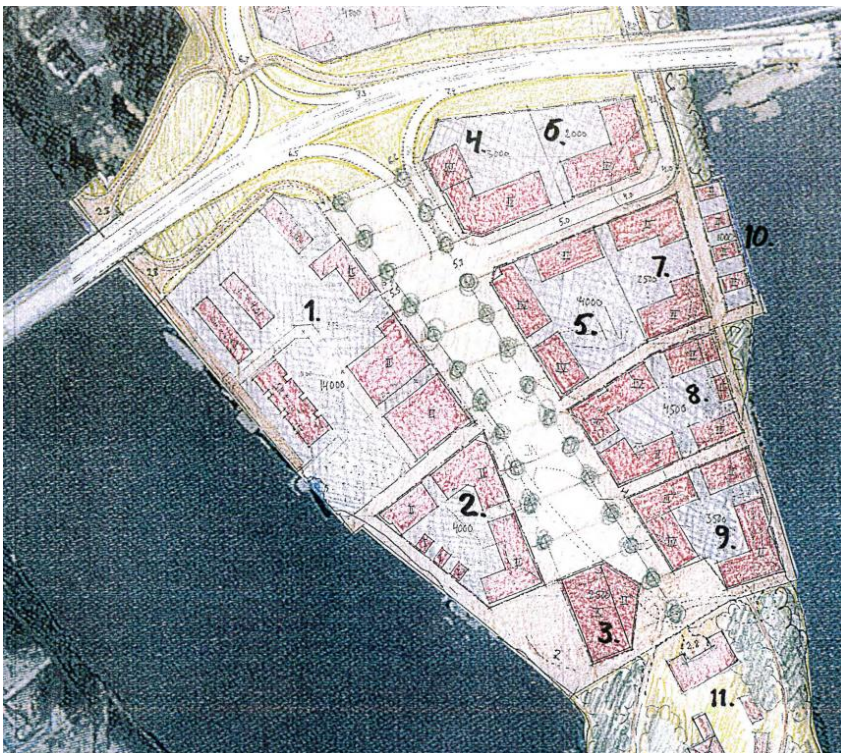
2 Förutsättningar

Umeå kommun arbetar med planläggning av mark inom Ön. Som en del av arbetet med detaljplanen önskar man arbeta in synpunkter från riskanalysen av transporter av farligt gods samt eventuella krav på riskreducerande åtgärder.

2.1 Område samt planerad bebyggelse

Utredningen avser bebyggelse norr samt söder om väg. Några planområdeskartor har ej varit tillgängliga och utredningen avser bebyggelse norr samt söder om vägen, inom ett avstånd om ca 150 meter. På längre avstånd bedöms risken vara låg, och utredning ej krävas.

Det finns en naturlig höjdskillnad mellan detaljplaneområdet och vägen, då vägen är beläget högre än omgivningen.

Figur 2.1 Skiss (preliminär) från programutredning (upprättad juli 2012, kompletterad oktober 2012). Avser område söder om vägen.

Figur 2.2 Skiss (preliminär) från programutredning (upprättad juli 2012, kompletterad oktober 2012). Avser område norr om vägen.

Avståndet mellan den närmaste befintliga byggnaden (fasad) och vägen (vägkant) är ca 15 m. Denna byggnad är lokaliserad i de norra delarna av område benämmt 1 i Figur 2.1, det vill säga söder om vägen. Ny bebyggelse önskas ca 20 m från vägkant.

2.2 Transport av farligt gods till eller från UMEVA

Transporter till UMEVA innebär inte något kontinuerligt flöde av farligt gods. Risknivån bedöms vara låg.

2.3 E4/Kolbäcksvägen

Utredningen utförs den framtida situation då Kolbäcksvägen blivit E4. Trafikverket uppger att inga ombyggnationer kommer att ske av sträckan över Ön. Dock kommer anslutningar att anläggas.

E4:an kommer att vara en primär transportled för farligt gods. De primära transportlederna utgör stommen i vägnätet där farligt gods får transporteras som genomfartstrafik.

Utmed området går vägen i en (svag) lång kurva, se figur ovan. Belysning finns. Norr om väg finns en cykelväg.

Mittvajerräcke finns utmed i princip hela sträckan. Detta hindrar vissa typer av trafikolyckor. Vägräcke finns utmed cykelväg, dvs norr om vägen. Vägräcke finns även delvis söder om vägen. Vägräcke hindrar att ett fordon förflyttar sig i riktning mot bebyggelsen (vid en olycka), vilket påverka det avstånd inom vilket olyckor kan påverka omgivningen.

2.3.1 Trafiksituation

Årsdygnstrafiken (ÅDT) för vägsträckningen (E4) uppges av Trafikverket vara ca 23 000 fordon för prognosåret 2030.

2.3.2 Transport av farligt gods

Farligt gods-transporter kan innehålla en mängd olika ämnen vars fysikaliska och kemiska egenskaper varierar. Gemensamt är riskerna kring ämnenas inneboende egenskaper, som kan komma att påverka omgivningen vid en trafikolycka eller annan olycka under transporten.

För transporter av farligt gods finns ett särskilt regelverk (SRVFS 2006:7: *Statens räddningsverks föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng, ADR-S*). Föreskriften reglerar bland annat förpackning, märkning och etikettering, vilka mängder som tillåts, vilken utbildning förare behöver samt vilken utrustning fordonet ska medföra. Allt för att undvika tillbud och olyckor.

Det finns brister i statistiken och underlaget i Sverige vad gäller transporter av farligt gods, både vad gäller mängder, antal och innehåll (fördelningen mellan ADR-klasser). Därför går det inte att säga (exakt) hur många transporter av farligt gods det dagligen eller årligen passerar förbi detaljplaneområdet. Det finns dock sammanställda uppgifter, baserade på en begränsad tidsperiod.

Det finns heller inga allmänna prognoser för huruvida transporterna av farligt gods kommer att öka eller minska i framtiden. Det är möjligt att uppskatta antalet transporter av farligt gods från antagandet om transporterade mängder av farligt gods. Mängden farligt gods per transport varierar. En lastbil med tanklagring kan transportera upp till ungefär 25 ton. Är lastbilden utrustad med släpvagn med tanklagring kan den transportera ända upp till mellan 40 ton och 45 ton. Därtill kommer farligt gods-transporter där det handlar om enskilda kollin och fasta produkter i förvaringslådor på enstaka kilogram. Med ett antagande om att ungefär 20 ton farligt gods transporteras per transport är det möjligt att (ungefärligt) skatta antalet transporter med farligt gods.

Att anta att en genomsnittlig farligt gods-transport medför 20 ton farligt gods saknar källa, då denna typ av detaljerad information ej är tillgänglig. Bedömningen bygger på den spännvidd som finns i transporterad mängd samt en erfarenhetsmässig bedömning av hur farligt gods transporteras. Denna uppgift används ej i beräkningarna av konsekvenser, där istället flertalet olika mängder inkluderas för att återspegla verkligheten i möjligaste mån. Att använda ett antagande om t.ex. 40 ton per fordon ger få transporter (underskattning) och att använda t.ex. 10 ton per fordon ger en överskattning. Att använda 15-25 ton per fordon är vanligt förekommande.

Arbetsplanen (ett dokument i anläggande och planering av väg) för en del av E4:an som är belägen i anslutning till aktuell vägsträcka anger att när Västra och Östra länken är byggd kommer ca 55 000 ton per år att transporteras. Detta skulle i så fall indikera ca 8 transporter per dygn (troligen exklusive styckegodstransporter).

Enligt dåvarande Räddningsverkets (numera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) kartläggning transporterades under september år 2006 mellan 100 ton och 33000 ton farligt gods på aktuell sträckning (E4, dock ej förbi Ön vid detta tillfälle). Detta ger att från ett fåtal (inga transporter) till ca 55 transporter per dygn genomfördes.

För att hantera den osäkerhet som finns i olika indata genomförs beräkningar för flertalet olika situationer, se avsnitt 3.1.1. Detta medför troligen att de åtgärder som rekommenderas, eller ställs som krav, i vissa fall är överdimensionerade. Detta för att säkerställa att risknivån aldrig är oacceptabel. Detta medför också att riskanalysen är robust (och inte maximalt anpassad till dagens kända förhållanden) och att det finns goda skäl att tro att framtida förändringar inte förändrar riskanalysens slutsatser.

Transporterna domineras av brandfarliga vätskor (ADR-klass 3), följt av frätande ämnen (ADR-klass 8) och övriga farliga ämnen (ADR-klass 9), bland annat miljöfarliga ämnen, samt gaser (ADR-klass 2). Dock framträder inga mängder av giftig gas i denna undersökning. Vetskap finns om att sådana transporter sker.

Det har också genomförts en trafikräkning avseende fordon med farligt gods för flertalet platser i Umeå (år 2005). Platsernas för trafikräkningarna gör det svårt att dra några slutsatser kring hur nya E4:an förbi Ön kommer att trafikeras. Den procentuella fördelningen (sammanslaget för samtliga mätpunkter) redovisas i rapporten. Nedan redovisas en justerad fördelning, i bemärkelsen att hänsyn tagits till att rapporten även redovisar andelen tomma transporter samt andelen fordon utan observation av farligt gods-klass. Procentsatserna nedan är följaktligen högre än i underlagsrapporten. Klass 2.3, giftig gas, utgör i denna räkning ca 5% (baserat på en vecka), medan uppgifterna från MSB indikerar att sådana transporter saknas (baserat på en månad). Trafikräkningen ger att ca 37 fordon passerade per dygn vid en punkt som kan antas ha likhet med E4. Uppgiften är justerad för t.ex. tomma fordon, för att vara jämförbar med andra uppgifter om antal fordon med farligt gods.

Studier av de två kartläggningarna ger att det finns en överensstämmelse mellan vilka klasser som dominerar samt att en källa anger att ett fåtal till ca 55 fordon passerade per dygn, och en annan källa anger att ca 37 fordon passerade per dygn. Dessa siffror gäller år 2006 respektive år 2005. Vid detta tillfälle var årsdygnstrafiken på E4 genom Umeå (vid mätpunkterna) ca 24 000 fordon. Detta ska jämföras med prognosen om 23 000 fordon förbi Ön på nya E4 efter att Umeåprojektet (Västra samt Östra länken) är genomfört.

Tabell 2.2 Procentuell fördelning av farligt gods (ADR-klasser). De dominerande klasserna i respektive undersökning är markerade med fet stil.

ADR-klass	Ämne	E4:an (2006)*	Umeå (2005) **	Riks- genomsnittet
1	Explosiva ämnen och föremål	0,1	0,3	0,9
2	Gaser	13,2	8,6	12,0
3	Brandfarliga vätskor	35,0	57,9	76,9
4	Brandfarliga fasta ämnen	0,8	2,6	0,9
5	Oxiderande ämnen och organiska peroxider	1,0	6,5	1,2
6	Giftiga ämnen	0,5	0,4	0,6
7	Radioaktiva ämnen	0	0	0,1
8	Frätande ämnen	24,8	12,1	7,2
9	Övriga farliga ämnen och föremål	24,5	11,5	0,3

*Fördelning enligt dåvarande Räddningsverkets (numera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) kartläggning under september år 2006. Ungefärlig procentuell fördelning, eftersom uppgifterna presenteras som ett grovt intervall.

**Fördelning enligt den trafikräkning som utfördes i Umeå under en vecka i maj 2005 (Umeå kommun, 2005)

Tyréns AB har genomfört beräkningar för flertalet olika fördelningar, i kombination med olika antaganden om antal fordon med farligt gods per dygn. I de fall MSB:s uppgifter har använts har dessa korrigerats för att även inkludera giftig gas. Eftersom beräkningar har utförts för flertalet situationer utförs ingen särskild osäkerhetsanalys, då redan flertalet olika prognoser är representerade. Se avsnitt 3.1.1.

En regional trafikräkning avseende farligt gods har genomförts under 2013, i länsstyrelsens regi. Denna är dock, vid dagens datum (juni 2013), ej sammanställd och därmed inte varit tillgänglig. Troligen har dock trafikräkningen mindre betydelse, då enligt uppgift Umeå ej studerats. Eventuellt är det av trafikräkningen möjligt att dra vissa slutsatser kring utveckling (ökning/minskning) av farligt gods samt av bidragande flöden.

3 Riskanalys

3.1 Individrisk

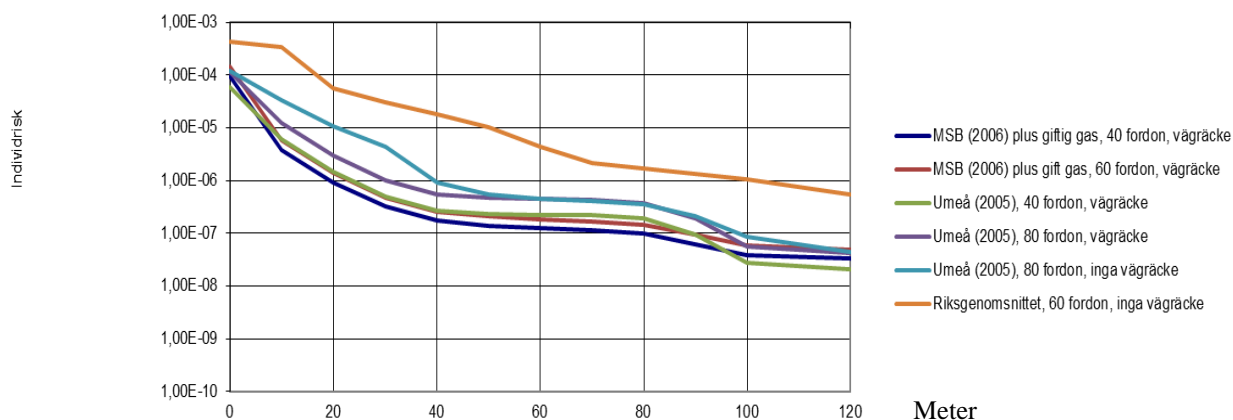
Beräkningarna av individrisken utomhus på olika avstånd från E4 har beräknats med information och underlag i form av bland annat olika skadehändelsers konsekvensområden, fördelningen av transporterat farligt gods och trafikmängder.

3.1.1 E4:an

Beräkningar har utförts för flertalet olika antaganden. Antal fordon med farligt gods har varierats och likaså fördelningen av olika typer av farligt gods (ADR-klasser). Beräkningar har utförts med hänsyn till vägräcke av hög kapacitans klass samt utan hänsyn till vägräcke.

Resultatet från individriskberäkningarna på olika avstånd från E4 visar att risknivåerna är betrakta som höga ($>10^{-5}$ per år) inom ungefär 10-20 meter från vägen och låga ($<10^{-7}$ per år) efter 70 meter och uppåt. Risknivåerna mellan dessa bägge ”ytterligheter” är belägna inom det så kallade ALARP-området, det vill säga att rimliga åtgärder ska vidtagas.

Vägräcke av högsta kapacitansklass är i de flesta fall önskad (troligen av hänsyn till kostnad). Utgångspunkten för val av åtgärder har varit att vägräcke uppförs, men av lägre kapacitansklass.

Figur 3.1 Riskmättet "individrisk" (angivet i negativa tiopotenser) som funktion av avståndet från vägkant (väg för genomfartstrafik).

3.2 Samhällsrisk

Samhällsrisk beror på hur många människor som kan påverkas av en olycka. Riskmålet tar hänsyn till hur människor vistas inom ett område, vilket innebär att tätbebyggda område (utmed samma väg) har högre samhällsrisk, även om riksmålet individrisk är detsamma (riskmål som beror på avstånd från väg, utan hänsyn till om människor vistas där eller ej). Riskmålet avser vanligtvis ett område med arean 1 km².

Inom detta område kommer det att finnas människor endast vissa tider på dygnet (eftersom bostäder ej uppförs) och området innebär inte hög exploatering (ej handelsområde med hög personbelastning etc). Dessutom finns delar av älven med i ett sådant område.

Bedömningen är att riskmålet samhällsrisk är lågt, eller möjligen inom det så kallade ALARP-områdets lägre del. Det sistnämnda innebär att åtgärder ska vidtas, vilket också görs.

3.3 Osäkerheter

Kring en riskanalys av den här omfattningen, med mängder av information och underlag samt därtill både manuella och datoriserade beräkningsmodeller med antaganden, indata och metodiker, finns det såklart en rad osäkerheter. Genom att belysa ett antal av dessa osäkerheter är tanken att skapa en bättre förståelse för resultatet, en större robusthet i resultatet och ökad medvetenhet om dess brister.

3.3.1 Transporter av farligt gods

Som tidigare klargjorts finns det brister när det gäller statistiken och underlaget vad gäller transporter av farligt gods, såväl gällande mängder, antal och innehåll (fördelningen mellan ADR-klasser) i Sverige. Det finns heller inga prognoser för hur transporterna av farligt gods kommer att förändras över tiden.

Utgångspunkten för antaganden kring transporterna av farligt gods, såväl gällande mängder, antal och innehåll (fördelningen mellan ADR-klasser), är kartläggningen från flertalet källor.

3.4 Riskvärdering

Resultatet från individriskberäkningarna på olika avstånd från E4 visar att risknivåerna är betrakta som höga ($>10^{-5}$ per år) inom ungefär 10-20 meter från vägen och låga ($<10^{-7}$ per år) från ca 70meter från vägen och uppåt. Risknivåerna mellan dessa bägge ”ytterligheter” är belägna inom det så kallade ALARP-området. Inom ALARP-området kan risknivåerna vanligen betraktas som acceptabla under förutsättningar att riskreducerande åtgärder genomförs i den utsträckning det är möjligt, ekonomiskt, planeringsmässigt och tekniskt

Det är viktigt att poängtera att individrisknivåerna bara är att betrakta som oacceptabla i den omedelbara närheten av vägsträckningarna, inom ett avstånd av ungefär 20 meter.

Byggnaderna på detaljplaneområdet närmast vägsträckningarna kommer att i stor utsträckning avskärma andra byggnader liksom personer som vistas utomhus på detaljplaneområdet och minska konsekvenserna samt konsekvensavstånden vid en olyckshändelse med transporter av farligt gods.

Den deterministiska analysen (del av individriskberäkningarna) pekar på att det framförallt är transporter av farligt gods inom ADR-klass 3 (brandfarliga vätskor) som ger upphov till risknivåerna.

För att befintligt förslag kring etableringen på detaljplaneområdet ska kunna visa tillräcklig riskhänsyn måste en rad riskreducerande åtgärder genomföras. Dessa åtgärdsförslag redovisas i avsnitt 4 i denna rapport.

4 Riskreducerande åtgärder

Utgångspunkten för vilka åtgärder som skulle kunna vara lämpliga att vidtaga för att minska riskerna, är skadehändelserna förknippade med de dominerande klasserna av farligt gods som transporteras förbi området.

De dominerande scenerierna bedöms vara olika brandförlopp, såsom pölbrand, jetflamma, UVCE ("unconfined vapour cloud explosion") och BLEVE ("boiling liquid expanding vapor explosion") (vätska och gas). Även stänk av frätande ämnen, utsläpp av giftig gas samt utsläpp av övriga farliga ämnen (utan direkt påverkan på människors hälsa) dominerar.

Stänk av frätande vätska påverkar främst i direkta närområdet. Om visst skyddsavstånd upprätthålls till bebyggelse bedöms denna konsekvens inte vara av någon större betydelse. Stänk av frätande ämnen påverkar endast oskyddade människor utomhus. Fokus kommer att vara på att vidtaga åtgärder mot olika brandförloppet, och då främst mot pölbrand (då brandfarlig vätska denna dominerar över brandfarlig gas). Explosioner utgör endast en liten del av de konsekvenser som farligt gods-olyckor ger upphov till, samtidigt som åtgärder är svåra, och därför bedöms det vara mindre effektivt att fokusera på dessa olycksförlopp.

I aktuellt fall bedöms människor vara skyddade inomhus i flera fall. Vid brandförlopp på vägen bedöms människor inomhus ha goda möjligheter att söka skydd.

Förutom att skydda människor tillhörande byggnaden är det av intresse att i möjligaste mån förhindra att räddningstjänsten får två olyckor att hantera vid en inträffade farligt gods-olycka (farligt gods-olycka på väg samt t.ex. brand i byggnad pga brandspridning). Av denna anledning läggs även vikt vid att vidtaga åtgärder mot brandspridning från en olycka på vägen (eftersom brand är den troligaste farligt gods-olyckan). Räddningstjänsten har svårt att hantera två större olyckor samtidigt, och det bedöms vara av vikt att till viss del minska sannolikheten för detta.

Boverket har i rapporten "Säkerhetshöjande åtgärder i detaljplaner – vägledningsrapport" sammanställt en rad möjliga riskreducerande åtgärder. Nedan presenteras ett urval av åtgärderna, som skulle kunna vara aktuella för fastigheten, utifrån angivelser i rapporten kring vilka skadehändelser åtgärderna förebygger och vilka förutsättningar åtgärderna kräver.

Åtgärder anges som "ska" (absoluta krav) alternativt "bör" eller "rekommenderas" (ej absoluta krav).

Åtgärd	Syfte	Översiktlig bedömning av effektivitet (utifrån nytta, kostnad mm)	Rekommendation/ krav samt eventuell specifikation
Bebyggelsefritt avstånd	Att säkerställa att risnivån ej är hög.	Beräkningar samt möjligheten att vidtaga åtgärder visar att ca 20 meter bör behållas bebyggelsefritt.	Ett bebyggelsefritt avstånd om 20 meter ska upprätthållas.
Höjdskillnad mellan väg och byggnad	Begränsa utbredningen av en pöl med brandfarlig vätska, vilket innebär att vid en eventuell antändning säkerställs ett visst avstånd till fasad.	Befintlig situation är ogynnsam.	För att kompensera för den ogynnsamma höjdskillnaden rekommenderas (ej krav) ett dike utmed vägen. Detta finns delvis i dag.
Skydd mot avåkning	Avåkande fordon förflyttar sig ej alltför nära fasad, vilket innebär att vid ett eventuellt olycksförlopp säkerställs ett visst avstånd till fasad.	Vägräcke eller motsvarande (vall) bedöms vara av stor vikt med tanke på de önskvärda avstånden.	Vägräcke är ett <u>krav</u> för genomfartsled (ej för avfart). Kapacitetsklass bör vara hög, gärna H3 eller H4a. Notera att lägre klasser ej klarar tyngre fordon.
”Mjuk” markbeläggning mellan fasad och väg	En genomsläpplig mark innebär att spill ej stannar på ytan, vilket är gynnsamt med tanke på akuta olycksförlopps påverkan på människor.	En ”mjuk” markbeläggning finns idag längs med E4. Denna bör finnas kvar även i fortsättningen.	Åtgärden rekommenderas. En icke-hårdgjord yta innebär att kemikaliespill kan tränga ner i marken, och på så sätt förorena mark och vatten. Detta är dock i många fall möjligt att åtgärda genom sanering.
Vegetation mellan fasad och väg	Vid ett utsläpp av giftiga gaser kan vegetationen i vissa fall skapa viss	Åtgärden är tveksam.	Vegetationen kan med fördel behållas.

	turbulens i luften, vilket kan reducera koncentrationen av gasen i luften. Åtgärdens effektivitet är tveksam, t.ex. med tanke på växtsäsongen. Om antalet träd är tillräckligt kan de även skydda mot strålning.		
Plank, mur	Åtgärden kan skydda människor från strålning samt stänk av frätande ämnen.	För att ge effektivt skydd krävs högre plank eller mur, vilken är en stor försämrade åtgärd med hänsyn till andra frågor än risk. Skydd mot strålning kan vidtas på annat sätt.	Åtgärden rekommenderas ej.
Disposition av byggnaden	Innebär att utrymningsvägar (eller tillgång till väg ut) och balkonger mm placeras med hänsyn till riskbilden.	Eftersom bostäder ej planeras bedöms avsaknaden av terraser och balkongen ej innebära särskilt starka inskränkningar på byggnadens användning. Åtgärden bedöms som förhållandevis effektiv. Det bedöms som rimligt att det är möjligt att evakuera människor i riktning bort från E4. I flera fall är det dock bättre att människor stannar kvar inomhus och därför bedöms det ej föreligga krav på formell utrymningsväg, utan snarare bör tillgång till väg ut säkerställas.	Åtgärden rekommenderas inom 30 m och följande bör följas: 1) Samtliga utrymmen som nyttjas mer än tillfälligt bör ha tillgång till väg ut (ej krav på formell utrymningsväg) i riktning bort från E4. Denna åtgärd behöver anlita brandkonsult ta hänsyn till. Om byggnad är placerad i skydd bakom annan byggnad gäller inte rekommendationerna.

			<p>2) Byggnader förses ej med vistelseytor utomhus (balkonger, terrasser etc) annat än i skydd bakom byggnad.</p> <p>Vad som räknas som ”i skydd bakom byggnad” får avgöras från fall till fall, t.ex. av anlita brandkonsult.</p>
Placering av friskluftsintag	Begränsar intag av eventuella giftiga gaser.	Åtgärden kan i vissa fall minska koncentrationen av toxiska gaser inomhus. Åtgärdens effektivitet är tveksam..	Rekommenderas (ej krav) för byggnader inom 90 meter. Friskluftsintag bör placeras i riktning bort från E4, eller på annat sätt skyddad för direkt intag (bakom byggnad, skärm etc).
Centralt avstängningsbar ventilation	Vid en olycka på E4 kan ventilationen stängas av för att giftiga gaser inte ska spridas in i byggnader.	Åtgärden är effektiv om den används vid olyckstillfället. Det finns dock en stor osäkerhet i huruvida den verkligen används.	Åtgärden är ett <u>krav</u> för byggnader inom 90 meter.
			Knapp för avstängningsfunktion ska vara uppmärkt (skyltad). I de fall det finns en bemannad plats bör knapp placeras i anslutning till denna. Eventuell personal ska utbildas i dess funktion inom ramen för verksamhetens systematiska brandskyddsarbete (SBA).

Krav på fönster och fasad	Vid en brand i en farligt gods-transport hindras brandspridning till aktuell byggnad, åtminstone under en viss tid.	Åtgärden som sådan är effektiv.	<p>Åtgärderna nedan ska genomföras för fasader i riktning mot E4 inom 30 m, under förutsättning att fasad ej är placerad i skydd bakom annan byggnad.</p> <p>Vad som räknas som ”i skydd bakom byggnad” får avgöras från fall till fall, t.ex. av anlita brandkonsult.</p> <p>Fasad ska vara brandklassad i klass EI30.</p> <p>Fasad ska vara obrännbar i klass A2-s1,d0, alternativt utförd motsvarande tändskyddande beklädnad i klass K₂10/B-s1,d0.</p> <p>Fönster ska vara utförda i klass E30. Öppningsbara fönster accepteras i och med att sannolikheten för en farligt gods-olycka är låg. Att ej tillåta öppningsbara fönster är en stor försämring för byggnadens användare, och tydliga motiv för att ej tillåta öppningsbara fönster saknas.</p>

			<p>Taket ska utföras så att brandspridning försvåras. Detta uppfyllas genom att ha obrännbar (lägst klass A2-s1,d0) taktäckning.</p> <p>Observera att andra regler (BBR) kan ställa ytterligare/andra krav.</p> <p>Kraven ovan är i allmänhet angivna med syfte att försvåra brandspridning. Någon detaljerad analys avseende brandklass är ej gjord utan specifikationen bygger på en bedömning av behovet.</p>
--	--	--	--

5 Slutsatser och förslag till åtgärder

5.1 Slutsatser

Individrisknivåerna med avseende på E4 är att betrakta som låga ($< 10^{-7}$ per år) först ungefär efter 70 meter och uppåt, beroende på förutsättningar och prognoser, men oacceptabla ($> 10^{-5}$ per år) endast inom 10-20 meter från vägsträckningen. Mellan dessa bägge ytterligheter är individrisknivåerna inom det så kallade ALARP-området, där risken varken är att betrakta som hög, eller som låg. Åtgärder ska vidtas.

Med beaktande av risknivåerna anses en rad åtgärder nödvändiga för att säkerställa erforderlig riskhänsyn i detaljplanen. Tyréns bedömer att krav i avsnitt 4 ska genomföras. Åtgärder som specificerats med "bör" är ej krav.

Hotellverksamhet ska inte förekomma inom 150 meter från vägen utan vidare studier. Detta innebär inte att lokalisering närmare än 150 meter är olämplig. Planbokstaven K för Kontor tillåter normalt sett hotellverksamhet. Denna möjlighet behöver regleras bort inom 150 m (alternativt hotellverksamhet riskbedömas och specifika åtgärder tas fram).

6 Litteratur

- Andersson, B., *Introduktion till konsekvensberäkningar*, Lunds Universitet, 1992
- Boverket, *Användningen av riskanalyser och skyddsavstånd i den fysiska planeringen*, 1998
- Boverket, *Säkerhetshöjande åtgärder i detaljplaner – vägledningsrapport*, 2006
- Carlsson, T., *Explosivämneskurs*, Försvarets Forskningsanstalt (FOI), 1998
- CPR 16E, *Methods for the determination of possible damage*. 1992
- Davidsson, m.fl., *Värdering av risk*, Räddningsverket, 1997
- Fischer, S., Jacobsson, A., m.fl., *Vådautsläpp av brandfarliga och giftiga gaser och vätskor - metoder för bedömning av risker*, Försvarets Forskningsanstalt (FOI), 1997
- Karlsson, B., Quintiere, J.G., *Enclosure Fire Dynamics*, 2000
- Kartbilder, www.eniro.se
- Kontakt med Leif Strinnholm, *Trafikverket* (trafikprognoser)
- Länsstyrelsen i Skåne, *Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen*, 2007
- Länsstyrelsen i Stockholm, *Riskhänsyn vid ny bebyggelse*, 2000
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), *ADR-S – Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng* (MSBFS 2011:1), 2011
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), *RID-S – Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg* (MSBFS 2011:2), 2011
- Riskkollegiet, *Att jämföra risk*, 1991
- Räddningsverket, *Handbok för riskbedömning av transporter med farligt gods på väg eller järnväg*, 1996
- Räddningsverket, *Kartläggning av farligt gods-transporter, september 2006*, 2006
- Umeå kommun, *Trafikräkning farligt gods transporter* (Vägverket Region Norr, Umeå brandförsvaret, NTF), 2005

Øresund Safety Advisers AB, *Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen*, 2004

Häckfågelinventering på södra delen av Ön, Umeå 2015

**Tomas Brodin, Ekologi, miljö och geovetenskap – Umeå Universitet.
2015-08-20**

Bakgrund

En ny detaljplan håller på att tas fram den södra delen av Ön i Umeå. Som underlag till miljökonsekvensbeskrivningen för detaljplanen ska en häckfågelinventering göras.

Metod

Området

Områdets avgränsning framgår av figur 1 och domineras kraftigt av lövsuccessioner i olika åldrar. Björk, klibbal, hägg, asp och olika arter av *Salix* (vide) utgör de vanligaste trädslagen, men även det bärande trädet rönn återfinns relativt vanligt. Denna typ av fuktig och rik lövskog är en bristvara i dagens natur och ett flertal arter knutna till biotopen återfinns på rödlistan. Området är dessutom relativt rikt på döda eller döende lövträd, något som är en nyckelresurs för t.ex. vitryggig hackspett och mindre hackspett. Detta tydliggörs av den häckning av mindre hackspett som upptäcktes i området. Under denna studie har det visat sig att arter inte bara nyttjar den aktuella lövdominerade skogen utan även kringliggande habitat längst älvens andra stränder (främst den västra stranden). I sådana fall har endast revir vars tyngdpunkt bedömts ligga inom områdets gränser beaktats.

Fågelinventeringen

Södra delen av Ön (figur 1) inventerades med hjälp av en förenklad revirkartering (Svensson and Svensson 1995, Bibby et al. 2000, Naturvårdsverket 2003) med fyra besök (Tabell 1). En förenklad revirkartering går i korthet ut på att man sakta promenerar över hela området så att hela den inventerade ytan vid något tillfälle hamnar inom 100 m från inventeraren. Under hela besökstiden antecknas samtliga observationer av fåglar på en fältkarta enligt ett standardiserat kodsysteem. Efter undersökningen är avslutad sammanställs sedan fältkartorna till artkartor och dessa används för den standardiserade tolkningen av antalet revir inom området.

Tabell 1. *Inventeringsschema.*

Datum	Starttid	Stopptid	Inventeringsinsats (min)
2011-06-10	4:20	8:20	240
2011-06-17	2:15	5:45	210
2011-06-19	5:40	8:50	190
2011-06-26	4:45	8:45	240

Figur 1. Karta över södra Ön med ytan som inventerats inringad med blå linje.

Resultat

Resultatet av inventeringen sammanfattas av tabell 2.

Tabell 2. Antalet fågelrevir på södra delen av Ön under 2015.

Art	Antal revir	Kommentar
Björktrast	14	
Blåmes	4	
Bofink	6	
Grönsiska	3	
Grönsångare	2	
Härmsångare	1	
Koltrast	1	
Lövsångare	16	
Mindre hackspett	1	Hördes och/eller sågs vid 3 av 4 tillfällen, något bohål hittades inte men detta bör anses vara en säker häckning.
Ringduva	1	
Rödhake	3	
Rödvingetrast	8	
Stjärtmes	1	

Svarthätta	2	
Talgoxe	4	
Taltrast	2	
<u>Trädgårdssångare</u>	<u>3</u>	
Skogsduva	0	2 ex nyttjar området men ingen häckning kunde konstateras. Utflygning från Ön skedde alltid i västlig riktning.

Referenser

Bibby, C. J., N. D. Burgess, D. A. Hill and S. H. Mustoe. 2000. *Bird Census Techniques*. Academic Press, London, UK.

Naturvårdsverket. 2003. *Programområde: Våtmark, Undersökningstyp: Fåglar: förenklad revirkartering för våtmark* Version 1:1 2003-04-04. [online]
http://www.naturvardsverket.se/upload/02_tillstandet_i_miljon/Miljoovervakning/undersokn_typ/landskap/revv.pdf

Svensson, S. and M. Svensson. 1995. *Ett långsiktigt övervakningsprogram för jordbrukslandskapets fåglar i Kristianstad och Malmöhus län*. Metodstudien 1995. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.

**Inventering av fladdermöss på Ön,
Umeå, 2015**

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Uppdrag och syfte	1
Områdesbeskrivning.....	1
Kort om fladdermöss	1
Habitatpåverkan och störning	2
Skyddsvärde och lagstiftning	2
Metod.....	3
Resultat	5
Påträffade arter	5
Fladdermusaktivitet.....	5
Väderförhållanden.....	5
Diskussion.....	6
Slutsatser	6
Referenser	7

Rapportversion: 2015-09-24

Beställare

Umeå kommun

Framsida: Längs älvstränderna på södra Ön finns lövskog med gråal och rönn.

Projektgrupp på Ecom AB

Sofia Nygårds – inventering och rapportering

Amie Ringberg – ljudanalys

Alexander Eriksson – kvalitetsgranskning ljudanalys

Foton: Samtliga foton i rapporten är tagna av Sofia Nygårds

Inledning

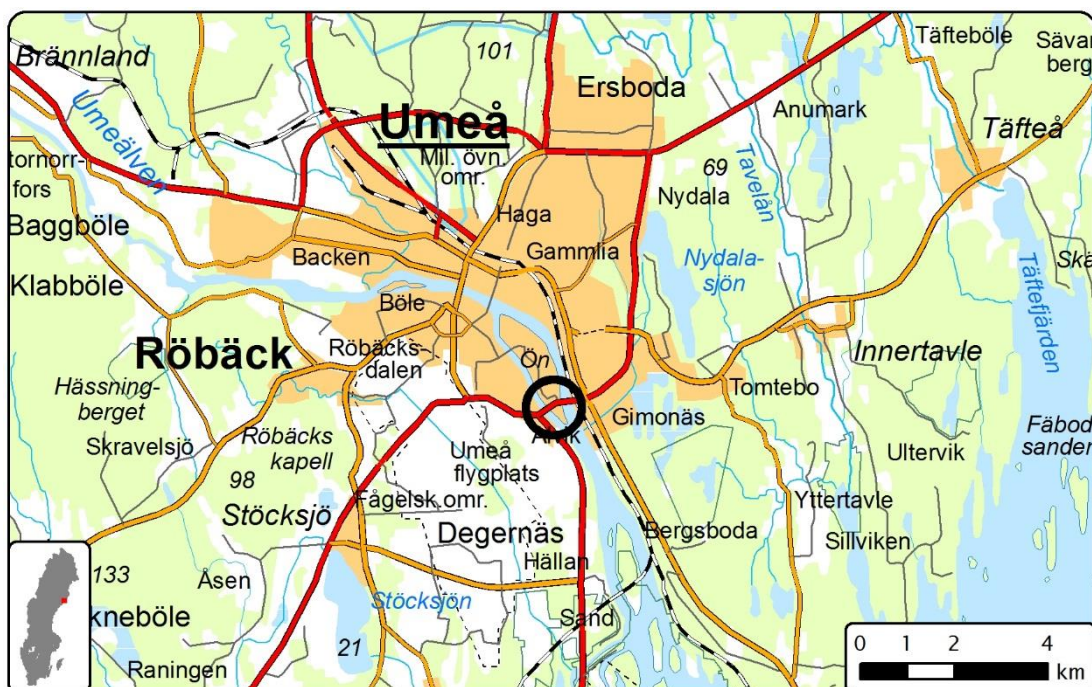
Uppdrag och syfte

Föreliggande rapport är framtagen av Ecom AB på uppdrag av Umeå kommun. Inventeringen syftar till att lokalisera och redovisa förekommande fladdermusarter i inventeringsområdet. Rapporten ska utgöra ett underlag till kommunens arbete med en ny detaljplan för södra delen av Ön i Umeå.

Områdesbeskrivning

Inventeringsområdet är beläget på Ön och innefattar en sammanlagd yta om ca 18 hektar söder och strax norr om Kolbäcksvägen (E4), ca 3,5 km sydost om Umeå centrum (figur 1). Största delen av området utgörs av yngre blandskog med gran, tall, asp, björk, rönn och gråal (figur 2). Speciellt närmast stränderna dominerar lövträden, främst gråal. Lövsly av björk, rönn, asp, gråal och lönn samt uppväxande gran förekommer i buskskiktet som bitvis är tätt. Längs skogsvägar i den södra delen av området växer även hallon.

Precis söder om Kolbäcksvägen ligger ett företagsområde med småbåtshamn och skogen på den södra halvan är genomkorsad av flera skogsvägar och stigar. Vid Öns sydspets ligger ett öppet område med en dansbana som kantas av gräsmark. Ett större industriområde vid UMEVAs avloppsreningsverk angränsar till inventeringsområdets nordöstra del. Ön omges av Umeälven, med Lillån på den västra sidan och den bredare Storån på den östra sidan.

Figur 1. Översikt över inventeringsområdets läge i sydvästra Umeå, Västerbottens län. Utsnitt ur Översiktskartan © Lantmäteriet.

Kort om fladdermöss

Fladdermöss är nattaktiva däggdjur som i huvudsak är insektsätare. Fladdermöss är långlivade och har låg reproduktionstakt (1-2 ungar per år). Under vintermånaderna går fladdermössen i dvala. Övervintring sker vanligen på fuktiga, kyliga platser med jämn temperatur (t.ex. gruvor eller grottor). Under sommaren samlas fladdermushonor i yngelkolonier där

ungarna föds. Parning sker för flertalet arter under sensommar och höst. Under hösten flyttar fladdermössen mellan koloni- och övervintringslokaler. Vissa arter, t.ex. större brunfladdermus, flyttar ända till södra Europa medan andra är relativt stationära och övervintrar i närheten av kolonin.

Habitatpåverkan och störning

Fladdermöss kan påverkas av förändrad markanvändning som gör att livsmiljöer som är viktiga för fladdermössen försvinner eller försämras. Viktiga miljöer är t.ex. födosökslokaler, sommarkolonier och övervintringslokaler. Studier över fladdermössens habitatpreferenser pekar mot att vattendrag, våtmarker, linjära element, halvöppen skog och trädklädda betesmarker ofta är föredragna habitat (t.ex. de Jong 1994, Russ & Montgomery 2002, Russo & Jones 2003, Walsh & Harris 1996a, b). Störning kan ske om aktiviteten ökar nära platser där fladdermössen uppehåller sig under dagtid eller under övervintringsperioden.

Skyddsvärde och lagstiftning

I Sverige är 19 fladdermusarter påträffade. Nio arter är upptagna på den svenska rödlistan (ArtDatabanken 2015) och fyra av dessa är även upptagna på den globala rödlistan (IUCN 2015). Att en art är rödlistad innebär dock inte något formellt skydd utan beskriver endast artens bevarandestatus, dvs. risken för att arten ska försvinna ur den svenska faunan.

Enligt artskyddsförordningen 4 § första stycket 2 är det förbjudet att avsiktligt störa fladdermöss särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Vidare är det enligt artskyddsförordningen 4 § första stycket 4 förbjudet att skada eller förstöra fladdermössens fortplantningsområden eller viloplatser, oavsett om det sker avsiktligt eller oavsiktligt (Naturvårdsverket 2009). Enligt EUROBATS-avtalet, som Sverige har ratificerat, ska också områden som är viktiga för fladdermössens bevarandestatus skyddas från skada eller störning, förutsatt att detta är ekonomiskt och socialt genomförbart. Dessutom ska viktiga födosöksområden för fladdermöss skyddas (Utrikesdepartementet 1993, 2002).

Figur 2. I inventeringsområdet på södra Örn förekommer yngre blandskog med bl.a. asp, gran och rönn.

Metod

Inventeringen är utförd under perioden 17 juli-24 augusti 2015 genom punkttaxering med automatisk inspelningsutrustning, s.k. autoboxar. Punkttaxeringen genomfördes under 36 boxnätter (dvs. en autobox som varit utplacerad under en hel natt), uppdelat på fyra åtskilda perioder, vid fyra lokaler (figur 3, bilaga 1). Autoboxarna var inställda på inspelning mellan tidpunkterna kl. 22.00 och kl. 04.00 vid den första inventeringsperioden i mitten av juli, och utökades stegvis till kl. 20.00-06.00 vid den sista inventeringsperioden i slutet av augusti (tabell 1). Sammanlagt övervakades området under 132 timmar med autoboxar.

Inventering med autoboxar har fördelen att en punkt övervakas under en eller flera hela nätter, vilket är av betydelse eftersom olika arter visar olika aktivitet under olika delar av natten. Använda autoboxar var av modell Pettersson D500x, hårdvaruversion 2.2.6. Följande inställningar användes i autoboxarna: *sampling frequency* = 300, *pre-trigger time* = off, *recording length* = 3, *high pass filter* = on, *autorecording* = yes, *trigger sensitivity* = very high, *input gain* = 60, *trigger level* = 30 och *interval* = 5. De använda inställningarna har en hög känslighet vilket innebär att sannolikheten att en passerande fladdermus ska spelas in är mycket god.

De automatiskt inspelade ljuden analyserades med mjukvaruprogrammet Omnibat 1.12. Ovanligare arter eller inspelningar som av Omnibat bedömts som "osäkra/unreliable" granskades manuellt. Gällande arter av släktet *Myotis*, gjordes inte bestämning till art, förutom att eventuell förekomst av rödlistade arter (specifikt fransfladdermus, *M. nattereri*) utslöts vid granskning. Särskilt komplicerade inspelningar eller inspelningar av tänkbara arter på raritetslistan (Ahlén 2012) granskas normalt av en extern raritetskommitté. Extern granskning har i detta fall utförts av Ingemar Ahlén, SLU.

Utifrån inspelningar i autoboxar kan aktiviteten hos fladdermöss av olika arter beräknas. Aktiviteten ger ett mått på hur mycket tid olika fladdermusarter lägger på den övervakade lokalen. Normalt kan dock inte antalet individer urskiljas med data från inspelningar. Aktiviteten beräknades med hjälp av ett aktivitetsindex (AI). Indexet är mycket enkelt och bygger på att antalet fladdermusobservationer divideras med antalet övervakade nätter. Indexet uttrycker därmed fladdermössens aktivitet per natt.

Tabell 1. Översikt över de fyra inventeringsperioder som genomfördes vid fladdermusinventeringen.

Datum	Antal nätter	Övervakad tid	Väderförhållanden
16/7-17/7	1	22:00-04:00	Regnskur i början av natten senare uppehåll, ca 12°, 1-2 m/s
27/7-29/7	2	21:00-05:00	Uppehåll, ca 14-12°, 0-2 m/s
7/8-10/8	3	20:00-05:00	Uppehåll, ca 15-9°, 1-2 m/s
21/8-24/8	3	20:00-06:00	Uppehåll, morgondimma, ca 12-15°, 0-2 m/s

Figur 3. Översikt över de lokaler där automatiska inspelningsboxar placerades ut vid fladdermusinventeringen på södra delen av Ön i Umeå. Id-nummer anges för respektive lokal.

Resultat

Påträffade arter

Vid inventeringen påträffades minst tre fladdermusarter: nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*), större brunfladdermus (*Nyctalus noctula*) och obestämd art av släktet *Myotis*. Sannolikt är de inspelade *Myotis*-arterna vatten- och/eller tajgafladdermus (*M. daubentonii/brandtii*). Inga rödlistade arter påträffades.

Den vanligast förekommande arten i inventeringen är nordfladdermus, som står för ca 98 % av alla inspelningar och har observerats under samtliga inventerade nätter och på alla lokaler (tabell 2).

Fyra inspelningar av *Myotis*-art/er gjordes under inventeringen, 8 augusti kl. 22.31 vid lokal 4, samt 22 augusti kl. 23.16, 23 augusti kl. 23.47 och 24 augusti kl. 01.55 vid lokal 2. Endast en inspelning gjordes av större brunfladdermus, 22 augusti kl. 01.16 vid lokal 2.

En detaljerad sammanställning av inventerade lokaler och påträffade arter på olika lokaler återfinns i bilaga 1.

Tabell 2. Fladdermusarter som påträffades under inventeringen. Släktet *Myotis* har inte bestämts till art men observationerna utgörs troligtvis av vatten- och/eller tajgafladdermus. I tabellen anges även antal och andel ljud av de olika arterna som spelats in med autoboxarna, samt hur många nätter som observation har skett av respektive art.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Antal ljud	Andel ljud (%)	Antal nätter
Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	211	97,7	9
Art av släktet <i>Myotis</i>	<i>Myotis sp.</i>	4	1,9	3
Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>	1	0,5	1

Fladdermusaktivitet

Högst aktivitet registrerades på lokal 2, vid Öns sydspets, vid den andra inventeringsperioden i slutet av juli (AI = 35), samt under den första inventeringsperioden i mitten av juli (AI = 24; tabell 3). Vid båda fallen var samtliga inspelningar från nordfladdermus. Även den sammanlagda aktiviteten över hela inventeringen var högst vid lokal 2 (AI = 16,6). Lägst sammanlagd aktivitet registrerades på lokal 3 (AI = 0,9).

Tabell 3. Aktivitetsindex (AI) för undersökta lokaler (LokalID) vid de fyra olika inventeringsperioderna och sammanlagt under inventeringen. För detaljer om vilka arter som påträffades, se bilaga 1.

LokalID	Inventeringsperiod				Sammanlagt
	16–17 juli	27–29 juli	7–10 aug	21–24 aug	
1	0	0	10,0	0	3,3
2	24,0	35,0	10,3	8,0	16,6
3	1,0	2,0	0,3	0,7	0,9
4	0	1,0	3,7	5,3	3,2

Väderförhållanden

Fladdermössens aktivitet avtar märkbart vid kraftigt regn eller blåst. Vid samtliga inventeringsperioder var det i stort sett uppehåll hela nätterna och ingen eller liten vind (tabell 1). Vädret bedöms alltså ha varit tillräckligt bra för att ett representativt resultat ska ha erhållits för de inventerade perioderna.

Diskussion

Under inventeringen påträffades tre-fyra fladdermusarter på Ön, vilket kan jämföras med de åtta-nio arter som hittills har observerats i Västerbottens län. Observationerna utgjordes främst av nordfladdermus som är Sveriges vanligaste och mest utbredda fladdermus. Fladdermusaktiviteterna var förhållandevis låga, vilket innebär att inventeringsområdet sannolikt inte ligger i omedelbar närhet till någon fladdermuskoloni.

Större brunfladdermus, den enda av de påträffade arterna som är migrerande, observerades i slutet av augusti, vilket är under artens flyttperiod. Med största sannolikhet utgjordes observationen därför av en förbisträckande fladdermus. Eftersom inventeringen genomfördes under flera begränsade perioder går det dock inte att utesluta att en eventuell topp i antalet migrerande individer inte registrerades, och aktiviteten av större brunfladdermus i området skulle alltså kunna vara högre i perioder än vad föreliggande inventering indikerar.

Även om aktiviteterna av fladdermöss som noterades under inventeringen är låga jämfört med de som kan förekomma i södra Sverige, går det inte att helt avfärda området som viktigt fladdermushabitat. I inventeringsområdet förekommer strandnära lövskogar och närheten till vatten kan göra området intressant som bl.a. födosöksmiljö för fladdermöss. De högsta aktiviteterna under inventeringen noterades vid lokal 2 precis i älvkanten vid Öns södra spets, där det även förekommer små ytor med öppen gräsmark som kan bidra till högre insektstillgång (figur 4). Lägst aktivitet registrerades vid lokal 3, i blandskogen strax söder om reningsverket. Det är också den lokal som ligger längst från någon av stränderna i inventeringsområdet.

Figur 4. Öppen gräsmark och lövskog vid Öns södra spets.

Slutsatser

Inget i resultatet av inventeringen tyder på att det förekommer någon fladdermuskoloni i direkt närhet till inventeringsområdet. Eftersom knappt hälften av de arter som har noterats från Västerbottens län påträffades under inventeringen, i ett område som är förhållandevis litet, kan det dock konstateras att den södra delen av Ön innehåller miljöer som kan utgöra viktiga födosöksområden eller viloplats för fladdermöss.

Referenser

- Ahlén, I. 2012. *Handledning för miljöövervakning. Undersökningstyp: Artkartering av fladdermöss*. Version 1.0. Naturvårdsverket, Stockholm
- ArtDatabanken 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala
- de Jong, J. 1994. Habitat use, home range and activity pattern of the northern bat, *Eptesicus nilssonii*, in a hemiboreal coniferous forest. *Mammalia* 58: 535-548
- IUCN 2015. *The IUCN Red List of Threatened Species*. Version 2015-3. Tillgänglig på: www.iucnredlist.org. Hämtad 2015-09-18
- Naturvårdsverket 2009. *Handbok för artskyddsförordningen, del 1 – fridlysning och dispenser*. Rapport 2009:2. Naturvårdsverket, Stockholm
- Russ, J.M. & Montgomery, I.V. 2002. Habitat associations of bats in Northern Ireland: implications for conservation. *Biological Conservation* 108: 49-58
- Russo, D. & Jones, G. 2003. Use of foraging habitats by bats in a Mediterranean area determined by acoustic surveys: conservation implications. *Ecography* 26: 197-209
- Utrikesdepartementet 2002. *Sveriges internationella överenskommelser, SÖ 2002:68. Ändring i överenskommelsen den 4 december 1991 (SÖ 1993:30) om skydd av fladdermöss i Europa*. Utrikesdepartementet, Stockholm
- Utrikesdepartementet 1993. *SÖ 1993:30. Överenskommelse om skydd av fladdermöss i Europa*. Utrikesdepartementet, Stockholm
- Walsh, A.L. & Harris, S. 1996a. Foraging habitat preferences of vespertilionid bats in Britain. *Journal of Applied Ecology* 33: 508-518
- Walsh, A.L. & Harris, S. 1996b. Factors determining the abundance of vespertilionid bats in Britain: geographical, land class and local habitat relationships. *Journal of Applied Ecology* 33: 519-529

Bilaga 1. Inventerade lokaler och påträffade fladdermöss

Resultat av inventering med autoboxar ges i tabellen nedan. LokalID är id-nummer för aktuell lokal (figur 3), och för respektive lokal ges koordinater i SWEREF99 TM samt en kort biotopbeskrivning. Dessutom anges antalet övervakade nätter, liksom hur många arter som påträffats. Övriga kolumner utgör faktiska antal observationer av aktuell art: *Enil* – nordfladdermus, *Msp* – obestämd art av släktet *Myotis*, troligen vatten- och/eller tajgafladdermus och *Nnoc* – större brunfladdermus.

LokalID	Startdatum	Nätter	Biotop	Nord	Ost	Arter	Observationer		
							<i>Enil</i>	<i>Msp</i>	<i>Nnoc</i>
1	2015-07-16	1	Liten glänta i dunge med medelgrova aspar. Sly av rönn förekommer gles i buskskiktet.	7085458	760529	0	0	0	0
2	2015-07-16	1	Älvkant mot Storån vid Öns sydspets. Förhållandevis tät lövskog med gråal och inslag av ung gran. I buskskiktet finns sly av rönn och lönn.	7085212	760662	1	24	0	0
3	2015-07-16	1	Luckig lövskog med asp, björk och uppväxande gran.	7085706	760297	1	1	0	0
4	2015-07-16	1	Älvkant mot Lillån i inventeringsområdets norra del. Trädskiktet utgörs av gråal, björk och tall.	7085725	760125	0	0	0	0
1	2015-07-27	2	Se ovan.			0	0	0	0
2	2015-07-27	2	Se ovan.			1	70	0	0
3	2015-07-27	2	Se ovan.			1	4	0	0
4	2015-07-27	2	Se ovan.			1	2	0	0
1	2015-08-07	3	Se ovan.			1	30	0	0
2	2015-08-07	3	Se ovan.			1	31	0	0
3	2015-08-07	3	Se ovan.			1	1	0	0
4	2015-08-07	3	Se ovan.			2	10	1	0
1	2015-08-21	3	Se ovan.			0	0	0	0
2	2015-08-21	3	Se ovan.			3	20	3	1
3	2015-08-21	3	Se ovan.			1	2	0	0
4	2015-08-21	3	Se ovan.			1	16	0	0

RAPPORT

UTREDNING SIKTLINJE HOTELL PÅ ÖN, UMEÅ

Revisionsförteckning

Rev	Datum	Upprättad av	Information
01.00	140917	Fredrik Nilsson	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
SAMMANFATTNING	4
1 BAKGRUND	4
2 SYFTE	4
3 AVGRÄNSNING	4
4 METOD	4
5 UTREDNING	4
6 BILAGA	4

SAMMANFATTNING

På Ön beläget i Umeälven i Umeå finns planer på att bygga ett nytt hotell. En siktstudie har genomförts för att se hur högt hotellet kan byggas utan att det påverkar siktkraven från flygledartornet avseende trafikvarvet runt Umeå flygplats. Utredningen visar att den begränsande höjden vid platsen för det planerade hotellet ligger på 43,4 m.ö.h. på en punkt 560 m från flygledartornet mätt i flygplatsens koordinatsystem.

1 BAKGRUND

I Umeå planeras ett nytt hotell att uppföras på Ön i Umeälven. I närheten ligger Umeå flygplats och det finns krav på att flygledarpersonal ska kunna se trafikvarvet runt flygplatsen. En siktstudie har därför genomfört för undersöka hur högt hotellet kan byggas utan att siktkrav påverkas.

2 SYFTE

Syftet är att med hjälp av en siktstudie få fram en höjd på hur högt hotellet kan byggas utan att siktkraven för flygledartornet påverkas.

3 AVGRÄNSNING

Utredningen har avgränsats till siktstudie avseende läge för planerat hotell på Ön i Umeå.

4 METOD

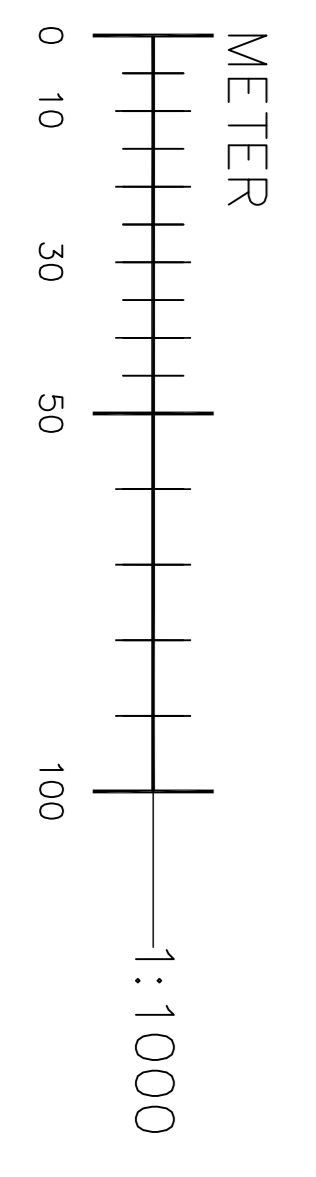
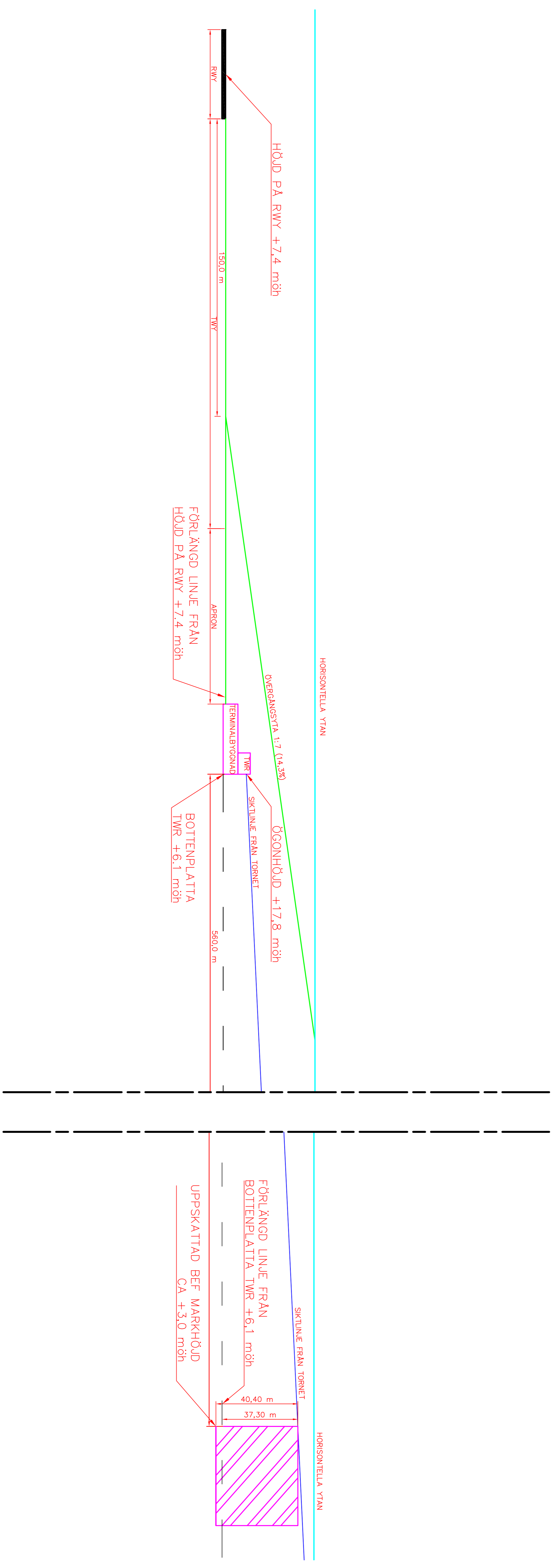
I utredningen har indata från Umeå flygplats använts tillsammans med ritningsmaterial över planerat hotelläge från Umeå kommun. För att utvärdera siktlinjen har hänsyn tagits till flygledarens sikt sittandes i position i flygledartornet.

5 UTREDNING

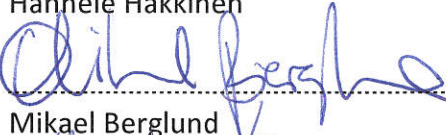
Utredningen har utgått från en sikthöjd i flygledartornet på 17,8 m.ö.h och koordinatsystemet i höjd enligt RH2000. Mätt i flygplatsens koordinatsystem visar siktstudien att begränsningen för hotellets höjd ligger på 43,4 m.ö.h. i en punkt 560 m från flygledartornet.

6 BILAGA

Siktstudie hotell

Byggnadsnämnden

Tid:	Onsdagen den 15 mars 2017 kl. 9:30–14:05 Ajournering kl. 11:45–13:00
Plats:	KS mötesrum, stadshuset
Beslutande:	Mikael Berglund (S), ordförande Ulrik Berg (M), 1:e vice ordförande Alireza Mosahafi (MP), 2:e vice ordförande Ola Borgström (S) ersättare för Karin Svedlert (S) §§ 70-77 Karin Svedlert (S) §§ 78-104 Ingemar Jangvad (S) Emma Vigren (S) ersättare för Mona Westman (S) §§ 70-77 Ola Borgström (S) ersättare för Mona Westman (S) §§ 78-104 Roger Persson (L) Eric Bergner (C) Igor Jonsson (M), ersättare för Veronica Kerr (KD) Mattias Sehlstedt (V) Maria Myrstener (V)
Övriga deltagare:	Se sidan två
Utses att justera:	Ulrik Berg
Sekreterare:	 §§ 70-104 Hannele Häkkinen
Ordförande:	 Mikael Berglund
Justerare:	 Ulrik Berg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ:	Byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum:	2017-03-15
Anslaget har satts upp:	2017-03-24
Anslaget tas ner:	2017-04-20
Förvaringsplats:	Umeå kommun, Detaljplanering

Underskrift:

.....
Hannele Häkkinen

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Emma Vigren (S) §§ 78-104

Gabriel Farrysson (MP)

Harald Svensson (M)

Lennart Sandström (L)

Lennart Persson (C)

Örjan Mikaelsson (V)

Tjänstemän

Anders Lidman, mätningsingenjör, § 71

Emma Lundström, jurist, § 72

Hannele Häkkinen, nämndsekreterare, §§ 73-74

Tomas Strömberg, stadsarkitekt, §§ 75-78

Magdalena Blomquist, planchef, §§ 72, 79, 81-85

Maria Blomqvist, biträdande stadsarkitekt, §§ 86-103

Karin Berggren, planarkitekt

Maja Sjöström, praoelev

Margaretha Alfredsson, samhällsbyggnadsdirektör

Maria Wetterlöv, kommunikatör

§ 78**Ön 2:13**

Diarienumr: BN-2012/00133

**Detaljplan för del av Ön 2:13 m.fl. - verksamheter,
hotell m.m.****Beslut**

1. Byggnadsnämnden godkänner den reviderade detaljplanen för del av Ön 2:13 m.fl.
2. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta den reviderade detaljplanen för del av Ön 2:13 m.fl.
3. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att upphäva strandskyddet inom berörd och markerad del av planen.

Ärendebeskrivning

Syftet med detaljplanen för södra Ön är att skapa planmässiga förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Planen innefattar även Kolbäcksvägens (E4) anslutning till Ön. Syftet är också att säkerställa en grundstandard för ekologi och gestaltning samt också skydda värdefull natur, ta hänsyn till kulturmiljön, tillgängliggöra stränder och skapa tydlig kvartersstruktur. Strandskydd upphävs för berörd del av planen.

Detaljplanen har upprättats med s.k. normalt planförfarande av Umeå kommun, Detaljplanering, i juni 2016, reviderad februari 2017

Samråd/Utställning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget. Planen handläggs och har varit föremål för samråd under tiden 2014-05-27 – 2014-06-30 samt utställning/granskning under tiden 2016-06-13 – 2016-07-04. Sakägare, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Följande skriftliga synpunkter har inkommit under granskningen:

- Revidering av strandskyddets gränser.
- Hänsyn till UMEVA:s verksamhet.
- Förändrade bestämmelser avseende naturmark.
- Förändrade bestämmelser avseende kulturmiljö.
- Förändrade bestämmelser avseende fri höjd till bro.
- Förändrade skrivningar avseende förorenad mark.
- Busshållplatser på E4.

Kontoret föreslår att planhandlingarna revideras enligt nedan.

I plankarta och planbeskrivning har fastigheten Ön 6:68 lyfts ut eftersom ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas, med konsekvens att mindre andel mark tas i anspråk för strandskoning nedanför fastigheten.

- Omfattning av upphävandet av strandskydd har ändrats avseende naturmark på sydöstra delen av öspetsen.
- En ny bestämmelse har därför införts avseende återplantering av vegetation vid ingrepp. "Inom naturmark ska, där erosionsskydd erfordras, återplantering av vegetation utföras".
- Avseende bestämmelsen [bro₃], har **bestämmelsen** justerats till lydelsen där "Marken under ska vara iordningsställd för vegetation."
- Under Byggnadsteknik har bestämmelse förtydligats med att gälla lägsta golvnivå för byggnader med tillägget "... och i varje enskilt fall ska översvämningsrisken utredas utifrån vald konstruktion".
- X-mark inom fastigheten Ön 2:42 har lyfts ut och ersatts med bestämmelsen [x₂] under Begränsning av markens bebyggande har bestämmelsen, med lydelsen "Marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik".
- I avsnittet i Fastighetsrättslig konsekvensbeskrivning avseende Ön 2:5 har text justerats med anledning av att kommunen har förvärvat fastigheten samt avseende Ön 6:68 har stycket lyfts ut då ett exploateringsavtal inte kunnat upprättas med fastighetsägaren.
- Redaktionella ändringar i stycket om förorenad mark.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen att revidering av planhandlingarna inte fordrar fortsatt handläggning.

Kvarstående synpunkter

Berörda och sakägare, (underrättelse med besvärshänvisning):

- Naturskyddsföreningen

Övriga berörda, (underrättelse):

- 1 st boende
- Västerbottens museum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-02-01.

Antagandehandlingar

- Plankarta med planbestämmelser daterad juni 2016, reviderad februari och mars 2017
- Planbeskrivning daterad juni 2016, reviderad februari och mars 2017
- Samrådsredogörelse daterad juni 2016
- Utlåtande daterat februari 2017
- Miljökonsekvensbeskrivning med bilaga daterad 2017-02-24
- PM stabilitet, daterad 2013-07-01, reviderad 2013-10-01
- Översiktlig miljöteknisk markundersökning, 2013-06-27
- Markteknisk undersökningsrapport, 2013-07-01, reviderat 2013-10-01
- Riskanalys farligt gods för planområde på Ön Umeå 2013-09-26
- Häckfågelinventering på södra delen av Ön, Umeå 2015
- Inventering av fladdermöss på Ön, Umeå, 2015
- Utredning siktlinje hotell på ön med bilaga, Umeå, 2014-09-17.

Beredningsansvarig

Tomas Strömberg, stadsarkitekt

Beslutet med handlingar ska skickas till

- Sökande
- De med kvarstående synpunkter
- Umeå kommun, kommunfullmäktige.

2017-03-10

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Diariennr: KS-2017/00225

Redovisning av motioner 2017:1**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga bifogad redovisning beträffande i kommunfullmäktige väckta motioner till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 5 kap 33 § bör motion beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen vid sammanträde som hålles inom ett år från det motionen väckts. Om beredningen ej kan avslutas inom sådan tid, skall detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom angivet tid. Kommunfullmäktige får vid behandlingen av sådan anmälan avskriva motionen från vidare handläggning.

I arbetsordning för kommunfullmäktige i Umeå kommun har i § 30 bland annat bestämts att kommunstyrelsen två ggr/år till kommunfullmäktige redovisar de motioner, vilkas beredning inte är färdig.

Beslutsunderlag

Förteckning över motioner 2017:1

Beredningsansvariga

Anna Holmstedt, nämndsekreterare

Förnamn, Efternamn
BefattningAnna Holmstedt
nämndsekreterare

§ 112

Diariennr: KS-2017/00225

Redovisning av motioner 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga bifogad redovisning beträffande i kommunfullmäktige väckta motioner till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 5 kap 33 § bör motion beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen vid sammanträde som hålles inom ett år från det motionen väckts. Om beredningen ej kan avslutas inom sådan tid, skall detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom angiven tid. Kommunfullmäktige får vid behandlingen av sådan anmälan avskryva motionen från vidare handläggning.

I arbetsordning för kommunfullmäktige i Umeå kommun har i § 30 bland annat bestämts att kommunstyrelsen två ggr/år till kommunfullmäktige redovisar de motioner vilkas beredning inte är färdig.

Beslutsunderlag

Förteckning över motioner 2017:1

Beredningsansvariga

Anna Holmstedt, nämndsekreterare

MOTIONER

Förteckning över motioner som är beroende av kommunfullmäktiges prövning och som inkommit men ej slutbehandlats av kommunstyrelsen. (rev 2017-03-27)

Inkom	Motion angående	Anm KF	Remissinstans
2015-04-16	Nr 13/2015 – Könsneutrala toaletter – Emma Strömberg (L)	2015-04-27	Kommunstyrelsen 2016-11-15 Återremiss
2015-05-06	Nr 16/2015 – Inrätta en tredje ruta gällande könsalternativ på kommunala blanketter – L Brodin, F Hallbäck (FI)	2015-05-25	Kommunstyrelsen Återremiss KSAU 2015-11-10
2015-10-27	Nr 39/2015 – Gratis kollektivtrafik upp till 13 år – Ulrika Edman (V)	2015-11-30	Umeå Kommunföretag AB
2015-11-26	Nr 48/2015 – Policy mot rasism och främlingsfientlighet – Nasser Mosleh (MP)	2015-11-30	Kommunstyrelsen Återremiss KSAU 2016-12-20
2015-12-02	Nr 49/2015 – Klimatbudget för Umeå – Å Bäckström (V), E Nordström (-)	2015-12-21	Kommunstyrelsen
2015-12-21	Nr 53/2015 – Gender Budgeting – U Edman, G Nordborg (V)	2016-01-25	Kommunstyrelsen
2016-02-17	Nr 5/2016 – Portalparagraf till bolagens ägardirektiv för stärkt demokrati - Vänsterpartiet	2016-02-29	Kommunstyrelsen
2016-03-11	Nr 14/2016 – Nej till storregion – Petter Nilsson (SD)	2016-03-29	Kommunstyrelsen
2016-04-22	Nr 20/2016 - Återvändandeteam – Petter Nilsson (SD)	2016-04-25	Kommunstyrelsen
2016-06-16	Nr 23/2016 – Stoppa skatteflykten av kommunala medel – A Kan, G Nordborg (V)	2016-06-20	KSAU 2016-10-11 Återremiss KS 2017-02-14
2016-06-24	Nr 24/2016 – Samverka med andra hälftenägaren till Väven i Umeå AB – Petter Nilsson (SD)	2016-08-29	Kommunstyrelsen
2016-08-19	Nr 27/2016 – Begränsning av gatumusik – Petter Nilsson (SD)	2016-08-29	Kommunstyrelsen
2016-09-02	Nr 28/2016 – Pedagogpris – Elin Jonsson (M)	2016-09-26	Kommunstyrelsen

2016-09-05	Nr 29/2016 – Kommunal åldersprövning av EKB – Petter Nilsson (SD)	2016-09-26	Kommunstyrelsen
2016-09-16	Nr 30/2016 – Umeå, försökskommun för rösträtt vid 16 år – Ulrika Edman (V)	2016-09-26	Kommunstyrelsen
2016-09-27	Nr 31/2016 – HBTQ-certifiering/diplomering av stadsbiblioteket – U Edman, Å Bäckström (V)	2016-10-31	Kommunstyrelsen
2016-09-30	Nr 32/2016 – Ansökan om medlemskap i Sveriges Ekokommuner – Filip Hallbäck (FI)	2016-10-31	Kommunstyrelsen
2016-10-25	Nr 33/2016 – Nej till investering av kommunala medel i fossila bränslen – Filip Hallbäck (FI)	2016-10-31	Kommunstyrelsen
2016-10-30	Nr 34/2016 – Registrering av EU-migranter för deportation – Henrik Agerhäll (SD)	2016-10-31	Kommunstyrelsen
2016-11-05	Nr 35/2016 – Låt kommunfullmäktige rösta om rasistiska bostadssnabbspår – Henrik Agerhäll (SD)	2016-11-28	Kommunstyrelsen
2016-11-09	Nr 36/2016 – Återkommunalisera stadstrafiken i Umeå – Ulrika Edman, lasse Jacobson, Mattias Sehlstedt (V)	2016-11-28	Kommunstyrelsen
2016-11-10	Nr 37/2016 – Kommunorganiserad hemresa för EU-migranter – Henrik Agerhäll (SD)	2016-11-28	Kommunstyrelsen
2016-11-16	Nr 38/2016 – Ökad valfrihet och mångfald inom daglig verksamhet (LSS) – Veronica Kerr (KD)	2016-11-28	Kommunstyrelsen
2016-12-05	Nr 39/2016 – Sälj samtliga semesterlägenheter som Umeå kommun äger i Hemavan – Anders Ågren (M)	2016-12-19	Kommunstyrelsen

2016-12-05	Nr 40/2016 - Jämlikhetscertifiering: helhetsgrepp och verktyg för det kommunala antidiskrimineringsarbetet – Filip Hallbäck (FI)	2016-12-19	Kommunstyrelsen
2017-01-02	Nr 1/2017 – Kommunen ska ej anställa asylsökande – Henrik Agerhäll (SD)	2017-01-30	Kommunstyrelsen KSPU 2017-02-28
2017-01-02	Nr 2/2017 – Styrning av kommunala bolag – Peder Westerberg (L)	2017-01-30	Kommunstyrelsen
2017-01-12	Nr 3/2017 – Ge möjlighet för alla anställda inom Umeå kommun att träna på arbetstid – Anders Ågren (M)	2017-01-30	Kommunstyrelsen
2017-01-12	Nr 4/2017 – Minnesdag för bolsjevikernas offer, temadag i skolan – Henrik Agerhäll (SD)	2017-01-30	Kommunstyrelsen
2017-01-17	Nr 5/2017 – Stoppa uppdragsersättningen till Umeå Folkets Husförening – Henrik Agerhäll (SD)	2017-01-30	Kommunstyrelsen
2017-02-14	Nr 6/2017 – Umeå kommun borde flagga med svenska flaggan på Veterandagen den 29 maj – Anders Ågren (M)	2017-02-27	Kommunstyrelsen
2017-02-14	Nr 7/2017 – Bygg Socialtjänstens Hus – U Edman, L Jacobson (V)	2017-02-27	Kommunstyrelsen
2017-02-28	Nr 8/2017 – Angiveripengar på utlänningslagsförbrytare – Henrik Agerhäll (SD)	2017-02-27	Kommunstyrelsen
2017-03-10	Nr 9/2017 – Förbättrad tillgänglighet på kommunfullmäktige – Elsa Andersson Hedkvist (V)	2017-03-27	Kommunstyrelsen

Diarienumr: KS-2017/00012

Anmälningssärenden april 2017

Förslag till beslut

Anmälningssärenden föranleder inte några beslut.

Ärendebeskrivning

Skrivelse

Inspektion hos Överförmyndarnämnden i Umeåregionen – Länsstyrelsen
Norrbotten

Protokoll

2017-02-24 – Norrlandsoperan AB

2017-03-14 – § 96 Kommunfullmäktige, Skellefteå kommun

2016-12-29 – Svenska Kommun Försäkrings AB

2017-01-13 - Svenska Kommun Försäkrings AB

2017-01-20 – Svenska Kommun Försäkrings AB

2017-02-23 - Svenska Kommun Försäkrings AB

Delegationsbeslut

Delegationsanmälan avseende mark och fastighetsärenden

2016-12-01--2016-12-31

2017-02-01--2017-02-28

2017-03-01--2017-03-31

Förnamn, Efternamn
Befattning

Anna Holmstedt
nämndsekreterare

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-03-03

Diarienummer
203-1713-2017

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen

KOMMUNLEDNINGSTABEN NÄMNSKANSLIET UMEÅ KOMMUN	
2017 -03- 09	
Dnr:	Dpl:
Aktbil:	Bil:

Inspektion hos Överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Sammanfattande bedömning

Vid en samlad bedömning utifrån de granskade akterna anser Länsstyrelsen att Överförmyndarnämnden arbetar i enlighet med gällande lagstiftning och dess föreskrifter. Goda rutiner finns och akterna handläggs överlag på lämpligt och rättssäkert sätt.

Allmänt om inspektionen

Den 27 och 28 februari 2017 granskade Länsstyrelsen Överförmyndarnämnden, nedan överförmyndaren, i Umeåregionen vilken består av kommunerna Vännäs, Vindeln, Robertsfors, Nordmaling, Bjurholm och Umeå. Överförmyndaren representerades av Berit Persson samt Kristina Nilsson. Länsstyrelsen representerades av Hanna Mörtberg, Josefin Vestin, Emma Lindmark samt Maria Leijon.

Av Föräldrabalken (1949:381) och Förmynderskapsförordningen (1995:379) framgår att Länsstyrelsen ska inspektera överförmyndaren varje år samt att tillsynen syftar till att granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen samt även i övrigt sker på ett rättssäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska enligt förordningen alltid kontrollera överförmyndarens förda register samt stickprovsvis utvalda akter, vilka utgör pågående och inte avslutade ärenden. Granskningen avser generellt två år tillbaka i tiden.

Granskning av akter

Länsstyrelsen har vid inspektionen särskilt granskat om tillgångsförteckningar, årsräkningar och sluträkningar har kommit in i tid, rutiner för påminnelser av handlingar som inte kommit in i tid samt omprövning av förvaltarskap, om arvodesbeslut skickats till huvudmän som förstår vad saken gäller, om det framgår vilka som delges beslut, om inkomna handlingar ankomststämplas och diarieförs samt vilka rutiner som finns för uttag från överförmyndarspärade konton.

Sammanblandning av medel

I två av de granskade akterna (N224 och U496) har överförmyndaren vid sin granskning av årsräkningarna uppmärksammat att det förekommer sammanblandning av medel. Det ena ärendet avser sammanblandning mellan ställföreträdare och huvudman och det andra ärendet gäller en ställföreträdare som hanterat flera olika huvudmäns medel på samma konto eller samma kontantkuvert.

Datum
2017-03-03

Diarienummer
203-1713-2017

Av 12 kap. 6 § FB framgår att förvaltare ska se till att pengar och värdepapper som tillhör den enskilde förvaras så att de inte sammanblandas med tillgångar som ställföreträdaren annars förvaltar.

Vid tillsynsbesöket framgår att den ställföreträdare som hanterat flera olika huvudmäns medel på samma konto eller i samma kontantkuvert i dagsläget har ett stort antal uppdrag i Umeåregionen. Överförmyndaren anger att ställföreträdaren idag inte tilldelas några nya uppdrag mot bakgrund av att det framkommit synpunkter på hans förvaltning och antalet uppdrag. Överförmyndaren anger vidare att de särskilt kommer att djupgranska kommande årsräkningar för att se om sammanblandningen av huvudmännens medel har upphört.

Av akten framgår att överförmyndaren har påtalat bristen för ställföreträdaren som anger att han inte ser något annat alternativ när han har så många uppdrag. Ställföreträdaren anser att det är ogörligt att hantera ett kort per huvudman. Mot bakgrund av ovanstående anser Länsstyrelsen att ställföreträdarens lämplighet kan ifrågasättas. Länsstyrelsen förutsätter att överförmyndaren omedelbart följer upp ställföreträdarens samtliga uppdrag. Länsstyrelsen vill understryka att överförmyndaren är skyldig att ta ställning till om ställföreträdaren ska entledigas för de fall sammanblandningen inte upphör.

Ansökan om ersättning – i detta fall bostadstillägg

I en av de granskade akterna (akt VÄ21044) har Länsstyrelsen uppmärksammat att ställföreträdaren under många år underlåtit att ansöka om bostadstillägg för huvudmannen. Av tjänsteanteckning i ärendet framgår att ställföreträdaren inte kände till att det var möjligt att ansöka om bostadstillägg. Mot bakgrund av detta bedömer Länsstyrelsen att ställföreträdarens lämplighet kan ifrågasättas. Av akten framgår att överförmyndaren har påtalat bristen för ställföreträdaren, länsstyrelsen uppfattar det som att ärendet är under utredning hos överförmyndaren.

Övrigt

Länsstyrelsen ser positivt på det omfattande utvecklings- och kvalitetsarbete som genomförts av överförmyndaren under flera år. Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndaren har enhetliga handlägningsrutiner.

Uppföljning

Länsstyrelsen begär återrapportering i ärende U496 samt VÄ21044 över vilka fortsatta åtgärder som överförmyndaren vidtagit. Återrapportering ska ske skriftligen senast den 31 maj 2017.

Protokollet har upprättats av Maria Leijon med Hanna Mörtberg som justerare.

Länsstyrelsen
Norrbotten

PROTOKOLL

3 (6)

Datum
2017-03-03

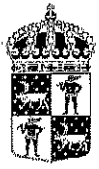
Diarienummer
203-1713-2017

Kopia till:

Kommunstyrelsen i respektive kommun
Revisorerna i respektive kommunen
Nyhetsbyrån Sirén

Bilaga:

Lista över granskade akter
Bilaga till tillsynsrapport

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-03-03

Diarienummer
203-1713-2017

Akter Överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Umeå

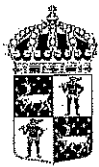
3015
4288
4329
2628
4274
584
4296
442
4392
4219
3676
2769
2384
3967
790
4587
787
496
585
3171
1107
2937
3354

Nordmaling

20
35
224
233
354
417
437
435
404
248
22
309

Robertsfors

31108
31121
31202

Länsstyrelsen
Norrbotten

PROTOKOLL

5 (6)

Datum
2017-03-03

Diarienummer
203-1713-2017

31339
31346
31209
31205
31294
31264

Bjurholm
40014
40100
40097
40007

Vindeln
10142
10225
10029
10278
10205
10211
10207
10007
10107

Vännäs
21363
21338
21423
21404
21418
21130
21240
21415
21129
21259
21283
21343
21044

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2017-03-03

Diarienummer
203-1713-2017

Information om protokoll för tillsyn av överförmyndaren i er kommun

Med anledning av att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i kommunen får ni en kopia av Länsstyrelsens tillsynsprotokoll.

Länsstyrelsen har utifrån Föräldrabalken (1949:381) samt Förmynderskapsförordningen (1995:379) inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun, nedan överförmyndaren. Vid inspektionen ska länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen samt att handläggningen även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt.

Länsstyrelsen ska vid tillsynen kontrollera det register som överförmyndaren är skyldig att föra. Tillsynen ska vidare innehålla stickprovsvis utvalda akter.

Tillsynsprotokollet innehåller en sammanfattande bedömning. Det är vid denna bedömning länsstyrelsen tar ställning till om granskningen ska föranleda kritik mot överförmyndaren. Länsstyrelsen använder en tregradig kritikskala som utgörs av formuleringarna, *kan inte undgå kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. För de fall granskningen inte påvisar några brister eller endast påvisar ett fåtal brister av ringa art som inte föranleder kritik framgår det istället av den samlade bedömningen.

Org.nr 556529-6190

2017-02-24

KOMMUNLEDNINGSTABEN NÄMNSKANSLIET UMEÅ KOMMUN	
2017 -03- 2 2	
Dnr:	Dpl:
Aktbil:	Bil:

Tid: Fredagen den 24 februari 2017 kl. 14.00-16.00.

Art: Styrelsemöte för NorrlandsOperan AB

Plats: NorrlandsOperans konferensrum plan 5, Umeå.

Närvarande:

Tjänstgörande ledamöter och ersättare:

Eva Andersson, ordförande (S)
Marie-Louise Rönnmark, vice ordförande (S)
Olle Edblom (C)
Margareta Ekesryd (L)
Anders Jacobsson (V)
Solvig Jonsson (S)
Peter Sedlacek (L)
Karl-Erik Törner (S)

Ej tjänstgörande ersättare:

Liv Granbom (M)

Övriga: Kjell Englund, VD
Per Edlund, vVD
Josefin Landmér, SYMF
Jeanette Andersson, DIK
Eivor Johansson, sekreterare

- §1. Sammanträdet öppnas**
Ordföranden hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.
- §2. Val av justerare**
Till justerare väljs Peter Sedlacek.
- §3. Fastställande av föredragningslista**
Styrelsen fastställer föredragningslistan.
- §4. Genomgång av föregående sammanträdesprotokoll**
Justering §60 till "Styrelsen beslutar godkänna föreslagen investeringsram på 2 250 kkr".

Föregående sammanträdesprotokoll läggs till handlingarna.
- §5. Årsredovisning 2016, resultat 2016.**
Per Edlund redogör för årsredovisningen med förvaltningsberättelse för år 2016 samt ger ett förtydligande kring resultat- och balansräkningens avvikelser jämfört med år 2015.

Redovisningen för verksamheterna är omfattande och tar även upp en rad utmärkelser, priser och nomineringar som NorrlandsOperan fått under året.

Org.nr 556529-6190

2017-02-24

Biljettintäkterna för Den lilla staden Mahagonny blev lägre än förväntat medan familjeföreställningen Den listiga lilla räven gick bra. Merparten av konserterna sålde mycket bra. Barn och unga prioriteras, vilket innebär många gratis föreställningar. NorrlandsOperan är engagerad i El Sistema.

Sjukfrånvaron har varit förhållandevis låg dock något högre jämfört med år 2015.

Inventariiekostnaderna blev högre än budgeterat pga. arbetsmiljöinvesteringar.

Den beräknade kostnadsökningen i samband med arbetsmiljöåtgärderna blir ca 2,2 Mkr. Diskussioner förs med ägarna om Umeå kommuns tidigare löfte att ägarna tar kostnaden.

Resultaträkning år 2016 ger vid handen att anslagen från Umeå kommun och Region Västerbotten blev som budgeterat, periodiserat överskott från år 2015 ca 10,5 Mkr. Produktionskostnaderna blev lägre än budget liksom personalkostnaderna. En markant ökning av personalkostnaderna beräknas för år 2017 och år 2018 pga. sloandet av schablonavdrag från underlag för arbetsgivaravgifter avseende musiker och sångare.

Med anledning av att del av regionala och kommunala anslag inte är helt förbrukade för år 2016 har Umeå kommun och Region Västerbotten gett bifall till skrivelse med begäran om periodisering av ägartillskott på ca 11,5 Mkr till år 2017.

Av slutrevisionen framgår att redovisningen sköts på ett tillfredsställande sätt och att inget har framkommit som tyder på att styrelsen handlat i strid mot aktiebolagslagen. Inte heller att styrelsen skulle vidtagit åtgärder eller försummelse, som kan leda till ersättningskyldighet.

Styrelsen har prövat och intygar härmed att den verksamhet som bedrivits inom NorrlandsOperan AB under verksamhetsåret 2016 har bedrivits i enlighet med kommunalt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Styrelsen beslutar att godkänna årsredovisningen samt att föreslå årsstämman att årets resultat 8.527:44 kronor tillsammans med ansamlad förlust på 89.240:75 kronor överförs i ny räkning.

§6.

Budgetframställan

Per Edlund informerar om budgetframställan år 2018 av vilken det framgår att personalkostnaderna i den verksamhet som bedrivs utgör ca 70 % av rörelsens kostnader. Grundfinansieringen täcker inte kostnadsökningar enligt centrala avtal och övriga kostnadsökningar vilket urholkar resurserna för verksamheten. Tack vare lägre personalkostnader pga. ej tillsatta vakanser, pensionsreformen, låg sjukfrånvaro och återbetalning av för högt debiterad hyra mm har man lyckats bedriva verksamhet i enlighet med ägardirektiven.

Etapp 1 av beslutade arbetsmiljörelaterade åtgärder i fastigheten är i princip klar. Framställan har gjorts till ägarna om utökat årligt anslag för att klara finansieringen och för att komma tillrätta med det låga löneläget. Anslagsökning enligt KPI innebär att klyftan vidgas, varför bolaget begärt att man frångår den principen.

I etapp 2 ingår ombyggnation av restaurang, entresol och entré. Ombyggnad av restaurangen kommer att belasta NorrlandsOperan.

Org.nr 556529-6190

2017-02-24

- §7. **Utbyggnad av restaurang, entré och entresol**
Per Edlund informerar om pågående ombyggnationer. Kontinuerliga möten genomförs med PEAB och Umeå kommun.

Ombyggnationerna av Vasaplan innebär både en fördyring och försening av projektet. Vasaplan stängs för ombyggnation från maj 2017, bussarna leds om till Västra Norrlandsgatan med en hållplats utanför NorrlandsOperans restaurang och två hållplatser på Operaplan och med Operaplan som vändplan för bussarna. Den planerade invigningen av restaurangen blir framflyttad till i början av november 2017. Restaurangen är införstådd med hanteringen.

Styrelsen beslutar att godkänna rapporten.

- §8. **Plan för inre arbete, uppföljning**
Kjell Englund redogör för det inre arbetet. Han informerar bl.a. om att ny webbaserad personalhandbok är klar, lönesamtal för alla har påbörjats, drogpolicy och handlingsplan tas fram. Arbetet med mångfaldsfrågor fortsätter med bl.a. föreläsningsserien om de sju diskrimineringsgrunderna, som påbörjades år 2016. Arbetet med BAS och lönekriterier fortsätter, lönekartläggning skall enligt ny lag göras varje år. Ny handlingsplan för rutiner vid nyanställning framtagen. Mätning kring trivsel på arbetet genomförs.

Hanteringen av personalfrågor tas upp kontinuerligt på kommande styrelsemöten.

Styrelsen beslutar att godkänna informationen.

- §9. **Nominering till Svensk Scenkonsts styrelse**
Ordföranden informerar om att Kjell Englund nominerades till styrelsepost i Svensk Scenkonsts styrelse.

Styrelsen är härmed informerad.

- §10 **Diskussion kring ägardirektiven**
Kjell Englund redovisar ägardirektiven. Ägardirektiven, NorrlandsOperans Visions och strategidokument mm. ligger som grund för det årliga verksamhetsuppdraget, som delas ut till verksamhetsledarna. Fokusområden är barn & ungdomsverksamhet, tillgänglighet, hållbarhet.

Konsten igår inte i uppdraget, men man har begärt att ägarna skriver in konsten i ägardirektiven.

Styrelsen godkänner informationen.

Föreslås att Nina Björby, ordförande i Kulturbereidningen, Region Västerbotten bjuds in till styrelsens möte den 18 maj 2017.

- §11. **Rapporter**

a) Information om personalfrågor

- Skyddsronnd genomfördes den 2 februari 2017.
- Föreläsningarna för all personal kring de sju diskrimineringsgrunderna fortsätter.
- Utveckling av mångfaldsfrågor kring konstnärliga verksamheten med bl.a. en paneldiskussion med de konstnärliga ledarna planeras.

Styrelsen är härmed informerad.

Org.nr 556529-6190

2017-02-24

b) Verksamheten

Kjell Englund ger ett axplock ur verksamheten. Två nya flyglar har köpts in, varav den ena är en investering och den andra har blivit möjlig att köpa tack vare en privat donation.

Premiär på musikalen Passion den 24 februari, produktionen turnerar i NMD-området. Hösten 2017 ges operan Faust, våren 2018 ges operan Orfeus och Eurydike. Sommaren 2018 deltar Orfeus och Eurydike i operatävlingen Armel Opera Festival i Budapest. Planering för hösten 2018 pågår.

Hyperfruit av Helena Franzen som också bjuder in den som är 60 + till workshop den 2 mars. Majas Alfabetssånger, Båbiskonsert och RIM turnerar i länet liksom Susanna Levonen och Veronica Janunger tillsammans med lokala körer. Weeping Willows tillsammans med NorrlandsOperans Symfoniorkester ger konsert den 7 april.

Produktionen Susannas guide till orkester blev mycket uppskattad med många tillresande skolbarn.

Styrelsen beslutar att godkänna rapporten.

c) Övriga

Inga övriga rapporter lämnades.

§12.

Ad acta

Ad acta läggs till handlingarna.

§13.

Övriga frågor

Inga övriga frågor anmälades.

§14.

Datum för nästa sammanträde

Styrelsen beslutar om nytt datum för konstituerande och styrelsesammanträde torsdag den 18 maj 2017 kl. 13.30 – 16.00.

§15.

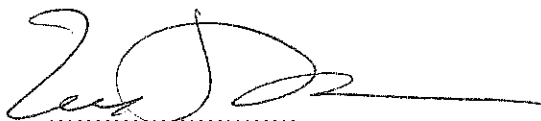
Avslutning

Ordföranden tackar för dagens möte och sammanträdet avslutas.

Vid protokollet

.....
Eivor Johansson, sekreterare

.....
Eva Andersson, ordföranden

Justeras

.....
Peter Sedlacek

§ 96 Dnr KS 2017-000173 102

Avsägelse från Göran Gezelius (-) av uppdraget som styrelseledamot i Sekab Biofuel Industries AB samt fyllnadsval

Sammanfattning

Sekab Biofuel Industries ABs valberedning meddelar att Göran Gezelius har avsagt sig sitt uppdrag som styrelsemedlem och ordförande i Sekab.

Valberedningen i kommunernas ägarbolag Nekab har föreslagit Gunnar Olofsson, Östersund, till efterträdare i Sekabs styrelse. Valberedningen består av Mikael Öhlund, Umeå kommun samt Kristina Sundin Jonsson, Skellefteå kommun.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Göran Gezelius befrias från uppdraget
2. Gunnar Olofsson utses till ny styrelseledamot i Sekab Biofuel Industries AB för tiden till bolagsstämman 2019.

Beslutsunderlag

Sekab Biofuel Industries valberednings skrivelse 2017-02-21

Beslutet sänds till:

Skellefteå Stadshus AB
Kommunledningskontoret/sekretariatet
Umeå kommun
Örnsköldsviks kommun
Göran Gezelius
Gunnar Olofsson

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB
EXTRA STYRELSEMÖTE 2016-12-29

2016-12-29
Sid 1 (4)

8 bilagor

PROTOKOLL

Närvarande

Åsa Wiklund Lång	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Ulf Krabisch	ledamot
Peter Roslund	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	tjänstgörande ersättare
Fredrik Ahlstedt	tjänstgörande ersättare
Elin Ask	tjänstgörande ersättare
Måns Montell	tjänstgörande ersättare

Frånvarande

Olaf Løberg	ledamot
Marlene Burwick	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Per Nylén	ledamot
Mats-Johan Adner	ersättare

Övriga deltagare

Björn Ryd	VD
Roger Nyman	Svenska Kommun Försäkrings AB

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

mfk
o
All

§ 1 **Mötets öppnande, godkännande av dagordning och val av justeringsman**

Mötet öppnas av ordförande Åsa Wiklund Lång som hälsar de närvarande välkomna, vilket följs av ett upprop.

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen utan någon på förhand anmäld övrig fråga.

Protokollet nedtecknas av Roger Nyman. Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Ulf Krabisch.

§ 2 **Föregående styrelseprotokoll**

Ordförande går igenom protokollet från styrelsemötet 2016-12-02. Bilaga 1.

Styrelsen beslutar att lägga protokollet till handlingarna.

§ 3 **Fastställande av ORSA rapport SKFAB 2016**

Styrelsen beslutar att godkänna ORSA rapporten för SKFAB 2016. Bilaga 2.

Ärende och beslutsunderlag

VD Björn Ryd och Roger Nyman går igenom ORSA rapporten för SKFAB 2016. Rapporten redovisar bolagets egen bedömning av verksamhetens risker och solvenskvoter i ett nuläges- och framåtblickande tidsperspektiv. Rapporten har bearbetats av ORSA gruppen i linje med vad som framkommit i tidigare diskussioner med styrelsen och utformats mer tydlig och i vissa textavsnitt även i högre grad summerande jämfört med 2015. ORSA rapporten 2016 är mer inriktad mot redovisning av bolagets solvenskvoter för att solvenspositioner och stresstester skall ges ytterligare tydlighet och förståelse. Från 2017 kommer mätetalet solvenskvot att ersätta solvensmarginal fullt ut i ORSA rapporten.

Sammanlagt har 36 risker identifierats av styrelsen och ORSA gruppen. Tre av dessa risker skulle kunna påverka bolaget mycket negativt i ett verksamhets- och kostnadsmässigt perspektiv och har därför studerats och bearbetats mer ingående i form av riskscenarier och stresstester.

Solvenskvoten över den budgeterade treårsperioden 2017 - 2019 hamnar med god marginal över den av bolaget sedan tidigare fastställda minsta nivån om 1,5. Även

7/12
All

efter genomförda stresstester avseende beslutade tre scenarion under samma tidsperiod konstateras att solvenskvoten överstiger 1,5 med viss marginal. För 2016 hamnar solvenskvoten under 1,5 i stressade scenarion. Styrelsen har tidigare beslutat att lägsta solvenskvot vid en sådan händelse skall kunna uppnås inom 12 månader, vilket hade uppfyllts med tanke på utfallet 2017.

Styrelsens mening är att sannolikheten är liten för att SKFAB skulle behöva någon kapitalförstärkning från aktieägarkommunerna fram till och med 2019 och att behov av kapitaltillskott därmed inte föreligger under den kommande treårsperioden.

Styrelsen anser att ORSA rapporten 2016 är begriplig och mer strukturerad samt överblickbar än 2015. Styrelsens intention är att rapporten skall utvecklas ytterligare under 2017 i samråd med ORSA gruppen.

§ 4 Återförsäkringspanel SKFAB 2017

Styrelsen beslutar att godkänna återförsäkringspanelen för SKFAB gällande 2017. Bilagor 3-8.

att Kommun Garanti Reinsurance S.A, enligt bilaga, saknar rating men styrelsen bedömer bolagets security utifrån reviderade Annual Accounts som mycket god.

Ärende och beslutsunderlag

VD presenterar föreslagen återförsäkringspanel och placering All Lines utefter återförsäkringsupphandling för SKFAB 2017. Nya aktörer (Zürich i energiprogrammet och QBE i ansvarsprogrammet) har tillkommit och premieraterna har sjunkit markant. Sub limits tas bort i energiprogrammet där deltagarna i energipanelen får återförsäkra risken från 5 mnkr per skada upp till total value. Återförsäkringsavtalet mellan SKFAB och KG Re har konkurrens- och marknadsutsatts på armlängds avstånd i enlighet med styrelsens tidigare beslut. Swiss Re tar en andel om 10 % i återförsäkringsavtalet (Multi Line) mot SKFAB och Kommun Garanti Reinsurance S.A. tar resterande 90 %.

Upphandlingen av återförsäkring medför att återförsäkringspanelen i princip även är klar för 2018 och styrelsens syn är att resultatet borgar för starkast möjliga återförsäkringsskydd för SKFAB utifrån rating och kostnad.

0
All
7k

§ 5 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns anmälda.

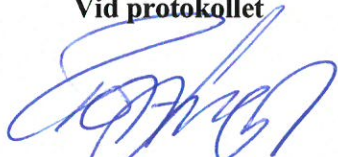
§ 6 Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte äger rum den 23 februari 2017 kl. 09.00 på Arlanda.

§ 7 Mötets avslutande

Ordförande avslutar mötet.

Vid protokollet

Roger Nyman

Justeras:

Åsa Wiklund Lång

Ordförande

Justeras:

Ulf Krabich

ledamot

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

EXTRA STYRELSEMÖTE 2017-01-13

2017-01-13

Sid 1 (4)

PROTOKOLL

Närvarande

Åsa Wiklund Lång	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Ulf Krabisch	ledamot
Peter Roslund	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Marlene Burwick	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Per Nylén	ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	ersättare
Fredrik Ahlstedt	ersättare
Elin Ask	ersättare
Måns Montell	ersättare
Mats-Johan Adner	ersättare

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

§ 1 Mötets öppnande, godkännande av dagordning och val av justeringsperson.

Mötet öppnas av ordförande Åsa Wiklund Lång som hälsar de närvarande välkomna. Detta följs av ett upprop. Alla ordinarie ledamöter och ersättare deltar.

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen utan någon på förhand anmäld övrig fråga.

Protokollet nedtecknas av Karl-Ove Andersson. Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Ann-Catrine Fredriksson.

§ 2 Information om arbetsutskottets beslut att arbetsbefria VD.

Styrelsen beslutar att godkänna arbetsutskottets beslut.

Styrelsen beslutar att anlita arbetsrättslig kompetens.

Ärende och beslutsunderlag

Ordförande redogör för bakgrunden till beslutet. Uppgifter har kommit från Arbetarbladet om att bolagets regler för representation inte följts. Dessutom finns ett uppmärksammande från tf Ekonomichef i bolaget om att oattesterade fakturor för VD:s egen räkning finns för lång tid bakåt i tiden. Dessa är dessutom utanordnade av VD själv, vilket strider mot bolagets attest- och utanordningsinstruktion. Arbetsbefrielsen är tillfällig och gäller under tiden som dessa uppgifter utreds grundligare och tills bolaget meddelar VD annat.

Protokoll från AU:s möte bifogas protokollet.

§ 3 Information om Arbetarbladets granskning av bolagets representation.

Styrelsen beslutar att göra en oberoende extern revision och granskning av bolagets representationskostnader, efterlevnad av styrdokument och egna rutiner. Bolagets olika revisioners roller och ansvar ska också belysas i granskningen.

Ärende och beslutsunderlag

Arbetarbladet har under ett par månaders tid granskat bolagets representationskostnader. VD har informerat styrelsen om detta, senast vid mötet den 30 september 2016. Budskapet från VD har varit att det inte finns några oegentligheter eller på annat sätt för bolaget förtroendeskadliga omständigheter bland bolagets verifierat.

Granskningen visades för ordförande den 11 januari och bedömningen från ordförande är att styrelsen har all anledning att i detalj undersöka de uppgifter som framkommit vidare.

§ 4 Information/diskussion om ytterligare åtgärder som behöver vidtas.

Inga övriga åtgärder, förutom de idag beslutade, bedöms nödvändiga för styrelsen i dagsläget.

§ 5

Information om bolagets ledning och organisatoriska situation.

Styrelsen beslutar att godkänna att vice VD Karl-Ove Andersson tar över den operativa ledningen av bolaget under VD:s frånvaro.

att vice VD ska tillse att arbetssituationen för de anställda är tillfredsställande och att nödvändiga personalförstärkningar görs där så bedöms befogat.

att Vice VD ska tillse att nödvändiga arbetsmiljöåtgärder sätts in för personalen med anledning av den uppkomna situationen.

Ärende och beslutsunderlag

I bolagets beredskapsplan står angivet att om VD blir frånvarande på grund av oförutsedd händelse på kort sikt (upp till två månader), så aktiveras externt backupavtal för VD i kombination med fördelning av arbetsuppgifter i bolaget. Detta backupavtal beslutade arbetsutskottet skulle aktiveras från och med torsdagen den 12 januari klockan 14.30.

Styrelsen informeras om att arbetsbelastningen för flera medarbetare i bolaget är alltför stor. Åtgärder måste vidtas för att upprätthålla en god arbetsmiljö och rimliga arbetsförhållanden.

§ 6 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

Nästa ordinarie styrelsemöte äger rum den 23 februari 2017 kl. 09.00 på Arlanda.

§ 7 Mötets avslutande

Ordförande tackar för deltagande och avslutar mötet.

Vid protokollet:

Karl-Ove Andersson

Justeras:

Åsa Wiklund Lång
Ordförande

Justeras:

Ann-Catrin Fredriksson
ledamot

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB
EXTRA STYRELSEMÖTE 2017-01-20

2017-01-20

1 bilaga

Sid 1 (3)

PROTOKOLL

Närvarande

Åsa Wiklund Lång	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Ulf Krabisch	ledamot
Peter Roslund	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Marlene Burwick	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Per Nylén	ledamot
Jan-Ivar Bjørnli	ersättare
Fredrik Ahlstedt	ersättare

Ej närvarande

Elin Ask	ersättare
Mats-Johan Adner	ersättare
Måns Montell	ersättare

Övrig deltagare

Roger Nyman Svenska Kommun Försäkrings AB § 1-3

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

§ 1 Mötets öppnande

Mötet öppnas av ordförande Åsa Wiklund Lång som hälsar de närvarande välkomna, vilket följs av ett upprop.

§ 2 Godkännande av dagordning och val av justeringsman

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen utan någon på förhand anmäld övrig fråga.

Protokollet nedtecknas av Roger Nyman. Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Johan Nikula.

§ 3 Ny firmateckning

Styrelsen beslutar att fastställa ny firmateckning.

Ärende och beslutsunderlag

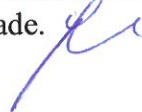
Ordföranden presenterar förslag till ny firmateckning i Svenska Kommun Försäkrings AB enligt bilaga 1. Förslaget består i att tidigare firmateckning utökas med att firman även kan tecknas av två styrelseledamöter i förening. Ordföranden motiverade även omständigheterna kring kompletteringsbehovet.

§ 4 Information av vikt till styrelsen

Ordförande gick igenom beslutspunkter från styrelsemötet den 13 januari avseende att:

- arbetsbefria VD tills annat beslut tas
- anlita arbetsrättslig kompetens
- initiera en extern revision och granskning av bolagets representationskostnader, efterlevnad av styrdokument, egna rutiner samt olika revisioners roller och ansvar
- vice VD Karl-Ove Andersson tar över den operativa ledningen av bolaget under VD:s frånvaro
- vice VD skall tillse att arbetssituationen för de anställda är tillfredsställande och att nödvändiga personalförstärkningar görs där så bedöms befogat
- vice VD skall tillse att nödvändiga arbetsmiljöåtgärder sätts in för personalen med anledning av den uppkomna situationen

Ordföranden informerade att samtliga punkter är verkställda respektive påbörjade.

o
All

Karl-Ove Andersson informerar att bolaget, trots omständigheterna, har god funktion och att alla anställda gör sitt yttersta för att bidra till det.

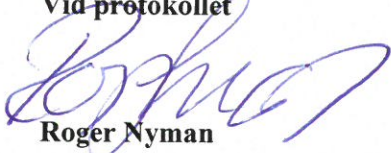
Vidare informeras att Finansinspektionen (FI) har kontaktats om den uppkomna situationen via telefon och att vi efter den externa granskningen ska ta ställning till om bolaget ska rapportera något som väsentlig händelse till FI.

Olaf Löberg påminner om uppdraget att analysera kostnadsutvecklingen för bolagets administration och möjliga lösningar framåt. Ordförande meddelar att en stående punkt ska tillföras dagordningen där personalfrågor och organisatoriska frågor kan diskuteras.

§ 5 Mötets avslutande

Ordförande tackar för deltagande och avslutar mötet.

Vid protokollet

Roger Nyman

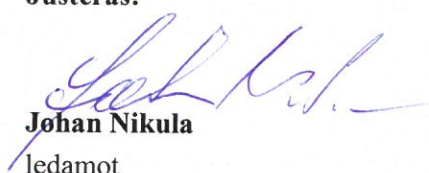
Justeras:

Åsa Wiklund Lång

Ordförande

Justeras:

Johan Nikula

ledamot

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

STYRELSEMÖTE 2017-02-23

2017-02-23

Sid 1 (8)

14 bilagor

PROTOKOLL

Närvarande

Åsa Wiklund Lång	ordförande
Johan Nikula	vice ordförande
Karl-Ove Andersson	ledamot
Olaf Løberg	ledamot
Ann-Catrin Fredriksson	ledamot
Paul Åkerlund	ledamot
Hans Lindberg	ledamot
Peter Roslund	ledamot (telefon)
Per Nylén	ledamot (telefon)
Elin Ask	tjänstgörande ersättare
Fredrik Ahlstedt	tjänstgörande ersättare
Jan-Ivar Bjørnli	ersättare
Måns Montell	ersättare
Mats-Johan Adner	ersättare

Frånvarande

Marlene Burwick	ledamot
Ulf Krabisch	ledamot

Övriga deltagare

Ulrica Kjellman	Svenska Kommun Försäkrings AB § 1-3, 5
Rita Galanti	Svenska Kommun Försäkrings AB § 1-3, 5
Maria Scheele	Svenska Kommun Försäkrings AB § 1-3, 5
Roger Nyman	Svenska Kommun Försäkrings AB § 1-3, 5-12

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB

Svenska Kommun Försäkrings AB, Drottninggatan 35, 803 11 Gävle

Tfn 026-17 80 60 (vx) E-post info@skfab.se

www.skfab.se

§ 1 **Mötets öppnande, godkännande av dagordning samt val av justeringsman och sekreterare**

Mötet öppnas av ordförande Åsa Wiklund Lång som hälsar de närvarande välkomna. Därefter presenterar sig styrelsen för SKFAB:s nye ekonomichef, Rita Galanti, samt vice versa, med styrelsens upprop avseende närvaro och under mötet tjänstgörande.

Styrelsen beslutar att godkänna den föreslagna dagordningen, samt att jämte ordförande justera dagens protokoll utse Fredrik Ahlstedt. Roger Nyman upprättar protokollet.

§ 2 **Föregående styrelseprotokoll**

Ordförande går igenom protokoll från styrelsemöten 2016-12-29, 2017-01-13 samt 2017-01-20. Fråga ställs om former för beslutsfattande vid möten den 13/1 respektive 20/1. (Bilagor 1-3).

Styrelsen beslutar att, efter förtydligande i AU:s delegerade beslutsmandat, att lägga protokollen till handlingarna.

§ 3 **Vice VD:s rapporter**

Styrelsen beslutar att godkänna vice VD:s rapporter, med undantag av resultat per aktieägarkommun.

att uppdra till vice VD och ekonomichef att analysera resultatet för 2016 per aktieägarkommun avseende ingående poster och valutakursdifferens, samtliga kommuner, för återrapportering till kommande styrelsemöte och innan det att årsredovisningen skrivs under.

Ärende och beslutsunderlag

Vice VD Karl-Ove Andersson samt ekonomichef Rita Galanti rapporterar om resultat- och balansräkning för SKFAB per 2016-12-31, resultat per aktieägarkommun 2016-12-31 (där en differens i valuta skall utredas beroende på 1 felbokad post), förmånsrättsregister 2016-12-31, eget kapital per kommun 2016-12-31 (se bilagt då redovisningen inte gicks igenom under mötet), status i Stop Loss per skadeår (hanteras samlat vid nästa styrelsemöte), skador 2016 och 2017 (där en skadeanalys skall göras, liksom en separat redovisning av vattenskadorna), överprövningsärenden, VDS-försäkring 2017 (tecknad med AIG), premieberäk-

GU PA

ning 2017, genomgång och uppdatering av återförsäkring 2017 (med brister avseende återförsäkringstäckning i två fall som dock justerats respektive är på väg att justeras), aktuella personalärenden (se § 13) samt materialutlämnande till media. (Bilagor 4-7).

§ 4 Delrapport från extern granskning, utförd och presenterad av Ernst & Young

Styrelsen erhåller en delrapport i den externa granskning som utförs av Ernst & Young, där Erik Skoglund och Lina Fransson presenterar och går igenom:

bakgrund, uppdrag och omfattning

bakgrundsundersökning

delresultat i granskning av transaktioner, styrdokument och policys samt uppdrag till revisorer

Styrelsen ställer en del frågor i förtydligande syfte, vilka Ernst & Young besvarar och i vissa delar skall återkomma till. Ett mindre kompletterande bolagsmaterial skall adderas till utredningen utefter begäran från Ernst & Young. En slutrapport kommer att utverkas av Ernst & Young efter det att arbetet är färdigställt.

§ 5 Genomgång av tvist med Gjensidige Forsikring

Rose-Marie Lundström (Rose-Marie Lundström Advokat AB), juridiskt ombud för SKFAB, går igenom status inför kommande domstolsförhandlingar mellan SKFAB och Gjensidige Forsikring. Lundström presenterar en bakgrundshistorik, nulägesrapport, aktuella beloppsnivåer i skadestånd, ränteeffekter samt alternativa former för vidare arbetsgång. Styrelsen ställer ett antal frågor som Lundström besvarar, varpå styrelsen konstaterar att tidigare delegation till VD i ärendet ligger fast.

§ 6 Genomgång av årsredovisning SKFAB 2016

Vice VD meddelar att genomgång av årsredovisningen, som är under uppbyggande, sker i enlighet med datum för styrelsemöte som fastställs senare, se § 17.

Åll PA

§ 7 Reviderad budget/prognos för SKFAB 2017

Styrelsen beslutar att fastställa den reviderade budgeten 2017 med åtgärdsplaner för Svenska Kommun Försäkrings AB.

Ärende och beslutsunderlag

Vice VD redovisar de förändringar som föreslås i budgeten för 2017. Resultaträkningen förordas justeras motsvarande totalkostnadsprocent för egen räkning om 100 %, beroende på en delvis inkorrekt premieberäkning. Detta innebär även en premiekreditering till aktieägarkommunerna uppgående till ca 11, 5 MSEK. Driftkostnaderna för 2017 föreslås skrivas upp med ca 2 MSEK beroende på utökade organisationsrelaterade kostnader. (Bilaga 8).

Vice VD och ordförande delger styrelsen att det är ett mycket hårt tryck på organisationen med en extremt hög arbetsbelastning för medarbetarna inom SKFAB. Denna situation har förevarit under en längre tid, där nyckelkompetenser försvunnit beroende på arbetsbefrielse, egen uppsägning samt långtidssjukskrivningar.

Ordförande understryker att åtgärder, utefter vad vice VD föreslagit, i form av förstärkt organisation är att betrakta som både nödvändiga akuta och långsiktiga åtgärder.

§ 8 Beslut Granskningsplan Riskkontroll 2017

Styrelsen beslutar att uppdra till vice VD att omformulera granskningsplan riskkontroll 2017 för Svenska Kommun Försäkrings AB utefter reella bolagsbehov.

Ärende och beslutsunderlag

Roger Nyman presenterar riskkontrollfunktionens (i regi Aon Insurance Managers Sweden AB) granskningsuppdrag för 2017, som är en del av bolagets riskhanteringssystem och som har till uppgift att kontrollera bolagets förmåga att kontrollera, identifiera, mäta, övervaka samt hantera sina risker. Funktionen kontrollerar endast de riskområden som bolaget har valt att få en granskning av. Granskningen består av de utvalda riskmomenten och därtill kopplade styrdokument samt processer och har sin grund i de krav Finansinspektionen ställer för en sund företagsstyrning under Solvens II Pelare 2. (Bilaga 9).

0
All Pat

Nyman går igenom svar från oberoende granskning (i regi Grant Thornton) avseende tidigare fråga från styrelsen huruvida Grant Thornton anser att nuvarande kontroll mot risker och riktlinjer är relevanta. (Bilaga 10). Styrelsen diskuterar kontrolluppdraget och menar att riskkontrollfunktionens granskningsområden bör revideras och optimeras, samt att återkommande rutinområden skall prioriteras ner. Som av styrelsen utsedd beställansvarig för oberoende granskning kommer även Fredrik Ahlstedt att involveras i frågan.

§ 9 Beslut granskningsplan Compliance 2017

Styrelsen beslutar att uppdra till vice VD att omformulera Granskningsplan Compliancefunktion 2017 för Svenska Kommun Försäkrings AB utefter reella bolagsbehov.

Ärende och beslutsunderlag

Roger Nyman presenterar compliancefunktionens (i regi Aon Insurance Managers Sweden AB) granskningssyfte och uppdrag för 2017, som är att i enlighet med uppställd granskningsplan kontrollera bolagets förmåga att följa lagar, förordningar och interna regler. Funktionen skall komma med förslag på eventuella förbättringar, samt följa upp föreslagna åtgärder. (Bilaga 11).

Nyman går åter igenom svar från oberoende granskning (i regi Grant Thornton) avseende tidigare fråga från styrelsen huruvida Grant Thornton anser att nuvarande kontroll mot risker och riktlinjer är relevanta. (Bilaga 10). Styrelsen diskuterar uppdraget och menar även här att riskkontrollfunktionens granskningsområden bör ses över och att återkommande rutinområden skall prioriteras ner. Som av styrelsen utsedd beställansvarig för oberoende granskning kommer Fredrik Ahlstedt att involveras i frågan.

§ 10 Status Solvens II (muntlig redovisning)

Roger Nyman återger muntligen aktuell status avseende Solvens II.

§ 11 Översyn av styrdokument

Styrelsen beslutar att ett systematiskt flödesschema skall tillämpas och fastställas som riktlinje vad gäller betalningsrutiner, utanordning och attest i bolaget,

innan dess att ett nytt styrdokument för attest- och utanordningsrutiner har upprättats och fastställts. (Bilaga 12).

att en alkoholfri representation skall tillämpas, internt såväl som externt, innan dess att ett nytt styrdokument avseende representationsregler har upprättats och fastställts.

att uppdra till vice VD att bolagets styrdokument och policys skall förtydligas där så är behövligt, för ett fastställande vid den årliga genomgången av riktlinjer på styrelsemötet i maj.

Ärende och beslutsunderlag

Ordförande går igenom det systemmässiga flödesschema som upprättats för betalningsrutiner samt attestering av bolagets kostnader. Dagens styrdokument för attest och utanordning föreslås ersättas med detta flödesschema tills dess att nya riktlinjer upprättats och fastställts.

Ordförande föreslår att nuvarande representationspolicy omformuleras och att en, i alla sammanhang, alkoholfri representation skall tillämpas så länge en ny representationspolicy inte har fastställts. Styrelsen diskuterar även andra styrdokument i bolaget och vikten av att dessa är tydliga och inte går i olik riktning mot varandra.

§ 12 Operativ beslutsordning inom SKFAB

Styrelsen beslutar att vice VD ges i uppdrag att ta fram ett förslag på en operativ beslutsordning i bolaget, att presentera vid styrelsemötet i maj. I uppdraget ingår att särskilt tydliggöra ansvarsmässiga områden och gränsdragningar i styrdokumentens arbetsordning för styrelsen och VD-instruktioner.

Ärende och beslutsunderlag

Ordföranden tar upp frågan om operativ beslutsordning i SKFAB med behov av ytterligare förtydliganden i ansvarsroller för styrelse och VD. Styrelsen anser att ett förslag bör tas fram som reder ut beslutsordning, delegationsrätt och ansvarsfördelning, med förslag på korrigeringar och tydliggöranden i befintliga styrdokument.

§ 13 Personal- och organisationsfrågor

Vice VD går igenom aktuella personal- och organisationsärenden i fråga om arbetssituation, arbetsmiljö och arbetsbelastning, personella resurser, nya befattningsbeskrivningar, aktuell rekrytering samt befattningsrelaterad plan för tidigare långtidssjukskriven medarbetare, som nu är åter i heltidstjänst.

Vice VD presenterar en framtagen jämförelse med andra captivebolag, såväl kommunala som privata, vad gäller strukturell uppbyggnad samt organisation och personell numerär. Vice VD menar att främst affären inom SKFAB med 10 resultatenheter, samt även att bolaget säljer administrativa tjänster till Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB, medför ett något högre behov av andelen icke-kundorienterad personal. (Bilaga 13).

Styrelsen tar emot redovisningen och ställer en del frågor, vilka besvaras av vice VD.

§ 14 Styrelsearvoden och kommande möte med valberedningen SKFAB

Vice VD återrapporterar i tidigare frågeställning från styrelseledamot som berör förslag på höjda arvoden för ordförande och vice ordförande i SKFAB, relaterat uppdragens omfattning i tid och komplexitet. Styrelsen har även tidigare diskuterat höjda nivåer i arvodering för övriga ledamöter, ställt mot den ökande mängden uppdrag. Vice VD informerar att frågan nu är delgiven valberedningens ordförande för vidare hantering.

§ 15 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes.

§ 16 Punkter till kommande styrelsemöten

ALL PA

Vice VD går igenom ett antal frågor som kommer att hanteras till kommande styrelsemöten, vilka på grund av dagens omfattande agenda fick stå åt sidan. (Bilaga 14).

§ 17 Kommande styrelsemöten

Ordförande gick igenom datum för kommande styrelsemöten. Till extra styrelsemöte avseende årsredovisningen kommer en senare kallelse. Nästa ordinarie styrelsemöte är den 19 maj kl. 09.00 på Arlanda i anslutning efter årsstämma.

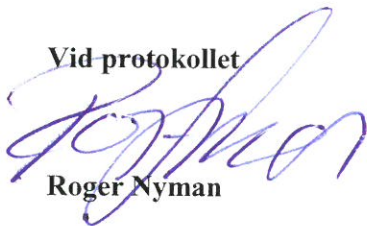
§ 18 SKFAB:s långsiktiga plan för succession/generationsskifte avseende VD-posten

Styrelsen diskuterade status i VD-frågan, både i ett nulägesperspektiv och i ett framtidsperspektiv. Styrelsen beslutar att Fredrik Ahlstedt ska förstärka AU och utgöra styrelsens rekryteringsgrupp med ansvar att bereda successionsfrågan för VD.

§ 19 Mötets avslutande

Ordförande avslutar mötet.

Vid protokollet

Roger Nyman

Justeras:

Åsa Wiklund Lång
Ordförande

Justeras:

Fredrik Ahlstedt
Ledamot

2017-03-15

Gävle Kommun
Kommunstyrelsen
801 84 Gävle

Till Sundsvall, Kiruna, Uppsala, Piteå,
Trollhättan, Helsingborg, Trondheim,
Örnsköldsvik, Umeå kommuner.

Tillsänds: Kommunstyrelsens ordförande
samt Kommundirektör/Rådmann

Dagordning vid ägarsamråd Svenska Kommunförsäkrings AB – med anteckningar från samrådet

För ägarsamrådet den **20 mars 2017 kl 13:00** föreslår jag följande dagordning. Syftet med mötet är att få en generell och övergripande bild av hur vi som ägarkommuner till SKFAB ska gå vidare i hanteringen av bolagets angelägenheter.

1. Välkomna, presentation

Anteckning

Inger Källgren – Sawela, kso Gävle, hälsar välkommen. Från Gävle deltar även Jörgen Edsvik, kommunalråd i opposition och Helén Åleskog, förvaltningschef kommunledningskontoret

Från övriga kommuner deltar

Sundsvall; Åsa Ulander, ägarombud SKFAB

Kiruna; deltar ej p g a samtidigt kommunstyrelsemöte

Uppsala; Joakim Danielsson, kommundirektör

Piteå; Helena Stenberg, kommunstyrelsens ordförande

Trollhättan; Olle Säfström, kommunstyrelsen och kfs ordförande

Trondheim; Olaf Lövberg, kommundirektör finans

Örnsköldsvik; Magnus Haglund, kommundirektör

Umeå; Hans Lindberg, kommunstyrelsens ordförande

2. Övergripande inställning till bolagets framtid

Anteckning

Samtliga kommuner är helt eniga om att det finns ett starkt fortsatt ägarstöd för bolaget som sådant. Bolaget har ett viktigt syfte och en viktig funktion. Det har erbjudit ett bra försäkringsskydd, effektiv riskhantering och det skadeförebyggande arbetet har varit framgångsrikt.

Något behov av gemensam strategi för att återuppbygga förtroendet för bolaget finns inte från ägarnas sida. Styrelsen i SKFAB kan dock behöva hantera frågan i vissa sammanhang.

3. E & Y s utredning – behövs ytterligare initiativ till utredning från ägarens sida

Anteckning

Ingen kommun ser något behov av initiativ till ytterligare utredning från ägarens sida. Fokus framåt!

4. Styrelsens sammansättning – val inför kommande årsstämma

Anteckning

I vissa fall är det aktuellt att nominera/välja ledamöter i kf för att valet inte omfattar mer än 1 år eller uppdraget av annan anledning upphört(Gävle, Piteå)

I flera kommuner är det i dagsläget inte aktuellt att förändra gjorda val (Sundsvall, Uppsala, Trollhättan, Helsingborg, Örnsköldsvik)

Kommuner där frågan inte diskuterats (Trondheim, Umeå)

Flera kommuner framför att det vore olyckligt att byta för stort antal ledamöter både p g a Finansinspektionens föreskrifter om ägar- och ledningsprövning och dels p g a av vikten av kontinuitet i komplicerade försäkringsfrågor som styrelsen har att hantera

5. VD frågan – styrelsens hantering av VD frågan och begäran från FI om rapportering

Anteckning

Från styrelsen meddelas att de arbetar aktivt med att lösa VD frågan och har stort hopp att inom kort nå en lösning.

Finansinspektionen har begärt en tillsynsrapportering från styrelsen med en beskrivning av vad som inträffat och hur bolaget planerar att hantera den uppkomna situationen kring VD.

6. Övrigt

Anteckning

Frågan om ordförandeskap i bolaget; samtliga kommuner tycker att nuvarande ordning med rullande ordförandeskap mellan Gävle och Sundsvall ska fortsätta

Frågan om att hålla en tydlig gränslinje mellan hanteringen av frågor som rör SKFAB och frågor som rör Kommungaranti Skandinavien AB bör tillställas styrelsen för beaktande

Frågan om revisionens roll framöver (och de frågor som tas upp om detta i E&Ys rapport) bör även den påtalas för styrelsen

När revisionsberättelse och granskningsrapport för bolaget presenteras inför årsstämman i maj kan det finnas anledning att kalla till nytt ägarsamråd. Gävle kommun kallar i så fall till nytt ägarsamråd.

Med ett stort tack för aktivt deltagande,

*Inger KällgrenSawela
Kommunstyrelsens ordförande
Gävle Kommun*

Vid anteckningarna

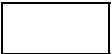
Helén Åleskog, Gävle kommun

Delegationsanmälan avseende mark och fastighetsärenden

2017-02-01 - - 2017-02-28

Kommunstyrelsens delegationer till stadsdirektören samt dennes vidaredelegationer till chef och handläggare inom Mark och exploatering.

Dnr/KS	Fastighet	Namn	Avtalstyp	Ersättning/kr
Ks-2017/00033	Umeå Mården 11,del av Umeå 2:1	Ab Bostaden i Umeå	Köpeavtal	17 200 000 kr
Ks-2017/00132	del av Umeå 2:1	Umeå Badhus AB	Köpeavtal	30 000 kr
ks-2017/00158	Umeå Astronomen 4	Eliza & Niles Hasselquist	Köpeavtal	478 000 kr
ks2016/00793	del av Uå Västerteg 36:2 och 4:41	Fastica 63 AB	Överenskom. om fastight.regl	60 000 kr

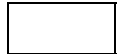
|

Delegationsanmälan avseende mark och fastighetsärenden

2017-03-01 - - 2017-03-31

Kommunstyrelsens delegerationer till stadsdirektören samt dennes vidaredelegationer till chef och handläggare inom Mark och exploatering.

Dnr/KS	Fastighet	Namn	Avtalstyp	Ersättning/kr
Ks-2017/00220	Umeå Hörneå 52:8	Jonny Strömberg/ Elin Johansson	Köpeavtal	40 000 kr
Ks-2016/00755	del av Uå Holmsund 5:18	Kurt Jonsson/ Hjördis Jonsson	Förvärv gm fastighetsregl.	-1 875 000 kr
ks-2017/00228	del av Röbbäck 5:12	Lars-Gunnar Sandström	Överenskommelse om fast.h regl	-6 500 kr
Ks-2017/00235	Uå Enhörningen 6	Nordab	Köpeavtal	1 950 000 kr
Ks-2016/00275	Storuman Björkfors 1:504	Nicklas Strömberg/ Christina Jonsson	Köpekontrakt	1 135 000 kr
Ks-2017/00245	Umeå Spiltan 7	Riksbyggen	Köpeavtal	2 600 000 kr
ks-2015/00253	Umeå Holmsund 5:141	Peter Bäckman/ Sara Carlefred	Köpekontrakt	295 000 kr
ks-2017/00261	Uå Kikaren 7	Gert/ Gull Delvert	Köpeavtal	475 750 kr
ks-2017/00269	del av Röbbäck 30:60 -Röbbäck 30:99	Norrlandspall fastigheter AB	Överenskommelse om fast.h regl	270 000 kr
ks-2017/00268	del av Röbbäck 30:60- Röbbäck 30:92	BF Hus AB	Överenskommelse om fast.h regl	215 000 kr
ks-2017/00267	del av Röbbäck 30:60- Röbbäck 30:91	Umeå Direkt Buss AB	Överenskommelse om fast.h regl	245 000 kr
ks-2017/00266	del av Röbbäck 30:60- Röbbäck 30:90	ISSIAC AB	Överenskommelse om fast.h regl	970 000 kr

|